

T.C.

CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Tarih Anabilim Dalı

Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı

17 Numaralı

SİVAS ŞER'İYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYONU

(I250-1251/1835-1836)

Yüksek Lisans Tezi

Mehmet Ali KARAMANOĞLU

SİVAS -2016

T .C.
CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Tarih Anabilim Dalı
Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı

17 Numaralı

SİVAS ŞER'İYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYONU

(H. 1250-1251/ M. 1835-1836)

Yüksek Lisans Tezi

Mehmet Ali KARAMANOĞLU

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Hasan YÜKSEL

SİVAS -2016

KABUL VE ONAY

Üniversite: : Cumhuriyet Üniversitesi
Enstitü : Sosyal Bilimler Enstitüsü
Ana Bilim Dalı : Tarih Anabilim Dalı
Bilim Dalı : Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı
Tezin Başlığı : 17 Numaralı Sivas Şer'iyye Sicili'nin Transkripsiyonu
Savunma Tarihi : .29./ 12 / 2015
Danışmanı : Prof. Dr. Hasan Yüksel

Unvanı -Adı Soyadı
Jüri Başkanı : Prof. Dr. Hasan Yüksel
Üye : Prof. Dr Adnan GÜRBÜZ
Üye : Yrd.Doç. Zafer KARADEMİR

Oy Birliği

Oy Çokluğu

Mehmet Ali KARAMANOĞLU tarafından hazırlanan : 17 NUMARALI SIVAS
ŞER'İYYE SİCİLİ 'başlıklı tez, kabul edilmiştir. .29./ 12 / 2015

Prof. Dr Metin BOZKUŞ

Enstitü Müdürü

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde hazırladığım bu Yüksek Lisans/Doktora/Sanatta Yeterlik tezinin bizzat tarafımdan ve kendi sözcüklerimle yazılmış orijinal bir çalışma olduğunu ve bu tezde;

- 1- Çeşitli yazarların çalışmalarından faydalandığımda bu çalışmaların ilgili bölümlerini doğru ve net biçimde göstererek yazarlara açık biçimde atıfta bulunduğumu;
- 2- Yazdığım metinlerin tamamı ya da sadece bir kısmı, daha önce herhangi bir yerde yayımlanmışsa bunu da açıkça ifade ederek gösterdiğimi;
- 3- Başkalarına ait alıntılanan tüm verileri (tablo, grafik, şekil vb. de dahil olmak üzere) atıflarla belirttiğimi;
- 4- Başka yazarların kendi kelimeleriyle alıntıladığım metinlerini, tırnak içerisinde veya farklı dizerek verdiğim yine başka yazarlara ait olup fakat kendi sözcüklerimle ifade ettiğim hususları da istisnasız olarak kaynak göstererek belirttiğimi, beyan ve bu etik ilkeleri ihlal etmiş olmam halinde bütün sonuçlarına katlanacağımı kabul ederim.

İmza

Mehmet Ali KARAMANOĞLU

ÖNSÖZ

Bu çalışma, 1835-1836 (H.1250-1251) senelerine ait "17 Numaralı Sivas Şer'iyeye Sicili Defteri'nin" transkripsiyonu yapılarak, defterde bulunan belgeler ışığında ilgili döneme ait Sivas'ın sosyal ve ekonomik yapısı üzerinde durulmuştur ve çalışma dört ana bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölümde, Sivas Şer'iyeye Sicili'nin tanımı kadının görevleri defter hakkında bilgiler, defterde bulunan belge sayısı ve belge türleri hakkında bilgiler verilmiştir.

İkinci bölümde, Sivas Şer'iyeye Sicili'nin transkripsiyon yapılırken araştırmacıya kolaylık olması amacı ile takip edilen materyal ve yöntemler hakkında bilgilere yer verilmiştir.

Üçüncü bölümde, tablo halinde dökümanı tarihleri ile birlikte verildikten sonra, Sivas Şer'iyeye Sicilleri hakkında bu zamana kadar yapılan çalışmalar hakkında bilgiler yer almaktadır.

Dördüncü bölümde ise "17 Numaralı Sivas Şer'iyeye Sicili Defteri'nin" transkripsiyonu yapılmıştır.

Çalışma her ne kadar şahsıma ait görünsede tez çalışmalarım sırasında desteğini esirgemeyen tez danışmanım Prof. Dr. Hasan YÜKSEL hocama, tezin okunması sırasında zamanının bir kısmını bana ayırma zahmetinde bulunan değerli ağabeyim İsmail KARADAĞ'a, kontrol sırasında yardımcı olan Ekrem Bey'e, Sivas'la ilgili sergi malzemeleri, mutfak eşyası, kadın ve erkek giysileri, takılar, ölçü birimleri, tekstil ürünleri ve dokuma araçları ile ilgili bilgisinden yararlandığım değerli annem Fatma KARADAĞ'a Sivas'ın eski mahalleleri ve kültürü hakkında bilgiler veren bu çalışmamda beni teşvik eden Faruk ABURŞU hocama ve Kadir ÜREDİ'ye teşekkürü borç bilirim.

Mehmet Ali KARAMANOĞLU

ÖZET

KARAMANOĞLU, Mehmet Ali, "17 numaralı Sivas Şer'iyeye Sicili'nin transkripsiyonu ",Yüksek Lisans Tezi , Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas 2016

Şer'iyeye sicilleri, Osmanlı Şer'iyeye mahkemelerinde kadılar tarafından mahkeme kayıtlarının tutulduğu defterlerdir. Bu kaynaklar yıllar öncesinden Osmanlı toplumunun sosyal, iktisadi ve hukuki hayatını, adet gelenek ve göreneklerini toplumsal hayatını en iyi şekilde bize aktarma görevi yapan tarihi birinci elden kaynaklardır. Kadılar hem gördükleri olayları hem de önlerine gelen çeşitli belgeyi bu defterlere kaydederlerdi. Bu nedenle bu defterlerde ait olduğu dönemle ilgili birçok belgeyi bulmak mümkündür. Şer'iyeye sicilleri Osmanlı toplumu hakkında araştırma yapacakların ilk başvuracakları kaynaklar arasında yer alır.

17 numaralı Sivas Şer'iyeye Sicili (H 1250-1251 / M. 1835-1836) yıllarına ait olup sicilin orijinali Sivas Ziya Bey Yazma Eserler Kütüphanesindeki mikro-filmlerden fotokopi yoluyla çoğaltılan nüshalarından faydalanılarak hazırlanmıştır. Defter 144 sayfadan ibarettir. Defterde fermân, berât, buyruldu, tevzi' taksim defteri, mülk satışı, tereke defteri, kassam defteri, vakfiye, ta'yîn, atama, sürgün, tezkere, asker mevcudu, aylık bağlanması, senet gibi belge çeşitleri bulunmaktadır. Ayrıca transkripsiyon yapılırken gerekli kurallara uyulmaya çalışılmıştır. Bu defterde yer alan belgelerdeki bilgiler doğrultusunda Sivas şehrinin bazı şehirler ile bağlantısı, ticari ve ekonomik ilişkileri hakkında bilgi edinmek mümkündür.

Anahtar Kelimeler: Şer'iyeye sicili, Sivas, Kadı

ABSTRACT

KARAMANOĞLU, Mehmet Ali, "Transcription of Numbers 17 Sivas Religious Registry" thesis post graduate Cumhuriyet Üniversitesi Social Sciences Institute Sivas 2016

Religious Registers notebooks in which is saved court registrations in Ottoman's Religious Courts by Muslim Judges. These are historical sources have transferred social, financial and juridical lives and customs of Ottoman Society ideally. Muslim Judges used to register both the events which they saw and the documents which is given to them to these notebooks. Therefore is possible to find the documents about related terms in the notebooks. Religious Registers rank as one of the first consulted source when anybody wants to search Ottoman Societies .

Number 17 Religious Registers belongs to the years of (H. 1250/1251 M. 1835-1836) and the original document has been prepared from documents which are copied from micro film in Sivas Ziya Bey Manuscripts Library. Notebook has 144 pages .It includes documents like fermân, berât, buyruldu, tevzi' taksim notebook ,sale of property ,tereke notebook, kassam notebook,vakfiye, assignment, exile, official, message, number, of soldier, allowance and bill. Over and above while making transcription, necessary rules were tried to follow.In the direction of informations in this notebook, it is possible to get information about the connection between Sivas and the other cities and commercial and economical relations.

Key words: Religious Registers, Sivas, Muslim Judge

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR	İ
ÖZET	İİİ
ABSTRACT	V
İÇİNDEKİLER.....	Vİİ
KISALTMALAR DİZİNİ	XXİ
17 NUMARALI SİVAS ŞER'İYE SİCİLİ DEFTERİ HAKKINDA.....	1
MATERYAL VE YÖNTEM	7
SİVAS ŞER'İYE SİCİLLERİ VE ŞER'İYE SİCİLLERİ İLE İLGİLİ YAPILAN ÇALIŞMALAR.....	9
SİVAS ŞER'İYE SİCİLLERİ:.....	9
SİVAS ŞER'İYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYONU	24
Belge [2-1] Bismillâhirrahmânirrahîm.....	24
Belge [2-2] [Sivas'a Kadı Ta'yîni].....	25
Belge [2-3] Abdullah Efendinin Fetva Vermeye Yetkili Kılınması	26
Belge [3-1] Mütessellim Ta'yîni.....	26
Belge [3-2] Buyruldu [Penbe Satışına Dair Ruhsat]	27
Belge [3-3] Buyruldu [Penbelerin Zara Karyesin'de Satılması ile İlgili].....	27
Belge [3-4] Buyruldu [İzdivâc Edenlerden Alınacak Mehir].....	28
Belge [4-1] Tereke Defteri	29
Belge [4-2] Tereke Defteri [Es-Seyyid Hüseyin Bin Ömer'in Terekesi].....	31
Belge [5-1] Kassâm Defteri [Kul-emiri-zâde Mâhmut Ağa'nın Kassâm Defteri]	34
Belge [5-2] Tevzi' ve Taksim Defteri [Hafik Kazasın'dan Toplanan Şaîrle İlgili].	36
Belge [6-1] Tevzi've Taksim Defteri [1249 Yılına Ait Tevzi' ve Taksim Defteri].	40

Belge [7-2] Fermân [Vergi Toplarken Görevlilerin Dikkat Etmesi Gereken Hususlar]	46
Belge [9-1] Tevzi've Taksim Defteri [1249 Yılı Sivas Kazası Masarifat Defteri]..	52
Belge [10-1] Tereke Defteri [Terzi Gabriel Veledi Garabet'in]	57
Belge [10-2] Mülk Satışı [İbrâhim bin Abdullah'ın Mülk Satışı].....	58
Belge [10-3] 1249 Senesi Esnâf-ı Sülüs Evrakı.....	59
Belge [11-2] Tereke Defteri [Hâlim oğlu Mehmet Bin Mehmet'in]	63
Belge [12-1] Mutasarrıf Ta'yîni.....	65
Belge [12-2] Mülk Satışı [Küçükminare Mahallesi'den Mehriba'nın]	66
Belge [12-3] Tereke Defteri [Torun-zâde Mûsâ Efendi'nin Tereke Defteri].....	67
Belge [13-1] Buyruldu Sûreti [Asker Talebi ile İlgili]	72
Belge [13-2] Buyruldu [Sivas Hissesine İsbet Eden Nefer].....	73
Belge [14-1] Tereke Defteri [Oturakcı el-Hâc Ahmet Ağa'nın]	75
Belge [15-1] Tereke Defteri [Oduncu Kara Ali'nin Tereke Defteri].....	79
Belge [15-2] Buyruldu [Asakir-i Mânsure Masrafları].....	81
Belge [15-3] At ve Silah Defteri	81
Belge [15-4] Tereke Defteri [Seyyid Hüseyin'in Tereke Defteri]	82
Belge [16-1] Fermân [Mürûr Tezkeresi Hakkında]	83
Belge [16-2] Vakfiyye Sûreti [Said Ağa'nın Vakfiye Sûreti]	86
Belge [17-1] Kassam Defteri [Murtaza Ağa'nın Kassam Defteri]	89
Belge [18-1] Fermân [Vergi Toplarken Görevlilerin Dikkat Edeceği Hususlar]	91
Belge [18-2] Mübâyaa Hücçeti Sûreti [Bezirci Markir'in Oğlunun Hücçeti Sûreti]	94
Belge [19-1] Kassâm Defteri [Oturakçı Melîkoğlu'nun Kassâm Defteri].....	95
Belge [19-2] Fermân [Nuhâs Nakli ile İlgili].....	97
Belge [20-1] Tereke Defteri [İsmi Nâ-ma'lûm Kimesne ile İlgili Tereke Defteri]	100

Belge [20-3] Fermân [Tımar Uygulamaları ile ilgili Hususlar]	101
Belge [21-1] Buyruldu [Eşkîyâ' Tuzcuoğlu Hakkında]	103
Belge [21-2] Kassâm Defteri [Barutçu Zimmînin Kassâm Defteri]	104
Belge [21-3] Tezkere [Paşa Câmî-i Şerîfi'nin Avlusunda Vâki' Şadırvanın Suyu İle İlgili].....	105
Belge [21-4] Buyruldu [Hekimhân Ahâlîleri'nin Memleketine Nâkli Hususunda]	105
Belge [22-1] Tevzi' ve Taksim Defteri [Samsun İskelesine Nuhas Nakli ile İlgili]	106
Belge [22-2] Fermân [Gerdek Husûsu ile İlgili]	108
Belge [23-1] Tevzi' Defteri [Kiracıbaşılardan İanesi İçin Esnaftan Toplanan Para]	110
Belge [23-2] Mihail Zevcesi Maniye'nin Satın Alma Hücjet Kaydıdır	111
Belge [24-2] Tevzi' ve Taksim Defteri [Ağnam Vergisi Tevzi' ile İlgili]	115
Belge [25-1] Tevzi' ve Taksim Defteri [Mekkarecibaşı Masrafı İçin Esnaftan Toplanan Para]	117
Belge [25-2] Fermân [Altun Fiatları ile İlgili]	118
Belge [26-1] Fermân [Mürur Tezkeresinin Uygulaması ile İlgili].....	122
Belge [27-1] Tevzi' ve Taksim Defteri [Mekkareci Tertib Olunması İle İlgili]....	125
Belge [28-1] Kassâm Defteri [Ahi Paşa-zâde Ahmet Bey'in Kassâm Defteri].....	131
Belge [29-1] Kassâm Defteri [Soytarı Deli Osma'nın Kassâm Defteri].....	135
Belge [29-2] Tereke Defteri [Pazarbaşıoğlu Ahmet Ağa Bin Mehmet'in Tereke Defteri]	137
Belge [31-1] Saray Ta'miri İçin Toplanan Para.....	141
Belge [32-1] Buyruldu [Mütessellimlik ile İlgili].....	144
Belge[32-2] Buyruldu [Mütessellimlik Buyruldu].....	145
Belge [32-3] Ta'yîn [Sivas'a Kadı Ta'yîni]	146
Belge [32-4] Tereke Defteri [Zeyneb Binti Osman'ın Tereke Defteri]	146
Belge [33-2] Tereke Defteri [Handanoğlu Mustafa'nın Tereke Defteri]	150

Belge [34-1] Tereke Defteri [Kahveemin-zâde Mehmet Efendi'nin Tereke Defteri]	152
Belge [34-2] Tereke Defteri [Suda Boğulan Kişinin]	153
Belge [34-3] Mülk Satışı [Mukır Veledi Manuk'un Mülk Satışı ile İlgili]	154
Belge [35-1] Tereke Defteri [Eğnik Veledi Abrahâm'ın Tereke Defteri]	155
Belge [35-2] Tereke Defteri [Kırkor Veledi Evanis'in Tereke Defteri]	156
Belge [35-3] Fermân [Hakim Efendilerin Harc-ı İmzaları İle İlgili]	157
Belge [36-1] Kassam Defteri [Ansurlu Kör Serkiz'in Kassam Defteri]	159
Belge [36-2] Mülk Satışı [Kasap Mişopla ve Kasap Andonoğlu Nikogos'un Mülk Satışı]	161
Belge [37-1] Müteveli Ta'yîni	162
Belge [37-2] Fermân [Altın ve Gümüş Mübayaası Emridir]	163
Belge [38-1] Fermân [Hafik Nahiyesi Masarîfât Defteri]	165
Belge [38-2] Masarifat Defteri [Hafik Kazası ve Köyleri Masarifat Defteri]	168
Belge [39-1] Fermân [1249 Yılı Sivas ili Masarîfatı]	171
Belge [39-2] Masarîfât Defteri [Sivas Kazası Masarîfât Defteri]	172
Belge [40-1] Esnaftan Toplanan Vergiler	176
Belge [41-1] Tevzî' ve Taksim Defteri [Sivas Kazası Masarifat Defteri]	178
Belge [42-1] Vakfiye [Şeyh Çoban Mahallesin'de Ayşe Hâtûn Vakfiyesi]	183
Belge [42-2] Nakibü'l-Eşrâflıktan Azl [Es-Seyyid Mehmet Arîf Efendi'nin Görevden Alınması]	185
Belge [42-3] Göreve Başlama ile İlgili [Sivas'a Kadı Ta'yîni]	185
Belge [42-4] Buyruldu [Nefi' ve İcla ile İlgili]	186
Belge [43-2] Fermân[Tozanlı Nahiyesi Ohturum Karyesindeki Devlet Görevlileri ile ilgili şikayetler]	188
Belge [44-1] Harput Müftüsü'nün Sürgün Emridir	191

Belge [44-2] Fermân [Alaaddin Mukataası ile İlgili].....	191
Belge [44-3] Fermân [Menzil Ocaklığı ile İlgili].....	193
Belge [45-1] Fermân [Mukataat ve Maktuat Cebelüleri ile İlgili].....	194
Belge [45-2] Buyruldu [Mukataât ile İlgili].....	196
Belge [45-3] Zimmet Defteri [Alâddin Mukataâsı ile İlgili].....	197
Belge [46-1] Mülk Satışı [Kazar Zimmi'nin Mülk Satışı]	197
Belge [46-3] Asker İzin Tezkeresi [Osmanoğlu Hasan'ın İzin Tezkeresi ile İlgili]	200
Belge [47-1] Tereke Defteri [Yakup Bey-zade Hasan Ağa'nın Tereke Defteri],.....	201
Belge [47-2] Fermân [Gümrüklerden Alınacak Vergiler ile İlgili].....	203
Belge [48-1] Zahâir Defteri.....	205
Belge [48-2] Buyruldu [Men-i Murûr Tezkeresi ile İlgili]	208
Belge [49-1] İbtâl	210
Belge[49-2] Fermân [Enfiye ile İlgili]	210
Belge [50-1] Tereke Defteri [Yusuf Bin İbrâhim'in Tereke Defteri]	212
Belge [50-2] Tereke Defteri [Cennet Binti Veli'nin Tereke Defteri]	214
Belge [50-3] Tereke Defteri [Abdulkâdir Çavuş Bin Hasan'ın Tereke Defteri],.....	215
Belge [51-1] Fermân [Altın Fıatı İle İlgili]	217
Belge [52-1] Fermân [Göç ve İskan Sırasında Dikkat Edilecek Hususlar],.....	217
Belge [53-1] Mâhiyye Taksimi ile İlgili	221
Belge [53 -2] Mâhiyye Verilmesi [Şakir Bey ile İlgili]	221
Belge [54-1] Fermân [Asker Alımı ile İlgili].....	224
Belge [55-1] Buyruldu [Asker Te'mini ile İlgili]	230
Belge [56-1] Buyruldu [Tımarla İlgili]	232
Belge [57-1] Buyruldu [Tımar Hasılatı ile İlgili].....	234
Belge [57-2] Kaime-i Sâmi [Hizmet-i Mübaşiriyeye Zamm ile İlgili]	235

Belge [57-3] Tevzî' ve Taksim Defteri [Sivas Mahalleri ile İlgili]	236
Belge [59-1] Mülk Satışı [Mihâil Veledi Atân'ın Mülk Satışı]	240
Belge [59-2] Fermân [Asâkir-i Mansûre-i Muhâmmediye ile İlgili]	241
Belge [60-1] Buyruldu [Asker Levazımatı ile İlgili]	244
Belge [60-2] Tereke Defteri [Ömer Bin Mehmet'in Tereke Defteri]	245
Belge [60-3] Tereke Defteri [Sivas'ta Vefât Eden Gümüşhaneli Askerin Terekesi]	247
Belge [61-1] Tereke Defteri [Zaim Ağa'nın Tereke Defteri]	247
Belge [61-2] Asker Defteri [Sivas Kazalarının Asker Defteri].....	250
Belge [62-1] Fermân [Tereke Tahriri Hususu Hakkında].....	250
Belge [62-2] Alaaddin Paşa'nın Terekesi ile İlgili.	251
Belge [62-3] Tereke Defteri [Alâddin Paşa'nın biraderi Ahmet Bey'in Tereke Defteri]	252
Belge [62-4] Tereke Defteri [Şeyh Ebu'l-Kasım'ın Tereke Defteri]	252
Belge [63-1] Tereke Defteri [Fevt olan Tosyalı ve Konyalı Askerlerin Tereke Defterleri].....	257
Belge [63-2] Buyruldu [Firari Askerlerle İlgili]	257
Belge [64-1] Tereke Defteri [Marmiyeli Binti Musis'in Tereke Defteri].....	258
Belge [64-2] Tereke Defteri [Hastahanede Ölen Gümüşhaneli Askerin Tereke Defteri]	260
Belge [64-3] Tevzi' Defteri [Mekkarecibaşı Ta'yîni].....	261
Belge [65-1] Tevzî' ve Taksim Defteri [Sivas Mahalleleri ile İlgili]	262
Belge [66-1] Fermân [Rüsumat Bedelleri ile İlgili].....	268
Belge [66-2] Fermân [Maaş Bağlanması Hakkında]	270
Belge [67-1] Fermân [Kilise Papazlarına Ödenecek Ücretler ile İlgili]	272
Belge [68-1] Mütevelli Ta'yîni [Vakıf Kazanına Mütevelli Ta'yîni ile İlgili]	274

Belge [68-2] Tereke Defteri [Zimmî Ohan'ın Tereke Defteri]	274
Belge [68-3] Berât-ı Hümayun [Hristiyan Din Görevlileri ile İlgili Şikayet]	275
Belge [69-1] Tereke Defteri [Abdulkâdir'in Terekesi]	279
Belge [70-1] Tereke Defteri [Delî Osman'ın Tereke Defteri]	282
Belge [71-1] Buyruldu [Asâkir-i Mansûre Kaçakları ile İlgili]	283
Belge [71-2] Tereke Defteri [Seyyid Ahmet Mustafa'nın Tereke Defteri]	284
Belge [71-3] Tereke Defteri [Arzu Binti Mâhmiye'nin Tereke Defteri]	285
Belge[72-1] Buyruldu [İki Nefer Refikleri İle İlgili]	287
Belge [72-2] Buyruldu [Askere Alınacak Kişilerle ilgili]	288
Belge [72-3] Buyruldu [Divriğideki Asker Sayısının Tesbiti ile İlgili]	288
Belge [74-1] Kadı Ta'yîni	290
Belge [74-2] Kassâm Defteri [Bakkal Seyyit Bin İbrahim'in Kassam Defteri]	290
Belge [76-1] Vakfa Mütevellî Ta'yîni [Tokat Artukâbâd'da Dede Yusuf Vakfı ile İlgili]	296
Belge [76-2] Mülk Satışı [Kasap Artin Veledi Ohan'ın Mülk Satışı]	298
Belge [77-1] Tevzî' ve Taksim Defteri [Redif Asâkirinin Tanzimi]	299
Belge [78-1] Tereke Defteri [Eğinli Badesar'ın Kassâm Defteri]	301
Belge [78-2] Buyruldu [Kirahanelerdeki Hayvanlar]	303
Belge [78-3] Kâime Sûretidir [Karahisar-ı Behramşâh Kazasının İanesi Hakkında]	304
Belge [79-1] Kassam Defteri [Tiryâkîoğlu Osman'ın Kassam Defteri]	305
Belge [79-2] Buyruldu [Hafik Nahiyesinde Hâce Arasta ve Sarışeyh Zaviyeleri ile İlgili]	305
Belge [79-3] Kassam Defteri [Yeniceli Mehmet bin Hâlil'in Kassam Defteri]	306
Belge [79-4] Tereke Defteri [Seyyid Mehmet Ağa'nın Tereke Defteri]	307
Belge [80-1] Tereke Defteri [Recep Ağa Bin Mehmet Sâlîh'in Tereke Defteri]	308

Belge [80-2] Kassam Defteri [Kavaklı Abdullah Bin Ali'nin Kassam Defteri] ...	310
Belge [80-3] Tereke Defteri [Molla Alî Bin Mehmet'in Tereke Defteri]	310
Belge [80-4] Tahrîrât Defteri [El-Hâc Ahmet'in Tahrîrât Defteri]	311
Belge [81-1] Tereke Defteri [Kethüdaoğlu Osman'ın Tereke Defteri]	312
Belge [81-2] Tereke Defteri [Hasan Efendi'nin Tereke Defteri]	314
Belge [81-3] Tereke Defteri [Hüsne Hâtûn'un Tereke Defteri].....	314
Belge [82-1] Tereke Defteri [Ve'lî Ağa'nın Tereke Defteri]	315
Belge [83-1] Tevzî' ve Taksim Defteri [Hafik Nahiyesinin Masarifat Defteri]	317
Belge [84-1] Buyruldu [Görevlilerin Dikkat Edeceği Hususlar]	322
Belge [84-2] Fermân [1250 Senesi Sivas Masarifatı].....	323
Belge [85-1] Tevzî' ve Taksim Defteri [Sivas'ın Elli Senesi Masarifatı ile İlgili] .	325
Belge [86-1] Tevzî' ve Taksim Defteri [Sivas Merkez Mahallât Defteri].....	330
Belge [87-1] Buyruldu [Mutasarrıfların Dikkat Edeceği Hususlar]	335
Belge [87-2] Buyruldu [Görevlileri İhtâr ile İlgili].....	337
Belge [87-3] Tereke Defteri [Abdulkadir bin Mustafa'nın Tereke Defteri].....	337
Belge [87-4] Tereke Defteri [Abdulkadir'in Tereke Defteri]	338
Belge [88-1] Tereke Defteri [Artin Veled-i Hacı'nın Tereke Defteri]	339
Belge [88-2] Kassam Defteri [Yemenlioğlu Osman Ağa'nın Kassam Defteri Sûretidir]	341
Belge [89-1] Tereke Defteri [Mustafa bin El-Hâc Selim'in Tereke Defteri].....	346
Belge [90-1] Fermân [Samsun İskelesine Nuhâs Nakli ile İlgili].....	347
Belge [90-2] Eşhas Defteri [İzollu Aşireti ile İlgili].....	350
Belge [91-1] İrâde-i Seniyye [Samsun'a Nuhâs Nakli ile İlgili]	352
Belge [91-2] Fermân [Hayvan Vergileri ile İlgili].....	355
Belge [92-1] Tereke Defteri [Sahhak Veleli Ağa'nın Tereke Defteri]	357

Belge [92-2] Tereke Defteri [Deli Ahmet bin Mehmet'in Terekesi].....	359
Belge [93-1] Tevzî' ve Taksim Defteri [Bin İki Yüz Elli Bir Senelerine Ait Vergi Gelirleri]	361
Belge [94-1] Fermân [Eflak Memleketleri Tüccarlarının Gümrük Fermânı Kaydı]	363
Belge [94-2] Buyruldu [Asker Elbisesi ve Silah Nakli ile İlgili]	365
Belge [94-3] Tereke Defteri [Tatar Ârif Ağa'nın Tereke Defteri].....	365
Belge [95-1] Tevzî' ve Taksim Defteri [Mekkâricilere Ödenecek Para]	367
Belge [96-1] Berât Kaydı [Şeyh Merzubân Tekkesi Zâviyesi ile İlgili]	374
Belge [96-2] Berât-ı Şerîf [Şeyh Merzuban Evkafı ile İlgili]	374
Belge [96-3] Tereke Defteri [Süleyman Ağa'nın Kassam Defteri]	375
Belge [98-1] Fermân [Mübaşirin Görevden Meni' ile İlgili]	379
Belge [98-2] Mülk Satışı [Kasap Sahhak veledi Moses'in]	381
Belge [98-3] Mülk Satışı [Ali Bin Ahmet'in Mülk Satışı ile İlgili]	382
Belge [99-1] Tereke Defteri[Mehmet Behram Paşa Hazretleri'nin Tereke Defteri]	383
Belge [100-1] Fermân [Emanete Hıyanet]	387
Belge [101-1] Mülk Satışı [Keziban Hâtûn ve Mustafa Bin Hamza'nın Mülk Satışı]
.....	389
Belge[101-2] Tereke Defteri [Berdeloğlu Mustafa'nın Tereke Defteri]	390
Belge [102-1] Fermân [İhtisab Me'mûrlarının Dikkat Edeceği Hususlar]	391
Belge [103-1] Göreve Başlama [Sivas Kadısının Göreve Başlaması]	393
Belge[103-2] Fermân [Altın ve Beyaz Akçe ile İlgili]	394
Belge [104-1] Buyruldu [Altın Satışı ile İlgili]	396
Belge [104-2] Fermân [Sıbyan ve Tekaüdlere ile İlgili]	397
Belge [104-3] Sadareti Penahi Sureti [Fâhiş Fiâtla Mal Satanların İhtarını ile İlgili]	399

Belge [105-1] Kassam Defteri [Ebubekir Ağa'nın Kassam Defteri].....	400
Belge [105-2] Mülk Satışı [Tatos Veledi Pirus'un Mülk Satışı].....	402
Belge [106-1] Buyruldu [Nüfus Defterlerinin Yazımı ile İlgili].....	403
Belge [106-2] Buyruldu [Birecik Müteselliminin Sivas'a Sürgünü].....	406
Belge [107-1] Masârifât Defteri [1250 Senesine Ait Masarifat Defteri]	406
Belge [108-1] Tevzî' Defteri [Görevli Masrafları ile İlgili]	413
Belge [109-1] Tevzî' Defteri [İki Yüz Elli Senesi Sivas Masarifatı].....	419
Belge [109-2] Tevzî' Defteri [İki Yüz Elli Senesi Sivas Masarifatı].....	419
Belge [109-3] Tevzî' Defteri [Sivas Sancağından Toplanacak Amelelerle İlgili] 420	
Belge [109-4] Tevzî' Defteri [Asakir-i Mansure Masrafları ile İlgili]	421
Belge [110-1] Buyruldu [Tersane-i Amire'de Çalıştırılacak İşçiler]	422
Belge [110-2] Tevzî' Defteri [Hafik Nahiyesinin Masarifatı]	423
Belge [111-1] Buyruldu [Nakliye İçin Deve Te'mini].....	428
Belge [111-2] Tevzî' Defteri [İmalathanelerde Çalışacak İşçilerle İlgili]	429
Belge [112-1] Fermân [Reâyâların Cizyeleri ile İlgili].....	431
Belge[112-2] Vakfiyye [Vakfa Müteveli Ta'yîni].....	432
Belge [112-3] Fermân [Tımar ve Zeamet Hasılatları ile İlgili].....	433
Belge [113 -1] Fermân [Koçgirili Aşireti'nin İskanı ile İlgili].....	435
Belge [114 -1] Tevzî' ve Taksim Defteri [Ordu-yı Hümâyûn için Zahâir Defteri] 438	
Belge [114 -2] Mülk Satışı [Abacı Atnas'ın Mülk Satışı]	440
Belge [115-1] Senet [Vergi Hasılatının Teslimi].....	441
Belge [115-2] Senet [Sahibi Ölen Tımarın Gelirleri ile İlgili].....	442
Belge [115-3] Buyruldu [Redif-i Mansure Taburlarının Tertibi Hakkında].....	442
Belge [116-1] Muhallefat [Alaadin Paşa'nın Muhallefatı].....	444
Belge [116 -2] Fermân [Enfiye Satışı İle İlgili]	445

Belge [117-1] Tevzî' Defteri [Asâkir-i Mansurenin Masrafları ile İlgili]	447
Belge [117-2] Fermân [Alacak Da'vası]	448
Belge [118-1] Kassam Defteri [Mazman Ahmet'in Kassam Defteri].....	450
Belge[119-1] Tereke Defteri [Habeş Hüseyin Ağa Bin Osman'ın Tereke Defteri]	452
Belge [122 -1] Tevzî' ve Taksim Defteri [Sivas ve Kazaları ile İlgili].....	463
Belge [122-2] Tevzî' ve Taksim Defteri [Hafik Köyleri ile İlgili]	464
Belge [123 -1] Tevzî' ve Taksim Defteri [Kiracıbaşı Ücretleri ile İlgili]	467
Belge [124-1] Fermân [Haksız Olarak Vatandaşlardan Vergi Alınmaması]	474
Belge [125-1] Fermân [Akdağ Madenleri ile İlgili].....	477
Belge [125-2] Fermân [Dağıstan Ümerâsından Mehmet Han'a Maaş Bağlanması]	479
Belge [126-1] Fermân [Güherçile ile ilgili]	482
Belge [127-1] Nefer Sayıları	484
Belge[127-2] Kaime Sureti [Tahrir Defteri ile İlgili].....	486
Belge[128-1] Buyruldu [Tahrirlerin Yazımı İşleri ile İlgili].....	487
Belge [128-2] Fermân[Karabet Nâm Rahib'in Görevden Azli ile İlgili].....	488
Belge [128-3] Menzil Hücçeti [Kürt Mustafa Ağa'nın Menzil Hücçeti]	490
Belge [129-1] Buyruldu [Nakliye İçin Araba Te'mini ile İlgili]	491
Belge [129-2] Buyruldu [Halit Paşa Livası İçün Asker Te'mini].....	492
Belge [129-3] Buyruldu [Redif-i Mansure Hakkında]	493
Belge [129-4] Mülk Satışı [Küpoğlu Karabet ve Karındaşı Ohan'ın Mülk Satışı]	493
Belge [130-1] Sivas'a Kadı Ta'yîni	494
Belge [130-2] Buyruldu [Asâkir-i Mansure Kaçakları]	495
Belge [130-3] Fermân [Altın Maddesine Yapılan Hile ile İlgili].....	496
Belge [131-1] Asakir Defteri [Halit Paşa Livasına Asker Te'mini ile İlgili]	498
Belge [131-2] Tevzî' ve Taksim Defteri [Sivas Kazaları ile İlgili]	499

Belge[132-1] Tereke Defteri [Yezidoğlu Mehmet'in Tereke Defteri]	500
Belge [132-2] Kassam Defteri [Gökçuhadârinoğlu Mehmet Çavuş'un Kassam Defteri]	502
Belge [133-2] Vakfiyye [Hâce Mâhmut Mahallesinden Medinetullah Hâtûn'un]	506
Belge [134-2] Tevzî' ve Taksim Defteri [Sivas Mahalleleri ile İlgili]	510
Belge [136-1] Tevzî' ve Taksim Defteri [Güherçile Nakli ile İlgili].....	518
Belge[136-2] İzin Tezkeresi [Osman Çavuş İzin Tezkeresi].....	520
Belge [136-3] İzin Tezkeresi [Celalli Karyesinden Hüseyin'in İzin Tezkeresi].....	520
Belge [136-4] İzin Tezkeresi [Beğdili Köyünden Veli'nin İzin Tezkeresi]	520
Belge [136-5] İzin Tezkeresi [Tavşanlı Karyesin'den İbrahim'in İzin Tezkeresi] ..	521
Belge [137-1] Tereke Defteri [Ahmet bin İbrâhim Ağa'nın Tereke Defteri].....	521
Belge[138-1] Tezkere [Köse Hasan'ın Tezkeresi]	525
Belge [138-2] Tezkere [Billur Mahallesin'den Alî Efendi'nin Tezkeresi]	525
Belge[138-3] Tezkere [Sivas'lı Alî Veled-i Ahmed'in Tezkeresi]	525
Belge[138-4] Tezkere [Sivas'lı Alî Veledi Ömer'in Tezkeresi]	526
Belge[138-5] Tezkere [Hâlil bin Mehmet Ağa'nın Tezkeresi]	526
Belge [138-6] Tezkere [İbrâhim bin Hüseyi'nin Tezkeresi].....	527
Belge [139-1] Tevzî' ve Taksim Defteri.....	527
Belge[139-2] Tevzî' ve Taksim Defteri [Sivas Kazaları ile İlgili]	529
Belge [140-1] Berât Sureti [İbrâhim Veledi İbiş'in Tekaüdlük Berâtı].....	532
Belge[140-2] Berât-ı Hümâyûn [Savaşta Yaralanan Askere Aylık Bağlanması Hakkında].....	533
Belge [140-3] Ruhsat [Kulaklarından Rahatsız Olan Askerin Askerlikten İhracı]	534
Belge [140-4] İzin Tezkeresi [Tatlıcak Karyesin'den Ahmet Veledi Hasa'nın Tezkeresi].....	534

Belge [141-1] Tezkere [Şeyh Çoban Mahallesi'den Molla Mehmed'in oğlu Hâilil'in Tezkeresi]	535
Belge [141-2] İzin Tezkeresi [Karacaşar Karyesin'den Ömer Veled-i Yusuf'un Tezkeresi]	536
Belge [141-3] İzin [Ağnevid Karyesin'den Sivaslı Mehmed Bin Hasan'ın].....	536
Belge[141-5] Tezkere [Niksarlı Süleyman Bin Süleyman'ın Tezkeresi]	538
Belge [141-6] Sadakat Nişanı Verilmesi [Kuruözlü İbrâhim'in]	538
Belge[142-1] Tevzî' ve Taksim Defteri [Surre-i Hümâyûn Masrafları İçin].....	539
Belge [143-1] Gayr-i Müslim'in Müslüman Olması ile İlgili	540
Belge [143-2] Gayr-i Müslimin Müslüman Olması ile İlgili	541
Belge [143-3] Görevli Maaşları ile İlgili.....	541
Belge[143-4] Vakıfta Görevlilerin Vazifeleri [Hasan Paşa Vakfı ile İlgili]	542
Belge [143-5] Mürûr Tezkeresi [Emek-dar-ı Kadimden Hüseyin Ağa'nın Tezkeresi]	543
Belge [144-1] Rıdvan Kethüdayaverioğlu Vakfı	544
Belge[144-2] Hasan Paşa Vakfı	545
Belge [144-3] Vakıf Görevlilerinin Ücretleri ile İlgili.....	546
Belge[144-4] Asâkir-i Mansûre Tekaüdleri [Sivaslı Said'in].....	546
17 NUMARALI SİVAS ŞER'İYE SİCİLİ BELGELERİNİN KONULARINA GÖRE TASNİF TABLOSU.....	547
KAYNAKÇA	551

KISALTMALAR DİZİNİ

M.	Miladi
H.	Hicri
M.	Muharrem
S.	Safer
Ra.	Rebi'ü'l-evvel
R.	Rebi'ü'l-ahir
Ca.	Cemaziye'l-evvel (cumâde'l-ûlâ)
C.	Cemaziye'l-ahir (cumâde'l-âhire)
B.	Receb
Ş.	Şa'bân
N.	Rama'zân
L.	Şevvâl
Za.	Zi'l-ka'de
Z.	Zi'l-hicce
TTK	Türk Tarih Kurumu

17 NUMARALI SİVAS ŞER'İYE SİCİLİ DEFTERİ HAKKINDA

Çalışma yaptığımız bu defter Sivas'a ait olup 144 sayfadan ibarettir. Osmanlı kadıları merkezde ve taşrada devletin yetkili görevlileri olması sebebi ile, görev yaptığı yerin tüm işlerinden sorumlu devlet görevlisidir. Kadı görev yaptığı kazanın hem mülki amiri hem noteri, hem belediye başkanı, olduğu gibi evlenme, boşanma işlerinin yanında vakıfların denetlemesinde yürütürdü. Kadılar kendilerine gönderilen her türlü belgeyi bu defterlere kaydederlerdi. Bu sebeple bu defterlerde pek çok değişik türde belgelere rastlamak mümkündür. Kadıların tutmuş olduğu bu defterlerde merkezden gelen fermân, berât, buyruldu gibi belgeler yer alırdı.

Ayrıca defterlerde muhteva olarak mülk satışı, atama ve ta'yîn, görevli maaşları, görevden alma, tezkere, eşhas defteri, masarifat defteri, asker defteri, tereke defteri, sadakat nişanı, zahâir defteri, at ve silah defteri, çeşitli konularda yer almaktadır

17 Numaralı Sivas Şer'îye Sicili Defteri 144 sayfadan ibaret olup dönem olarak (H. 1250-1251/M.1835-1836) yılları arasını kapsamaktadır, defterde ki sayfalar 1. sayfadan başlayıp 144 sayfaya kadar devam etmektedir. Defterin 1. sayfasında ili: Sivas, no:17, poz no: 77 ibaresi yazılıdır. Defterin her sayfasına ortalama iki belge düşmektedir, ancak bazı sayfalarda bir belge varken, bazı sayfalarda 5 veya daha fazla belgede yer almaktadır. Defterin sayfaları sonradan numaralanmış olup orijinal değildir. Belgeler deftere konu sınıflamasına göre belli bir sıra halinde yazılmayıp karışık bir vaziyette yazılmıştır. defterin bazı sayfaları yıpranmasına rağmen defter iyi muhafaza edilmiştir.

Defterin dili tereke, tezkere, gibi belgelerde sadelik arzederken vakfiyelerin giriş kısmında berât, ferman, buyruldu adı altındaki belgelerin giriş kısımlarında Arapça'nın ağırlığı dikkat çekmektedir Arapça ağırlıklı metinlerde hata yapmamak veya muhtemel hataları en aza indirmek için bu belgeler sık sık danışman hocam ve ağabeyim nezaretinde okunmuştur.

Belgelerin düzenlendiği aylara göre yoğunluğu şu şekildedir. Muharrem ayında 21, Safer ayında 26, Rebi'ü'l-evvelde 33, Rebi'ü'l-ahirde 16, Cemaziye'l-evvelde 25, Cemaziye'l-ahirde 13, Receb ayında 24, Şa'bân ayında 26, Rama'zân

ayında 7, Şevvâl ayında 40, Zi'l-ka'de ayında 12, Zi'l-hicce ayında ise 33 belge düzenlenmiş veya yazılmıştır buna göre en çok belge Şevvâl ayında düzenlenirken , en az belge Rama'zân ayında düzenlenmiştir.

17 Numaralı Sivas Şer'îye Sicilinde toplam olarak 307 belge bulunmaktadır. Bu belgelerin ihtiva ettiği konulara göre tasnifi ve kısa özeti aşağıda ki gibidir.

1) Buyruldu: Vez'ir-i a'zam beylerbeyi gibi yüksek dereceli devlet görevlilerin yazılı emirleridir, buyruldu adı altında defterde 41 adet belge bulunmaktadır. Sicilde buyruldu 13. sayfadan başlamakta 130. sayfada sona ermektedir. Bu belgelerde Sivas mahallerine isabet eden asker sayıları, Asakir-i Mansurenin odun ihtiyacı, Trabzon'dan Sivas'a doğru gelen eşkıya Tuzcuoğlu ve avanelerinin Trabzon ve Of üzerinden Sivas üzerine gelme ihtimalleri nedeni ile bölgedeki devlet görevlilerin gevşek davranmaması görevlilerin konuyla ilgili olarak alması gereken önlemler, Hekimhân ahalisinden kırk bir, kırk üç, kırk dört, kırk beş, kırk altı ve kırk yedi senelerinde firar ederek Sivas ve Zile'de mütemekkin olan Hekimhân ahalsininin memleketlerine geriye nakli ve nakil sırasında devlet görevlilerin alacağı önlemler, ihtisâb rusumatı, esnaftan toplanan zahâir, Asâkir-i Mensûre kaçakları, Diyarbakır'da Ermeni milletinden Mefrevit, Ercebit, Nakkaşoğlu, Karabet ve Kuyumcu Kirkor'un Sivas'a nefi' ve iclâları, mukataat gelirleri, men-i mürur tezkeresi ve tezkerenin uygulaması, asker te'mini, tımarın işleyiş tarzı, tımar hasılatının toplanması, asker levâzımatları, firari askerler ve bu konu ile ilgili olarak alınması gereken önlemler, bölgede ki devlet görevlilerininin yapması gereken iş ve işlemler, Diyarbakır'dan Sivas'a sürgün edilen iki nefer, Divriği'deki asker ihtiyacınınin tesbiti ve ihtiyaca göre asker sayısınınin yeniden düzenlenmesi, hayvan karhanelerinin düzenlenmesi ve hayvan te'mini, Der-saâdetten redifi mansure elbise ve silahlarının Samsun iskelesine nakli, Sivas Eyaleti, Yozgat, Zile, Amasya ve Merzifona mübâyaacı ta'yîni, nüfûs sayımı ve bu konuda görevlilerin dikkat etmesi gereken hususlar, Birecik mütesellimi sabık İsmail'in Sivas kalesine sürgünü, Tersane-i Amirede çalışacak kişiler, deve te'mini, asker kaçakları gibi konuları içermektedir.

2) Berât: Lûgat ma'nâsı mektup olup ıstılâhtaki manası ise Osmanlı Devletinde herhangi bir görev veya hizmete ta'yîn veya maaş tahsisi gibi konular

için kullanılan bir kavramdır. Defterde bu konu ile ilgili olarak 6 belge mevcuttur bu belgeler Sivas'ta Dârü'r-râhe Vakfının mütevelliliği, Şeyh Merzuban Tekkesi, savaşta sağ ayağından yaralanan Sivaslı İbrahim veledi İbiş'e tekaüdlük verilmesi gibi konularla ilgilidir.

3) Hücjet: Gerek bir hükmü ihtiva etsin veya akit, ikrar vâsî tâ'yini gibi hukuki bir hadiseyi tesbit etmek gayesi ile kadı huzurunda tanzim olunan belgeleri ifade eden bir teridir. Defterde bu konu ile ilgili olarak 3 adet belge olup bu belgeler Sivas merkezden üç kişiye aittir.

4) Kassam: Sözlükte kısımlara ayırma anlamına gelirken İslam hukukunda taksim işiyle uğraşan şer'i memurada bu isim verilir idi. Bu konu ile ilgili olarak defterde 15 adet belge vardır. Bu defterler tutulurken varislerden birinin yada bir kaçının mahkemeye müracaatı ile başlar kadı ilgili kişinin terekesini kıymeti ve adedi ile birlikte ortaya koyduktan sonra fevt olan kişinin ortak olduğu mal ortak malın bulunduğu yerleşim yerinin adı varsa ortak olunan malın hisse miktarı yazıldıktan sonra kassam defterinden techiz-i tekfin, resm-i kısmet-i adi, katibiyeye, çukadariyye, ihzariyye gibi giderler çıkarıldıktan sonra kalan kısım hissedârlar arasında pay edilirdi.

5) Tevzî' ve Taksim Defteri: Osmanlı Devletinde Halkın ödemekle mükellef olduğu örfi vergilerin yazıldığı defterlerdir. Bu defterler Ruz-ı Hızır ve Ruz-ı Kasım olmak üzere senede iki def'a tanzim olunurdu bazı olağan üstü durumlarda tevzîât yapılırdı ki buna Aralık tevziyatı denirdi. Vali, mütesellim, voyvodaların hazır olduğu bir durumda kadı huzurunda yapılır ve bu defterler sicile kaydedilip ve İstanbul'a gönderilirdi. Bu defterlerden sicilde 39 adet vardır. Bu belgelerin konu içeriği olarak Sivas merkez veya ilçelerinden toplanan gelirler, Samsun iskelesine nuhâs nakli, ağnam vergisi, mekkareci tertip olunması, Sivas merkezdeki mahallelerden asker sayılarının tesbiti ve tanzimi, kiracıbaşı ücretleri, Sivas sancağından toplanacak ameleler gibi konuları içermektedir. Ayrıca bu gelirlerin nerelere harcandığı belgede açık bir şekilde izahı edildiği görülmektedir.

6) Mülk Satışı: Sicilde mülk satışı ile ilgili 14 adet belge bulunmakta olup bu defterdeki mülk satışları genelde Sivas mahallerindeki şahıslarla ilgilidir. Mülk satışları Müslümanlar arasında olduğu gibi Müslümanla gayri Müslim arasında mülk

satışında görülmektedir. Satılan mülkler kış evi, kiler, fırın tamı, bahçe, samanlık, ahur, yer odası, konak gibi malları kapsamaktadır. Mülk satışları 10. sayfadan başlayıp 129. sayfaya kadar devam etmektedir. Mal sahiplerinin kadıya başvurup satacağı mülkünü ve bu mülkünün sınırları çizilmekte sınırlar çizildikten sonra mal sahibi ve malı satın alan kişinin adı zikredilerek satış olayı gerçekleşmekte ve belgenin sonuna satışa şahitlik eden kişilerin adları yer almaktadır. Bu belgeler sayesinde Sivas'da yaşayan Soytarı Deli Osman, Çehkân-zade Seyyit Süleyman, Kadı-zade Hafız Ömer, Kaşıkçoğlu Ali, Kürkçü Bali, Basmacı Makdis, Nursatoğlu Makdis, Cezvecioğlu Agop gibi isimler ve lakaplar yardımı ile Sivas'ta yaşayan aile ve şahıslar hakkında bize bilgilerde vermektedir.

7) Tereke: Sözlükteki anlamı ile her nevi hububat ve toprak mahsulleri hakkında kullanılan bir kavramdır. Ölen kimsenin bıraktığı malada tereke denir. Tereke bu kelimenin doğrusu (terike) dir. Tereke ölünün bıraktığı maldır bunun yerine muhaleffât terimide kullanılmıştır. Terekeyle ilgili olarak 17 nolu sicil defterinde 61 adet belge yer almaktadır.

Terekeler Sivas mahallelerinde ikamet eden bir kişiye ait olduğu gibi, Sivas'a ticaret, ziyaret, askeri görev gibi farklı amaçlarla bulunur iken Sivas'ta ölen kişilere ait terekeler, ve [20-1], [34-2] nolu belgelerde olduğu gibi ikamet-gâhı belli olmayan şahıslara ait terekelerden oluşmaktadır .

Bu tereke defterlerinden sekizi gayri Müslimlere ait tereke defterleri iken, defterlerinin geriye kalan kısmı Müslüman halka aittir.

8) Fermân: Dîvân-ı Humayundan divanlarda alınan kararlara uygun olarak yazılan ve tuğra bulunan padişah emirlerdir. Kadılar buldukları kazalarda merkezden gönderilen fermânları kaydederlerdi. Bu defterde çeşitli konularla ilgili olarak kaydedilmiş 49 adet fermân bulunmaktadır. Bu belgelerin içerdiği konular şu şekildedir, tevzi ve taksim defteri tutulurken dikkat edilecek hususlar, vergileri toplarken görevlilerin dikkat edeceği hususlar ve toplanan gelirin Der-saadete ulaştırılması, tımar bedellernin ödenmesi, reâyâ gerdek ihtisabiyesi ve alınacak vergi miktarları evli ve bekarlardan alınacak vergiler, nuhâs nakli, nakil sırasında alınması gereken önlemler, para ve altın fiatları emri, Tozanlu karyesi ahalisinin bazı devlet görevlileri ile ilgili şikayetleri, Müslim ve reâyâ tüccarlarından alınacak vergi

gelirleri, göç ve iskan sırasında görevlilerinin dikkat edeceği hususlar ve görevlilerin almaları gereken önlemler, askerliğe elverişli kişilerin tesbiti ve bu kişilerin ta'limleri, Asâkir-i Mansûre-i Muhâmmediye'nin masrafları, kilise papazlarının mülk edinmeleri ile ilgili olarak görevlilerin dikkat etmesi gereken hususları, Hafik'te bulunan Hacı Arasta ve Sarıseyh Zâviye'sinin geliri, mübaşirin görevden menî', altın ve beyaz akçenin satış fiyatları, Koçgiri Aşireti'nin iskanı ve bu iskanda dikkat edilmesi gereken hususlar, zimmî Avanis'in alacak da'vası ve bu alacakların tahsili, Çepni kabilesi ve kabileni gelirden alacağı pay, Dağistan ümerasından Mehmet Han'a maaş bağlanması, güherçilenin zamanında Baruthane-i Amireye teslimi, Karabet'in rahibin görevden azli, tımar ve zeamet bedelleri ile ilgili, belge altunun içine farklı metaller katarak piyasaya sürülmesi ve bunu yapan kalpazanlar hakkında yapılması gereken işlemle ilgili olmak üzere farklı türden belgeleri içermektedir.

9) Tezkere: Çeşitli konularla ilgili olarak hükümetten alınan izin kağıdı , askerlik görevinin sona erdiği bildiren belge gibi anlamlara gelmektedir. Sicilde bu konu ile ilgili olarak 20 adet belge bulunmaktadır. Tezkerelerin önemli bir kısmı 140 ve 141. sayfada yer almaktadır. Bu belgelerin kısa özeti şu şekildedir. Sivas merkezde bulunan Paşa Cami şadırvanları için su te'mini, askerin hastalığı nedeni ile ilgili kişinin askerlikten muaf tutulması veya askerlerin sıla-i rahim ve bazı maslahatı rü'yet eylemek amacı izinli sayılması, Musul ahalisinden Köse Hasan'ın Sivas'a avdeti ve Kuruözlü İbrahim'e sadakat nişanı verilmesi gibi konuları içermektedir.

10) Vakıflar ve Vakfiyeler: Vakfiyeler kadının siciline işlenmesi ile resmiyet kazanırdı. Vakfiyelerde vakfın nasıl idare edileceği ne tür masraflar yapılacağı çalışan kişilere ne kadar ücret verileceği, bu gelirlerin nereden karşılanacağı vakfın hizmetlerinin su-i istimal edilmemesi için gerekli açıklamalar yer alırdı. Bu belgeler yardımı ile Sivas'da ve Sivas'a bağlı birçok yerleşim yerindeki tekkke, zaviye ve vakıfların isimleri ile burada görevli olan kişiler, bunların akarları olan değirmen, konak, hammâm, tarla, çeşme, köşk, bahçe medrese gibi gayri menkullerinin bulunduğu yerler ve özellikleri hakkında bilgiler edinmek mümkün olmaktadır. Sicilde bu konu ile ilgili olarak 9 adet belge bulunmaktadır. Bu belgeler Sait Ağa'nın vakfiyesi, Şeyh Çoban Mahallesi'nde yer alan vakıf , Üryani Müslim Mahallesi'nden

Safiye Hanım'ın malını vakfetmesi, Hâce Mahmut Mahallesin'den Ebubekir Efendi'nin malını vakfetmesi, Hasan Paşa Vakfı gibi çeşitli belgeleri içermektedir.

10) Muhtelif Belgeler: Bu belgeler ise hizmet-i mübaşereye zamm, askerlikten ihrâc, sadakât nişanı verilmesi, cami görevlilerinin ücretleri, zimmet ve zah'air defteri, at ve silah defteri, eşhaslar defteri gibi konularla ilgili olarak birer adet, vergi ve kaime sureti ile ilgili olarak 3 er adet belge yer almaktadır.

11)Yukarıdaki belgelerin dışında kalan [23-3], [49-2], [106-3] numaralı belgeler ise kadı tarafından mükerrer olması yada farklı sebeplerle ibtâl edilmiştir.

MATERYAL VE YÖNTEM

Çalışmamızın konusunu teşkil eden 17 numaralı Sivas Şer'iyeye Sicili Sivas merkez Ziya Bey Yazma Eserler Kütüphanesinde bulunan mikro-filminden fotokopi alınarak te'min edilmiştir. Defter bilimsel ölçülere göre transkribi yapılarak konu ile ilgili kitap, makale ve transkribe edilmiş Sivas Şer'iyeye Sicili ile ilgili transkribe edilmiş diğer sicillerde gözden geçirilerek 17 numaralı Sivas Şer'iyeye Sicili hakkında bilgiler verilmiştir.

Defterin transkribinden sonra muhtemel hataları en aza indirmek için tekrar kontrolde yapılmıştır.

Okunmasında şüpheye düşülen yada okuma güçlüğü çekilen kelimeler için sık sık lûgatten, daha önce yayınlanan sicillerden ve Sivas il yıllıklarından faydalanılmıştır. Okumada şüpheye düşülen kelimeler sonuna ise soru işareti konmuştur (beldar?). Bunun dışında belgenin tahrip olması sebebi ile okunmayan kelimeler [...] işareti konularak, silik olması sebebi ile okunamadı, şayet kelime silik olmadığı halde farkı bir sebeble okunamadı ise yine [...] işareti konularak okunmadı notu düşülmüştür.

Defter transkripsiyon kurallarına bağlı kalınarak transkribe edilmiş ayın (ع) harfi ile şemsi ve kameri tamlamalarda ilgili harfin üzerine (') işareti ile gösterilirken uzatma olan harfler üzerine ise (^) işareti konulmuştur. Defterde ki belgelere sayfa numarası ile belge numarası ve belgenin kısa özetide yazılmıştır. Örnek:

Belge [33-2] Tereke Defteri [Handanoğlu Mustafa'nın Tereke Defteri]

[33]: Belgenin sayfa numarası.

[2]: Belgenin ilgili sayfada kaçınıcı belge olduğu.

Tereke Defteri: Belgenin türü.

[Handanoğlu Mustafa'nın Tereke Defteri]: Belgenin ait olduğu şahıs yada belgenin kısa özeti.

Transkrip yaparken belgenin büyük olması sebebi diğer sayfaya geçildi ise bu durum //[Sayfa 14]// işaret ile belirtilmiştir.

Belge sonundaki tarihler Fi 21 L Sene 249 belgedeki orjinal haliyle yazıldığı gibi ayrıca daha anlaşılır olması için hemen yanına açıklamalı şekilde hangi ay ve yıla ait olduğuda yazılmıştır [21 Şevvâl 1249]

SİVAS ŞER'İYE SİCİLLERİ VE ŞER'İYE SİCİLLERİ İLE İLGİLİ YAPILAN ÇALIŞMALAR

SİVAS ŞER'İYE SİCİLLERİ

Sivas'a ait 65 adet sicil defteri bulunmaktadır. Bu defterlerin orijinalleri Başbakanlık Osmanlı Arşivindedir. Bu defterler ait olduğu yıllar ve numaraları ile birlikte tabloda gösterilmiştir.

SİVAS ŞER'İYE SİCİLİ TABLOSU

No	Hicri Yıl	Miladi Yıl	No	Hicri Yıl	Miladi Yıl
1	1191-1196	1776-1781	34	1279-1280	1863-1864
2	1196-1202	1781-1787	35	1280-1281	1864-1865
3	1202-1205	1787-1790	36	1281-1282	1865-1866
4	1206-1213	1791-1798	37	1282-1283	1866-1867
5	1209	1794	38	1283-1284	1867-1868
6	1213-1217	1798-1802	39	1284-1284	1867-1868
7	1217-1220	1802-1805	40	1284-1285	1868-1869
8	1220-1224	1805-1809	41	1285-1286	1869-1870
9	1224-1227	1809-1812	42	1284-1286	1868-1870
10	1231-1232	1816-1817	43	1285-1289	1869-1873
11	1233-1237	1818-1822	44	1286-1289	1870-1873
12	1237-1238	1822-1823	45	1286-1287	1870-1871
13	1238-1240	1822-1824	46	1288-1289	1872-1873
14	1241-1242	1825-1826	47	1289-1292	1873-1876
15	1243-1245	1827-1829	48	1292	1876
16	1247-1249	1831-1833	49	1289-1291	1873-1875
17	1249-1250	1833-1834	50	1292	1876
18	1251-1253	1835-1837	51	1292-1295	1876-1879
19	1253-1255	1837-1839	52	1295-1298	1879-1882
20	1255-1257	1839-1841	53	1295-1300	1879-1884
21	1260-1261	1844-1845	54	1300-1303	1884-1887
22	1261-1262	1845-1846	55	1303-1305	1887-1889
23	1262-1264	1846-1848	56	1305-1306	1889-1890
24	1264-1265	1848-1849	57	1306-1309	1890-1893
25	1266	1850	58	1309	1893
26	1266-1267	1850-1851	59	1309-1312	1893-1896
27	1268	1852	60	1312-1314	1896-1898
28	1268-1270	1852-1854	61	1314-1317	1898-1901
29	1270-1272	1854-1856	62	1316-1319	1900-1903
30	1274-1275	1858-1859	63	1319-1323	1903-1907

31	1275-1277	1859-1861	64	1321-1324	1905-1908
32	1277-1278	1861-1862	65	1324-1327	1908-1911
33	1278-1279	1862-1863			

Bu defterler dışında 66-85 arası defterler Divriği'ye, 86-91 arası defterler Kangal'a, 92-95 arası defterler Şarkışla'ya, 96-103 arası defterler Suşehri'ne 104-119 arası defterler ise Gürün'e ait defterlerdir.

Defterde Bulunan Belgelerin Tarih ve Konularına Göre Tablosu

Belge no	Belgenin Türü ve Konusu	Belgenin Tarihi
2-1	Bismillâhirrahmânirrahîm	
2-2	Sivas'a Kadı Ta'yini	Gurre-i Şa'bân 1249
2-3	Abdullah Efendi'nin Fetva Vermeye Yetkili Kılınması	25 Rama'zân 1249
3-1	Mütesellim Ta'yini	12 Şevvâl 1249
3-2	Penbe Satışına Dair Ruhsat	17 Şevvâl 1249
3-3	Penbe Satışı	13 Şevvâl 1249
3-4	Buyruldu [İzdivâc Edenlerden Alınacak Mehir]	7 Şevvâl 1249
4-1	Tereke Defteri	19 Şevvâl 1249
4-2	Tereke Defteri	19 Şevvâl 1249
5-1	Kassâm Defteri	21 Şevvâl 1249
5-2	Tevzi' ve Taksim Defteri	19 Şevvâl 1249
6-1	Tevzi' ve Taksim Defteri	23 Şevvâl 1249
7-1	Fermân [Tevzi' Defteri Tutulurken Dikkat Edilecek Hususlar]	Evâhir-i Şa'bân 1249
7-2	Fermân [Vergi Toplarken Görevlilerin Dikkat Etmesi Gereken Hususlar]	Evâhir-i Şa'bân 1249
9-1	Tevzi' ve Taksim Defteri [1249 Yılı Sivas Kazası Masarifat Defteri]	25 Şevvâl 1249
10-1	Terekesi Defteri [Terzi Gabriel Veledi Garabet'in]	25 Şevvâl 1249
10-2	Mülk Satışı [İbrâhim bin Abdullah'ın Mülk Satışı]	15 Şevvâl 1249
10-3	1249 Senesi Esnâf Sülûs Evrakı	5 Receb 1249
11-1	Fermân [Vergi Toplarken Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar]	Evâsıt-ı Reb'ül-evvel 1249
11-2	Tereke Defteri [Hâlimoğlu Mehmet Bin Mehmet'in]	29 Şevvâl 1249
12-1	Mutasarrıf Ta'yini	5 Şevvâl 1249
12-2	Mülk Satışı [Küçükminare Mahallesi'nden	3 Zi'l-ka'de 1249

	Mehriba'nın]	
12-3	Tereke Defteri [Torun-zâde Mûsâ Efendi'nin Tereke Defteri]	5 Şevvâl 1249
13-1	Buyruldu Sûreti [Asker Talebi ile İlgili]	2 Rebi'ü'l-evvel 1249
13-2	Buyruldu [Sivas Hissesine İsbet Eden Nefer]	15 Rebi'ü'l-evvel 1249
14-1	Tereke Defteri [Oturakçı el-Hâc Ahmet Ağa'nın]	18 Rebi'ü'l-evvel 1249
15-1	Tereke Defteri [Oduncu Kara Ali'nin Tereke Defteri]	11 Rebi'ü'l-evvel 1249
15-2	Buyruldu [Asakir-i Mânsure Masrafları]	19 Rebi'ü'l-evvel 1249
15-3	At ve Silah Defteri	23 Rebi'ü'l-evvel 1249]
15-4	Tereke Defteri [Seyyid Hüseyin'in Tereke Defteri]	15 Rebi'ü'l-âhir Sene 1249
16-1	Fermân [Mürûr Tezkeresi Hakkında]	Evâhir-i Şevvâl 1249
16-2	Vakfiye Sûreti [Said Ağa'nın Vakfiye Sûreti]	20 Zi'l-ka'de 1249
17-1	Kassam Defteri [Murtaza Ağa'nın Kassam Defteri]	25 Rebi'ü'l-evvel 1249
18-1	Fermân [Vergi Toplarken Görevlilerin Dikkat Edeceği Hususlar]	Evâhir-i Rama'zân 1249
18-2	Mübâyaa Hüceti Sûreti [Bezirci Markir'in Oğlunun Hüceti Sûreti]	5 Zi'l-hicce 1249
19-1	Kassâm Defteri [Oturakçı Melîkoğlu'nun Kassâm Defteri]	23 Rebi'ü'l-evvel 1249
19-2	Fermân [Nuhâs Nakli ile İlgili]	Gurre-i Zi'l-ka'de 1249
20-1	Tereke Defteri [İsmi Nâ-ma'lûm Kimesne ile İlgili Tereke Defteri]	3 Zi'l-hicce 1249
20-2	Tereke Defteri [Kuyumcu Ahrun'un Tereke Defteri]	27 Zi'l-hicce 1249
20-3	Fermân [Tımar Uygulamaları ile İlgili Hususlar]	6 Şa'bân Sene 1249
21-1	Buyruldu [Eşkiya' Tuzcuoğlu Hakkında]	4 Zi'l-hicce 1249
21-2	Kassâm Defteri [Barutçu Zimmînin Kassâm Defteri]	7 Zi'l-hicce 1249
21-3	Tezkere [Paşa Câmî-i Şerîfinin Avlusunda Vâki' Şadırvanın Suyu İle İlgili	7 Zi'l-hicce 1249
21-4	Buyruldu [Hekimhân Ahâlîlerinin Memleketine Nâkli Hususunda]	7 Zi'l-hicce 1249
22-1	Tevzi' ve Taksim Defteri [Samsun İskelesine Nuhas Nakli ile İlgili]	23 Zi'l-hicce 1249
22-2	Fermân [Gerdek Husûsu ile İlgili]	4 Zi'l-hicce 1249
23-1	Tevzi' Defteri [Kiracıbaşılardan İanesi İçin Esnaftan Toplanan Para]	5 Zi'l-hicce 1249
23-2	Mihail Zevcesi Maniye'nin Satın Alma Hücet	5 Zi'l-hicce 1249

	Kayıdır	
24-1	Mütevellilik Berât-1 [Abdulvahhab Ağa'nın Mütevellilik Berât-1]	8 Zi'l-hicce 1249
24-2	Tevzi' ve Taksim Defteri [Ağnam Vergisi Tevzi ile İlgili]	Gurre-i Muharrem 1250
25-1	Vergi Toplama [Mekkarecibaşı Masrafı İçin Esnaftan Toplanan Para]	25 Zi'l-hicce 1249
25-2	Fermân [Altun Fiatları ile İlgili]	Evâsıt-ı Zi'l-ka'de 1250
26-1	Fermân [Mürur Tezkeresinin Uygulaması ile İlgili]	Evâsıt-ı Zi'l-ka'de 1250
27-1	Tevzi' ve Taksim Defteri [Mekkareci Tertib Olunması İle İlgili]	19 Zi'l-hicce 1249
28-1	Kassâm Defteri [Ahi Paşa-zâde Ahmet Bey'in Kassâm Defteri]	7 Safer 1250
29-1	Kassâm Defteri [Soytarı Deli Osma'nın Kassâm Defteri]	7 Muharrem 1250
29-2	Tereke Defteri [Pazarbaşıoğlu Ahmet Ağa Bin Mehmet'in Tereke Defteri]	Gurre-i Sâfer 1250
30-1	Tereke Defteri [Pazarbaşıoğlu Ahmet Ağa bin Mehmet'in Tereke Defteri]	27 Muharrem 1250
[30-3]	Camideki Görevlilere Ödenecek Ücretler	27 Muharrem 1250
31-1	Saray Ta'miri İçin Toplanan Para	6 Safer 1250
32-1	Buyruldu [Mütesellimlik ile İlgili]	17 Safer 1250
32-2	Buyruldu [Mütesellimlik Buyruldu]	14 [..] ¹ 1250]
32-3	Ta'yin [Sivas'a Kadı Ta'yini]	
32-4	Tereke Defteri [Zeyneb binti Osman'ın Tereke Defteri]	19 Safer 1250
33-1	Buyruldu [Asâkir-i Mansûreye Asker Alımı ile İlgili]	25 Safer 1250
33-2	Tereke Defteri [Handanoğlu Mustafa'nın Tereke Defteri]	27 Safer 1250
34-1	Tereke Defteri [Kahveemin-zâde Mehmet Efendinin Tereke Defteri]	19 Şevvâl 1249
34-2	Tereke Defteri [Suda Boğulan Kişinin]	24 Safer 1250
34-3	Mülk Satışı [Mukır Veledi Manuk'un Mülk Satışı ile İlgili]	19 Safer 1250
35-1	Tereke Defteri [Eğnik Veledi Abrahâm'ın Tereke Defteri]	Selh Safer 1250
35-2	Tereke Defteri [Kirkor Veledi Evanis'in Tereke	3 Rebi'ül-evvel 1250

	Defteri]	
35-3	Fermân [Hakim Efendilerin Harc-ı İmzaları İle İlgili]	9 Evasıt-ı Muharrem 1250
36-1	Kassam Defteri [Ansurlu Kör Serkiz'in Kassam Defteri]	11 Zi'l-hicce 1250]
36-2	Mülk Satışı [Kasap Mişopla ve Kasap Andon oğlu Nikogos'un Mülk Satışı)	13 Zi'l-hicce 1250
37-1	Mütevelli Ta'yini	15 Re'biü'l-evvel Sene 1250
37-2	Fermân [Altın ve Gümüş Mübayası Emridir]	Evaili Zi'l-hicce 1249
38-1	Fermân [Hafik Nahiyesi Masarifat Defteri]	Evaili Rebi'ü'l-evvel 1250
38-2	Masarifat Defteri [Hafik Kazası ve Köyleri Masarifat Defteri]	
39-1	Fermân [1249 Yılı Sivas İli Masarifatı]	Evaili Rebi'ü'l-evvel Sene 1250
39-2	Masarifat Defteri [Sivas Kazası Masarifat Defteri]	
40-1	Esnaftan Toplanan Vergiler	
41-1	Tevzî' ve Taksim Defteri [Sivas Kazası Masarifat Defteri]	11 Zi'l-hicce 1250
42-1	Vakfiyye [Şeyh Çoban Mahallesinde Ayşe Hâtûn Vakfiyesi]	19 Rebi'ü'l-evvel 1250
42	Nakibü'l-Eşrâflıktan Azl [Es-Seyyid Mehmet Arîf Efendi'nin Görevden Alınması]	1250 Senesi Rebi'ü'l-evveli guresi
42-3	Göreve Başlama ile İlgili [Sivas'a Kadı Ta'yini]	Gurre-i Rebi'ü'l-ahir Sene 1250
42-4	Buyruldu [Nefi' ve İcla ile İlgili]	24 Rebi'ü'l-evvel 1250
43-1	Mülk Satışı Deli Osman'ın Mülk Satışı ile İlgili	11 Rebi'ü'l-ahir 1250
43-2	Fermân [Tozanlı Nahiyesi Ohturum Karyesi'nin Devlet Görevlileri ile İlgili Şikayetleri]	Evâil-i Zi'l-ka'de 1249
44-1	Harput Müftüsünün Sürgün Emrid	26 Rebi'ü'l-âhir 1250
44-2	Fermân [Alaaddin Mukataası ile İlgili]	18 Safer 1250
44-3	Fermân [Menzil Ocaklığı ile İlgili]	13 Safer 1250
45-1	Fermân [Mukataat ve Maktuat Cebelüleri ile İlgili]	3 Cemaziye'l-evvel 1250
45-2	Buyruldu [Mukataât ile İlgili]	22 Sene 50
45-3	Zimmet Defteri [Alâddin Mukataâsı ile İlgili]	1249
46-1	Mülk Satışı [Kazar Zimminin Mülk Satışı]	5 Cemâziye'l-evvel 1250
4 6-2	Mütevelli Ta'yini [Vakfa Mütevelli Ta'yini ile İlgili]	Cemaziye'l-evvel 1250

46-3	Asker İzin Tezkeresi [Osmanoğlu Hasan'ın İzin Tezkeresi ile İlgili]	29 Cemaziye'l-evvel 1250
47-1	Tereke Defteri [Yakup Bey-zade Hasan Ağa'nın Tereke Defteri]	15 Cemaziye'l-evvel 1250
47-2	Fermân[Gümrüklerden Alınacak Vergilerle İlgili]	Evâsıt-ı Rebi'ü'l-ahir 1250]
48-1	Zahâir Defteri	21 Cemâziye'l-ahir 1250
48-2	Buyruldu [Men-i Murûr Tezkeresi ile İlgili]	19 Cemaziyel evvel 1250
49-1	İbtâl	
49-2	Fermân [Enfiye ile İlgili	19 Zi'l-hicce 1249
50-1	Tereke Defteri [Yusuf Bin İbrâhim'in Tereke Defteri]	Cemaziye'l-evvel 1250
50-2	Tereke Defteri [Cennet Binti Veli'nin Tereke Defteri]	5 Cemaziye'l-evvel 1250
50-3	Tereke Defteri [Abdulkâdir Çavuş Bin Hasan'ın Tereke Defteri]	3 Cemaziye'l-evvel 1250
51-1	Fermân [Altın Fıatı İle İlgili]	
52-1	Fermân [Göç ve İskan Sırasında Dikkat Edilecek Hususlar]	2 Cemaziye'l-evvel 1250
53-1	Mâhiyye Taksimi ile İlgili	3 Cemaziye'l-evvel 1250
53-2	Mâhiyye Verilmesi [Şakir Bey ile İlgili]	14 Safer 1250
54-1	Fermân [Asker Alımı ile İlgili]	Evahir-i Rebi'ü'l-evvel 1250
55-1	Buyruldu [Asker Te'mini ile İlgili]	Evahir-i Rebi'ü'l-evvel 1250
56-1	Buyruldu [Tımarla İlgili]	2 Cemaziye'l-ahir 1250
57-1	Buyruldu [Tımarla Hasilatı ile İlgili]	Evâi'l-i Rebî'ü'l-ahir 1250
57-2	Kaime-i Sâmi [Hizmeti Mübaşiriyyeye Zamm ile İlgili]	26 Cemaziye'l-evvel 1250
57-3	Tevzî' ve Taksim Defteri [Sivas Mahalleri ile İlgili]	13 Cemaziye'l-evvel 1250
58-1	Asker Mevcudu Defteri [Asâkir-i Mansûre-i Muhâmmediye ile İlgili]	13 Cemaziye'l-evvel 1250
58-2	Tereke Defteri [Bursalı, Kütahyalı ve Ordulu Askerlerle ilgili Tereke Defterleri]	28 Cemaziye'l-evvel 1250
59-1	Mülk Satışı [Mihâil Veledi Atân'ın Mülk Satışı]	5 Receb 1250
59-2	Fermân [Asâkir-i Mansûre-i Muhâmmediye ile İlgili]	Evâil-i Cemâziye'l-âhir 1250
60-1	Buyruldu [Asker Levazımatı ile İlgili]	3 Receb 1250
60-2	Tereke Defteri [Ömer Bin Mehmet'in Tereke Defteri]	17 Cemaziye'l-âhir 1250
60-3	Tereke Defteri [Sivas'ta Vefât Eden Gümüşhaneli Askerin Terekesi]	9 Receb 1250

61-1	Tereke Defteri [Zaim Ağa'nın Tereke Defteri]	3 Receb 1250
61-2	Asker Defteri [Sivas Kazalarının Asker Defteri]	Gurre-i Cemaziye'l-âhir 1250
62-1	Fermân [Tereke Tahriri Hususu Hakkında]	Evâhiri Cemaziye'l-âhir 1250
62-2	Alaaddin Paşa'nın Terekesi ile İlgili.	Evâhiri Cemaziye'l-âhir 1250
62-3	Tereke Defteri [Alâddin Paşa'nın Biraderi Ahmet Bey'in Tereke Defteri]	
62-4	Tereke Defteri [Ebul Kasım Bâba'nın Tereke Defteri]	11 Receb 1250
63-1	Tereke Defteri [Fevt olan Tosyalı ve Konyalı Askerlerin Tereke Defteri]	27 Receb 250
63-2	Buyruldu [Firari Askerlerle İlgili]	23 Receb 1250
64-1	Tereke Defteri [Marmıye Binti Musis'in Tereke Defteri]	29 Receb 1250
64-2	Tereke Defteri [Hastahanede Ölen Gümüşhaneli Askerin Tereke Defteri]	3 Şa'bân 1250
64-3	Tevzi' Defteri [Mekkarecibaşı Ta'yini]	11 Receb 1250
65-1	Tevzî' ve Taksim Defteri [Sivas Mahalleleri ile İlgili]	21 Receb 1250
66-1	Fermân [Rüsumat Bedelleri ile İlgili]	Evaili Receb 1250
66-2	Fermân [Maaş Bağlanması Hakkında]	5 Şabân 1250
67-1	Fermân [Kilise Papazlarına Ödenecek Ücretler ile İlgili]	11 Rebü'l-âher 1250
68-1	Mütevelli Ta'yini [Vakıf Kazanına Mütevelli Ta'yini ile İlgili]	25 Şevvâl 1250
68-2	Tereke Defteri [Zimmî Ohan'ın Tereke Defteri]	23 Şevvâl 1250
68-3	Berât-ı Hümayun [Hristiyan Din Görevlileri ile İlgili Şikayet]	19 Rebü'l-evvel 1250
69-1	Tereke Defteri [Abdulkâdir'in Terekesi]	11 Şa'bân 1250
70-1	Tereke Defteri [Delî Osman'ın Tereke Defteri]	25 Sâfer 1250
71-1	Buyruldu [Asâkir-i Mansûre Kaçakları ile İlgili]	9 Şa'bân 1250
71-2	Tereke Defteri [Seyyid Ahmet Mustafa'nın Tereke Defteri]	11 Rama'zân 1250
71-3	Tereke Defteri [Arzu Binti Mâhmiye'nin Tereke Defteri]	15 Rama'zân 1250
72-1	Buyruldu [İki Nefer Refikleri İle İlgili]	11 Rama'zân 1250
72-2	Buyruldu [Askere Alınacak Kişilerle ilgili]	Receb 25 1250
72-3	Buyruldu [Divriğideki Asker Sayısının Tesbiti ile İlgili]	2 Rama'zân 1250
74-1	Kadı Ta'yini	
74-2	Kassâm Defteri [Bakkal Seyyit Bin İbrahim'in Kassam Defteri]	5 Şevvâl 1250

76-1	Vakfa Mütevelli Ta'yini [Tokat Artukâbâd'da Dede Yusuf Vakfı ile İlgili]	17 Rama'zân 1250
76-2	Mülk Satışı [Kasap Artin Veleli Ohan'ın Mülk Satışı]	12 Şevvâl 1250
77-1	Tevzî' ve Taksim Defteri [Redif Asâkirinin Tanzimi]	13 Şevvâl 250
78-1	Tereke Defteri [Eğimli Badesar'ın Kassâm Defteri]	17 Şevvâl 1250
78-2	Buyruldu [Kirahanelerdeki Hayvanlar]	12 Şevvâl 1250
78-3	Kâime Sûretidir [Karahisar-ı Behramşâh Kazasının İanesi Hakkında]	16 Şevvâl 1250
79-1	Kassam Defteri [Tiryâkîoğlu Osman'ın Kassam Defteri]	21 Şevvâl 1250
79-2	Buyruldu [Hafik Nahiyesinde Hâce Arasta ve Sarıseyh Zaviyeleri ile İlgili]	20 Şevvâl 1250
79-3	Kassam Defteri [Yeniceli Mehmet Bin Hâil'in Kassam Defteri]	27 Şevvâl 1250
79-4	Tereke Defteri [Seyyid Mehmet Ağa'nın Tereke Defteri]	15 Şevvâl 1250
80-1	Tereke Defteri [Recep Ağa Bin Mehmet Sâlîh'in Tereke Defteri]	19 Şevvâl 1250
80-2	Kassam Defteri [Kavak'lı Abdullah Bin Ali'nin Kassam Defteri]	29 Şevvâl 1250
80-3	Tereke Defteri [Molla Alî bin Mehmet'in Tereke Defteri]	29 Şevvâl 1250
80-4	Tahrîrât Defteri [El-Hâc Ahmet'in Tahrîrât Defteri]	29 Şevvâl 1250
81-1	Tereke Defteri [Kethüdaoğlu Osman'ın Tereke Defteri]	28 Şevvâl 1250
81-2	Tereke Defteri [Hasan Efendi'nin Tereke Defteri]	
81-3	Tereke Defteri [Hüsne Hâtûn'un Tereke Defteri]	
82-1	Tereke Defteri [Ve'î Ağa'nın Tereke Defteri]	17 Şevvâl 1250
82-2	Tevzî' ve Taksim Defteri [Hafik Nahiyesi ile İlgili]	Evasıt-ı Şevvâl 1250
83-1	Tevzî' ve Taksim Defteri [Hafik Nahiyesinin Masarifat Defteri]	8 Zi'l-ka'de 1250
84-1	Buyruldu [Görevlilerin Dikkat Edeceği Hususlar]	5 Zi'l-ka'de 1250
84-2	Fermân [1250 Senesi Sivas Masarifatı]	Evâil-i Şevvâl 1250
85-1	Tevzî' ve Taksim Defteri [Sivas'ın Elli Senesi Masarifatı ile İlgili]	9 Zi'l-kade 1250
86-1	Tevzî' ve Taksim Defteri [Sivas Merkez Mahallât Defteri]	

87-1	Buyruldu [Mutasarrıfların Dikkat Edeceği Hususlar]	5 Şevvâl 1250
87-2	Buyruldu [Görevlileri İhtar ile İlgili]	5 Rebi'ü'l-ahir 1250
87-3	Tereke Defteri [Abdulkadir Bin Mustafa'nın Tereke Defteri]	21 Rebi'ü'l-ahir 1250
87-4	Tereke Defteri [Abdulkadir'in Tereke Defteri]	
88-1	Tereke Defteri [Artin Veled-i Hacı'nın Tereke Defteri]	3 Zi'l-hicce 1250
88-2	Kassam Defteri [Yemenlioğlu Osman Ağa'nın Kassam Defteri Sûretidir]	27 [...]²1250
89-1	Tereke Defteri [Mustafa bin El-Hâc Selim'in Tereke Defteri]	15 Zi'l-hicce 1250
90-1	Fermân [Samsun İskelesine Nuhâs Nakli ile İlgili]	Selh-i Zi'l-ka'de 1250
90-2	Eşhas Defteri [İzollu Aşireti ile İlgili]	15 Muharrem 1250
91-1	İrâde-i Seniyye [Samsun'a Nuhâs Nakli ile İlgili]	27 Zi'l-hicce 1250
91-2	Fermân [Hayvan Vergileri ile İlgili]	4 Zi'lka'de 1250
92-1	Tereke Defteri [Sahhak Veledi Ağya'nın Tereke Defteri]	13 Muharrem 1250
92-2	Tereke Defteri [Deli Ahmet Bin Mehmet'in Terekesi]	19 Muharrem 1251
93-1	Tevzî' ve Taksim Defteri [Bin İki yüz Elli bir Senelerine Ait Vergi Gelirleri]	17 Muharrem 1251
94-1	Ferman [Eflak Memleketleri Tüccarlarının Gümrük Fermânı Kaydı]	Evâil-i Zi'l-hicce 1250
94-2	Buyruldu [Asker Elbisesi ve Silah Nakli ile İlgili]	14 Cemaziye'l-ahir 1250
94-3	Tereke Defteri [Tatar Ârif Ağa'nın Tereke Defteri]	25 Muharrem 1251
95-1	Tevzî' ve Taksim Defteri [Mekkâricilere Ödenecek Para]	Gurre-i Safer 1251
96-1	Berât Kaydı [Şeyh Merzubân Tekkesi Zâviyesi ile İlgili]	17 Rebi'ü'l-ahir 1249
96-2	Berât-ı Şerîf [Şeyh Merzuban Evkafı ile İlgili]	8 Şevvâl 1253
96-3	Tereke Defteri [Süleyman Ağa'nın Kassam Defteri]	4 Safer 1250
98-1	Fermân [Mübaşirin Görevden Meni' ile İlgili]	Evâsıt-ı Ra'ma'zân 1250
98-2	Mülk Satışı [Kasap Sahhak Veled-i Moses'in]	9 Safer 1250
98-3	Mülk Satışı [Ali Bin Ahmet'in Mülk Satışı ile	9 Safer 1251

	İlgili]	
99-1	Tereke Defteri [Mehmet Behram Paşa Hazretlerinin Tereke Defteri]	19 Safer 251
100-1	Fermân [Emanete Hıyanet]	Evail-i Safer 1251
100-2	Fermân [Hırsızlık Olayı]	Evahir-i Muharrem 1251
101-1	Mülk Satışı [Keziban Hâtûn ve Mustafa Bin Hamza'nın Mülk Satışı]	7 Safer 1251
101-2	Tereke Defteri [Berdeloğlu Mustafa'nın Tereke Defteri]	23 Safer 1251
102-1	Fermân [İhtisab Me'mûrlarının Dikkat Edeceği Hususlar]	Evahir-i Zi'l-hicce 1250
103-1	Göreve Başlama [Sivas Kadısının Göreve Başlaması]	Gurre-i Safer 1250
103-2	Fermân [Altın ve Beyaz Akçe ile İlgili]	Evahir-i Muharrem 1251
104-1	Buyruldu [Altın Satışı ile İlgili]	Gurre-i Zi'l-hicce Sene 1251
104-2	Fermân [Sıbyan ve Tekâüdlere ile İlgili]	Gurre-i Zi'l-hicce 1251
104-3	Sadareti Penahi Sureti [Fâhiş Fiatla Mal Satanların İhtarını ile İlgili]	
105-1	Kassam Defteri [Ebubekir Ağa'nın Kassam Defteri]	29 Şevvâl 1251
105-2	Mülk Satışı [Tatos Veleddi Pirus'un Mülk Satışı]	15 Rebi'ü'l-evvel 1251
106-1	Buyruldu [Nüfus Defterlerinin Yazımı ile İlgili]	2 Rebi'ü'l- ahir 1251
106-2	Buyruldu [Birecik Mütesellimi'nin Sivas'a Sürgünü]	15 Muharrem 1251
107-1	Masârifât Defteri [1250 Senesine Ait Masarifat Defteri]	1 Rebi'ü'l-evvel 1251
108-1	Tevzî' Defteri [Görevli Masrafları ile İlgili]	
109-1	Tevzî' Defteri [İki yüz Elli Senesi Sivas Masarifatı]	22 Zi'l-hicce 1251
109-2	Tevzî' Defteri [İki Yüz Elli Senesi Sivas Masarifatı]	17 Rebi'ü'l-evvel 1251
109-3	Tevzî' Defteri [Sivas Sancağından Toplanacak Amelelerle İlgili]	23 Rebi'ü'l-evvel 1251
109-4	Tevzî' Defteri [Asakir-i Mansure Masrafları ile İlgili]	23 Rebi'ü'l-evvel 1251
110-1	Buyruldu [Tersane-i Amire'de Çalıştırılacak İşçiler]	3 Rebi'ü'l-evvel 1251
110-2	Tevzî' Defteri [Hafik Nahiyesi'nin Masarifatı]	25 Rebi'ü'l-evvel 1251
111-1	Buyruldu [Nakliye İçin Deve Te'mini]	27 Rebi'ü'l-evvel 1251
111-1	Tevzî' Defteri [İmalathanelerde Çalışacak İşçilerle İlgili]	25 Rebi'ü'l-ahir 1251

112-1	Emr-i Alî [Reâyâların Cizyeleri ile İlgili]	13 Rebi'ü'l-ahir 1251
112-2	Vakfiyye [Vakfa Mütevellî Ta'yini]	13 Rebi'ü'l-ahir 1251
112-3	Fermân [Tımar ve Zeamet Hasılatları ile İlgili]	19 Safer 1251
113-1	Fermân [Koçgirili Aşireti'nin İskanı ile İlgili]	11 Muharrem 1251
114-1	Tevzî' ve Taksim Defteri [Ordu-yı Hümâyûn İçün Zahâir Defteri]	17 Zi'l-hicce 1251
114-2	Mülk Satışı [Abacı Atnas'ın Mülk Satışı]	12 Rebi'ü'l-ahir 1251
115-1	Senet [Vergi Hasılatının Teslimi]	Rebi'ü'l-ahir 1251
115-2	Senet [Sahibi Ölen Tımarın Gelirleri ile İlgili]	27 Rebi'ü'l-evvel 1251
115-3	Sadrazam Mektubu [Redif-i Mansure Taburlarının Tertibi Hakkında]	gurre-i Rebi'ü'l-ahir 1251
116-1	Muhallefat [Alaadin Paşa'nın Muhallefatı]	18 Muharrem 1251
116-2	Fermân [Enfiye Satışı İle İlgili]	14 Zi'l-hicce1250
117-1	Tevzî' Defteri [Asâkir-i Mansure'nin Masraflarıile İlgili]	7 Cemaziye'l-evvel 1251
117-2	Fermân [Alacak Da'vası]	Evahir-i Muharrem 1251
118-1	Kassam Defteri [Mazman Ahmet'in Kassam Defteri]	13 Cemaziye'l-evvel 1251
119-1	Tereke Defteri [Habeş Hüseyin Ağa Bin Osman'ın Tereke Defteri]	13 Cemâziye'l-ahir 1251
120-1	Tevzî' ve Taksim Defteri [Sivas Hissesine İsbet Eden Zahâir Miktarı]	15 Cemaziye'l-ahir 1251
121-1	Emanete Hıyanet Da'vası	13 Cemaziye'l-evvel 1251
122-1	Tevzî' ve Taksim Defteri [Sivas ve Kazaları ile İlgili]	19 Cemaziye'l-ahir 1251
122-2	Tevzî' ve Taksim Defteri [Hafik Köyleri ile İlgili]	23 Cemaziye'l-evvel 1251
123-1	Tevzî' ve Taksim Defteri [Kiracıbaşı Ücretleri ile İlgili]	19 Cemaziye'l-ahir 1251
124-1	Fermân [Haksız Olarak Vatandaşlardan Vergi Alınmaması]	Evâsıt-ı Safer 1251
125-1	Fermân [Akdağ Madenleri ile İlgili]	19 Muharrem 1251
125-2	Fermân [Dağıstan Ümerâsından Mehmet Han'a Maaş Bağlanması]	5 Cemaziye'l-evvel 1251
126-1	Fermân [Güherçile ile ilgili]	12 Cemaziye'l-evvel 1251
127-1	Nefer Sayıları	
127-2	Kaime Sureti [Tahrir Defteri ile İlgili]	20 Receb 1251
128-1	Buyruldu [Tahrirlerin Yazımı İşleri ile İgili]	28 Cemaziye'l-ahir 1251
128-2	Fermân[Karabet Nâm Rahib'in Görevden Azli ile İlgili]	11 Cemaziye'l-evvel 1251
128-3	Menzil Hücçeti [Kürt Mustafa Ağa'nın Menzil	5 Receb 1251

	Hücceti]	
129-1	Buyruldu [Nakliye İçin Araba Te'mini ile İlgili]	2 Cemaziye'l-ahir 1251
129-2	Buyruldu [Halit Paşa Livası İçün Asker Te'mini]	25 Receb 251
129-3	Buyruldu [Redif-i Mansure Hakkında]	11 Receb 1251
129-4	Mülk Satışı [Küpoğlu Karabet ve Karındaşı Ohan'ın Mülk Satışı]	9 Şa'bân 1251
130-1	Sivas'a Kadı Ta'yini	Gurre-i Şa'bân 1251
130-2	Buyruldu [Asâkir-i Mansure Kaçakları]	Fi 13 Receb 1251
130-3	Fermân [Altın Maddesine Yapılan Hile ile İlgili]	Evahir-i Re'biü'l-ahir 1251
131-1	Asakir Defteri [Halit Paşa Livasının'a Asker Te'mini ile İlgili]	Gurre-i Şa'bân 1251
131-2	Tevzî' ve Taksim Defteri [Sivas Kazaları ile İlgili]	27 Receb 1251
132-1	Tereke Defteri [Yezidoğlu Mehmet'in Tereke Defteri]	3 Şa'bân 251
132-2	Kassam Defteri [Gökçuhadârın oğlu Mehmet Çavuşun Kassam Defteri]	3 Şa'bân 1251
133-1	[Tereke Defteri [Hasan Çavuş oğlu Mehmed Sâdık'ın Tereke Defteri]	9 Şa'bân 1251
133-2	Vakfiyye [Hâce Mâhmud Mahallesin'den Medinetullah Hâtûn'un]	9 Şa'bân 1251
134-1	Tevzî' ve Taksim Defteri [Hâlit Paşa Livası ile İlgili]	11 Şa'bân 1251
134-2	Tevzî' ve Taksim Defteri [Sivas Mahalleleri ile İlgili]	15 Şa'bân 1251
136-1	Tevzî' ve Taksim Defteri [Güherçile Nakli ile İlgili]	6 Şa'bân 1250
136-2	İzin Tezkeresi [Osman'ın Çavuş İzin Tezkeresi]	5 Şa'bân 1251
136-3	İzin Tezkeresi [Celalli Karyesin'den Hüseyin'in İzin Tezkeresi]	5 Şa'bân 1251
136-4	İzin Tezkeresi [Beğdili Köyün'den Veli'nin İzin Tezkeresi]	5 Şa'bân 1251
136-5	İzin Tezkeresi [Tavşanlı Karyesin'den İbrahim'in İzin Tezkeresi]	5 Şa'bân 1251
137-1	Tereke Defteri [Ahmet Bin İbrâhim Ağa'nın Tereke Defteri]	11 Receb 1251
138-1	Tezkere [Köse Hasan'ın Tezkeresi]	19 Rebi'ü'l-evvel 1250
138-2	Tezkere [Billur Mahallesin'den Alî Efendi'nin Tezkeresi]	9 Safer 1251
138-3	Tezkere [Sivas'lı Alî Veled-i Ahmed'in Tezkeresi]	15 Safer 1251
138-4	Tezkere [Sivas'lı Alî Veledi Ömer'in Tezkeresi]	4 Cemaziyel'-evvel 1251

138-5	Tezkere [Hâilil bin Mehmet Ağa'nın Tezkeresi]	14 Receb 1251
138-6	Tezkere [İbrâhim Bin Hüseyi'nin Tezkeresi]	25 Zi'l-hicce 1251
139-1	Tevzî' ve Taksim Defteri	13 Receb 1251
139-2	Tevzî' ve Taksim Defteri [Sivas Kazaları ile İlgili]	23 Şevval 1251
140-1	Berât Sureti [İbrâhim veledi İbiş'in Tekâüdlük Berâtı]	Evâil-i Rebi'ül-evvel 1249
140-1	Berât-ı Hümâyûn [Savaşta Yaralanan Askere Aylık Bağlanması Hakkında]	11 Rebi'ül-evvel 1249
140-3	Ruhsat [Kulaklarından Rahatsız Olan Askerin Askerlikten İhracı]	7 Muharrem 1250
140-4	İzin Tezkeresi [Tatlıcak Karyesin'den Ahmet veledi Hasa'nın Tezkeresi]	Şa'bân 1245
141-1	Tezkere [Şeyh Çoban Mahallesi'nden Molla Mehmed'in oğlu Hâilil'in Tezkeresi	11 Muharrem 1251
141-2	İzin Tezkeresi [Karacaşar Karyesinden Ömer veled-i Yusuf'un Tezkeresi]	5 Şa'bân 1250
141-3	İzin [Ağnevid Karyesin'den Sivaslı Mehmed bin Hasan'ın]	17 Şa'bân 1250
141-4	Tezkere [Ağca Bölge Mahallesi'den Derviş Beyin oğlu İsmâil'in Mâhdumu Mehmet Beyle İlgili]	5 Şevvâl 1250
141-5	Tezkere[Niksar'lı Süleyman Bin Süleyman'ın Tezkeresi]	
141-6	Sadakat Nişanı Verilmesi [Kuruözlü İbrâhim'in]	Evahir-i Şa'bân 1250
142-1	Tevzî' ve Taksim Defteri [Surre-i Hümâyûn Masrafları İçin]	19 Cemaziye'l-ahir 1250
143-1	Gayr-i Müslim'in Müslüman Olması ile İlgili	7 Rebi'ül-evvel 1249
143-2	Gayr-i Müslimin Müslüman Olması ile İlgili	25 Zi'l-k'ade 1249
143-4	Vakıfta Görevlilerin Vazifeleri [Hasan Paşa Vakfı ile İlgili]	21 Zi'l-hicce 1249
143-5	Mürûr Tezkeresi [Emek-dar-ı Kadimden Hüseyin Ağanın Tezkeresi]	21 Muharrem 1251
144-1	Rıdvan Kethüdayaverioğlu Vakfı	
144-2	Hasan Paşa Vakfı	22 Sene 1250
144-3	Vakıf Görevlilerinin Ücretleri ile İlgili	15 Safer 1250
144-4	Asâkir-i Mansûre Tekâüdlüleri [Sivaslı Said'in]	12 Zi'l-ka'de 1250

Sivas Şer'iyeye Sicili ile İlgili Yapılan Çalışmalar

1) (H.1202-1203 M. 1787-1788) tarihli **3** numaralı Sivas Şer'iyeye Sicili defterini temel alarak 2009 yılında Erciyes Üniversitesi'nden Şeyma Arıkan tarafından yapılan yüksek lisans tezi olarak yapılan çalışmadır.

2) (H.1214-1215 / M. 1799-1800) tarihli **6** numaralı Sivas Şer'iyeye Sicili defterini ise 2010 yılında Erciyes Üniversitesi'nden Zafer ÖZDEMİR yüksek lisans tezi olarak hazırlamıştır.

3) (H.1224-1227 M. 1809-1812) tarihli 9 numaralı Sivas Şer'iyeye Sicili 2010 yılında Gaziosmanpaşa Üniversitesi'nden Fatih ŞAHİNGÖZ tarafından Yüksek lisans tezi olarak hazırlanmıştır.

4) (H.1231-1232 M. 1816-1817) tarihli **10** numaralı Sivas Şer'iyeye Sicili Marmara Üniversitesi'nden Cemalettin ÇAKIR tarafından 2003 yılında yüksek lisans tezi olarak hazırlanmış. Bu tezde ayrıca II. Mahmut dönemine kadar Sivas başlığı altında değerlendirmeyede yer verilmiştir.

5) (H.1237-1238 M. 1822-1823) tarihli **12** numaralı Sivas Şer'iyeye Sicilini ise 2002 yılında Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nden Tuğba YALÇIN yüksek lisans tezi olarak hazırlamıştır.

6) (H. 1247-1249 / M. 1831-1834) tarihli **16** numaralı Sivas Şer'iyeye Sicili 2010 yılında Gaziosmanpaşa Üniversitesi'nden Mustafa APAYDIN tarafından lisans tezi olarak hazırlanmıştır.

7) (H.1255-1257 / M. 1839-1841) tarihli **20** numaralı Sivas Şer'iyeye Sicili 2010 yılında Gaziosmanpaşa Üniversitesi'nden Ömer BAŞOL tarafından lisans tezi olarak hazırlanmıştır.

8) (H.1267-1268 M. 1851-1852) tarihli **27** numaralı Sivas Şer'iyeye Sicili Konya Selçuk Üniversitesi'nden Mustafa ESER yüksek lisans tezi olarak hazırlamıştır.(2009)

9) (H. 1309-M. 1893) tarihli **58** numaralı Sivas Şer'iyeye Sicili Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi'nden Gündoğan YIDIRIM tarafından 1994 yılında transkripi yapılmıştır.

10) (H.1312-1314 / M. 1896-1898) tarihli **60** numaralı Sivas Şer'iyeye Sicili defteri 2004 yılında Erciyes Üniversitesi'nden Ülkü KAYA tarafından yüksek lisans tezi olarak hazırlanmıştır.

11) Bu çalışmaların haricinde tarafımızdanda 17 numaralı Sivas Şer'iyeye Sicili defterin çalışmaları yapılmıştır.

17 Numaralı

SİVAS ŞER'İYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYONU

(H.I250-1251 / M. 1835-1836)

Belge [2-1] Bismillâhirrahmânirrahîm

El-hâmdüli'llâhi'llezî emera 'ibâdehû bi-ittibâ'i şerî'at-ı bi-nebiyyihi'l-muhtâr ve emerahüm bi'l-'adli ve ihsânihi ve nehâhüm 'ani'l-cevri ve'l-istikbâr. Ve's-salâtü ve's-selâmü 'alâ Muhâmmedinillezî eddaan nübüvveti bi-mâhzarı mine'l-münkirîyn ve esbete da'vâhü bi'l-mûcizâti an-bâhîreti ve elzemehüm bi-kitâbin mübiyn ve alâ-âlihî ve eshâbihî eş-şuhûdü'l-udûl ve'l-eimmeti'l-fuhûl ve ba'dü fe-innemâ seyasdiru min hêzihi'l-makâm-ı ilâ Mâşâallâhü Tebâreke ve Te'âlâ mine'l-vekâyı elletî sadâret fi zemîni â'lemü'l-ulemai'l-'izâmı efdalü'l-fudalâi'l-kirâmi seyyidü'l-ulemâi'l muhakkıkîn senedü'l-fudalâi'l-mudakkıkîn el-âlmü't-tahrîri ve'l-fâzılı'l-hatîri a'lemü'l-'ilmi ve'l-hedyi menâru'l-fazlı ve't-takî zül-kadri'r-refî-i ve ilcâ'hü el-menbaü'n-nesebi el-celiyyü't-tahîri ve'l-hasebü'n-nesebi el-fâhirü'l-müstağnî ani'l-etra-i ve't-tarîf a'nî bihi es-Seyyid Mehmed Saîd Efendi necli'l-merhûmu el-mebrûr el-vâsılı ilâ rahmeti rabbihi'l-gafûr es-sadru'l-a'zâmu ve'l-bedru'l-efhâmu es-Seyyid el-Gâzi Hasan Paşa-zâde el-Kâzî yevme izin bi-dâri's-saltanati'l-âlfyyeti la-zâlet şumûsi izzetihî tâlîaten bi-merâfik es-saâdeti ve maberaha rifatihi lamiaten an burcci'd-devleti ve siyâdeti êmîn bi-hürmeti seyyidi'l-murselîn ve'l-ahkâmülletî vaka'at beyne yedi'l-fakîri ilâ rabbihi'l-kâdir azze şânuhû Hâfız Muhâmmed el-mensûbu min-kıbeli'l-Mevlâ müşârün-ileyhi li-rü'yeti'd deaviyi'l-vârideti bi'l-mâhkemeti'l-mevzuâti fi'l-bâbi Cealellâhu umûranâ muvâfikan li'ş-şer'i ve's-sevâb el-mes'ûlü ilallâhi yüsebbitü Ale'llâhi şerî'atü'l-resûl êmîn fi-gurre-i.

Belge [2-2] [Sivas'a Kadı Ta'yîni]

Yâ Fettâh yâ Rezzâk yâ Allâh yâ müfettihü'l-ebvâb iftah-lenâ hayra'l-bâb İzzet-meâb şerîat-nisâb eşrâfu küzâti'l-kirâm zü'l-ihtirâmdan Mevlâna Mehmet Efendi kâm-yâb gibbe't-tahmîyeti'l-vâfiye inhâ olunur ki ber-vech-i mansıb mutasarrıf olduğum Sivas kazasının umûr-u ahkâm-ı şer'iyesi iş bu 1249 senesi mâh-

ı Şevvâlı guresinden tarafımızdan cânibinize ihâle ve tefvîz olunmuştur gerekir ki kaza-yı mezbûrde gurre-i merkûmeden zabt ve beyne'l-ahâli icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyeden sa'y-i cemîl edüp ve dâfia olunan muhâllefât-ı mevta-yı askeriyyeyi dahî tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-fârîzeti'ş-şerî'yye tevzî' ve taksîm edüp cah-ı şer'î Ahmedîden ser-mû inhirâfa cevâz göstermiyesiz ve's-selâm.

El-fakir es-Seyyid Hâilil el-kadî bi-kâza-i Sivas.

Belge [2-3] Abdullah Efendi'nin Fetva Vermeye Yetkili Kılınması

İzzet-meab medine-i Sivas'ta sakin es-Seyyid Şeyh Abdullah Efendi ba'de's-selâm inhâ' olunur ki, medine-i mezbûrede me'zûni bi'l-iftah olan es-Seyyid Receb Efendi'nin fevtiyle hizmeti fetvası muattal kalmış olduğu ve senin ehliyeti ve istihkâkına binâen hizmeti fetevâyâ me'zuniyetin bâ-i'lâm ve bâ-inhâ vâli-i vâlâ-şâna ibna olunmakla medine-i mezkûrede müteveffâ-yı mezbûrun yedine hizmeti celile-i fetvaya tarafımızdan sana izin verilmiştir. Gerekir ki lede'l-istiftah es-sah-ı akvâl-ı eimme-i hanife aleyhimu'r-rahmeleri ile iftâ' edüp kütüb-i mu'tabereden nakl-i sarîh ve imzâlârında Sivas müftîsi deyü tasrîh eylesün ve's-selâm.

Hurrire fi'l-hâmîsi ve'l-işrîn min Râmazani'l-mübareke sene tis'a ve erba-in ve mi'teyni ve elf. [25 Rama'zân 1249]

El-Fakir Mekki-zâde Mustafa Asım afa anhumâ.

Belge [3-1] Mütesellim Ta'yîni

Sivas nâibi faziletlü efendi ve vücûh-ı memleket ve sâir bi'l-cümle ahâli ve iş erleri Sivas mütesellimi bulunan Dergah-ı Ali kapucubaşlarından Sait Ağa ba-emri me'muriyetine vakti hulûl etmiş olduğundan. Yerine kâr-ı azmadan pişkar müccerrebü'l-etvâr mütesellim nasb ve ta'yîni lazım gelmiş. Dairemiz mümeyyizâtından hâcegân Divân-ı Hümâyûndan kıdvetü'l-emâcid-i ve'l-âyan Şâkir Bey zîde-mecduhû evsâf-ı mezkûre ile muttasıf bulunduğundan bu def'a Sivas mütesellimliği uhdesine ihâle kılınmış olmakla imdi keyfiyeti ma'lûmunuz oldukça fi mâ ba'd mir-i mûmâ-ileyh Sivas mütesellimi bilerek şer'-i şerîf ve kanun-i münife mutâbık vâki' olıcak her bir mütâbaat ve merasimi yek ciheti ve ülfete dikkat eylesiz ve sen ki mütesellimi muma-ileyhsin sen dahi mukteza-yı dirayet ve

sadakatın üzere rey-i tedbirine her bir umûr ve hususat-ı vâki'ayı umûr-ı lâyıkında rü'yetle mehamm-ı seniyye ve matlûbât-ı Devlet-i Aliyyeyi vaktü ve zamanıyla tanzim temşiyetine dikkat ve cümle ile hüsn-i zindegân-ı muâşeret ederek herhâlde âsâyiş ve istirahat-ı ahâlî ve reâyaya ikdâm ve bezl-i makderet ve cümlemize lazime-i zimmet olduğu vechi ile cânib-i seniyyü'l-menâkıbı cenab-ı mülukane için cümlemizden hayır dua isticlâbına mezîd-i itina gayret ve hilâfında hazer ve mücânebet eylesiz deyu.

Fi 12 L. Sene 49 [12 Şevvâl 1249]

Belge [3-2] Buyruldu [Penbe Satışına Dair Ruhsat]

Hâcegân-ı Divan-ı Hümayûnum'dan Sivas mütesellimi izzetlü bey ve nâibi fâziletlü efendi derun-ı i'lâmda muharrer tüccâr yedlerinde bulunan penbelerini diledikleri mahallere gönderüp fûrûhat etmelerine tarafımızdan ruhsat verilmiş olmakla, kendülerine bâ-mârîfeti şer' ol vech ile tefhîmi keyfiyeti ve fi mâ ba'd kimesne tarafından muhâlefet vukû'a gelmemesi hususuna dikkat ve mübâdat eylesiz deyu.

Fi 17 L. Sene 49 [17 Şevvâl 1249]

Belge [3-3] Buyruldu [Penbelerin Zara Karyesinde Satılması ile İlgili]

Divân-ı ma'delet unvanlarına ma'rûz-ı abd-ı dâi-i keminelidir ki tâife-yi tüccâr yedlerinde bulunan penbeleri Sivas ili kazasında vâki' karyelerinden fakat Zaralı karyesi ahâlisine fûrûht edüp aher hiçbir karyeye satılmaması hususu akdemce Sivas mütesellimi Sait Ağa tarafından bâ-buyruldu tenbih olunmuş ve ol vechi ile sâir kurâ ahâlîsinden men olunduğu tahkik olunduğuna mebnî, penbe-i mezbûre karye-i mezkûre ahâlîsine tahsîs olunupda kurâ-i sâire ahâlîsinden men olunması , ne sebebe mebnî olduğu anlaşılâmâmış olduğundan, bunun tahki ki lazım gelmiş olduğu ve şu tüccarların yedlerinde bulunan penbenin ve ol vechi ile yalnız karye-i merkûmeye fûrûht olunmasına emr-i âli ve yahut ve bir gûne irâde-i sâmi var mıdır ? Ve sâir karyeler ahâlîsinden dahi irade ile mi olmuşlar ? Yoksa fakat karye ahâlîsi zill-î zalîle adalet-i âdil hazret-i mülükânedan müstazır ahâlî ve fukarâ'dan olub da sâir kurâ ahâlîsi değildir ? Ve bu karyeye mîrîlü mukatâa denildiği neden kâffe-i

vücûh ve sâir lazım gelenleri huzur-ı şera' celb ve ihzâr ile bi'l-etraf gereği gibi tahkik ve tedkik eyleyerek keyfiyeti ber-vech-i sıhhat hâk-i pâ-yı hazret-i müşiranelerine i'lâma mübâderet olunması bâbında abd-i ayıllarına hitâben bir kıt'a buyruldu sâmilere lede'l-vürûd ve lazımu'l-huzur olan kâffe-i vücûh' huzur-u şer'a celb ve buyruldu sâmi hazret-i velliyyü'n-niam müvacehelerinde feth ve kırâât olundukta bi'l-cümle seman ve teâten merâsimiz ba'del-edâ cevaplarında beldemizde vâki' penbeci tâifesinin hâli perişâniyetlerine mebnî tarîhi i'lâmdan on sene mukaddem memleketin vücûh-ı valisine iltimaslârı ile Sivas civarında bulunan kurâ ahâlîleri muktezî olan penbelerini Sivas'tan ve Zara karyesi mâhfel-i kaza olup civarında olan kurâlar Sivas'a mesafete-i bâid olduğundan Zara karyesinden işirâ' etmelerine tenbih olunmuş olduğu mesmuumuz oldu deyu takrîrleri ve sicill-i mukayyed [...]³ husus-ı mezkûre müteallık emr-i âli ve irâde-i sâmiye dair kaydı bulunmadığı ve evvelki vâki'yü'l-hâli iltiması huzur-ı fâizi'n-nûr-ı asifanelerine i'lâm olundu. Bakıyyü'l-emr li-hazreti men-lehü'l-emrindir. Hurrîre fi'l-yevmi's-salis aşer' min şehr-i Şevvâlî'l-mükerrem sene tis'a ve erba'in ve mi' eteyn ve elf.

[13 Şevvâl 1249]

El abdu'd-da-i li-devâmı umûr-ı devletiküm Muhâmmed el-müvella hilafeti bi-medine-i Sivas.

Belge [3-4] Buyruldu [İzdivâc Edenlerden Alınacak Mehir]

Bâdî-i defteri oldur ki;

Şeri'at-şiar Hafik ve Sivas ili ve İlbeyli ve Gelmufat kazâlârının nâibleri efendiler zîde fazlûhûm ve mefâhirü'l-emâsîl-i ve'l-akrân ve âyan ve vücûh-ı memleket ve işerleri zîde kadruhûm inhâ olunur ki ehl-i İslâmdan ber-muktaza-yı sünen-i seniyye tehhül etmek murat edenlerin kufuvları olan nisayı mehr-i muaccel ve müeccel misli ile bi't-terazı tezevvüc eylemeleri lazım iken, Sivas sancağı dâhilinde bulunan karyelerden izdivac etmek murâd edenler taraflarından nisa cânibine sekiz yüz ve bazen bin ve bin beş yüz kuruş miktarı akçe i'tâ' olunmadıkça akit olunmaması adet hükmüne girmiş olduğundan içlerinden âdimü'l-iktidâr olanlar

³ Silik olduğu için okunamadı

bu sebeple bi'z-zaruri tehhül edemeyerek rical ve nisvanın ekseri şu emri tenâküh ve tenasülünden mâhrum oldukları bu def'a tahkik kılınup ol bâbda tûl-i müddet mekruhun men ve defi' ile fî mâ bade kurâ-i merkûma ahâlîsinden tehhül murat edenlerin muktedîr bulunanları küfuvları olan nisayı iki yüz elli ve mütevassitü'l-hâl olanlar yüz elli ve bunların aşağısı yüz kuruş başlık i'tâ'sı tezevvüc edip bundan ziyade bir akçe ve bir habbe ziyade i'tâ' olunmaması ve nisa caniblerinden dahi alınacak başlıktan ziyade cihaz tedârîk ve istishâb etmek merâmiyyesi ile tezevvüc maslâhatında imrar-ı vâkt vuku'a gelmemesi ve bu vesile ile mesela âhir özür ve sebebe mebnî tezevvüc istemeyen nisvân-ı küfuvları olmayan Zeyd ve Amr'e cebren tezevvüc ve akd-i nikah eylemek misüllü mugayir-i şer'-i şerif zulüm ve teaddiye dahi kat'â rıza-yı hümâyûn olmadığı derciyle bu def'a ekidü'l-mazmûn bir kıt'a emr-i âlî şeref riz-i vürûd olmağın imdi mûcibince âmel ve harekete dikkat ve mazallahü teâla bundan sonra bunun mugayir-i hareket vuku'a gelecek olur ise mütecâsir olanlar eşedd-i te'dîb ile mesul ve muâtib olacağını ve sürat-i icrâsında hiç kusur olunmayacağını muhakkak bilip fi mâ ba'de muhâlifî vaz' ve hareketten gayeti'l-gaye ittika ve mücânebet eylemeniz bâbında ber-mûcib-i emr-i âlî tenbîhen ve te'kiden ve ihtâren divân-ı eyâleti Sivas ve elviye-i Çorum ve Amasya ve Divriği ve emanet-i Maâden-i Hümâyûndan iş bu buyruldu tahrîr ve ısdâr şamdığımız arkadaşı Emin Ağa ile ba's ve tesyar olunmuştur. Bi-inâyetillahi teâlâ vusûlünde gerektir ki ber-mantûk-ı emr-i âlî ve ber-mûcibi buyruldu âmel ve hareket ve hilâfindan gayetü'l-gaye tehâşî ve mücânebet eyleyesiz deyu.

Fi 7 L. Sene 49 [7 Şevvâl 1249]

Belge [4-1] Tereke Defteri

Bâdî-i defter oldur ki;

Der-i Aliyye'de tüccar tâifesinden kahveemini-zâde Mehmet Efendi Deregezenli-zade Seyyid Ahmet Efendi ve Bağdâdî İbrâhim Ağa ve Bağdâdî menâhireci ve Bağdâdî Murat nâm kimesneler iş bu mûmza ve mâhtûm defter-i daiyânemde muharrer ve mezkûr olan eşyâ-yı mütenevviayi sâbık Musûl vâlisi Yahya Paşa hazretlerinin tatar ağası Abdurrahman Ağaya tevdiân Dıyarbakır sakinlerinden defter-i mezkûrede mestûruna irsâl eylemişler ise de muahharen eşyâ-yı mezkûreyi vekaletlerini mutazâmın bir kıta senetleri natik olduğu ve huzuru

mezkûre kapı kethüdası Hasib Efendinin etba'ilerinden Şakir Ağa bin Mehmet ve Mâhmud bin Osman şehadetleri ile vekaletlere zâhir olan Bağdat vâlisi devletlü el-Hâc Alî Paşa hazretlerinin tatarlarından Karagül Mehmet Ağa ve Sivasi Tulûmcu Alî Ağa huzur-ı şer'-î enverde ta'dat ve teslim olunan eşyâ defteridir ki, ber-vech-i âti zikrolunur.

Fi 19 L Sene 249 [19 Şevvâl 1249]

Şalcı Hâce Ahmet Cizreli Hâce İsmâîl'e göndermiş olan eşyâları beyan eder

Münakkaş avlu	5
Sade avlu	2
Haki rengi top	2
Çuha biniş	1
Gül yağı şişe	1
Tenekede yağı şişe	1
Tenekede gül yağı	1
Hasdil bir miktar	
Üsküdâr-kârı yemeni değirmi	10
Fransız yazması değirmi	10
Mucur çeltik kıyye	1300

İşbu mucur çeltik dahi tedkik olunarak, Der-Aliyye'de sahîbine irsâl olunduğu, Asitâne-yi Aliyye'de Kilit Hânın'da Konyalı Mehmet Efendi Dıyrbakır'da ortağı Mehmet Efendi'ye irsâl eylediği eşyâları beyan eder.

Üç adet çiçek elması salta	1
Zenne saltası	1
Çuha biniş	1
Havlu-yı kebîr	3
Atlas zira	72

Hâli çuha arşun 32

Çuha cepe 1

İbrâhim Ağa emânet-i Dıyrbakır'da Musûllu Ciz Hüseyin Ağa'ya irsâl eylediği eşyâları beyan eder.

Yazma bez 6

Üsküdâr yemenisi değirmi 10

Duhân kesesi 3

Tarak 2

Gülyağı şişesi 2

Bağdat menahireci Dıyrbakırlı Fethi Ağa ile irsâl eylediği kırmızı bez 30.

İş bu balâda mestûr eşyâ-yı mezbûr aynen irsâl olunmuştur sahh.

Mücevherât ve memhûr olan altın çıkıları muhâtara olunduğuna mebnî sahîplerine iâde olunmasına İrâde-i Aliyye taalluk olunmağın tevkif olunan emanetleri beyan kahveemini-zade Mehmet Efendi'nin emâneti Dıyrbakır'a Konyalı Hâce Mehmet Efendi'ye memhûr çıkın altın 3 adet çiçek elmas.

Bağdâdî Murat emânetini memhûrlu mektup derununda zinde mücevherât mükerrer tahrîr olunmuş olduğu. Bağdâdi zâhirecinin emâneti Fethioğluna Hâce Fethullaha teslim için olan emâneti küçük memhûr çıkın Bağdâdî Murat emâneti mektup derûnunda na-ma'lum bâladâ muharrer olan mücevher ve çiçek elmas ve mektup derununda olan beş adet eşyâlar Reşit Mehmet Paşa Efendimiz hazretlerinin tatarlarından Alî Ağa'ya sahiplerine iâde olunmasına irâde-i seniyye buyrulduğuna mebnî merkûm Alî Ağa'ya teslim Bağdat kapı kethüdası ve devletlü Hasip Efendi'ye irsâl olunduğu kayıdır.

Fi. 13 S. Sene 1250 [13 Safer 1250]

Belge [4-2] Tereke Defteri [Es-Seyyid Hüseyin Bin Ömer'in Terekesi]

Medine-i Sivas Mahallâtın'dan Tokmakkapı nâm Mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid Hüseyin bin Ömer nâm müteveffânın verâseti zevcesi Râhime binti Mehmet Emin nâm hâtûn ile sülbiye-i sagîre kızı Fâtıma ve li-

ebeveyn er-kârındaşı el-Hâc Süleyman ve li-ebeveyn kız kârındaşı Ayişe nâm kimesnelere inhisârı lede'ş-şerî'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra müteveffâyı merkûmun terekesi ma'rîfet-i şer' ile tahrîr ve sûk-i sultâniyede bey'-i men-yezid ile bey' olunup îâne-i terekenin beyne'l-verâset-i bi'l-farizeti'ş-şerî'yye tevzî' ve taksim defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur.

Fi 19 L. Sene 249 [19 Şevvâl 1249]

Mushaf-ı şerîf 1

Enâm-ı şerîf 1

Mevlüt 1

Bez gömlek 3 kıymeti 31 kuruş

Köhne fes 2 kıymeti 6 kuruş

Hoşab tası 5 kıymeti 32 kuruş 25 para

Çit yorgan 1 adet kıymeti 27 kuruş

Çuha şalvar 1 kıymeti 50 kuruş

Köhne abaniye 1 kıymeti 11 kuruş 30 para

Minder 1 kıymeti 15 kuruş 31 para

Boyalı bezi Hâlebi 12 kıymeti 19 kuruş 5 para

Köhne yelek 1 kıymeti 2 kuruş

Döşek 1 kıymeti 40 kuruş

Şal kuşak 1 köhne1 kıymeti 24 kuruş 30 para

Şilte yastık 1 kıymeti 12 kuruş 2 para

Yeşil abaniye 1 kıymet 17 kuruş

Maşlak 1 kıymeti 48 kuruş

Yorgan 1 kıymeti 43 kuruş

Köhne gömlek 2 kıymeti 11 kuruş 30 para

Çul 1 kıymeti 21 kuruş

Beyaz bez top 1 kıymeti 25 kuruş
Köhne çuha cübbe 1 kıymeti 6 kuruş
Bıçak 2 maşa 1 balta 1 et satırı 1 kıymeti 15 kuruş 21 para
Şâm-kârı kutnî entârî 1 kıymeti 52 kuruş
Bez dizlik 1 kıymet 8 kuruş
Boyalı bez bir miktar kıymeti 8 kuruş 34 para
Çuha cübbe 1 kıymeti 101 kuruş 10 para
Hurç 1 kıymeti 82 kuruş
Bez işlik1 kıymeti 10 kuruş
Köhne alâca entârî 1çuha cübbe1 kıymeti 34 kuruş
Çuval 1 kıymeti 23 kuruş 30 para
Bulgur rub' 3 çuval 1 kıymeti 15 kuruş
Yarma rub' 1 torba 1 kıymeti 5 kuruş
Turşu küpü 2 kıymeti 12 kuruş
Pekmez küpü 4 kıymeti 10 kuruş
Mercimek rub' 0,5 kıymeti 15 kuruş
Öteki 1 kıymeti 5 kuruş
Hasır 3 kıymeti 4 kuruş
Dakik çuval 2 kıymeti 40 kuruş
Hatap meşe ve kömür kıymeti 50 kuruş
Hurde-vât-ı hâne kıymeti 5 kuruş
Hâce Alî Çavuş Mahallesinde bir miktar bostan kıymeti 115 kuruş
Cem'an yekûn 11345 kuruş
El-ihracat
Mihir li-zevci'l-mezbûre Râhime Hâtûn'dan 254 kuruş 6 para

Deyn oduncuya 30 kuruş

Resm-i kısmet-i âdi 27 kuruş 32 para

Sûk-ı sultâniyede bey' olunan eşyâ dellâliyyesi 22 kuruş

Sahha'l-bâkî 800 kuruş (sekiz yüz kuruş)

Li-taksim beyne'l-verese

Hisse-i li-zevci'l-mezbûre Râhime Hâtûn'dan 400 kuruş 22 para

Hisse-i li-binti sagîreti'l-mezbûre Fâtıma 400 kuruş 10 para

Hisse-i uhd li-ebeveyni'l-mezbûr el-Hâc Süleyman 200 kuruş 5 para

Hisse-i uhd li-ebeveyni'l-mezbûre Ayişe 100 para 22 kuruş

Belge [5-1] Kassâm Defteri [Kul-emiri-zâde Mâhmut Ağa'nın Kassâm Defteri]

Kulemiri-zâde Mâhmut Ağa'nın kassâm defteridir ki zikrolunur.

Bâdî-i defter oldur ki;

Medine-i Sivas'da Keçibula Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem fevt olan Kulemiri-zâde Mâhmut Ağa bin Ömer nâm müteveffânın verâseti zevce-i menkuha-i metkûresi Emine binti Mehmet nâm hâtûn ile sulb-î kebîr oğulları Ömer Çavuş ve Ebubekir ve sulbîyye-i sagîre kızı Sâlime nâm kimesnelere inhisârı inde'sşe'ri'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra müteveffâ-yı merkûmun terekesi ma'rîfeti şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizeti'sşe'riyye tevzî' ve taksim defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur.

Fi 21 L Sene 249 [21 Şevvâl 1249]

Mushaf-ı şerîf cilt 1 hediye 50 kuruş

Çit minder 1 kıymeti 60 kuruş

Çit yastık 2 yüz yastığı 1 kıymeti 80 kuruş

Müsta'mel kilim 3 kıymeti 80 kuruş

Def'a çit yastık 1 kıymeti 13 kuruş

Kebîr dimi döşek 1 kıymeti 60 kuruş

Çit döşek 1 kıymeti 50 kuruş

Çit yorgan 18 kıymeti 200 kuruş
Çit minder 2 kıymeti 20 kuruş
Çit yasdık 3 kıymeti 20 kuruş
Köhne kilim 2 kıymeti 35 kuruş
Şamdân 2 kıymeti 20 kuruş
Beşik 1 kıymeti 5 kuruş
Eyer maa takımı 1 kıymeti 30 kuruş
Çuval 7 kıymeti 90 kuruş
Hatab araba 1 meşe araba 1 kıymeti 60 kuruş
Dakik kile kıymeti 250 kuruş
Bulgur kile 1 kıymeti 60 kuruş
Fiğ rub' 8 kıymeti 20 kuruş
Yarma rub' 8 kıymeti 8 kuruş
Şaîr kile 2 kıymeti 100 kuruş
Hâce Arduç Vakfindan hınta kile 8 kıymeti 400 kuruş
Kahve takımı 1 kıymeti 20 kuruş
Nuhâs mangal 1 kıymeti 20 kuruş
Hurde-vat-ı hâne kıymeti 40 kuruş
İngiliz kâri saat 1 kıymeti 30 kuruş
Çuha biniş 1 köhne naka kürk 1 bez entârî 1 şalvar 1 kıymeti 50 kuruş
Evân-î nuhâs 9 kıymeti 90 kuruş

1998

+0903,5 Bâbası müteveffâ Mâhmud'un eşyâsı defteri.

2991

2901

Ve minhâl-ihrâcât.

Techîz-i tekfîn 145 kuruş 3 para

Der-zimmet-i mehr-i li-zevci'l-mezbûre Emine 171 kuruş

Der-zimmet-i Bakkal İbrâhim 50 kuruş

Der-zimmet-i oduncuya 100 kuruş

Der-zimmet-i Fâtıma Hâtûna 50 kuruş

Der-zimmet-i gelini Mevlüde'ye 50 kuruş

Resm-i kısmet-i âdi 74 kuruş

Sahha'l-bâki

2338 kuruş 30 para

Hisse li-zevci'l-mezbûre Emine 292 kuruş 13 para 2 fulus

Hisse li-ibni'l-merkûm Ömer 818 kuruş 22 para 2fulus

Hisse li-ibni'l-merkûm Ebubekir 818 kuruş 22 para 2 fulus

Hisse li-binti'l-mezbûre Sâlîme 409 kuruş 11 para 1 fulus

Bundan akdem fevt olan babaları Ömer'den Seyyid Mâhmut Ağa ile gâib-i merkûm Şeyh Mehmed'in mal-ı müşterekleri iş bu mahalle şerhdır sahh.

Evân-î nuhâs 23 kıymeti 290 kuruş

Şâmdân 2 kıymeti 3 kuruş

Fener 1 kıymeti 1 kuruş

Köhne çuval 5 kıymeti 10 kuruş

Leğen 1 ibrik 1 kıymeti 20 kuruş

Hurda kitablar kıymeti 15 kuruş

Mahalle-i merkûmede mülk menzil kıymeti 1500 kuruş

Hurde-vât-ı kıymeti 10 kuruş

Yekûn 1853 kuruş

- 0046 Harc-ı imza minhâ şud

1807

Belge [5-2] Tevzi' ve Taksim Defteri [Hafik Kazasın'dan Toplanan Şâirle İlgili]

Hafik kazası nâibi efendi ve â'yânı vücûh-ı memleket inhâ' olunur ki. Dairemizin idâre-i ta'yînatları için münasip olan mahallerden akçesi ile olarak bir takım şâirin tertîbi ve mübâyaası lazım gelmiş ve Sivas kilesi olmak üzere kazanız hissesine iki yüz keyl şâir isabet etmiş olmakla hıyni tesliminde râyic-i vâkt üzere icâb eden akçesi an-nakdî hazinemizden verilmek üzere vusûl buyrulduumuzda zikrolunan iki yüz keyl şâirin tedârîk ve tâhmili ile bir saat akdem bu tarafa eriştirilmesine ikdâm ve gayret ve imrarı vakitten tehâşî ve mücânebet eyleyesiz deyu.

Fi 19 L. Sene 249 [19 Şevvâl 1249]

Karye-i İşhâni şâir kile 3 rubû 2
Karye-i Kelhıdık şâir kile 1 rubû 11
Karye-i İnceağa şâir kile 1 rubû 11
Karye-i Beyinpinarı şâir kile 4 rubû 6
Karye-i Başıbüyük şâir kile 3
Karye-i Sofular şâir rubû 12
Karye-i Hanzar şâir kile 2 rubû 4
Karye-i Vengi Sagır şâir kile 1
Karye-i Sarı şâir kile 1
Karye-i Düğer şâir 3 kile 13
Karye-i Beğdili rubû 8
Karye-i Karabalçık kile 6 rubû 4
Karye-i Kenîsa kile 1 rubû 4
Karye-i Üregir kile 2 rubû 12
Karye-i Zona kile 1 rubû 4
Karye-i Horhun kile 5
Karye-i Üzeyir kile 1 rubû 14
Karye-i Emir rubû 14
Karye-i Emre rubû 10
Karye-i Karlı rubû 4
Karye-i Göğdin şâir 12 rubû 12
Karye-i Küre şâir 1 rubû 4
Karye-i Kemisi şâir 7 rubû 7
Karye-i Koçhisar şâir 12 rubû 15
Karye-i Yarhisar şâir 9 rubû 12

Karye-i Çimenyenicesi şâîr 5
Karye-i Tödürge şâîr 6 rubû 9
Karye-i Tavşanlı şâîr 3 rubû 6
Karye-i Tuzhisar şâîr 13 rubû 9
Karye-i Acıpınar kurbu Agva şâîr 3 rubû 4
Karye-i Celalli şâîr 3 rubû 12
Karye-i Cirhin şâîr 2
Karye-i Torusu şâîr 1
Karye-i Horsana şâîr 3 rubû 6
Karye-i Emirhan şâîr 1
Karye-i Gavraz şâîr 1 rubû 8
Karye-i Moluç şâîr 1 rubû 3
Karye-i Hoşvenk rubû 6
Karye-i Bingöl şâîr 3 rubû 10
Karye-i Farahşâdyenicesi şâîr 14
Karye-i Kızılcağışla şâîr 1
Karye-i Fılındır şâîr 1 rubû 1
Karye-i Gerne şâîr 14
Karye-i Karayün şâîr 2 rubû 8
Karye-i Bakarıç şâîr 1 rubû 4
Karye-i Yavu şâîr 1
Karye-i Tahtikement şâîr 2
Karye-i Mâmuğa şâîr 1 rubû 15
Karye-i Kulyusuf şâîr 1
Karye-i Gulâm şâîr 1

Karye-i Beştepe şâir 8
Karye-i Tutmaç şâir 1 rubû 6
Karye-i Hâcemiriza şâir 10
Karye-i Karacaşar şâir 1
Karye-i Seyfik şâir 3 rubû 2
Karye-i Acıpınar şâir 1 rubû 15
Karye-i Boğazkesen şâir 3 rubû 2
Karye-i Mehmedik şâir 6
Karye-i Şahbey şâir 8
Karye-i Yassıçabel şâir 1
Karye-i Sinekli şâir 1
Karye-i Ebüğen şâir 6
Karye-i Karagömlek şâir 1
Karye-i Ada şâir 1 rubû 15
Karye-i Budaklı şâir 3
Karye-i Kızılcağışla kurbu Horhun şâir 1
Karye-i Tatlıcak şâir 2
Karye-i Kürt şâir 1 rubû 15
Karye-i Apardı şâir 3 rubû 6
Karye-i Apa şâir 1 rubû 11
Karye-i Hayır Bey şâir 2 rubû 5
Karye-i Dâmlacık şâir 1 rubû 4
Karye-i Ağcaviran şâir 10
Karye-i Serpincik şâir 12
Karye-i Himmet Fakih şâir 1 rubû 7

Karye-i Hâcebeğler şâir 2 rubû 4

Karye-i Karapınar şâir 12

Karye-i Yenice kurbu Güllüce şâir rubû 7

Karye-i Güllüce şâir rubû 12

Karye-i Kaldı şâir 1 rubû 5

Karye-i Şimkürek şâir rubû 7

Karye-i İmaret şâir rubû 10

Karye-i Mescitli şâir rubû 7

Karye-i Armutlu şâir rubû 1

Belge [6-1] Tevzi' ve Taksim Defteri [1249 Yılına Ait Tevzi' ve Taksim Defteri]

Bâdî-yi defter oldur ki;

Mukaddemâ sâdır olan fermân-ı celilü's-şân mücebince Sivas kazasının kırk dokuz senesi Muharremü'l-harâmı guresinden Cemaziye'l-âhiresi gayetine gelince Der-saâdet'e vürûd eden mümzâ ve memhûr bir kıt'a tevzî' defterinin yekûnü bir yük yiğirmi sekiz bin beş yüz elli beş kuruşa bâliğ olmuş ve defter-i mezkûr bi't-tedkik beş yüz elli beş kuruşu tenzîl ile sahha'l-bâkî bir yük yiğirmi sekiz bin kuruşun tevzî'ne İrâde-i Aliyye talluk edip ve defter-i mezkûr bâlâsına sahh-ı keşîde olunarak îade ve irsâl kılınmış olmakla sâlifü'z-zikr bin yüz yiğirmi sekiz bin kuruş kaza-i mezbûr ahâlîsine ta'dil ve tesviye şurûtuna riâyet olunarak. Tevzî' ve taksim yerliyerinden cem ve tahsîl ile mahallerine tediye ve teslime dikkat olunması ve tenbihat-ı sâireyi hâvi şeref-rîz sudûr ve vürûd eden bir kıta emr-i celilü's-şân mantûkunca hâlâ Sivas kaim-i makamı inâyetlü Şakir Bey Efendi hazretlerinin inzimâm-ı rey-i devletleri ve cümle ma'rîfeti şer' ile sâlifü'z-zikr bir yük sekiz bin kuruşu kazay-i mezbûr ahâlîsinin tâife-yi esnâf ve mâhâllatın sicill-i mâhfûzda mukayyed bindeleri ve hâneleri veçhi üzere tevzî' ve taksim olunan mebâliğin defteridir ki. Ber-vech-i âti' zikr olunur. Hurre f Hoşvenk i'l-yevmi's-sâlis işrîn min şehri Şevvâli'l-mükerrem sene tis'a ve erba'in ve mi'eteyn ve elf. [23 Şevvâl 1249]

Kırk sekiz senesi taksid-i evvel ref-i menzil bulunan bâ pusula şer'iyeye nefis-i Sivas hissesine isabet eden kuruş 1113.

Kırk sekiz senesi agnâm bedeli ve hizmeti için verilen kuruş 933.

Muhzırıyye hizmeti için verilen kuruş 1600.

Adalet emri gören hâcegân-ı Divân-ı Hümâyûn'dan Mehmet Danış ile verilen kuruş 3000.

Nuhhan ademlerinin ikâmet eylediği konakların ta'mîratına ve îcâb eden kiralarına verilen kuruş 2021.

Kırk sekiz senesi taksid-i sâni ref-i menzil bedeli ve hizmeti için verilen kuruş 1094.

Kırk dokuz senesi Muharrem guresinden Receb-i şerîf guresine kadâr mürûr-ı ubûrinden Asâkir-i Mansûrelerin bâr-gîr kirâlârına ve bedel-i ta'yînatlarına verilen kuruş 4782.

Mîr-alây Mehmet Alî Bey'in zir-i kumandasında olan süvâri askerinin mühimmatını getiren Mehmet Ağa'ya verilen hizmet kuruş 500.

Bedestan kethüdası altı mahda ümur-ı vilayet için eylediği bâ-defteri masârifât kuruş 2372.

Esnâf ve mâhâllatda bakayâ kalan âtik salyaneden kuruş 17862.

Asâkir-i Mansurenin kale derûnunda olan kışlaların ta'mîratları ve su yolcularının masârifât ve ücretleri için verilen kuruş 2372.

Kırk dokuz senesi Muharreminin guresinden Receb-i şer'îf guresine kadar sancak masârifâtından ba-pusula şer'iyeye isabet eden kuruş 3983.

Kadı kıran idâmı için Emr-i Alî getiren tatarlar için verilen kuruş 700.

Def'a mektubu sâmi ile isti'câline gelen tatarlar için verilen kuruş 700.

Sadr-ı a'zam efendimizin macun ağasının hizmetinden ba-pusula şer'iyeye Sivas'a isabet eden kuruş 333.

Kadı kıran hengâmında tecemmu eden asâkirin masârifâtlarına ve sâirelerine verilen kuruş 5213.

Mîr-alây Mehmet Alî Bey'in ikâmet eylediği konağın ta'mîratı ve masârifât-ı sâiresi için verilen kuruş 3372.

Vezir-i hayr-semir devletlü inâyetlü velîyyü'n-niam Reşit Mehmet Paşa efendimiz hazretlerinin cânib-i devletlerinden mütesellimlik buyrulduzu getiren tataru verilen hizmet kuruş 500.

Ve bu def'a Arapkir ve Divriği taraflarında Asâkir-i Mansûre süvârîlerinin Konya'ya azîmetlerinde üçer beşer günlük bedeli ta'yînatları için verilen kuruş 6722.

Esnâf şeyhlerinin tecdid olunmalarında başlarına alınan sarık baha kuruş 250.

Salyane-i âtikden zuhûr eden kem-ayâr akçe noksanı kuruş 435.

Sarây ve Taşhan suyuolcularının masârifâtı ve ücretleri için verilen kuruş 372.

Yekûn :

61230

+12243 iş bu mebâliğin ber-sehm-i âdi güzesteşi.

73473

Bir sehm-i âdi şehir hâcelerine ve şehir kethüdalârına ücret 1250 kuruş.

Beylik Sarâyı zemini icârı için verilen 350 kuruş.

Ve Taşhan ta'mîratına olan masârifât 1000 kuruş.

Ba-emr-i âlî nüfûs nâzırı necabetli Edhem Bey'in altı aylık mâhiyyesinden isabet eden 500 kuruş.

Nüfus mukayyidi Sıtkı Efendi'nin altı aylık ücret kaydıyesi 900 kuruş

Beylik sarâyının ale'd-devâm yedi nefer bekçilerinin altı mâhda ücret ve şemi rugan baha 1370 kuruş

Kırk dokuz senesinin Muharremü'l-harâmının guresinden Receb-i şer'îfine kadar endahte olan barut-i siyah 1415 kuruş.

Kırk sekiz senesi taksîd-i sâni mâl-ı mukatâasından isabet eden 45000 kuruş

Sabıkan mekkârecilerin telef olan bâr-gîrlerin kıymetleri için verilen 3000 kuruş

Ber-mû'tâd defter buyrulduzu 2500 kuruş

Ber-mû'tâd esb baha ve resm-i ayâniyye 2500 kuruş

Ber-mû'tâd harc-ı hâlâs ve sarrafiyye 300 kuruş

Kâtip efendilere harc buyrulduzu 200 kuruş

Divan çavuşlarına 100 kuruş

Fâziletlü hakim efendiye kuruş başına birer paradan harc-ı imza 3346 kuruş

Mâhkeme kâtibi efendilere kâlemiyye 700 kuruş

Hakim efendi kethüdasına 250 kuruş

Ber-mû'tâd huddâmiyye 300 kuruş

Muhzırîye 100 kuruş

Cem'an yekûn 138555

010000 Ber-mu'tâd Hafik nahiyesine ifrâz

128555 Tenzîl olunduğu vechi ile iktizâ'sı icrâ buyrulmak bâbında emir ve
+000555 fermân hazreti men-lehü'l emrindir.

128000 Huzur-ı şer'ide cümle ma'rîfetiyle medine-i Sivas mâhâllatına ifrâz
-028000 olunan mebâliğ minhâ' şud.

100000 İş bu mebâli-ğı mezbûr yüz bin kuruş binde-i merkûmenin
tâife-i esnâfına sicill-i mâhfûzda mukayyed bindeleri
vech-i üzere tevzî' ve taksim ve tahsîl olunacağı minha şud.

001172 Kâdimden olduğu vechi ile bâkî kâlân esnâftan mumhâneye
ifrâzı mümteniü'l-husûl.

+000613 Hakeza borcundan muhasebeye ifrâz.

101789

Hakeza börekçiden tahmise ifraz mümteniü'l-husûl.

Tâife-i esnâftan zir-i defterde muharrer sime rabt olunan tâifeden mâ-adâ bâkî kalan esnâfın sicill-i mâhfûzda mukayyed olan altı yüz doksan dokuz kuruş binde üzerine tevzî' ve taksim olundukta otuz beş kuruştan bir akçe noksan isabet eylediği iş bu mahalle şer'h düştü.

Tâife-i Bezzaz ve boyacı binde üzerinden hissesi 622 kuruş 8437 kuruş

Tâife-i Penbeci binde üzerinden hissesi 12016199 kuruş

Tâife-i Haffaf binde üzerinden hissesi 90 kuruş 30 para 12250 kuruş

Tâife-i Basmacı binde üzerinden hissesi 9 kuruş 1214 kuruş 37 para

Tâife-i Bakkal binde üzerinden hissesi 88 kuruş 38 para

11980 kuruş 20 para

-01176 Bakkaldan mumhâneye ifrâzen.

10804 kuruş 20 para

Tâife-i Kuyumcu binde üzerinden hissesi 25 kuruş 15 para 4775 kuruş 13

para

Tâife-i Yorgancı binde üzerinden hissesi 23 kuruş 5 para
3121 kuruş

-0613 kuruş 28 para tahmîse mümteniü'l-husûl ifrâz
2508 kuruş

Tâife-i Attâr bindeden hissesi 30 kuruş 10 para 4083 kuruş

Tâife-i Debbâğ bindeden hissesi 13 kuruş 6 para 1775 kuruş 6 para

Tâife-i Tütüncü bindeden hissesi 41 kuruş 15 para 5568 kuruş 27 para

Tâife-i Derzi bindeden hissesi 30 kuruş 12 para 4083 kuruş

Tâife-i Kazgancı bindeden hissesi 22 kuruş 6 para 2990 kuruş ... para

Tâife-i Kazzaz bindeden üzerinden hissesi 45 kuruş 6 para 2045 kuruş 5 para

Tâife-i Çilingir bindeden hissesi 15 kuruş 36 para 2146 kuruş 15 para

Tâife-i Temürcü bindeden hissesi 15 kuruş 2 para 2445 kuruş 5 para

Tâife-i Nalbant bindeden hissesi 8 kuruş 4 para 1093 kuruş 17 para

//[Sayfa 7]//

Tâife-i Mûy-tâf bindeden hissesi 12 kuruş 36 para 1707 kuruş 26 para

Tâife-i Sarrâc bindeden hissesi 9 kuruş 26 para 1302 kuruş 27 para

Tâife-i Sipah pazarı bindeden hissesi 13 kuruş 6 para 1775 kuruş 6 para

Tâife-i Göncü ve Eskici bindeden hissesi 5 kuruş 6 para 695 kuruş 8 para

Tâife-i Semerci bindeden hissesi 10 kuruş 8 para 1376 kuruş 37 para

Tâife-i Kılıççı bindeden hissesi 8 kuruş 6 para 1235 kuruş 7 para

Tâife-i Katırcı bindeden hissesi 3 kuruş 2 para 411 kuruş 30 para

Tâife-i Berber bindeden hissesi 15 kuruş 6 para 2045 kuruş 5 para

Bindeleri vechiyle salyane harç olunmayup kasem olan tâifeleri beyanı şud.

Tâife-i Arabacı 1100 kuruş

Tâife-i Tuzcu 3000 kuruş

Tâife-i Ekmekci 1200 kuruş

Tâife-i Bostancı 1250 kuruş

Tâife-i Hammal-ı Meydan 280 kuruş 7 nefer beher neferi kırk kuruştan 280

kuruş

Tâife-i Kürkçü 600 kuruş 6 dükkan beheri 100 kuruştan 600 kuruş

Cem'an yekûn

100000 kuruş iş bu mebâliği mezbûr tâifey-i esnafın sicillerinde muharrer bindelerinin beher kuruş yüz otuz beş kuruştan bir akçe noksan olarak isabet eylediği beyanı şud.

Belge [7-1]Fermân [Tevzi' Defteri Tutulurken Dikkat Edilecek Hususlar]

Kıdvetü'l-nüvvâbi'l-müteşerr'in Sivas nâibi mevlânâ zîde-ilmühû ve mefâhirü'l-emâsil-i ve'l-akrân ayân ve vücûh-i memleket ve bi'l-cümle iş erleri zîde-kadruhûm tevkî-i refî-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki mukaddemâ sâdır olan fermân-ı âli-şânım mu'cebince bu def'a Sivas kazasının kırk dokuz senesi Muharremü'l-harâmı guresinden Cemaziye'l-âhiresi gâyetine gelince Der-saâdetime vürûd eden mûmzâ ve memhûr bir kıt'a tevzî' defterinin yekûnü bin yüz yigirmi sekiz bin beş yüz elli beş kuruşa bâliğ olmuş, ve defter-i mezkûr bit-tedkik beş yüz elli beş kuruşunu tenzîl ile sahha'l-bâki bir yük yigirmi sekiz bin kuruş tevzî'ne İrâde-i Aliyyeme taalluk olunmuş ve defter-i mezbûr bâlâsına sahhi keşîde olunarak îade ve irsâl kılınmış olunmakla siz ki nâib ve ayân ve sair mûmâ-ileyhimsiz vusûl-ü emr-i şerîfimde sâlifü'z-zıkr bir yük yigirmi sekiz bin kuruşu ma'rîfetiniz ve cümle ma'rîfetiyle kaza-i mezbûr ahâlîsine ta'dil ve tesviye şurûtuna riâyet olunarak, tevzi ve taksim ve yerli yerinden cemî' ve tahsîl ile mahallerine te'diye ve teslimine dikkat ve meblağ-ı mezbûrun hiyni tevzî'inde defter-i mezkûre birer akçe zâmm ve ilave olunmak ve yahut tahsîldârîye nâmiyle bir akçe ahz tahsîl kılınmak lazım gelir ise bi't-tahkik mütecâsir olanların haklarından gelineceği muhakkak ve mukarrer olduğuna binâen ona göre âmel ve harekete mezîdi ihtimâm ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın mahsûsen iş bu emr-i celili'l-kadrim ısdâr ve tesyâr olunmuştur. İmdi keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer âmel ve harekete ziyade ikdâm ve gayret ve meblağ-ı mezbûrun sûret-i tevzî' ve tahsîmi bu tarafta dahi ma'lûm olmak için lazım gelen ilâmın Der-saâdetime irsâl ve takdîmine musârahat ve muğayiri vaz'a irâet ve ruhsat ile nefsinizi mühlikeye ilkadan tevakki ve mübâadât eylemeniz bâbında fermân-ı âli-şânım sâdır olmuştur.

Buyurdum ki vusûl buldukta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şer'ef-yâfte-i sudûr olan. Fermân-ı vâcibü'l-ittiba ve lâzımü'l-ımtisâlin mazmun-ı itâat makrûniyle

âmel ve hareket eyleyesiz. Şöyle bilesiz a'lâmeti şerîfeme i'timâd kılasız. Tahrîren fi-evâhiri şehri-Şâ'bani'l-muazzâm sene tis'a ve erba'in ve elf.

[Evâhir-i Şa'bân 1249]

Kostantiniye el-mâhruse

Belge [7-2] Fermân [Vergi Toplarken Görevlilerin Dikkat Etmesi Gereken Hususlar]

Kıdvetü'l-nüvvâbi'l-müteşerr'in Sivas nâibi mevlânâ zîde-ilmühû ve mefâhirü'l-emâsili ve'l-akrân ve ayân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zîde-kadruhûm tevki'-i refi'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki mukaddemâ sâdır olan fermân-ı âlî-şânım mücebince bu def'a Sivas nahiyesine muzâf Hafik nahiyesinin kırk dokuz senesi Muharremü'l-harâmı guresinden Cemaziye'l-âhiresi gâyetine gelince, Der-saâdetime vürûd eden mümzâ ve memhûr bir kıt'a tevzî' defterinin yekûnü otuz yedi bin dokuz yüz altmış bir kuruşa bâliğ olmuş ve defter-i mezkûr bi't-tedkik dokuz yüz altmış beş kuruşunu tenzîli ile sahha'l-bâkî otuz yedi bin kuruşun tevzî'ne İrâde-i Aliyyem taalluk etmiş defter-i mezkûr bâlâsına sahh-ı keşide olunarak iâde ve irsâl kılınmış olunmakla siz ki nâib ve ayân-ı ve sair-i mûmâ-î leyhimsiz vusûl emri şerîfimde sâlifü'z-zikr otuz yedi bin kuruşu ma'rîfetiniz ve cümle ma'rîfetiyle nahiyeyi mezbûr ahâlîsine ta'dil ve tesviye şurûtuna riâyet olunarak tevz-î ve taksim ve yerli yerinden cem ve tahsîl ile mahallerine te'diye ve teslim dikkat ve meblağ-ı mezbûrun hiyn-i tevzî'nde defter-i mezkûre bir akçe zâmm ve ilave olunmak ve yahut tahsîldâriye nâmiyle ziyade akçe ahz ve tahsîl kılınmak lazım gelir ise bi't-tahkîk mütecâsir olanların haklarından gelineceği muhakkak ve mukarrer olduğuna binâen ana göre âmel ve harekete mezîd-i ihtimâm ve gayret eylemeniz, fermânım olmağın mahsûsen işbu emri celili kadrim ısdâr ve tisyâr olunmuştur. İmdi keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer âmel ve harekete ziyade ikdâm ve dikkat meblağ-ı mezbûrun sûret-i

tevzî' ve tahsîli bu tarafta dahi ma'lûm olmak için lazım gelen i'lâmın Der-saâdetime irsâl ve takdîmine müsareat ve muğayiri va'za erâet ve ruhsat ile nefsinizi mühlikeye ilkadan tevakki ve mübâadât eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmuştur. Buyurdum ki vusûl buldukta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şer'ef yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibi'l itba ve lâzımü'l-ımtisâlin mazmûnu itâtı makrûniyle âmel ve hareket eylesiniz. Şöyle bilesiz a'lâmeti şerîfeme i'timâd kılasız.

Tahrîren fi'l-yevmi evâhir-i şehri Şa'bânü'l-muazzâma sene tis'a ve erba'in ve mi'eteyn ve elf.

Fi. evâhir-i Şa'bân Sene 1249 [evâhir-i Şa'bân 1249]

El-mâhruse Kostantiniye. M.

Muharrem tevzî' tahsîline bâ-buyruldu me'mûr mübâşire verilen 300 kuruş.

Muharrem tevzî' inden bazı kuralardan bakayâ kalan 1854 kuruş.

Sivas sancağından müceddeden matlûb buyrulan Asker-i Mansure'den nahiye-yi mezbûr hissesine isabet eden askerin bâ-buyrukları ihrâcına me'mûr mübâşire verilen 100 kuruş.

Beyadi-i nasda mandaval Bekir Bey'in hayriye altını fiâtı mukırrasını tecavüz etmekle memnuiyetine bâ-buyruldu me'mûr mübâşire verilen hizmet 150 kuruş.

Ergani Ma'âden-i Hümâyundan Tokat'a nâkil olunacak nuhâs için ba-emr-i âli mürettep arabadan bâ-pusula şer'îye nâhiye-i mezbûr hissesine isâbet eden arabanız bâ buyruldu ihrâcına me'mûr mübâşire verilen 150 kuruş.

Zâhirenin yasağı için bâ buyruldu me'mûr mübâşire verilen hizmet 150 kuruş.

Sene-i mezbûrede Rişvân aşiretinin yaylaya vürûdlarından avdetlerine kadar kurâları mekanelerinden muhafaza için Hafik'in ik'âd olunan asakiri ta'yînatlarına verilen 3357 kuruş.

Kâdimden ilti'zâm olunan kurâlar ilâ ruhsat mültezemine ta'şir ettirilmemek için tenbih buyrukları ile me'mûr mübâşire verilen hizmet 50 kuruş.

Sivas'a tevârüt edenler müftü ü meccânen misafir olmayıp mekûlâtların bi'l-dinn ü devlet işirirâ' misâfir olmaları için ber-mantûk-ı emr-i âli tenbih buyrukları ile me'mûra verilen 100 kuruş.

Def'a sikke-i hasene istikrâr hıyâneti için bâ-buyruldu me'mûr mübâşire verilen hizmet 100 kuruş.

Kadı kıran vakasında Akkırmaşlı Aşiret-i askeri İşhân karyesine vürûdlarında ahâli-yi karyeye li-ecli'l iane emânet verilen şaîr 4 kile 28 kıymeti 112 kuruş.

Mezbûr Kadı kıran üzerine müctemi' askerin umumi Seyfik karyesinde müddeti ikâmetlerinde ahâli-yi karyeye verilen keyl şaîr 78

Mezbûr Kadı kıran için müctemi' askerden Acıpınar karyesinde ikâmet eden askerin ta'yînatlarından karye-i mezbûr ahâlîlerine verilen şaîr kile 30x30 = 900 kuruş .

Nüfûs defteri nâzırı Ethem Bey'in Muharrem guresinden Cemaziye'l-âhiri gayetine iki mâhda verilen maaş 400 kuruş dakik hatap saman masarifat-ı saireye verilen //**[Sayfa 8]**//

Asakiri Mansûre firârîlerinin ba-buyruldu teftişine me'mûr mübâşire verilen 500 kuruş.

Ba-emr-i âlî altın fiyatına me'mur macuncu-i hazreti sadâret-i penahinin hizmet

Mübâşiriyyesinden ba-pusula şer'iyeye nahiye hissesine isabet eden 1622 kuruş.

Ber-mantûk-ı emr-i âlî altın fiyatına ba-buyruldu me'mûr mübâşirine verilen 200 kuruş.

Eyâlet-i Sivas devletlü veliyyü'n-niam Reşit Mehmet Paşa Efendimiz hazretlerinin uhde-i âlilerine tevcîh buyruldu ilânı ve işaa buyruldu ile me'mûr mübâşirine verilen 350 kuruş.

Nahiye-i mezbûrenin firari Asâkir-i Mansûresinden iki neferin Sivas'ta ikametlerinde Der-saâdete azîmetlerinde bâ-buyruldu masârıflarına verilen 126 kuruş.

Bu def'a zâhirenin mübayası için bâ-buyruldu me'mûru mübâşire verilen 150 kuruş.

Kırk dokuz senesi mal-ı hazeriyesinin Receb-i şerîf itibâriyle ber-mûcibi pusula şer'iyeye nâhiye-i mezbûr hissesine isabet edip mübâşire verilen 210 kuruş.

Kırk sekiz senesi ref-i menzil bedelinin rûz-i Kasım itibâriyle ber-mûcib pusula şer'iyeye taksîdi sânsine verilen 4432 kuruş.

Ref-i menzil-i mezbûrun hizmeti mübâşiresine verilen 225 kuruş.

Ber-mûcib pusula şer'iyeye sancak masârıfına verilen 116 kuruş.

Altı mâhda Asâkir-i Mansure'nin vür'ûd edenlerinin bâr-gîr kiralarına verilen 1150 kuruş.

Hasbe'l-maslâha ihtiyarların Sivas'a gelip gitmelerinde olan masârifatları için verilen 350 kuruş.

Nahiye-yi mezbûreden Sivas'a celp olunacak hinta ve şâirin bâ-buyruldu me'mûru mübâşirine verilen 200 kuruş.

Cem'an yekûn

17068 kuruş

+03413 İş bu mebâliğin beher ber semmi adi güzeştesi.

20481

Nüfus defteri mukayyidi efendiye altı aylık maaş 300 kuruş.

Kayseriyye mutasarrıfı devletlü Osman Paşa ve Bozok mütesellimi necâbetlü Şakir Efendi'nin kadı kıran verasetinden Sivas'a vürûdlarında askerlerinin tevzî' eylediği kurâlar îanesi 3000 kuruş.

Ber-mû'tâd Sivas salyanesinden ifrâz 10000 kuruş.

Ber-mû'tâd mütesellim ağaya defter buyuruldu 185 kuruş.

Ber-mû'tâd mütesellim ağa kâtiplerine harc-ı buyuruldu 120 kuruş.

Ber-mû'tâd ve â'yân-ı kazaya ayâniye 500 kuruş.

Ber-mû'tâd harc-ı halas ve saraffiye 150 kuruş.

Ber-mû'tâd divan çavuşlarına 100 kuruş

Ber-mu'tâd hakim efendi hazretlerine kuruş başına bir paradan harc-ı imza 910 kuruş

Ber-mu'tad kâtib efendiye kâlemiyye 200 kuruş .

Hakim efendi kethüdasına 250 kuruş.

Huddâmiyye 150 kuruş.

Muhziriyye 50 kuruş.

Cem'an yekûn.

37961 kuruş

-00961 gayr-i ez tenzîl iktizâ'sının icrâsı bâbında emr-ü fermân hazret-i

37000 men-lehü'l-emrindir.

İş bu mebâliğ-i mezbûr nahiye-i mezbûr kurâların sicill-i mâhfûzda mukayyed hâneleri vech-i üzere tevzî' ve taksim olundukta beher hâneye otuz sekiz kuruş on yedi buçuk para isabetylediği.

- Karye-i İşhân hâne 15 kuruş 576 para 28
- Karye-i Kelhıdık hâne 8 kuruş 307 para 22
- Karye-i İnceağa hâne 8 kuruş 307 para 24
- Karye-i Beyinpınarı hâne 10 kuruş 806 para 14
- Karye-i Başbüyük hâne 14 kuruş 538 para 10
- Karye-i Sofular hâne 4 kuruş 153 para 32
- Karye-i Hanzar hâne 11 kuruş 422 para 36
- Karye-i Vengi Sagîr hâne 5 kuruş 192 para 10
- Karye-i Sarı hâne 5 kuruş 192 para 10
- Karye-i Düğer hâne 18 kuruş 692
- Karye-i Beğdili hâne 2 kuruş 76 para 36
- Karye-i Karabalçık hâne 30 kuruş 1153 para 15
- Karye-i Kenîsa hâne 6 kuruş 230 para 27
- Karye-i Öregir hâne 13 kuruş 499 para 32
- Karye-i Zona hâne 6 kuruş 230 para 22
- Karye-i Horhun hâne 24 kuruş 922 para 27
- Karye-i Üzeyir hâne 10 kuruş 345 para 36
- Karye-i Eymir hâne 9 kuruş 153 para 32
- Karye-i Emre hâne 4 kuruş 115 para 14
- Karye-i Karlı hâne 19 kuruş 730 para 18
- Karye-i Göğdin hâne 60 kuruş 2306 para 30
- Karye-i Gevre hâne 6 kuruş 230 para 27
- Karye-i Kemis hâne 35 kuruş 1345 para 24
- Karye-i Koçhisar hâne 61 kuruş 2345 para 8
- Karye-i Yarhisar hâne 46 kuruş 17685
- Karye-i Çimenyencesi hâne 24 kuruş 922 para 24
- Karye-i Tödürge hâne 31 kuruş 1191 para 32
- Karye-i Tavşanlı hâne 16 kuruş 615 para 5
- Karye-i Tuzhisar hâne 65 kuruş 2398 para 36

Karye-i Acıpınar hâne 6 kuruş 230 para 27
Karye-i Akpınar hâne 17 kuruş 292
Karye-i Celalli hâne 21 kuruş 807 para 15
Karye-i Cirhin hâne 15 kuruş 384 para 15
Karye-i Torusu hâne 5 kuruş 192 para 10
Karye-i Horsana hâne 16 kuruş 615 para 5
Karye-i Emirhân hâne 5 kuruş 92 para 10
Karye-i Gavraz hâne 8 kuruş 269 para 5
Karye-i Moluç hâne 6 kuruş 230 para 28
Karye-i Hoşavenk hâne 2 kuruş 72 para 36
Karye-i Bingöl hane 18 kuruş 692
Karye-i Farahşâdyenicesi hâne 4 kuruş 153 para 31
Karye-i Kızılcağışla hâne 5 kuruş 192 para 10
Karye-i Fılındır hâne 6 kuruş 230 para 28
Karye-i Gerne hâne 4 kuruş 153 para 32
Karye-i Karayün hâne 12 kuruş 461 para 14
Karye-i Bakarıç hâne 6 kuruş 230 para 27
Karye-i Yavu hâne 5 kuruş 192 para 10
Karye-i Tahtikement hâne 10 kuruş 374 para 18
Karye-i Mamuğa hâne 9 kuruş 345 para 30
Karye-i Kulyusuf hâne 5 kuruş 192 para 10
Karye-i Gulâm hâne 5 kuruş 192 para 10
Karye-i Beştepe hâne 3 kuruş 115 para 14
Karye-i Tutmaç hâne 8 kuruş 269 para 5
Karye-i Hâcemirza hâne 5 kuruş 192 para 10
Karye-i Karacasar hâne 5 kuruş 192 para 10
Karye-i Seyfik hâne 15 kuruş 526 para 28
Karye-i Acıpınar hâne 8 kuruş 315 para 22
Karye-i Boğazkesen hâne 15 kuruş 586 para 28
Karye-i Mehmedik hâne 2 kuruş 86 para 36
Karye-i Şahbey hâne 3 kuruş 115 para 13
Karye-i Yassıcabel hâne 5 kuruş 192 para 15

Karye-i Kürt hâne 9 kuruş 346
Karye-i Apardı hâne 16 kuruş 615 para 5
Karye-i Apa hâne 8 kuruş 307 para 22
Karye-i Sinekli hâne 5 kuruş 192 para 10
Karye-i Ebüğen hâne 2 kuruş 76 para 36
Karye-i Karagömlük hâne 5 kuruş 192 para 10
Karye-i Ada hâne 9 kuruş 346
Karye-i Hayırbey hâne 11 kuruş 422 para 36
Karye-i Damlacık hâne 8 kuruş 269 para 4
Karye-i Akviran hâne 3 kuruş 115 para 13
Karye-i Serpincik hâne 4 kuruş 153 para 30
Karye-i Himmet Fakih hâne 8 kuruş 264 para 3
Karye-i Hâcebeyli hâne 10 kuruş 264 para 6
Karye-i Karapınar hâne 4 kuruş 192 para 10
Karye-i Yenice kurbu Güllüce hâne 2 kuruş 76 para 36
Karye-i Güllüce hâne 4 kuruş 153 para 32
Karye-i Kaldı hâne 6 kuruş 246 para 33
Karye-i Şimkürek hâne 2 kuruş 76 para 36
Karye-i İmarat hâne 3 kuruş 115 para 1 // [Sayfa : 9] //
Karye-i Mescitli hâne 2 kuruş 76 para 36
Karye-i Armutlu hâne 5 kuruş 194 para 10
Karye-i Budaklı hâne 1 kuruş 38 para 18
Karye-i Kızılca hâne 5 kuruş 192 para 15
Karye-i Tatlıcak hâne 10 kuruş 384
Cem'an yekûn 38000
Müslim hâne 631
Reâyâ hâne 331

Belge [9-1] Tevzi' ve Taksim Defteri [1249 Yılı Sivas Kazası Masarifat Defteri]

İş bu iki yüz kırk dokuz senesi Muharremü'l-harâmı guresinden Cemaziye'l-âhiresi gayetine gelince, Sivas kazasının vuku' bulmuş olan. Masârıfatın bir kıt'a

mümza ve memhûr defteridir adalet masire takdîm ve lede't-tedkik ve tenzîl sahha'l-bâkî mebâliğin tevzî'ne İrâde-i Aliyye talluk etmiş ve defter-i mezbûr bâlâsına sahh-ı keşîde olunarak, îade ve irsâl kılınmış olunmakla tevzine İrâde-i Aliyyede talluk eden mebâliğden belde-i merkûm mâhâllatına cümle mâ'rîfetleri ve ma'rîfet-i şer' île ifrâz olunan mebalîğ yigirmi sekiz bin ve nakîbü'l-eşrâf efendiye tahsîldârîye beyin ve çavuşlarına çizme baha yüz on kuruş ki cem'an yigirmi dokuz bin yüz on kuruş belde-i merkûm mâhâllatının sicill-i mâhfûzda mukayyed Müslim ve reâyâ hâneleri üzerlerine tevzî' ve taksim defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur.

Fİ 25 L. Sene 249 [25 Şevvâl 1249]

Memleketten ifrâz olunan mebalîğ 2800 kuruş.

Nakîbü'l-eşrâf efendiye tahsîldârîye 1000 kuruş.

Çavuşlarına çizme baha 120 kuruş.

Cem'an yekûn 29110 kuruş.

Mahalle-i Kösedere-i Müslim

Müslim hâne 49 kuruş 388 para 13

Reâyâ hâne 2 kuruş 15 para 34

Mahalle-i Akdeğirmen

Müslim hâne 49 kuruş 388 para 13

Reâyâ hâne 105 kuruş 832 para 5

Mahalle-i Osman Paşa

Müslim hâne 18 kuruş 142 para 26

Reâyâ hâne 15 kuruş 118 para 35

Mahalle-i Kenîsa

Müslim hâne 8 kuruş 55 para 19

Reâyâ hâne 143 kuruş 1133 para 11

Mahalle-i Kurtmescidi

Müslim hâne 3 kuruş 23 para 31

Reâyâ hâne 2 kuruş 15 para 34

Mahalle-i Ağcabölge

Müslim hâne 21 kuruş 245 para 27

Reâyâ hâne 80 kuruş 634

Mahalle-i Çavuşbaşı Müslim hâne 57 kuruş 459 para 26

Mahalle-i Ece
Müslim hâne 108 kuruş 855 para 36
Reâyâ hâne 129 kuruş 22 para 13
Mahalle-i Örtülüpınar
Müslim hâne 7 kuruş 689 para 19
Reâyâ hâne 15 kuruş 118 para 35
Mahalle-i Üryan-i Müslim
Müslim hâne 32 kuruş 253 para 24
Reâyâ hâne 64 kuruş 507 para 8
Mahalle-i Baldırpazarı
Müslim hâne 6 kuruş 47 para 22
Reâyâ hâne 96 kuruş 760 para 32
Mahalle-i Üryân-i Zimmî
Müslim hâne 48 kuruş 380 para 16
Reâyâ hâne 119 kuruş 943 para 3
Mahalle-i Kösedere-i Zimmî
Müslim hâne 28 kuruş 214
Reâyâ hâne 97 kuruş 768 para 29
Mahalle-i Küçükbengiler
Müslim hâne 4 kuruş 31 para 28
Reâyâ hâne 98 kuruş 776 para 26
Mâhâlle-i Bazar
Müslim hâne 2 kuruş 15 para 4
Reâyâ hâne 178 kuruş 1415 para 23
Mahalle-i Kal'a-i Atik
Müslim hâne 20 kuruş 157 para 20
Mahalle-i Kal'a-i Cedit
Müslim hâne 8 kuruş 63 para 17
Reâyâ hâne 2 kuruş 15 para 34
Mahalle-i Kılavuz Müslim hâne 30 kuruş 237 para 30
Mahalle-i Abdü'l-vahabi Gazi Müslim hâne 8 kuruş 64 para 16
Mahalle-i Hâce Mâhmud

Müslim hâne 24 kuruş 190 para 8
Reâyâ hâne 10 kuruş 79 para 10
Mahalle-i Hâce Veli Müslim hâne 27 kuruş 221 para 36
Mahalle-i Hâce Zâhid
Müslim hâne 34 kuruş 269 para 17
Reâyâ hâne 16 kuruş 127 para 32
Mahalle-i Sofu Himmət Müslim hâne 29 kuruş 229 para 33
Mahalle-i Alîbâba Müslim hâne 29 kuruş 229 para 33
Mahalle-i Zâviye-i Alîbâba
Müslim hâne 43 kuruş 340 para 31
Reâyâ hâne 3 kuruş 23 para 31
Mahalle-i Gökçebostan
Müslim hâne 28 kuruş 221 para 36
Reâyâ hâne 3 kuruş 23 para 31
Mahalle-i Bahtiyarbostanı
Müslim hâne 41 kuruş 324 para 37
Reâyâ hâne 5 kuruş 39 para 25
Mahalle-i Oğlançavuş
Müslim hâne 25 kuruş 197 para 5
Reâyâ hâne 7 kuruş 55 para 19
Mahalle-i Sarıseyh
Müslim hâne 52 kuruş 412 para 4
Reâyâ hâne 62 kuruş 491 para 14
Mahalle-i Hammâmardı
Müslim hâne 24 kuruş 190 para 8
Reâyâ hâne 7 kuruş 55 para 19
Mahalle-i Küçükminare
Müslim hâne 89 kuruş 705 para 13
Reâyâ hâne 23 kuruş 182 para 11
Mahalle-i Temürcülerardı
Müslim hâne 26 kuruş 206 para 2
Reâyâ hâne 110 kuruş 871 para 30

Mahalle-i Kırcık
Müslim hâne 9 kuruş 81 para 13
Reâyâ hâne 20 kuruş 157 para 20
Mahalle-i Şah Hüseyin
Müslim hâne 28 kuruş 214
Reâyâ hâne 19 kuruş 150 para 23
Mahalle-i Hâmurkesen
Müslim hâne 32 kuruş 253
Mahalle-i Ferhadbostanı
Müslim hâne 20 kuruş 158
Reâyâ hâne 18 kuruş 142 para 26
Mahalle-i Keçibula
Müslim hâne 25 kuruş 198 para 5
Reâyâ hâne 11 kuruş 78 para 8
Mahalle-i Tokmakkapı
Müslim hâne 28 kuruş 213
Reâyâ hâne 20 kuruş 158
Mahalle-i Paşabey
Müslim hâne 31 kuruş 245 para 28
Reâyâ hâne 34 kuruş 245 para 27
Mahalle-i Şeyhçoban
Müslim hâne 4 kuruş 31 para 28
Reâyâ hâne 40 kuruş 317
Mahalle-i Ganem
Müslim hâne 34 kuruş 269 para 18
Mahalle-i Billur Müslim hâne 58 kuruş 459 para 26
Mahalle-i Abdülkerim Müslim hâne 30 kuruş 238 para 30
Mahalle-i Hâce İmâm
Müslim hâne 12 kuruş 95 para 4
Reâyâ hâne 58 kuruş 409 para 26
Mahalle-i Câmi-i Kebîr
Müslim hâne 25 kuruş 198 para 23

Reâyâ hâne 72 kuruş 570 para 24

Mahalle-i Veledbey Müslim hâne 19 kuruş 150 para 23

Mahalle-i Zilkar Müslim hâne 20 kuruş 157

Mahalle-i Hâce Hüссâm Müslim hâne 11 kuruş 87 para 8

Mahalle-i Yahya Bey

Müslim hâne 43 kuruş 340 para 31

Reâyâ hâne 2 kuruş 15 para 34

Mahalle-i Şems-i Ferrâş Müslim hâne 81 kuruş 562 para 28

Mahalle-i Kabalı Müslim hâne 23 kuruş 262 para 24

Mahalle-i Gökhüссâm Müslim hâne 14 kuruş 110 para 38

Mahalle-i İmaret Müslim hâne 40 kuruş 318

Mahalle-i Bâb-ı Kayseri

Müslim hâne 87 kuruş 689 para 19

Reâyâ hâne 79 kuruş 626 para 3

Mahalle-i Kala'ardı Müslim hâne 48 kuruş 380 para 16

Mahalle-i Gök Medrese Müslim hâne 58 kuruş 451 para 29

Mahalle-i Şeyhçoban Müslim hâne 30 kuruş 238 para 30

Cem'an yekûn

3673 Müslim ve reâyâ hâne 29110 kuruş beher hâneye yedişer kuruş otuz yedişer para isabet etmiştir sahh

1869 Hâne-i Müslim

+1804 Hâne-i reâyâ

3263

Belge [10-1] Tereke Defteri [Terzi Gabriel Veledi Garabet'in]

Bâdî-i defteri oldur ki medine-i Sivas mahallâtundan Köhne Civan Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Terzi Gabriel veledi Garabet nâm hâlikın verâseti Aket sulbîye-i kebîr oğulları Garabet ve Akayeb nâm zimmîlere babaları inhisârından sonra kable'l-kassama mesfûr Karabet zimmî hâlik olup verâset-i anası mesfûre Aket ve li-ebeveyn er-kârındaşı gaip münkatia ile mefkut olan mesfûr Akayab'a inhisârından sonra hâlik mesfûr Kabril zimmînin nakit yüz sekiz kuruş kıymetli evân-î nuhâstan mâ-adâ bir nesnesi olmayarak meblağ-ı mezbûr

dahi zîri-defterde vârisleri esâmilerinin tahtına zâmm olunup işaret olunduğu kable'l-kassama mesfûre Aket nasrâniyye dahi hâlîke olup ve verâseti zevci Mesyek ve sulbî kebîr oğlu mefkut Ekabâb ve kebîre kızları Üskük ve Manya'ya inhisârî tahakkukundan sonra hâlîke-i mesfûrenin terekesi mağrifet-i şer'ile tahrîr ve beyne'l-verese bi'l fârîz-âtîş şer'îye tevzî' ve taksim defteridir ki. Ber-vehc-i âti zikrolunur.

Fi 25 L. Sene 249 [25 Şevvâl 1249]

Müsta'mel çuha entârî 1 çuha cepe 1 kıymeti 100 kuruş

Dolama kem-iyârî sim kemer 1 adet kıymeti 150 kuruş

Sim kol köçeği 1 yaka köçeği 1 kıymeti 40 kuruş

Sagîr çit çaput minder 3 kıymeti 3 kuruş

Zîr küpe çift 1 kıymeti 150 kuruş

Cem'an yekûn

443 kuruş

+011 Resm-i kısmet minhâ'

432

+013 derûnu defterde muharrer yüz sekiz kuruş dan zevce-i hissesi

445

+002 kuruş 35 para oğlu Garabetten hissesi

453 kuruş 15 para

Hisse li-zevceti'l-mesfûr Mesyek 113 kuruş 13 para

Hisse li-ebeveyn el-mefkût el-mesfûr Akabab

170 kuruş 0.5 para anasından

047 kuruş 10 para babasından kızında

+039 kuruş 15 para karındaşından

156 kuruş 25 para

Hise li-binti'l-mesfûre Üskük 85 kuruş 0,5 fulus

Hise li-binti'l-mesfûre Manya 85 kuruş 0,5 fulus

Bâladâ muharrer 108 kuruş kıymetli dokuz vâkıyye bakır hâlîk-ı mesfûr Gabriel zimmînin vârislerine terekesi olup varilerine a'lâ vech-i münasaha taksim olunduğu.

Belge [10-2] Mülk Satışı [İbrâhim Bin Abdullah'ın Mülk Satışı]

İbrâhim bin Abdullah'ın iştirâ' eylediği menzil hücceti kayıdır.

Medine-i Sivas mahallâtından Hâce Zâhid Mahallesi sakinlerinden Fâtıma binti Emir Alî nâm Hâtûn meclis-i şer'ide İbrâhim bin Abdullah nâm kimesne mâhzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip 'akd-i âtiyü' z-zikrin sudûruna deyin yedimde mülküm olup. Mahalle-i merkûmede vâki' bir hattı Köle Osman oğlu ve bir hattı vakıf tâmı ve bir hattı bostan ve bir hattı tarîk-i âmm ile mâhdut bir bâb fevkani oda tahtı kış evi ve bir bâb âhûr ve bir miktarı avlusu müştemil-i menzilimi be-cemî-i't-tevâbî' ve'l-levâhik tarafımdan icâb ve kabulü hâvi şurût-ı müfsideden ârif bey' bâtı sahih-i şer' ile müşteri-yi merkûm İbrâhime iki yüz kuruşa bey'i ve teslim ve temlik eyleyip, ol dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve temellük ve kabz-ı kabulünden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr iki yüz kuruşu merkûm İbrâhim yedinden tamamen ve kâmilen ahz ve kabz eyledim. Fi mâ ba'de sâlifü'z-zikr menzil-i mâhdudu mezkûrda benim aslâ ve kat'a alâka ve medhâlim kalmayıp, müştemilatıyla müşteri-yi merkûm İbrâhim'in mülk müşterası ve hakk-ı sarîh-i olmuştur. Keyfe-mâ-yeşâ ve haysü mâ-yehtar mutasarrıf olsun dedikte gıbbet-tasdiki'şer'i mâ-hüve'l-vâki' bi't-talep ketb ve i'tâ' olundu. Hürrire fi-yevmi'l-hâmisi ve'l-işrîn min şehr-i Şevvâlî'l-mükerrem sene tis'a ve erba'in ve mi'eteyni ve elf.

15 Şevvâl Sene 1249 [15 Şevvâl 1249]

Şühûdü'l-hâl

Hafız Süleyman bin İlyas ve Oturakçı Hâce Osman bin Derviş Bey ve Hoboğlu İsmâil ve Çehkan Ebubekir ve Köle Torunu Alî ve gayrühüm mine'l-huzzâr.

Belge [10-3] 1249 Senesi Esnâf-ı Sülüs Evrakı

Sivas ve tevâbi-i kazâlârı vacib-i sene 1250

Hasılât

A'lâ	Evsat	Ednâ	
103	2147	626	Nefs-i Sivas
001	0661	146	Sivas ili
010	1362	418	Hafik

011	0604	207	Yıldızili
<u>+004</u>	<u>+0230</u>	<u>+ 052</u>	Artukâbâd
129	5004	1449	
000	0020	0008	Hüseyinâbâd
001	0039	0004	Mecidözü
009	0103	0019	Kazâbâd
012	040	0170	Niksar
<u>+004</u>	<u>+0598</u>	<u>+0064</u>	Yeni-il maa nahiye-i Kangal
155	6219	1714	
<u>+007</u>	<u>+0440</u>	<u>+0072</u>	Erbaa
162	6660	1786	
Evrak			
0162	A'lâ		
6660	Evsat		
<u>+1786</u>	Ednâ		
8608			

Sene-yi merkûmeye mâhsuben cizye hâyı mezkûrenin tahrîr-i sâbık-ı mu'cebince ber-vech-i bâlâ yalnız cem'an sekiz bin otuz sekiz adet esnâf sülüs evrakı bir adet bohçayla rabt olunmuş, olunmakla şerh verildi.

Fi Receb 5 Sene 1249 [5 Receb 1249]

Belge[11-1] Fermân [Vergi Toplarken Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar]

Düstûr-ı mükerrerun müşîr-i mufahhamûn, nizâmü'l-âlem, müdebbir-i umûri'l cumhûr bi'l-fikri's-sakib, müttemim-i mehammi'l enâm, bi'r rey'is sâib, mümehhid-i bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl, müşeyyedi erkâni's-saâdeti ve'l-iclâl, el-mâhfûfun bi-sünûfil avâtifi'l-melîki'l-a'lâ hâlâ Trabzon vâlisi ve Canik muhassılı vezîrim Osman Paşa ve Karaman vâlisi ve Akşehir sancağı mutasarrıfı vezîrim el-Hâc Alî Paşa edâmallâhu teâlâ iclalehümâ ve emîrû'l-ümerai'l-kirâm kebîrû'l-küberai'l-fihâm, zül-kadr-i ve'l-ihtirâm, sahîbü'l-izzî ve'l-ihtişâm, el-muhtassu bî-mezîd-i inâyetil-melîki'l-a'lâ mîr-î miran-ı kirâmdan hâlâ Kayseri'ye sancağı mutasarrıfı Osman Nuri Paşa dâme-ikbâlehu ve mefâhirü'l, emâcidi ve'l-ekârfm,

cevâmi'l-mehamidi ve'l-mekârîm el-muhtassun bî-mezîd-i inâyeti'l-melîki'd-daim dergah-ı muallâm kapucubaşlarından Sivas ve Çorum ve Divriği sancakları mütesellimi Ümmet-zâde Seyyid Sait ve Amasya sancağı mütesellimi Mir Ahmet ve Kangırı sancağı mütesellimi Hafız Hasan ve Bozok sancağı mütesellimi Şakir Bey dâme mecdühüm ve mefâhiri'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâili ve'l-keâm sâlifü'z-zikr eyâlât ve elviye ile Ankara ve Kastâmonu Bolu ve Kırşehir ve Niğde ve Beyşehir ve Aksarây ve Arapkir ve Tarsus sancaklarının hâvî' olduğu kazaların, kuzât ve nüvvabı zîde-fazlühû ve mefâhirü'l-emacid'i ve'l-â'yân zikr-i âti hususa Der-saâdetimden mâhsus mübâşir ta'yîn kılınan dergah-ı muallâm gediklilerinden Şakir Bey ve mütesellimler zîde-mecdehüm ve mefâhirü'l-emâsili ve'l akrân ve â'yân-ı ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zîde kadruhüm tevkî-i ref'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki; Memâlik-i Anadolu ve Rumeli'de kâin humbaracı lağımcı sıbyan ve mütekaidin zeâmet ve tîmârları nısf-ı hâsılât mîrîyelerinin iki yüz kırk yedi senesine mâhsuben vakti tahsîli hulûl etmiş olduğuna binâen eshâbından Der-saâdetim'de bulunanların sâbıkı vechi ile bu tarafta ve taşrada olanları mübâşirler ta'yîni ile mahallerinde tahsîli lazım geldiğinden bahisle zâmanı mübâşirler akrânlı mülükânemde cümlelerin nâil ve müşâhidi oldukları asâr-ı şefkat ve merhâmet-i pâdişâhânemde iş bu zeâmet ve tîmâr eshâbı dahi mazhar olarak saye-i ihsan-ı vaye-i pâdişâhânemde istikmal-i esbâb refahları zımnında müteayyin olınacak mukaddemlerde olduğu misüllü aşırı hizmet almayarak fakat idâre-i masârif hudud yollarına kafi derecede bir hat ta'yîni ile mesela beş yüz kuruş hâsılâtlı tîmârdan iki yüz elli kuruş nısf-ı hasılâtı hazine için alındıktan sonra yigirmi kuruş dahi hizmet alınıp. Ziyade bir akçe vermeye mutâlebe ve ahz olunmâması vasayasını şâmil iktizâ' eden evamir-i şerîfemin ısdâr ve lazım gelen defterlerinin sabıkları vechi ile terkim zımnında humbara hâney-i âmirem yoklamasına ilm ü ve haberinin i'tâ'sı hususu, humbarahâne-yi amirem nâzırı tarafından bâ-takrîr ifade ve istida olunmuş ve kuyûd-u lazimesi ba'de'l-ihraç iktizâ'sı ricâl-i Devlet-i Aliyyem'den hâlâ mukataât hazinesi ve varidâtı nâzırı iftiharü'l-emacidi ve'l-ekârîm Mehmet Emin dâme-mecdühudan lede'l-isti'lâm iş bu me'mûriyet yalnız tahsîl maddesi olamayıp bu misillü zeâmet ve tîmâr hâsılâtlarının miktarları mukddemâ doğru haber verilmeyerek dînî kayıt olunmuş olmak hasebiyle hâsılât-ı merkûmenin tahkik maddeleri dahi gidecek mübâşirlerin sahîha-i

me'mûriyetleri kılınmak ve isti'fâ-yı masârifleri zımında nâzır-ı mûmâ-ileyhin inhâ'sı vechi ile beş yüz kuruş hâsılâtı tîmârdan hizmet nâmıyle yigirmi kuruş alınıp ziyade bir akçe vermeye ahz ve tahsîl olunmâmak üzere sâbıkı misillû hademe-i Devleti-Aliyyemden mübâşir ta'yîn ve isal olunması irade-i aliyyeme mütevattın ediğünü i'lâm ve bi'l-fi'l şikk-ı evvelim defterdârı iftihârü'l-ümerâ-i ve'l-ekâbir Necip Bey dâme ulüvvühü ve cümle takrîr-i ifade ve ifhâm etmiş mütekayit haki payi mekârîmayı cihandâraneme lede'l-arz inhâ' ve i'lâm olunduğu üzere şeraiti muharrer ile hademe-i Devlet-i Aliyyem'den mübâşirler ta'yîniyle tanzîm ve icrâsına mübâderet olunması zımında hatt-ı humayun-ı şevket-makrûn-ı pâdişahânem sahîfe-yi pirây-ı sudûr olmuş ve muktezâ-yi münifi üzere sâlifü'z-zikr eyâlât ve elviyede kâin lağımcı ve humbaracı sıbyan ve mütekaitlerinin mutasarrıf oldukları zeâmet ve tımarları nısf-ı hâsılât-ı mîrîyelerinin sene-i merkûmeye mâhsûben tahsîli hususu sen ki mübâşiri mûmâ-ileysiz, sana ihâle kılınmış olmakla, lazime-yi me'mûriyet ve sadakâtın üzere serîan bu taraftan hareket ve zikr olunan eyâlet ve sancakları dolaşıp yedine verilen def'âtirde muharrerü'l-esâm-i sıbyan ve mütekaitlerinin mutasarrıf oldukları zeâmet ve tîmârları nısf hâsılât senevilerinin şer'ait-i mezkûre ile tamamen ve kâmilen ahz ve tahsîline mübâderet ve bunların zeâmet ve tımarları hâsılâtı her ne kadar ve defâtirede muharrer isede bu tarafda layıkıyla bilinmeyip heber verdikleri gibi kaydolunmuş ve tahkik olundu kaç nısfı hasılatları ona göre tahsis olunmak hususu fuzûlî nizâma bent ve tedkik kılınmış olduğuna binâen her bir zeâmet ve tîmârın hâsılâtlarını dahi gadr ve himayeden ârî olarak erbâb-ı vuku'ftan hakkı vech-i tahkik ederek defteri sıhhatı eserini takdîme dikkat ve tahsîlat ve makbuzâtını şâmil eshâb-ı zeâmet ve tîmâr yedlerine verilmemek senedat-ı memhûr ve bu tarafda ma'mûlü bih ve mu'teber olmak için li-ecli't-tatbik mukataât hazinesine ve Humbarahâne-i Amirem ve baş muhasebe taraflarına mührünle memhûr bir varaka bırakıp. Tahsîl olunan akçeyi dahi mukataât hazinesine irsâl ve teslime ihtimâm ve sarfı makderet eylemek fermânım olmağın me'mûriyetini hâvi Divan-ı Hümâyûnumdan mahsûsen iş bu emr-i celil-i kadrîm isdâr ve yedine i'tâ' olunmuşdur. İmdi bâladâ bast-ı beyan olunan vesâyâ ve tenbihat-ı mülûkanemin kâmilen infaz ve icrâsına ziyade ikdâm ve dikkat eylemenden kat'i matlûb-ı pâdişahânem idiği ve bu bâbda ednâ derece ağmâz ve rehâvet ve kimesneye bir gadâr-ı mûcib vazı ve hâlâtı vuku'ndan vechi ile rıza-yı

tâc-dâr-ânem olmadığı ma'lûmun oldukça ana göre amel ve hareketle ifa-yı lazime-i me'mûriyet ve ibraz-ı hüsn-ü hizmete dâmen-i dermiyan-ı gayret ve hilâf-ı vazî' tecvîzden tevakk-i ve mübâadât eyleyesiz ve sizki vüzera-i müşârün mîr-î mirân mütesellim ve kuzât ve nüvvâb ve sâir-i mûmâ-ileyhim mazmun irade-i seniyye-i pâdişahânem sizin dahi meczumunuz olarak mûcibi muktezâsını icrâya bi'l-ittifak kemâl-i ikdâm ve sarfı makderet ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ta'yîn ve tasrih olunduğu vechi ile beş yüz kuruş hasılatla zeâmet ve tûmârından iki yüz elli kuruş mîrî mirinden başka yigirmi kuruş hizmet verilerek ziyade akçe ahz olunmaması hususuna ve tahkik ve hâsılât maddesine gereği gibi takyid ve dikkat ve hilâfindan hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdir olmuştur.

Buyurdum ki, vusûl buldukta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittiba ve lazımlü'l-imtisalimin mazmûn-ı itâatı makrûnuyle amel olasız, şöyle bilesiz a'lâmeti şer'îfeye i'timâd kılasız. Tahîren fi-evâsıt-ı şehri Re'biü'l-evve'l sene tis'a ve erba'in ve mi'ete ve elf.

Evâsıt-ı Reb'ü'l-evvel Sene 1249 [Evâsıt-ı Reb'ü'l-evvel 1249]

Be-makâmı Kostantıniye el-mâhrûsa.

Kad vasale ileynâ. Fi 29 L. Sene 1249 [29 Şevvâl 1249]

Belge [11-2] Tereke Defteri [Hâlim oğlu Mehmet Bin Mehmet'in]

Kösedere-i Müslim Mahallesinden iken bundan akdem fevt olan, Hâlim oğlu Mehmet bin Mehmet nâm müteveffânın verâseti zevcesi Raziye ve sulbî kebîrleri Mâhmud, Mustafa ve Alî ve sulbîyye-i kebîre kızı Sâniye nâm kimesnelere, inhisârı inde'ş-şeri'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra müteveffâ-yı merkûmun terekesi mağrifet-i şerle tahrîr ve sûk-ı sultaniyede bey' olunan ve esmanı tereke beyne'l-verâset-i bi'l-farizâti'ş-şer'îye tevz-î ve taksim defteridir ki, ber-vech-i âti zikrolunur.

Fi 29 L. Sene 249 [29 Şevvâl 1249]

Şilte köhne döşek adedi 1 kıymeti 35 kuruş

Köhne çit yorgan adedi 1 kıymeti 17 kuruş

Çuval adedi 3 kıymeti 13 kuruş

Köhne çit yorgan adedi 1 kıymeti 1 kuruş

Döşek adedi 1 kıymeti 36 kuruş
Köhne çit yorgan adedi 1 kıymeti 10 kuruş 5 para
Köhne çul adedi 1 kıymeti 15 kuruş 15 para
Şamdan adedi 1 kıymeti 2 kuruş 33 para
Def'a köhne döşek adedi 3 kıymeti 35 kuruş 1 para
Mitol adedi 1 kıymeti 7 kuruş 30 para
Def'a mitil 2 adet kıymeti 11 kuruş
Çul 1 cecim 1 kıymeti 26 kuruş 5 para
Köhne çuval 1 kıymeti 3 kuruş 2 para
Çorba tası adedi 1 kıymeti 10 kuruş
Köhne çit yastık adedi 2 kıymeti 10 kuruş 22 para
Köhne şilte minder adedi 2 kıymeti 1 kuruş 1 para
Çit yastık adedi 2 kıymeti 14 kuruş 35 para
Dimi döşek yüzü adedi 1 kıymeti 5 kuruş 21 para
Şilte yastık adedi 1 kıymeti 6 kuruş 16 para
Evân-î nuhâs adedi 25 kıymeti 313 kuruş 19 para
Mukaddem bey' olunan esb 1 adedi 1 kıymeti 300 kuruş
Mahalle-i merkûmede mülk menzil kıymeti 750 kuruş
Cem'an yekûn 1638
Minhâ'l-ihracât
Techîz-i tekfîn 50 kuruş
Deyn-i müsbet Fatma Hâtûn 100 kuruş
Deyn-i müsbet Aşuroğlu zevcesi 100 kuruş
Deyn-i müsbet Kerimoğlu zevcesi 100 kuruş
Deyn-i müsbet hemşiresi 50 kuruş
Deyn-i müsbet içoğlu zevcesi 100 kuruş
Deyn-i müsbet mehr-i mezbûre zevce-i 150 kuruş
Esbak hakîm efendiye resm-i kısmet 26 kuruş
Sahha'l-bâkî tanzîmi beyne'l-verese
Li-zevci'l-mezbûre Raziye 2 misli 120 kuruş 7 para
Li-ibni'l-merkûm Mâhmut 240 kuruş 15 para
Li-ibni'l-merkûm Mustafa 240 kuruş 15 para

Li-ibni'l-merkûm Alî 240 kuruş 15 para

Li-binti'l-mezbûre Sâniye misli 2120 kuruş 7 para

Hurrire hazihi'd-defteri Mehmet el-muvalla bi-medine-i Sivas.

Belge [12-1] Mutasarrıf Ta'yîni

Düstur-ı mükerrerem ve muazzam, müşir-i müfahham ve muhterem nizâmü'l-âlem, müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb, mütemim-i mehâmmi'l-enâm bi'r-reyi's-sâ'ib mümehhid-i bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl, müşeyyid-i erkani's-sa'âdeti ve'l-iclâl, el-mahfûfu bi-sunuf-i avâtıfı'l-melîki'l-a'lâ hâlâ Maâden-i Hümâyûnlar emanet-i inzimâm ile ber-vech-i muhasıllık Sivas vâlisi sadr-ı sâbık vezîrim Mehmet Reşit Paşa edâmallâhu teâ'lâ iclalehü tevki'-i refi-i hümâyûnlar vâsıl olıcak ma'lûm ola ki hüsn-i vüzerâ-yı izâmımın pira ve nâmidârı ve vükelâ-yı ve fihâmım umûr-dide ve kâr-güzar ve şecâat-ı şîâr-ı olub ber-vech-i ile sezâ-var-ı cinayet ve şâyeste-i âtifet olduğun ecilden Çorum ve Divriği sancakları Maâden-i Hümâyûnlar emâneti inzimâmıyla eyâlet-i merkûm ber-vech-i muhasıllık bundan akdem sana tevcîh olunarak üzerinde olmakla, hakkında mezîdi inâyeti aliyye-yi şahâne ve mezîd-i rafet-i seniyye-yi pâdişâhânem zuhûra getirilip iş bu bin iki yüz kırk dokuz seneyi Şevvali'l-mükerreremenin altıncı gününde avâtıf-ı aliyye mülükane ve avârîf-i behiye-yi taci-dâr-ânemden şeref-yâfte-i sudûr olan hattı hümâyûn-ı şevket-i makrûnum mûcibince liva-yı mezbûreyni ve Maâden-i Hümâyûnlar emânet-i inzimâmıyla eyâlet-i mezbûr ber-vech-i muhasıllık yine sana ibka ve mukarrir kılınmakla kemâ-kân mutasarrıf olmak emrim olmuştur. Buyurdum ki Maâden-i Hümâyûnu inâyeti makrûnumla sâdır olan fermân-ı celil-i kadrım mûcebince, Çorum ve Divriği sancakları ve Maâden-i Hümâyûnlar emânet-i inzimâmıyla zikrolunan Sivas eyâletine ber-vech-i muhasıllık kemâ-kân sen mutasarrıf olup zapt u rapt memleket ve himâyet ve siyanet-i raiyyet babında defü ref-ve mezalımda mal-ı mukayyetlerini vaktü zamaniyle Darp-hane-i Amireme te'diyesinde sair fermânım Hizmetat-ı Aliyyemin edâ temşiyet ve tekmilinde bezl-i iktidâr ve sa'yı bi-şumar eyleyip min bâ'dî fukarâyı râiyyet ve sükkânı vilayet ve kutan-ı memlekete ber-vech-i zulüm ve teâdî ve tecavüzden be-gayet ihtirâz ve ictinab üzere olasın şöyle bilesin alâmet-i şerîfeye i'timâd kılasın.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâdisi min Şevvâlî'l-mükerrerem sene tis'a ve erba'in ve mi'ete ve elf. Fi 6 şevvâl Sene 1249 [5 Şevvâl 1249]

Be-makâmı Kostantiniye el-mâhrusa.

Belge [12-2] Mülk Satışı [Küçükminare Mahallesi'den Mehriba'nın]

Medine-i Sivas mahallâtından Küçükminare Mahallesi sakinelerinden Mehriban binti Yusuf nâm hâtûn tarafından âtiyü'z-zikr bey' takrîr ve i'tâ'yı huccete vekil olup vekâleti Mehmet izzî bin Hasan ve Kumluoğlu Süleyman bin Ahmet nâm kimesneler şehadetleriyle sâbitü'l-vekâle es-Seyyid Hâfız İbrâhim Efendi el-Hâc Alî Efendi nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i Ahmedi ve mâhfel-i din-i Muhâmmedi'de mütevekkile mezbûrenin oğulları işbu bâisânü'l-kitâb es-Seyyid Hasan ve Seyyid Hüseyin ibn-i Mustafa nâm kimesneler müvâcehelerinde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip 'akd-i âtiyü' z-zikrin sudûruna değin müvekkilem mezbûre yedinde mülkü olup mahalle-i merkûmede kâin etrâfi erba'sı el-Hâc Kasım-zâde eytâmları ve zevcesi mülkleri ve iki taraftan tarîk-i âmm ile mâhdut bir bâb kış evi ve bir bâb kilâr ve fevkâni bir bâb sagîr, oda tahtı sâmanlıkve bir bâb oda, tahtı âhûr ve bir miktar avluyu müştemil mülk-ü menzilini be-cemî't-tevâbi-i ve'l-levâhık tarafından icâb ve kabule hâvi şurût-ı den âri bey-i bat-ı sahîhi şer'le merkûmanlara ale'l-iştirâk bin kuruşa bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' ve teslim ve temlik eylediğimde anlar dahi işтира tesellüm ve temellük ve kabz-ı kabüllerinden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûre-yi tamamen ve kâmilen müvekkelem mezbûre tamamen ve kamilen ahz ü kabz eyleyip fî mâ ba'd salifü'l-iştiraki'z-zikr menzil-i mâhdudu mezbûrda mütevekkile mezbûrenin aslâ ve katâ alâka ve medhâli kalmayıp müştemilâtıyla müşteri-yi merkumânların ale'l-iştirâk mülk müşterâsı ve hakkı sarfihleri olmuştur. Keyfe-mâ-yeşâ ve haysü mâ yehtâr mutasarrıf olsunlar dedi ve dedikte gıbbe't-tasdîki'ş-şer'i mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Hurrîre fi'l-yevmi'l-sâlis min şehr-i Zi'l-ka'de sene tis'a ve erba'in ve mi'eteyni ve elf. Fi 3 Zi'l-ka'de 1249

Fi 3 Zi'l-ka'de 1249 [3 Zi'l-ka'de 1249]

Şühûdü'l-hâl:

Hafid-i makal-zâde hafidi imâmı mahalle-i merkûm Seyyid Mehmet Efendi ve Kıdemli-zâde Ahmet Ağa ve oğlu Süleyman Hâfız, imâm efendi bin el-Hâc Alî Efendi ve Seyyid Mehmet Efendi bin Hasan ve el-Hâc Ahmet Efendi bin el-Hâc Mehmet Ağa ve Çiftçi Osman bin el-Hâc Sâlih ve oğlu Sâlîh ve Börekci Ebubekir ve Durmuş oğlu Şeyh Mustafa bin Seyyid Mehmet Dârendeli Durmuş Ağa ve gayruhüm.

Belge[12-3]Tereke Defteri [Torun-zâde Mûsâ Efendi'nin Tereke Defteri]

Torun-zâde Mûsâ Efendinin diğere defter-i kassâm sûretidir.

Medine-i Sivas mahallâtından Tokmakkapı Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem fevt olan, Torun-zâde es-Seyyid Mûsâ Efendi nâm kimesne müteveffânın verâseti zevceleri Sâniye binti İbrâhim Efendi ve Nene binti Abdullah ve sulb-î sagîr oğlu Mûsâ Sabri nâm kimesnelere inhisârı inde'ş-şerî'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra tereke-i müteveffâ-yı merkûm mukaddemâ ma'rîfet-i şer' ile takdîm-i bahâ olunarak tahrîr ve beyne'l-verâset-i bi'l-farizeti'ş-şer'îyye tevzî' ve taksim olunmuş, isede mezbûre Sâniye Hâtûn tarafından âti'z-zikr davaya vekil olup vekâleti el-Hâc Ahmet bin Mustafa ve Nalbant Alî bin Mehmet nâm kimesnelere şhadetleriyle sâbitü'l-vekâle mezbûrenin eniştesi Mûsâ bin Yusuf nâm kimesne meclis-i şer'ide müteveffâ-yı merkûmun li-ebeveyn er-kârındaşı es-Seyyid Hüseyin Efendi bin es-Seyyid el-Hâc Mahmut muvâcehesinde müvekkilem mezbûrenin zevci müteveffâ-yı merkûmenin terekesi mukaddema taksim olundukda müvekkilem mezbûreye gadrı küllî olmuş olduğundan tereke-i müteveffâ-yı mezbûr müceddeden ma'rîfet-i şer'ile tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizeti'ş-şer'îyye tevzî' ve taksim olunması ve umûr-u muradımdır deyu, bi'l-vekâle bade't-da'vâ müceddeden tahrîr-i tereke olunmasına tarafeynin razı olduklarından bey'a münasib olan tereke sûk-i sultâniyede bey'-i min-yezid ile bey' olunup esmân-ı tereke ile beyne'l-verâset-i bi'l-farizeti'ş-şer'îyye tevz-i ve taksim defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur. Hurrîre fi'l-yevmi's-hâmîs aşere min şehri Şevvâli'l-mükerrem sene tis'a ve erba'in ve mi'eteyn ve elf.

Fi. 5 Şevvâl Sene 1249 [5 Şevvâl 1249]

Şayak yastık adedi 2 kıymeti 14 kuruş 30 para

Hâli seccade adedi 1 kıymeti 24 kuruş 50 para
Saf kilim adedi 1 kıymeti 25 kuruş
Dibek 1 kıymeti 9 kuruş 9 para
Köhne yaka makremesi adedi 2 kıymeti 2 kuruş 15 para
Köhne halı adedi 1 kıymeti 21 kuruş 30 para
Minder adedi 1 götlüklük 1 başlık 1selbent 1 kıymeti 32 kuruş 6 para
Kiraz çubuk 1 sarık 1 kıymeti 7 kuruş 8 para
Şeşhan tüfenk 1 kıymeti 30 kuruş
Köhne dasdar 1 kıymeti 8 kuruş 31 para
Köhne çuval adedi 1 kıymeti 8 kuruş
Köhne zili 1 kıymeti 23 kuruş 21 para
Köhne kilim 1 kıymeti 22 kuruş 3 par
Def'a kilim 1 kıymeti 33 kuruş 30 para
Cezve 1 ibrik 1 kıymeti 15 kuruş 15 para
Fiske şamdan 2 kıymeti 15 kuruş
Çit yorgan 1 kıymeti 45 kuruş 10 para
Terbâb yüzlü minder 1 kıymeti 25 kuruş
Pandol saat 1 kıymeti 113 kuruş
Kalbur 1 ve elek 1 kıymeti 3 kuruş
Sagîr yastık 2 kıymeti 15 kuruş 3 para
Mitol 1 kıymeti 23 kuruş 10 para
Sofra tahtası 1 kıymeti 1 kuruş 32 para
Def'a çit yorgan 1 kıymeti 45 kuruş
Hurç çift 1 kıymeti 20 kuruş
Sim zarf 6 dirhem 21 adedi 60 kıymeti 32 kuruş
Terbâb yüzlü döşek adedi 1 kıymeti 96 kuruş
Köhne kehriba çubuk 3 kıymeti 90 kuruş
Çit döşek 1 kıymeti 63 kuruş
Yasdık 2 kıymeti 37 kuruş 3 para
Köhne mitil 1 yasdık1 kıymeti 4 kuruş
Acem-kârî şal 1 kıymeti 30 kuruş
Temür alanı kıymeti 26 kuruş

Çit minder 1 kıymeti 21 kuruş 10 para
Def'a minder 1 kıymeti 14 kuruş
Dasdâr 1 kıymeti 20 kuruş 30 para
Kebîr şerbet ibriği 1 kıymeti 20 kuruş 25 para
Yağmurluk kesesi 1 kurşun kesesi 1 kıymeti 3 kuruş 10 para
Sagîr kahve ibrik 1 sarı zarf 2 kıymeti 5 kuruş 31 para
Çit minder 1 kıymeti 36 kuruş
Sagîr yastık 2 kıymeti 6 kuruş 8 para
Ağzı simli Şâm-kârî kılıç 1 kıymeti 140 kuruş
Kara temür piştov şilte 1 kıymeti 13 kuruş
Kebîr şamdan adedi 1 kıymeti 45 kuruş
Köhne kase çanak 6 kıymeti 2 kuruş 26 para
Fenar 1 kıymeti 3 kuruş 10 para
Mahat şiltesi 1 kıymeti 40 kuruş
Köhne kilim 2 kıymeti 24 kuruş
Çekmece adedi 1 kıymeti 13 kuruş
Et satırı 1 sac ayağı 1 kıymeti 5 kuruş
Evân-i nuhâs adedi 50 kıymeti 733 kuruş 7 para
Cem'an yekûn

2133

+0057 bey' olunan eşyânın dellâliyyesi minha.

2086

Kâdife yüzlü yastık 9 Sânîye üzerinde kıymeti 500 kuruş.
Mahat şiltesi Sânîye üzerinde 3 kıymeti 185 kuruş.
Çuha makat Sânîye üzerinde 3 kıymeti 155 kuruş.
Çit makat Sânîye üzerinde 3 kıymeti 25 kuruş.
Kûtnî yüzlü yorgan Sânîye üzerinde 1 kıymeti 60 kuruş.
Çit yüzlü yorgan Sânîye üzerinde 1 kıymeti 20 kuruş.
Som enfiye kutusu 1 yağlık 1 Sânîye üzerinde kıymeti 15 kuruş.
Hinta baha Sânîye üzerinde kıymeti 50 kuruş.
Kâdife yüzlü yastık Nene Hâtûn üzerinde 2 kıymeti 80 kuruş.
Sade kâdife yastık yüzü Nene Hâtûn üzerinde 2 kıymeti 40 kuruş.

Köhne sagîr çuval Nene Hâtûn üzerinde 2 kıymeti 10 kuruş.
Dakik kese Nene Hâtûn üzerinde 1 kıymeti 50 kuruş.
Def'a dakik çuval Nene Hâtûn üzerinde 1 kıymeti 50 kuruş.
Mercanlı nişanlı tesbih Hüseyin Efendi üzerinde 1 kıymeti 20 kuruş.
Şitârî top Hüseyin Efendi üzerinde 1 kıymeti 50 kuruş.
Müteveffânın üzerinin esvabı Hüseyin Efendi üzerinde kıymeti 279 kuruş.
Der-zimmet-i uzun müezzîn dâmadında Hüseyin Efendi üzerinde 515 kuruş.
Der-zimmet-i Bingöl'den Hüseyin Efendi'de tuz baha 234 kuruş.
Der-zimmet-i Fadlum'dan tuz baha Hüseyin Efendi'de 545 kuruş.
Der-zimmet-i Yeniceli Bâbu'da Hüseyin Efendi'de 84 kuruş. // [Sahîfe 13] //
Der-zimmet-i Olukman ve Sarıyar karyelerinden zâhire baha 97 kuruş 5 para
Hüseyin Efendi'de.
Der-zimmet-i Hümmet Fakihli'den 30 kuruş.
Der-zimmet-i yine Fakihli'den 90 kuruş Hüseyin Efendi'de.
Der-zimmet-i Yenice karyesinden hınta 10 rubû 1 kıymeti 221 kuruş 15 para
Hüseyin Efendi'de.
Der-zimmet-i Hâce Mustafa hânesinden hınta 14 rubû 5 kıymeti 313 kuruş
Hüseyin Efendi fürûhat eylemiştir.
Der-zimmet-i Bayat karyesinden zâhire baha 120 kuruş Hüseyin Efendi'de.
Der-zimmet-i Horsana karyesinden şâîr 1 kile kıymeti 12 kuruş Hüseyin
Efendi fürûhat.
Der-zimmet-i hınta kile 2 kıymeti 64 kuruş Hüseyin Efendi fürûhat
Mahalle-i merkûmede vâki' mülk menzil kıymeti 2500 kuruş.
Müteveffâ-yı merkûmenin li-ebeveyn er-kârındaşı merkûm Hüseyin
Efendiyle işrîrâ'k bir bâb menzîlinden müteveffânın sülûsanı hissesi kıymeti 1400
kuruş.
Gezi yüzlü yün kürk kıymeti 137 kuruş Sâniye üzerinde.
Beldar yüzlü yorgan adedi 1 kıymeti 63 kuruş Hüseyin Efendi fürûhat.
Mahat şiltesi 1 kıymeti 27 Hüseyin Efendide.
Köhne çuval 1 kıymeti 7 kuruş Hüseyin Efendi'de.
Mushafî şerîf hediyesi 33 kuruş Hüseyin Efendi'de.
Fındık fulus 32 rubu 32 kıymeti 256 kuruş

Adliye 19 fulus 15 kıymeti 256 kuruş
Mahmudiye 1 kıymeti 50 kuruş
Mütevelli Hasan Ağa zimmetinde hinta 11 kile 50 kuruş kıymeti 575 kuruş
cümle vâridât meyanından.

Cem'an yekûn

11283 kuruş

Ve minhâl-ihracât

Deyn-i müsbet Hüseyin Efendi'ye 607 kuruş 3 para.

Deyn-i müsbet zevcesi Sâniye Hâtûn'a tâlîki ve mehr-i baha 250 kuruş.

Deyn-i müsbet mehr-i li-zevcesi'l-mezbûre Nene Hâtûn 300 kuruş.

Deyn-i müsbet mehr-i li-zevcesi'l-mezbûre Sâniye Hâtûn 295 kuruş 33 para.

Bir mutad resm-i kısmet-i adi 246 kuruş.

Yekûn der-zimmet 1699 kuruş 36 para.

Sahha'l-bakî li-taksim beyne'l-verese 9583 kuruş 4 para.

Hisse li-zevcesi'l-mezbûre Sâniye Hâtûn 598 kuruş 37 para.

Hisse li-zevcesi'l-mezbûre Nene Hâtûn 598 kuruş 375 para.

Li-ibni'l sagîri'l-merkûm Mûsâ Sabri 8385 kuruş 9 para.

Mezbûr Sabri Mûsâ dahi fevt olup verâseti anası mezbûre Sâniye ile âmmisi merkûm es-Seyyid Hüseyin Efendi nâm kimesnelere inhisârî inde's-şeri'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra sagîri mezbûrun bâbasından üzerine tevcîh olan cihetinin bir senelik hâsılâtı ve bâbası müteffa-yı merkûma isabet eden hisse-i irsiyesinden sabi-i mezbûre sıhhiye cihetine ve sâir umûruna sarf olunan masârîfat-ı ifrâz bâkî beyne'l-vereseti tevzî' ve taksim defteridir ki, zikrolunur.

Olukman ve Sarıyar karyesinden zahâir-i baha 125,5 kuruş.

El-Hâc Ali Beyden gelip el-Hâc Mustafa hanesine vaz' olunan hinta kile 9 baha kıymeti 198 kuruş.

Bayat karyesinden hinta kile 3 rub' 5 kıymeti 9 kuruş 10 para.

Kul-emiri-zâde şifâiyeden zahirat baha 100 kuruş.

Darü'r-Rahe evkafı memlehasından cihet-i kitabet için tuz kile 28 kıymeti 540 kuruş.

Hüseyin Efendi hizmetinde hinta 10 rub' 11 kıymeti 534 kuruş.

Hatap baha 25 kuruş.

Cem'an yekûn

1621 kuruş 35 para resmi kısmeti adi.

-0040 20 para

1581 15 para

+8685 09 para ber vechi bala babasından isabet eden hissesi.

9966 24 para

-0033 00 para sab-i mezburun techiz ve tekfini.

9933 00 para

-2004 04 para Hüseyin Efendi yediyle ba defteri masarifât ikrar-ı verese.

7929 20 para

Hisse li-üm mezbure Saniye 2643 kuruş 6 para

Hisse li-üm merkum es-Seyyit Hasan Efendi 5286 kuruş 13 para

Belge [13-1] Buyruldu Sûreti [Asker Talebi ile İlgili]

Reşit Mehmet Paşa Efendimizin buyruldu sûretidir.

Sivas mütesellimi İzzetlü bey ve nâibi fâziletli efendiler ve vücûh-ı memleket ve işerleri

Emn u âsâyiş kâffe-i bilâd ve ibâd cemî'-i zâmanda matlûbi âli olduğu misillû muhavvel uhdemiz olan eyâlet ve elviye ve Maâden-i Hümâyûn kazalarında sakın ve zıll-ı zalîli cenab-ı mülk-i dârîde müstazıl olan fukarâ' ve zuafâ ve aceze ve reâyâ ve berâyânın dahi ezher cihet zulüm ve teaddiden vikâyesi akdemi matalib-i hazret-i cihân-dârî olup cümlelerin ma'lûmu olduğu vech ile bir müddetten beri rev-numâ olan gavâili hârîciye ve dâhiliye cihetiyle bu havâlînin mesâlîh-i lazimesine lâyıkiyle bakıla ve me'mûrinin dahi ademi dikkatleri hasebiyle, bir taraftan Ekrâd ve âşayir ve kabâil-i edepsizleri ve bir taraftan kapusuz takımı fırsat addederek bi-pervâ geşt ü güzâr ile der-vediatullah olan fukarâ' ve zuafâyâ isali zulüm ve hasâr etmiş oldukları mesmû'u âli cenabı şehin-şâhı buyrulduğuna [...] ⁴ zatı adalet sıfatı mülükâneye mevhub mi'n-indallah olan râhme ve şefkat ve fukarâ-perveri iktizasınca ve fukarâ' ve zuafâ üzerinden o makule zulüm ve teâddînin küllîyen indifâ' ile saye-i merâhime-i pâdişâhide bundan böyle cümlelerin istihsâli esbab-ı asayiş ü rahat vesal-i aramiş emniyetleri murâdı hayriyet itibyâdına mebnî lutfen ve ihsanen ber livâ Asâkir-i Mansure-i Muhammediye mâîyetimize ta'yîn ve irsâl kılınmış olduğuna

⁴ Okunamadı

binâen inşâ'allahü teâlâ üç dört güne kadâr medine-yi Sivas'a vâsıl olıcaıkları der-kâr ve avni ü inâyet-i hazret-i bârî kuvveti kudsiye-i cenabı cihân-dârî ile vacibe-i zimmetimiz olduğu üzere istikmâli emnu istirahatı ibâda sarf küllü makderet olunacağı bedibâr ise ber-muktezayı kader vuku' bulan muharebelerde livâ-yı mezbûrun hayli neferâtı şehiden ve mecruhen vefâat ederek noksan olmuş ve beyandan müstağni olduğu üzere kâffe-i ümmeti Muhâmmedin göz bebeği olan Asâkir-i Mansurenin itmâm ve teksir ve tevkir ve dâimâ taltîf ve te'lifleri irâde-i keramet ade-i mutadı Cenâb-ı şehin şahı iktizâsından bulunmuş ve ol vechi ile cümlemize dahi fariza-i zimmet olmuş olduğu misillü livâ-yı mezkûrun dahi itmâm ve ikmâli hususuna irâde-i seniyye talluk buyrulmuş ve müstainen bi'llahi teâlâ tertîb ve tahrîrine teşebbüs olunarak, Sivas sancağına isabet eden neferâttan nefsi Sivas hissesine seksen neferi mansure tarh olunmuş olduğu sizki muhâtabun mûmâ-ileyhimsiz ma'lûmunuz oldukta neferât-ı merkûmeye genç ve tûvâna ve harbi dârba muktedir ve asakirliğe yarar ve alîl ve emrazdan sâlim olmak üzere ma'rîfeti şer'î ve cümle ma'rîfet ittifakı ile tamamen ve kâmilten tertîb ve tahrîr ve serîan ve âcilen tarafımıza irsâl ve tesyâr ikdâmı tâm ve gayret ve hilâfı vazı' ve hareketi tecvîz ile mesul ve muâtib olmaktan gâyetü'l-gâye ittika ve mübâadât eylesiz deyu.

Fi 12 Ra. Sene 1249 [2 Rebi'ü'l-evvel 1249]

Belge [13-2] Buyruldu [Sivas Hissesine İsabet Eden Nefer]

İşbu buyruldu-yu sâmi cümle muvâcehesinde fetih ve kırâet olundukda bi'l-cümle seman ve taaten ba'del-eda emr-i mantûk buyrulan sâmi cümle ma'rîfet ve ma'rîfeti şer' île nefsi Sivas'a isabet etmiş olan seksen neferi belde-i merkûm mâhâllatının hâneleri üzerlerine tevzî' ve taksim defteridir ki zikrolunur.

Fi 15 Ra Sene 1249 [15 Rebi'ü'l-evvel 1249]

Mâhâle-i Kösedere-i Müslim nefer 2

Mâhâle-i Akdeğirmen nefer 2

Mâhâle-i Osman Paşa müselleme ayak nefer 1

Mâhâle-i Ağcabölge müsellemleri nefer 1

Mahalle-i Çavuşbaşı nefer 3

Mâhâle-i Ece nefer 5

Mâhâle-i Örtülüpınar müsellemleri nefer 1
Mâhâle-i Üryân-i Müslim nefer 2
Mâhâle-i Üryân-i zimmî müsellemleri nefer 2
Mâhâle-i Kılavuz nefer 1
Mâhâle-i Hâce Mehmet nefer 3
Mâhâle-i Hâce Mâhmut nefer 1
Mâhâll-i Hâce Veli nefer 1
Mâhâle-i Hâce Zâhid nefer 2 Abdul Vahhabi Gazi ayak
Mâhâle-i Sofu Himmet nefer 1
Mâhâle-i Zâviye-i Alîbaba nefer 1
Mâhâle-i Gökçebostan nefer 2
Mâhâle-i Hâce Alî Çavuş nefer 1
Mâhâle-i Sarıseyh nefer 2
Mâhâle-i Hammâmardı nefer 1
Mâhâle-i Küçükminare nefer 4
Mâhâle-i Temürcülerardı nefer 1
Mâhâle-i Şah Hüseyin nefer 2 Köhne civan iane
Mâhâle-i Hamurkesen nefer 1
Mâhâle-i Ferhatbostanı nefer 1
Mâhâle-i Keçibula nefer 1 //[[Sayfa14]]//
Mâhâle-i Tokmakkapı nefer 1
Mâhâle-i Paşa Bey nefer 1
Mâhâle-i Ganem nefer 2 Baldırpazarı iane
Mâhâle-i Billur nefer 2
Mâhâle-i Abdulkerim nefer 1
Mâhâle-i Hâce İmâm nefer 1 Kayırcık iane
Mâhâle-i Câmî-i Kebîr Müslim nefer 1
Mâhâle-i Veled Bey nefer 1
Mâhâle-i Zilkar nefer 1
Mâhâle-i Hâce Hüsam ve Gök Hüsam nefer 1
Mâhâle-i Yahya Bey nefer 2
Mâhâle-i Şems-î Ferrâş nefer 3

Mâhâle-i Kabalı nefer 2 Küçükbengiler
Mâhâle-i İmaret nefer 2
Mâhâle-i Bâb-ı Kayseri nefer 4
Mâhâle-i Kal'aardı nefer 2
Mâhâle-i Gök Medrese nefer 3 Kal'a-i Cedîd ilhâk
Mâhâle-i Şeyhçoban ve Hâce Alî Çavuş nefer 2
Yekûn nefer 80

Belge [14-1] Tereke Defteri [Oturakçı el-Hâc Ahmet Ağa'nın]

Oturakçı el-Hâc Ahmet Ağa'nın sûret-i defteri kaydıdır.

Medine-i Sivas mahallâtından Bahtiyarbostanı Mahallesinden iken bundan akdem fevt olan el-Hâc Ahmet nâm müteveffânın verâseti zevceleri Medine binti Hasan, Mevlüde binti Hüseyin nâm hâtûnlar ile li-ebeveyn kız karındaşı oğulları Mustafa ve gaib-i ani'l-beled Ali ve kız karındaşı, kızı Naile nâmun kimesneler inhisarından sonra müteveffâ-yı merkûmun terekesi sûk-ı sultaniyede bey'-i men yezid-i birle bey'-i men yezid olunup esmanı beyne'l-verese bi'l-fârizeti'ş-şer'iyye tevzî' ve taksim defteridir ki zikrolunur.

18 Ra Sene 1249 [18 Rebi'ü'l-evvel 1249]
Hâlî seccade 1 kıymeti 37 kuruş.
Mangal 3 dirhem 15 kıymeti 74 kuruş 10 para 22 fulus.
Maşa 1 iskemle 1 tava 1 kıymeti 8 kuruş.
Fes 1 bohça 1 kıymeti 12 kuruş.
Beyaz kilim 1 kıymeti 42 kuruş.
Çorba leğeni 13 adedi 1,5 kıymeti 18,5 kuruş
Köhne cebe kürek 1 kıymeti 14 kuruş
Narpuş imâme 1 çıkı 1 kıymeti 114 kuruş
Def'a kilim 1 kıymeti 35 kuruş 10 para
Müsta'mel yorgan 1 kıymeti 15 kuruş
Çorba tası 1 kıymeti 12 kuruş
Ahmediye 1 kıymeti 45 kuruş
Yan kilim 2 kıymeti 70 kuruş
Def'a kilim 1 kıymeti 33 kuruş

Tencere 3 maa kapak dirhem 300 kıymeti 5 kuruş
Kapaklı sahan 9 dirhem 170 kıymeti 86 kuruş 32 para
Şikest mirat kıymeti 2 kuruş
Def'a kilim 1 kıymeti 41 kuruş
Abdest leğeni dirhem 25 fiat 23 değeri 2 kıymeti 60 kuruş
Cezve 1 ibrik 1 kıymeti 18 kuruş 3 para
Fincan 9 tarak 8 tabak 2 kıymeti 50 kuruş 1 para
Halı seccade 1 kıymeti 37 kuruş
Çit minder 1 kıymeti 105 kuruş
Kazan 1 fiatı 11 dirhem 170 kıymeti 29 kuruş 12 para
Bıçak 1 kıymeti 16 kuruş
Serhatlı başlık kıymeti 13 kuruş
Kutu kıymeti 1 kuruş 1 para
Köhne kârî tabak 10 kıymeti 14 kuruş 15 para
Kilim seccade 1 çuha seccade 1 kıymeti 14 kuruş
Tas dirhem 140 fiatı 2 kıymeti 325 kuruş 14 fiatı
Müsta'mel şalvar 1 kıymeti 51 kuruş
Kehriba ağızlık takımı kıymeti 23 kuruş 6 para
Def'a kilim 1 kıymeti 67 kuruş 21 para
Tava ve kazan 1 kıymeti 26 kuruş
Duhân tepsisi kıymeti 80 kuruş 8 para
Şamdan kıymeti 33,5 kuruş
Köse kethüda imâme kıymeti 179 kuruş
Kûtnî minder 1 kıymeti 39 kuruş
Safir yastık 2 kıymeti 14 kuruş
İbric 1 maşraba 1 kıymeti 17 kuruş 1 para
Su tası 1 kıymeti 4 kuruş
Şilte makat 1 kıymeti 40 kuruş
Kuşgana 5 maa kapak dirhem 300 fiat 1 kıymeti 595 kuruş 34 fulus
Narpuş imâme maa çıkı kıymeti 69 kuruş
Alaca yasdık 1 kıymeti 16 kuruş
Lenger 7 dirhem 100 kıymeti 1 fiatı 48 kuruş 30 para

Çuha cepe kıymeti 22 kuruş 3 para
Kabak imâme 1 çıkı 1 kıymeti 230 kuruş
Çit yastık 1 kıymeti 26 kuruş 10 para
Üzengi çift maa takım kıymeti 23 kuruş
Bakır leğençe 1 kıymeti 4 kuruş 6 para
Köhne kısa kürek 1 kıymeti 4 kuruş 26 para
Sagir imâme 3 çıkı 3 kıymeti 97 kuruş
Def'a şilte makat 1 kıymeti 33 kuruş
Beyazlı yorgan 1 kıymeti 27 kuruş 15 para
Köhne sahan 4 dirhem 150 fiatı 11 kıymeti 15 kuruş 5 para
Köhne takke kabı çuha biniş 1 kıymeti 60 kuruş
Sarı tas 3 kıymeti 8 kuruş 11 para
Dimi döşek 1 kıymeti 865 kuruş
Leğen 1 fiatı 6,5 para 2 kıymeti 123 para 32
Fiske şamdan 2 kıymeti 19 kuruş 1 para
Çuha cepe kıymeti 24 kuruş 15
Kem 1 kıymeti 6 kuruş 16 para
Def'a çit minder 1 kıymeti 18 kuruş
Kırmızı çit yorgan 1 kıymeti 43 kuruş 30 para
Kadayıf tepsisi kıymeti 23 kuruş 1 para
Def'a tepsi 1 kıymeti 16 kuruş 1 para
Saat 1 kıymeti 224 kuruş
Def'a kilim 1 kıymeti 42 kuruş
Def'a döşek dimi 1 kıymeti 46 kuruş
Def'a leğen 1 dirhem 40 fiatı 15 kıymeti 62 kuruş 10 para
Def'a döşek çit kürek 1 kıymeti 30 kuruş
Cem'an yekûn
3056
+0150
3206
Tire entari 1 kıymeti 20 kuruş
Dakik çuvalı 2 kıymeti 30 kuruş

Dakik 30 kuruş
Matbah 30 kuruş
Köhne sarı şal 1 kıymeti 15 kuruş
Hurde-vât-ı hâne 25 kuruş.
Ve min-hâl ihrâcât
Der-zimmet-i Ağcaviran karyesinden Abdurrahman ve Hüseyin 500 kuruş.
Der zimmet-i Akviran karyesinden Ömer ve Halil 650 kuruş
Der-zimmet-i Köylü Osman kethüda 100 kuruş
Der-zimmet-i varis Mustafa 10 kuruş
Der-zimmet-i Oturakçı Babik mezbûre 80
Der-zimmet-i Ekmekçi 6 kuruş
Der-zimmet-i Kebapçı Molla Ömer 80 kuruş 12 para
Der-zimmet-i Turşucu Mustafa 6 kuruş
Der-zimmet-i Alî Efendiye 135 kuruş
Der-zimmet-i Said Ağa'ya 15 kuruş
Der-zimmet-i Oturakçı Hâlil 144 kuruş 33 para
Der-zimmet-i Oturakçı Osman Ağa 345 kuruş
Cem'an yekûn
5528 14 para
+0007 27 para sonradan zuhûr eden minder külek ve şişe baha
5536 1
El-ihrâcat
Techîzi tekfîn 265 kuruş 30 para
Mîhr-i li-zevceti'l-mezbûre Mevlüde Hâtû'na 271 kuruş
Resm-i kısmet-i âdi 127 kuruş
Yekûn düyûnat 564 kuruş 10 para
Li-taksîmi beyne'l-verese
4971 kuruş 31 para
Li-zevci'l-mezbûre Medine Hâtûna 621 kuruş 19 para
Li-zevci'l-mezbûre Mevlüde Hâtûna 621 kuruş 19 para
Li-ibni'l-uhdil-merkûm Mustafa 1491 kuruş 21 para 1 fulus
Li-ibni'l uhd merkûm 1491 kuruş 21 para 1 fulus

Li-binti'l-mezbûre Naile Hâtûn li-uhd el mezbûr 745 kuruş 32 para

Belge [15-1] Tereke Defteri [Oduncu Kara Ali'nin Tereke Defteri]

Medine-i Sivas mahallâtından Abdulkerim Mahallesinden iken bundan akdem fevt olan oduncu Kara Alî bin Hâlil nâm müteveffânın verâseti zevcesi Hâtice binti Ahmed vesayetten kebîre kızı Zeyneb ve li-ebeveyn kızkârındaşları gaib ve Fâtıma ve Raziye nâm kimesne ani'l-beled inde'ş-şeri'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra müteveffâ-yı merkûmun terekesi ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve beyne'l-vereseti bi'l-farizeti'ş-şer'îye tevzî' ve taksim defteridir ki zikrolunur.

Ra. 11 Sene 1249 [11 Rebi'ü'l-evvel 1249]

Tüfenk kıymeti 15 kuruş

Sivas-kârî köhne palâ 1 kıymeti 15 kuruş

Tire-kârî şilte çift 1 [...] ⁵ kıymeti 30 kuruş

Dakik kile 2 kıymeti 100 kuruş

Bulgur rub 4 kıymeti 13 kuruş

Rugan 2 kile kıymeti 10 kuruş

Müsta'mel kilim kıymeti 15 kuruş

Hatap araba 6 meşe 2 kıymeti 80 kuruş

Silah palaska 1 halı 1 kapak 1 kıymeti 5 kuruş

Şilte döşek 1 çit yorgan 1 çit yastık 1 kıymeti 45 kuruş

Üzerinin esvabından çuha miltan 1 bez entârî gömlek 2 maşlah 1 kıymeti 50 kuruş

Nehir ittisalinde mertek arduç kıymeti 160 kuruş

Der-zimmet-i İbrâhimde hatap 50 kuruş

Der-zimmet-i Sivas vâlisi veliyyü'n-niâm efendiye verilen 1120 kuruş

Der-zimmet-i def'a fûrûht olunan hatap baha 200 kuruş

Der-zimmet-i Kizoğlun'da hatap baha 460 kuruş

Der-zimmet-i nukud-ı mevcudu 200 kuruş

Der-zimmet-i İsmâîl Ağa'da hatap baha 140 kuruş

Der-zimmet-i Kemisili Boz Hâlil 95 kuruş

⁵ Okunamadı

Der-zimmet-i tabak 31 kuruş
Der-zimmet-i Debeş Bekir 53 kuruş
Der-zimmet-i Söyünükoğlu 35 kuruş
Der-zimmet-i Çulcununoğlu Mustafa 25 kuruş
Der-zimmet-i Süleyman kethüda 17 kuruş
Der-zimmet-i Kel İbrâhim 16 kuruş
Der-zimmet-i Korkutlu Hâce kethüda 19 kuruş
Der-zimmet-i Çilkara 30 kuruş
Der-zimmet-i Çulcununoğlu Osman 70 kuruş
Der-zimmet-i Kel Fato 235 kuruş
Der-zimmet-i Köseninoğlu 5 kuruş
Der-zimmet-i öküz çift 1araba maa takım fûruht Avanis 560 kuruş
esb 1 maa takım 250 kuruş
Saman çeteni tahminen 1,5 kıymeti 30 kuruş
Kahve takımını 1 cezve 2 fincan 1 tarak 1 dibek 1 tava 1 kıymeti 12 kuruş
Evân-î nuhâs adedi 8 kıymeti 90 kuruş
Der-zimmet-i oğlu Murat 18 kuruş
Mahalle-i merkûmede kâin mülk menzil kıymeti 500 kuruş
Cem'an yekûn 4448 kuruş
Techîz-i tekfîn 130 kuruş
Der-zimmet-i mehr-i zevce-i mezbûre 200 kuruş
Der-zimmet-i mehr-i zevce-i mezbûre 2450 kuruş
Der-zimmet-i Çadırcıoğlu zimmiye 250 kuruş
İkrar-ı verese Derviş Ağa'ya 30 kuruş
İkrar-ı verese İsmâîl Ağa'ya 30 kuruş
İkrar-ı verese oğluna 31 kuruş
İkrar-ı verese Ağası Mustafa Ağa'ya 13
İkrar-ı verese Mevlüde Hâtûn'a 30
İkrar-ı verese zevcesine 50 kuruş
İkrar-ı verese İbrâhim Ağa'ya 15 kuruş
Cem'an yekûn 3112 kuruş
Sahha'l-bâki 1336 kuruş

Li-taksîmi beyne'l-verese

Hisse li- zevce-i mezbûre Hâtice Hâtûn2a 176 kuruş

Hisse li-binti'l-mezbûre Zeyneb Hâtûn'a 5845 kuruş

Hisse li-binti'l-mezbûre Ümmü Gülsüm 1 fulus 194 kuruş 33 para

Hisse li-uhd mezbûre Fâtıma hâtûn'a 194 kuruş 33 para

Hisse li-uhd mezbûre Râhime 1 fulus 194 kuruş 33 para

Belge [15-2] Buyruldu [Asakir-i Mânsure Masrafları]

Devletlü Reşit Mehmet efendi hazretlerinin buyruldu sûretidir.

Şeri'at-meâb Hafik nâibi efendi zîde fazle ve'l-â'yânı ağa ve ihtiyaran kuzat inhâ' olunur ki Asâkir-i Mansûre-i Muhammediye'nin idare-i maiyetleri zımnında beher usûlu nizâm üzere yüz seksen kıyye olmak ve beherinin olarak icab eden akçesi hazine-i mezbûrda i'tâ' olunmak üzere kaza bir kadem akdem sâireye tarh taksim olunduğu misüllü kazanız hissesine dahi üç yüz çeki hatap isabet etmiş olmakla vusûl buyurduğumuz da üç yüz çeki hatabın beheri yüz seksen kıyye olmak üzere ma'rifet-i şer' ile ve cümle ittifakı ile derhâl tertîb tedârîk ve tâhmil ile bir kadem akdem bu tarafa irsâl ve teslimi hususuna dikkat ve imrâr-ı tehâşî eyleyesiz.

Sene 1249 Ra. 19 [19 Rebi'ü'l-evvel 1249]

Belge [15-3] At ve Silah Defteri

Eyâlet-i Sivas vâlisi devletlü veliyyü'n-niâm efendimiz hazretleri tarafından me'mûr Nuh kavvas kulları ma'rifet ile Köprülü Ozancık Ağası Feyzullah Ağanın Amasya mütesellimi Ahmet Bey zimmetinde olan eşyâ ve esblerini eslihâlarını adamlarını Kamil ve Kavvâsbaşı Mahmut Ağa yedleri ile Sivas sükkanından ve akrabasından Epil alemdâr mâhdumu Seyyid Süleyman Ağa'ya huzuru şer'de li-ecli'l-emane teslim olunan eşyânın ve esb ve esliha defteridir ki. Ber-vech-i âtiyü' z-zikr olur.

Sene 249 Ra. 23 [23 Rebi'ü'l-evvel 1249]

Biri iğdiş kır esb res' 2

Altından işlemeli simli tüfek 1

Def'a simli tüfenk 1
Kara takım tüfenk 1
Sim kablama olmak üzere pala adedi 2
Simli tabanca çift 1
Kara takım tabanca çift 2
Üç tane kayış silahlık her bir takım üzerinde
Merkadi saat adedi 1
Tombak zarf adedi 9
Fincan 5
Tepsi 1
Kutu 1
Kahve ibriği 1
Cezve 1
Kehribar çubuk takımı 1
Müsta'mel kabut 1
Müsta'mel çuha cepe 1
Şâm-kârı kutnî kısa entârî 1
Yelek kutnî 1
Simli müsta'mel halı salta 1
Acem-kârı müsta'mel kuşak 1
Duhân muşamması 1
Alaca müsta'mel bohca 1
Galiçe çift 1
Müsta'mel hurç 1
Kebîr müsta'mel halı seccade 1

İş bu bâladâ muharrer eşyâlarına merkûm Seyyid Süleyman Ağa'ya ma'rifet-i şer' ile teslim olunduğu kaydı şud.

Belge [15-4] Tereke Defteri [Seyyid Hüseyin'in Tereke Defteri]

Sivasda vâki' Yahya Bey Mahallesi sükkanından iken bundan akdem vefât eden Seyyid Hasan bin Doğrucu el-Hâc Hüseyi'nin veraseti zevcesi Mevlüde binti Çıkıkçı Ahmet ve sulbî oğlu Seyyid Ali'ye inhisarı şer'an lede't-tahkik müteveffâ-yı

mezbûrun terekesi vereseleri iltimasları ile tahrir ve beyne'l-verese bâ-ma'rifet-i şer' tahrir ve beyne'l-verese tevzi' taksim defteridir ki ber-vechi ati zikrolunur.

Sene 249 R. 15 [15 Rebi'ü'l-âhir Sene 1249]

Köhne çit döşek 1 ve çit yorgan şilte yastık 1 kıymeti 50 kuruş

Def'a çit döşek köhne çit yorgan 1 şilte yasdık 1 kantar 1 kıymeti 10 kuruş

Şilte yasdık 2 çaput tuz çuvalı 3 kıymeti 20 kuruş

Müsta'mel çul 3 köhne çul 1 kıymeti 20 kuruş

Müsta'mel zili kıymeti 20 kuruş

Köhne kebîr çul 3 sagîr köhne çuval 3 kıymeti 20 kuruş

Evân-î nuhâs 16 adet fiatı 12 kıymeti 192 kuruş

Sagîr cez ve 1 fiske 1 şamdan 1 kıymeti 6 kuruş

Mahalle -i merkûmda mülk menzil nısf kıymeti 500 kuruş

Hurde-vât-ı menzili 5 kuruş

Cem'an yekûn 908 kuruş

Ve minhâl ihrâcât

Mehr-i zevceti'l-mezbûre Mevlüde Hâtûn 150 kuruş

Resm-i kısmet-i âdi 22 kuruş 28 para

Hisse-i li-zevci'l-mezbûre Mevlüde Hâtûna 92 kuruş 6,5 para

Hisse-i li-ibni'l-mezbûre Mustafa 640 kuruş 5,5 para

Sahha'l-bâki 737 kuruş 12 para

Belge [16-1] Fermân [Mürûr Tezkeresi Hakkında]

Men'-î mürûr için sâdır olan emr-i celilü's-şân sûretidir.

Düstûrûn-ı mükerreremûn müşirun-ı mufahhamûn, nizâmü'l-âlem, müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sakib mütemim-i mehâmmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâi'b, mümehhid-i bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl, müşeyyedü ve erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mâhfûfun bi-sünûfi avâtıfı'l-melîki'l-muin mevâli-i fihâm zide't-fezailehüm Anadolu'nun orta kolu yemin ve yesârîyle nihayetine varınca vaki vüzerâ-yı i'zâm edâmâllahu teâlâ iclâlehüm ve eazimü'l-ümerâ'l-kirâm efâhimü'l-küberai'l-fihâm kadri ve'l-ihtirâm eshâbü'l-izzî ve'l-ihtişâm el-muhtassun bi-mezîd-i inâyeti'l-melîki'l-muin mevâli-i fihâm zidet fezailehüm âlâ mir-i miran-ı kiram dame-ikbalehüm ve akza-i kuzati'l-müslimin evaili vülatü'l-muvahhidin meâdinü'l-fezaili

ve'l-yakın rafî' ilamü'ş-şeriatî ve'd-din varisü ulumi'l-enbiya-i ve'l-murseliyn ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâmî meâdinü'l-fezâilî ve'l-keâm kuzât ve nüvvâb zîde-fazâilî mefâhirü'l-emâsîl-i ve'l-akrân voyvodagan ve â'yân ve vücûh-ı ahâlî ve bi'l-cümle işerleri zîde kadruhûm tevki'-i refî-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm olakî ittîfak-ı arâ ile karârgir olan men-i mürûr nizâmının daima ve müstemirren her bir mâhâlde icrâsı ve muktezâ-yı irâde-i seniyye-i şahânem üzere bi'l-cümle mubir memur ve maberlerde ve kaçak yollara mukaddem mu'temid ademler ta'yînî ile tezkiresiz şahs-ı vahidîn bir mâhâlden bir mahalle mürur ve fûrc-yâb olamaması ve maslâhat-ı sahîha ile geçenlerin dahi nereden gelüp nereye gideceği künhiyle tahkik kılınarak yedindeki âher kaza tezkeresi olduğu hâlde hemen geldiği yola iâde olunması, hususları bundan akdem neşr olunan evâmîr-i aliyyem iktizâ'sından iken bazı kazalar ahâlîsinden kalkıp âhir kazalara nâkil etmek, misüllü hâlât vuku' tahkik kılınarak hususu mezkûru ricali Devlet-i Aliyyemden hâlâ ceride nâzırı iftihârü'l-ekâbir ve'l-ekârîm Mehmet Sait zîde-uluvvehudan lede'l-isti'lâm o makule bir kazadan, âher kazaya gidenlerden yedlerinde mürûr tezkeresi olmayanlar vardıkları mâhâlde mürûr tezkeresi sual olursa istemeyüp geri avdet edecekleri der-kâr ve bu hâle câ-be-câ vuku' buldukta ve vuku' bulmakta olan iskân nizâmına nazaran ekser mahallerde iş bu men-i mürûr izamı emr-i ehemme lâyıkiyle dikkat olunmadığı bedidâr olup halbu ki işbu mürûr tezkeresi nizâm-ı Devlet-i Aliyyemin mesâlihi mutenâ bahasından ve bu sûret-i meriyyül'icra olan tahrîr-i nüfûs nizâmına sekine ve hâleli müstelzim bir keyfiyet olacağı vâzihâttan olmaktan nâşî ba'de-zîn bir mâhâlden bir mahalle gerek terki vatan sûretiyle ve gerek li-maslâhat gidenlerden yedlerinde mürûr tezkeresi bulunmayan olur ise o makuleler vardıkları yerlerde kat'en tevkif olunmayıp derhâl geldikleri mahalle iâde olunmak ve muktezâ-yı irâde-i seniyyem üzere altı ayda bir kere Der-saâdetime takdîm olunan yoklama defterlerine gelip gidenlerin bu tarafda kuyûdu tashih için nizâm-ı vechile tarîh ve sinnî ve eşkâlleri ve reâyânın esnâf-ı selase itibariyle kangı evraka müstahak ise keyfiyet istihkakları tasrîh ve bunların gidecekleri mahallin isim ve şöreti ve orada müddet-i ikâmetleri mahallinde olan nüfus defterinde kaydı bâlâsına tevzîh ve işâret kılınarak nâzır-ı defter ve mukayyed tarafından ilm-ü haber verilmedikçe hükkâm tarafından mürûr tezkeresi i'tâ' olunmaması ve gelenlerin dahi keyfiyeti kezâlik tarîhîyle yoklama defterine kayıt ve idhâl kılınmasına tenbihatıyla vesayesi lazıme-i

şâmil Anadolu ve Rumeli'nin üçer kollarına Evâmir-i Aliyyem ısdârı hususunu nâzırı mûmâ-ileyh i'lâm ve bi'l-fi'l baş defterdârım olan iftiharü'l-ümera-i ve'l-ekâbir Alî Necip Bey dâme-ulüvvuhû dahi bâ-takrîr-i ifâde ve ifhâm edip mûcibince diğerkollara başka başka evâmir-i şerîfem ısdâr ve tesyâr ve bundan böyle bu emri ehemde ademi dikkat ile usûl-ı meşrûhunun hilâf-ı bir güna vazı' ve hâlât vuku'ı ihşâs olunur ise bu bâbda vâki' olıcak a'zâr ber-vech ile kârın semî' itibar olunmayarak ol kazanın hakim ve voyvoda ve a'yan ve defter nazırı vesair me'murları tedib kılınacağı muharrer edüğü beyan ve iş'âr kılınmış olmakla siz ki vüzerâ-yı müşâr ve mîr-i mîrân ve mevâlî ve kuzât ve nüvvâb ve sâir mûmâ-ileyhimsiz, vusûlü emr-i şerîfimde siz dahi keyfiyeti lazım gelenlere gereği gibi ifade ve tebeyyün ve bundan böyle hilâfına mûcâsir olanlar olur ise bi't-tahkik ibtidâ' hükkâm ve zâbitân haklarından gelineceğini kuş-i huşlarına etrafiyle tefhîm ve telkîn ederek hususu mezkura ale'd-devâm ziyade mukayyed ve ihtimâm birle icrâ-yı iradey-i seniyyece bi'l-ittifak ikdâm ve dikkat ve hilâfından be-gayet tevakkî ve mübaadet eylemeniz fermânım olmağın tenbîhen ve te'kîden ve ikdâmen ve tehdîden mahsûsen iş bu-emr-i celilü'l-kadrim ısdâr ve sadr-ı a'zam tatarlarından kıdvetü'l-emâsîli ve'l-akrân Yusuf zîde-kadruhû ile tesyâr olunmuştur. İmdi bâladâ tafsîl ve beyan olunan vesaya ve tenbihat-ı pâdişâhânemin harf be harf icrâsiyle bir vâkitte hilâf-ı hareket vuku'a gelmemesi emrine be-gayet ihtimâm ve sarf-ı akderet eylemeniz matlûb-ı kat-ı ve mülûkanem idüğü ve bundan sonra dahi bu bâbda ağmâz ve rehavet suz-ı heva ve gaflet sonra hakkınızda müstelzim-i merhâmet ve nedâmet olacağı ma'lûmunuz oldukça ber-minvâl-i muharrer amil ve hareket ve infaz-ı emri ve fermân-ı pâdişâhânemle nizâm-ı mezkûrun hatırı tatarruk-ı halelden vikayesine mezid-i ihtimâm ve gayret ve hilâf-ı vaza' irâet ruhsat ile mazhar-ı muahere ve i'tâ'b olunmaktan be gayet-i ittika ve mübâadât eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdir olmuştur. Buyurdum ki vusûl buldukta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-i yafte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittiba ve lazı mü'l-ımtisâlin mazmun-ı itatı makrûnuyle amil ve hareket eylesiz, şöyle bilesiz. Alâmet-i şerife itimat kılıasız.

Tahrîren Fi'l-yevmi'l-âhiri şehr-i Şevvalî'l-mükerrem sene tis'a ve erbaî'n ve mi'eteyni ve elf. Evâhir-i Şevvâl 1249

Kad vasale ileynâ. 19 N. 5 Sene 49.

[19 Ramazan 1249]

Be-makam-ı Kostantniyye el-mâhrûsa.

Belge [16-2] Vakfiyye Sûreti [Said Ağa'nın Vakfiyye Sûreti]

Said Ağa'nın vakfiyye sûretidir.

Hâmdi bî-hadd ve senâi' la yuad ol hâlik-ı kâinât ve rezzâk-ı mevcûdât vakıf-ı zâmâir-i âdem ve kâşif-i serâir-i âlem ma'rifetleri hazretlerine lâik ve sezâdır ki kulûb-ü mü'minîn hâhiş-i envâr-ı tevfik ile müzeyyen ve mücellî ve uyun-ı muvahhidin-i amel-i hidâyet ile mükemmel mümlâ eyledi ve der-ami'l-i mevrud ve âli eshabi sahâbi makâmü'l-mâhmud ve miftâhü zi-mekânı ve fâik-i sahî vücûd-u küzîde-i enbiyâ ve ruhâmâ-yı asfiyâ rasûlü cezâ-yı Habîbi Hüdâ Muhâmmed Mustafa sallallâhü teâlâ aleyhi ve sellem tahıyyât hazretlerinin ruhu ber-fütüvvelerine olsun ki nizâm-ı âlem ve inzimâm-ı fetva-yı beni âdem ânların şer' ile sâbit ve vâit ve dahi âli ve eshâb-ı ve etbâ-ı tâhire evlâdı üzerlerine olsun ki her biri tarîk-i hakka bâdî-i ve sebîl-i tevfika mün'âdildir. Rıdvânullâhi teâlâ aleyhim ecmaîn ba'de zâlike cevni dâr-ı dünyanın esasına payidâr ve mahalle-i ikâmeti pây-i iktidârdır. Bakası hataya kârın gınâ'sı gınâya rehin şârabı serab hali harâb olduğun pes her âkil ve kâmil-i zâyî reşit ile nedim ve fikri serir ile tefekkür edip. Aynı ibreti tekrar olup "külli men aleyhâ fân ve yebgâ vechü rabbike zül celâli ve'l ikrâm" hakîkatını vücuduna sirâyet etmeden ve dünyamız âhirete gitmeden mencâe bi'l-haseneti felehû aşru emsâlihâ ve iza mate beni âdeme inkat'â âmmelihü illa min sülûsi ilmün yüntefi-ü ve ve'ledün sâlihun yedu lehu ve sadakatü'n câriyetü'n maznûnu şer'ifî meşhûmundan gâfil olmaya amma badü mâhmiye-i Sivas sallahü teâlâ an ani'l-edâ bikul evnas mahallâtından Şah Hüseyin Mahallesi sakinlerinden ve erbâb-ı cevri ve sehâvet iş bu kitâb-ı müstetâbın ve inşâsına bâdî-i ve bais olan asil-zâde mahdumumuz zât ve hâlimü's-sıfat sahîbü'l-hayrât ve'l-hasenât ve rağîbü es-sadakatı müberrât ve sahîbü'l-lütfu ve'l-ihsan ve mutekıdı bi'l-cezmi ve'l-burhan serbavâyin dergahı-âlfî ani bihim şerâfetlü Seyyid İbrâhim Sait Ağa bin merhûm ve mağfûr Seyyid Hümmet Ağa bin Süleyman Ağa nâm sahîbü'l-hayr tarafından vakf-ı âtiyü'l-beyan ikrâr ve ba'dehu dava-yı ruc-u ve isdirdâda vekil olup vekâleti ma'rifet-i şer'ile ârifan olan hâlâ mezûn-ı bi'l-ifta fâziletlü es-Seyyid evliya Abdullah Efendi bin es-Seyyid eş-Şeyh Abdurrahman Efendi ve kaim-makamı nakîbü'l-eşrâf şerâfetlü es-Seyyid Mehmed Ârif Efendi bin Seyyid Mehmet Said Efendi şehadetleri ile sâbitü'l-vekale

vakf-ı ağa-yı mûmâ-ileyhin yeğeni necâbetlü es-Seyyid el-Hâc Alî Bey bin seyyid Selim Bey meclis-i şer'-î şerîfi'l-enver ve mâhfel-i din-i münif-i ezherden vakf-ı âtiyi'l-beyanı li-ecli't-tescîl ve'l-emrû'l-itmâm ve't-tesbil kendiden sonra mütevelliyeye nasb eylediği külliyyeti'l-muhassenât, celiletü'l-hasenât ve saâdet el-muhtassu agni biha hâlilesi Ayşe Hânım binti Velî Paşa Hânım tarafından tasdike vekili vâkf-ı ağayı mûmâ-ileyhin umûr-u kethüdası Abdurrahman Ağa bin Yusuf mâhzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip müvekkelem ağa-yı mûmâ-ileyh dâmallahu ömrehu ve sanellahu zâte ani'l-beliyyâtı dehri ve'l-afat asrı ve evlâdihî sümme ahvad vakafat-ı bi-sunufi'l-hayrâti'l-kevnîhi eşrefü'l-berât cemîan hayatü's-sâlîhat ve mütevellî Abdurağibi fi-ihsânihî't-taleb ve'l-cinâni'l-mergub sâhibü hâzihi sahîfetü's-sahîfe eddiniyeti mebde-i tahrîrât ve menşei'l mübareketi'd-dünyâ fâniyne ve harâbün ve a'râfun muazzebü'd-dünyâü'd-deniyye bi-hakkı a'rafât feli-zâlike vakfi hasbi bi'l-medreseti'l-İhsâniye fi mahalle-i Küçükminare fi nefsi Sivas'î hammâm kâin fi Mahalleti Şah Hüseyin fi nefsi Sivas bi-cemî-i levâzımı ve'l-levâhıkı hazihî fi mülkü Ecevit-zâde Abdurrahman Ağa ve fi mülki sahibü'l-vakıf hümâ fi mülkü sâhibü'l-vakıf ve hadd-i tarîkûl-âmm ve hududu erba ile mâhdut ve mülkiyeti hammâm ve dâhiline ve derunlarına müteâdît fevkâni ve tahtani odalar ve âhûrlar ve mutfak hâne ve aşhâneler ve ğayri levâhıkılarıyla dâhilen ve hâricen iki kebîr bahçe ve yine iki kıt'a vasî suyolu mürûrdan dâhiliye ve hâricinde cereyân eden // [Sayfa 17] // çeşmeler ve tarîk-i âmm ile mahdud kapu nezdinde bir lüle çeşme ve yine dâhiliyede mâ-i cârî bir kıt'a havuz ve köşk ve hâriciyede zahâir ambarları bu mezkûrât konağın bir hattı câmi'-i şerîf ve bir miktarı Ecevit-zâde çırağı Mustafa Bey mülküne bir hattı dahi tarafanı Hatip Vakfı olan bahçeye bir hattı dahi Kul-emiri Tekkenişin bahçesine bir miktarı oğlu bahçesine ve bir hattı dahi hammâmı mezkûre ve bir hattı dahi tarîki âmmle bu hududu mütekaîde ile mâhdud olan konağı derûnunda [...] ⁶ bina olan cihetinden olanları vakfedüp vakfen sahîhan şer'ian ve hasben sarîhan hâsir edüp dâhilen ve vakf ettiği dâri ve mal için sıhhâti icâre rabt etti beher sene iki batman şem-i rügan icârâtı mezkûrât için mütevellî olan yedinde İhsaniye müderrisi efendi hazretlerine verilmek üzere şart ve rabt etti ve dahi Yıldızlı kazası Kavvas derununda Tavra karyesi toprağında kendi mülkü bir göz değirmeni cemî' levâzımı ve levâhıkıyla ve Hafik kazası dâhilinde Kaldı toprağında

⁶ Okunamadı

nısf-ı göz değirmenini nısf-ı levâzım ve levahıkıyla mülkünden ifrâz edip nefsi-i Sivas'ta Küçükminare Mahallesinde kâin İhsâniye Medresesine vakıf ve hâbs edüp şöyle şart eyledim ki bu mezkûrât evkaflarını yed-i mütevellî ile icâre-i sahîha ile icâre verilip hasıl olan galle-i vâkıftan şurût-u vakfı budur ki, evvela vakfettiği mahaller eyer, ta'mîr ve termîm iktizâ' eder ise ta'mîr ve termîmine sarf oluna ve sâniyen medrese-i mezkûrenin derûnunda cereyân eden çeşmenin su yollarının ta'mîr ve termîmine sarf oluna ve ba'de'l-faziletü'l-bâkiye üç sehim üzere tevcih ve tertib edip sehm-i evveli müderris olan efendiye müteayyin bâkî kalân iki sehim derûnu, medresede beytütet eden talebe-i ulûm olan efendilere ta'yîn ve tahsîsi ve ulûfe verdi. Bu mezkûrâtı ev kaflarını zapt ve rabt ve rü'yet etmek için hin-i vefâtına kadâr kendi mütevellî ve kendi vefâtından sonra mûmâ-ileyhâ Aîşe hânım binti Velî Paşa'yı mütevellîye nasb ve ta'yîn etti. Ve ba'd-ı fatiha sulb-ü sahih-i ve kelimatı fasîh ve sâliküt-takva oğlu Seyyid Mehmet Cemal Ağa'yı mütevellî nasb ve ta'yîn ve tahsîs etti. Allahümme yessir ömrehu tavîlen ve ba'de vefât oğlu mûmâ-ileyhin evlâd-ı zükûrundan neslen kariben ve sinnen kebir olanı mütevellî nasb ve ta'yîn ve tahsîs etti batnan ve ba'de batnın ve neslen ba'de neslin mâ taâkibû ve tenâselû mütevellî kıldı neuzu bi'llahi an kahri'l-feyyâz eyer evlâd-ı zükûru münkatı' olur ise vakıf oğlu mûmâ-ileyhin kendi evlâd-ı inâsından neslen gârîb ve sinnen kebîre olanı mütevellî nasb ve ta'yîn ve tahsîs etti. Batnen ba'de batnın ve neslen ba'de neslin mâ taâkibû ve tenâselû mütevellîye kaldı. Maâzallâhü'l-ebed eğer evlâd ı inâsı münkatı' olur ise oğlu mûmâ-ileyh Mehmet Cemal Ağanın evlâd-ı inâsına vech-i tevliyeti şart ve rabt edip neslen kârîb sinnen kebiresin mütevellîye nasb ve ta'yîn ve tahsîs kılındı. Neüzü billâhi'l-ebede eyer evlâd-ı inâsı münkatı' olur ise. Medrese-i münevvere şer'refallâhü teâla vakfına rabt ve şart edip kibel-i şer' den bir sâlih müteveyyin adem mütevellî nasb olunmasıyle, intihayı kadim edip umûr-i vakıfta olan umurları rü'yet-i ve tesviye eden ademlernin nasb ve azli bastı mütevellî yedinde olup mütevellî tezkiresi ile zabt ve rabt üzere olmağı sureti vakfından kadı ve nâib merasilesiyle ve berât ve sair senedat ile zabt olunmaya. Ancak mütevellî tezkeresi ile zabt oluna. Deyu hatmi istifâ'-yı merâm edip hammâm ve konak ve değirmeni mezkûrunları farigan istifâlîği mütevellî mûmâ-ileyhâ teslim edildiğinde. Ol dahi vakfiyet üzere tesellüm ve kabz eyledi dedikte gibbet-tasdîk şeri' vekil mûmâ-ileyh kelâm-ı canib-i vifaktan semt-i şikâka âzim olup. Vakf-ı akar eimmeti

küberâdan hazreti İmâm-ı A'zam ve hümâm-ı akdem indinde sahîh lakin gayri lazım olup. Vakf-ı ağa-yı mûmâ-ileyhin vakfından bi'l-vekale rücû edip. Yine mütevekkilem ağa-yı mûmâ-ileyhin mülkiyet üzere istirdadı murâdıdır dedikte vekil-i merkûm dahi cevâb-ı bâ-sevâb vaz'-ı tâb müstetâbıyla rücû-u fi'l-hakika imâm-ı evveli indinde hâlâ bast olunan minval üzere dirki eimme-i imâm-ı sâni Muhâmmet bin Hasan eş-Şeybâni hazretleri katında teslimi ile müteveli bulunmakla ve imâm-ı sâlis Ebû Yusuf Hâmâdâni katında vakıf-ı mücerret vakıfatı demekle vakf-ı lüzûmu ârızı olup. Bâb-ı defteri suduru vakfiyetden rücû'gayri meşrû'dur ve buradan imtinâ-i ve husûmet ve niza edip hâkimi mevki' sadr-ı kitâp tulalehu ve hüsn-i meâb efendiler süffe-i temhîr kavâid-i hayri emri ve teşyîdi mebâni-i vakf-ı icrâyı görüb âlimen bi'l-hılâfı ve merâiyen lima yecibü riâyeten fi'l-hükm-i bi'l-evkâf vakf-ı mezkûrun sıhhat ve lüzûmuna hükm-i şer'î ve kazâ-i sarîh ve meri' etmekle naks-ı ve naksına mecâl ve tebdîl ve tağyire âdimü'l-imbân ve'l-ihimâl olundu femen birle ba'de mâ semiahû ale'l-lezine yübeddilühü İnnallahe semiün-âlim ve ecr-i vakıf-ı alâ ismihi'l-kerim hurrîre.

Fil'-yevmi'l-hâdi ve işrîn min şehr-i Zi'l-ka'de sene tis'a ve erba'in ve mi'eteyn ve elf.

Fi. 20 Zi'l-ka'de 1249 [20 Zi'l-ka'de 1249]

Belge [17-1] Kassam Defteri [Murtaza Ağa'nın Kassam Defteri]

Hâce Ahmet oğlu müteveffâ ve Murtaza Ağa'nın kassam defteri sûretidir.

Medine-i Sivas mâhâllatından Ece Mahallesi sakinlerinden iken, bundan akdem fevt olan. Hâce Ahmet oğlu Seyyid Murtaza Ağa bin Ahmet nâm müteveffânın verâseti zevcesi Raziye binti Ömer ve sulbîyye-i kebîre kızları Marziye ve sagîre Emine ve sulb-i sagîr oğulları Mehmet ve Abdulkâdir ve Feyzullah nâmün kimesnelere inhisârı inde'ş-şer'î-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra müteveffâ-yı merkûmun terekesi ma'rîfet-i şer' ile tahrîr ve beyne'l verâseti bi'l-farîzeti-ş-şer' ye tevzî' ve taksim defteridir ki zikrolunur.

Fi. 25 Ra. Sene 49. [25 Rebi'ü'l-evvel 1249]

Derûnları yün çit yüzlü yastık 11 sagîr şilte yastık 1 kıymeti 180 kuruş

Şilte makat 3 müsta'mel çit yüzlü kıymeti 150 kuruş

Çit minder 2 kıymeti 25 kuruş
Müsta'mel makat halısı1 kıymeti 40 kuruş
Sagîr Selanik-kârı müsta'mel orta 1 kıymeti 30 kuruş
Köhne Ahmediye 1 kıymeti 10 kuruş
Çit döşek müsta'mel 2 çit yorgan 2 kıymeti 80 kuruş
Müsta'mel çuha meşin 1derunu köhne çuha binişli yorgan kıymeti 100 kuruş
Müsta'mel kutnî entârî 1 kıymeti 35 kuruş
Müsta'mel şal piş-gir 1 kıymeti 12 kuruş
Bel kemeri 1 kıymeti 3 kuruş
Def'a müsta'mel yorgan 1 kıymeti 15 kuruş
Tombak zarfı 7 fincan 7 sagîr tabak 1 cezve 3 ibrik 1 kıymeti 20 kuruş
Def'a müsta'mel çit yorgan 3 kıymeti 60 kuruş
Sagîr çit minder 2 sagîr şilte yüz yastığı 2 kıymeti 25 kuruş
Def'a çit sagîr yastık 2 ve sagîr çit yüz yastığı 1 kıymeti 35 kuruş
Mahat üzerinde müsta'mel halı seccâde 1 kıymeti 50 kuruş
Köhne Kütahya-kârı tabak 4 şişe kâse 2 kıymeti 6 kuruş
Müsta'mel çuval 1 dastar 1 kıymeti 10 kuruş
Sagîr şamdan 1 kıymeti 7 kuruş
Evân-î nuhâs 33 kıymeti 500 kuruş
Dakik kile 1 Çuval 2 kıymeti 100 kuruş
Meşe ve hatab araba 2 kıymeti 25 kuruş
Keçi 3 koyun 1 kıymeti 100 kuruş
İnek 1 kıymeti 50 kuruş
Hurde-vât-ı hâne kıymeti 30 kuruş
Kehribâ top ağızlık maa çubuk 1 kıymeti 15 kuruş
Beyaz kümük ağızlık 1çubuk 1 kıymeti 3 kuruş
Heybe 2 kıymeti 7 kuruş
Mâhelle-i merkûmede vâki' mülk menzil kıymeti 1000 kuruş
Mumhânedede olan yastık 1 çit minder 1 kıymeti 30 kuruş
Cem'an Yekûn 2753 kuruş
Ve min-hâl ihrâcât
Techîz tekfîn 75 kuruş

Resm-i kısmet-i âdî 67 kuruş
Zimmet-i mehr-i li-zevci'l-mezbûre Raziye 171 kuruş
Yekûn-düyûn 313 kuruş
Sahha'l-bâkî li-taksîmi beyne'l-verese
2440 kuruş yalnız iki bin dört yüz kırk kuruştur
Hisse li-zevceti'l-mezbûre Raziye Hâtûn 305 kuruş
Hisse li-eb sagîri'l-merkum Mehmet 583 kuruş 30 para
Hisse li-eb sagîri'l-merkum Abdullah 583 kuruş 30 para
Hisse li-eb sagîri'l-merkum Feyzullah 583 kuruş 30 para
Hisse li-binti'l-mezbûre Marziye 291 kuruş 35 para
Hisse li-binti'l-mezbûre Emine 291 kuruş 35 para

Belge[18-1]Fermân [Vergi Toplarken Görevlilerin Dikkat Edeceği Hususlar]

Düstûrûn-ı mükerremûn, müşirun-ı müfahhamûn nizâmü'l-âlem, müdebbir-i umûri'-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemim-i mehâmmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'ib, mümehhid-i bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl, müşeyyid-i erkani's-sa'âdeti ve'l-iclâl, el-mahfûfu bi-sunuf-i avâtîfi'l-melîki'l-a'lâ Anadolu'nun orta kolu yemin ve yesâriyle nihayetine varınca vâki' vüzerâ-yı izâm edâmallâhu teâlâ iclâlehüm ve a'zimü'l-ümerâi'l-kirâm ve fâhimü'l-küberâi'l-fihâm ulü'l-kadri ve'l-ihtirâm eshâbü'l-izzî ve'l-ihtişâm el-muhtassûn bi-mezîdi inâyeti'l-melikü'l-alâ mîr-i mîran-ı kirâm dâme-ikbâlühüm ve akdâ kuzâti'l-Müslimin ûlâ vülatü'l-müvahhidîn me'âdinü'l-fezâili ve'l-yakîn râfiû'l-i'lâmü's-şe'rîatı ve'd-din vârisü ulûmü'l-enbiyâ-i ve'l-mürselin el-muhtassûn bî-mezîdi i'nâyeti'l-melikü'l-muîn ve mevâli-yi fihâmı zîdet fezâilühüm ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâili ve'l-keâm kuzât ve nüvvâb zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsili ve'l-akrân voyvodagân ve a'yân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle işerleri zîde-kadruhüm tevkî' refî-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki memâlik-i mahrûseti'l-mesâliki pâdişâhânemde kâin elviye ve kazâ ahâli ve sekenesi zatı merakime-i simatı pâdişâhâneme ve vedia-ı Cenâbı Kibriyâ olarak hemîşe-i akvam-ı efkâr merâmım esâr-ı mülûkânem cümlesinin malları ve sâirinin istihsâline ma'tûf olmaktan nâşi bunları tekâlifî sahîha-i memlekette başka

gû-nâ-gün mevâd-ı zulmiye ile ihzâr ve iz'âc olundukları mukaddemâ tahkiki şahanem olmak hasebiyle kendileri o makule zulmetten kurtarılarak esbâb-ı rif'ât ve asayişleri istihsâl kılınmak. İrâde-i hayriyesiyle masârıfı sahîhelerinin rûz-i hızır ve rûz-i sâfer itibârıyla altı ayda bir def'a mûmâzzi defterleri li-ecli't-tetkik Der-saâdetime celb olunmak üzere usûle rabt olunmuş ise de bir müddetten beri bazı gavâili heyluletiyle lâyıkiyle te'kîd ve dikkat olamıyarak el-hâletü hâzi takdîm olunan defterlere hala itidalden efzûn hizmeti mübaşiriye tatar harc ehli ve sâir zâtlar ve fâhiş şeyleri ve bazı voyvoda ve mütesellimler mâl-ı mukatâa ve semereden başka ve sair masarîf-ı hazariye ve huddâmiyye ve harc-ı bâb nâmıyla nice zulmiyetler ithâl ettikten sonra seyyahin ve dervîşân fukarâsına ve sâir şuna buna kendi keselerinden verilmesi lazım gelen mebâliğ-i dahi ilave etmekte oldukları ve her kazanın vâki' olan masârîf sahîhesinden hakimi şer'-î şerîf olanlar harc-ı imza nâmıyla mâhsus olan kuruşda bir paradan mâ-adâ umûr-i vilayet ve yahut mehamm-ı Devlet-i Aliyyem için verilen i'lâmattan başka harç almamak nizamından iken eyer defterlere harc-ı i'lâm ve hademe-i mâhkeme ücreti nâmıyla akçeler ithâl olunmak ve vüzera-yı mîr-i mîrân ve hademe ve mübaşeran ve sâir me'mûriyetten mürûr ve ubûr edenlere kazalar ahâlîsi taraflarından bir sudan gayrı nakd ve meccânen yem ve yiyeceğe dair bir şey verilmeyip, herkes malzemelerini kendi akçeleri ile alıp fukarâyı memlekete bir akçe ve bir habbe zarar ve hasâr vuku'a getirilmemesi bi'd-def'at emir-i aliyemle tavsiye ve te'kîd kılınmışken def'âtir-i mezkûreye mürûr ve ubûr mesârîfı ve bâr-gîr ücreti nâmıyla dahi küllîyetli akçe sokuşturulmak ve bu mezâlimden başka mâhâllinde aralık tevzî denilerek fukarâ'dan başka akçe ahz ve tahsîl kılınmak misillû irtikâbât vuku' bulmakta edüğü bi't-tecessüsü kârîn ilm-i âlemi ara-yı şehir-i yaranem olup zîr-î cenâhı muâdelet ve merhâmet-i mülûkanemde asude-i nişîn olan fukarâ' ve zuafâ ve 'aceze ve berâyânın vücûh-ı mezâlim ve tâdiyattan vikayet ve tahfîfyar ve taklitleri ile saye-i merâhimi vaye-i mülûkânemde istikmâl-i âsâyîş ve istirahatleri aksül-âmel-i hayriyyet istimâlî pâdişahânem olduğu rehîni berahin ve bu suret hem rıza-yı Hazret-i Bârî'nin hilâfı ve hem mukaddem ve muahhar sahife-i pirâyı sudûr olan evâmîr-i muâdelet meser-i pâdişahâne ve rıza-yı said iktizâsı şehin şahaneme mugayir ve münâfî bir keyfiyet olduğuna mebnî husûs-i mezkûr bu def'a gayet etraflı ve dikkatli tutularak bundan böyle def'âtir-i tevzîa'ta bâlada beyan ve tadat olunan maddeler ve anların emsâli fâhiş şeyler va'zına cü'ret

olunur ise ol makule mebâliğ evvel ol memleketin hükkâm ve zâbitânından icrâen tahsîl ve fukarâya red' ve teslim olunacağından başka. Kendilerinin eşeddi ukubat haklarından gelinmek üzere serfu tahtı zâbitâyâ idhâline irâde-i seniyye-i pâdişahânem taalluk edip ol bâbda şeref-efza-yı sudûr olan hatt-ı hümâyûn şevket-makrûn mülûkânem muktezâsı münifi üzere defâtir-i mezkûrenin tedkik ve tenkîhî maslâhatına ricâl-i Devlet-i Alîyem'de şikkı sâninin inzimâmıyile hâlâ harâmeyn muhasebecisi olan iftihârü'l-ekâbiri ve'l-ekârîm Alî Raif zîde-uluvvehu intihâb ve ta'yîn kılınmış olmakla sizki vüzerâ-yı müşâr ve mîr-i mîrân ve mevâli ve kuzât ve nüvvâb vesâir mûmâ-ileyhimsiz vusûlü fermân-ı celili ünvanileri sûret-i irâde-i muadeleti şahânemi cümleye i'lan ve işatı birle bad-ez-in zîr-i hükümet ve idarenizde bulunan mahallerin kel-evvel altı mâhda bir def'a takdîm olunacak tevzî' defterlerinde malı mukât'at ve semere ve muayyenâttan başka ve mâsârîfi zarurine memleket dahi başkaca gösterilerek zinhâr o misillû fâhiş ve bu vech-i şeyler ithâl olunmaması ve def'âtir-i mezkûre bu tarafda bi't-tedkik ruhsatı hâvi sudûr edecek emr-i şerîfimle ba'del-iâde bir akçe zâmm olunmaksızın öylece ma'rifet-i şer'-i şerîf ve cümle ahâlî ittifâkı ile mevcut olan ehl-i İslâm ve reâyânın hâli tahâmmülerine göre ta'dil ve tesviye şurûtuna riâyet olunarak tevzî' ve taksim ve yerli yerine te'diye ve teslim olunması hususuna ihtimâm ve dikkat ve bundan sonra dahi hilâfına cesaret ve aralık tevzî'nâmıyile başka akçe talep ve ahzine cü'ret vuku' gelirse mahalle-i hakim ve zâbitânın balâda muharrer vaîdat ile masharî te'dib ve mücâzât olunacaklarını cezmen ve yakinen bilip ana göre hareket mübâderet eylemeniz, fermânım olmağın ilanen ve tekîden ve ikdâmen ve tehdîden mahsûsen işbu emr-i celilü'l-kadrim ısdâr ve sadr-ı a'zam tatarlarından Mehmed Tatar ile tesyâr olunmuştur. İmdi vesaya ve tenbihat pâdişahâne min ale'd-devâm tenfiz ve icrâsı eradan kat'i taci-dâr-âne muktezâsından edüğü ve bu bâbda ağmâz ve rehâvet ve zühûl ve gafletle ednâ derece hilâfî hareket vuku' bulur ise mütecâsir olanlar vaîdatı muharrer-i pâdişahâneme dûçâr olıcaklarından başka bu keyfiyet sizlerin hakkınızda dahi müstelzimi mes'ûliyet olacağından aslâ şüphe olmadığı ma'lûmunuz oldukça ber-minvâl-i meşrûh amil ve harekete bi'l-ittifâk itina ve dikkat ve hilâfı vaz' ve gayetü'l-gaye vuku'ndan ilgaya hazer ve mücânebet ve bu madde için gönderilen tatarı merkûme beher kazadan yigirmi beşer kuruş verilip bir akçe ziyade i'tâsından mübaâdet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur. Buyurdum vusûl

buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-i yafte-i sudûr olan fermân-ı vacibü'l-ittiba ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâatı makrûnuyle amel ve hareket ve hilâfından ittikâ mübâadât eyleyesiz. Şöyle bilesiz a'lâmeti şerîfeye i'timâd kılasız.

Tahrîren fi'l-evâhir-i şehri Râmazânî'l-mübâke sene tis'a ve erba'in ve mi'eteyni ve elf.

[evâhir-i Ramazan 1249]

Be-makâmı Kostantîniye el-mâhruse.

Kad vasale ileynâ Fi 23 Ra. Sene 49 [23 Rebi'ü'l-evvel 1249]

Belge [18-2] Mübâyaa Hücceti Sûreti [Bezirci Markir'in Oğlunun Hücceti Sûreti]

Bezirci Markir'in oğlu mübâyaa hüccetinin sûretidir.

Medine-i Sivas mahallâtından Üryân-i Müslim Mahallesi mütemekkinlerinden Kasapbaşı Agop veledi nâm zimmî meclis-i şer'ide iş bu baisü's-sakar İstefan ve karındaşı Agop veledânı Bezirci Markir nâm zimmîler müvacehelerinde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüp 'akd-i âtiyü' z-zikrin sudûruna yedimde mülküm Câmî-i Kebîr Mahallesinde vâki' etrâf-ı erbaası Çizmeci Maktis'in Babil ve Maktis'in Agop ve Boyacı İkabap ve Keşişoğlu Magdisi Avil mülkleri ve tarîk-i âmm ile mâhdud bir bâb kış evi ve fevkani üç bâb oda tahtları bir bâb yer odası ve âhûr ve bir miktar avluya müştemil ve derûnu avluda bir lüle mâ-î cârî çeşme mülk menzilimi be-cemî't tevâbi've'l-levâhik tahrîkinden icâb ve kabulü hâvi şürût-ı müfsideden ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer' ile mesfûranı tarafeyn İstefan ve kârındaşı Agop zimmîye altı bin yedi yüz kuruşa ale'l-işrirâk bey' ve teslim ve temlik eylediğimde anlar dahi işrirâ'ken işrirâ' ve tesellüm ve temellük ve kabz kabulünden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûreyi tamamen ve kâmilan ahz ü kabz eyledim. Fi mâ ba'd sâlifü'z-zikr menzil-i mâhdudu mezbûrda benim aslâ ve katân alâka ve medhâlim kalmayıp müştemilatı ile müştereyân-ı mesfûranların ale'l-işrirâk mülk müştere ve hakk-ı sarîhleri olmuştur. Keyfe-mâ-yeşâ ve haysü ma yühtar mutasarrıf olsunlar dedi dedikde gıbbe't-tasdîk şeri' mâ-vakâ bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi'l-hâmîsi min şehr-i Zi'l-hicce'ti'ş-şerîfe sene tis'a ve erba'in ve mi'eteyn ve elf.

[5 Zi'l-hicce 1249]

Çizmeçi Babil Abacıoğlu , Maktis Köyrük İstihazoğlu, Maktis Mikail ve Agop Piryancıoğlu Maktis Abrahâm ve Altuzoğlu Maktis Asadır ve Seridâroğlu Sirop ve Berbâboğlu Vartan ve gayruhum mine'l-huzzar.

Belge [19-1] Kassâm Defteri [Oturakçı Melîkoğlu'nun Kassâm Defteri]

Oturakçı Melîkoğlu kassâm defteridir.

Mûcebince taksim olunmak deyu. Mehmet Reşit Paşa Efendimizin ile mûsârraf

Fi. 27 Ra. Sene 1249 medine-i Sivas mahallâtından Akdeğirmen Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan oturakçı Melîkoğlu Maktis Bâbil veledi Kabril nâm hâlikin verâseti zevcesi İrat binti Kesirar ve sadriye-i kebîre kızları Mârîye ve sagîre kızı ve diğer Marîye ve oğlunun, oğlu sagîre Kaluk nâmın Nasrâniyelere inhisârı inde'ş-şeri'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra tereke-i hâlik mesfûr ma'rîfeti şer' ile tahrîr ve terkim ve beyne'l-verâset-i bi'l-farizeti'ş-şe'rîye tevzî' ve taksim defteridir ki zikrolunur.

Fi 23 Ra. Sene 49. [23 Rebi'ü'l-evvel 1249]

Sagîr halı 2 kıymeti 110 kuruş
Çit döşek 1 yorgan 1 yastık 1 kıymeti 80 kuruş
Def'a'çit döşek 1 yorgan 1 yastık 1 kıymeti 50 kuruş
Derunları çaput sagîr minder 3 kıymeti 80 kuruş
Müsta'mel kilim 1 kıymeti 10 kuruş
Iraki kazan işbik? kıymeti 440 kuruş 22 para
Kebir turşu küpü 1 sagîr küp 4 kıymeti 20 kuruş
Sepet sanduka 1 kıymeti 5 kuruş
Çit döşek 1 yorgan 1 yastık 1 kıymeti 90 kuruş
Çit yasdık 3 kıymeti 80 kuruş
Derunları çaput minder 6 kıymeti 15 kuruş

Müsta'mel kilim 3 kıymeti 90 kuruş
Çul 1 küp 1 kıymeti 23 kuruş
Billur bardak 1 yeşil testi 1 kıymeti 15 kuruş
Çul 1 küp 1 kıymeti 24 kuruş
Şamdan 1 kıymeti 15 kuruş
Balta 1 kıymeti 5 kuruş
Evân-î nuhâs 10 kıymeti 150 kuruş
Yan kilim 2 kıymeti 40 kuruş
Kıl köhne çuval 2 kıymeti 15 kuruş
Köhne çuval 1 dastar kıymeti 15 kuruş
Çit döşek 1 yasdık 1 yorgan 1 kıymeti 90 kuruş
Derunları çaput minder 1 yastık 1 kıymeti 15 kuruş
Müsta'mel kilim 1 tahta 1 kıymeti 60 kuruş
Kazma 1 sitil 1 desti 1 kıymeti 66 kuruş
Defa' küp 2 kıymeti 10 kuruş
Sim evân-î nuhâs 17 adet kıymeti 255 kuruş
Kebir esvab leğeni 1 adedi 7 kıymeti 140 kuruş
Davar 300
Alaca entari 1 kıymeti 60 kuruş
Cedit bez entari 1 kıymeti 30 kuruş
Çuha çit miltan 1 kıymeti 120 kuruş
Yağmurluk 1 kıymeti 25 kuruş
Mahalle-i merkumda mülk menzil 250 kuruş
Zevcesi ziimmetinde findık rebiyesi 7 kıymeti 9 kuruş
Mısır nısfıyesi 10 sim 1 kıymeti 187 kuruş
Nukudu mevcudu 12000 kuruş
Sim saç bağı 1 kıymeti 50 kuruş
Sim hamayıl 1 kıymeti 90 kuruş
Sim keçe makat kıymeti 50 kuruş
Kendinden mukaddem halike olan zevcesinden rubu' hissesi 190 kuruş
Halik-i mesfurân karındaşı ma'rifet-i ile fûruht olan esb-baha 900 kuruş
Dolaptan çıkıp karındaşının ahz eylediği 195 kuruş

Zevcesi zimmetinde 1200+500 (defa') = 1700 kuruş
Karındaşı mesfurun zevcesi mesfurede ahz eylediği 7500 kuruş
Defa' sim saç bağı 1 kıymeti 50 kuruş
Sim hamail kıymeti 90 kuruş
Sim kemer çift 1 kıymeti 50 kuruş
Cem'an yekûn 28390 kuruş yalnız yigirmi sekiz bin üç yüz doksan kuruş.
Ve min-hâl ihrâcât
Görüldü tezkeresi ile sâbık Hake verdikleri 573 kuruş
Bu def'a tereke tahrîr olundukda resm-i kısmet 130 kuruş
Fukarâya verdikleri 45 kuruş
Karabaş Verâya vasiyet 105 kuruş
Laşesini zîri zemine ilkâ için masârif 105 kuruş
Mürûr olduğı ba-defteri müfredât masârifatı 115 kuruş
Yekûn defterât 1073
Sahha'l-baki
Li-taksimi beyne'l-verese
28317 yalnız yigirmi sekiz bin üç yüz on yedi kuruştur
Hisse zevci'l-mesfûre İrat 3414 kuruş 23 para
Hisse li-binti'l-mesfûrei kebîre Marmıye 9105 kuruş 26 para
Hisse li-binti'l-mesfûrei sagîre Marmıye 9105 kuruş 26 para
Hisse li-ibni'l ibn-i sagîre Kaluk 5691 kuruş 4 para

Belge [19-2] Fermân [Nuhâs Nakli ile İlgili]

Kırk dokuz senesinde nuhâs nakli için vürûd eden emr-i celîlü's-şânın sûretidir.

Düstûr-ı mûkerrem müşir-i müfahham ve muhterem nizâmü'l-âlem müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sakib mütemim-i mehâmmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâib, mümehhid-i bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl, müşeyyid-i ve erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mâhfûfu bi-sünûf'i-avâtufi'l-melîki'l-a'lâ Sivas valisi sadr-ı sabık vezirim Reşit Mehmet Paşa edâmallâhu te'âlâ iclale ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkam me'âdinü'l-fezâili vel-kelam Tokat naibi ve Sivas sancağında kain kazaların kadıları ve naibleri zîde-fazlühûm kıdvetü'l-emacidi ve'l-ayân Tokat kalhanesi nazırı

zide-mecde ve mefahirü'l-emasili ve'l-akran zabitan ve vücûh-ı memleket ve iş ve bu hususa Darphane-i Amirem tarafından mübâşir ta'yîn olunan Mustafa zîde-kadruhü tevki'-i refi-i hümâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki. Maâden-i Hümâyûn-ı şahanemden Ergani Maâden-i Hümâyûnundan beher sene hasıl olan bi'l-cümle nuhâs-ı hâm nakline me'mur Yeni-il voyvodalıĝına merbût aşâiri develeri ile Tokat kalhânesine ba'de'n-nâkil kal ve tesviye olunduktan sonra matbûh nuhâsın Samsun iskelesine tenzîli için Canik sancaĝında vâki' kazalar ile Canik ve muzâfâtı olan Kavak ve Ezinepazarı ve sâir müretteb olan mahallerden ma'rifet-i şer'-i şerîf ve mübâşir-i merkûm ve cümle mâĝrifetiyle ücreti nakliye mu'tadesi ile nuhâs-ı mevcudenin kâmilen nakline vafî mikkârî ve arabanın beher sene tertîbi mu'tâden el-hâletü hâzihi Der-saâdetimize küllîyyetli nuhâs-ı mevcudenin lazimededen olduğunuzu der-kâr ve kalhâne-i mezbûrede dahi kal' ve tasfiye olunmuş ve bir taraftan olunmakta olarak hayli nuhâs mevcut olduğu istihbâr olunduğundan, nuhâs-ı mevcudenin bir vâkıyyesi geriye kalmayarak ve te'hîr ve tevkif olunmayarak iskele-i mezbûreye nâkil ve tenzîline vafî araba ve mikkari ve şuturan hayvanat-ı leşkeran ve sâirenin hali mâ'rûz-zikr kazalardan serian ve acilen ihrac Tokat'a sevk ve idracı ikdam ve ehem edüğü vareste-i kayıt ve irad olup bina berin bu sene-i mübarekede dahi kalhâne-i mezbûrede olan bi'l-cümle matbûh nuhâsın usûlü câriyesi vechi ile bir vâkıyyesi geriye kalmayıp tamamen ve kâmilen ücret-i nakliye-i mutadesi ile iskele-i mezbûreye bir gün evvel tenzîl olunmak üzere zikrolunan kazalardan hâlâ Canik muhassılı ve Trabzon vâlisi düstur-ı mükerrerem müşir-i müfahham nizâmü'l-âlem vezîrim Osman Paşa edâmallâhu teâlâ iclalenin inzimâm-ı reyî ve ma'rifeti ve ma'rifeti şer'-i şerîf ve mübâşir-i merkum ma'rifet-i ile müstefî araba ve şuturan ve hayvanat-ı sâirenin bi't-tedârîk serîan ve acilen Tokat'a sevk ve ihrâc olunarak nuhâs-ı mezbûr esna-i rahide tevkif olunmayarak tamamen ve kâmilen ve müsâraaten iskele-i mezkûreye nâkil ve tenzîli ile kabz-ı nuhâs me'mûru Hâce Mehmet zîde-kadruhuya teslim mübaderet olunmak bâbında vâli-yi müşârün-ileyh ve sâire hitaben mübâşir olarak başka Amasya ve Tokat ve Sivas cânibinden müretteb araba ve hayvanatın irsâlî ve tesyirini hâvi ve nuhâs-ı mevcude-i mezbûrenin iskele-i mezkûreye vusûlünde irsaliye-i defter mûcibince ber-vech-i dikkat-i vezin ve tadat ve vaz'-ı mâhsen kılındıktan sonra iskele-i mezbûrede dahi biran tevkif olunmayıp iktizâ eden nakli sefayini bu tarafda verilmek üzere münasip ve mu'temed olıcak

sefayine ma'rîfeti şer'i-şerîf ve mübâşiri ve kabzı nuhâs me'mûru merkûman ma'rîfet-i ile vaz' ve tahmîl ile peyder pey Der-saâdetime irsâl ve Yalicasrı hümayunum pişkâhına irsâliyle zikr olunan nuhâsın tamamen arkası alınmadıkca mübâşir-i merkûmun avdet eylesini muhtevî başka başka evâmir-i şerifem ısdâr ve Darbhane-i Amireme ilm-ü ve haber i'tâ'sı hususunu ricâli Devlet-i Aliyyemden hâla Darbhane-i Amirem nâzırı iftihârü'l-emacidi ve'l-ekârîm es-Seyyid Alî Rıza dâme-mecdehû bâ-takrîri inhâ' etmekten nâşî, mûcibince evâmir-i şerifem ihzârıyla tanzîmı husûsuna İrâde-i Aliyyem talluk ederek ber-minvâli muharrer ilmü ve haberi tahrîr ve itâ ve lâzîmü's-sudûr olan diğere evâmir-i şerifem tesyîr ve irsâl olunmuş olmakla. Sâlifü'z-zikr Sivas sancağında kâin kazalar ile Tokat ve kazaları ziyâde araba ve hayvânâtın ihrac ve derhâl nuhâs-ı mezbûrun tahvili ile serîan ve acilen iskele-i mezbûreye nakli ve tenzîli esbâbının istihsâlini sen ki vezîri müşârü'n-ileyhsin bezli celi himmet eylemen için sana dahi işbu emr-i alî şânım ısdâr ve mübâşir-i merkûm ile irsâl olunmuştur. İmdi vüsulünde keyfiyet-i İrâde-i Aliyyem mantûk-ı emr-i şerifimden ma'lûmun oldukta fermânım olduğu ve bâladâ bast ü beyan kılındığı üzere Der-saâdetimde küllîyetli nuhâsın vücudu lazımeden olmak mülabesesiyle kalhane-i nuhas mevcudu olan nuhâsı matbûhânın tamamen ve serîan Der-saâdetime celb ve nakli matlûb-ı mülûk-ânem olduğundan marü'l-beyan Sivas sancağında kâin kazalar ile Tokat kazasından sabıklarından ziyade araba ve hayvanatın ihrâc ve derhâl nuhâs-ı mezbûrun tâhmiliyle bir an akdem iskele-i mezbûreye nakli ve tenzîli esbâbının istihsâline sarf-ı küll-î miknet eyleyesiz ve sizki kuzât ve nüvvâb ve nâzırı ve mübâşir ve zâbitân-ı memleket ve sâir mûmâ-ileyhimsiz siz dahi araba ve hayvanat-ı mezkûrenin kazaha-yi merkûmeden sabıklarından ziyade tamamen ve serîan ve acilen ihrâc ve derhâl nuhâs-ı mezbûrun tahmîli ile bir an akdem iskele-i mezkûreye nakl-i emrine bi'l-ittifâk kemâliyle itmâm ve dikkat ve hilâf-ı rızâ ve muğayir emrim hareketi tecviz ile mesul ve muâtib olmaktan nâşî begayeti ittika ve mübâadât eylemeniz bâbında fermân-ı âli-şânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki hükmü şerifimle vardıkda bu babda ber-vech-i meşruh üzere şerefyafte-i sudûr olan iş bu emr-i celîlû's-şânımın mazmun-ı münifi üzere amel ve hareket eyleyesiz, şöyle bilesiz, alâmeti şerîfe i'timâd kılasız tahrîren. Fi gurre-i şehri Zi'l-ka'de sene tis'a ve erba'in ve mi'eteyni ve elf. [gurre-i Zi'l-ka'de 1249]

Belge [20-1] Tereke Defteri [İsmi Nâ-ma'lûm Kimesne ile İlgili Tereke Defteri]

An-asıl Aşkarovası cânibinde Artus Karyesi ahâlisinden olduğu ihbâr olunan ismi nâ-ma'lûm kimesne bundan akdem alilü'l-mizaç olduğu hâlde Hafik nahiyesinde kâin Tuzhisar karyesine nüzûl ve ferdası ba'de'l-asr fevt olan kimesnenin terekesi Sivas mütesellimi necâbetlü Şakir Bey Efendi hazretleri tarafından me'mûr Madenli Kavvas Mâhmut Ağa ma'rîfeti ve cânib-i şer'iden ta'yîn olunan ümenâ-i şer' ma'rîfetiyle sükî sultânide bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâsı defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur.

Fi 3 Z. Sene 1249 [3 Zi'l-hicce 1249]

Tay minderi 1 kıymeti 195 kuruş

Tabak 1 bıçak 1 köhne aba 1 köhne entârî 1 köhne maşlak 1 köhne kuşak 1 köhne heybe 1 kayış cüzdan 1 tesbih 1 kaşağı 1 ağaç tokmak 1 kıymeti 15 kuruş

Cem'an Yekûn.

Ve minhâ'l-ihracât 210 kuruş

Berâ-yı techîz tekfîn 20 kuruş

Resm-i kısmet 4.5 kuruş

Dellaliyye 5 kuruş

Resm-i beytü'l-mâl 18 kuruş

Sahha'l-bâki 162 kuruş iş bu yüz altmış iki kuruş zâhirde verese olmadığından li-ecli'l-emânet mütesellim mûmâ-ileyhe teslim ve kavvâsı merkûm yediyle.

Belge [20-2] Tereke Defteri [Kuyumcu Ahrun'un Tereke Defteri]

Medine-i Sivas mahallâtından Üryân-i Müslim Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Kuyumcu Ahrun veledi nâm hâlik verâseti zevcesi Pirak binti Simon ve sulbîyye-i sagîre kızı Hemus ve li-ebeveyn kız kârındaşı Hâtûnmar nâmı zimmîyelere inhisâr-ı inde's-şeri'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra hâlik-i mesfûrun terekesi bâ-ma'rîfet-i şer'i tahrîr ve terkim ve beyne'l-verâset-i bi'l-fârîzâti's-şer'i tevzî' ve taksim defteridir ki ber-vech-i ati zikrolunur.

Fi.27 Z. Sene 1249 [27 Zi'l-hicce 1249]

İki kat yatak kıymeti 110 kuruş

Yastık 1 kıymeti 10 kuruş

Minder 5 kıymeti 20 kuruş

Köhne kilim 4 kıymeti 80 kuruş

Dakik 1 kile çuval 1 kıymeti 70 kuruş

Def'a çuval 2 kıymeti 20 kuruş

Hatab araba 3 kıymeti 25 kuruş

Sandık 1 kıymeti 30 kuruş

Nısf-ı dükkan kıymeti 200 kuruş

Avanlık cepkan kıymeti 70 kuruş

Cem'an yekûn 1055

Ve min-hâl ihrâcât

Resm-i kısmet-i âdi 26 kuruş 15 para

Sahha'l-bâkî 1023 kuruş 25 para

Hisse li-zevceti'l-mezbûre Pirak 127 kuruş 38 para

Hisse li-binti'l-sagîreti'l-mezbûre Hâmmus 511 kuruş 32 para

Hisse uhti li-ebeveyni'l-mesfûre Hâtûnmar 383 kuruş 345 para

Belge [20-3] Fermân [Tımar Uygulamaları ile ilgili Hususlar]

Süvâri humbaracı müteveffâ Seyyid Osman ve Feyzullah'ın tîmârlarını zabt edenlerden mâhsus şer'i tahsîli bâbında sâdır olan emr-i âli.

Düstûr-ı mükerrerem ve muazzam, müşir-i müffahham ve muhterem, nizâmü'l-âlem, müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb, mütemim-i mehâmmi'l-enâm bi'r-reyi's-sâ'ib, mümehtid-i bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl, müşeyyid-i erkâni's-saâdeti ve'l-iclâl, el-mahfûfu bi-sünûf-i avâtıfı'l-meliki'l-â'lâ hala Sivas vâlisi ve ilhakan Maâden-i Hümâyûn emini sadr-ı sâbık vezîrim Mehmet Paşa edâmallâhu-teâlâ iclâlehu ve kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'ıyn Sivas nâibi mevlana zîde-ilmuhu tevkî-i ref'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki. Sivas sancağında vâki' Tozanlu nahiyesinde Cerş nâm karye ve gayriden on iki bin iki yüz elli sekiz akçe yazı ve bin kuruş hasıllu tîmâra senede iki yüz kuruş mahzı şer'i cebelü bedeliyesi ile mutasarrıf olan Humbaracı Seyyid Osman ve Feyzullah veledânı Seyyid Mehmet, bilâ-veled

fevt olup tîmâr-ı mezkûr müteveffâ-yı merkum mâhlüllerinden hâlâ Asâkir-i Mansûre-i Muhâmmediye ser-askeri ve düstûr-ı mükerrerem müşîr-i müfahham nizâmü'l-âlem, vezîrim Hüsrev ve Mehmet Paşa edâmallâhû teâlâ icla'lehunun arz şurût-ı mûcibince ba-irâde-i seniyyem âhere tevcîh olunmuş isede tîmâr-ı mezbûrun iki yüz kırk beş senesinden kırk sekiz senesine gelince dört senelik hums-ı şer'î cebelü bedeliyesini müteveffâ-yı merkûmânın bin kuruş zimmetleri zuhûr etmiş olduğu ve bu makule zeâmet ve tîmâr mutasarrıflarından bilâ-veled fevt olanların zimmetleri terekesine vâzı'ü'l-yed olan veresesinden bâ-tahsî-i mukâtaat hazinesine teslim olunmak şurûtundan bulunmuş idüğü kuyuttan müstebân olmaktan nâşî iktizâsı lede's-sual tımarı-ı mezbûrun sinini merkûma humsu şer'î cebelü bedeliyelerinden müteveffâ-yı merkûmânın zimmetleri olan meblağ-ı mezbûr bin kuruşun ber-mûcib şurûtu terekesine vazı'l-yed olan veresesinden ve icâbı iktizâ' edenlerden bi't-tahsîl mukâtaat hazinesine irsâl ve teslim olunmak bâbında emr-i şerîfim ısdâr ve kayıt cebelülerinin terkini için mukâtaat hazinesi defterlerine ilm ü haberi itası iktizâ eylediği baş muhasebeden derkenâr ve ricâl-i Devlet-i Aliyyemden mukâtaat hazinesinin vâridâtı iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Seyyid Abdurrahman nâfiz dâme-mecdühû tarafından i'lâm olunarak mücebince emr-i şerîfim ısdâr ve hususuna irâde-i seniyyem talluk edip ol vechi ile hazine-yi merkûm defterlerine ilm ü haberi verilmiş olmakla senki vâli-yi müşârün-ileyhsin ber-vech-i muharrer amil ve harekete bezli celli himmet eylemek fermânım olunmağın, hâsseten iş bu fermân-ı âli-şânım ısdâr ve irsâl olunmuştur. İmdi vusûlünde keyfiyet irâde-i seniyyem ve şurût-ı muharrere-i mantûk-ı emr-i şerîfimden ma'lûmun oldukta. Fermânım olduğu ve balâda bast ü beyân kılındığı vechi ile tîmâr-ı mezbûrun sinin-i merkûma mâhzı hususu şer'î cebelü bedeliye-yi müteveffâ-yı merkûmanın zimmetleri zuhûr eden meblağ-ı mezbûr bin kuruşun ber-mûcib şurûtu mâhâllinde terekesine vazü'l-yed olan veresesinin ve icâb-ı iktizâ edenlerden inzimâm-ı rey ve ma'rîfetin ve ma'rîfeti şer' ile tahsîl ve evvel be-evvel Der-sââdetime irsâl ve hazine-yi merkûmeye teslimi hususuna sarf-ı küll-i miknet eyleyesiz. Ve sen ki nâibi mûmâ-ileyhsin sen dahi mûcibi emr-i şerîfimle amel ve hareket eylemek bâbında fermân-ı âli-şân sâdir olmuştur. Buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan iş bu emr-i şerîfi zî-şânımın mazmun-ı münifi birle âmil

olasız. Şöyle bilesiz alâmeti şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi'l-yevmi's-sâdisi şehri-Şa'bân Sene tis'a ve erba'in ve mi'eteyn ve elf.

Fi. 6 Şa'bân Sene 1249 [6 Şa'bân Sene 1249]

Kad vasale ileynâ. Fi 7 Z. Sene 49

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mâhrûsa

Belge [21-1] Buyruldu [Eşkîya' Tuzcuoğlu Hakkında]

Tuzcuoğlu hakkında Sivas vâlisi Reşit Mehmet tarafından vürûd eden buyruldu sûretidir.

Şerîat-şî'âr eyâlet-i Sivas'ın hâvi olduğu kazaların kuzât ve nüvvâbı efendiler zîde-fazlühûm ve mefâhirü'l-emasili ve'l-akrân mütesellimin ve voyvodagan ve â'yân ve zâbitân ve vücûh-ı memleket ve işerleri zîde-kâdrühüm inhâ' olunur ki Tuzcuoğulları nâm hâinler tiniyet-i hakkında derkâr olan eltaf-ı âlîyye-i cenab-ı şahânenin kadru kıymetini bilmeyerek tabiiyeti zâtiyelerinde merkûz olan mel'anetlerini izhâr ve bir takım avaneyi başlarına tecemmu' ile Trabzon vâlisi atufetli Osman Paşa hazretleriyle muharebeye ibdâr ile enva-ı gun-ı cinayete ictisar etmişler ise de müşârün-ileyh hazretleri tarafından üzerlerine sevk ve ta'yîn buyrulmuş olan. Asâkir-i tabaveri mukavemet olamıyarak tahassungah ittihaz ettikleri Rize'den bozulup Of taraflarına firâr etmiş ve oralarda dahi dikiş tutamamışlar. Erzurum ve yâhûd kazalarının taraflarına savuşmaları melhûz bulunmuş olup ancak merkûm hainler her ne tarafa yıkulup gitseler yine yine tekrar durmayarak icrâ-yı habâis ve mel'anete çalışacakları der-kâr olmak ciheti ile merkûmların her ne mahalde bulunur ise ele götürülerek i'dâm ve izâlelerine irâde-i isabet-i ade-i cenab-ı mülûkanemin talluk etmiş olduğu siz ki muhâtabun-ı mûmâ-ileyhimsiz ma'lûmunuz oldukta merkûm habîsler kazalarınıza gelir ise beher hâl ele geçirilerek kayd u bend ile tarafımıza irsâle dikkat ve eğerçi kazalarınıza geldiklerinde ketm u ihfa olunmak ve yahut tutulmayıp bir tarafa firâr ettirmek lazım gelipte bu keyfiyet her kangı kazada vuku' bulur ise ol kazanın hakim ve zâbitânının cezâ-yı sezâları icrâsında dakika tevakkuf olunmayacağını muhakkak bilerek ana göre harekete ve her hâlde tenfizi emir ve irâde-i seniyyeye bezli makderet eylemeniz bâbında Divan-ı Eyâleti Sivas ve Rakka ve Dıyarbakır ve elviye-i Çorum

ve Amasya ve Divriği ve emânet-i Maâden-i Hümayûndan iş bu buyruldu tahrîr ve ısdâr ve ibrîk-dâr arkadaşı Mehmet Ağa ile tisyâr kılınmıştır. İnşallahü teâlâ vusûlünde gerektir ki ber-mûcib buyruldu amil ve hareket ve hilâfından tehâşî ve mücânebet eylesiz deyu.

Fi 4 Z. Sene 49 [4 Zi'l-hicce 1249]

Kad vasale ileynâ. Fi 4 Z. Sene 1249

Belge [21-2] Kassâm Defteri [Barutçu Zimmînin Kassâm Defteri]

Barutçu zimmînin kassâmıdır;

Medine-i Sivas mahallâtından Pazar Mahallesi mütemekinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Mıgırdıç veledi Kabril nâm hâlikın verâseti zevcesi Horosima binti ve sulbîyye-i kebîre oğulları Agop ve Ohan ve sagîr oğlu İstefan ve kebîre kızları Soğmın ve Andâran nâm zimmîlere inhisârı inde'sş-şerî'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra kable'l-kassam mesfûr Ohan dahi hâlik olup verâseti anası mesfûre Hurumsuh ve li-ebeveyn er-kârındaşı Agop ve İstefan ve kız kârındaşları Soğmın ve Andâran nâm zimmîlere inhisârından sonra mezkûr tereke-i hâlik mesfûranlar ma'rifeti şerî' tahrîr ve münasaha vechi üzere bi'l-fârîzeti'sş-şerîyye tevzî' ve taksim defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur.

Fi. Z. 7 Sene 249 [7 Zi'l-hicce 1249]

Yorgan 7 fiâtı 20 kuruş kıymeti 140 kuruş

Döşek 5 fiâtı 30 kuruş kıymeti 150 kuruş

Yastık 7 fiâtı 10 kuruş kıymeti 70 kuruş

Mînder 10 fiâtı 12 kuruş kıymeti 70 kuruş

Kilim ve çuval 15 kıymeti 250 kuruş

Çuval 5 fiâtı 11 kuruş kıymeti 55 kuruş

Küp külek ve sâir hurda kıymeti 45 kuruş

Temür aleti fiâtı kıymeti 15 kuruş

Duhân çubuğu kıymeti 15 kuruş

Evân-î nuhâs 26 fiâtı 13 kıymeti 340 kuruş

Mâhâle-i merkûmede mülk menzil kıymeti 2500

Cem'an yekûn

3600 kuruş

-0090 kuruş resm-i kısmet-i âdi minhâ'.

3510 yalnız üç bin beş yüz on kuruştur.

Hisse li-zevci'l-mezbûre Hurumsuh 566 kuruş 28,5 para

Hisse li-ibni'l-mesfûr Agop 981 kuruş 4 para

Hisse li-ibni'l-mesfûre İstefan 981 kuruş 4 para

Hisse li-binti'l-mesfûre Soğmın 490 kuruş 22 para

Hisse li-binti'l-mesfûre Andaran 490 kuruş 22 para

Belge [21-3] Tezkere [Paşa Câmi-i Şerîfinin Avlusunda Vâki' Şadırvanın Suyu İle İlgili]

Paşa Câmi-i Şerîfinin avlusunda vâki' şadırvanın suyu için vürûd eden tezkire kayıdır.

Bâis-i terkim-i rakime oldur ki ba-hüccet-i şer'îye mütevellisi olduğum medine-i Sivas'ta vâki' merhûm behişt-i mekan devletlü Behrâm Paşa Efendimiz'in icrâ eylediği tatlı sudan medine-i Sivas sakinlerinden oturakcı el-Hâc Ahmet Ağan'ın bir lüle suyu olup merkûm el-Hâc Ahmet Ağa'nın gâibi ani'l-beled olup Kadı-zâde seyyid el-Hâc Hasan Ağa vekili olup suyu mezbûru fûrûhat eylemek murâd eyleyip medine-i Sivas'da Nalbantlar sukında Ahi Mehmet Paşa'nın bina eylediği câmi şerîfin avlusunda şadırvan inşâ'olunup suyu olmadığından vâli-yi vala-şân eyâlet-i Sivas devletlü veliyyü'n-niam Reşit Mehmet Paşa Efendimiz hazretlerine sekiz yüz kuruş fûrûhat ve feragat ve kasr-ı yed eyleyip, semeni olan ma'lûmu'l-miktarı tamamen ve kâmilen ahzu ve kabzedip. Tarafımızda fûrûhat tezkeresi ketb ve tahrîr veliyyü'n-niam efendimiz hazretlerinin yedlerine i'tâ' olunmuştur. Bi-mennihi teâlâ gerektir ki devletlü veliyyü'n-niâm efendimiz varıp câmi-i şerîfin avlusunda kâin şadırvana tatlı suyu icrâ akıtıp tarafımızdan ve tarafî âherden bir ferd mani ve müdahâle olunmaya.

Bende-i Fatıma Hâtûn el-mütevelli-i vakfi mezkur.

Fi 7 Z. Sene 49. [7 Zi'l-hicce 1249]

Belge [21-4] Buyruldu [Hekimhân Ahâlîlerinin Memleketine Nâkli Hususunda]

Hekimhân ahâlîlerinin memleketine nâkil olunması hususu için eyâlet-i Sivas vâlîsi devletlü Reşit Paşa hazretleri tarafından vürûd eden buyruldu sûretidir.

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim dergâh-ı âlî kapucubaşlarından Bozok mütesellimi izzetlü ağa Zile voyvodası ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yan hâcegân-ı Divân-ı Hümâyûndan Sivas mütesellimi izzetlü beyler ve Bozok ve Tokat ve Sivas ve Divriği ve Zile nâibleri faziletlü efendiler ve Divriği mütesellimi ve Deliklitâş zâbiti ve vücûh-ı memleket ve iş erleri inhâ' olunur ki Hekimhâmı ahâlîsinden olup kırk bir ve kırk üç ve kırk dört, kırk beş ve altı ve kırk yedi senelerinde firâr ile Sivas ve Zile'de mütemekkim ve firâr etmiş olan ma'lûmu'l-esâmî ahâlînin ber-mûcebi şurût, şurût-ı iskân me'vâ-yı kâdimlerine iâde ve ircâi' lazım gelmiş ve bu hususa dairemiz muzafatından Mustafa Ağa mâhsusu mübâşir ta'yîn kılınarak ahâlî-yi merkûmenin esâmîsini mübayin yedine üç kıta defter dahi i'tâ' kılınmış olduğu imdi siz ki muhâtabun mûmâ-ileyhimsiz, ma'lûmunuz oldukta ahâlî merkûmeden ber-mûcib defter derun-ı kasaba ve dâhil-i eyâlet kazanızda olanları ma'rîfeti şer' ve mübâşiri ma'rîfeti ve cümle ittifâkı ile kaldırıp mübâşirine teslimen, vatan-ı asli ve me'vâ-yı kâdimleri olan Hekimhâmı tarafına iâde ve ısrâya mübâderet ve bir neferini ketûm-ı ihfâ' misüllü hâlet vuku'nu tecvîz ile mes'ûl ve muâtib olmaktan be-gâyet ittikâ' ve mübâadât eylemeniz bâbında divân-ı eyâlet-i Sivas ve Rakka ve Dıyarbakır ve elviye-i Çorum ve Amasya ve Divriği ve emânet-i Maâden-i Hümâyûndan iş bu buyruldu ısdâr ve mübâşiri mûmâ-ileyh ile tesyâr kılınmıştır. Bi-inâyetillahi teâlâ vusûlünde gerekdir ki, ber-mûcib buyruldu amil ve harekete ve hilâfindan hazer ve mücânebet eylesiz deyu.

Fi 7 Z. Sene 49. [7 Zi'l-hicce 1249]

Belge [22-1] Tevzi' ve Taksim Defteri [Samsun İskelesine Nuhâs Nakli ile İlgili]

Tokat kalhanesinde tabh ve tasfiye olunmuş mevcut olan nuhâsın Samsun iskelesine nâkil ve isâle irâde-i seniyye talluk buyrulmuş isede nuhâs-ı mezbûr bu sene-i mübarekede yüz elli beş bin batman miktarı olarak ücreti nakliye-i mutadesi ile nuhâs-ı mevcudenin nakline vâfî araba ve hayvanatın Canik sancağında vâki' kasabalar ile Canik ve muzâfatı olan Kavak ve Ezinepazarı ve Sivas ve Amasya ve Tokat caniplerinden ve Sivas sancağında kâin kazalar ile Tokat kazalasından sabıklarından ziyade araba ve hayvânâtın ihrâc ve derhâl nuhâs-ı mezbûrun tahmîli ile Samsun iskelesine nâkil ve tenzîl olunması bâbında şeref-i efza-yı sudûr ve vürûd

eden fermân-ı celîlü'l-unvân mantûk-ı münif üzere eyâlet-i Sivas valisi vezir-i hayr semir devletlü veliyyü'n-niâm efendimiz hazretlerinin buyruldu-i sâmilere üzere, nuhâs-ı mezkûr cümle ma'rîfetleri ve ma'rîfeti şer' ile livâhâ-yı merkûmun kazalarına tevzi' ve taksim defteridir ki zikrolunur.

Fi 23 Z. Sene 49. [23 Zi'l-hicce 1249]

Nuhâs-ı batman 155000

Nakliyesi 23896 kuruş 10 para

Beher batman 6 para meblağ 0,5 fulus

Hisse-i nefis-i Sivas ber-taksim-i hazarîyye nuhâs batman 3680 nakliyesi 567 kuruş 13 para.

Hisse-i Hafik ber-taksim-i hazarîyye nuhâs batman 1788 nakliyesi 575 kuruş 26 para.

Hisse-i Yıldızili ber-taksim-i hazarîyye nuhâs batman 6524 nakliyesi 389 kuruş 5 para.

Hisse-i Tokat maan nevâhî ber-taksim-i hazarîyye nuhâs batman 22421 kıyye 4 nakliyesi 3456 kuruş 27 para.

Hisse-i Şark-i pare ber-taksim-i hazarîyye nuhâs batman 1752 kıyye 1 nakliyesi 270 kuruş 5 para.

Hisse-i Niksar ber-taksim-i hazarîyye nuhâs batman 7569 kıyye 2 nakliyesi 1166 kuruş 37 para.

Hisse Karâyaka ber-taksim-i hazarîyye nuhâs batman 2874 nakliyesi 443 kuruş 3 para

Hisse-i İprak ber-taksim-i hazarîyye nuhâs batman 2874 nakliyesi 443 kuruş 3 para

Hisse-i Sonisa ber-taksim-i hazarîyye nuhâs batman 1788 nakliyesi 275 kuruş 26 para

Hisse-i Taşâbâd ber-taksim-i hazarîyye nuhâs batman 4591 nakliyesi 707 kuruş 34 para

Hisse-i Karakuş ber-taksim-i hazarîyye nuhâs batman 1788 nakliyesi 275 kuruş 26 para

Hisse-i Zile maan nevâhî ber-taksim-i hazarîyye nuhâs batman 7713 nakliyesi 1189 kuruş 7 para

Hisse-i Karahisar-ı Behrâmşah ber-taksim-i hazarîyye nuhâs batman 1051 kıyye 2 nakliyesi 162 kuruş 3 para

Hisse-i Hüseyinâbâd ber-taksim-i hazarîyye nuhâs batman 1121 nakliyesi 172 kuruş 36 para

Hisse-i İnallu ve Balulu ber-taksim-i hazarîyye nuhâs batman

Nuhâs batman 701 Hisse İnallu nakliyesi 108 kuruş 3 para

Nuhâs batman -350,5 Hisse Balulu nakliyesi -054 kuruş Ballu

350,5

54

Hisse-i Kazâbâd ber-taksim-i hazarîyye nuhâs batman 6799 nakliyesi 1048 kuruş 7 para.

Hisse-i Turhâl ber-taksim-i hazarîyye nuhâs batman 2173 nakliyesi 335 kuruş 5 para.

Hisse-i Sivas ili ber-taksim-i hazarîyye nuhâs batman 2313 nakliyesi 357 kuruş 33 para.

Hisse-i Artukâbâd ber-taksim-i hazarîyye nuhâs batman 2739 nakliyesi 437 kuruş 30 para.

Hisse-i İlbeğlü ber-taksim-i hazarîyye nuhâs batman 4240 nakliyesi 653 kuruş 31 para.

Hisse-i Gelmufat maan Yakacık ber-taksim-i hazarîyye nuhâs batman 1261 kıyye 3 nakliyesi 194 kuruş 18 para.

Hisse-i Çepni ber-taksim-i hazarîyye nuhâs batman 736 nakliyesi 113 kuruş 19 para

Hisse-i Canik ber-taksim-i hazarîyye nuhâs batman 37247 nakliyesi 5746 kuruş 13 para

Hisse-i Amasya ber-taksim-i hazarîyye nuhâs batman 33152 nakliyesi 5110 kuruş 37 para.

Cem'an yekûn nuhâs

Batman 155100 nakliye 23896 kuruş 10 para

Belge [22-2] Fermân [Gerdek Husûsu ile İlgili]

Gerdek husûsu için sâdır olan emr-i âlînin sûretidir.

Düstûr-ı mükerrerem ve muazzam, müşîr-i müffahham ve muhterem nizâmül-âlem, müdebbir-i umuri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemim-i mehâmî'l-enâm bi'r-re'yi's-sâî'b mümehhid-i bünyânî'd-devleti ve'l-ikbâl, müşeyyid-i erkânî's-sa'âdeti ve'l-iclâl, el-mâhfûfu bi-sünûf-i avâtîfî'l-meliki'l-â'lâ mülhakatıyla Sivas vâlisi sadr-ı sâbık vezîrim Reşit Mehmet Paşa edâmallâhu teâlâ icla'lehu ve kıdvetü'l-nüvvâbi'l-müteşerri'ıyn Sivas nâibi Mevlana zîde-ilmühû tevki-i refî-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Sivas kasabası ve kurasında mütemekkin reâyânın girdikleri vuku'nda tahsîs kılınan rüsûmâtı ihtisâbiyye ahz ve tahsîl kılınmakta isede bazı kurâ hakkında resm-i arusane tahrîr olunup kayıt berâtına dâhil eshâb-ı tîmârı resm-i urusan diyerek hilâf-ı kanun küllîyetli akçe mutâlebesi ile reâyâ fukarâsını ızraz ve rencideden hâli olmadıklarından reâyânın perişânlıklarını mûcib bir keyfiyet olduğundan bahisle muktezâ-yi kanun-u şerîfim ile emr-i şerîfim sudürünü senki vezîr-i müşârün-ileyhsiz tarafından Der-saâdetime vârid olan tahrîratta derc ve iş'arı husû-si mezbûr zimmetinde Sivas nâibi tarafından verilen î'lâmda dahi takdîm ve tesyâr kılınmış olup. Divan-ı Hümayunumdan muktezâsı lede's-suâl ihtisâb vaz' olunan mahallerde reâyâ gümrüğü vuku'nda a'lâ kağıt alanlardan otuz ve evsat kağıt alanlarından yigirmi ve ednâ kağıt alanlardan on kuruş resm-i ihtisâbiyye alınması nizâmından ve bir karyenin defterinde mukayyed-i raiyyet ve raiyyet oğullarından biri bîkr kızını ere verdikte altmış akçe ve yörük olmayan seyyibelerinden otuz akçe, zimmî reâyânın bîkr kızlarından otuz ve bivelere on beş akçe resm-i arusâne er canibinden alınmak kanun ve muktezâsından olduğuna binâen ber-vech-i muharrer mâhsus olan rüsûm gerdek ihtisâbiyye tarafından defterde sipâhîye hasılı yazılan rüsûm arûsane dahi kanun ve defter mücebince alınıp ziyade mütâlebe ile ahâlî ve reâyâ fukarâsına teaddî ve rencide olunmamak bâbında kanun üzere emr-i şerîfim itâ'sı reye men'ut ediğü tahrîr olunmakla kanun üzere Divan-ı Hümâyûnumdan emr-i şerîfim ısdârını bi'l-fi'l baş defterdârım olan iftihârü'l-ümera-i ve'l-ekâbir Alî Necip Bey dâme-uluvvühu batkrîri ifade etmekle vech-i meşrûh üzere kanuna amil olunmak fermânım olmağın imdi ber-minvâl-i muharrer ihtisâb vaz olunan mahallerde reâyâ gerdeği vuku'nda a'lâ kağıt alanlardan otuz ve evsat kağıt alanlardan yigirmi ve ednâ kağıt alanlardan on kuruş resm-i ihtisâbiyye alınması ve bir karyenin defterinde mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarından bîkr kızını ere verdikte altmış akçe ve yörük olmayan

seyyibeden otuz akçe zimmî reâyânın bîkr kızlarından otuz ve biyelerinden on beş akçe resmi arusânelerin er cânibinden alınıp hilâf-ı kanun ziyade mutâlebesi ile fukarâ-yı raiyet teâdî ve rencide vuku'a gelmemesi esbâbının istihsâline mübâderet olunması irâde-i seniyyem muktezâsından edüğü sizki vezîri müşâr ve nâibi mûmâ-ileyhimsiz ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i muharrer amil ve harekete dikkat olunmak babında fermân-ı âli şanını sadır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerifimle vusul buldukta bu babda ber-vech-i meşruh üzere üzere şeref-yâfte-i sudûr fermânı vâcibü'l-ittibâ ve lâzimü'l-ımtisâlîmin maznûnu itâatı makrûniyle amil olasız şöyle bilesiz a'lâmeti şerîfe i'timâd kılasız.

Fi. 4 Zi'l-hicce Sene 1249 [4 Zi'l-hicce 1249]

Kad vasale ileynâ fi evâil-i Z. Sene 49. [Zi'l-hicce 1249]

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mâhruse.

Belge [23-1] Tevzi' Defteri [Kiracıbaşların İanesi İçin Esnaftan Toplanan Para]

Battal.

Bâdî-i defteri oldur ki.

İş bu amimü'n-nemikada medine-i Sivas ve civar kazalarda şâirin killet ve nedreti olmak mülesebesi belde-i merkûme kiracıbaşı nasb ve ta'yîn olunan arabacı Ahmet ve refikleri bir türlü idâre edemeyip iâneye muhtac olmaları ile Sivas mütesellimi devletlü Şakir Bey Efendi'nin inzimâm-ı re'y-i âlîleri ve cümle ma'rifetleri ve ma'rifetinizle kiracıbaşılara iâne olmak üzere tertip ve tanzîm olunan on bin ve harc-ı imzadan üç yüz kuruşla cem'an on bin üç yüz kuruş tâife-i esnâfa sicilli mâhfûzda mukayyed bindeleri vech-i üzere tevzî' defterdir ki. Ber-vech-i âti zikrolunur. Hurrîre fil'-yevmi'l-hâmîsi ve işriyn min şehri Zi'l-hicce'ti'ş-şerife sene tis'a ve erba'in ve mi'teyn ve elf.

Fi. 5 Z. Sene 249 [5 Zi'l-hicce 1249]

Tâife-i Bezzâz ve boyacı 860 kuruş 35 para

Tâife-i Basmacı 124 kuruş

Tâife-i Haffaf 1250 kuruş 3 para

Tâife-i Bakkal 1222 kuruş 21 para
Tâife-i Kuyumcu 487 kuruş 11 para
Tâife-i Börekci 317 kuruş 21 para
Tâife-i Attâr 416 kuruş 28 para
Tâife-i Debbâğ 181 kuruş 3 para
Tâife-i Tütüncü 573 kuruş 9 para
Tâife-i Terzi 416 kuruş 28 para
Tâife-i Kazgancı 305 kuruş
Tâife-i Kazzâz 153 kuruş 21 para
Tâife-i Çilingir 218 kuruş
Tâife-i Temürcü 208 kuruş 25 para
Tâife-i Nalbant 111 kuruş 22 para
Tâife-i Mûy-tâf 173 kuruş 27 para
Tâife-i Sarrâc 1320 kuruş 35 para
Tâife-i Sipah pazarı 181 kuruş 3 para
Tâife-i Berber 206 kuruş 20 para
Tâife-i Göncü ve eskici 70 kuruş 35 para
Tâife-i Semerci 140 kuruş
Tâife-i Kılıccı 125 kuruş
Tâife-i Katırcı 42 kuruş
Tâife-i Penpeci 1653 kuruş
Kesim olan tâifeleri beyan eder
Tâife-i Bostancı 161 kuruş
Tâife-i Kürkçü 67 kuruş
Tâife-i Arpacı 67 kuruş
Tâife-i Tuzcu 267 kuruş
Tâife-i Hammâl meydanı 67 kuruş
Cem'an yekûn 10300 kuruş ibtâl oldu.

Belge [23-2] Mihail Zevcesi Maniye'nin Satın Alma Hüccet Kaydırı]

Mihail ve zevcesi Maniye'nin iştirâ' eylediği mübâyaa hüccet kaydırıdır.

Medine-i Sivas mahallatından Baldırpazarı Mahallesi mütemekkinlerinden Marmıye binti Gazar nâm Nasrâniyye kendi tarafından asaleten Sadriye kızı Üskük binti Mıgırdıç nâm Nasrâniyye tarafından vekil olup vekaleti Yusuf bin Ahmet ve Manuk veledi Matos şehadetleri ile sâbit ve sübût-ı vekaletine hükm-i şer'î lâhik olan mesfûre Marmıye meclis-i şer'î şerîf-i enver ve mâhfel-i din-i münif-i Muhâmedide iş bu baysanü's-sakar Mihail veledi Kabril ve zevcesi Hanya binti Agop nâm zimmîler tarafından tasdik-ı vekil Seyyid Hafız Süleyman bin İlyas nâm kimesne müvâcehesinde bi'l-asale bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip akd-i âtiyü'z-zîkrin sudûruna deyin benim müvekkelem kızım mesfûre Hanya'nın ale'l-işrirâk yedlerimizde mülklerimiz olup mâhâle-i merkûmede vâki' etrâf-ı erbaası merkûm Hafız Süleyman ve dellâk İstefan ve Boyacı Avak mülkleri tarîk-i âmm ile mâhdud ve bir bâb kış evi ve bir bâb fırın damı ve bir miktar avlu ve derûnu avluda nisf-ı lülei mâ-î cârî çeşmeyi müştemil mülk menzilimizi li-ecli't-tevâbi' ve'l-levahık tarafeynden icâb ve kabulü hâvi şurût-ı müfsideden ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î vekili merkûmun müvekkilesi mesfûre Mihail ve zevcesi Hanya nâm Nasrâniyyelere bin üç yüz kuruşa ale'l-iştirâk bey' ve teslim ve temlîk eyleyip ol dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ' ve teslim ve tesellüm ve temellük ve kabz-ı u kabullerinden sonra, semeni olan meblağ-ı mezbûr bin üç yüz kuruşu müşteri-i merkûmların müvekkilleri yedinden tamamen ve kâmilan ahz ve kabz eyledim. Fi ma ba'd sâlifü'z-zikr menzil-i mâhdud-ı mezkûrda benim ve müvekkilem mesfûrenin âsla ve kat'â alâka ve medhâllerimiz kalmayıp, müştemilatı ile müşteriyan-ı mesfûran Mihail ve zevcesi Hanya'nın mülk müşterâlârı ve hakk-ı sarîhları olmuştur. Keyfe mâ-yeşâ ve haysü ma-yühtar mutasarrıf olsun dedikte gıbbe't-tasdik şer'î mâ-hüve'l-vâki'bi't-taleb ketb ve i'tâ' olundu. Hurrîre fi'l-yevmi'l hâmîsi ve'l-işrin min şehr-i Zi'l-hicce'ti'ş-şerîfe sene tis'a ve erba'in ve mi'etey ve elf. Şuhudul hâl.

Fi. 25 Z.Sene 1249 [25 Zi'l-hicce 1249]

Tütüncü İstanbulluoğlu ve Kalaycı Artin ve Fesci Ohan.

7200 kuruş ba-fermân-ı âlî tahsîs buyrulan muayyen-i malûmeden altı

- +0600 Bâ rûznamçe-i hümâyûn mutemidilik
- 7800 İş bu mebâliğin cümle ma'rifet-i ile Sivas sancağının hâvi olduğu kazalara taksim ber-vech-i âti beyan olunur.
- 0500 kuruş nefis-i Sivas
- 0880 kuruş Tokat maân nevâhî
- 0700 kuruş Zile maân nevâhî
- 0700 kuruş kazâ-î Erbaa
- +0350 kuruş kazâ-î Karakuş
- 3130
- 0400 kuruş kazâ-î Artukâbâd
- 0350 kuruş kazâ-î Hüseyinâbâd
- 0440 kuruş kazâ-î Kazâbâd
- 0400 kuruş kazâ-î Mecitözü
- +0240 kuruş kazâ-î Turhâl
- 4960
- 0400 kuruş kazâ-î Yıldızili
- 0400 kuruş kazâ-î Sivas ili
- 0400 kuruş nahiye-i Hafik
- 0480 kuruş kazâ-î Niksar
- +0240 kuruş kazâ-î Gelmufat
- 6880
- 0120 kuruş kazâ-î İnallu
- 0280 kuruş aşiret-i Millü
- +0200 kuruş aşireti Kavillü
- 7480
- +0320 kuruş kazâ-î Elbeyli
- 7800

Belge [24-1] Mütevellilik Berât-ı [Abdul Vahhab Ağa'nın Mütevellilik Berâtı]

Müteveli-zâde es-Seyyid Abdul Vahhab Ağa'nın reis-i mütevellilik berât-ı sûretidir.

Sivas'da vâki' Dârü'r-râhe zâviyesi vakfının vazife-i muayyene ile reîs-i tevliyetine batn-ı evvelde bulunan evlâd-ı vakıfdan Abdul-vahhab mutasarrıf olup dâhl ve taarruz îcâb etmez iken akrabasından es-Seyyid Osman bin Mehmet derecede mukaddem ekber ve erşed ve eslah evlâd-ı vakıfdanım deyü hilâf-ı şart-ı vakıf reîsi tevliyet-i mezkuratı bin iki yüz kırk dokuz senesi Rebi'ül-evvelinde nâib-i sâbıkımdan aldığı i'lâma mebnî merkûm es-Seyyid Abdullah Bey ref'inden bir takrib kendi üzerine tevcîh ve berât ettirip ol vechile gadrı-küllî etmeğin ancak bu def'a merkûm es-Seyyid Abdul Vahhab Sivas vâlisi düstûr-ı mükerrerem ve muazzam müşîr-i müfahham ve muhremem nizâmü'l-âlem sadr-ı sâbık vezîrim Reşit Mehmet Paşa edâmallâhu teâla iclalehûnun sarâyında kethüdasına mâhsus odada Sivas müftisi ve sâir ulemâ hazır oldukları hâlde merkûm es-Seyyid Osman ile terafularında mezbûr es-Seyyid Osman benim husûs-i mezkûrdan katâ' haberim yoktur ve ben batn-ı evvelde değilim ve mâhkemeye dahi varmadım ve merkûm Abdu'lvahhab'dan teşekkî etmedim ancak bundan altı mâh mukaddem yedime bir berât verdiler deyu ikrârını ehli mürtezika tâsdik etmeleriyle vakf-ı mezbûrun vakfiyeleri müsbet olmayıp ma'mulûn-bih olmadığından ber-nehc-i şer'i tevliyeti mezkûre merkûm Osmanın ref'inden ber-mûcib-i amel-i kâdim sâhib-i evvelî merkûma tevcîh ve yedine berât-ı âlî şânım i'tâ'sı vâli müşârün-ileyh bâ tahrîrat iltimas ve Sivas nâibi mevlânâ Mehmet zîde-ilmühû arz ve bu surette reîs-i tevliyet-i mezkûre mezbûr es-Seyyid Osman'nın mezbure es-Seyyid Osman ref'inden sahîb-i evvel olup batn-ı evvelde bulunan evlâd-ı vakıfeden merkûm iş bu rafi-i tevkî-i refî-i'ş şâmî hakani es-Seyyid Abdulvahhab zîde-kadrehuya tevcîh olunmak iktizâ' eylediğın Anadolu kadî-askeri Melek Paşa-zâde âlemü'l-ümerâi'l-müteberri'yn mevlânâ Abdulkâdir Bey edâmallâhu teâlâ fezâilihû ilâm etmekle ilâmı mûcebince ref'inden sahîb-i evvelî merkûme ibkâ-ı tevcîh olunmak fermânım olmağın hakkında mezîd-i inâyeti pâdişâhânem zuhûra getirip bin iki yüz kırk dokuz senesi zi'l-ka'desinin yiğirmi yedinci günü tarîhiyle müverrah verilen ruus-ı hümâyûnum mûcebince bu Berât-ı Hümayunu verdim. Ve buyurdum ki merkûm es-Seyyid Abdulvahhab zîde-kadruhû varıp merkûmun ref'inden kemâ-kân tevliyet-i mezkûreye mutasarrıf olup edâ-yı hizmet eyledikten sonra bundan evvel mütevellî olanlar vazife-yi muâyenesine ne vechile mutasarrıf ola gelmişler ise merkûm dahi ol vechile vazife-i muayenesi vakf-

ı mezbûr mâhsulünden alup mutasarrıf ola şöyle bile alâmeti şer'îfe i'timâd kılasın.
Tahrîren fi'l-yevm's-sâmin şehr-i Zi'l-hicce sene tis'a ve erba'in ve mi'eteyni ve elf.

[8 Zi'l-hicce 1249]

Kad vasale ileynâ Fi 27 Z. Sene 1249 [27 Zi'l-hicce 1249]

Be-makâmı Kostantuniyye el-mâhruse

Belge [24-2] Tevzî' ve Taksim Defteri [Ağnam Vergisi Tevzi ile İlgili]

İş bu iki yüz elli senesine mâhsûben Sivas sancağında bâ-emr-i âli müretteb ve matlûb-ı hazret-i cihân-dârî buyrulan iki bin beş yüz re's agnâm beher re'si beşer kuruştan bedelleri on iki bin beş yüz ve yigirmi beşer paradan hizmeti mübâşiriyyeden bin iki yüzelli kuruşki cem'an on üç bin yedi yüz elli kuruşu sâbık-ı vechiyle ber-vech-i ta'dil ve tesviye tevzî' ve taksim olunarak yerli yerinden tamamen ve kâmilen tahsîl ve Der-saâdete irsâl olunması bâbında şeref-riz-i sudûr ve vürûd eden emr-i alî mûcebince bedeli mezkûr ve hizmet-i kem-iyârî akçe noksanı ve masârîfâtı sâireden tecemmu' eden mebâliğ havâli-i Sivas vezir-i asaf-nâzırı devletlü inâyetlü Reşit Mehmet Paşa vefakallâhu teâlâ bi'l-hayr efendimiz hazretlerinin inzimâm re'y-i âlîleri vechi ile mârifetleri ve ma'rîfet-i şer' ile ber-taksim-i hazariyye gayr-i ez Şark-i pâre livâ-yı merkûmun sâir kazâlarına lede't-tevzî' ve taksim defteridir ki, ber-vech-i âti zikrolunur. Hurrire fi gurre-i Muharremü'l-harâm sene hamsîn ve mi'ete ve elf.

Fi. gurre-i Muharrem 1250 [Gurre-i Muharrem 1250]

Agnâm 2500 re's 13750 kuruş 5,5 fulus

Mübâşiriyye 1500 kuruş

Kem-iyârî akçe noksâne 750 kuruş

Hakim efendi hazretlerine harc-ı imza 400 kuruş

Kâtibiyye huddâmiyye 100 kuruş

Yekûn 2750 kuruş

Hisse-i nefis-i Sivas ber-taksim-i hazarîyye agnâm 111 re's 0,5 a'sâr 610 kuruş 31 para öşür 0,5 hizmet-i mübâşiriyye ve sâireden 122 kuruş 4 para.

Hisse-i Hafik ber-taksim-i hazarîyye agnâm 54 re's 297 kuruş hizmeti mübâşiriyye ve sâireden 59 kuruş 12 para.

Hisse-i Yıldızili ber-taksim-i hazarîyye a'şâr 2 agnâm 76 re's 419 kuruş 4 para 2 hizmet-i mübâşiriyye ve sâireden 83 kuruş 30 para

Hisse-i Tokat maan nevâhî ber-taksim-i hazarîyye a'şâr 6 agnâm 676 re's 3721 kuruş 12 para 6 hizmet-i mübâşiriyye ve sâireden 745 kuruş 31 para

Hisse-i Niksar ber-taksim-i hazarîyye a'şâr 4,5 buçuk agnâm 225 re's 1256 kuruş 18 para 4,5 hizmeti mübâşiriyye ve sâireden 251 kuruş 6 para.

Hisse-i Karâyaka ber-taksim-i hazarîyye a'şâr 7 agnâm 86 re's 476 kuruş 34 para öşür 7 hizmeti mübâşiriyye ve sâireden 95 kuruş 14 para.

Hisse-i İprak ber-taksimi hazarîyye a'şâr 7 agnâm 86 re's 476 kuruş 34 para 7 hizmet-i mübâşiriyye ve sâireden 95 kuruş 14 para.

Hisse-i Sonisa ber-taksim-i hazarîyye agnâm 54 re's 297 kuruş hizmeti mübâşiriyye ve sâireden 59 kuruş 12 para .

Hisse-i Taşâbâd ber-taksim-i hazarîyye a'şâr 6 agnâm 138 re's 762 kuruş 11 para 6 hizmeti mübâşiriyye ve sâireden 152 kuruş 15 para.

Hisse-i Karakuş ber-taksim-i hazarîyye agnâm 54 re's 297 kuruş hizmeti mübâşiriyye ve sâired'en 59 kuruş 12 para.

Hisse-i Zile maân nevâhî ber-taksim-i hazarîyye a'şâr 5,5 agnâm 232 re's 1279 kuruş 1 para 5,5 hizmet-i mübâşiriyye ve sâireden 255 kuruş 30 para.

Hisse-i Karahisarı Behrâmşah ber-taksim-i hazarîyye a'şâr 7 agnâm 31 re's 174 kuruş 14 para 7 hizmeti mübâşiriyye ve sâireden 33 kuruş 35 para.

Hisse-i Hüseyinâbâd ber-taksim-i hazarîyye a'şâr 8 agnâm 33 re's 185 kuruş 16 para 8 hizmeti mübâşiriyye ve sâireden 37 kuruş 10 para.

Hisse-i İnallu ve Ballu ber-taksim-i hazarîyye a'şâr 2 agnâm 21 re's 116 kuruş 22 para 2 nisfîyet üzeredir hizmeti mübâşiriyye ve sâireden 23 kuruş 13 para.

Hisse-i Kazâbâd ber-taksim-i hazarîyye a'şâr 2 agnâm 205 re's 1128 kuruş 22 para 2 hizmeti mübâşiriyye ve sâireden 23 kuruş 13 para.

Hisse-i Turhâl ber-taksim-i hazarîyye agnâm 65 kuruş 55 para 360 kuruş 21 para 55 hizmet-i mübâşiriyye ve sâireden 72 kuruş 3 para.

Hisse-i Sivas ili ber-taksim-i hazarîyye a'şâr 8 agnâm 69 re's 373 kuruş 36 para hizmet-i mübâşiriyye ve sâireden 76 kuruş 30 para.

Hisse-i Artukâbâd ber-taksim-i hazarîyye a'şâr 7 agnâm 85 re's 471 kuruş 14 para hizmet-i mübâşiriyye ve sâireden 94 kuruş.

Hisse-i İlbeğlü ber-taksim-i hazarîyye a'şâr 1 agnâm 128re's 704 kuruş 22 para 1 hizmeti mübâşiriyye ve sâireden 104 kuruş 38 para.

Hisse-i Gelmufat maân Yakacık ber-taksim-i hazarîyye a'şâr 1 agnâm 38 re's 209 kuruş 22 para 1 hizmet-i mübâşiriyye ve sâireden 41 kuruş 34 para.

Hisse-i Çepni ber-taksim-i hazarîyye a'şâr 2 agnâm 22 re's 122 kuruş 4 para 2 hizmeti mübâşiriyye ve sâireden 24 kuruş 17 para

Cem'an yekûn agnâm 2500 re's 13750 kuruş hizmet-i ve saireden mübâşiriyye ve ber- taksim-i 2750 kuruş

Belge [25-1] Tevzi' ve Taksim Defteri [Mekkarecibaşı Masrafı İçin Esnaftan Toplanan Para]

Bâdî-i defteri oldur;

İş bu sene-i âmimü'l-meymenede medine-i Sivas ve civar kazalarda şâîrin kıllet ve nedreti olmak mülasebesesi ile belde-i merkûmede kiracıbaşı nasb ve ta'yîn olunanan Arpacı Ahmet ve refîkleri bir türlü idâre edemeyip keff-i yed etmeleri ile tâlib-i âheri dahi olmamakla bi'l-icâb cânibi vilayetten idâre olunmasını cümle vucuh-ı ahâlî ma'rifet-i ile cânib-i vilayetten nâzır nasb olunan Osman Ağa ve kâtibi Seyyid Mehmet Efendi ve tarafı veliyyü'n-niamden me'mur tatar mâhiyyeleri cânibi vilayetten verilmek üzere şimdilik bâr-gîr ve sâir masârîfatı idaresi için sermaye-i vilayet olmak üzere tertip ve tanzîm olunan yiğirmi bin kuruş ber-mu'tâd altı yüz kuruş harc-ı imzâ ki cem'an yiğirmi bin altı yüz kuruş devletlü Şakir Bey Efendi'nin inzimâm-ı re'yi ve cümle ma'rifetleri ve ma'ğrifet-i şer'ile belde-i merkûmenin tâife-i esnâfına sicill-i mâhfûzda mukayyed bendeleri vech-i üzere tevzî' ve taksim olunan mebâliğin defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur.

Hurrire fil'-yevmi'l-hâmîsi ve'l-işrin min şehr-i Zi'l-hicce'ti's-şerîfe sene tis'a ve erbâ'in ve mi'ete ve elf.

Fi. 25 Zi'l-hicce 1249 [25 Zi'l-hicce 1249]

Tâife-i Bezzâz ve boyacı binde 625 kuruş 1721 kuruş 30 para

Tâife-i Basmacı binde 9 kuruş 31 para 248 kuruş

Tâife-i Haffaf binde 90 kuruş 30 para 2500 kuruş 6 para

Tâife-i Bakkal binde 88 kuruş 30 para 2445 kuruş 1 para

Tâife-i Penbeci binde 120 kuruş 3306 kuruş

Tâife-i Kuyumcu binde 35 kuruş 15 para 974 kuruş 22 para
Tâife-i Börekci binde 23 kuruş 5 para 635 kuruş 2 para
Tâife-i Attâr binde 30 kuruş 10 para 833 kuruş 16 para
Tâife-i Debbâğ binde 13 kuruş 6 para 362 kuruş 6 para
Tâife-i Tütüncü binde 41 kuruş 10 para 1146 kuruş 18 para
Tâife-i Derzi binde 30 kuruş 10 para 833 kuruş 16 para
Tâife-i Kazgancı binde 22 kuruş 6 para 610 kuruş
Tâife-i Kazzâz binde 11 kuruş 6 para 307 kuruş 3 para
Tâife-i Çilingir binde 15 kuruş 36 para 436 kuruş
Tâife-i Temürcü binde 15 kuruş 6 para 417 kuruş 10 para
Tâife-i Nalbant binde 8 kuruş 4 para 223 kuruş 4 para
Tâife-i Mûy-tâf binde 12 kuruş 26 para 345 kuruş 14 para
Tâife-i Sarrâc binde 9 kuruş 26 para 265 kuruş 30 para
Tâife-i Sipah pazarı binde 13 kuruş 6 para 362 kuruş 6 para
Tâife-i Berber binde 15 kuruş 6 para 413 kuruş 10 para
Tâife-i Göncü ve Eskici binde 5 kuruş 6 para 141 kuruş 30 para
Tâife-i Semerci binde 10 kuruş 8 para 281 kuruş
Tâife-i Kılıçcı binde 9 kuruş 6 para 250 kuruş
Tâife-i Katırcı binde 3 kuruş 2 para 84 kuruş
Tâife-i Bostancı 322 kuruş
Tâife-i Kürkcü 134 kuruş
Tâife-i Ekmekci 200 kuruş
Tâife-i Kesim tuzcu 534 kuruş
Tâife-i Kesim hammâl-ı meydanı 134 kuruş
Tâife-i Kesim arpacı 134 kuruş
Cem'an yekûn 20600 kuruş yalnız yigirmi bin altı yüz kuruştur.

Belge [25-2] Fermân[Altun Fiatları ile İlgili]

Altın maddesine dâir sudûr eden emr-i âli kaydıdır.

Düstûrûn-ı mükerremûn, müşîrun-ı müfahhamûn nizâmü'l-âlem müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb, mütemmim-i mehâmmi'l-enâm bi'r-reyi's-sâ'ib mümehhid-i bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl, müşeyyedi erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl, el-

mâhfûfu bi-sünûf-i avâtıfı'l-melikü'l-a'lâ, Anadolu'nun orta kolu yemin ve yesârîyle nihayetine varınca vâki' vüzerâ-yı i'zâm edâmallâhu teâlâ iclâlehum ve e'zamü'l-ümerâi'l-kirâm ve fâhimü'l-küberâ'il-fihâm, ulü'l-kadri ve'l-ihtirâm eshâbi'l-izzî ve'l-ihtişâm el-muhtassîn bi-mezîdi i'nâyeti'l-meliki'l-a'lâ mîr-i mîrân-ı kirâm dâme- ikbâlehum ve akaza-kuzâtı'l-Müslimin ûlâ vâlâtü'l-muvahhidîn me'âdinü'l-fazli ve'l-yakin rafiu i'lâmü'ş-şerîati ve'd-din vârisü ulumü'l-enbiyâ-i ve'l-mürselîn el-muhtassun bi-mezîdi i'nâyeti'l-meliki'l-mu'in mevâlî-i fihâm zîdet-fezâiluhum ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâli ve'l-keâm kuzât ve nüvvâb zîde-fazlühû ve mefâhirü'l-emasili ve'l-akrân mütesellimin ve voyvoda-gan ve â'yân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle işleri zîde kadruhûm tevkî-i ref'-i hümâyûn vâsil olıcak ma'lûm olaki râic-i nakdiden ve ondan mukaddem ve muahhar neşr olunan evâmîr-i aliyyemde tasîl ve beyan olduğu üzere bu husus kâffe-i muâmelâtının üss-i esası ve nizâmat-ı mülk ü milletin menbası mesabesinde olmak hasebi ile devâm ve istikrârına daima itina ve dikkat cümleye fârîza-yı zimmet olarak gerek Asitâne-yi Saâdet aşıyanemde ve gerek bi'l-cümle memâlik-i mahrûsa-i pâdişahânemde tedâvül etmekte olan meskûkât-ı hasene-i Osmaniyye ve efrenciyenin ve sair zer ve simin takdir olunan fiât ile cânibi Darbhane-i Amirenden memur mübâyacılara i'tâsı irâde-i seniyyem muktezâsından isede bu maddeye bir müddetten beri çıkararak usulünden fiatı nakdi gün be begün tezâyüd bulunmakta ve bunu gördükçe herkes elindeki ecnâsı ileride daha ziyadeye veririm hulyâ-yı fâsidesi ile ketûm ve ihfâ' ve beyinlerinde hafice ahz ve itâ' ile bu sureti mülken ve milleten ve uygunsuzluğu müstelzim olmakta olduğundan hem bu fesadın önü kestirilmek ve hemde saye-i maali-vaye-i pâdişahânemde kimesneye zarar u hasâr vuku'a gelmeyerek cânibi seniyyü'l-cevânîb-i mülûkanem için bu yüzden dahi da'vât-ı hayriyyeye isticlâb olunmak üzere Asitâne-yi Saâdetimde ve sair taşra Memâlik-i Şahânemde beyadi-i nâsda bulunan meskûkât hasane-i Osmaniyye ve efrenciye ve sair evani zir ü sim katan şudur diyerek mahaller kalmayacak birer fiat vaz' ve takrir ile hüsn-i sûrete rabtı icâb-ı hâlden ve irâde-i merhâmet ifade-i muktezâsından olup şöyle ki yaldız ve Macar altınının beher adedi kırk dört buçuk ve âtik nâm Rumi altınının bir tanesi elli dokuz ve cedîdinin kırk dokuz ve fındık ve İstanbul nâm ve rubiyesinin beher dirhemi otuz üç ve İstanbul altınının bir dirhemi altı yüz altmış buçuk kuruş ve Mısır altını ecnasının beher dirhemi yigirmi sekiz ve âtik sultan

Mâhmud ve Sultan Mustafa altınlar ile hazârîn altınının beher dirhemi otuz yedi buçuk ve âtik adli altınının beher adedi on yedi ve cedîd adli altınının beher tanesi on beş kuruş on para ve rubiyesinin bir dirhemi otuz buçuk ve hayriyye altınının bir adedi yigirmi kuruş on para direkli riyâlîn bir adedi yigirmi ve kuşlusunun bir adedi on dokuz buçuk kuruş fiâtıyla cânibi Dârbane-i Amirenden taşra mahallere ta'yîn olunmuş ve olunacak mübâyaacılara verilir âher verilmemek ve iş bu vaz' ve hakdır takdim olunan fiât maddesinin nihayeti müddeti üç mâh olarak müddet-i mezbûre infisâsından sonra fiâtı mezkure dahi aşağı tenzîl olacağından bu fiat ile mübâyaacılara verilmeyibte muğayir-i rıza-yı şahânem ahzu i'tâ'ya hasâr olunur ise ol mahallin vâli ve mütesellimi ve voyvodaları ma'rifet-i ile derhâl ahz vehaps [...] ⁷ //[[Sayfa 26]]// ve tahrîrât ve inha olunarak sunuh edecek İrade-yi Aliyyeme tatbikan tedibât-ı lâyıkalârı icrâ olunmak ve Darbhane-i Amirenden me'mûr mübâyaacılar dahi tâmâ ve irtikaba meyil ile mübâyaa edecekleri ecnâs-ı altın ve sâir zer ü simi, doğruca Darbhane-i Amireme göndermeyibde ecnebiye vermek zann ü fasidiyle indlerinde ketûm ve ihfâ' eyledikleri. İhsâs olunur ise o makule ve mürtekb-i hıyanet olan mübâyaacıların dahi ve o makuleleri ber-vech-i hafî Darbhane-i Amireme işâât ve inhâ' olunarak bunlar dahi Dârbhâne-yi Amirem ma'rifetiyle tedib kılınmak zikr olunan ecnâsı altın ve meskûkâtı sâirede vech-i meşrûh üzere mübâyaacıları mâ'rifetiyle mübâyaa olunacak olmak hasebiyle mübâyaacı olmayan kazalarda vâli ve mütesellim ve hükkâm ve voyvoda ve me'mûrîn-i sâire ma'rifetleriyle mübâyaa olunarak mûmzâ defterler ile Dârbhâne-i Amireme gönderilip icâb eden bedelinin ashâbına ve havâle olunacak mahallere i'tâ'sı nizamından ve emr-i fermân-ı pâdişâhânem muktezâsından olarak el-hâletü hazihî icrâ olunmakta olup ancak vâli ve mütesellim ve voyvoda ve me'mûrîn sâire ma'rifetleriyle tahsîl olunan emval-ı miriye yanlarında bulunan sarraf uşakları taraflarından kabz ile derûnunda bulunan ecnâsın ekserisini mersûmlar gizleyip cüzi şey göstermekte bundan başka bu makule tahsîlat-ı mîrîye poliçe vech ile gönderilerek bu suret dahi varidât-ı mîrîyenin te'hîrini müstelzim olmakla fi mâ ba'd bu makule tahsîlatın cümlesi nakden doğruca Darbhane-i Amireme irsâl ve teslim olup usûlü meşrûh üzere ketûm ve ihfâ' olunmâmak tenbihatını şâmil Memâlik-i Mâhruseme o evamir-i şerîfim ısdâr ve tesyârını ricâl-î Devlet-i Aliyyemden hâlâ Dârbhâne-i Amirem nâzırı iftihârü'l-

⁷ Okunamadı

emâcid ve'l-ekârim es-Seyyid Alî Rıza zîde-ulüvvuhû tarafından bâ-takrîr ifâde ve inhâ olunup husûs-i mezbûrun ol vechi ile nizâma rabt ve tevsîkiyle tenfiz ve icrâsına bi'l-ittifak ikdâm ve mübâderet olunması hususuna irade-i merâhim-ade-i pira-yı sudur olmuş mantûk-ı münif-i üzere pâdişahânem taalluk ederek ol bâbda hatt-ı hümâyûn şevket-makrûn şâhânem sahîfe-yi ibtarı sudûr olmuş ve bu madde zımnında Anadolu ve Rumeli'nin diğerkollarına başka başka evâmir-i şerîfem ısdâr ve tesyâr olunmuş olmakla siz ki vüzerâ-yı müşârûn ve mîr-i miran ve mevâli ve kuzât ve nüvvâb ve sâir mûmâ-ileyhimsiz vusûl-i fermân-ı celîli'l-unvân-ı pâdişâhânemde sûret-i irade-i mekari-ade-i mülûkânem zîr-i hükûmet ve idârenizde kâin mahaller ahâlisine ifâde ve tebeyyün ve iş bu meskukat-ı âtika hakkında vazı' ve takdir olunan fiât nihâyet üç mâha kadâr cârî olup badehû tenzîl olunacağı dahi cümleye tefhîm ve telkin olunarak yedlerinde bulunan ecnâsın müddet-i mezkûre zarfından usûl-i muharrere üzere mübâyaacılar mübâyaacı olmayan mahallerde vâli ve mütesellim ve hükkâm ve voyvoda ve sâir me'mûrlar ma'rîfetleriyle mübâyaa olunup. Fi mâ ba'd gerek ahâli vesâireden ve gerek mübâyaa me'mûr olanlardan tâmâ'-ı hâma meyil ve tâbî'yyetiyle hilâf-ı harekete cü'ret ve cesaret eden olur ise ol makule mürtekb-i habâis olanların icrâ-yı te'dîbât-ı lâyıkâlârı zımnında isim ve şöhretleri bi'l-i'lâm ve tahrîrat-ı iş'âr ve inba olunması esbâbının istihsâline bi'l-ittifâk kemâl-i itina ve dikkat ve emvâl-ı mîrîye tahsîlatı dahi poliçe tarîki ile gönderilmeyip nakden ve doğruca Darbhane-i Amireme isbâl ve irsâliyle ecnâs-ı âtikanin bir tanesinin kimesne yedinde ketûm ve ihfâ' olunmaması emrine ihtimâm ve sarf-ı rü'yet ve nâzırı mûmâ-ileyhin sâlifü'z-zikr takrîrinden müstefâd olduğu vechi ile mübâyaaat nizâmına dair ve eseri mukaddemâ sudûr eden evâmir-i aliyyemi bazı hükkâm ve zâbitânı ser-rişte ederek bir takım ahâlî ve fukarâyı böylece tercim ve ızzar etmekte oldukları rivayet olunduğundan bundan böyle nizâm-ı mezkûru gevşek tutan ve yahut hilâf-ı harekete ictira eden olur ise bi't-tahkîk sedd ü beyan edecekleri a'zar bir-vechile kârîn-i sem-i itibar olmayarak o makulelerin bi'la-emhâl te'dîbât-ı şedîde ile haklarından gelineceği mukarrer olmakla ana göre amel ve hareketle icrâ-yı emir ve irâde-i seniyye-i pâdişahâneme bi'l-ittihad ikdâm ve bezl-i makderet ve mugayir-i va'z tecvîzden bi-gayet ve ittika mübâadât eylemeniz fermânım olmağın tenbîhen ve ikdâmen mâhsusan iş bu emr-i celîli kadrîm ısdâr ve sadr-ı a'zam tatarlarından kıdvetü'l-emasili ve'l-akrân Mehmet zîde-kadrühûm ile

tesyâr olunmuştur. İmdi sûret-i fermân-ı âlî-şân sicillat-ı mehakime kayıt ve sebt olunarak ale'd-devâm infaz ve icrâsı esbâbının istihsâli ve istikmâli irade-i katia-i pâdişahânem muktezâsından idüğü ve bu bâbda aġmâz ve gaflet ve tesâmuh ve rehâvetle ecnâs-ı mezkûre müddet-i mezkure zarfında mübâyaacılara verilmeyipte hafice tedâvül etmek ve yâhûd şunun bunun ve o makule sarraf uşaklarının yedlerinde ketum ve ihfa ve bâladâ muharrer ve vasaya ve tenbihat-ı pâdişahânemin mugayir-i evzaa ictira olunmak lazım gelir ise o misillülerin bi't-tahkîk bi'la âman te'dîbât-ı şedide ile haklarından gelineceği ma'lûmunuz oldukta ona göre icrâ-yı lazime kâr-ı ve irâeti ruhsat şitası ve sadakate ve damen-i emr-i dermeyan-ı gayret ve hilâfî cesaret ve hilafî vaz'a cesaret kast ile ve zâmimü'l-akibe olmaktan be-gayet tehâşî ve mücânebet eymeniz bâbında fermân-ı âlî şânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki vusul buldukta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ ve lâzîmü'l-ımtisâlîmin mazmun-ı itâat-ı makrunu ile amel ve hareket eyleyesiz şöyle bilesiz a'lâmeti şerîfe i'timâd kılarsız. Tahrîren fi evâst-ı şehr-i Zi'l-ka'deti'ş-şerîfe sene tis'a ve erbâ'in ve mi'teyn ve elf.

Fi. evâsıtı Zi'l-ka'de 1250 [evâsıtı Zi'l-ka'de 1250]

Kad vasale ileynâ . Fi 3 M Sene 1250 [3 Muharrem 1250]

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mâhrûsa

Belge [26-1] Fermân [Mürur Tezkeresinin Uygulaması ile İlgili]

Men-i mürûr maddesine ve ana sudûr eden emr-i âli kaydıdır.

Düstûrûn-ı mükerreremûn müşîrun-ı müfahhamûn nizâmü'l-âlem, müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb, mütemmim-i mehâmmi'l-enâm bi'r-reyi's-sâ'ib, mümehhid-i bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyedi erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl, el-mâhfûfun bi-sünûf-i avâtıfı'l-meliki'l-a'lâ, Anadolu'nun orta kolu yemin ve yesârîyle nihayetine varınca vâki' vüzerâ-yı i'zâm edâmallâhu teâlâ iclâlehum ve e'zamü'l-ümerâi'l-kirâm ve fâhimü'l-küberâ'il-fihâm zü'l-kadri ve'l-ihtirâm eshâbü'l-izzî ve'l-ihtişâm el-muhtasun bi-mezîd-i i'nâyeti'l-meliki'l-a'lâ mîr-i mîrân-ı kirâm dâme-ikbâlehum ve akaza-i-kuzâtî'l-Müslimin ûlâ vulâtü'l-muvahhidîn me'âdinü'l-fezali ve'l-yakin i'lâmü'ş-şerîfât-ı ve'd-din vârisü ulumü'l-enbiyâ-i ve'l-mürselîn el-muhtassîn bi-mezîdi inâyeti'l-melîki'l-muîn mevâlî-i fihâm zîdet-fezâilihüm ve

mefâhirü'l-kuzâtı ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâli ve'l-keâm kuzât ve nüvvâb zîde fazlühû ve mefâhirü'l-emasili ve'l-akrân mütesellimin ve voyvodagan ve â'yân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle işleri zîde-kadruhûm tevkî-i ref'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki ittifâd arâ ile karâr-kir olan meni' mürûr nizâmının Daru'l-Hilâfet-i Alîyyem ve havâlîsinde ve gerek Anadolu ve Rum ilinin her tarafında daimen ve müstemirren icrâsı irade-i seniyye-i şahânem muktezâsından mukaddem ve muahhar tekid-i hâvi bit-def'at neşr olunan o evamir-i şerîfem mûciblerince nizâm-ı mezkûre lâyıkıyla takayyüd ve dikkat bi'l-cümle hükkâm ve zâbitânın farizası i zimmet ve lazime-i me'mûriyet ve sadakatlari olan mevaddan iken bu esnada memâlik-i Anadolu ve Rumeli'de vâki' ekser kaza ve kasâbât ve kura' ahâlîsinden bazıları buldukları mâhâllerde tezkere ahz etmeksizin istedikleri yere mürûr ve ubûr etmekte ve bunlara ve firari makulelerine bazı mahallerde tezkere sual olunsa bile biz burâyâ kadar geldik hiç tezkere sual eden olmadı diyerek mürûr-ı istida-yı icazet ve zemin yol buldukları halde orada bir bildiğini kefil göstererek tezkere ahz ile diledikleri mahalle azimet eylemekte oldukları bi'l-ihbar tahakuk kerde-i pâdişahânem olup bu sûret-i mücerred ve hükkâm ve zabitanın ağmaz ve tasamuhlarından neşet edecek şiraze-i nizamın ihlalini tahrir-i nufus maddesinin teşviş ihtilalini müstelzim müstevcib bir keyfiyet olduğundan bi'l-âhire rıza-yı sadr-ı iktiza-yı mülûkâneme münâfi' ve mugayir bundan böyle bu uygunsuzluk her hangi kazada vuku' bulur ise bi't-tahkîk ol kazanın hakim ve zâbitânının bi'la emhâl haklarından gelineceği zâhir olmakla fi mâ ba'd ol misüllü kaza ve kurâ ahâlîsinden li-maslahatü Der-saâdetime her mahalle ücraya azimet edecek olanların ibtida ol kaza nufus defterine bi'l-müracaa isimleri mukayyed bulunarak orali olduğu ba'de't-tebeyyün azîmet-i maslâhatı sahîha zımında olduğu erbâb-ı vuku'fun rızalarıyla tahkik eylediği hâlde kendisinin göstereceği mutemid kefilin ve şöretleri maslâhatı ve sebebi azîmetleri derciyle yedlerine mürûr tezkeresi i'tâ' ve defterde mukayyed olduğu sûretde kefil her kim olur ise olsun bu makulelere tezkere verilmekten be gayet hazer ve ittikâ' olunmak hariçten tezkere ile gelenlerin dahi tezkerelerine kemaliyle dikkat ile ne sebebe mebnî geldiği ve maslâhatı ne edüğü tahakuk eyledikten sonra mürûruna ruhsat verilerek tezkeresiz zuhur eden olur ise bu makuleler hiç bir kaza ve karyede ilişitirmiyerek geldiği mahalle iâde kılınmak çifçilik alâka ve ashabından olanlar çifçilik ve temliklerine aher memleketleri olarak

alacakları yanaşma ve hizmetkarların yedlerinde asıl kendi kaza-ı tezkeresi olmadıkça kabul etmeyip ve işinde kullanmak tenbhatı ile böyle lazime-i şamil bu def'a dahi Rumeli'nin üç kolna ve Anadolu'nun sağ ve sol kollarına başka başka müşik evamir-i Aliyyem ısdâr ve tesyâr kılınmış olmakla siz ki vüzeray-ı müşâr mir-i miran mevali ve kuzat ve nüvvab ve sâir mûmâ-ileyhimsiz vusûl-i emr-i şerifemde siz dahi keyfiyeti zir-i hükümet idarenizde kain kazalarda bi'l-cümle memmer mağberlerde //**[Sayfa 27]**// iktiza edenlere gereği gibi ifade ve te'kîd ve [...] ⁸ mürûr mahalli me'murdan hâli olan geçenler var ise yeniden mu'temed ademler kullanılarak oraları dahi layıkıyla bağı serir ile tezkeresiz şahs-ı vahidin bir mahalden bir mahalle mürûra firsâd yab olmaması ve maslâhat-ı sahîha ile geçenlerin tezkereleri dahi kemaliyle tedkik ve nereden çıkıp nereye gideceği künhüyle tahkik olunarak yedlerinde tezkere asıl kendi memleketinden olmayıp ahar kaza ise bu makuleler dahi derhâl geldiği yola îade olunması ve o makule çiflik ve temliklerde kullanılacak yanaşma ve hizmetkarların yedlerinde vilayetleri cânibinden tezkire bulunmadıkça kabulü istihzâm kılınmaması hususlarına dikkat ve memâlik-i mahruseti'l-mesalik-i mülûkânem sekenesinin mücerred istikmal-ı esbabı refahileri irade-i hayriyesi ile elli ayda bir kere rûz-i hızır ve rûz-i kasım esnâlârında mâsarif sahîhâları mumzâ defterlerin Der-saâdetime celp ve tedkik-i usule rabt olunmuş ve muahheren neşir olunan o evamir-i celile-i padişahanemde tafsil ve beyan olunduğu vechi ile bir madde izinsiz vakitli tutularak husûs-i mezkûre mâhsus ve müstakil me'mur intihab ta'yîni kılınmış isede el-hâletü hâzihi bazı mahâller tevzî'âtı defteri henüz zuhûr etmeyip bu dahi zat-ı merahimat şehri yaraneme veditullah olan ahâlî ve fukara hakkında merhamete tesis olunan usul-i mezkurenin hilafı ve bi'l-vücut rıza-yı şahâneme mugayir ve münâfi' olduğundan bundan sonra bu maddeye bu dahi ihtimâm tekayyüd ile o makule mahallerin senede iki def'a mumzâ tevzî' defterlerinin li-ecli't-tedkik evkat-ı mezkûrede Der-saâdetime ta'zimi emri ehemmine sarf-ı rü'yet ve hilâf-ı vaz've hâlet vuku'na iradet-i ruhsattan be-gayet tevakki ve mübaadet eylemeniz fermânım olunmağın tenbihen ve tekiden ve tehdiden mahsusen iş bu emr-i celili kadrîm ısdâr ve sadr-ı a'zam tatarlarından kıdvatü'l-emâsili ve'l-akrân Mehmet zîde ile tesyâr olunmuştur. İmdi bu mdde mevâdd-ı saireye bir vecihle mukayyed olmayıp saltanat-ı seniyyemin vacibü'l-itina

⁸ Silik olduğu için okunamadı

nizâmat-1 mülkiyesinden olduğuna mebnî nizâm-1 mezbûrun bâladâ beyan olduğu vechi ile ale'd-devâm icrâsına cümle tarafından kemâliyle ihtimâm ve dikkat olunmak kat'i matlub-1 mülûkanem edüğü bundan böyle dahi ağmâz ve rehâvet ve zuhul gafletle ol makule tezkeresiz eşhasın şuraya burâya müruruna irade-i ruhsat bir hane ve bir çiftlikte istihza istihdamına cesaret tezkerelü olanların tezkerelerine ademi dikkat misüllü her halet vuku'a' gelir ise bi't-tahkîk mütecâsir olanların bila âman tedibat-1 lâyhâlârı icrâ olunacağı ma'lûmunuz oldukta ber-minval-i muharrere amel ve harekete bi'l-ittifak ikdam ve mübâderet ve tevzi' def'atiri maddesine ihtimam ve dikkat her mugayir ve mugayir-i tenbihat-1 şahanem vaz' ve hareket vuk'una eraet ruhsatından be gayet tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-1 âlî-şânım sâdır olmuştur. Buyururdum ki vusûl buldukta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şere-yâfte-i sudûr olan fermân-1 vacibü'l-ittiba ve lazimü'l-intisâlimin mazmun-1 itaatı makruniyle amel ve hareket ve hilâfından ziyade hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz a'lâmeti şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fi evâsıt-1 şehr-i Zi'l-ka'deti'ş-şerîfe li-sene tis'in ve erbâ'ıyn ve mi'eteyn ve elf.

Fi. evâsıt-1 Zi'l-ka'de Sene 1250 [evâsıt-1 Zi'l-ka'de Sene 1250]

Kad vaslale ileynâ. Fi 3 M. Sene 1250. [3 Muharrem 1250]

Belge[27-1]Tevzi' ve Taksim Defteri [Mekkareci Tertib Olunması İle İlgili]

Mekkareci için tertip olunan mebâliği'

İş bu sene-i amimü'l-meymenede Sivas ve civar kazalarda şâir ve samanın kıllet ve nedreti olmak mülasebesi belde-i merkûmede kiracıbaşı mansıb ve ta'yîn olunan Arpacıbaşı Ahmet ve refîkleri bir türlü idare edemediklerinden keff-i yed taleb ahzı olmadığından bütün bütün memleket üzerlerinde kalmağın cânibi memlekette idâre olunmasını cümle vucuh-1 ahâli ma'rifetleri ile canibi vilayetinden nazır nasb olunan Osman Ağa ve kâtip Seyyit Mehmet Efendi taraf-ı veliyyü'n-niamiden me'mur tatar mâhiyyeleri cânib-i vilayetinden verilmek üzere bâr-gîr ve sâir masârıfatı idâresi için sermaye-i vilayet olmak üzere tertip ve tanzîm olunan kırk bin kuruşun nisf-1 yigirmi bin kuruşu bundan akdem tâife-i esnâfa bin deleri vechi üzere her nisf-1 aheri olan yigirmi bin kuruş ile ber-mutad ma'rifeti ve ma'rifeti şerle yüz kuruş harc-ı imzaki cema'an yigirmi bin altı yüz kuruş devletlü

Şakir Bey Efendi'nin inzimâm-ı rey-i ve cümle ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer' ile belde-i merkumede vâki' mâhâllatın sicili mahfuzda mukayyed hâneleri üzerlerine tevzi' ve taksim defteridir ki zikrolunur.

Fi 21 M. Sene 1250 [21 Muharrem Sene 1250]

Beher hâneye 5 kuruş 24 para akçe 1 iktiza eylediği.

20000+600 = 20600 hakim efendiye harc-ı imza.

Mahalle-i Kösedere-i Müslim

Müslim kuruş	274	para	33
Reâyâ kuruş	+011	<u>para</u>	<u>10</u>
Toplam	256		3

Mahalle-i Akdeğirmen

Müslim kuruş	274	para	33
Reâyâ kuruş	+588	<u>para</u>	<u>35</u>
	863		28

Mahalle-i Osman Paşa

Müslim kuruş	100	para	38
Reâyâ kuruş	+084	<u>para</u>	<u>15</u>
	185		13

Mahalle-i Kenisa

Müslim kuruş	039	para	10
Reâyâ kuruş	+806	<u>para</u>	<u>00</u>
	841		10

Mahalle-i Kurtmescidi

Müslim kuruş	16	para	33
Reâyâ kuruş	+11	<u>para</u>	<u>10</u>
	28		3

Mahalle-i Ağcabölge

Müslim kuruş	173	para	34
Reâyâ kuruş	+448	<u>para</u>	<u>27</u>
	622		21

Mahalle-i Çavuşbaşı Müslim kuruş 325 para 2

Mahalle-i Ece

Müslim kuruş	605	para	28
Reâyâ kuruş	<u>+723</u>	<u>para</u>	<u>19</u>
	1329		07

Mahalle-i Örtülüpınar

Müslim kuruş	084	para	5
Reâyâ kuruş	<u>+487</u>	<u>para</u>	<u>37</u>
	572		02

Mahalle-i Üryân-i Müslim

Müslim kuruş	179	para	19
Reâyâ kuruş	<u>+358</u>	<u>para</u>	<u>37</u>
	538		26

Mahalle-i Baldırpazarı

Müslim kuruş	33	para	26
Reâyâ kuruş	<u>+538</u>	<u>para</u>	<u>16</u>
	572		02

Mahalle-i Üryân-i Zimmî

Müslim kuruş	269	para	7
Reâyâ kuruş	<u>+667</u>	<u>para</u>	<u>16</u>
	936		24

Mahalle-i Kösedere-i Zimmî

Müslim kuruş	151	para	17
Reâyâ kuruş	<u>+544</u>	<u>para</u>	<u>00</u>
	695		17

Mahalle-i Küçükbençiler

Müslim kuruş	22	para	20
Reâyâ kuruş	<u>+549</u>	<u>para</u>	<u>25</u>
	572		5

Mâhâle-i Bazar

Müslim kuruş	11	para	10
Reâyâ kuruş	<u>+998</u>	<u>para</u>	<u>12</u>
	1009		22

Mahalle-i Kal'a-i Atik Müslim kuruş 112 para 7

Mahalle-i Kal'a-i Cedit

Müslim kuruş	44	para	35
Reâyâ kuruş	<u>+11</u>	<u>para</u>	<u>10</u>
	56		05

Mahalle-i Abdü'l-vahabi Gazi Müslim kuruş 44 para 35

Mahalle-i Kılavuz Müslim kuruş 168 para 8

Mahalle-i Hâce Mehmet kuruş 297 para 10

Mahalle-i Hâce Mâhmud

Müslim kuruş	134	para	24
Reâyâ kuruş	<u>+56</u>	<u>para</u>	<u>03</u>
	190		27

Mahalle-i Hâce Veli Müslim kuruş 157 para 1

Mahalle-i Hâce Zâhid

Müslim kuruş	190	para	27
Reâyâ kuruş	<u>+089</u>	<u>para</u>	<u>29</u>
	280		07

Mahalle-i Sofu Himmet Müslim kuruş 162 para 25

Mahalle-i Zâviye-i Alîbâba Müslim kuruş 162 para 25

Mahalle-i Alîbâba

Müslim kuruş	241	para	3
Reâyâ kuruş	<u>+ 16</u>	<u>para</u>	<u>32</u>
	257		35

Mahalle-i Gökçebostan

Müslim kuruş	157	para	32
Reâyâ kuruş	<u>+016</u>	<u>para</u>	<u>00</u>
	173		32

Mahalle-i Bahtiyarbostanı

Müslim kuruş	229	para	38
Reâyâ kuruş	<u>+028</u>	<u>para</u>	<u>2</u>
	258		00

Mahalle-i Oğlançavuş

Müslim kuruş	140	para	8
--------------	-----	------	---

Reâyâ kuruş +139 para 10
179 18

Mahalle-i Sarıseyh

Müslim kuruş 291 para 25

Reâyâ kuruş +347 para 29
639 14

Mahalle-i Hammâmardı

Müslim kuruş 134 para 24

Reâyâ kuruş +39 para 10
173 34

Mahalle-i Küçükminare

Müslim kuruş 499 para 6

Reâyâ kuruş + 129 para 0
628 6

Mahalle-i Temürcülerardı

Müslim kuruş 145 para 33

Reâyâ kuruş +616 para 37
762 30

Mahalle-i Kırcık Müslim kuruş

50 para 19

Reâyâ kuruş +112 para 24
162 26

Mahalle-i Şah Hüseyin

Müslim kuruş 151 para 17

Reâyâ kuruş +106 para 22
257 39

// [Sayfa 28]//

Mahalle-i Hâmurkesen Müslim kuruş 179

Mahalle-i Ferhadbostanı

Müslim kuruş 122 para 7

Reâyâ kuruş +100 para 38
213 05

Mahalle-i Keçibula

Müslim kuruş	140	para	8
Reâyâ kuruş	<u>+061</u>	<u>para</u>	<u>27</u>
	201		35

Mahalle-i Tokmakkapı

Müslim kuruş	151	para	17
Reâyâ kuruş	<u>+106</u>	<u>para</u>	<u>22</u>
	263		24

Mahalle-i Paşabey

Müslim kuruş	173	para	34
Reâyâ kuruş	<u>+011</u>	<u>para</u>	<u>10</u>
	185		4

Mahalle-i Ganem Müslim kuruş 190 para 27

Mahalle-i Köhne Civan

Müslim kuruş	22	para	20
Reâyâ kuruş	<u>+224</u>	<u>para</u>	<u>13</u>
	246		33

Mahalle-i Billur Müslim kuruş 325 para 11

Mahalle-i Abdülkerim Müslim kuruş 168 para 10

Mahalle-i Hâce İmâm

Müslim kuruş	67	para	12
Reâyâ kuruş	<u>+025</u>	<u>para</u>	<u>11</u>
	392		23

Mahalle-i Câmi-i Kebîr

Müslim kuruş	140	para	8
Reâyâ kuruş	<u>+403</u>	<u>para</u>	<u>32</u>
	544		00

Mahalle-i Veledbey Müslim kuruş 106 para 22

Mahalle-i Zilkar Müslim kuruş 112 para 7

Mahalle-i Hâce Hüссâm Müslim kuruş 61 para 27

Mahalle-i Yahyabey

Müslim kuruş	241	para	06
--------------	-----	------	----

Reâyâ kuruş +4011 para 10
4252 16

Mahalle-i Şems-î Ferrâş Müslim kuruş 398 para 10

Mahalle-i Kabalı Müslim kuruş 185 para 3

Mahalle-i Gök Hüssâm Müslim kuruş 78

Mahalle-i İmaret Müslim kuruş 224 para 14

Mahalle-i Bâb-ı Kayseri

Müslim kuruş 487 para 37

Reâyâ kuruş +443 para 02
930 39

Mahalle-i Kal'aardı Müslim kuruş 269 para 8

Mahalle-i Gök Medrese Müslim kuruş 319 para 17

Mahalle-i Hâce Alî Çavuş Müslim kuruş 79 para 21

Mahalle-i Şeyhçoban Müslim kuruş 168 para 10

Cem'an yekûn

20600 kuruş yalnız yigirmi bin altı yüz kuruşdur.

Belge [28-1] Kassâm Defteri [Ahi Paşa-zâde Ahmet Bey'in Kassâm Defteri]

Ahi Paşa-zâde Ahmet Bey'in defteri kassâm sûretidir.

Medine-i Sivas'ta vâki' Câmi-i Kebîr Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefât eden. Ahi paşa-zade Ahmet Bey bin el-merhûm es-Seyyid Ahmet Paşa nâm müteveffânın verâseti zevce-i menkûha-i metrukesi Kerime binti es-Seyyit Recep Efendi nâm hânım ile ve sulbî oğlu Abbas Bey'in ve sulbîyye-i sagîre kızları Zeyneb ve Aişe nâmun kimesnelere inhisârı lede'ş- şeri'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra müteveffâ-yı mûmâ-ileyhin terekesi ma'rîfeti şer' ile takdîmi bahâ olunarak tahrîr beyne'l-verâset-i bi'l-farizeti'ş-şer'iyye tevzî' ve taksim defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur.

Fi 19 Z. Sene 1249 [19 Zi'l-hicce 1249]

Fi 17 R. sene 1250 işbu tarîhte bâ-emr-i âlî tahrîr defteri yedine i'tâ' olundu.

Hârîciye oda ve derûnları mesfuf dimi yüzlü yastık 7 adet fiât 25 kıymeti 175 kuruş

Nefti Çuha makat 4 maa saçak kıymeti 150 kuruş
Şilte makat durunları beldik? 5 kıymeti 125 kuruş
Çit yüzlü minder 2 sagîr çit yastık 2 kıymeti 40 kuruş
Köhne ve müsta'mel kilim 2 kıymeti 50 kuruş
Ocak demiri 1 maşa 1 kıymeti 12 kuruş
Kebîr şamdan 1 kıymeti 15 kuruş
Fağfur fincan 7 sarı zarf 7 tabak 1 kıymeti 22 kuruş
Cezve 2 ibrik 1 kıymeti 25 kuruş
Derunları ot köhne palan 3 kıymeti 30 kuruş
Zincirli köstek 2 palan üzengi çift 1 kıymeti 10 kuruş
Alaca yüzlü döşek 1 kıymeti 60 kuruş
Şilte sagîr makat 1 kıymeti 30 kuruş
Ocakbaşı köhne çuha makat 2 kıymeti 40 kuruş
Köhne kilim 2 kıymeti 40 kuruş
Kutnî yüzlü minder 1çit yüzlü minder 2 kıymeti 80 kuruş
Yüzleri mücessem yüz yastığı 4 derûnları kıymeti 60 kuruş
Hâce ihrâmı çift 1 kıymeti 120 kuruş
Kırmızı ihrâm 1 kıymeti 40 kuruş
Beyaz beldar bezi yüzlü döşek 1 kıymeti 80 kuruş
Sivas-kârî çit döşek 2 kıymeti 100 kuruş
Derûnu penbe şilte döşek 1 kıymeti 32 kuruş
Köhne beldar çit yüzlü yorgan 2 kıymeti 60 kuruş
Derûnu penbe İslâmbul-kârî yorgan 1 kıymeti 40
Sivas-kârî çit yüzlü yorgan 4 kıymeti 120 kuruş
Def'a çit yüzlü yorgan 3 kıymeti 100 kuruş
İngiliz-kârî sagîr çit yüzlü yorgan1 kıymeti 20 kuruş
Def'a İngiliz-kârî çit yüzlü yorgan 2 kıymeti 120 kuruş
Def'a ufak yastık 4 kıymeti 30 kuruş
Cedit kilim 1 kıymeti 60 kuruş
Köhne çul 2 kıymeti 20 kuruş

Yorgan sargısı 1 kıymeti 10 kuruş
Kebîr şamdan 1 kıymeti 40 kuruş
Şiş 1 kıymeti 7 kuruş
Müsta'mel köhne eğe 2 kıymeti 50 kuruş
Fener 1 kıymeti 7 kuruş
Kehriba tabak takımı imâme 1 kiraz çubuk 1 kıymeti 100 kuruş
Köse kethüda imâme 1 çubuk 1 kıymeti 30 kuruş
Kehriba ağızlık 1 imbik 1imâme 1 çıkı 1 kıymeti 15 kuruş
Sadem ağızlıklı çubuk 2 kıymeti 15 kuruş
Fağfur şerbet fincanı 1 sim zarf 1 kıymeti 30 kuruş
Sandıklı sim bilezikli tüfek 1kılıf 1 kıymeti 70 kuruş
Piştov çift 1 kıymeti 50 kuruş
Kayıştan katı 1 serhatli 1 kıymeti 10 kuruş
Câm göbeği renli çuha yüzlü naka kürk 1 kıymeti 80 kuruş
Müsta'mel keza entârî 1 kıymeti 40 kuruş
Müsta'mel Şâm-kârı alaca entârî 1 şalvar entarisi 1 kıymeti 80 kuruş
Hâma-kârı maşlah 1 kıymeti 70 kuruş
İpek kadife miltan 1 kıymeti 40 kuruş
Müsta'mel abani 1 kıymeti 30 kuruş
Çuha yüzlü bel kemeri 1 kıymeti 5 kuruş
Köhne çuha biniş 1 kıymeti 170 kuruş
Köhne çuha şalvar 1 kıymeti 30 kuruş
Şikest tas 1 Kütahya-kârı 1 tabak 7 kıymeti 10 kuruş
Tokat-kârı gömlek 2 don 4 uşkur 1 kıymeti 50 kuruş
Fârîsi-kârı saat 1 kıymeti 60 kuruş
Kutnî yüzlü kebîr bohça 1 kıymeti 5 kuruş
Sarı duhân tablası 3 kıymeti 15 kuruş
Şişe tas 3 tas 1 kıymeti 10 kuruş
Billur kase 1 kıymeti 15 kuruş
Madeni kase 2 kıymeti 10 kuruş
Fes 1 kıymeti 25 kuruş
Leğen 1 ibrik 1 kıymeti 40 kuruş

Şerbet güğümü 1 sagîr cezve 2 kıymeti 20 kuruş
 Evân-î nuhâs 97 fiâtı 15 kıymeti 1455 kuruş
 Mangal 1 adet fiâtı 45 fiâtı 18 kıymeti 81 kuruş
 Divan sinisi 1 adet kıyye 14 fiâtı 15 kıymeti 210 kuruş
 Dakik çuvalı 3 harar 2 kıymeti 40 kuruş
 Dakik kile 2 kıymeti 155 kuruş
 Bulgur yarma kile 1 kıymeti 60 kuruş
 Rugan batman 15 kıymeti 60 kuruş
 Hurde-vât-ı hâne 50 kuruş
 Göğdinli Cevioğlu zimmî ile işirâk kısarak 1 kıymeti 140 kuruş
 Cem'an yekûn 5324 kuruş // [Sayfa 29]//
 Ve min-hâl-ihracât.
 Mihr-i li-zevceti'l-mezbûre Kerime Hânım 420 kuruş 33 para 1 fulus
 Zimmet-i ber-mûcibi vasiyet dizdâr ağaya 650 kuruş
 Zimmet-i ber-mûcibi vasiyet Hâlil yüzbaşı-zâde Derviş Ağaya 500 kuruş
 Zimmet-i ber-mûcibi vasiyet oldu [...] ⁹ oğulluğuna 100 kuruş
 Zimmet-i ber-mûcibi vasiyet bakkal Natiroğluna 250 kuruş
 Zimmet-i ber-mûcibi vasiyet terzi Şirinoğluna 300 kuruş
 Resm-i kısmet-i âdi 133 kuruş
 Li-taksîm-i beyne'l-verese
 Sahha'l-bakî 2912 kuruş 6 para 2 fulus
 2970

Hisse li-zevceti'l-mezbûre Kerime Hânım	364_	kuruş 2,5 fulus
	371	kuruş 11
Hisse li-ibni'l-mezbûr Abbas Bey'in	1274	kuruş 2 para 2,5 fulus
	1299	kuruş 18 para
Hisse li-binti'l-sagîreti'l-mezbûre Zeybep	637	kuruş 1 para 1,5 fulus
	649	kuruş 29 para
Hisse li-binti'l-sagîreti'l-mezbûre Ayişe	637	kuruş 1 para 1,5 fulus
	649	kuruş 29 para

⁹Silik olduğu için okunamadı.

Belge [29-1] Kassâm Defteri [Soytarı Deli Osma'nın Kassâm Defteri]

Soytarı Deli Osma'nın kassâm defteri sûretidir.

Medine-i Sivas mahallâtından Köhne Civan Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem fevt olan Deli Osman bin Mehmet nâm müteveffânın veraset-i zevcesi sadriye-i sagîre zevcesi Selver binti Osman ve diğêr zevcesi Fatma binti nâm hâtûnlar sulbî kebîr oğulları Mehmet ve Seyyid Ahmet ve kebîre kızları Aişe ve Alîme ve Zeyneb nâmun kimesnelere inhisârî şer'an ba'det-tahakik kable'l-kassama mezbûre Zeyneb dahi müteveffiye olup verâset-i zevci gaib Hasan ve sadriye-i sagîre kızı Zeyneb ve vâlidesi mezbûre Fâtıma ve li-ebeveyn er-kârındaşları ve merkûman Mehmet ve Seyyid Ahmet ve li-ebeveyn kızkârındaşı mezbûrelere Alîme nâmun kimesnelere münhasıra olduğu lede'ş-şer'il-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra müteveffâ-yı merkûmanların terekisi ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve alâ vechi'l-münasaha beyne'l-verâset-i bi'l-farizeti'ş-şer'iyye ve taksim defteridir ki ber-vech-i-âti zikrolunur.

Fi 7 S. 1250 [7 Safer 1250]

Şilte döşek 1 kıymeti 35 kuruş
Köhne çit yüzlü döşek 1 kıymeti 35 kuruş
Köhne şilte minder 1 kıymeti 30 kuruş
Köhne şilte yasdık 3 kıymeti 15 kuruş
Köhne mitil 1 kıymeti 5 kuruş
Çit yüzlü yorgan 2 kıymeti 50 kuruş
Köhne mitil 2 kıymeti 5 kuruş
Köhne çul 1 kıymeti 13 kuruş
Sagir-i cedit çuval 110 kuruş
Müsta'mel köhne çuval 4 kıymeti 30 kuruş
Balta 1 kazma 1 kıymeti 8 kuruş
Balta1 ocak demiri 1 tava 1 kıymeti 6 kuruş
Şamdan 1 kıymeti 3 kuruş
Köhne sofrâ kebîr sofrâ 3 kıymeti 3 kuruş
Dibek maa kaşık kıymeti 2 kuruş
Evan-i nuhâs fiâtı 13 miktarı 31 kıymeti 4095 kuruş

Mehmed'in fürûhat eylediği kazan 1 fiâtı 5 dirhem (300) kıymeti 50 kuruş
Kebîr cezve 1 kıymeti 8 kuruş
Sagîr cezve 1 kıymeti 5 kuruş
Köhne leğen 1 köhne ibrik 1 kıymeti 13 kuruş.
Mâhâlle-i merkûmede mülk menzil kıymeti 4500 kuruş
Cem'an yekûn 5235
Müteveffîye-i mezbûre Zeyneb'in müstakil terekisi zikrolunur.
Dimi döşek 1yorgan 1 yastık1 kıymeti 100 kuruş
Müsta'mel çiçekli entârî 1 çuha salta 1 kıymeti 70 kuruş
Zevci zimmetinde mehiri 133 kuruş
Yekûn 303 kuruş
Cem'an yekûn 5538 kuruş
Ve minhâl-ihrâcât
Resm-i kısmet-i âdi 1385 kuruş
Zimmeti efrâd-ı verese mehr-i li-zevce'ti'l-mezbûre Selver Hâtûn 75 kuruş
Zimmeti efrâd-ı verese mehr-i li-zevce'ti'l-mezbûre Fâtıma Hâtûn 250 kuruş
Yekûn Deli Osman 436 kuruş
Sahha'l-bakî li-taksimi beyne'l-verese 5075 kuruş
Hisse li-zevcil mezbûre Selver Hâtûn 298 kuruş 27,5 para
Hisse li-zevci'l-mezbûre Fâtıma Hâtûn 298 kuruş 27,5 para
Kızı müteveffîye Zeyneb'ten Musib +148 kuruş 32,5 para
447 kuruş 20 para
Hisse li-ibni'l-mezbûr Seyyid Mehmet babasından 1194 kuruş 30 para
Kız karındaşından +0029 kuruş 30 para
1224 kuruş 20 para
Hisse li-ibni'l-mezbûr Ahmet babasından 1194 kuruş 30 para
Kız karındaşından +0029 kuruş 30 para
1224 kuruş 20 para
Hisse li-binti'l-mezbûre Alîme babasından 597 kuruş 25 para
Kız karındaşından +014 kuruş 35 para
612 kuruş 20 para
Li-binti'l-mezbûre sagîre Zeyneb 446 kuruş 17,5 para

Hisse li-zevci'l-mezbûr gaib ani'l-beled Hasan 223 kuruş 9 para

Belge [29-2] Tereke Defteri [Pazarbaşıoğlu Ahmet Ağa bin Mehmet'in Tereke Defteri]

Medine-i Sivas mahallâtından Sarıseyh Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem fevt olan Pazarbaşıoğlu Ahmet Ağa bin Mehmet nâm müteveffânın verâset-i zevcesi Münteha binti Yusuf ve sulbîyye-i kebîr kızları Zeyneb ve Fâtıma ve sulbîyye-i sagîre kızı Alîme ve anası Alîme binti Derviş Mehmet ve li-ebeveyn kızkârındaşı Emine nâmun kimesnelere inhisârı inde'ş-şer'il enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra müteveffâ-yı merkûmun terekesi ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve beyne'l-verâseti bi'l-farizeti'ş-şer'iyye tevzi' ve taksim defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur.

Silahdârdan alınan esb 2 kıymeti 750 kuruş.

Kılıç 1 kıymeti 280 kuruş

Rahd bahası 1 kıymeti 450 kuruş

Biniş kıymeti 170 kuruş

Ortakdan kıymeti 450 kuruş

Muytafoğlundan alınan 300 kuruş

Osman kavvâstan alınan 110 kuruş

Kutnî entârî 1 kıymeti 80 kuruş

Trablusi 1 kıymeti 70 kuruş

Sarık 1 kıymeti 25 kuruş

Def'a biniş kıymeti 70 kuruş

Cepe 1 kıymeti 25 kuruş

Tohum kile 8 kıymeti 40 kuruş

İnek 4 kıymeti 80 kuruş

Davar baha 60 kuruş

Yastık 12 kıymeti 60 kuruş

Şilte 2 kıymeti 50 kuruş

Halı 1 köhne kilim 1 kıymeti [...] ¹⁰

Döşek 1 yorgan 1 kıymeti 60 kuruş

¹⁰ Silik olduğu için okunamadı .

Çiflikte olan takım baha

Evan-i nuhas kıymeti 000 kuruş [...] ¹¹ mülk menzil // [Sayfa 30]//

Belge [30-1] Nakîbü'l-Eşrâf Ta'yîni [Fertelli-zâde es-Seyyid Memiş Ağa'nın]

Fertelli-zâde şerâfetlü es-Seyyid Memiş Ağa'nın nikâbeti buyruldu
kaydır.

Sivas mütesellimi izzetlü bey ve nâibi faziletlü efendi ve vücûh-ı memleket ve sâir bi'l-cümle iş erleri inhâ' olunur ki medine-i Sivas'ın nakîbü'l-eşrâf kâim-makâmı bulunan Ârif Efendi'nin hasbe'l-îcab azliyle yerine erbâb-ı liyakatten birinin ta'yîni lazım gelmiş ve Fertellioğlu Memiş Ağa her vechi ile erbâbı ve dirâyetten bulunmuş olmakla bu def'a nakîbü'l-eşrâf kaim-makâmı nasb ve ta'yîn kılınarak lazım gelen nikabet kâim-makâmılığı mektubu gönderilmek üzere Der-saâdete yazılmış olmağın imdi keyfiyet malûmunuz oldukta fi mâ ba'd ağayı mûmâ-ileyhin nakibü'l-eşrâf kaim-makâmı bilerek tarafına ait ve râcî olan umûri kâim-makâmılığın kema huve hakkuha ru'yet ve tesviyesi zımında tarafınızdan bi'l-vücûh muâveneti lazıme icrâ ve kendisi ile ezher cihet hüsn-i imtizâc ve ülfete itina ve dikkat eylesiz ve sen ki ağa-yı mûmâ-ileyhsin sen dahi muktezâ-yi me'mûriyet ve istihkâkın üzere medine-i mezbûrenin umûr-ı nikâbeti kaim-i makâmılığını zapt ile kemâhu ve hakkahu icrâya dikkat ve hilâfî nikabete hareket vuku'a getirilmemesi hususuna bezli mukadderât eylesiz deyu.

Fi 7 M. Sene 250. [7muharrem 1250]

Belge [30-2] Buyruldu Sureti [İhtisab Rüsûmâtı İle İlgili]

Reşit Mehmet Paşa Efendimiz'in buyruldu sûretidir.

İhtisab hususu için devletlü Reşit Mehmet Paşa Efendimiz'in sudur eden buyruldu sûretidir.

Şeri'at-şi'âr Sivas ve Amasya ve Tokat kazalârı nâibleri efendiler zîde-fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsili ve'l-akran mütesellim ve voyvodagan ve ihtisâb nâzırı zîde-kadruhüm inhâ olunur ki ihtisâb rüsûmâtına bazı mahallerde lâyıkıyla

¹¹ Silik olduğu için okunamadı .

dikkat olunmayarak ihtisâb me'mûrları irtikab hakk-ı meczumeye ictisâr ile kendü hayır ve menfaatlerine bakarak ve ol vechile etrafından hayli akçeler alarak vâridâtı ihtisâbiyyeye kesr ve noksan isabet etmekte ve telef olmakta olduğu tahkik olduğuna binâen ba'de-zin bu emr-i mekruhenin bi'l-küllîyye men'i ve ref'iyle hasılât-ı mezkûrenin bir akçesinin telef olunmâması esbâbının istihsâline ve üç mâhda bir def'a husûle gelen vâridât ile mûmzâ defterin Der-saâdete irsâline irâde-i seniyye taalluk ederek ol bâbda bir kıtâ' emir-nâme-i hazret-i sadâret penâhi vürûd etmiştir. Ve târiften müstani olduğu üzere iş bu ihtisâb rûsûmâtı Asâkir-i Mansûre masarifâtından mâhsus olarak ezher cihet teleften vikâyesi cümleye lâzime-i zimmet bulunmuş olmakla fi mâ ba'd rûsûmat-ı mezkûre hasılâtının bir akçesi telef ve sarf olunmâmasına kemâli ikdâm ve dikkat ve üç ayda bir def'a mûmza defterleriyle hasılâtının mahalline gönderilmek üzere bu tarafa irsâline mübâderet ve hilâf-ı rıza hareketten be-gâyet ittikâ ve mübâadât eylemeniz bâbında divan-ı eyâlet-i Sivas ve Rakka ve Diyarbekir elviye-i Çorum ve Amasya ve Divriği ve emânet-i Maâden-i Hümâyûndan iş bu buyruldu ısdâr ile irsâl ve tesyâr olunmuştur. Bi-mennihi teâlâ vusûlünde gerekdir ki ber-mûcibi buyruldu amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesiz deyu.

Fi gurre-i S. Sene 50 [Gurre-i Sâfer 1250]

Belge [30-3] Camideki Görevlilere Ödenecek Ücretler

Rıdvan Kethüdayerioğlu mütevelliler yedlerine itâ olunan mürâselenin kaydıdır.

Medine-i Sivas sükkânından Rıdvan Kethüdayerioğlu es-Seyyid Mâhmud Ağa ve birader-zâdesi es-Seyyid Alî Ağa dâme mukırran gıbbe't-tahıyyati'l-vâfiye inhâ' olunur ki bâ-berât-ı şerîf-i âlîşân ve ber-vech-i meşrûta mütevellisi olduğunuz ecdâdınız merhûm ve mağfûrûn-lehin evkaf-ı şerîfinin iki yüz kırk dokuz senesinde hasıl olan mâhsulât ve icâret ve sene-i merkûmede vakf-ı mezbûrun masârifat ve ber-mûcibi şartı vakıf ehli vezâif vazifelerinin muhasebeleri vakıf-ı mûmâ-ileyh vakfın nezâretini vakti hükümetimizde cânibi fakirânemize şart ve ta'yîn etmiş olduğu vakfiye-i ma'mûlü' bihasında mestûr ve mukayyid olduğuna binâen hâlâ belde-i merkûmede me'zunu bi'l-iftâ olan fazâil penah es-Seyyid Abdullah Efendi ve üstâd-ı efhâm fekahetlü Şirazi el-Hâc İsmâîl Efendi meclis-i enverde hazır olarak sizler ile

rü'yet olundukta sene-yi merkûmede hâsıl olan mâhsulat ve icârât üç bin sekiz yüz yetmiş bir kuruşa bâliğ olup. Ba-şartı vakıf bin yüz kırk dokuz kuruş masârifât ve ehli vazâife ta'yîn olunan ve mâsârîfi sâire dört yüz altmış iki kuruş ba'de'l-ıfrâz sahha'l-bâki iki bin iki yüz altmış iki kuruş fazla zevaid-i vakıf olarak kalmış isede meblaliği mezkûru vakıf için hıfz-ı ve a'lâ vech-i şer'î istirbah ve istiglâl olunmasına cânibi şer'iden sizlere tenbih olunup lakin vakf-ı mûmâ-ileyh muallim sıbyan hâce efendiye yevmi beş akçenin senevisi on beş kuruş ve vazifeye yevmi üç akçenin senevisi dokuz kuruş ve mekteb-i şer'îye matbah baha galîl bu kadâr kuruş ve Kal'a-i Atik Câmi-i şerifi minaresinde temcîd verenlere yevmi üç akçenin senevisi dokuz kuruş ve haftada iki gün muallimhânedede onaltı nefer cüz-hân efendilerin beherine yevmi birer buçuk akçeden senevi yetmiş iki kuruş ve Hasan Paşa Câmi-i şerifinde kayyûm ve müezzin olana yevmi iki akçeden senede altı kuruş ve câmi-i mezkûrede yevmi cumada paşa-yı müşârün-ileyh merkûmun ve sâirenin ruhları için cemâat-i Müslimîne fâtiha-i şerîf kırâatı için nidâ eden müezzin efendiye yevm bir akçeden senevi üç kuruş ve Şemsî Azîz'in merkâdı şerîfine îkadı kanâdil eden kimesneye yevmi bir akçeden senevi üç kuruş ve Câmi-i Kebîrde cuma günü cumadan evvel hâtıme-i şerîf kırâatı zikr eden sâlih kimesneye yevmi bir akçeden senevi üç kuruş ve vazife-i tevliyet yevmi dört akçeden senevi on iki kuruş şart ve ta'yîn etmiş isede vakf-ı mûmâ-ileyhin sıbyan ve hâlife ve müezzin ve kayyum cüz-hân olanlara ve sâire şart ve ta'yîn eylediği vazifeler gâlil olup müezzinlerine vefa etmemekle hizmetlerine ale'd-devâm mukîm olamayıp ve âher kimesneler dahi rağbet etmeyecek haliyi sulehayı rey ve istisvabları ile hakim fazla gallesinden vazifelerine miktarı muayyen vazife zâmm ve ta'yîn eylemesi muvâfık-ı şer'î şerîf olduğu verilen fetava-yı şeriften müstaban olup ve sulaha-i cemâat-i Müslimînden nice sikât ber-vech-i meşrûh reyî' ve istisvâb görmeleri ile ber-mûcibi fetva-yı şerîf sâlifü'z-zikr muallim-i sıbyan olan hâce efendinin vazife-i mezkûresi üzerine otuz kuruş ve hâlife vazifesi üzerine on sekiz kuruş ve beş araba hatab baha seksen kuruş ve on altı nefer cüz-han efendilerin vazifeleri üzerine seksen sekiz kuruş ve mezkûr Hasan Paşa Câmi-i şerifinde kayyum ve müezzin olan es-Seyyid İbrâhim Efendi ve es-Seyyid Hüseyin Efendi vazife-yi mezkûreleri üzerine dört kuruş ve câmi-i mezkûrda yevmi cumada paşa-yı müşârün-ileyhin ve sâirenin ruhu için fâtiha şerîf-han eden müezzin efendinin vazifesi üzerine yedi kuruş ve hakim efendi tarafından kayyûm ta'yîn ve

nasb olunan efendiye senede üç kuruş ve tevliyet vazifesi üzerine yigirmi dört kuruş ve Câm-i Kebîrde yevmi cumada fâtîha-yı şerîfe kırâat ettiren efendinin vazife-i mezkûresi üzerine yedi kuruşki cem'an iki yüz altmış kuruş ve vakfi mezkûrun beher sene hasılı olan gallesi fazlasından vazife-yi muayeneleri üzerine ber-vech-i meşrûh ve vazife-i cânibi şer'iden zâmm ve ta'yîn olduğunu muhtevi kıbeli şer'îden size hitâben iş bu mürâsele tahrîr ve irsâl olundu gerektirki vakf-ı mezbûrun senebe sene hasıl olan gallesi fazlasından zâmm ve ta'yîn olunan meblağı mezkûru vech-i meşrûh üzere ehli vazifeleri üzerine zâmm olunarak beher sene ehli vazâyî-fi mezbûre i'tâ' eyleyip ber-mûcibi mürâseleyi şer'îye âmil olasız ve's-selâm.

Fi 27 M. Sene 250. [27 Muharrem 1250]

Erselehû el-fakir ileyhi azze şanuhu Mehmet el-muvalla hilafe bi-medine-i Sivas

Belge [31-1] **Saray Ta'miri İçin Toplanan Para**

Bâdî-i defteri oldur ki medine-i Sivas'da vâki' vülât-ı izâm hazratlarına ta'yîn ve tahsîs kılınan sarâyı ta'mîre muhtac ve derûnunda olan mefrûşât dahi itlâf olmuş olduğundan ta'mîr ve termîm ve dört oda ile Asâkir-i Mansûre-i Muhâmmediye alâylarına muktezî olan mefrûşât tanzîm olundukda masârifatı yetmiş üç bin dokuz yüz dört kuruşa bâliğ olmağın mebâliğ-ı mezkûra hâlâ vâl-i vâlaşân-ı eyâlet-i Sivas vezîr-i âsaf nazîr devletlü inâyetlü Reşit Mehmet Paşa vefak-Allahü teâlâ bi'l-hayri ve ma-yürüdü ve mâ-yeşâ efendimiz hazretlerinin inzimâmı re'yi devletleri ve cümle ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer' ile sicill-i mâhfûzda mukayyed ber-taksim-i hazarîyye Sivas ve Amas'ya ve Çorum ve Divriği sancaklarına lede't-tevzî' hazeriyeden beher kuruşa on üçer kuruş on sekiz buçuk para iktizâ' etmeğın mebâliğ-i mezbûrun hediye olunacak mahaller defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur. Hurrîre **fi'l-yevmi's-salisi min şehr-i Saferi'l-hayr sene hâmsin ve mi'eteyn ve elf. 6 Safer 1250 [6 Safer 1250]**

Tâife-i Tuzcu 114145 kuruş ba-defteri müfredât matlûbâtları

Tâife-i Çilingir 3084 kuruş bâ-defteri müfredât matlûbâtları

Tâife-i Attâr 12835 kuruş bâ-defteri müfredât matlûbâtları

Tâife-i Bezzâz ve boyacı 6904 kuruş 30 para bâ-defteri müfredât matlûbâtları

Tâife-i Temürcü 1485 kuruş bâ-defteri müfredât matlûbâtı
Tâife-i Penpeci 6198 kuruş bâ-defteri müfredât matlûbâtı
Tâife-i Basmacı 52605 kuruş bâ-defteri müfredât matlûbâtı
Tâife-i Kazzâz 1598 kuruş bâ-defteri müfredât matlûbâtı
Tâife-i Kılıçcı 663 kuruş bâ-defteri müfredât matlûbâtı
Tâife-i Purutcu 164 kuruş bâ-defteri müfredât matlûbâtı
Tâife-i Şamdancı 4225 kuruş ba-defteri müfredât matlûbâtı
Tâife-i Terzi 1000 kuruş ücretleri
Tâife-i Keçeci 4352 kuruş bâ-defteri müfredât matlûbâtı
Tâife-i Sarây-ı mezkurun cehkanının masârıfatı 68 kuruş
Tâife-i Câmci 50 kuruş ücreti
Tâife-i Çıkrıkçı 3615 kuruş bâ-defteri müfredât matlûbâtı
Tâife-i Sipah pazarı 4888 kuruş bâ-defteri müfredât matlûbâtı
Tâife-i Debbâğ 54925 kuruş
Pazarı baha 1000 kuruş Hasan Efendi ma'rifet-i ile 1962 kuruş Hafik

emânet-i

Toplam 2962 x3= 8886 kuruş

Tödürge karyesinden desti ve ibrik baha 4025 kuruş

Hafik Ayanı Hasan Efendi ma'rifet-i ile

Amele ve tüccar ve taşçı ücretleri ve masârıfatı sâire 116245 kuruş bedestân

kethüdası Mustafa Ağa matlûbâtı.

Kilitci zimmî 413 kuruş bâ-defteri müfredât matlûbâtı

Cem'an yekûn 76021+15000 = 61021

Bâladâ muharrer mebâliğlerden bedestân kethüdası sâbıkın ma'rifet-i ile sarf olan mebâliğlerde fâhişlik vâki' olduğundan cümle ma'rifetleri ile Sivas mâhkemenin ta'mîri ve mefrûşât-ı baha ber-mûcibi müfredât 2000 kuruş

Yeni bedestân kethüdası Hâlil Efendi ma'rifet-i ile Lütfullah Paşa ve Sarrâc Hânı ve mutfak ve sâir mahallere bâ-defteri müfredât mal izâfe olarak sarf eylediği ve yüz kuruş Sakaroğlu Konağı kirası 35485 kuruş.

Ref'-i menzil için ba-emr-i veliyyü'n-niam me'mûru mübâşir Ağa'ya verilen 2500 kuruş.

Bu def'a Alî Paşa livâsı için kuralarından vürûd eden hazer 400 kuruş 1200 fulus

Ba-buyruldu hazreti veliyyü'n-niami ve Seyyid Ağa ve icâreci-zâde sancaktar Mehmet Ağa'ya Arabacı Şa'bân yediyle verilen bedeli ta'yînat 3634 kuruş

Cem'an yekûn 73904 kuruş yalnız yetmiş üç bin dokuz yüz dört kuruşdur sahha

Sivas sancağının

Hazariyye mukayyed sicill-i mâhfûzda şark-ı pare hissesi $2830-58,5 = 2771,5$ kuruş

Amasya sancağının 1109 kuruş hazariyyede hissesi

Çorum sancağının 1100 kuruş hazariyyede hissesi

Divriği sancağının 450 kuruş hazariyyede hissesi

İş bu dört livâ-yı tahrîrden murat seferiyyede olan hisseleri beyanıdır.

Bâladâ muharrer mebâliğ-i mezkûr Sivas Amasya ve Çorum ve Divriği sancaklarına ber-mûcib hazeriye tevz-i ve taksim olundukda Amasya ve Çorum ve Divriği sancaklarının ber-mûcib hazariye tevzi' ve taksim olundukta Amasya ve Divriği sancaklarının tahtlarında muharrer beher kuruşa on üç kuruş on sekiz buçuk para iktizâ' eylediği ve Sivas sancağına gayr-i ez Şark-ı pare olduğundan beher kuruşa on üç kuruş otuz para iktizâ ederek tevzi' ve taksim defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur.

Hisse-i Nefs-i Sivas ber-taksim-i hazarîyye 1692 kuruş

Hisse-i Hafik ber-taksim-i hazarîyye 723 kuruş

Hisse-i Yıldızili ber-taksim-i hazarîyye 1160 kuruş

Hisse-i Tokat maan nevâhî ber-taksim-i hazarîyye 10312 kuruş

Hisse-i Niksar ber-taksim-i hazarîyye 3483 kuruş

Hisse-i Karâyaka ber-taksim-i hazarîyye 1322 kuruş

Hisse-i İprak ber-taksim-i hazarîyye 1322 kuruş

Hisse-i Sonisa ber-taksim-i hazarîyye 823 kuruş

Hisse-i Taşâbâd ber-taksim-i hazarîyye 2112 kuruş

Hisse-i Karakuş ber-taksim-i hazarîyye 823 kuruş

Hisse-i Zile maan nevâhî ber-taksim-i hazarîyye 3545 kuruş

Hisse-i Karahisarı Behrâmşah ber-taksim-i hazarîyye 483 kuruş

Hisse-i Hüseyinâbâd ber-taksim-i hazarîyye 516 kuruş
Hisse-i İnallu ve Ballu ber-taksim-i hazarîyye

161 kuruş Hisse İnallu
+161 kuruş Hisse Balulu
322 kuruş
Hisse-i Kazâbâd ber-taksimi hazarîyye 3127 kuruş
Hisse-i Turhâl ber-taksimi hazarîyye 1000 kuruş
Hisse-i Sivas ili ber-taksim-i hazarîyye 1064 kuruş
Hisse-i Artukâbâd ber-taksim-i hazarîyye 1307 kuruş
Hisse-i İlbeğlü ber-taksim-i hazarîyye 1950 kuruş
Hisse-i Gelmufat ber-taksim-i hazarîyye 580 kuruş
Hisse-i Çepni ber-taksim-i hazarîyye 338 kuruş
Hisse-i livâ-yı Amasya ber-taksim-i hazarîyye 14932 kuruş
Hisse-i livâ-yı Çorum ber-taksim-i hazarîyye 14811 kuruş
Hisse-i livâ-yı Divriği ber-taksim-i hazarîyye 6058 kuruş
Cem'an yekûn 73904 kuruş yalnız yetmiş üç bin dokuz yüz dört kuruş.

Belge [32-1] Buyruldu [Mütesellimlik ile İlgili]

Eyâlet-i Sivas vâlisi vezir-i âsaf-nâzırı devletlü inâyetlü Reşit Mehmet Paşa vaffakallahu teâlâ bi'l-hayr ma-yüridü ve ma-yeşa efendimiz hazretleri daire-i devletlerine muktezî olan ecnâs-ı zahâiri belde-i merkûmede vâki' tâife-i esnâfdan ahz edüp tâife-i esnâfa hazine-i devletlerinden i'tâ' olunacak tâifenin defteridir ki zikrolunur.

Fi. 17 S. 50. Belge [32-1] [17 Safer 1250]

01596	Bostancılara
5272	Mûy-tâblara
01810	Attârlara
<u>+12540</u>	Kasaplara
21218	
14491	Bakkallara

00296	Bezirciye
00488	Temürcü
00798	Tuzculara
<u>+01746</u>	Düvencilere
39040	
<u>+07999</u>	Odunculara
47039	

Belde-i merkûmede vâki' bâladâ muharrer tâife-i esnâfın şeyh ve ihtiyarları belde-i merkûmun vücûh-ı hazır oldukları halde meclis-i şer'ide ve vezir-i muşarun-ileyhin devletlerinden i'tâ' eyledikleri ecnâs-ı zahâir ve sâireden ber-vech-i bâladâ birilerimizin alacakları olan mebâliğ-ı ma'lûmelerimizi hazine-i devletlerine havâle-i ahzu ve kabz eyledik deyu ikrârları kayd şud.

Belge[32-2] Buyruldu [Mütesellimlik Buyruldu]

Reşit Mehmet Paşa hazretlerinin buyruldu ile Şakir Bey Hazretlerinin mütesellimlik buyruldu suretidir.

Şeri'at-şi'âr Sivas eyâletinde kâin nefsi Sivas ve Çorum ve Amasya ve Divriği sancakları dahilinde vâki' kazalar ile Zile ve Tokat kazâları nâibleri efendiler zîde-fazlühûm ve mefâhirü'l-emâsili ve'l-akrân mütesellimin ve voyvodagan ve â'yân-ı vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zîde-kadruhûm inhâ' olunur ki bi-tevfikullahi teâlâ iş bu mahı halin on sekizinci yevmi perşembe mâiyetimizde olan Asâkir-i Mansûre-i Muhâmmediye-yi bi'l-istishâb Sivas'tan hareket olunmuş ve binâ berin tarafımızdan mücerribü'l-etvâr ve kârı-güzâr ve fukarâ perverinin kaim-makâmı nasb ve ta'yînî lazım gelerek kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yan ve hâcegân Divân-ı Hümâyûndan ve dairemiz mütehayyizâtından izzetlü Şakir Bey evsâf-ı mezbûre ile mevsûf olduğundan bu def'a kaimi-makam nasb ve ta'yîn kılınmış olmakla siz ki muhâtabun mûmâ-ileyhimsiz imdi keyfiyet ma'lûmunuz oldukta fi ma ba'd mîrî mûmâ-ileyhi kâimi-makâmı bilerek şer' ve kanuna mutâbık rey ve tedbirine mutâbakat ve merâsim-i yek-cihet-i ittihad-ı mübaderet ve umûr-u mehâmmı vâcibü'l-ihimâm saltanatı seniyye-i ve kâffe-i mesâlih-i ibad ve fukarâyı bi'l-ittifâk hüsnü ru'yet temşiyete bezl-i makderet ve tisyâr-ı nakdîne-i gayret ve senki kâimi-makâmı mûmâ-ileyhsin sen dahi muktezâ-yı me'mûriyet ve dirâyet ve sadakatın

üzere kaffe-i umûr-i mehamm-ı seniyye ve mesâlih-i Devleti-Aliyye-yi vakti ve zâmanıyla rü'yet ve tesviyeye ve her hâlde âsâyîşi ahâlî ve fukarâ' ve reâyânın kemâhiye istihsâline mezîd-i inâyet ve dikkat ve lazimü'l- inhâ' olan keyfiyeti peyder pey tahrîr ve iş'âretle cümleden cânibi seniyyü'l-menâkıb cenab-ı cihandârı içün isticlâb da'vât-ı hayriyeye bezl-i cel-i miknet eylemeniz bâbında divân-ı eyâleti Sivas ve Urfa ve Dıyarbakır ve elviye-i Çorum ve Amasya ve Divriği ve emânet-i Maâden-i Hümâyûndan iş bu buyruldu tahrîr ve ısdâr ile irsâl ve tesyâr kılınmıştır. İnşâllahu teâlâ vusûlünde gerektir ki, ber-mûcibi buyruldu amil ve hareket ve hilâfından gayetül gaye tehâşi ve mücânebet eyleyesiz deyu.

Fi 14 Sene 1250 [14 [..]¹²1250]

Kad vasale ileynâ. Fİ 19 S. Sene 50 [19 Safer 1250]

Bâlâsı Reşit Mehmet Paşâ'nın eyâleti mührüyle memhûrlu.

Belge [32-3] Ta'yîn [Sivas'a Kadı Ta'yîni]

Yâ Fettâh yâ Rezzâk Ya Allah

İzzet-meâb şeria't-nisâb nâibimiz Mevlânâ Hâlil Efendi kâm-yâb.

Gıbbetü't-tahiyyetü'l-vâfiye inhâ olunur ki bi'n-niyâbe mutasarıf olduğum Sivas kazasının umûr-u ahkâm-ı şer'iyeyi iş bu bin iki yüz elli senesi Saferü'l-hayrın on dokuzuncu gününden tarafımızdan cenâbınıza ihâle ve tefvîz olunmuştur. Gerektir ki kaza-yı mezbûru tarîhi merkûmede zabt ve beyne'l-ahâli icrâ-yı ahkâm-ı şer'îyyeye sa'y-i cemîl edip ve vâkıa olan muhâllefâtı mevtayı askeriye-yi dahi tahrîr ve beyne'l-verâset-i bi'l-farîzeti's-şer'îyye tevzî' ve taksim edip cadde-i şer'î Ahmediyeden ser-i mû hilâfa cevâz göstermeyesin ves-selâm el-fakir el-asrı Muhâmmed el-Mevlana el-hâllâk bi medrese-i Sivas.

Belge [32-4] Tereke Defteri [Zeyneb Binti Osman'ın Tereke Defteri]

Medine-yi Sivas'ta vâki' Gök Medrese Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem müteveffiyeye olan Zeyneb binti Osman nâm müteveffiyenin verâseti zevci Ahmet bin Hüseyin ve ammi-zâdeleri Seyyid Ömer ve kârındaşları Hâlil ve

¹² Okunamadı

Süleyman nâmûn kimesnelere münhasıra olduğu lede'ş-şer'il-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra müteveffiyeye-i mezbûrenin terekesi ma'rîfeti şer'ile tahrîr ve beyne'l-verâset-i bi'l-farizeti'ş-şer'iyye tevzi' ve taksim defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur.

Fi 19 S. Sene 50 [19 Safer 1250]

Köhne çit döşek 1 kıymeti 25 kuruş

Sandık1 kıymeti 25 kuruş

Bakraç 1 kıymeti 11 kuruş 30 para

Çit yasdık 1 kıymeti 8 kuruş 3 para

Kırmızı yorgan çarşaf 1 kıymeti 6 kuruş

Mitil yorgan 1 kıymeti 125 kuruş

Çul 1 kıymeti 3 kuruş 12 para

Şilte yastık 3 kıymeti 5 kuruş 30 para

Hurde-vât-ı kıymeti 6 kuruş 16 para

Nuhâs parça 6 dirhem 225 kıyye 2 kıymeti 33 kuruş 10 para

Alaca entari 1 kısa libâde 2 kısa kıymeti 25 kuruş

İp kıyye 1 kıymeti 13 kuruş

İplik kıyye 1 kıymeti 6 kuruş

Penbe kıyye 1 kıymeti 8 kuruş

Der-zimmet-i Esendik Ağasında 30 kuruş

Der-zimmet-i Abdulkâdir'de 20 kuruş

Zevci-i zimmetinde mehiri 875 kuruş

Cem'an yekûn 304 kuruş 1 para

Ve minhâ'l-ihrâcât

Sûk-ı sultânide bey' olunan eşyâ dellaliyesi ve hammâliye ve masârifâtı sâire

14 kuruş 20 para

Resm-i kısmet-i âdi 75 kuruş

Sahha'l-bâkî 296 kuruş 22 para

Li-taksîmi beyne'l-verese

Hisseli-zevci'l-mezbûre Ahmet 148 kuruş 105 para

Hisse Emmi-zâde Seyyid Ömer ve Hâlil ve Süleyman 148 kuruş 105 para

Kable'l-kassama mezbûr Ahmet dahi fevt olup verâseti ancak li-ebeveyn er kârındaşı Seyyid ve münhasıra olduğu kaydı şut.

Keser 1 kıymeti 5 kuruş

Bıçak 2 kıymeti 2 kuruş

Barut 100 dirhem kıymeti 2 kuruş

Burki 1 kıymeti 1 kuruş

Fincan 2 kuruş tas 2 kuruş sabun 2 kuruş tek şiş 1 kuruş kaşık ve testi 1 kuruş

toplam 8 kuruş // [Sayfa 33] //

Kemer kuşak 1 kıymeti 3 kuruş

Mizan 1 kıymeti 1 kuruş

Hurde-vât kıymeti 5 kuruş

Maşa 1 şamdan 1 saplı 1 kazan 2 eğiş 1 kıymeti 30 kuruş

Hatap 3 araba kıymeti 30 kuruş

Nelbeki 1 kıymeti 1 kuruş

Hınta rubû 22 kıymeti 75 kuruş

Yorgan 2 döşek 1 kıymeti 122 kuruş

Şilte yasdık 2 kıymeti 24 kuruş

Çuval 1 kıymeti 20 kuruş

Gömlek 3 yorgan yüzü maa çarşaf 2 kıymeti 25 kuruş

Cecim 1 kıymeti 6 kuruş

Hurde-vât-ı kıymeti 10 kuruş

Çuval 1 hınta rubû 12 kıymeti 12 kuruş

Evân-î nuhâs kıymeti 30 kuruş

Mâhâle-i mezbûrda mülk menzil kıymeti 300 kuruş

Bâladâ muharrer zevcesinden hissesi 148 kuruş 10,5 para

Cem'an Yekûn 860

-018 Resm-i kısmet minhâ şud.

847

Hisse uhd li-ebeveyni'l-mezbûr Seyyid 847 kuruş 105 para

Belge [33-1] Buyruldu [Asâkir-i Mansûreye Asker Alımı ile İlgili]

Şeri'at-şi'âr Gelmufad ve Sivas ili ve Yıldızili ve Hafik kazâlarının nâibleri efendiler zîde-fazlühûm ve mefâhirü'l-emâsîli â'yân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zîde-kadruhûm inhâ' olunur ki el-hâletü hâzihi mevcudu maiyetimiz olan Asâkir-i Mansûre âlâyalarının ikmâli noksanları zımnında Sivas eyâletinden bi't-tertîb celb ve tahrîr olunmuş olan neferâtın memleketinde bulunan peder ve biraderleri ve sâir akraba ve taallukatları biz mansûreye oğlumuzu ve yâhûd karındaş ve akrabamızı verdik diyerek üzerlerine edâsı lazım gelen tekalif-i edâdan imtinâ suretlerine teşebbüs etmekte oldukları istimâ' kılınmış olup cümlenin ma'lûmu olduğu üzere iş bu Asâkir-i Mansure hakkında Devlet-i Aliyyenin muhabbet ve hüsn-ü teveccühat-ı aliyyesi ber-kemal ve elbise ve ta'yînat ve mâhiyye ve sâir her bir levâzımatı tarafı saltanatı seniyyeden i'tâ' buyrulmakta olduğu vareste-i kayd eşkal iken o makulelerin biz Asâkir-i Mansûreye nefer verdük. Artık tekâlîf vermeyelim hulyâsına düşmeleri abes bir keyfiyet olmakla bu makulelerden ber-mûcib şurût-ı fakat muharebelerde mecruh olup asakirlikten ihrâc ile merhâmet-i seniyyeye mazhar buyrularak ol bâbda tekâlîften muafiyetleri zımnında yedlerine Emr-i Alî verilmiş olan mütekaid neferâtı gayr-i ez taalukat yalnız kendisinden tekâlîf alınmayarak bunlardan mâ-adâ gerek Asâkir-i Mansureye nefer vermiş ve vermemiş kaffe-i ahâlînin öteden beri veregelgikleri tekâlîf-i şakkanın tahsîline dikkat ve mübâderet ve birde istima olduğuna göre men-i mürûru maddesine hiçbir mâhâlde dikkat olunmayarak tezkiresiz herkes istedikleri mahallere gidip gelmekte olduklarından bu husus dahi mugayir rıza-yı hazret-i şehri yarı ve Asâkir-i Mansûre neferâtından vuku' bulan firârînin ele getirülememesini mûcib ve sârî bir keyfiyet olduğu der-kâr ve alel husus bazı firâr eden mansûre neferâtı ahzu ve girift ile istintâk olundukta karyeden karyeye gidip ihtifâ' etmekte olduğunu ve hiçbir karyede sen kimsin diye sual bile olunmadığını ifade etmekte oldukları âşikâr olduğundan bundan böyle bu hususa her kangı mahâlde takayyüd ve ihtimâm olunmayıpta, Asâkir-i Mansûra neferâtından ve gerek sâir her kim olur ise olsun tezkiresiz bir kazadan bir kazaya gider ve üzerinde nizâm elbisesi olsun olmasın tezkiresiz olarak bir kazadan ve-yâhûd bir karyeden bir karyeye geçerde mümanaat olunmadığı ihsâs olunur ise ol kazanın nâibi ve zâbiti eşedd-i te'dîb ile muatib olunacaklarını muhakkak bilerek fi mâ ba'd nizâm ve gayri nizâm tezkiresiz kimesnenin salıverilmemesine ve bu hususa her bir mâhâlde ikdâm olunarak keyfiyetin kazalarınız kurâsında olan imâm ve

ihtiyarlarına dahi ber-vech-i ekiden ifade ve tenbîhe mübâderet etmeniz bâbında divan-ı eyâlat-ı Sivas ve Rakka ve Dıyârbakır ve elviye-i Çorum ve Amasya ve Divriği ve emânet-i Maâden-i Hümâyûndan iş bu buyruldu ısdâr ile tesyâr kılınmıştır. Bi-mennihi teâlâ vusûlünde gerektir ki ber-mûcibi buyruldu amil ve hareket ve hilâfindan hazer ve mücânebet eyleyesiz deyu.

Fİ 25 S. Sene 1250 [25 Safer 1250]

Belge [33-2] Tereke Defteri [Handanoğlu Mustafa'nın Tereke Defteri]

Bâdî-i defter oldurki.

An-asl Gedekara kasabasından olup duhân fûrûhtı için medine-i Sivas'ta Küçük Han'a vürûd ve misafireten sakin iken bundan akdem vefât eden Handanoğlu Mustafa nâmı müteveffânın yanında mevcut olan eşyâ ve esb ve duhânı hâlâ Sivas kaim-makâmı devletlü Şakir Bey Efendi hazretlerinin tarafı devletlerinden me'mûr Ahmet Çavuş kulları ma'rîfeti ve ma'rîfeti şer' ile tahrîr ve suk-i sultânide bey' min-yezid ile bey' olunan eşyâ ve esb ve duhâncı esnâfına fûrûht olunan duhânın semenleri defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur.

Fi 27 S. Sene 1250 [27 Safer 1250]

Köhne aba 1 şalvar 1 kıymeti 23 kuruş 23 para

Hurç 1 çift kıymeti 21 kuruş

Köhne yağmurluk 1 kıymeti 6 kuruş 8 para

Gömlek 2 don 2 kıymeti 6 kuruş 28 para

Bez entarî 1 miltan 1 kıymeti 27 kuruş 27 para

Tava 1 tas 1 ve sâir hurda kıymeti 13 kuruş

Bıçak 1 çakmak 1 kıymeti 20 para

Esb 1 kıymeti 300 kuruş

Üzerinden çıkan nukud-ı mevcudu 20 kuruş 20 para

Cem'an yekûn 419 kuruş 6 para

Duhâncı esnâfına furuht olunan duhân

Duhâncı Şeyh Ağabeyde duhan kıyye 131,5

Kâtipoğlu Seyid Ağa'da duhân kıyye 37,5

Mehmed Ağa'da duhân kıyyei 46

Osman Ağa'da duhân kıyye 39
Saraç Hasan'da duhân kıyye 43
Abdulkâdir'de duhân kıyye 33
İbrâhim Ağa'da duhân kıyye 44,5
Tütüncü Mustafa'da duhân kıyye 46
Hâce Osman'da duhân kıyye 40
El-Hâc Hüseyin'de duhân kıyye 43
Defa 2 Şeyhta duhân kıyye 38
Mescidlioglunda duhân kıyye 54
Baba Ömer'de duhân kıyye 47
Haçar zimmide duhân kıyye 41
Taşçıoglunda duhân kıymeti 50
Makdis Kirkor'da duhân kıyye 44
Muzoğlunda duhân kıyye 45
Kabrîl zimmîde duhân kıyye 43,5
İstefan zimmîde duhân kıyye 42

Yekûn

Duhân 898 fiât 4 batman 149 beher batmanı 17 kuruş kıymeti

2543 +0419 = 2962 kuruş

Bâlada muharrer müteveffânın suk-i sultani de bey' olunan eşyâ esb semeni

Ve minhâl-ihrâcât

Techîz ve tekvin 86 kuruş 35 para eşyâ ve esb ve dellaliyesi 7 kuruş 18 para

Resm-i kısmet 72 kuruş

Üzerine me'mûr Ahmet Çavuş'a 10 kuruş

Duhân gümrüğüne muhzırıyye 10 kuruş

Muhzırıyye 5 kuruş

Yekûn düyûnât 191 kuruş 13 para

2770 kuruş sahha'l-bâkî resm-i öşür minha

-0277 kuruş

2493 kuruş Şakir Efendinin hazine-i devletlerine bi'l-emanet

teslim olunduğu.

Belge [34-1] Tereke Defteri [Kahveemin-zâde Mehmet Efendi'nin Tereke Defteri]

Bâdî-i defteri oldur ki:

Der-alıyyede tüccar tâifesinden Kahveemini-zâde Mehmet Efendi ve Deregezenli-zade es-Seyyid Ahmet Efendi ve Bağdâdi İbrâhim Ağa ve Bağdâdi mir-âhurcu ve Bağdatlı Murat nâmun kimesneler âti'z-zikri eşyâ-yı mütenevviâlârı sâbık Musûl vâlisi devletlü Yahya Paşa hazretlerinin tatar ağası Abdurrahman Ağa'ya tevdîan Dıyrbakır sakinlerinden defteri mezbûrda mestûr kesâne irsâl eylemiş isede muahheren eşyâ-yı mezkûreyi vekaletlerini mutazâmın bir kıt'a senetleri natık olduğu ve husûsi mezkûre kapı kethüdası devletlü Hasib Efendi etbâlârından Şakir Ağa bin Muhâmmet ve Muhâmmet bin Osman nâmân kimesneler şehadetleri ile vekaletleri zâhir olan Bağdat vâlisi devletlü Alî Paşa hazretlerinin tatarlarından Karaköle ve Sivaslı Tulûmcu Alî Ağaya huzuru şer'ide ta'dâd ve teslim olunan eşy'a-yı mütenevviânın defteridir ki zikrolunur.

Fi 19 L. Sene 249. [19 Şevvâl 1249]

Şalcı Hâce Ahmet Cizreli Hâce İsmâîl'e göndermiş olan eşyâları beyan

Münakkaş avlu 5

Sade havlu 2

Haki rengi top 2

Çuha biniş 1

Bir adet şişe derûnunda gül yağı

Teneke derûnunda kâlemis yağı 3 gül yağı 1

Bir miktar tel

Üsküdâr-kârı yemeni değirmi 10

Fransız yazma değirmi 10

Âsitâne-i Aliyyede Kilit Hânında Konya'lı Mehmet Efendi Dıyrbakır'dan ortağı Mehmet Efendiye irsâl eylediği eşyâlârı beyan.

Salta 1

Zenne saltası 1

Çuha biniş 1

Kebîr avlu 3

Atlas zira 75

Mai çuha arşın 35

İbrâhim Ağa emânet-i Diyarbakır ve Musûllu Cercis Ağa'ya irsâl eylediği eşyâları beyan.

Yazma yemeni 6

Üsküdâr yemenisi değirmi 10

Keza zira-i 21

Duhân kesesi 3

Tarak 2

Gül yağı şişe 2

Bağdâdi mir-âhur Diyarbakırlı Fethioğlu Ağaya irsâl eylediği kırmızı kıyye 30

İş bu bâladâ muharrer [...] ¹³ âynen mahalline irsâl olunmuştur.

Mâ-adâ mücevherat [...] ¹⁴ olan altın çıkıları muhâtara olup sahîplerine iâde olunmasına mebnî tevkif olunan emanetleri bu def'a ba irâde-i seniyyeye irsâl olunmak için devletlü Reşit Mehmet Paşa Efendimiz hazretlerinin tatarlarından Tatar Alî Ağaya teslimen Bağdat kapıcı kethüdası devletlü Hasip Efendiye irsâl olunan mücevherât ve çıkınları defteridir ki. Ber-vech-i âti zikrolunur.

Fi 13. S. Sene 1250

Kahveemini-zâde Mehmet Efendinin emaneti Diyarbakırda Konyalı Ahî Mehmet Efendi'ye Abdurrahman Ağa'ya teslim eylediği memhûrlu çıkın derûnu altın üç adet çiçek elmas. Bağdâdi Murat'ın memhûrlu mektup derûnunda nâ-ma'lûm Bağdâdi mir-ahurcu emanetleri Diyarbakırlı Fethioğlu Hâce Fethullah'a teslim için emânet-i memhûrlu küçük çıkın Tahzirli Seyyid Ahmet Efendi'nin Diyarbakırlı Hâce İsmâil Ağa'ya teslim için emanet elmas çiçek 1.

Belge [34-2] Tereke Defteri [Suda Boğulan Kişinin]

Bâd-i defter oldur ki;

¹³ Silik olduğu için okunamadı .

¹⁴ Silik olduğu için okunamadı .

Medine-yi Sivas'ta vâki' sarây pişkâhında değirmenin arkını bende varıncaya değin tathirîne muktezi olan ücret ile ameleden bir nefer bendi mezkûrun üst yanında kendi tabîatiyle esvâbını çıkarıp suya girip suda fevt olmuş olan mahalle-i nâ-ma'lûm olan müteveffânın yedinde mevcut olan terekesi emini beytü'l-mâl cânibinden Sivas kaim-makamı devletlü Şakir Bey Efendi hazretlerinin hazinesine teslim olunan mebâliğin defteridir ki zikr olunur.

Fi 24 S.Sene 1250 [24 Safer 1250]

186 kuruş 10 para

-036 kuruş 20 para masârifat 30 kuruş resm-i kısmet 4 kuruş.

149 kuruş 30 para mevtasını sudan çıkarın ücret 2.5 kuruş.

-015 kuruş 00 para

134 30 para

İş bu yüz otuz dört kuruş otuz para kaimi-makamı mûmâ-ileyh hazinesine teslim olunmuş olduğu.

Belge [34-3] Mülk Satışı [Mukır Veledi Manuk'un Mülk Satışı ile İlgili]

Medine-i Sivas mahallâtından Üryân-i Zimmî Mahallesi mütemekkinlerinden Nursatoğlu Makdisi Mukır veledi Manuk nâm zimmî meclis-i şer'-i şerîf-i enver ve mâhfel-i din-i münif-i ezherde iş bu baisü's-sifr Gencoğlu Temürcü Garabet veledi Bâbik nâm zimmî muvâcehesinde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip akd-i âtiz zikrin sudûruna deyin yedimde mülküm olup mâhâlle-i merkûmede vâki' etrâf-ı erbaası bir hattı müşteriyi mesfûr ve bir hattı Basmacı Makdis Evanis ve bir hattı Aşçı Tavit ve bir hattı Semerci Bolat zimmî mülkleri ve tarîk-i âmm ile mâhdut ve iki bâb fevkani oda tahtı kış evi ve bir miktar avlu ve derûnu avluda gelgeç Araksi zimminin müştemil mülk menzilimi bi-cemi'it tevâbî've'l-levâhik tarafından icâb ve kabulü hâvi şurût-ı müfsideden ârî bey'-i bât-ı sahih-i şer' ile mesfûr Temürcü Garabet zimmîye iki bin yüz kuruşa bey' teslim ve temlîk eyleyip oldahi ber-minvâl-i muharrer işrirâ' ve tesellüm ve temellük ve kabz-ı kabulden sonra semeni olan meblağ-i mezbûru iki bin yüz kuruşu müşteri-yi mesfûr yedinden tamamen ve kâmilen ahzü kabz eyledim fi mâ ba'd sâlifü'z-zikr menzil-i mâhdud-ı mezkûrda benim aslâ ve kat'â alâka ve medhâlim kalmayıp müştemilatı ile müşterâ-i merkûmun mülk müşterası ve hakk-ı sarîh-i olmuştur. Keyfe-mâ-yeşâ ve haysü ma-

yühtar mutasarrıf olsun dedikte gıbbe't-tasdiği-ş-şer'i mâhuve'l-vâki' bi't-taleb ketb ve i'tâ' olundu. Hurrîre fi yevmi't-tasi' ve'l-işrîyn min şehr-i Saferu'l-hayr sene hâmsin ve mi'eteyn ve elf. [19 Safer 1250]

Şühûdü'l-hâl

İmâmı mâhâle-i merkûm Ömer Efendi ve terzi Alî-zâde Alî ve Arife-zâde Kazzaz Osman Ağa ve Katrancı Makdis Karabet ve Bekmezcioğlu Bâbik ve terzi Kabril ve oturakçı Melekoğlu Makdis Evanis ve Dülgeroğlu Makdis Toruk ve Cezvecioğlu Agop ve Temürcü Agop.

Belge [35-1] Tereke Defteri [Eğnik Veledi Abrahâm'ın Tereke Defteri]

Medine-i Sivas mahallâtından Küçükminare Mahallesi mütemekinlerinden iken bundan akdem hâlik olan dülger Eğnik veledi Abrahâm nâm hâlikin verâseti zevcesi Hefta binti Sammak ve sulbî kebîr oğulları Artin ve Abrahâm ve kebîre kızları Sürpük ve Marmıye ve sagîre kızı Hanuka ve İva ve Horosima nâm nasrâniyyelere inhisârı inde'ş-şeri'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra hâlik mesfûrun terekesi ma'rifet-i şer'ile tahrîr ve beyne'l-verâset-i bi'l-farizeti'ş-şer'riyye tevzi' ve taksim defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur.

Fi selh S. Sene 250. [Selh Safer 1250]

Köhne çit yorgan 1 yastık 2 şilte ve döşek 1 kıymeti 60 kuruş

Çuval 1 kıymeti 30 kuruş

Dasdar 1 kıymeti 25 kuruş

Köhne çuval parçası 2 kıymeti 3 kuruş

Dolâma peşkiri 1 kıymeti 10 kuruş

Kebîr heybe 1 kıymeti 6 kuruş

Leğen 1 ibrik 1 kıymeti 50 kuruş

Fiske şamdanı 1 kıymeti 515 kuruş

Şertebe 1 kıymeti 10 kuruş

Dülger avadanlığı 1 kıymeti 35 kuruş

Halı çuha çepe 1 kıymeti 40 kuruş

Zer yüzük 1 kıymeti 100 kuruş

Evân-î nuhâs 6 fiâtı 15 kuruş kıymeti 90 kuruş

Cem'an yekûn 4855 kuruş
Ve minhâl-ı-ıhrâcât
Resm-i kısmet-i adî 12 kuruş
Sahha'l-bakî 4735 kuruş
Li-taksîmi beyne'l-verese
Hisse li-zevceti'l-mesfûre Hefta 59 kuruş 8 para
Hisse li-ibni'l-mesfûr Artin 92 kuruş 2 para 2 fulus
Hisse li-ibni'l-mesfûr Abraham 92 kuruş 2 para 2 fulus
Hisse li-binti'l-mesfûre Sürpük 46 kuruş 1 para 1 fulus
Hisse li-binti'l-mesfûre Marmiye 46 kuruş 1 para 1fulus
Hisse li-binti'l-mesfûre Hatumar 46 kuruş 1 para 1fulus
Hisse li-binti'l-mesfûre Eyva 46 kuruş 1 para 1fulus
Hisse li-binti'l-mesfûre Horosima 46 kuruş 1 para 1 fulus

Belge [35-2] Tereke Defteri [Kirkor veledi Evanis'in Tereke Defteri]

Medine-i Sivas mahallâtından Hâce Zahid Mahallesi mütemekinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Kirkor veledi Evanis nâm hâlikin veraset-i zevcesi Hatummar ve sulbî sagîr oğulları Vartan ve Evanis ve Mıgır ve sulbî kebîr kızı Sürpük nâm nasrâniyyelere inhisarı inde'ş-şeri'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra hâlik-i mesfûrun terekesi ma'rîfeti şer' ile tahrîr ve sûk-î sultâniyede bey'-i men-yezid ile bey' olunup beyne'l-verese bi'l-farizeti'ş-şer' iye tevzi' ve taksim defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur.

Fi 3 Ra. Sene 250 [3 Rebi'ü'l-evvel 1250]
Çaput köhne minder 2 kıymeti 9 kuruş
Çit yorgan 1 kıymeti 23 kuruş
Şal sagîr dōşek 1 kıymeti 17 kuruş
Müsta'mel cecim 1 kıymeti 12 kuruş 1 para
Köhne mitil 2 kıymeti 16 kuruş 1
Köhne kilim 1 kıymeti 23 kuruş
Çit yastık 1 kıymeti 9 kuruş 21 para
Köhne minder şilte 1 kıymeti 145 kuruş
Evân-i nuhâs 4 kıymeti 63 kuruş 8 para

Mahalle-yi merkûmede vâki' mülk menzil 700 kuruş
Cem'an yekûn 934 kuruş 34 para
Ve minhâl-ihrâcât
Der-zimmet-i Kirişoğlu Osman 1415 kuruş
Resm-i kismet-i âdi 23 kuruş
Beyi' olunan eşyânın dellâliyyesi 75 kuruş
Sahha'l-bâki li-taksîmi beyne'l-verese
Hisse li-zevceti'l-mezbûre Hatummar 95 kuruş 14 para
Hisse li-ibni'l-mesfûr Vartan 190 kuruş 28 para 2fulus
Hisse li-ibni'l-mesfûr Evanis 190 kuruş 28 para 2 fulus
Hisse li-ibni'l-mesfûr Mıgır 190 kuruş 28 para 2 fulus
Hisse li-binti'l-mesfûre Sürpük 95 kuruş 14 para 2 fulus

Belge [35-3] Fermân [Hakim Efendilerin Harc-ı İmzaları İle İlgili]

Hakim efendilerin harc-ı imzâlârına dair vürûd eden emr-i âlî sûret-i kaydıdır.

Düstûrun-ı mükerreremûn, müşirûn-ı müffahhamûn nızâmü'l-âlem, müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmim-i mehâmmi'l-enâm bir-reyi's-sâ'ib mümehhid-i bünyânî'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânî's-sa'âdeti ve'l-iclâl, el-mâhfûfu bi-sünûf-i avâtifi'l-melikü'l-a'lâ Anadolu'nun orta kolu yemin ve yesârîyle nihayetine varınca vâki' vüzerâ-yı i'zâm edâmallâhu teâlâ iclâlehum ve ea'zamü'l ümerâi'l-kirâm ve efâhimü'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadri ve'l-ihtirâm eshâbı izzî ve'l-ihşiâm el-muhtassun bi-mezîdi i'nâyeti'l-meliki'l-a'lâ mîr-i mîrân-ı kirâm dâme ikbâlehum ve akaza-kuzzâti'l-Müslimin ûlâ vulâtü'l-muvahhidîn me'âdinü'l-fezâili ve'l-yakîn râfi'û-ilâmü's-şe'rîatı ve'd-din vârisü ulümü'l-enbiyâ-i ve'l-mürselin el-muhtassûn bî-mezidi inâyeti'l-meliki'l-müîn mevâlî-i fihâm zîdet-fezâilihüm ve mefâhirü'l-kuzâtı ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâli ve'l-keâm kuzât ve nüvvâb zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emasili ve'l-akrân mütesellimin ve voyvodagan ve â'yân ve bi'l-cümle işerleri zîde-kadruhüm tevkî-i ref'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki memâlik mâhruseti'l-mesâliki şâhânemde vuku' bulan masârif mutadenin rûz-î kasım ve ruz-i hazer yâhûd şühûr-i Arabiyyeden biri itibârîyle senede iki yada bir def'a defter tevzî' ma'rîfeti şer'î-şerîf ve vülâtı ve mütesellimin ve voyvoda vücûh-ı ma'rîfetleriyle bi't-tanzîm hakim-i şer'î bulunanlar tahrîr ve imza ve ber-mutad

kuruşta bir paradan harc-ı imzalarını ahz ve istifâ eylemeleri usûlünde isede rûz-i kasım va rûz-î hazer tevzî'nden naib-i beldeden hasbe'l-iktizâ' azl ve tebdîlde zamân tevzî' yerine ta'yîn olunan nâibin vaktine tesadüf birle defterini hâtim ve imza eyledikde her ne kadar selefi vakti beyanında olan masârif-i memleketin defteri isede kendüsü hâtimi ve imza eylediğini ser-rişte ile harc mu'tadını tâmâmen istifâ' dâiyesine düşerek ve selefi dahi masârif-i mezkûrenin müddeti ityanında vuku' cihetiyle harc-ı mezkûru iddia eyleyerek bu sûret-i hâlef ve selef beyinde munazaalı mevaddı bir keyfiyet olup fi'l-hakika dikkât tevzî'a bir iki mâh yahut dahi akal kılarak nâib-i beldenin azli vefâtı vuku'nda harc-ı defteri birine gelecek nâib bi't-tamâm ahz eyledikte selefi yahut dayini vârisi mutazarrır olacağı ve ashabından bi-tevfikillâhi teâlâ asr-ı bâhiri'n-nasr-ı mülükânemde her bir umûrin hadd-i itidâlı nisâbı istîhâlîne merâhimû irca ile saye-i merahim-vaye-itâcdaranemde cümlelerin istikmâli refah ve âsâyişleri irâde-i mekârîmi ifade şehr-i yaranem muktezâsından olduğundan defterde faziletli nüvvab beyinde olup belde-i merkumede müstelzim olan iş bu defterde [...] zarar //[[Sayfa 36]]// olcıkları vechile bir sûret-i haseniyye rabt ve tevsîkı hususu bi'l-fi'l Şeyhü'l-İslâm ve müftiyü'l-enâm olan Mekki-zade âlemü'l-ulemâi'l-mütebahhirin efdalü'l-fudalâi'l-müteverri'in mevlânâ Mustafa Âsım edâmallâhu teâlâ fezâile muhabere ve hamil olundukda harc-ı defteri maddesinde yevmi'l-kısta hisâbı itibâriyle olunup meselâ bir nâib rûz-i kasımdan beri niyabetde iken rûz-i hazer tevzî'inden mukaddem azl-i iktizâ eyledikde tahrîr olunacak rûz-i hazerde defterinin harc-ı kaç kuruşa bâliğ olur ise rûz-i hızır ile rûz-i kasım beyinde güzerân eden şühûra taksim-i birle şühûr-u mezkûrenin her kaç selefin vaktinde geçmiş ise harç defterinde ol miktarı nâib-i sâbıka ve hesâb-ı mezkûr üzere hâlefin müddetine isâbet eden mebalîğ dahi lâhika verilmesi sûret-i bi't-tensîb iki yüz kırk dokuz senesi rûz-i kasımından bezl ile fi ma ba'd iş bu harc defteri husûsunda hâtim ü imzâya itibar olunmayıp yevmi'l-kıst hesâbı mu'teber olarak kable'l-tevzî' ma'zûl olan nâib ile hâlefi beyinde müddetlerine göre iktisâm olunmak üzere karar verilmiş ve ol vechile icrâsiyle bundan başka bazı kazalarda nâib bulunanların hılâf-ı emir ve rızâ-yı ahâli ve fukarâya bî-vech teâddî misillû hâlâta ictisâr eyledikleri istimâ' olunmak hasebiyle bu husûsa dahi dikkat ve ihtimâm ile bundan böyle ta'yîn olunacak nâibler nâ-ehil gürûhundan olmayıp niyabet-i şer' olarak ol makûle tâ'diyyet vuku'a gelmesi esbâb-ı istihsâli husûsuna irâde-i seniyye-i

mülûkânem tallukuyla ol babda emr-i hümâyûn şevket-makrûn pâdişâhânem sani hayi piray-ı sudûr olarak Anadolu'nun diğer kollarıyla Rumeli'nin üç koluna başka başka evâmir-i şerîfem tesyîr ve bundan sonra nasb ve irsâl olunacak nüvvâbın münassıf ve müteşerri olmalarına dikkat olunması dahi bu tarafta lâzım gelenlere tenbiye kılınmış olmakla siz ki vüzerâ-yı müşârûn ve mîr-i mîrân ve mevâli ve kuzât ve nüvvâb ve sâir mûmâ-ileyhsiz vech-i meşrûh üzere amel ve harekete bi'l-ittifâk ihtimâm ve mübâderet eylemeniz fermânım olmağın ilâmen ve ifhâmen ve tenbîhen ve ihtimâmen ve mâhsûsen bu emr-i celîlü' kadrim ısdâr ve sadr-ı a'zam tatarlarından Mustafa tatar ile tisyâr olunmuştur. İmdi bu keyfiyet ma'lûmunuz oldukda işbu fermân-ı celîli'l-ünvânı pâdişâhânemi zîr-i hükûmet ve iradenizde kâin kazâlar mehâkimi sicillâtına kayıd ve sebtî birle mûcib ve muktezâsının ale'd-devâm infâz ve icrâs-ı emrine cümleniz bi'l-ittifâk mezîdi sâyi ve gayret ve muğâyiri vaz-ı ve hâlet vuku'nu tecvîzden gâyetü'l-gâye tevakkı ve mübâadât ve bu madde için gönderilen tatarı merkume beher kazadan yigirmi beşer otuzar kuruş verilip bir akçe ziyâde itâ'sından mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âli-şânım sadır olmuştur. Buyurdum ki vusûl buldukta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şer'ef yafte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ ve lâzımü'l-imitsâlîmın mazmûn itâati makrûniyle amel ve hareket ve hılâfından mübâadât eylesiz. Şöyle bilesiz alâmeti şerîfe i'timâd kılasız. Tahriren fi evâsıtı şehri-i Muharremü'l-harâm sene hamsîn ve mi'eteyn ve elf

Fi. 9 evasıt-ı Muharrem Sene 1250 [9 evasıt-ı Muharrem 1250]

Kostantıniyye el-mâhrûse

Belge [36-1] Kassam Defteri [Ansurlu Kör Serkiz'in Kassam Defteri]

Ansurlu Kör Serkiz'in defteri kassâmıdır.

Medine-i Sivas mahallâtından Ferhatbostanı Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Serkis veledi Manuk nâmı hâlikin verâseti zevcesi Marmıye ve sulbî sagîr oğlu Manuk ve sulbîyye-i sagîre kızı Sürpük ve anası Karan nâm nasrâniyyelere inhisârı inde'ş-şeri'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra hâlik-i mesfûrun terekesi ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve a'lâ vechi'l-guramâ tevzî' ve taksim defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur.

Fi 11 Z. Sene 250 [11 Zi'l-hicce 1250]

Çit döşek 1 çit yasdık 1 yorgan 1 kıymeti 45 kuruş
Def'a Çit döşek 1 çit yasdık 1 yorgan 1 kıymeti 45 kuruş
Köhne siyah yağmurluk 1 kıymeti 1 kuruş
Sagîr minder 5 kıymeti 5 kuruş
Köhne çit yüzölçümlü yasdık 1 kıymeti 4 kuruş
Köhne çuval 2 kilim 1 kıymeti 22 kuruş
Kebîr minder 1 kıymeti 6 kuruş
Defa' köhne çuval kıymeti 26 kuruş
Leğen 1 ibrik 1 kıymeti 25 kuruş
Siyah köhne aba 1 Balıkesir şalvarı 1 kıymeti 15 kuruş
Müsta'mel ve köhne şalvar 1 kıymeti 20 kuruş
Köhne kutnî entârî 1 kıymeti 13 kuruş
İşlemeli köhne kuşak 1 Tosya kuşağı 1 kıymeti 10 kuruş
Tire entârî 1yelek 1 kıymeti 15 kuruş
Sagîr ve kebîr terki 12 kıymeti 30 kuruş
Evân-î nuhâs 8 kıymeti 90 kuruş
Çuval 2 kıymeti 28 kuruş
Hurde-vât-ı menzil kıymeti 20 kuruş
Çit kârî çuha cephe 1 kıymeti 60 kuruş
Kârîs saat 1 kıymeti 40 kuruş
Bir res' bâr-gîr 1 kıymeti 100 kuruş
Ham sirke batman 8 kıymeti 96 kuruş
Bundan akdem bey' eylediği ham sirke bahası 90 kuruş
Mâhâlî-i merkûmede vâki' mülk menzil kıymeti 250 kuruş
Cem'an yekûn 1032 kuruş
Der-zimmet-i Mennah zimmîye 800 kuruş
Odabaşıoğlu Makdis Evanis 432 kuruş mersûm Evanis Der-aliyyede olup
yemini dahi gelinceye kadâr tevkif olunduğu iş bu mahalle şer'hi şud.
Yekûn düyûnât 1232 kuruş
Bâladâ muharrer eşyâ-yı mezkûrlar mesfûrun anası Karan zimmetinde tevkif
olunup ve deyni müsbetelerini edâya müteahhit olduğu iş bu mahalle şer'hi şud.

Belge [36-2] Mülk Satışı [Kasap Mişopla ve Kasap Andon Oğlu Nikogos'un Mülk Satışı]

Kasap Mişopla Kasap Andon oğlu Nikogos zimmînin ale'l-iştirak işirâ' eyledikleri mübâyaa hücceti kaydır.

Medine-i Sivas mahallâtından Oğlançavuş Mahallesi sakinlerinden olup kendi tarafından asaleten kârındaşı Ahmet bin Mustafa nâm kimesne tarafında bey' atü'z-zikr ve i'tâyı hüccete vekil olup vekaleti Turhâl kasabasından Seyyid Mehmet bin Abdulkâdir ve el-Hâc Mehmet bin el-Hâc Ahmet nâm kimesneler şhadetleri ile sâbitü'l-vekâle merkûm Mehmet bin Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i ahmedi ve mâhfel-i din-i münif-i Muhâmmedi'de iş bu baisanü'l-sifr Nikos veledi kasap Andon ve emmisi oğlu Mirto veledi Ohan nâm zimmîler müvacehelerinde bi'l-asale ve bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip akd-i âtiyü'z-zikrin sudûruna değin yedlerimizde mülkümüz olup mâhâlle-i merkûmede vâki' etrâf-ı erbaası Hazinedârağa-zâde Mehmet Ağa ve Kara Mûsâ ve Hasta Mehmetoğlu mülkleri ve tarîk-i âmm ile mâhdut iki bâb tahtani oda ve taşrada iki bâb fevkani oda tahtları âhûr ve bir miktar bahçe ve bir miktar havluyu müştemil mülk menzilimizin evvelen etrâf-ı erbaasından birer ziranı mesfûrân Nikogos ve Mirto nâm zimmîlere hibe-i sahiha-i şer'îye ile hibe teslim ve temlîk eylediğimde mesfûranlar dahi intihâb ve kabullerinden sonra bâkî kalan menzilimizi bi-cemî't-tevâbi' ve'l-levâhik tarafeyden îcâb ve kabullerine hâvi şurût-ı müfsideden ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î mesfûran Nikogos ve Mirto nâm zimmîlere beş bin kuruşa bey' ve teslim ve temlîk eylediğimde anlar dahi ber-minvâl-i muharrer ale'l-işirâ'k işirâ' ve tesellüm ve temellük ve kabz kabulünden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr beş bin kuruşu müşteriyânı mesfûranlar yedlerinden tâmâmen ve kâmilen ahz ve kabz eyledim. Fi ma ba'de sâlifü'z-zikr menzil-i mâhdud-ı mezkûrda bizlerin aslâ ve kat'â alâka ve medhâllerimiz kalmayıp müştemilatı ile müşteriyân-ı mesfûranların mülk müşterâlârı ve hakk-ı sarîhleri olmuştur. Keyfe-mâ-yeşâ ve haysü ma-yühtar mutasarrif olsunlar dedikte gıbbe't-tasdîki şer'î mâ-hüve'l-vâki' bit-taleb ketb ve i'tâ' olundu.

Fi 13 Z. Sene 1250 [13 Zil'-hicce 1250]

Eyyüp Alemdâr ve kârındaşı Ömer Efendi ve Penbeci Seyyid Ahmet ve el-Hâc Ali Ağa ve Hâce Mûsâoğlu İbrâhim Ağa ve Uzun Osman-zâde Osman Ağa ve Tatar Karakin.

Belge [37-1] Müteveli Ta'yîni

İş bu kitâbı sıhhat nisâbın tahrîr ve inşâ' ve imlasına bais ve bâdî-i oldur ki.

Ahseni emsârdan Medine-i Sivas mâhâlatından Alîbaba Mahallesi sakinelerinden ve sahîbe-i hayrâtın Sabiha binti Himmet nâm hâtûn meclis-i şer'-i şerîf-i Ahmedi ve mâhfel-i din-i münîf-i Muhâmmedide vakf-ı âti'l-beyana kendinden sonra müteveli nasb eyledi hafîdi sagîr Hüseyin tarafından tasdike ve muhasemeye ve'lî-yi mücbiri pederi Hasan bin Alî nâm kimesne mâhzarında ikrâr-ı tâm ve takrir-i kelâm eder ki, vakta ki yevmi dünya-yı denîyenin nazarı ile nazar eylediğinde fenâsı muhakkak ve terk olunmağa elyâk bidar-ı mestu ve dâr-ı ve dâr-ı bekâ ahiret ve darı-ı bekâ olduğunu fikir ve mülâhaza etti ise lâ cerem tedarik-i mafât ve zahire-i yevm-i mikât olmak niyeti halisesi ile silk-i mülk sahîhimde münselik olduğunu fikir ve mülâhaza etti ise lâ cerem tedârik-i mâ-fât ve zâhire-i yevm-i mikât olmak niyeti halisesi ile silk-i milk-i sahihimde münselik ve kabza-i tasarrufumda münhasır mülküm olup mahalle-i merkûmede vâki' etrâf-ı erbaası Sünnetci Abdullah ve Feyzullah mülkleri ve Ağacık-zâde tarlası ve tarîk-i âmm ile mâhdut bir bâb kış evi ve fevkani oda tahtı aralık ve bir bab odunluk ve bir miktar avluyu müştemil mülk menzilimi mülkümden ifrâz ve mümtâz kılıp hasbeten-lillâhi teâlâ ve taliben li merzâ-tillahi âlîyyü'l-a'lâ vakf-ı sahîhi müebbed ve hahsi sahîhi muhalled ile vakıf ahz ve habs eyleyip şöyle şart eyledim ki , menzil-i mâhdud-ı mezbûr yedi müteveli ile icâr olunup hasıl olan icârından evvela menzil-i mâhdudu mezkûrun iktizâ' eden ta'mîri ve termîm-i rü'yet ve senede yarım vâkıyye şemi' asel mâhâlle-i merkûm câmi şerîfine îkad oluna bâkî her ne kalır ise vazife-i tevliyet ola kendim hayatta oldukça kendim vakfa müteveliye olup şurût-u mezkûremi icrâ eyleyeyim ba'de'l-müteveffiye hafîdim sagîri'l-merkûm Hüseyin müteveli olup şurût-ı mezkûre icrâ eyleye ol dahi ba'de'l-vefât evlâdı ve evlâdı ve evlâdı zükûru batnen ba'de batnın müteveli olalalar anlar müngârîz olur ise evlâd-ı inâsı batnen ba'de batnın müteveliye olalar merkûm Hasan ibn-i el merkûm Alî müteveli ola ol dahi ba'de'l-vefât mâhâle-i merkûmede vâki' Alî Han Ağa Mescid-i şerîfinde imâm olanlar

mütevelli olup şurût-ı mezkûremi icrâ eyleye deyi hatm-i kelâm ve ifadeyi merâm edip menzil-i mezbûru fâriğan ani'ş-şevağlı mütevelli merkûm yedine teslim eyleyip vekil-i merkûm dahi sagîri merkûm Hüseyin için bi'l-vekâle vakfiyet üzere tesellüm eyledi dedikte gıbbe't-tasdik-i şer'î ve vakıf-ı mezbûr kelâmımız sumt-ı vifaktan cânib-i şikaka azim olup vakf-ı akar İmâm-ı A'zam ve hümamı akdem hazretleri katında sahîh ve gayr-i lazım olup binâen alâ-zâlik vakfi mezbûrumdan rücû ve kemâ-fi'l-evvel mülküme istirdar ve murâdımdır dedikte. Vekili merkûm dahi cevaben tasdi' edip. Eğer ki vakf-ı akar ve imâmı mûmâ-ileyh hazretleri katında sahîh ve gayr-i lazımdır, lakin İmâm-ı Yusuf hazretleri katında vakf-ı mücerret vakfiyyet demekle ve İmâmı Muhâmmet bin Hasan eş Şeybani hazretleri katında tescîli şer'î ve te'yûd ile vakf-ı sahîh ve lazım olur deyu red' ve teslimden imtinâ edilecek hakim mevki sadr-ı kitâp tuba lehu ve hüsn-i meab efendimiz hazretleri dahi tarafeynin deliline nazar ve maniyyü'l-hayr olmaktan hazer edip âlîmen bi'l-hilâf beyne'l-eimme-i eslaf vakf-ı mezkûrun evvela sıhhatine ve sâniyen luzûmuna hükmi sahîhi şer'î ve kazâ-i sarîhi mer'i etmeğın min ba'd nakz-ı ve ibtâlî mümteni'ül-ihimâl oldu cera zâlike. Hurrîre fil'-yevmi'l-hâmîsi ve'l-ışriyn min şehri Rebi'ü'l-evvel sene hâmsin ve mie-teyn ve elf.

Fi. 15 Re'biü'l-evvel Sene 1250 [15 Re'biü'l-evvel Sene 1250]

Şühûdü'l-hâl

Alî Han Ağa-zade Derviş Ağa ibn-i Mehmet, el-Hâc Hasan bin Himmet Mütevelli-zâde Abdi Ağa bin İbrâhim Ağa ve tâbî' el-Hâc Süleyman bin Ömer ve gayruhum mine'l-huzzâr.

Belge [37-2] Fermân [Altın ve Gümüş Mübayası Emridir]

Mübâyaa için sudûr ve vürûd eden emr-i âli suretidir.

Düstûr-ı mükerrerem ve muazzam, müşîr-i müfahham ve muhterem, nizâmü'l-âlem, müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sakib, mütemim-i mehâmî'l-enâm bi'r-re'yis-sâ'ib, mümehhid-i bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl, müşeyyid-i ve erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl, el-mâhfûfu bi-sünûf-i avâtıfı'l-melîki'l-a'lâ mülhakatıyla Sivas valisi ve Maâden-i Humâyûn emini sadr-ı sabık vezirim Reşit Mehmet Paşa edâmallâhu teâlâ iclale ve iftihârü'l-emasili ve'l-ekarim camü'l-mehamid-i ve'l-

mekârim el-muhtassu bî-mezidi inâyeti'l-meliki'd-dâim dergâh-ı muallâm kapucubaşlarından Bozok sancağı mütesellimi Hümnet-zâde Seyyid Said dâme-mecduhü ve mefâhirü'l-kuzzât ve hükkâm ve ve me'âdinü'l-fezâli ve'l-keâm Zile ve Merzifon nâibleri ile Sivas ve Amasya ve Bozok sancaklarında ve sâir ol havâlîde vâki' kazâların kuzzât ve nüvvabı zîde-fazlehüm ve mefâhirü'l-emâsili ve'l-akrân â'yân ve voyvodgân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle işleri zide-kadruhüm tevkî'-i refî-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Sivas ve Amasya ve Bozok sancakları ile Zile Merzifon kazâları havâlîsinde eyid-i nâsda bulunan âtik ecnâs altın va sâire zer ü simi mukaddemce Anadolu ve Rumeli'nin ücra kollarına ısdâr ve tesyâr olunan evâmîr-i şerîfemde tasrîh ve beyan kılınan fiât ile Darbhane-i Amirem için mübâyaa etmek üzere Agya nâm zimmî me'mûr kılınmış olduğundan bahisle sâlifü'z-zikr mâhâllerde bulunan ol makûle ecnâsı meskûkât me'mûru mersûm ma'rîfetiyle mübâyaa olunmak üzere nizâm-ı derc ile me'mûriyetini hâvi emr-i şerîfim sudûru ricâl-i Devlet-i Aliyyemden hâlâ Darbhane-i Amirem nâzırı iftihârü'l-ekâbiri ve'l-ekarim Seyyid Alî Rıza zîde-uluvvehü tarafından ifâde inhâ olunur taşra mâhâllerde bulunan bu misillû meskûkât fiât-ı meşrûha ile cânibi Darbhâne-i Amirenden ta'yîn olunmuş ve olunacak mübâyaaacılara verilip. Ahere verilmek ve iş bu vazî' takdir olunan fiâtı maddesinin nihâyet müddeti üç mâh olub müddet-i mezbûre iktizâsından sonra fiâtı mezkûre tenzîl olunacağından hemen elde olanlar zikr olunan evâmîr-i şerîfem tarihinden üç mâh kadâr bu fiât ile mübâyaaacılara verilmek ve verilmeyipde muğâyir-i rızâ-yı şâhânem ahzu ve i'tâyâ cesâret eden olur ise ol mahallin vâli ve mütesellim ve voyvodaları ma'rîfetiyle derhâl ahz ve habsi ve ismi şöhetleriyle keyfiyeti Der-Saâdetime ba-ilâm tahrîrât ve inhâ olunarak sunûh edecek İrâde-yi Aliyyeme tatbikan tedibâtı lâyıkaları icrâ olunmak ve zikr olunan mübâyaaacılar dahi tâmâ' ve irtikâba meyil ile mübâyaa edecekleri ecnâs-ı altın ve sâir zer-ü simi doğruca Darbhane-i Amireme gönderilmeyerek ecnebiye verilmek zâmm ve fâsidiyle indlerinde ketûm ve ihfâ ettikleri ihsâs olunduğu hâlde bu makûle mürtekibi hıyânet olan mübâyaaacıların dahi vâkaları ber- vech-i hâfi Darbhane-i Amireme işâr itba kılınarak bunlar dahi Darbhane-i Amirem ma'rîfetiyle te'dîb kılınmak hususları muktedâ-yı emir ve fermâ-nı şâhânem karargir olan nizâmı muktedâsından olmaktan nâşi siz ki vezîri müşâr ve mütesellim kapucubaşı ve kuzât ve nüvvâb ve sâir muma-ileyhsiz ber-vech-i meşrûh üzere amel ve hareket eylemeniz

fermânım olunmağın tenbîhen ve ihtimâmen mâhsûsen iş bu emr-i celilü'l-kadrim ısdâr ve mübâyaacı mersûm tisyâr olunmuştur. İmdi sâlifü'z-zikr mahallerde olunan ol misillû ecnâsın fiâtı muharrere ile me'mûr mârifetiyle cânibi Darbhane-i Amirem için mübâyaası ile nizâm-ı mezkûrun infaz ve icrâsına ihtimâm ve dikkat kılınması irâde-i katia-i şâhânem muktedâsından idüğü ve bu bâbda ağmâz ve rehâvet ve zihusûl ve gafletle muğâyiri emir ve fermân pâdişâhânem hareket vukû'a gelmek ihtimâli olur ise cesâret eden ve ruhsat verenler haklarında balada mezkur vaidât-ı şâhânem icrâ kılınacağı mukarrer ve muhakkak edüğü ma'lûmunuz oldukda berminvâl-i meşrûh amil ve hareketle ifâyı muktezâyı kâr-ı güzârı ve sadâkate bi'l-ittifak ikdâm ve dikkat ve hılâfı vazı' hâlet vukunu tecvîzden hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdir olmuştur. Buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şer'ef-yafte-i sudûr olan. Fermân-ı vâcibü'lü-itbâ ve lâzımü'l-ımtisâlimin maznûnu itâatı makrûnuyle âmil olasız şöyle bilesiz. Alâmeti şerîfe i'timâd kılınız.

Tahrîren fî evaîli şehri Zi'l-hiceti's-şer'ife sene tis'a ve erbaiyn ve mi'eteyni ve elf. Fi. evaili Zi'l-hicce 1249 [Evaili Zi'l-hicce 1249]

Kad vasale ileynâ 1249

Be-makâmı Kostantiniyye el-mahruse.

Belge [38-1] Fermân [Hafik Nahiyesi Masarîfât Defteri]

Kıdvetü'l-nüvvâbi'l-müteşerri'in Sivas kazası nâibi mevlânâ zidet-ilmuhum ve mefâhirü'l-emasili ve'l-akrân â'yân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle işleri zîde kadruhûm tevki'-i refi-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki mukaddemâ sâdir olan fermân-ı âlî-şân mücebince bu def'a Sivas kazasına tâbî Hafik nahiyesinin kırk dokuz senesi Recebü'l-ferdi gurresinden Zi'l-hiceti's-şerîfesi gayetine gelince vuku' bulan masarîfatın Der-Saâdetime vürûd eden mûmzâ ve memhûr bir kıta tevzî' defter yekûnü kırk beş bin sekiz yüz seksen iki kuruş dört paraya bâliğ olmuş ve defteri mezkûr bi't-tekkün iki yüz kuruşu tenzîl ile maa harç fermânı sahha'l-bakî fark beş bin yüz yigirmi dokuz kuruşun tevzî' irâde-i aliyyeme mütevâkkıf edüğü bu tarafda tedkik defâtire me'mûru olan ricâl-i Devlet-i Aliyyemden şikk-ı sâlisin inzimâmıyla hâlâ Harâmeyn-i şerîfeyn muhasebecisi iftihârü'l-ekâbir ve'l-ekârîm Alî Raif zîde-

ulüvvuhu zîr-i deftere tahrîr ve temhîr etmiş defter-i mezkûr bâlâsına sahh-ı keşîde olunarak îade ve irsâl kılınmış olmakla siz ki nâib ve â'yân ve sâir mûmâ-ileyhimsiz vusûl-i emr-i şerîfim sâlifü'z-zikr kırk beş bin yüz yigirmi dokuz kuruşu ma'rifetiniz ve cümle ma'rifet-i ile nahiye-i mezbûr ahâlîsine ta'dil ve tesviye şurûtuna riâyet olunarak tevzî' ve taksim ve yerlü yerinden cemî' tahsîl ile mahalline te'diye ve teslim dikkat ve meblağ-ı mezbûrun hıyni tevzî'nde defteri mezkûre bir akçe zâmm ve ilave olunmak ve-yâhûd tahsîldârîye nâmîyle ziyade akçe ahzü ve tahsîl kılınmak lazım gelir ise bi't-tahkik mütecâsir olanların haklarından gelineceğini muhakkak ve mukarrer olduğuna binâen ana göre amel ve hareket mezîd-i ihtimâm ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın mahsûsen iş bu emri celili kadrim ısdâr ve tesyâr olunmuştur. İmdi keyfiyet ma'lûmunuz oldukça ber-minvâl- muharrer amel ve harekete ziyade ikdâm ve gayret ve meblağ-ı mezbûrun sûret-i tevzî' ve tahsîli bu tarafda dahi ma'lûm olmak için lazım gelen i'lâmın Der-Saâdetime irsâl ve takdîme mübadat ve mugayiri vaz'ından rü'yet-i ruhsat ile nefsinizi mühlikeye ilkadan tevakki ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî şân sâdır olmuştur. Buyurdum ki ve vusûl buldukta ve bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittiba ve lâzimü'l-imtisâlîmin mazmun itâatı makrûnuyla amel ve hareket eyleyesiz. Şöyle bilesiz a'lâmeti şerîfeye i'timâd kılasız. Tahriren fi evâil-i şehri Rebi'ü'l-evvel sene hâmsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi. evaili Rebi'ü'l-evvel 1250

[Evaili Rebi'ü'l-evvel 1250]

Kad vasale ileynâ. Fi 29 Ra Sene 250.

[Rebi'ü'l-ahir 1250]

Be-makâmı Kostaniniyye el-mâhrusa

Kırk dokuz senesi Recebü'l-ferdinin guresinden, Zi'l-hiccesi gayetine değin altı mâhda Hafik nahiyesinde vuku' bulan masârıfatı defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur.

Mütesellimi sâbık Seyyid Ağa zamanında firâri topcu neferâtını bâ-buyruldu teftişine me'mûr mübâşirine verilen hizmet 50 kuruş.

Seyit Ağa zamanında ber-mûceb-i pusula sancak masârıfatından iktizâ edip verilen 596 kuruş.

Recep tevzî' fermânına verilen 370 kuruş.

Recep tevzî'nden bazı kurâlârda kalan bakayâ 1461 kuruş.

Devletlü inâyetli veliyyü'n-niam efendimizin ba-devleti ve'l-ikbâl, Sivas'a teşriflerinde ber-mu'tâd verilen esb baha 5200 kuruş.

Davetiye ve ilâniye buyruldu su ile me'mûr hazine baş buğu Sâlîh Ağaya verilen hizmeti mübaşiriyye 1200 kuruş.

Agnâm ve şair mübâyaaları buyruldu larıyla me'mûrlara verilen hizmet 100 kuruş

Teehhül maddesinde hılâfı rıza aldıkları fâhiş başlık memnûiyyeti buyruldu su ile me'mûr mübaşir ağaya verilen hizmet 150 kuruş.

Eyâlet-i Sivas tevcîhatı hümâyûnda uhde-i hazretive liyyü'n-niami ibka buyruldu ğu i'lam ve i'şae buyruldu su ile me'mûr mübaşir efendiye verilen hizmet 400 kuruş.

Yedinde tezkere olmayan kapulu asker tâifesine konak verilmeyüp sâir murûr ubûr edenler yeyüp içeceklerin akçe almak buyruldu suna verilen 100 kuruş

Firâri Tuzcuo ğlu bu taraflara gelir ise ahzü girift olunmak üzere bâ-buyruldu lar me'mûra verilen hizmet 40 kuruş.

Kırk dokuz senesi için ber-mûcibi pusula şer' iye nuhâs nakliyesine verilen 240 kuruş 26 para.

İhtiyarların Sivas'a vürûdlerinde vâki' olan masârîfatları 60 kuruş.

Asker için me'mûr kullarına verilen 150 kuruş.

Reâyâ gerde ği için ber-mantûk-ı emr-i alî sâdır olan buyruldu ları ile me'mûru mübaşire verilen 60 kuruş

Kırk dokuz senesi rûzî hazerı itibârıyla ber-mûcibi pusula şeriye ref-i menzilin taksiti evvelînden isâbet 434 kuruş 14 para.

Ref-i menzilin hizmeti mübaşiriyyesine verilen 200 kuruş.

Elli senesine mâhsûben bâ-emr-i âlî matlûb buyrulan bedeli ağnam ber-mûcib-i pusula şer' iye verilen 356 kuruş 12 para.

Hizmeti mübaşiriye verilen 200 kuruş.

Elli senesi gurre-i muharrem itibârıyla mâl-ı hazeriyenin evvelînden musîb 59 kuruş 36 para.

Hizmeti mübaşiriyyesine verilen 200 kuruş.

Cem'an yekûn

11663 kuruş para bâladâ muharrer iş bu meblağı mezbûrun ber sehmi.
+02366 âdi güzeştesi
14029 kuruş 4 para
Kırk dokuz senesi mâlî muhassıllık mâhsulatı taksit-i evvel 14000 kuruş
Ber-mû'tâd defter buyruldu su maan esb baha 3800 kuruş
Re'si' a'yâniyye 1000 kuruş
Nahiye-i mezkûrun nüfûs mukayyidi efendiye altı aylık maaşı 300 kuruş
Nüfus nâzırı Ethem Be'ye altı aylık maaşı 400 kuruş
Nahiye-i mezkûrun ayânı ağaya a'yâniyye 500 kuruş
Divan çavuşlarına 100 kuruş
Ber-mû'tâd Sivas salyânesinden ifrâz olunarak zâmî 10000 kuruş
Hakim efendi hazretlerine harc-ı imza 1103 kuruş
Ber-mû'tad kâtip efendilere kâlemiyye 200 kuruş
Ber-mutad Hakim efendi kethüdasına 250 kuruş
Huddâmiyye 150 kuruş
Muhzırlara 50 kuruş
Cem'an yekûn
45882
-03200
44682
+00447 harc-ı fermân
45129

Belge [38-2] Masarifat Defteri [Hafik Kazası ve Köyleri Masarifat Defteri]

Muahharen merhâmet efzâ-yı sudûr olan fermân-ı cihan mutâ'-i şâhâne mantûk-ı münif-i üzere umûr-i mühimme ve mevâdd-ı Devlet-i Aliyyeden mâadâ bazı hizmeti mübâşariyye ve ücret misillû tenghihî îcâb eden masârifât-ı fâhişenin surhle ile mim işâret olunduğu vechile bundan böyle tevzî'at hılâf-ı rızâ-yı âli ziyâde fâhiş nesne idhâle cesâret olunmak, şartıyla ğayr-i ez tenzîli iktizâsının icrâsı bâbında fermân hazret-i ve'lîyyün emrindir.

Karye-i İşhânı 706 kuruş 10 para

Karye-i Kelhıdık 376 kuruş 36 para
Karye-i İnceağa 376 kuruş 26 para
Karye-i Beyinpınarı 988 kuruş 30 para
Karye-i Başbüyük 659 kuruş 7 para
Karye-i Sofular 188 kuruş 13 para
Karye-i Hanzar 517 kuruş
Karye-i Veng-i Sagır 235 kuruş 17 para
Karye-i Sarı 235 kuruş 17 para
Karye-i Düğer 847,5 kuruş
Karye-i Beğdili 94 kuruş 6 para
Karye-i Karabalçık 14125 kuruş
Karye-i Kenîsa 282,5 kuruş
Karye-i Öregir 612 kuruş 3 para
Karye-i Zona 2825 kuruş
Karye-i Horhun 113 kuruş
Karye-i Üzeyir 423 kuruş 31 para
Karye-i Emir 188 kuruş 13 para
Karye-i Emre 141 kuruş 10 para
Karye-i Karlı 894 kuruş 23 para
Karye-i Göğdin 2825 kuruş
Karye-i Küre 2825 kuruş
Karye-i Kemisi 1298 kuruş
Karye-i Koçhisar 287 kuruş 2 kuruş
Karye-i Yarhisar 2165 kuruş 13 para
Karye-i Çimenyenicesi 1130 kuruş
Karye-i Tödürge 1459 kuruş 23 para
Karye-i Tavşanlı 753 kuruş 13 para
Karye-i Tuzhisar 2060 kuruş 14 para
Karye-i Acıpınar 2825 kuruş // [Sayfa 39] //
Karye-i Akpınar 847 kuruş
Karye-i Celallı 988 kuruş 30 para
Karye-i Cirhin 470 kuruş 33 para

Karye-i Torusu 235 kuruş 17 para
Karye-i Horsana 753 kuruş 13 para
Karye-i Emirhân 235 kuruş 17 para
Karye-i Gavraz 329 kuruş 23 para
Karye-i Moluç 2825 kuruş
Karye-i Hoşvenk 94 kuruş 7 para
Karye-i Bingöl 8475 kuruş
Karye-i Farahşâdyenicesi 188 kuruş 13 para
Karye-i Kızılcakışla 235 kuruş 17 para
Karye-i Fılındır 2825 kuruş
Karye-i Gerne 188 kuruş 13 para
Karye-i Karayün 565 kuruş
Karye-i Bakarıç 2825 kuruş
Karye-i Yavu 235 kuruş 17 para
Karye-i Tahtıkement 470 kuruş 33 para
Karye-i Mamuğa 423 kuruş 30 para
Karye-i Kulyusuf 235 kuruş 17 para
Karye-i Gulâm 235 kuruş 17 para
Karye-i Beştepe 141 kuruş 10 para
Karye-i Tutmaç 329 kuruş 24 para
Karye-i Hâcemiriza 235 kuruş 17 para
Karye-i Karacaşar 235 kuruş 17 para
Karye-i Seyfik 706 kuruş 10 para
Karye-i Acıpınar kurbu Seyfik 376 kuruş 27 para
Karye-i Boğazkesen 706 kuruş 10 para
Karye-i Mehmedik 94 kuruş 6 para
Karye-i Yassicabel 235 kuruş 17 para
Karye-i Şahbey 141 kuruş 6 para
Karye-i Sinekli 235 kuruş 17 para
Karye-i Ebüğen 94 kuruş 6 para
Karye-i Karağömlek 235 kuruş 17 para
Karye-i Budaklı 43 kuruş 3 para

Karye-i Kızılcakışla 235 kuruş 17 para
Karye-i Tatlıcak 470 kuruş 33 para
Karye-i Kürt 423 kuruş 31 para
Karye-i Apardı 753 kuruş 37 para
Karye-i Apa 376 kuruş 26 para
Karye-i Hayırbey 517 kuruş 27 para
Karye-i Damlacık 329 kuruş 23 para
Karye-i Ağcaviran 141 kuruş 10 para
Karye-i Serpincik 188 kuruş 13 para
Karye-i Himmət Fakih 329 kuruş 13 para
Karye-i Hâcebeğler kebîr ve sagîr 470 kuruş 33 para
Karye-i Yenice kurbu Güllüce 94 kuruş 7 para
Karye-i Güllüce 188 kuruş 4 para
Karye-i Kaldı 306 kuruş
Karye-i Şimkürek 94 kuruş 6 para
Karye-i İmaret 141 kuruş 10 para
Karye-i Mescitli 94 kuruş 6 para
Karye-i Armutlu 47 kuruş 3 para
Cem'an yekûn 45129 kuruş

Belge [39-1] Fermân [1249 Yılı Sivas ili Masarifatı]

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'in Sivas kazası nâibi mevlânâ zidet-ilmuhum ve mefâhirü'l-emasili ve'l-akrân â'yân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zîde kadruhûm tevki'-i refi-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki mukaddemâ sâdır olan fermân-ı âlî-şân mücebince bu def'a Sivas kazasının kırk dokuz senesi Recebü'l-ferdi guresinden Zi'l-hiceti's-şerîfesi gayetine gelince vuku' bulan masârîfatın Der-saâdetime vürûd eden mûmzâ ve memhûr bir kıta tevzî' defteri yekûnu yüz on sekiz bin sekiz yüz üç kuruş on sekiz paraya bâliğ olmuş defteri mezkûr bi't-tahkik iki bin sekiz yüz on sekiz kuruşu tenzîl ile maa harc-ı fermân sahha'l-bâki yüz on yedi bin yüz altmış kuruşun tevzî' irâde-i aliyyeme mütevâfik edüğünü bu tarafta tedkik defâtire me'mûr olan ricâl-i Devlet-i Aliyyemden şikk-ı sâni inzimâmyla hâlâ Harâmeyn-i Şerîfeyn muhasebecisi iftihârü'l-ekâbirî Alî Raif

zîde ulüvvehu zîri deftere tahrîr ve temhîr etmiş ve defteri mezkûra balasına sahh-î keşîde olunarak. İâde ve irsâl kılınmış olmakla sizki nâib ve sâir mûmâ-ileyhimsiz vusûlü emr-i şerîfimde sâlifü'z-zikr yüz on yedi bin yüz altmış kuruş ma'rifetiniz ve cümle ma'rifetiyle kaza-i mezbûr ahâlîsine ta'dil ve tesviye şurûtuna riâyet olunarak tevzî've taksim ve yerlü yerinden cemî' ve tahsîl mahalline tediye ve teslimine dikkat ve meblağ-ı mezbûrun hîn-i tevzî'nde defteri mezkûre bir akçe zâmm ve ilave olunmak ve yâhûd tahsîldârîye nâmîyle bir akçe ziyade ahz ve tahsîl kılınmak lazım gelir ise bi't-tahkîk mütecâsir olanların haklarından gelineceği muhakkak ve mukarrer olduğuna binâen ana göre amil ve harekete mezîd-i ihtimâm ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın mahsûsen iş bu emr-i celilü'l-kadrim ısdâr ve tesyâr olunmuştur. İmdi keyfiyet ma'lûmunuz oldukta ber-minvâl-i muharrer amil ve harekete ziyade ikdâm ve gayret ve meblağ-ı mezbûrun sûret-i tevzî've tahsîli bu tarafda dahi ma'lûm olmak için lazım gelen i'lâmın Der-saâdetime irsâl ve takdîme müsâraat ve mugayiri vaz-ı ve iradet-i ruhsat ile nefsinizi mühlikeye ilkadan tevakki ve mübâadât eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmuştur. Buyurdum ki vusûl bulduktaki bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ ve lazimü'l-ımtisâ'limin mazmûn i'tâatı makrûnuyla amil ve hareket eyleyesiz şöyle bilesiz a'lâmeti şerîfeye i'timâd kılasız. Tahrîren fi evâil-i şehri Rebi'ü'l-evvel sene hâmsin ve mi'eteyn ve elf. Evaili Rebi'ü'l-evvel Sene 1250 [Evaili Rebi'ü'l-evvel Sene 1250]

Kad vasale ileynâ. Fi 29 Z. Sene 250.

Kostaniniyye el mâhrusa.

Belge [39-2] Masarifât Defteri [Sivas Kazası Masarifât Defteri]

Bin iki yüz kırk dokuz senesi Recebü'l-ferdinin gurrelerinden sene-i merkûm Zilhiccesi ğâyetine değin altı mâhda Sivas kazasının vuku' bulan masârifât defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur.

Sivas muhassılı sâbık Seyyid Ağa'nın memhûrlu senediyle Haremeyn voyvodası ademleri için üç günlük verilen tevcîhatı bedel-i ta'yînât 180 kuruş.

Yine Seyyid Ağa'nın memhûrlu senediye Arabkir suvâri askeri Konya'ya azîmetlerinde dört günlük verilen bedel-i ta'yînâtı 142 kuruş.

Seyit Ağa'nın memhûrlu senediyle Elbistan tarafından azîmet eden nizâm-ı askeri piyâde yevmi 2 bedel-i ta'yînât 38 kuruş.

Kırk dokuz senesi imdâdı hazeriyenin taksîd-i sânisinden 123 kuruş hizmeti mübaşiriyye 200 yekûn 323 kuruş.

Üç nefer mekkârecibaşılara ve bir nefer etmekci şeyhına dört mâhı baha 65 kuruş.

Nizâmı askeriyenin hastalarına mukayyed olup ta'yînâtları verilmek için ba-emr-i âli vürûd eden Nuri tatarı huddâmiyye 250 kuruş.

Devletlü inâyetli veliyyün-niâm efendimizin Sivas'a teşriflerinde mukaddem tarîklerin tathîri için bâ-buyruldu me'mûr buyrulan tatarı 300 kuruş.

Sakaroğlu Konağı'nın harem tarafına efendimizin tatarları için verilen bedeli kira 100 kuruş.

Seyit Ağa'nın memhûrlu senediyle Milli Hasan Bey için miktârı 5 yevm 9 Deli İbrâhime verilen 180 kuruş.

Seyit Ağa'nın mâhdumu memhûrlu tezkeresiyle hazine getiren süvâri 6 yevmi 3 verilen bedeli ta'yînât 63 kuruş.

Seyit Ağa'nın buyrulduyuyla çilingir esnâfına iâne 480 kuruş.

Seyit Ağa mâhdumu memhûrlu senediyle Karahisar Mutasarrıfı Osman Paşa hazretlerinin kapucular kethüdası piyâde 2 esb 3 yevm 10 verilen ta'yînât 100 kuruş.

Seyyid Ağa'nın memhûrlu senediyle ba-emr-i âli Kars muhâcirlerinin nakline me'mûr ağaya verilen 490 kuruş.

Seyyid Ağa'nın memhûrlu senediyle Trabzon vâlisi devletlü Osman Paşa Efendimizden hasbe'l-îcâb mâhsalı vürûd eden ağaya 430 kuruş.

Seyyid Ağa'nın memhûrlu senediyle Behisnili Ali Bey senedi ile kârındaşı Murtaza Bey süvâri 5 karındaşı Murtaza Beyin suvari-i yevm bedeli ta'yînât 100 kuruş.

Seyyid Ağa'nın memhûrlu senediyle Tokat'a vürûd eden 16 kuruş.

//[Sayfa 40]//

Seyyid Ağa'nın memhûrlu senediyle Mâlâtıya'lı Mustafa Ağa süvâri 15 yevmi 3 verilen bedeli ta'yînât 120 kuruş.

Seyyid Ağa'nın mâhdumu memhûrlu senediyle Mâlâtıya'lı Sülukoğlu Mehmet Ağa ademleri süvârilere yevmi 2 bedeli ta'yînât 130 kuruş.

Seyyid Ağa'nın memhûrlu senediyle mürûrundan hazineye getiren süvâri 8 yevmi 2 yevm-i bedeli ta'yînat 64 kuruş.

Seyyid Ağa'nın memhûrlu senediyle def'a Mâlâtıya'lı Sülûkoğlu piyade 11 esb 4 yevmi 21 bedeli ta'yînat 642 kuruş.

Seyyid Ağa'nın memhûrlu senediyle def'a Sülûkoğlunun ademleri piyade 2 esb 1 yevmi 10 bedeli ta'yînat 60 kuruş yem ve yiyecek.

Hademe ve mübâşiran-ı Devlet-i Aliyyeden dahi verilmek memnu iken bunlar [...] ¹⁵ Harc-ı fermân için verilen 1280 kuruş.

Seyyid Ağa ma'rifet-i ile hakim-i sâbık Mâhmut Efendinin vaktinde sancak masârifinden Sivas'a iktizâ' eden 1230 kuruş.

Seyyid Ağa'nın memhûrlu senediyle Maâden-i Hümâyûn topçularından süvâri 2 piyade 16 yevmi 2 verilen bedeli ta'yînat 80 kuruş.

Seyyid Ağa'nın vaktinde defter-i âtik mümteniü'l-husûl bazı fukarâdan ve dul hâtûnlardan bakayâ kalan 550 kuruş.

Seyyid Ağa'nın iki kıt'a memhûrlu senediyle Maâden-i Hümâyûn divân efendisi tebası süvâri 17 esb 8 yevmi 1 piyade 3 yevmi 8 def'a süvâri 7/8 bedeli ta'yînat 434 kuruş.

Seyyid Ağa'nın memhûrlu senediyle iken voyvodâlârın ademleri süvâri 16 yevmi 10 bedel-i tâ'yînat 320.

Gazzaz esnâfının bindelerinde sehve olunup alınmayan mebâliğ 86,5 kuruş

Seyyid Ağa'nın memhûrlu senedi ile saman vaz' olunan Sarrâc Hânı ta'mîri için Abdullah kavvâs ma'rifet-i ile masârifata verilen 125 kuruş.

Umûr-i memlekete dair Katırcı Hüseyin'in helak bâr-gîri bahası 200 kuruş.

Ba-pusula nuhâs nakliyesinden isabet eden 567 kuruş 13 para

Seyyid Ağa'nın tarafından top-keşân ve sâir hayvanatlar için sâman nâzırının ma'rifeti ile ba-defter-i müfredât 335 kuruş kendisine masârifatı kendisine ücret 265 kuruş yekûn 600 kuruş.

Râmazan-ı şerîfte ve ıydi mübarekelerde ba-pusula attâr esnâfından alınup endahte olunan barut-i siyah kıyye 200 fi 12 kuruş 2200

Firârî Tuzcuoğlu için bâ-buyruldu ta'yîn olunan ibrîk-dâr ağası Mehmet Ağaya verilen hizmet 40 kuruş.

¹⁵ Okunamadı

Mâhkemenin penceresine câm pahası 101,5 kuruş.

Menî' mürûr ve ecnâsı altın için ba-emr-i âli vürûd eden üç nefer tatar
verilen 400 kuruş.

Mütesellimlik tevcîhînin ber-mu'tâd verilen hizmeti mübaşiriyesi 3000
kuruş.

Kırk dokuz senesinin taksî-di evvel ref'-i menzil bedelinden 894 kuruş 7 para.

Ba-buyruldu hizmeti 300 kuruş

Ba-pusula şer'îye agnâm bedelinden 610 kuruş 30 para hizmetinden 122
kuruş 4 para yekûn 732 kuruş 34 para.

Buyruldu hizmeti 300 kuruş

Elli senesine mâhsûben taksîdi evvel mâl-i hazeriyesi 123 kuruş 4 para

Buyruldu hizmeti 300 kuruş

Cânib-i vilayetten ber-mu'tâd verilen muhzirîye 2000 kuruş

Nüfus nâzırı Ethem Bey'in ba-emr-i âli ta'yîn ve tahsîs kılınan altı mâhda
iktizâ' eden maaştan isabet 500 kuruş.

Mukayyidi Sıtkı Efendi'nin altı mâhda icâresi 900 kuruş

Beylik Sarâyının zemin îcârı 100 kuruş

Baltacı Mehmet Paşâ'nın evkafının icâresi 50 kuruş

Sarây kurbunda şâir tamının icâresi 250 kuruş

Han efendinin konak kirası ve'lîyyü-niâm efendimizin tatar Ağası 150 kuruş
ikâmet eylediği konak kirası 150 kuruş yekûn 300 kuruş

Taşhana vaz olunan kilit 20 kıymeti 50 kuruş

Odun eminine kilit 18 kuruş

Saman hâneye kilit 3 kuruş 10

Zincir haneye kilit 1 kıymeti 5 kuruş

Sarâyın ve çeşkanına mekanına ücret 65 kuruş

Ber-mu'tâd sarâyda hizmet eden dokuz nefer sarây-deran mâhiyyesi beher
nefere 15 kuruş toplam 690 kuruş.

Yeni Câmi şerîf evkafından kürkçülere vaz olundukta kira 130 kuruş

Bedestan kethudâlârının ücreti 1000 kuruş kıymeti 1250 kuruş

Şehir kethüdalârının ücreti 250 kuruş

Mütesellim beyin sahihli pusulası ile Tophâne-yi Amire askeri firârî için devletlü Hâil Efendimizin kavasına verilen 750 kuruş.

25145

+06000 ber-mu'tâd altı ayda îcâb eden güzeşte

31145

Kırk dokuz senesi taksîd-i evvelî mâl-ı muhassılığ 86000 kuruş

Ber-mu'tâd defter buyruldu 2500 kuruş

Ber-mu'tâd esb-baha 1250 kuruş

Ber-mu'tâd res'i â'yâniyye 1000 kuruş

Sâlâcı ve gerek firârî Asâkir-i Mansûre'ye ve sâireye hasbe'l-îcab cânib-i vilayetten verilen kumar bar-girleri ücreti ber-mûcib pusula 2000 kuruş.

Harâc-ı hâlâs 200 kuruş

Sarrafiye 150 kuruş

Divan çavuşlarına 100 kuruş

Faziletli hakim efendiye harc-ı imza 3108 kuruş

Ber-mûtâd dört mâhkeme kâtiblerine kâlemiye 800 kuruş

Hakim efendi kethüdasına ber-mu'tâd 250 kuruş

Ber-mu'tâd hüddamiye 300 kuruş

Ber-mu'tâd muhzırıye 100 kuruş

Cem'an Yekûn

128803

+010000 ber-mu'tâd mahiyyeye ifrâz minhâ'

118803

+002803 tenzîl

116000

+001160 harc-ı fermân

117160

Belge [40-1] Esnaftan Toplanan Vergiler

Muahharen merhâmet efza-yı sudûr olan fermân-ı cihan mu'tâ'-i şahâne mantûk-ı münîf üzere umûr mühimme ve mevâdd-ı Devlet-i Aliyyede mâ-adâ bazı

hizmet-i mübaşiriye ve ücreti murat misüllü tenkihi îcâb eden masârifat-ı fiât-ı fâhişenin surhle-i samim işâret olunduğu vechi ile bundan böyle tevzî'at emr-i ehemminde hilâf-ı rıza-yi âlî ziyade ve fâhiş nesne idhâline cesaret olunmak şartıyla gayr-i ez-tenzîli iktizâ'sının icrâsı bâbında fermân-ı hazret-i veliyyü'n-emrindir.

117160

-023160 mâhâllata ifrâz

93000

01322

+00689

95011

İş bu meblağ-ı mezbûr belde-i merkûmenin tâife-i esnâfindan gayr-i ez penbeciyân sâir esnâfindan sicili mahfuzda mukayyed bindeler vech-i üzere tevzî' ve taksim olundukta bindenin beher kuruşuna yüz elli iki kuruş yigirmi üç para iktizâ' eyledi

Bakkaldan mumhâneye ifrâz mümteniü'l-husûl

Börekçiden tahmise ifrâz mümteniü'l-husûl

Tâife-i Bezzâz ve boyacı binde 62 kuruş 59536 para 7

Tâife-i Haffaf binde 90 kuruş 1375 para 21

Tâife-i Basmacı binde 9 kuruş 1373 para 17

Tâife-i Bakkal binde 88 kuruş 30 para

13541 kuruş 25 para

-1322 mumhâne ye ifrâz mümteniü'l-husûl

12219

Tâife-i Kuyumcu binde 35 kuruş 15 para 5397 kuruş 23 para

Tâife-i Börekçi binde 33 kuruş 15,3528-689 = 2839 tahmiye ifrâz mümteniü'l

husûl

Tâife-i Attâr binde 30 kuruş 10 para 46150 kuruş 7 para

Tâife-i Debbâğ binde 13 kuruş 6 para 2006 kuruş 17 para

Tâife-i Tütüncü binde 41 kuruş 10 para 6293 kuruş 34 para

Tâife-i Terzi binde 30 kuruş 10 para 4915,5 kuruş

Tâife-i Kazgancı binde 22 kuruş 6 para 3379 kuruş 22 para

Tâife-i Kazzâz binde 11 kuruş 6 para 1701 kuruş 11 para

Tâife-i Çilingir binde 13 kuruş 36 para 24265 kuruş
Tâife-i Temürcü binde 15 kuruş 6 para 2312 kuruş 22 para
Tâife-i Nalbant bindesi 8 kuruş 4 para 1235 kuruş 32 para
Tâife-i Mûy-tâf binde 12 kuruş 26 para 1930 kuruş 12 para
Tâife-i Sarrâc binde 9 kuruş 26 para 1472 kuruş 25 para
Tâife-i Sipah pazarı binde 13 kuruş 6 para 2006 kuruş 17 para //[[Sayfa 41]]//
Tâife-i Berber binde 15 kuruş 6 para 2312 kuruş 23 para
Tâife-i Göncü ve eskici binde 5 kuruş 6 para 785 kuruş 32 para
Tâife-i Semerci binde 10 kuruş 8 para 1556 kuruş 7 para
Tâife-i Kılıçcı binde 9 kuruş 6 para 1396 kuruş 3 para
Tâife-i Katırcı binde 3 kuruş 2 para 1665 kuruş
Tâife-i Kesim arpacı 1100 kuruş
Tâife-i Kesim Tuzcu 3000 kuruş
Tâife-i Ekmekci kesim 1200 kuruş
Tâife-i Bostancı 1250 kuruş
Tâife-i Kesim Hammâl meydanı 120 kuruş
Tâife-i Kürkcü 600 kuruş
Cem'an yekûn
93000 kuruş yalnız dokuz bin kuruştur.

Belge [41-1] Tevzî' ve Taksim Defteri [Sivas Kazası Masarifat Defteri]

İş bu bin iki yüz kırk dokuz senesi Receb-i şerîf guresinden Zi'l-hiccesi gayetine değin Sivas kazasının vuku' bulmuş olan masârîfatının bir kıta' mûmza ve memhûr defteridir. Adde't-temsir ve lede't-tedkik ve't-tenzîl sahha'l-bakî mebâliğin tevzî' irâde-i aliyyeme taalluk etmiş ve defter-i mezkur balasına sahh-ı keşide olunarak iade ve irsal kılınmış olmakla tevziine irade-i aliyye taalluk eden mebâliğden belde-i merkûme mâhâllatına cümle ma'rifetleri ve ma'rifeti şer' ile ifrâz olunan mebâliği yigirmi dört bin yüz altmış kuruş ve nakîbü'l-eşrâf efendiye tahsildârîye bin ve çavuşlarına yüz on kuruş ki cem'an yigirmi beş bin iki yüz yetmiş kuruş belde-i merkûm mâhâllatının sicill-i mâhfûzda mukayyed müselleme ve reâyâ hâneleri üzerlerine tevzî' ve taksim defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur.

Fi 11 Z. Sene 250. [11 Zi'l-hicce 1250]

Memleketten ifrâz 24160 kuruş
Nakîbü'l-eşrâf şerâfetlü efendiye tahsîldârîye 1000 kuruş
Çavuşlarına çizme baha 110 kuruş
Cem'an yekûn
25270 kuruş
Mahalle-i Kösedere-i Müslim
Müslim hâne 49 kuruş 338 para 6
Reâyâ hâne 2 kuruş 13 para 30
Mahalle-i Akdeğirmen
Müslim hâne 49 kuruş 338 para 8
Reâyâ hâne 105 kuruş 722 para 22
Mahalle-i Osman Paşa
Müslim hâne 18 kuruş 123 para 33
Reâyâ hâne 15 kuruş 103 para 8
Mahalle-i Kenîsa
Müslim hâne 7 kuruş 48 para 6
Reâyâ hâne 143 kuruş 984 para 6
Mahalle-i Kurtmescidi
Müslim hâne 3 kuruş 20 para 26
Reâyâ hâne 2 kuruş 13 para 30
Mâhâle-i Çavuşbaşı Müslim hâne 58 kuruş 399 para 5
Mahalle-i Ağcabölge
Müslim hâne 31 kuruş 213 para 13
Reâyâ hâne 80 kuruş 550 para 20
Mahalle-i Ece
Müslim hâne 108 kuruş 743 para 8
Reâyâ hâne 129 kuruş 896 para 33
Mahalle-i Örtülüpınar
Müslim hâne 25 kuruş 103 para 7
Reâyâ hâne 87 kuruş 598 para 7
Mahalle-i Üryân-i Müslim
Müslim hâne 32 kuruş 220 para 8

Reâyâ hâne 64 kuruş 440 para 17
Mahalle-i Baldırpazarı
Müslim hâne 6 kuruş 41 para 11
Reâyâ hâne 96 kuruş 660 para 24
Mahalle-i Üryan-i zimmî
Müslim hâne 48 kuruş 330 para 6
Reâyâ hâne 119 kuruş 826 para 37
Mahalle-i Kösedere-i Zimmî
Müslim hâne 28 kuruş para 33
Reâyâ hâne 97 kuruş 66 para ?
Mahalle-i Küçükbengiler
Müslim hâne 4 kuruş 275
Reâyâ hâne 98 kuruş 674 para 15
Mâhâle-i Bazar
Müslim hâne 2 kuruş 15 para 30
Reâyâ hâne 178 kuruş 1214 para 30
Mahalle-i Kal'a-i Atik Müslim hâne 20 kuruş 137 para 23
Mahalle-i Kal'a-i Cedit
Müslim hâne 8 kuruş 55 para 1
Reâyâ hâne 2 kuruş 13 para 30
Mahalle-i Abdu'l-vahhab Gazi Müslim hâne 8 kuruş 55 para 5
Mahalle-i Kılavuz Müslim hâne 30 kuruş 206 para 18
Mahalle-i Hâce Mehmet Müslim hâne 53 kuruş 364 para 27
Mahalle-i Hâce Mâhmud
Müslim hâne 24 kuruş 15 para 6
Reâyâ hâne 10 kuruş 68 para 32
Mahalle-i Hâce Velî Müslim hâne 28 kuruş 192 para 27
Mahalle-i Hâce Zâhid
Müslim hâne 34 kuruş 233 para 38
Reâyâ hâne 16 kuruş 110 para 5
Mahalle-i Sofu Himmet Müslim hâne 29 kuruş 199 para 22

Mahalle-i Zâviye-i Alîbâba hâne-i Müslim 29 kuruş 199 para 22 (doksan dokuz)

Mahalle-i Alîbâba

Müslim hâne 43 kuruş 295 para 36

Reâyâ hâne 3 kuruş 20 para 25

Mahalle-i Gökçebostan

Müslim hâne 28 kuruş 192 para 27

Reâyâ hâne 3 kuruş 20 para 25

Mahalle-i Bahtiyarbostanı

Müslim hâne 41 kuruş 282 para 6

Reâyâ hâne 5 kuruş 34 para 16

Mahalle-i Oğlançavuş

Müslim hâne 25 kuruş 172 para 2

Reâyâ hâne 7 kuruş 48 para 6

Mahalle-i Sarıseyh

Müslim hâne 52 kuruş 357 para 32

Reâyâ hâne 62 kuruş 426 para 25

Mahalle-i Hammâmardı

Müslim hâne 24 kuruş 165 para 6

Reâyâ hâne 7 kuruş 48 para 6

Mahalle-i Küçükminare

Müslim hâne 89 kuruş 157 para 17

Reâyâ hâne 24 kuruş 157 para 11

Mahalle-i Temürcülerardı

Müslim hâne 26 kuruş 178 para 36

Reâyâ hâne 110 kuruş 756 para 38

Mahalle-i Kayırcık

Müslim hâne 9 kuruş 61 para 36

Reâyâ hâne 20 kuruş 137 para 25

Mahalle-i Şâh Hüseyin

Müslim hâne 27 kuruş 185 para 32

Reâyâ hâne 19 kuruş 121 para 30

Mahalle-i Hâmurkesen Müslim hâne 32 kuruş 220 para 8
Mahalle-i Ferhadbostanı
Müslim hâne 20 kuruş 137 para 25
Reâyâ hâne 18 kuruş 124 para 5
Mahalle-i Keçibula
Müslim hâne 25 kuruş 172 para 2
Reâyâ hâne 11 kuruş 75 para 27
Mahalle-i Tokmakkapı
Müslim hâne 27 kuruş 185 para 32
Reâyâ hâne 20 kuruş 137 para 25
Mahalle-i Paşabey
Müslim hâne 31 kuruş 213 para 13
Reâyâ hâne 2 kuruş 13 para 30
Mâhâle-i Köhnecivan
Müslim hâne 4 kuruş 275
Reâyâ hâne 40 kuruş 275 para 10
Mahalle-i Ganem Müslim hâne 34 kuruş 233 para 38
Mahalle-i Billur Müslim hâne 58 kuruş 399
Mahalle-i Abdülkerim Müslim hâne 30 kuruş 206 para 22
Mahalle-i Hâce İmâm
Müslim hâne 12 kuruş 82 para 22
Reâyâ hâne 58 kuruş 399 para 5
Mahalle-i Câmi-i Kebîr
Müslim hâne 25 kuruş 172 para 2
Reâyâ hâne 72 kuruş 495 para 16
Mahalle-i Veledbey Müslim hâne 19 kuruş 130 para 28
Mahalle-i Zilkar Müslim hâne 20 kuruş 137 para 25
Mahalle-i Yahyabey
Müslim hâne 43 kuruş 295 para 29
Reâyâ hâne 2 kuruş 13 para 30
Mahalle-i Şems-î Ferrâş Müslim hâne 71 kuruş 488 para 23
Mahalle-i Kabalı Müslim hâne 33 kuruş 227 para 3

Mahalle-i Gök Hüссâm Müslim hâne 14 kuruş 96 para 12
Mahalle-i İmaret Müslim hâne 40 kuruş 275 para 11
Mahalle-i Hâce Hüссâm Müslim hâne 11 kuruş 75 para 31
Mahalle-i Bâb-ı Kayseri
Müslim hâne 87 kuruş 598 para 27
Reâyâ hâne 79 kuruş 543 para 25
Mahalle-i Kal'aardı Müslim hâne 48 kuruş 330 para 12
Mahalle-i Gök Medrese Müslim hâne 57 kuruş 392 para 10
Mahalle-i Hâce Alî Çavuş Müslim hâne 14 kuruş 96 para 10
Mahalle-i Şeyhçoban Müslim hâne 30 kuruş 206 para 17
Cem'an yekûn
25270 yalnız yigirmi beş bin iki yüz yetmiş kuruş.

Belge [42-1] Vakfiyye [Şeyh Çoban Mahallesin'de Ayşe Hâtûn Vakfiyesi

]

Mâ fihi bi-ikrârî'l-vakfi'n-nukûd ve şurûtihi kuyûdihi hususihi ve umûmihi nasaba bi-sıhhatihi ve luzûmihi âlimen bi'l-hilâfi'l-câri beyne'l-eimmeti'l-eşrafi ve ene'l-fakir ileyhi azze şanuhu Halil en-naibi medine-i Sivas afa anhu.

Medine-i Sivas'da vâki' Şeyh Çoban Mahallesi sakinelerinden sahîbetü'l-hayrât ve'l-hasenât ve ragîbetü'l-müberrât olan, Aişe binti Abdullah tarafından vakf-ı atî'l-beyanı ikrârı ve't-tescîl ve ba'de da'vay-ı rucua vekil olup vekaleti zât-ı mezbûreyi bâ-ma'rifet-i şer' ârifan olan Asâkir-i Mansûre süvâriyelerinden Mehmet bin Yusuf ve Seyyid Hafîz Ahmet bin Mustafa nâm kimesneler şehadetleri ile sâbit ve sübût-ı vekaletine hükm-i şeri lâhik olan ulemâ'-i kirâmdan Emir-zâde Seyyid Hasan Efendi bin Hasan Efendi nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf ve şamihü'l-imâdi ve râsihu'n-evtâdda vakf-ı âtiyü'l-beyana mütevellî nasb olunan İbrâhim Bey bin Ahmet nâm kimesne mâhzarında bi'l-vekalet ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip müvekkelem vakıfe-i mûmâ-ileyhâ Ayşe Hâtûn vakta ki bu dâr-ı dünya-yı deniyyeye imân-ı nazar-ı birle nazar eyledikte fenası muhakkak ve terk olunmağa elyak berdar-ı müstevdî olduğunu izan eyledi ise lâ-cerem tedârik mâ-fât ve zâhire-i yevm-i mîkat olmak emniyesi ile atyeb-i mal ve ahsenü'l-menâlından olup akdemce âhere bey' eylediği mâhâlî-i merkûmede mülk menzili ve eşyâ-yı ma'lûmesi semenilerinden

yüz kuruş ba'de'l-vefât techîz ve tekfîn ve mâsârîfi sâiresi için ifrâz ve li-ecli'l-
emane mütevellî merkûme teslim ol dahi ba'de'l-kabz ve beş yüz kuruş dahi ifrâz ve
mümtâz kılıp hasbeten-lillahi teâlâ ve taleben li merz-âti rabbihi'l-kerim vâkf-ı
sahîh-i müebbet ve habs-i muhalled habs eyleyip şöyle şart eyledik. Mebâliğ-i
mezbûr beş yüz kuruş yed-i mütevellî ile beher sene a'lâ vechi'l-helal tîrbah olunup
hasıl olan rubh ve nemadan yarım kıyye şem-i asel mahalle-i merkûm mescid-i
şerîfine îkad oluna ve beher sene-i leyalî-i mübarekenin birinde miktar-ı kifaye helva
tabh olunup ahâlî-yi mâhâlle-i merkûm fukarâsına it'âm-ı taâm oluna ve fazla hâne
kalır ise vazife-i tevliyet fazla her ne kalır ise vazife-i tevliyet ola ve vakf-ı mezkûre
merkûm İbrâhim Bey'i mütevellî nasb eyledim mâ-dâm kayd-ı hayatta oldukça şurût-
ı mezkûremi icrâ eylemiye ve ba'de'l-vefât evlâd-ı zükûru ve evlâd-ı zükûrunun
evlâd-ı zükûru batnen ba'de-batnın mütevellî ola evlâd-ı zükûru mungârîz olur ise
evlâd-ı inâsı ke-zâlik batnen ba'de-batnın mütevellî olalar. El-ıyazü bi'llahi min
kahri'l-feyyaz evlâd-ı inâsı munkârîz olur ise ve Mekke-i Mükerreme şeref Allahu
teâlâ fukarâ'sı mutasarrıf ola deyu nukud-ı mevkuuf-u mezbûru fârîğân ani'ş-şevağili
mütevell-yi merkûm teslim eyleyip ol dahi vakfiyet üzere kabz ve tesellüm eyledi
dedikte gibbe't-tasdiki'ş-şer'i vekili vakife-i mûmâ-ileyhe kelâmını sebtî vifaktan
cânib-i şikaka azim olup vakf-ı nukuda ba'dehu kabulü ademlerimin luzûmuna
teşebbüs edüp mütevellî-i merkûm dahi sıhhat ve luzûmuna zahib olan eimme-i din
kavilleri ile mukabele birle hüküm talep edilecek fî zâmanına beyne'l-ulemâ' cârî
olan vech-i muhtâr üzere hakim-i muvakki-i sadr-ı kitap tuba lehu ve hüsn-i maab
efendi hazretleri huzurunda murafaa olduklarında hakim-i mûmâ-ileyh âlîmen bi'l-
hilâf mecarî beyne'l-eimmeti'l-eşrâf vakf-ı mezbûrun evvelen sıhâatine ve sâniyen
luzûmuna hüküm-i sahîh-i şeri ve kaza-yı sarîhi mer-i etmekle vakf-ı mezbûrun
vakfiye-ti sahîhi ve lazım olup min-ba'd nakzı iptâlî mümteniü'l-ihtimâl oldu.

Cera zalik.

Hurrire fi'l-yevmi tasi' ve'l-işriyn min şehr-i Rebi'ü'l-evvel sene hamsin ve
mi'eteyn ve elf.

Fi. 19 Rebi'ü'l-evvel Sene 1250 [19 Rebi'ü'l-evvel 1250]

Şuhudü'l-hâl

Hâce Alî Efendi mâhdumu Seyyid Abdullah Efendi

Mehmet Ağa bin Yusuf Bey

Tellak Hâce imâm ve Boynuyolukoğlu Hüseyin Ağa
Sarı Mustafa oğlu Mâhmut
Kâtibi mâhkeme Seyyid Alî Efendi
İbn Seyyid Mehmet Efendi

**Belge [42-2] Nakibü'l-Eşrâflıktan Azl Es-Seyyid Mehmet Arîf Efendi'nin
Görevden Alınması]**

Kıdvetü's-sadâti'l-kirâm Fertelli-zade es-Seyyid Memiş Efendi dâme şerefuhu siyâdetihi gıbbe't-tahiyyeti'l-vâfiye inhâ' olunur ki Sivas Han-ı Cedit ve Yıldızlı ve Elbeyli kazâlarında kaim-makam nakibü'l-eşrâf olan es-Seyyid Mehmet Arîf Efendi'nin hasebe'l-îcâb azil olunması bu def'a bâ-tahrirat-ı vâli ihbâr ve iş'âr olduğuna binâen merkûm es-Seyyid Mehmet Arîf Efendi hizmeti mezkûrede nazl ve hacir olunup kaza-i mezkûrenin kaim-makamı nikabet-i eşrâfa hizmet-i şerîfes-i iş bu bin iki yüz elli senesi Re'biü'l-evvelîsi guresinden cenab-ı şerîfinize tevcîh ve ihâle olunmuştur teseyyüt gerektirki saadat-ı kirâma tevkir ve ihtirâm edüp kuzât ve kaim-makamı senetleri ile teseyyüt ve izhârı a'lâmeti hadrâ edenler men' ve defî ve siz dahi kimesneye a'lâmet-i hadrâ vaz'ından haşyet ve iddia-yı neseb-i siyadet edenleri tarafımıza havâleye mübâderet ile iş bu emânet-i kübrada iffet ve istikâmet eyleyip sâdât-ı kirâmdan tevcîhiye ve arusiyye ve muhdesât-ı sâire-i nâ-marziye nâmıyla bir akçelerin almayıp ve aldırmayıp siyaneti ırz ve mallarında sayı' ve ikdâm ve zımnında şevketlü muhabbetlü kudretlü kerâmetlü pâdişah-ı âlem-penah efendimiz hazretlerine isticlâb-ı da'vat-ı hayriyeye ihtimâm ve her bir emirde şer'î-şerîfe imtisâlî tâmm eyleyerek mazhar-ı şefaât-ı hazret-i seyyidü'l-enâm aleyhi ve ale âlihi efzalu't-tahiyyete ve's-selâm olasız.

Fi 1250 Senesi Rebi'ü'l-evveli guresi

El-fakir Selim Molla-zade Abdurrahim el-Hüseyni en-nakib ale'l-eşrâf

Belge [42-3] Göreve Başlama ile İlgili [Sivas'a Kadı Ta'yîni]

Ya Fettahya Rezzak ya Allah

İzzeti-meab şeriat-niâb eşref'-ı kuzât-ı kirâmdan mevlânâ Mehmet Efendi dâme muvaffıkan ba'de't-tahiyye'l-vâfiye inhâ' olunur ki ber-vech-i mansub ve

mutasarrıf olduğum Sivas kazasının iş bu sene hâmsin ve mi'eteyn ve elf şehri Re'biü'l-âhiri guresinden umûr-i niyabeti şer'iyesi tarafımızdan cenabı şerifinize kema-kan ihâle ve ibga olunmuştur. Gerekir ki kazâ-î merkûmu gurre-i mezbûreden bi'n-niyâbe zabt edüp. Lede'l-ahâlî icrâ-yı ahkâ-mı şer'-âlî etmekte say ve cem'îl-vâki' olan muhâllefât-ı mefta-yı askeriye-yi tahrîr ve terkim ve beyne'l-verâset-i bi'l-farizeti'ş-şer'iyye tevzî' ve taksim eyleyip cadde-i şeri'-şerîf-i enverden ser-mû inhırafa cevaz göstermeyesiz ve's-selâm

El-fakir es-Seyyid Halil el-mutasarrıf bi-kazai'l-mezbûr .

Belge [42-4] Buyruldu [Nefi' ve İcla ile İlgili]

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârîm dergah-ı âlî kapucubaşlarından ve Dıyarbekir mütesellimi izzetlü Emin Ağa dâme-mecdühü ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-â'yân hâcegân Divân-ı Hümâyûndan Sivas eyâleti kaim-makâmı izzetlü Şakir Bey zîde-mecdühu ve Sivas nâibi efendi zîde-fazlühu inhâ' olunur ki senki ağayı mûmâ-ileyhsin Dıyarbakır'da vâki' Ermeni milletinden Mıgırdıç ve Ercebit ve Nakkaşoğlu Karabet ve Kuyumcu Kırkor nâm zimmîler hilâfı rıza-yı bârî ve rıza-yı adalet ve irtizâ-yı cenabı cihân-dârî olarak ifnâd ve ihlâl-i memleket-i mûcib harekette buldukları tahkik olunmuş ve bina berin li-ecli't-te'dîb mersûmların Sivas'a nefi' ve iclâlârı lazım gelmiş olmakla vusul-i buyrulduğumuzda tarafınızdan kavvas ta'yîniyle mersûmları Sivas'a nefi ve iclada dikkat ve sizki kaim-makam naib-i mûmâ-ileyhimasız sâlifü'z-zikr üç nefer zimmîyi ol tarafa vusûllerinde menfiyyen bir münasip mâhâlde meks ve tevkif ettirüb bilâ buyruldu hatve-i vahide mahalle-i âhara azîmetlerine irâet-i ruhsatından hazer ve mücanebet eylemeniz bâbında divân-ı eyâlet-i Sivas ve Rakka Dıyarbakır ve elviye-i Çorum ve Amasya ve Divriği ve emaneti Maâden-i Hümâyûndan ve ârâmgâh-ı ve Mâlâtıya'dan iş bu buyruldu ısdâr ve tesyâr olunmuştur. Bi-mennihi teâlâ vusûlünde gerektirki ber-mûcib-i buyrultu amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mübâadât eyleyesiz deyu.

Fi 24 Ra. Sene 250 [24 Re'bi'ü'l-evvel 1250]

Kad vasale ileynâ. Fi 13 R Sene 1250. [13 Re'bi'ü'l-ahir 1250]

Devletlü Reşit Mehmet Paşa Efendimiz hazretlerinin eyâlet mührüyle memhûrlu buyruldu-i sâmi kayıdır.

Belge [43-1] Mülk Satışı [Deli Osman'ın Mülk Satışı ile İlgili]

Medine-i Sivas mahallâtından Köhne Civan nâm Mahallesi sakinlerinden Ahmet ve Mehmet ibni Soyтары Deli Osman nâm kimesneler bi'l-asale merkûm Deli Osma'nın zevcesi Selver binti Abdullah ve kızı Ayşe nâm hâtûnlar tarafından akd-i ati'z-zikri beya' vekil olup vekaleti Seyyid Abdullah Efendi bin Hüseyin Sofuoğlu Mehmet Ağa bin İbrahim şehadetleri ile sabitü'l-ve kale mezbure Aişe hâtûn zevci es-Seyyit Ahmet bin Abdullah ve diğer zevcesi olup işaret-i mahudesi kelâm-ı makamına kaim olan ahras Fatıma binti Abdullah nâm hâtûnlar tarafından dahi kezalik beya' vekil olup vekaleti merkum Mehmet Ağa'ya Çehkan-zade Seyyit Mustafa Ağa bin Mehmet Said şehadetleri ile sabitü'l-ve kale merkum Seyyid Abdullah Efendi ve diğer kerimesi müteveffıye Zeyneb'in sulbîyye-i sagıre kızı Zeyneb'in sulbiyye-i sagire kızı Zeyneb nâm sagire nafaka kis ve baha ezeddi ihtiyâc ile muhtac olduğunu Seyyid Osman bin Yusuf ve Süleyman bin Abdullah nâm kimesneler a'lâ târîkü's-şehade meclis-i şer'e ihbâr etmeleri ile vaki atıyyü'z-zikr menziline hissesine isabet eden hisse-i şâyiasını bey'a vasi-i mahsubesine kıbel-i şerden izin ve ruhsat verildikten sonra vas-i ammisi Ahmet tarafından dahi ke-zâlik hisse-i şâyiasını bey'a vekil olup vekaleti İmamoğlu Yusuf Sofu Yusuf ve bin Molla İsmâil ve Seyyid Mustafa bin Ömer şehadetleriyle sabitü'l-ve kale vâlidesi Hesna binti Hesna ve diğer kerimesi Alîme tarafından dahi ke-zâlik vekil olup vekaleti Seyyid Süleyman bin Hüseyin ve Seyyid Mehmet bin Osman şehadetleriyle nâib sabitü'l-ve kale kayın pederi merkûm Mustafa nâm kimesneler meclis-i şer'-i şerîf-i Ahmedi ve mâhfel-i din-i münif-i Muhâmmedyede iş bu baisü's-sakar gerekdir ki Mıgırdıç veledi Kivrik nâm zimmi müvacehesinde her birileri bi'l-asale ve bi'l-ve kale ikrârı tâm ve takrîr-i kelâm edip akd-i âtiyyü'z-zikr suduruna değin bizlerin mütevekkilerimizin babaları müteveffay-ı merkûm Soyтары Deli Osman müntakıl yedlerinde mezbure Ayşe'nin muvâcehesinde her birileri bi'l-asale ve bi'l-ve kale ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip akd-i âtiyyü'z-zikr suduruna ve lakin bizlerin merkumelerimizin babaları müteveffâ-yı merkûm mâhâlle-i merkûmede kâin etrâf-ı erbaası Boyacıoğlu Ekabeb ve Dirbab oğlu Köyrük Oturakçı Sahak Hasan mülkleri tarîk-i âmm ile mâhdud bir bâb kış evi ve bir bâb

kiler ve bir bâb fırın tamı ve bir bâb yer odası ve bir bâb konağı oda tahtı ahur ve bir miktar havluyu müştemil mülk menzillerimiz bi-cemi'it-tevabi ve'l-levâhik tarafından îcâbı kabulü hâvi şurutu müfsideden ari bey'i bat-ı sahîh-i şer'i ile mesfûr Kirkor zimmîye dört bin üç yüz altmış kuruşa bey' ve teslim ve temlik eylediğimizden mesfûr dahi ber-minvâl-i muharrer işrirâ'en teslim ve temlik kabz kabulünden semeni olan meblağ-ı mezbûr dört bin üç yüz altmış kuruşa mesfûr yedinde tamamen müvekkelelerimiz ve bizler ahz ve kabz eyleyip her birilerimiz âlâ kader sıhahüm dikkat eyledik fî mâ bâ'd sâlifü'z-zikr menzil-i mahdud miyanelerimize iktisâm eyledik mezkurda bizlerin ve müvekkelemiz mezburetanların aslen ve kataa alâka ve medhâlimiz kalmayıp müştemilatıyla müşteri-yi mersûm Kirkor zimmînin mülk-i müştera ve hakk-ı sarîhi olmuştur. Keyfe-mâ-yeşâ haysü mâ yühtâr munsarif olsun dediler ve dediklerinde gibbe't-tasdikî şeri' mâ-vâka' bi't-taleb ketb olund. Hurrîre fî'l-yevmi's-hadi a'şâra min şehr-i Rebi'ü'l-ahir sene hâmsin ve mi'teyn ve elf.

Fi 11 Rebi'ü'l-ahir 1250 [11 Re'bi'ü'l-ahir 1250]

Şuhudü'l-hâl

Kasaroğlu Gazaz Seyyid Derviş Ömer Efendi Hafîz Hüseyin Efendi bin el-Hâc Mustafa Kerim-zâde Ahmet Efendi Kubbeli-zade Seyyid Ömer Efendi Kerim-zâde Seyyid Abdullah Efendi ve Penbeci İbrâhim Ağa bin el-Hâc Mehmet Ağa Uzun Hâce -zâde Mahmut Ağa çırağı Ebu Bekir Sofuoğlu Mehmet Ağa ve gayrühüm.

Belge [43-2]Fermân [Tozanlu Nahiyesi Ohturum Karyesindeki Devlet Görevlileri ile İlgili Şikayetler]

Tozanlu nahiyesinde Ohturum karyesi ahâlîlerinin ısdâr ettikleri emr-i âli.

Düstûr-î mükerrem ve muazzam, müşîr-i müfahham ve muhterem, nizâmü'l-âlem, müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sakıb müttemim-i mehammi'l-enâm bi'r-reyi's-sâ'ib, mümehhid-i bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl, müşeyyid-i erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl, el-mâhfûfu bi-sünûf-i avâtufi'l-melîki'l-a'lâ mülhakatıyla Sivas valisi sadr-ı sâbık vezirim Reşit Mehmet Paşa edâmallâhu teâlâ icla'lehü ve kıdvetü't-nüvvabi'l-müteşerri'iyin Tozanlu nâibi mevlânâ zîdet-ilmuhu tevki-i refî-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Sivas sancağında Tozanlu nahiyesine tâbî'

doksan üç nefer Müslümanan ve iki zemin ve bir mezra' ve bir hassa çiftlik ile karye-i Ohturum iki baştan hasılı divân-ı tahtında rüsûm ve hinta ve şâir ve rüsûm meyve ve bâdî-i heva ve arûsiye yekûn-ı maa gayrehu sekiz bin akçe ve mâlîkane karye-i mezbûre tahtında hasıl bin beş yüz akçe yazılar ile defter mufassalda muharrer kâlemiyle ile tahrîr ve defter-i icmâlde divân-ı yaz-yı mezkûresinden beş bin akçesi ifrâz ve bir icmâl ve bir icmâl-î mezbûrun üç bin akçesi Sivas nahiyesinde Ordin nâm karye ve gayriden sekiz bin beş yüz akçe tîmâra mutasarrıf humbaracı müstahfizlarından Seyyid Abdullah veledi Mustafa'nın ve beş yüz akçesi Sivas nâhiyesinde Horahot nâm karye ve gayriden yedi bin akçe tîmâra mutasarrıf yine humbaracı müstahfizlarından Abdullah veledi Mehmet'in yüz altmış üç akçesi karye-i Horahot el-mezbûre ve gayriden beş bin yüz yetmiş sekiz akçe tîmâre mutasarrıf Asâkir-i Mansûre süvârisinden Mehmet veledi Yusuf'un ve üç yüz doksan üç akçesi dahi yine Horahot el-mezbûre ve gayriden yigirmi dokuz bin beş yüz eli altı akçe zeâmete mutasarrıf Mor ve Hüseyin binbaşı süvârî Asâkir-i Mansûrenin ve ikişer yüz ellişer akçeleri dahi dahi karye-i Horahot el-mezbûre ve gayriden üçer bin beşer yüz akçe tîmârlara başka başka berât-ı şerîfimle mutasarrıf humbaracı müstahfizlarından Seyyid Mehmet ve Seyyid Abdi velî' veledan-ı Hasa'nın ve karye-i mezbûrenin divân-ı yazı mezkûresinden üç bin akçesi ifrâz ol dahi bir icmâl ve icmâl-î mezbûrun bin beş yüz akçesi Arapkir ve Niğbolu ve'l-cezire ve Sivas sancaklarında abad ve gayri nahiyelerde Arapkir-i Köhne nâm karye ve gayriden on bin dört yüz elli akçe tîmare ber-vechi tekâüd mutasarrıfı ve bin beş yüz akçesi dahiki yeni Arapkir-i köhne el-mezbûre ve gayriden onbin dörtyüz yetmiş dört akçe tîmara sabi kaydı ile mutasarrıf Humbaracı Hasan veledi humbaracı Hüseyi'nin ve karye-i mezbûrenin mâlîkane bin beş yüz akçe yazısı sâlifü'z-zikr Horahod karyesi ile maa gayriha biriktirilip otuz bin akçe zeâmet bir-icmâl ve icmâl-î mezbûrun beş bin akçesi mezbûr Abdullah ve'ledi Mehmed'in ve bin altı yüz altmış yedi akçesi süvârî-i merkûm Mehmet veledi Yusuf'un ve üç bin üç yüz otuz dört akçesi binbaşı mûmâ-ileyh Kuru Hüseyin'in ve iki şer bin beşer yüz akçeleri merkûman Seyyid Mehmet ve Seyyid Abdi velî veledan-ı Hasan'ın bâkîsi müşterekleri kayıtlarında idüğü defter-i hakaniden ve karye-i Ohturum el-mezbûre ahâlîsi üzerlerine edâsı lazım gelen a'şâr ve sâir hukuk ve rüsûmlarını kanun ve defter mûcebince karyeleri zâbitlarına edâda kusurları olmayup teâddî olunmaları îcâb etmez iken karye-i mezbûre zâbitleri ta'şîr

ve hukuk ve rüsûm cemî' zâmanında cümlesi bir aya gelmeyüp vâkitli vâkitsiz ziyade atlı adâm ile her biri başka başka gelip bunların ehli iyalleri ile sakin oldukları evleri üzerlerine konup ziyade ve müft ü ve meccânen yem ve yiyecek arpa yağ talebi ve sâir ve sâir güna bed ve mezâlîmi muhaddese ile hilâf-ı kanundan teâddî rencideden hâli olmadıkların ahâlî-yi karye-yi merkûma mukaddema ba-arzı hâl lede'l-inhâ' ve'l-istida' kuyûdat-ı ve defter-i hakaniden ba'de'l-ihrac kanun üzere amel olunmak bâbında iki yüz otuz üç senesi evâil-i Rebi'ül-âhirinde sâdir olan emr-i şerîfim Divân-ı Hümâyûnundan ihrac olunup el-hâletü hâzihi karye-i mezbûre ahâlîsinin südde-i saâdetime takdîm eyledikleri arz-ı hâl ber-vech-i muharrer mukaddemâ sadır olan emr-i münifim mücebince karyeleri zâbitlerinin ol vechi ile zâhir olan zulüm ve teâddîleri men-i ve defî olunmuş isede bu esnada mugayir-i emr-i âli kemâ-fi'l-evvel teâddî olundukların bildirip mukddema sâdir olan emr-i şerîfim mücebince kanun üzere amel olunmak emrim olmuştur. Buyurdum ki hükm-i şerîfimle vusûl buldukta bu bâbda sâdir olan emrim üzere amel dahi sizki vezîri müşârün nâibi mûmâ-ileyhimasız husûsi mezbûre takuyid-i tâm edip göresiz. İna olduğu üzere ise eyyâm-ı saâdet encâmımda ahâlî ve reâyâ fukarâ'sına ve sâir hiç bir ferde zulüm ve teâddî olduğuna kat'aa rıza-yı şerîfim yoktur. Bunlar üzerlerine edâsı lazım gelen iş'ârı ve sâir hukuk ve rüsûmların kanun ve defter mücebince karyeleri zâbitlerine edâ eylediklerinden sonra zâbiti merkûmlara muhkem tenbiye te'kîd eylesesiz ki vâkitli vâkitsiz ziyade atlu adem ile başka başka karyelerine varmayup fukarânın ehli ve iyalleri ile sakin oldukları evleri üzerlerine konmayıp ta'şir ve hukuk ve rüsûm cemî' zâmanında dahi cümlesi bir arada varup bir munasip mahalle konup me'kulat kısmından her nekile lazım olup alırlar ise nezi' cârî üzere satanlardan alıp kanun ve defterde ziyade a'şârı ve sâir hukuk ve rüsûm ve müft ü meccânen yem ve yiyecek ve arpa ve yağ talebi ve sâir gün bedi-i mezâlîmi muhaddese ile hilâfı kanun fukarâyâ bir-vech ile zulüm ve teâddî etmeyeler ve ettirmeyip meni' ve def' eylesesiz. Minbâ'di kanuna ve emr-i hümâyûna fi ma bad muhâlif kimesneye işittirmeyip husûsi mezbûr için bir dahi emrim varmalu eylemeyesiz şöyle bilesiz a'lâmeti şerîfe itimad kılasız. Tahîren f i evâil-i şehri Zi'l-ka'de sene tis'a ve erba'in ve mi'eteyn ve elf. [evâil-i Zi'l-ka'de 1249]

Be-makam-ı Kostantiniyye el-mâhrûsa.

Kad vasale ileynâ.

Fi Gurre-i Ca. Sene 50 [Gurre-i Cumâde'l-ulâ]

Bâbında müceddiden emr-i münifim sudurûnu istida etmeleri ile defter hâne-i âmiremde mâhfûz rûz-nâmçe-i hümâyûn defter-i icmâl ve mufasâlâye müracaat olundukta vech-i meşrûh üzere olduğu ve Divân-ı Hümâyûnumda mâhfûz ahkâm kuyûdat-ı tetebbu' ettirildikte ber-vech-i muharrer tarîh-i merkûmda emr-i şerifim verildiği mestûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerifim mûcebince kanun üzere amel olunmak.

Belge [44-1] Harput Müftüsünün Sürgün Emridir

İş bu Mehmet Paşa Efendimiz hazretlerinin buyruldu su ile Harput müftüsü nefi olduğunu müşir buyruldu kaydıdır hâcegân-ı Divân-ı Hümâyûndan Sivas eyâleti kaim-makamımız izzetlü bey ve Sivas nâibi efendi ve Harput kazası reîsi'l-â'yânı bey inhâ' olunur ki Harput müftüsü sâbık Mehmet Lütî Efendinin hadâset-i sinnî ve cehâleti hasebiyle vermiş olduğu fetva hilâf-ı şer'-i şerîf bulunmuş ve bu keyfiyet bi'l-vücûh-ı mugayir rıza-yı bârî ve emr-i âlî olduğundan efendi-yi merkûmun bu bâbda te'dîb ve terbiyesi lazım gelerek li-ecli't-te'dîb bu defa' Sivas'a nefi ve icla kılınmış olmakla sen ki â'yân-ı mûmâ-ileyhsin vusûl-i buyurduğumuzda keyfiyet ma'lûmun oldukta efendi-yi merkûmun ta'yîn kılınan mübâşire teslimen Sivas'a sevk ve i'zâmı hususuna dikkat ve siz ki kaim-makamımız ve nâib-i mûmâ-ileyhimâsız keyfiyet sizin dahi ma'lûmunuz oldukta efendi merkûm Sivas'a vusûlünde ber-mahalle-i areste ederek ikamesi ve hakkında tarafımızdan diğ er buyruldu varmadıkça hatve-i vahide bir mahalle zinhâr salıverilmemesi hususuna dikkat mübâderet ve hilâfından gayetül gaye tehâşî ve mücânebet eylesiz deyu.

Fi Ra. 26 Sene 50 [26 Rebi'ü'l-âhir 1250]

Belge [44-2] Fermân [Alaaddin Mukataası ile İlgili]

Düstûr-ı mük errem ve muazzam, müşîr-i müfahham ve muhterem, nizâmü'l-âlem, müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb, müt emim-i mehâm mi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'ib, mûmehhidû bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl, müşeyyid-i erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl, el-mahfûfu bi-sünûf-i avâtıfı'l-meliki'l-alâ hâlâ Sivas ve Rakka ve Diyarbekir vâlisi ve Maâden-i Hümâyûnum emini sadr-ı sâbık vezîrim Mehmet Reşit

Paşa edâmallâhu teâlâ iclale ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm meâdinü'l-fezâili ve'l-
kelâm zikr-i âti mukatâa'nın hâvi olduğu kazâlârın kadıları ve nâibleri zîde-fazlühü
tevfik-i ref-i hümâyûnum vâsıl olıcak ma'lûm ola ki. Sivas eyâletinde kâin
Alâaddin Mukatâa'sıyla sâir ma'lûmü'l-esâmî mukatâa'tından zâman-ı zabt-ı
ibtidâsından olanların tevcîh-i tarihlerinden iki yüz kırk dokuz senesi Muharremi
ipbtidâsından bulunanların iki yüz elli senesine değin müterakimi olan mâl-ı ve
kâlemiyeden gayr-i ez-teslimât ve havâlât kırk beş bin yüz elli dört buçuk kuruş
mutasarrıfları zimmetlerinde kalmış olduğu kuyuttan müsteban ve meblağ-ı mezbûr
vâridât-ı mukarrere-i miriye mikât-ı Hazine-yi Amiremnden olduğu ve Hazine-i
Amiremin dahi der-kâr olan masârifat-ı layühsasının hüsn-i idâre ve rü'yet-i bu
makule vâridâtın sûret-i celbi ve istihsâline vabeste menut edüğü zâhir ve â'yân
olmaktan nâşî şurut-ı tahsîli ve tesbili bâbında sûret-i def'âtiriyle emr-i şerîfim ısdâr
hususuna irade-i seniyyem talluk etmekle imdi senki vâli-yi müşârün-ileyhsin
kâleminden ihrâc derunu emr-i şerîfimden mevzuan irsâl ve tesyâr olunan iki kıt'a
sûret-i defter natık olduğu üzere mukataât-ı merkûme mutasarrıflarının ber-minvâl-i
muharrer sinin-i maziyye-i muhtelif ibtidâsından seneteyni merkûmeteyni
gayetlerine değin gayri ez teslimat ve havâlât zimmetleri olan mebâliğ-i mezbûr bad-
ezin biran ve dakika te'hîri tecvîz olunmıyarak her bir akçesi teslimatta bekayâ
bırakılmıyarak inzimâm-ı rey ve ma'rifet-in ve ma'rifet-i şer' ile alâ-eyyi-hâl îcâb ve
iktizâ' edenlerden bi't-tahsîl evvel be-evvel Der-saâdetime irsâl ve Hazine-i
Amireme teslimi hususuna bezli celli himmet eylemeniz fermânım olmağın isti'câlî
hâvi iş bu emr-i âlî-şânım ısdâr irsâl olunmuştur. İmdi vusûlünde keyfiyet irâde-i
aliyyem mantûk ve emr-i şerîfimden ma'lûmun oldukta fermân olduğu ve bâladâ bast
ü beyân ve sureti def'âtiri mezbûrede â'yân kılındığı üzere meblağ-ı mezbûrum sûrat-
ı tahsîli ve tesbi'li mukteza-yı irâde-i aliyyemden olduğuna binâen ba'de-zin bir an
ve dakika avk ü ve te'hîr i tecvîz olunmıyarak ve bir akçesi basmanede ve bakayâ
bırakılmıyarak inzimâm-ı rey-i ve ma'rifet-i şer' ile alâ-eyyi-hâl îcâb ve iktizâ'
edenlerden bi't-tahsîl evvel be-evvel Der-saâdetime irsal ve Hazine-i Amireme
teslimi esbâbının istihsâli hususuna sarf-ı küll-î miknet eylesin ve siz ki kuzât ve
nüvvâb mûmâ-ileyhimsiz siz mucibi dahi emr-i şerîfimle amil ve hareket ve
hilâfindan hazer mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.
Buyurdum ki hükm-i şerîfemle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i

sudûr olan iş bu Emr-i Alî şânımın mazmûnu münifi üzere amil olasız şöyle bilesiz. Alâmeti şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fi sâmin işriyn şehr-i Saferü'l-hayr sene hâmsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi 18 Safer 1250 [18 Safer 1250]

Kostantiniyye el-mâhrûsa

Kad vasale ileynâ. Fi 3 Ca. Sene 250 [3 Cumâde'l-ula 1250]

Belge [44-3] Fermân [Menzil Ocaklığı ile İlgili]

Menzil ocaklığı için sudûr olan emr-i âli.

Düstûr-ı mükerrerem ve muazzam, müşîr-i müfahham ve muhterem, nizâmü'l-âlem, müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sakıb mütetemim-i mehâmî'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'ib, mümehhid-i bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl, müşeyyid-i erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl, el-mahfûfu bi-sünûf-i avâtıfı'l-meliki'l-alâ hâlâ Sivas ve ilhakan Rakka ve Dıyarbakır vâlisi ve Maâden-i Hümâyûnum emini sadr-ı sabık vezîrim Mehmet Reşit Paşa edâmallâhu teâlâ iclalehu ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm meâdinü'l-fezâil-i ve'l-ikelâm zikri-âti kazâların kadıları ve nâibleri zîde-fazlühû ve mefâhirü'l-emasili ve'l-akrân defterdâr-ı şikk-ı evvelîm çukadârlarından olup zikr-i âtî emvali tahsîline me'muriyetle el yevm ol canibi mehamide olan â'yân ve zabitan ve iş erleri zide-kadruhum tevfiği refi-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Sivas ve Osmercik ve Hâce Hamza ve Merzifon ve Gedekara ve Amasya ve Turhal ve Sonisa ve Nicsar kazalarının iki yüz kırk sekiz ve kırk dokuz senelerine mâhsûben menzil ocakları olan cem'an yedi bin dokuz yüz seksen buçuk kuruluşun tamamen yerlü yerinden tahsîli ve Hazine-i Amireme teslim olunmak üzere Der-saâdetime tavsîl olunması bâbında bundan akdem emr-i şerîfim ısdâr ve mübâşir-i merkûm ile tesyâr olunmuş isede. Şimdiye değin bir haber ve eseri zuhûr etmemiş olduğu, kuyûddan müsteban mebâliğ-i mezkûrurenin vâridât-ı miriye ve irad-ı mukarrere-i Hazine-i Amiremden olması takribiyle avk ve te'hire ve dûçâr ve giriftar rıza-yı âlî-şânımın hilâfı mugayir olacağı zâhir ve â'yân olmaktan nâşî fi ma ba'd te'hîr ve imtihâli tecvîz olmayarak serîan tahsîl ve mübâşir-i merkûme teslimi tesbi'l olunması bâbında suret-i defteri ile senki vâli-yi müşârün-ileyhsin sana hitâben ba-emr-i şerîfim ısdârı hususuna irâde-i seniyyem taalluk etmekle ber-minval-i meşrûh amil

ve harekete bezli celli himmet eylemek fermânım olmağın ihrâc olunan memhûr ve mumzı suret-i defteriyle te'kîd ve isti'câlî hâvi iş bu emr-i celilü'l-kadrim ısdâr ve irsâl olunmuştur. İmdi vusûlünde keyfiyet irâde-i aliyem mantûk-ı emr-i şerîfimden ma'lûmun oldukça fermânım olduğu ve suret-i defterde â'yân kılındığı üzere avâız ve nüzul mukabili zikrolunan kazaların sene-yi merkumeteynine mâhsûben menzil ocaklıkları olan mebâliğ-i mezkûreden Hazine-i Amiremin vâridâtı mukarreresinden olmaklığı takribiyle serîan tahsîli muktezâ-yi irâde-i seniyyemden olduğuna binâen ba'de-zin biran ve dakika avk te'hîr tecviz olunmayarak ve bir akçesi geriye bırakılmayarak ınzımâm-ı rey ma'rifet-in ve ma'rifet-i şer'i ve cümle ma'ğrifet ittifakı ile serîan ve acilen yerlü yerinden ve îcâb ve iktizâ' edenlerden tahsîl ve mübâşir-i merkûme teslimen evvel be-evvel Der-saâdetime irsâl ve Hazine-i Amireme teslim olunması emrine sarf-ı külli miknet eylesin ve senki mübâşir-i merkumsun sen dahi mucibi emr-i şerîfimle amel ve hareket ettirerek meblağ-ı mezburun seri'an ve acilen tahsiline bi'l-istical getirip Hazine-i Amireme teslimi hususuna mezîd-i itina ve dikkat hilâfı emrim beyhüde meks ve ikametden mücânebet eylesin ve sizki kaza-yı â'yân ve zâbi'tân mûmâ-ileyhimsiz siz dahi mucib-i emr-i şerîfimle amel ve hareket eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan iş bu emr-i şerîf-i celilü's-şân vacibü'l-ittiba-i ve lazımmü'l-imtisalimin hususuna maznun-ı münifi üzere amîl olasız. Şöyle bilesiz, a'lâmeti şerîfime i'timâd kilasız, tahrîren. yevmi'l-salisi işriyn min şehr-i Saferü'l-hayr Sene hâmsin ve mi'eteyn ve elf. Fi 13 Safer Sene 1250 [13 Safer 1250]

Kostantniyye el mahrusa.

Kad vasale ileynâ. Fi. 3 C. Fi 50 [3 Cemaziye'l-âhire 1250]

Belge [45-1] Fermân [Mukataat ve Maktuat Cebelüleri ile İlgili]

Düstûr-ı mükerrerem ve muazzam, müşîr-i müfahham ve muhterem, nizâmü'l-âlem, müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sakıb mütemmim-i mehâmmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'ib mümehhid-i bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl, müşeyyid-i erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl, el-mahfûfu bi-sünûf'i avâtıfı'l-melîkil-a'lâ hâlâ Sivas ve ilhâkan Rakka ve Dıyrbakır vâlisi ve Maâden-i Hümâyûnum emini sadr-ı sabık vezîrim

Mehmet Reşit Paşa edâmallâhu teâlâ iclale ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâili ve'l-keâm zikri-âtî mukataât ve maktûâtın hâvi olduğu kazâlârın kadıları ve nâibleri zîde-fazlühûm ve mefâhirü'l-emasili ve'l-akrân â'yân ve zâbitân ve vücûh-ı memleket ve sâir işerleri zîde-kadruhûm tevfikî-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Sivas sancağında kâin Tokat voyvodalığı tevabiinden karye-i Eski ve karye-i Yakacık maktuâlârıyla saye-i? ma'lûmü'l-esâmi mukataat ve maktûâtının iki yüz kırk üç senesi cebelülerinden mutasarrıflarının gayr-i ez teslim [...] ¹⁶ üç bin elli iki kuruş zimmetleri zuhûr eylemiş olduğu kuyuddan müsteban ve mebâliğ-i mezbûrun vâridât-ı ve mukarrre-i miriye ve muayenatı Hazine-i Amirenden olmaklığı takribiyle akd-i te'hîr ve ta'vik olunup düçâr ve tecviz olunur. Mevaddan olmayacağı zâhir ve â'yân olmaktan nâşî sürat-i tahsîl ve tesiri bâbında sürat-i defteri ile emr-i şerîfim ısdâr hususuna irâde-i seniyyem taalluk etmekle imdi senki vâli-yi müşârün-ileyhsin kâleminden ihrâc ve derun-ı emr-i şerîfime irsâl olunan memhûr ve mumzâ suret-i defter natık olduğu üzere mukataâta ve maktuat-ı mezkûre mutasarrıflarının sene-i merkûme cebelülerinden zimmetleri olan gayr-i ez teslimatı ve cem'an üç bin elli iki kuruşun bade-zinan-ı vahide te'hîr ve terhisî tecvîz olunmıyarak ve bir akçesi pemande bakayâ bırakılmıyarak inzimâm-ı rey ve ma'rifetin ve ma'rifeti şer ile yerli yerinden îcâb v edenlerde a'lâ-eyyi-hâl tamamen ve kâmilen ve tahsîl evvel be-evvel Der-saadetime irsal ve Hazine-i Amireme iktizâ' teslimi hususuna bezl-i cel-î himmet eylemek fermânım olunmağın isti'câlî hâvi iş bu emr-i celilü'l-kadrim ısdâr ve irsal olunmuştur. İmdi vusûlünde keyfiyet irâde-i seniyyem mantûk-ı emr-i şerîfiden ma'lûmun oldukça fermânım olduğu ve suret-i defter takdîm ve â'yân kılındığı üzere meblağ-ı bakayâ-yı mezbûrun serîan tahsîl-i muktaza-yı irâde-yi seniyyemden olduğuna mebnî ba'de-zîn biran ve bir dakika te'hîri tecvîz olunmıyarak ve bir akçesi geriye bırakılmıyarak yerli yerinden ve îcâb ve iktizâ' edenlerden inzimâm rey ve ma'rifetin ve mağrifet-i şer' ile tamamen ve kâmilen bi't-tâmâm tahsîl ve evvel be-evvel Der-saadetime irsâli ve Hazine-yi Amireme teslimi hususuna sarf küllî miknet eyleyesin ve siz ki kuzât ve nüvvâb â'yân ve zâbitân mûmâ-ileyhim ve sâireler siz dahi mucib-i ve emr-i şerîfimle amil ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında Fermân-ı Alîşânım sâdir olmuştur. Buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkta bu bâbnda vech-i meşrûh

¹⁶ Okunamadı

üzere şeref-yâfte-i sudûr olan iş bu emr-i şerîf-i celilü's-şân vacibü'l-ittiba ve lazimü'l-imtisalimin mazmun-ı ve münif-i birle amil olasız şöyle bilesiz a'lâmeti şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fi'l-yevmi's samîn işriyn sene hâmsin ve mi'eteyn ve elf.18 [...] ¹⁷ Sene 1250

Kostantiniyye el-mahrûsa.

Kad vasale ileynâ Fi. 3 Ca. Sene 250 [3 Cemaziye'l-evvel 1250]

Belge [45-2] Buyruldu [Mukataât ile İlgili]

Kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yan hâcegân Divân-ı Hümâyûndan Sivas eyaleti kaim-i makâmımız izzetlü bey zîde mecduhu ve şeri'at-şîâ'r Sivas sancağının hâvi olduğu kazâlârın nâibleri efendiler zîde fazlühû ve mefâhirü'l-emasili ve'l-akrân ve â'yânları ağalar ve vücûh-ı memleket ve işerleri zîde-kadruhûm inhâ' olunur. Sivas eyaletinde kâin bazı mukatâanın iki yüz bir tarihinde mutasarrıflarına martı itibariyle tevcihlerinde kırk dokuz Muharremi itibariyle kezalik tevcihlerinde ve elli senesine gelinceye kadar eshâb-ı ve mukatâatın kırk sekiz ve kırk dokuz senelik mâl-ı kâlemiyede gayr-i ez-hâvalatı cânib-i mîrîye zimmetleri kalmış olan fark beş bin iki yüz elli buçuk ve Sivas sancağının kırk sekiz ve kırk dokuz senelerine mâhsûben menzili ocaklığı bedeli olan yedi bin dokuz yüz yetmiş buçuğu Tokat voyvodalıği dahilinde vâki' mukataât ve maktuanın kırk üç senesi cebelü bedeliyesinden gayr-i ez tahsîlat bakayâ kalmış olan üç bin yiğirmi beş ve Koyulhisar kazasının kırk dokuz senesi menzil ocaklığı bedeli olan üç bin kuruşun yerli yerinden tahsîle Der-saâdete irsâli babında sûret-i defterleri ile bu def'a şeref-vürûd eden dört kıt'a fermân-ı celilü's-şân tarafınıza gönderilmiş olmakla imdi tahsil-i keyfiyet sürve ol evamir-i mezkura meâli-i münifimden ma'lûmunuz oldukça sâlifü'z-zikr bakayaları ma'rifet-i şer'î ve mübaşir-i ma'rifeti ve cümle ma'ğrifeti ve ittifakıyla îcâb ve iktizâ' edenlerin tâmâmen ve serîan tahsîl ile Der-saâdetime gönderilmek üzere bu tarafa irsâl ve tevsile mübâderet avk ve tehîrini tecvizden be-gayet hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında divân-ı eyâlet Sivas ve Rakka ve Dıyarbakır ve elviye-i Çorum ve Amasya ve Divriği ve emânet-i Maâden-i Hümâyûn ve ârâm-gâh-ı Mâlâtıya'dan iş bu buyruldu tahrîr ile irsâl ve tesyâr olunmuştur. Bi-mennihi teâlâ vüsûlünde vech-i

¹⁷Silik olduğu için okunamadı

meşrûh üzere ber-mûcib-i buyruldu amel ve hareket ve hilâfindan tevakki ve mübâadet eylesiz deyu. Fi 22 Sene 50

Belge [45-3] Zimmet Defteri [Alâddin Mukataâsı ile İlgili]

Sivas eyâletinde kâin bazı mukataât ve mutasarrıflarının tevcîhleri martı tarîhinden olanların kırk dokuz Muharremü olanların elli senelerine kadâr mal-ı kalemiyelerinden mutasarrıflarının gayr-i ez-havâlât ve teslimat ve zimmetlerini mübeyyin sûret-i defteri

Alâddin mukataâsı mutasarrıflarının ve zimmetlerileri vacibi mart.

Sivas sakinlerinden Seyyid Abdulah sümün hissesi Sene 1247 N. 249

464-406 hisse-i ahir = 58 kuruş 3174 kuruş

Seyyid Şeyh Ahmet veledi Mustafa'nın sümün hisseleri an Sene 1248 L. 1249

464-406 = 058 kuruş 2 [...] ¹⁸ 116 kuruş

Seyyid Mehmet ve Seyyid Ahmet veledân-ı Mustafa Bey hisseleri vacibi an sene huzurları an sene

Belge [46-1] Mülk Satışı [Kazar Zimminin Mülk Satışı]

Örtülü Pınar Mahallesinden Kazar zimminin iştirâ eylediği menzil hüccetidir.

Medine-i Sivas'ta vâki' Örtülü Pınar Mahallesinde kâin bir hattı Kadı-zâde mahdumu Osman Ağa bahçesine ve bir hattı Hâtice Hâtûn mülkü bir hattı Dellâk Arakil zimmî mülkleri ve tarîk-i âmm ile mâhdud ve bir bâb kış evi ve bir bâb fevkani oda yazlık tahtı tarikı ve nisf lüle mâ'-i cari çeşme-i müştemil mülk menzil ve ba-mezbûrun yiğirmi sehimde on bir sehmi Yakop veledi Mıgırdıç zimmî nâm zimmînin mülki müşterası ve dört sehimi Dürük binti Bokos nâm zimmîyenin babası mesfûr Bokostan müntakıl mülk-i mevrûs ve beş sehmi dahi Sogik binti Artin nâm zimmîyenin bâbası mesfûr Artin ile li-ebeveyn er-kârındaşı hâlik-i mesfûr Bogostan

¹⁸ Okunamadı

müntakıl mülk-i mevruları olduğu. İnde'ş-şeri'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra mesfûr Yakop ve mesfure Sogik ile sin ve vechesinin buluğa mütehammil olup buluşunu ikrar ve itiraf eden mesfûr Dorik nâm zimmîye meclis-i şer'-i şerîf-i enverde iş bu baisü' rakime kızı veledi Kirkor nâm zimmî muvâcehesinde her birileri bi't-tav' ve rıza ikrar-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip silk-i mülki sahîhâmızda münselik yedlerimizde müşterek ve mahlût ber-vech-i meşrûh mülklerimiz olup mâhâle-i merkûmede vâki' beyne'l-ahâlî vel-ciran ma'lûmetü'l-hudut bir bâb kış evi bir bâb fevkani oda yazlık taht-ı târîk nısf-ı lüle mâ'-i cari çeşme-i müştemil mülk menzil ve mayi bi'l-cümle tevâbî' ve'l-levâhîk tarafeynden îcâb ve kabulü hâvi şurût-u müfsideden ârî bey' bat-ı sahih-i şer'i ile mesfûr kızı zimmîye bin beş yüz kuruş bey' ve teslim ve temlîk eylediğimizde mesfûr dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ' ve teslim ve temlîk ve kabzı kabulünden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûru mesfûr kızı yedlerinden tâmâmen ve kâmilen ahz ve kabz eyleyüp ber-vech-i meşrûh hissenize göre beyinlerimizde iktisam eyledik. Fi mâ ba'd sâlifü'z-zikr menzil ve mâ-adâ bizlerin aslâ ve kat'â alâka ve medhâlimiz kalmayıp müştemilatıyla mesfur kızın mülk müşterası ve hakk-ı sarihi olmuştur. Keyfe-mâ-yeşâ haysü ma-yehtâr mutasarrıf olsun dedikte gibbe't-tasdik şer'i ma hüvel vaki bi't-taleb ketb ve i'tâ' olundu. Hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmîs min şehr-i Cemâziye'l-evvel sene hâmsin ve mi'eteyn ve elf.

5 Cemâziye'l-evvel 1250 [5 Cemâziye'l-evvel 1250]

İmâm-ı mâhâlî-i merkûm Kadı-zâde Hafız Ömer Efendi

Mustafa bin Mehmet

Ve Seyyid Ahmet bin Alî

Kürekci Bali zimmî

Veledi Murat

Makdis Karabet veledi Hacı

Kılıççı Biros ve veledi Elibüyük

Ve gayrühüm mine'l-huzzar

Belge [46-2] Mütevellî Ta'yîni [Vakfa Mütevellî Ta'yîni ile İlgili]

Medine-i Sivas'da vâki' Âlîbaba Mahallesi sakinlerinden sahîbetü'l-hayrât ve'l-hasenât olan Emine binti Halil nâm Hâtûn tarafından vakf-ı atıyyü'z-zikr ikrâr ve ba'dehu dava-yı rucua vekil olup vekalet-i zât-ı mezbûreyi ma'rifet-i şer' ile ârifan olan Hasan bin Hüseyin ve Feyzullah bin Ataullah nâm kimesneler şهادetleri ile sâbit ve sübût-ı ve vekaletine hükm-i şer'-i lahik olan Sarrâc-zâde Hafîz Ahmet bin el-Hâc Mehmet Efendi nâm kimesne meclis-i şer'-i şerif-i enverde vakf-ı âtiyyü'l-beyânı mütevellî nasb eylediği kârındaşı oğlu Setenci Seyyid Abdurahman el-Hâc Mehmet nâm kimesne mâhzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüp müvekkilem vakıfe-i mumâ-ileyha Amine Hâtûn vakta ki bu dâr-ı dünya-yı deniyyeye eman-ı nazar eyledi fenası muhakkak ve terk olunmağa elyak berdar-ı meşbu olduğunu izan eyledikde lâ-cerem tedârîk-i ma-fat ve zahire-i yevm-i mikat olmak niyet-i halisesi ile mâlîk olduğu mal-ı menalından bin yüz kuruş ifraz ve mümtâz kılıp hasbete'n-lillahi teâlâ vakf-ı sahîhi müebbed ve hasb-i sarîh-i muhalled ile vakfi ve habs eyleyüp şöyle şart eylediki mebâliğ-i mezkûr bin yüz kuruştan üç yüz altmış altı buçuk kuruşu Ağacık-zâdenin annesi Alîme Hâtûnun mâhâlle-i merkûmede sulu sokakda icrâ eylediği çeşmenin iktizâ' eden ta'mîr ve termimine sarf olunup bâkî kâlân yedi yüz otuz üç buçuk kuruşu dahi mütevellî yediyle alâ-vechi'l-istirbâh olunup hasıl olan rubh-i nemasından bir vâkıyye şem-i asele mahalle-i mezbûr mescid-i şerîfine ikad oluna ve beher sene üç vâkıyye rugan ve üç vâkıyye aselden helva tabh olunup fukarâya it'âm-ı taâm oluna it'âm-ı taâmdan fazla her ne kalır ise vazife-i tevliyet ola vakf-ı mezkûresine kârındaşı oğlu merkûm Abdurrahman'ı mütevellî nasb eyleyip ba'de'l-vefât evlâdı evlâdı evladına şart ve ta'yîn eyleyip el iyâzü billahi teâlâ nesilleri münkârîz olur ise mâhâlle-i merkûm mescid-i şerîfinden bâ-berât-ı şerîfi âlî-şânım imâm olanlar mutasarrîf ola deyü hatm-i kelâm ve ifâ-yı merâm edip mebâliğ-i mezkûru farigan ani's-şevagılı mütevellî merkûmeye teslim eyledikte ol dahi vakfiyet üzere kayıt ve teslim eyledi dedikte gibbet tasdiki's-şer'î vekili vakıfe-i mûmâ-ileyha kelamını sumtu vifaktan cânibi şikaka azim olup vakf-ı nukud ve ba'dehû kavli ademi luzumuna teşebbüs edip mütevellî-i merkûm dahi sıhhat-ı lüzûmuna zahip olan eimme-i din kavilleri mukabele birle hükmü talep ettirilmek fi zamanına beyne'l-ülema-i cari olan vech-i muhtar üzere hakimi mevki-i sadr-ı kitap tulelehü ve hüsn-i meab efendi hazretleri huzurunda mürafaa olduklarında hakim-i mûmâyâ-ileyh dahi alimü'n-bi'l-hilaf

beyne'l- eimmeti'l-eşrâf vakf-ı mezbûrun sıhhâtine ve saniyen lüzumuna hükm-i sahîh-i şer-i ve kaza-i sarîh-i meri etmekle vakf-ı mezbûrun vakfiyeti ile sahîh ve lazım olup min badı nakz ve ibtâli mümteniü'l-ihtimal oldu.

Hurrire fi'l-yevmi'l-hamis min şehr-i Cemaziye'l-evveli sene hâmsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi 5 Ca. 1250 Cemaziye'l-evvel 1250

Ağacık-zâde Hasan Ağa

Ve Tütüncü Ataullah mâhdumu Feyzullah

Sarrac-zade Hafîz Ebubekir Efendi

Feyzi Hafîz-zâde Seyyid Mehmet Efendi

Hafîz Hasan bin Hâce Şevki

Abdullah Efendi bin Ahmet

Dellal el-Hâc Selim

Îmâmoglu Mustafa bin Arapoğlu Nalbant Alî Ağa

ve gayrühüm mine'l-huzzar.

Belge [46-3] Asker İzin Tezkeresi [Osmanoglu Hasan'ın İzin Tezkeresi ile İlgili]

Sivas'ta Bâb-ı Kayseri Mahallesi ahalisinden Avcı Osmanoglu Hasan'ın izin tezkeresidir.

Dârende-i tezkere.

Asâkir-i hassa-i hazret-i şahâne süvâri birinci livâsı ikinci alâyı birinci bölüğü beşinci onbaşının dokuzuncu neferi Sivas'lı Hasan bin Osman bu def'a akl-ı arizeye mebnî tâ'lîm ve teallüme adimü'l-iktidâr olduğundan silk-i asâkari nizâmiyeden ihrâc kılınmış olmakla ber-mûceb-i usûl-i nizâm tarafımızdan iş bu memhûr tezkere tahrîr ve yedine i'tâ' olundu.

Fi 29 Ca. Sene 250. [29 Cemaziye'l-evvel 1250]

Kayıt tarîhi fi 11 Ca. Sene 250

Ahmet böri mir-i asâkir-i hassa.

Asakir-i hassa-i şahânedan mecruh Sivas'lı Hasan bin Osman neferi ba-inhâ' müşîr-i asâkir-i hassa savbi şahane vilayetine mürûruna izni şud.

F. 5 Z. Sene 1250

Belge [47-1] Tereke Defteri [Yakup Bey-zade Hasan Ağa'nın Tereke Defteri]

Yakup Bey-zade Hasan Ağanın defteri kassâmıdır.

Bâdî-i defter oldur ki.

Medine-i Sivas mahallâtından İmaret Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem fevt olan Yakup Bey-zâde Hasan Ağa bin Osman Efendi nâm müteveffânın verâseti zevcesi Fâtıma binti Mehmet nâm hâtûn ile sülb-i kebîr oğulları Ömer Efendi ve Yakup sagîr oğulları Mehmet ve Hüseyin ve sulbîyye-i sagîre kızı Hâtice'ye inhisarı inde'ş-şeri'l-enver zâhir nümâyân olduktan sonra müteveffâ-yı merkumun terekesi ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve beyne'l-vereseti bi'l-farizeti'ş-şeriye tevzî' ve taksîmi defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur.

Fi 15 Ca. Sene 250 [15 Cemaziye'l-evvel 1250]

Müsta'mel kilim 1 kıymeti 60 kuruş

Köhne kilim kıymeti 3 kuruş

Çit yüzlü müsta'mel yastık 11 kıymeti 200 kuruş

Çit yüzlü müsta'mel döşek 1 kıymeti 35 kuruş

Şilte makat sagîr 5 kıymeti 150 kuruş

Köhne halı seccade 2 kıymeti 20 kuruş

Çit yüzlü sagîr minder 1 kıymeti 10 kuruş

Çit yüzlü köhne yorgan 2 kıymeti 35 kuruş

Def'a çit yüzlü köhne yorgan 2 kıymeti 35 kuruş

Çit yüzlü sagîr yastık 1 sade yüz 1 kıymeti 12 kuruş

Halı köhne 1 kıymeti 20 kuruş

Akçe tahtası 1 kıymeti 2 kuruş

Ocak iskelesi 1 kıymeti 4 kuruş

Billur 1 kıymeti 5 kuruş

Köhne döşek 1 kıymeti 40 kuruş

Çit yüzlü yorgan 1 kıymeti 25 kuruş

Köhne sagîr şilte 2 kıymeti 25 kuruş

Köhne kilim 1 kıymeti 10 kuruş
Köhne halı 1 kıymeti 10 kuruş
Hoşab kaşığı 3 tabak 1 kıymeti 14 kuruş
Kara takım kılıç 1 kıymeti 20 kuruş
Tire-kârı [..]¹⁹ çift 1 kıymeti 20 kuruş
Zincir simli 1 kıymeti 40 kuruş
Silahlık ve simli çanta 1 kıymeti 30 kuruş
Köhne çuval 4 kıymeti 25 kuruş
Nuhâs terazi 1 kıymeti 6 kuruş
Lâhm satırı 1 kıymeti 2 kuruş
Bostan keseri 2 kıymeti 5 kuruş
Kebîri şamdan 1 kıymeti 35 kuruş
Fincan 5 kıymeti 7 kuruş
Nuhâs fener 1 kıymeti 8 kuruş
Kahve güğümü 1 kıymeti 20 kuruş
Sini 1 kıymeti 50 kuruş
Kahve ibriği 1 suzu 2 kıymeti 10 kuruş
Havan 1 kıymeti 25 kuruş
Kayışlı sandık 2 kıymeti 7 kuruş
Def'a çuval 1 kıymeti 8 kuruş
Çit yüzlü döşek 1 kıymeti 20 kuruş
Köhne dimi yüzlü döşek 1 kıymeti 20 kuruş
Kutnî yüzlü saġr yorgan 1 kıymeti 20 kuruş
Köhne mitil 2 halı 1 kıymeti 21 kuruş
Köhne minder şiltesi 3 kıymeti 3 kuruş
Kazma 1 balta 1 kıymeti 15 kuruş
Hınta 3 kile rub' 6 kıymeti 216 kuruş
Saġr şamdan 1 el feneri 1 kıymeti 8 kuruş
Def'a terazi 1 kıymeti 15 kuruş
Bir buçuk kıyye demir tas kıymeti 6 kuruş
Çekmece ve kilit kıymeti 6 kuruş

¹⁹ Silik olduġu için okunamadı

Toplu terazi 1 kıymeti 1 kuruş
Müsta'mel biniş 1 kıymeti 40 kuruş
Köhne cepe kıymeti 15 kuruş
Köhne bez entârî 1 kıymeti 15 kuruş
Köhne şalvar 1 kıymeti 12 kuruş
Fes 1 kıymeti 3 kuruş
Yeşil sarık 1 kıymeti 5 kuruş
Şal 1 kemer kuşak 1 kıymeti 6 kuruş
Dolama peşkir sofrâ bezi kıymeti 13 kuruş
Pabuç çift 1 kıymeti 3 kuruş
Camuş düğesi 1 kıymeti 150 kuruş
Nuhâs-ı kebîr leğen 1 sagîr tava 1 saplı 1 bel kemeri 12 kazan 1 kıymeti 140 kuruş

Nuhâs hoşab tası 6 kapaklı sahan 10 sagîr sini 1 çorba tası 1 sagîr lenger kadayıf tepsisi 26 kebîr lenger 1 kahve tabağı 1 bila kapak sahan 6 tencere maa kapak 1 kıymeti 310 kuruş.

Hurde-vat-ı menzil kıymeti 10 kuruş.

Mahalle-i merkûmede vâki' mülk menzil-i 1000 kuruş

Cem'an yekûn 30655 kuruş

Ve minhâl-ihrâcât

Techîz ve tekfîn 35 kuruş

Mihri li-zevci'l-mezbûre Fâtıma Hâtûn 1375 kuruş

Resm-i kısmet-i âdi kuruş 76

Cem'an yekûn 2806,5 kuruş

Hisse li-zevceci'l-mezbûre Fâtıma 350 kuruş 35 para

Hisse li-ibni'l-merkûm Ömer Efendi'ye 545 kuruş 28 para

Hisse li-binti'l-merkûm Yakup 545 kuruş 28 para

Hisse li-binti'l-merkûm Mehmet 545 kuruş 28 para

Hisse li-binti'l-merkûm Hüseyin 545 kuruş 28 para

Hisse li-binti'l-mezbûre Hâtice 272 kuruş 34 para

Belge [47-2] Fermân [Gümrüklerden Alınacak Vergiler ile İlgili]

İhtisâb usûl ve nizâmına dair fermân-ı âlî-şândır.

Düstûr-ı mükerrerem ve muazzam, müşîr-i müfahham ve muhterem, nizâmü'l-âlem, müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb, mütemmim-i mehâmmi'l-enâm bi'r-re'yi's sâ'ib, mümehhid-i bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl, müşeyyid-i erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl, el-mâhfûfu bi-sunuf-i avâtıfı'l-meliki'l-a'lâ hâlâ mülhakatıyla Sivas vâlisi ve Maâden-i Hümâyûn emini olup Tokat voyvodalığının ve Divriği'nin emri idâresi dahi uhdesine muhavvel olan sadr-ı sâbık vezîrim Mehmet Reşit Paşa edâmallâhu teâlâ icla'lehu ve Kıdvetü'l-nüvvabı'l-müteşerri'yn, Sivas ve Tokat nâibleri zîde-ilmühümâ ve kıdvetü'n-emâcid ve'l-a'yan Sivas ve Tokat ihtisabı nâzırları zîde-mecdühûma ve mefâhirü'l-emasili ve'l-akrân â'yân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle işleri zîde-kadruhum tevki'-i refî-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki memâlik-i mâhruse-i pâdişahânemde kâin mahallere vaz' olunmuş olan ihtisâb me'mûrlarından bazıları bey' ve fûrûht olunan emtia ve eşyânın bâyi' tarafından alınacak ihtisâb rûsûm-ı mugayir-i nizâm müşterisinden ve müşteriden tahsîl kılınacak rûsûmâtı dahi bâyiinden ahz etmekte olmaları hasebi ile er-bâb-ı ticâret inhâ' ve iştikâdan hali olmadıklarından keyfiyet bu defa' hâlâ Asâkir-i Mansûrem defterdârı iftihârü'l-ümerâ-i ve'l-ekabir es-Seyyid Abdurrahman Nafiz dame-ulüvvuhudan lede'l-istilâm Asitâne-i Saâdet aşianemde ve Memâlik-i Mâhrusemde kâin ihtisâb vaz olunan mahallere bi'la-tezkere ve tamga tevarüt eden emti'a ve eşyâ ve erzak Memâlik-i Mâhrusem mâhsulatından olduğu halde bâyi' gerek Devlet-i Aliyyem Müslim ve reâyâ tüccarından olsun ve gerek Hayriye ve Avrupa tüccarlarından ve müste'min tâifesinden bulunsun ticâret-i dâhiliye usûlü üzere gümrük rusûmatından başka ber-muceb-i tarife rusûmat-ı ihtisâbiye ve damgası bâyi' tarafından ve düvel-î ecnebiye ve Acem ve Hindistan mâhsulatından bulunduğu takdirde bâyi' Devlet-i Aliyyem Müslim ve reâyâ tüccarlarından ise rûsûm-ı mezkûre ke-zâlik bâyi' cânibinden ve eğer hayriye ve Avrupa tüccarlarından müste'min tâifesinden olur ise müşterisi cânibinden alınmak ve fakat ol makule düvel-i saire emtiasını hayriye ve Avrupa tüccarı ve müste'min tâifesi toptan fûrûht etmeyipte kıyye ve endaze ile sattıkları surette yerli esnâfından ma'lûm olıcaklarından bâyi'nden ve eşyâ-yı merkûmenin bâyi' ve müşterisi hayriyye ve Avrupa ve müste'min tüccarından bulunur ise ticâret-i dâhiliye hükmünde olacağından müşterisinden ahz olunmak lazım geleceği ihtisâb ve nizamından

olduğundan ve bu usûlü ihtisâb me'muru lâyıkiyla bilmeyerek aralıkta kârışıklık ve vuku'-u bulmakta olmak hasebi ile ihtisâb mevzu' olan mahaller me'mûrlarına ilan-ı lazım gelmiş edüğünden bahisle bundan böyle ol makule hilâf-ı nizâm kıylü ve kal ile vukuunun indifa-ı zımında nizam-ı derc ile sâlifü'z-zikr mahallerde îcâbına göre Divân-ı Hümâyunumdan ol evâmîr-i şerîfim ısdâr mansûre hazinesine ve Der-sââdetim ihtisab tarafına ilm ü ve haberleri i'tâ'sıyla tesviyesine itibar olunması irâde-i aliyyeme menut edüğü , i'lâm olunmuş ve mûcebince diğere lazım gelen mahaller başka başka fermânlar gönderilmiş olmakla vech-i meşrûh üzere amil olunmak fermânım olmağın ilamen ve tenbihen mâhsusen iş bu emr-i celilü'l-kadrim ısdâr ve tesyâr olunmuştur. İmdi keyfiyet ma'lûmunuz oldukta siz dahi ol misüllü rûsûmât-ı usûl-i meşrûhasına tatbikan ahz ve tahsîl ile fi mâ ba'd hilâf-ı nizâm hâlet vuku' gelmemesi emrine ihtimâm ve dikkat ve mugayir-i vaz'-ı tecvizden tevakkî ve mübâadât eylesesiz ve siz-ki vezîri, muşar nâibler ve sâir mûmâ-ileyhimsiz keyfiyet sizin dahi meczumunuz olarak iş bu emr-i şerîfim sicillât-ı mehakimeye kayd birle daima mûcib ve muktedâsı üzere hareket ve mugayir-i usûlü nizâmı ve vaz'-ı ve halet vuku'a gelmemesine ihtimâm ve dikkat eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdir olmuştur. Buyurdum ki. Vusûl buldukta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittiba ve lazımü'l-imtisalimin mazmûnü'l-i'tâ'atı-makrunuyla amil ve hareket eylesesiz şöyle bilesiz a'lâmeti şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fi evasıtı min şehr-i Rebi'ü'l-ahir sene hâmsin ve mi'eteyn ve elf.

Evâsıt-ı Rebi'ü'l-ahir sene 1250 [Evâsıt-ı Rebi'ü'l-ahir 1250]

Kostantiniyye el-mâhrûsa.

Kad vasale ileynâ. Fi. 21 Ca. Sene 250

Belge [48-1] Zahâir Defteri

Bâdî-i defter oldur ki.

Bi-hikmetillahi teâlâ iş bu sene-i amimü'l-meymenede derunu Sivas ve etraf-ı enhasında zahâirin killet ve nedreti olmak mûlabesesi belde-i merkûmede sakinun fukarâ' ve zuafâ erâmil ve eytâm ve misafir kemal-i zafer bûya ihtiyac ile zarurete dûçâr olıcaklarından def'i zaruratlerine ve orduy-ı zafer bûya murur ve ubur eden belde-i merkûmede ikâmet üzere olan Asâkir-i Mansûre alâyalarının muktezî olan

ta'yinatları için münasip olan mahallerden vâfir hınta ve şâîrin cem'i lazimededen olduğuna mebnî Sivas kaim-makamı devletlü Şakir Bey Efendi hazretlerinin inzimâm-ı rey-i âlîleri ve cümle ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer' ile on bin keyli Sivas'î hınta ve beş bin altı yüz yetmiş beş keyl-i Sivasi şâîr sahîb-i mültezim ve evkaf ve erbâb-ı Sivas sancağının münasip olan kazâlârından revâic-i vâkt üzere bahaları kendilerine i'tâ' olunmak üzere tertîb ve tanzîm olunması enseb görüldüğü ecilden târh olunan âtî zikr zahâîrin defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur.

Fi 21 Ca. Sene 1250 [21 Cemâziye'l-ahir 1250]

Selman vakfından şâîr 40 kile hınta70 kile

Hâce Paşa-zâdelerin mukataalarından şâîr 25 kile hınta 50 kile

Gök Medrese Vakfın'dan şâîr 10 kile hınta 15 kile

Hâce Arduç Vakfın'dan şâîr 20 kile hınta 30 kile

Hâtip oğlundan şâîr 25 kile hınta 50 kile

Avcu Vakfın'dan şâîr 10 kile hınta15 kile

Yılduzi Mehmet Paşa Vakfın'dan şâîr 10 kile hınta 20 kile

Yıldız vakfından şâîr [...] ²⁰ kile hınta 50 kile

Han Ağasından şâîr 50 kile hınta 50 kile

Kabili Vakfın'dan şâîr 100 kile hınta 100 kile

Artukâbâd'da Ahi Paşa Vakfın'dan şâîr 100 kile hınta 100 kile

Artukâbâd'da İlbaşıoğlu vakfından şâîr 25 kile hınta 25 kile

Artukâbâd'da Gelinkiras cibabiyetinden şâîr 100 kile hınta 100 kile

Sivas'da Gelinkiras cibabiyetinden şâîr 25 kile hınta 15 kile

Gelmufat kazasından Şeyh Hâîlîl Tekkesinden şâîr 25 kile hınta 35 kile

Artukâbâd'da ma'lûm Seydi Tekkesinden şâîr 25 kile hınta 35 kile

Gelmufat kazasında Amû Tekkesinden hınta 25 şâîr 15 kile

Artukâbâd'da ma'lûm tekkesinden şâîr 15 kile hınta 15 kile

Artukâbâd kazasından Beyoğlu Vakfından şâîr 10 kile hınta15 kile

Kerim-zâde Vakfından şâîr 10 kile hınta15 kile

Horus Vakfından şâîr 100 kile hınta100 kile

Ahi Alî Vakfından şâîr 10 kile hınta 15 kile

²⁰Silik olduğu için okunamadı

Gelmufat Kazasından Divane Tekkesinden şâir 5 kile hınta 10 kile
Cem'an yekûn
Şâir 765 kile hınta 940 kile
Faziletlü müftü efendi şâir 20 kile hınta30 kile
Fâziletlü Mehmet Ârîf Efendi şâir 10 kile hınta 25 kile
Faziletlü es-Seyyit Şeyh Hâlil Efendi şâir 25 kile hınta 25 kile
Es-Seyyit Şeyh Ebubekir Efendi şâir 10 kile hınta 15 kile
Es-Seyyit Şeyh Mehmet Efendi şâir 15 kile hınta 20 kile
Sait Bey şâir 25 kile hınta50 kile
Memiş Ağa şâir 25 kile hınta 25 kile
Hasan Efendi hınta 35 kile
Mehmet Ağa şâir 20 kile hınta35kile
Osman Ağa şâir 50 kile hınta 50 kile
Kara Ahmet-zâde Derviş Ağa şâir 10 kile hınta 15 kile
Tavillü-zâde evkafından şâir 10 kile hınta 15 kile
Zebûn-zâde Mustafa Efendi şâir 10 kile hınta? kile
Kadı-zâde Hâce Mustafa Ağa şâir 50 kile hınta70 kile
Mahişiş-zâde şâir 150 kile hınta 200 kile
Erkeroğlu Hâlil Efendi Hammaloğlu zeâmetinden şâir 15 kile hınta 25 kile
Genç İbrâhim zâde şâir 25 kile.
Karakulak-zade şâir 5 kile hınta 10 kile.
Altunoğlu meşhur zeâmetinden şâir 10 kile hınta 20 kile
Sivas ili hakiminden Yavu zuamatı efendiden şâir 10 kile hınta 15 kile
Tımarlu süvârîleri hisselerine şâir 250 kile hınta 370 kile
Ömer Yüzbaşı şâir 15 kile hınta 20 kile
Cem'an şâir 735 kile hınta1095 kile
Hisse-i Hafik şâir 300 kile hınta 550 kile
Hisse-i Sivas ili şâir 200 kile hınta 400 kile
Hisse-i Yıldızeli şâir 250 kile hınta 500 kile
Hisse-i Elbeğlü şâir 250 kile hınta 465 kile
Hisse-i Gelmufat maa Yakacık şâir 100 kile hınta 200 kile
Hisse-i Artukâbâd şâir 250 kile hınta 500 kile

Hisse-i Kazâbâd şâîr 250 kile hinta 500 kile
Hisse-i Tokat maa Kafirni maa Komanat şâîr 250 kile hinta 500 kile
Hisse-i Niksar şâîr 350 kile hinta 700 kile
Hisse-i Karakuş şâîr 150 kile hinta 300 kile
Hisse-i Kaza-i Erbaa şâîr 500 kile hinta 900kile
Hisse-i Zile maa nevâhî şâîr 500 kile hinta 950 kile
Hisse-i Turhâl şâîr 170 kile hinta 350 kile
Hisse-i Hüseyinâbâd şâîr 200 kile hinta 350 kile
Hisse-i Mecitözü şâîr 300 kile hinta500 kile
Hisse-i Tozanlu şâîr 150 kile hinta 300 kile
Yekûn şâîr 4170 kile hinta 7965 kile
Cem'an yekûn 10000 kile yalnız on bin kile Sivas'ı.
Şâîr 5675 kile yalnız beş bin altı yüz yetmiş beş kile Sivas'ı.

Belge [48-2] Buyruldu [Men-i Murûr Tezkeresi ile İlgili]

Meni' mürûr hususu için Reşit Paşa hazretleri tarafı devletlerinden vürûd eden buyruldu sûretidir.

Kıdvetü'l-emâcidi ve'l-âyan hâcegan Divan-ı Hümâyûn Sivas eyâleti kaimi-makamız izzetlü bey zîde-mecduhu ve şeri'at-şiar Sivas sancağının havi olduğu kazaların naibleri efendiler zide-fazluhum ve mefâhirü'l-emasili ve'l-akran voyvodagan ve ayân ve sair zabitan ve vücuh-i memleket ve bi'l-cümle işerleri zîde-kadruhum inhâ' olunur ki hami-i din ve devlet ve mücerred kavanin-i saltanat-ı şevket-meab kadr-i intisab nimeti velî-nimetim âlem efendimizin himem-i mekârim tevam-ı şahaneleri tanzîm umûr-i memleket tahşiyet mesâlih-i Sâltanat-ı Seniyyeye masruf buyruldukta ve nizâmat-ı mülkiyenin esası olan men-i mürûr maddesine her ne kadar Der-saâdete ihtimamat-ı lazime icrâ olunmakta isede bir müddetten beri Anadolu ve Rumeli taraflarında eşhas-ı makuleleri tezkeresiz geştü ve gûzar ve bir takrib ber takım işe güce muktedirken hilâf-ı rıza-yı [...] ²¹ irtikab birle kesret üzere Der-saâdetime gidip orada suale ictisar etmekte ve bir tarafından çoğalmakta

²¹ Silik olduğu için okunamadı

olduklarına binâen bir tahtı rabi'tâyâ tevsîki lazım gelerek ol bâbda şer'ef efza-yı sunuh buyrulan irâde-i keramet-ade-i hazret-i şahâne mûcebince Asitâne'de me'mûr u mâhsus ta'yîniyle o makule taşradan gelmiş olanları yerlerine def olunmak ve İslambullu olarak asıl muhtacinden bulunanların esbâb-ı intiâşları istihsâl kılınmak üzere olup ba irâde-i seniyyem tesis olunan iş bu nizâmın ilâ maşallahü teâlâ kavli düstûr-il amel tutulması lazımeden ve emr-i fermân isabeti unvan-i hazretleri mülûkanemin iktizâ'sından olduğu derciyle bu hususa Memâlik-i Mâhruse'de muini kâffe-i me'mûriyet taraflarından kemâl-i dikkat ihtimâm olunarak fi ma bad ol makulelerde hiç bir kimesne Der-sââdetime gelmeğe ruhsat verilmemesi ve işe güce muktedir olanların mahallerinde zirâat ve hırâset ve hırfet ile taayyüb ederek yerli yerinde ikâmetleri kâr-ı kisbe kâdim adimü'l-iktidar bulunanlarının memleketleri cânibinden mi olur ne vechile //**[sayfa 49]**// uyar ise sed ve hak edecek nafaka ta'yîni ile himâyeleri esbab-ı mukteziyesinin icrâsı ve hulâsa-i kelâm bundan böyle gerek ol makule ve müstevalı irtikab eden gerek maslahatsız olarak. Der-sââdetime gitmek isteyenlerde tezkereli ve tezkeresiz ferdi efridenin salıverilmemesi hususuna kemal-i ikdam men-i ve dikkat-i ikdâm ve dikkat men-i mürûr nizamının dahi ve vikayesine mübâderet olunmak irâdesini şâmil bu def'a bir kıta emir nâme-i sâmi hazret-i vekâlet-penahı reside desti- ihtirâm olmuş edüğü siz ki muhâtabun-ı mûmâ-ileyhimsiz ma'lûmunuz oldukda ber-mûcib irâde-i seniyye ol makule müstevli irtikab edenlerin ve yahut maslâhatı olmayıp İstanbul'a gitmek isteyenlerin bir neferine zinhâr ruhsat verilmeyip ve men-i mürûr nizamına dahi kemâliyle dikkat olunup ol vech-ile infaz-ı emri irade-i seniyyeye bezli sayı' ve kudret eylemeniz bâbında divan-ı eyâleti Sivas ve Rakka ve Dıyârbakır ve elviye-i Muş ve Çorum ve Amasya ve Divriği ve emaneti Maâden-i Hümâyûn ve ârâm-gâh-ı Mâlâtıya'dan iş bu buyruldu tahrîr ve ısdar kethüdamız kâtibi Tahir Efendi ile tesyâr kılınmıştır. Bi-mennihi teâlâ vusûlünde gerektir ki ber-mûcebi buyrulduları amel ve hareket ve ednâ-i mertebe hilâfı vuku'yle dûçâr rütbe-i ve rütbe-i mesuliyet ve nedâmet olmaktan gayetü'l-gaye tehâşî ve mücânebet eyleyesiz deyü.

19 Ca. Sene 250 [19 Cemaziyel evvel 1250]

Kad vasale ileynâ. 24 Ca. Sene 50

Aner varaka kayd olunmuştur.

Belge [49-1] İptâl

Belge[49-2] Fermân [Enfiye ile İlgili]

Enfiye hususu için sâdır olan emr-i âlî;

Düstûr-î mükerrerem ve muazzam, müşîr-i müfahham ve muhterem, nizâmü'l-âlem, müdebbir-i umûi'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkib, mütemmim-i mehammi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâib, mümehhid-i bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl, müşeyyid-i erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl, el-mâhfûfu bi-sünûf-i avâtîfi'l-meliki'l-a'lâ hâlâ Sivas vâlisi sadr-ı sâbık vezîrim Mehmet Reşit Paşa edâmallâhu teâlâ iclalehü ve kıdvetü'l-kuzâti ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâili ve'l-ikelâm Sivas sancağında vâki' kazaların kadıları ve nâibleri zîde-fazlûhûm mefâhirü'l-emasili ve'l-akrân zâbitân ve işerleri zîde-kadruhûm tevfikî'-i refî-i hümâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki ba hatt-ı hümâyûn şevket-makrûn-ı şahânem mukataât hazinesi tarafından zabt ve idâre olunan mukatâatdan İstanbul duhan gümrüğüne rabt ile idâresi ber-vech-i emânet uhdesine ihâle ve tevfiz kılınan Memâlik-i Mâhrusem ve enfiye mukatâası mülhakatından Tokat kazasından mâ-adâ Sivas kâlemi enfiyeciliği iki yüz kırk dokuz senesi Ağustos ibtidasından Temmuz gayetine gelince bir sene-i kâmile zabt eylemek üzere nâmı kimesneye ber-vech-i emri emaneti ihâle olunmakla şurutu mücebince bir kıt'a emr-i şerîfim sudurûnu dergah-ı muallâm kapucubaşlarından hâlâ İstanbul duhân gümrüğü emini iftihârü'l-emâcid-i ve'l-ekarim el-Hâc Mustafa dâme-mecdühu bâ-takrîr inhâ' itmekten nâşî kuyuda lede'l-müracaa zâman-ı zabt-ı Ağustos ibtidasından olan Memâlik-i Mahrûsem enfiye mukatâası mülhakatından Der-aliyyem ve Yanya'da vâki' mîrî enfiye kâr-hânelerini idâreye me'mûr emin olunanlarının zikrolunan kâr-hânelerde enfiye i'mâl eyledikleri mahallerde serbestiyet üzere bey' ve fîrûhatu kendilere ve taraflarından ta'yîn olunan ademleri mâhsus olup aheri enfiye i'mâl ve fîrûht eylememek ve enfiye hususuna vüzerâ'-yı i'zam ve mîr-i mîrân-ı kirâmım ve evkaf mütevellileri kurâ zabitleri havass-ı humayun voyvoda ve mütesellim ve sâir ehli örf tâifesi taraflarından vechen mine'l-vücûh dal ü tarruz olunmamak ve mîri kâr-hânelerinden mâ-adâ mukaddem ve muahhar ihdâs olunan kâr-hâneler her ne mahalde bulunur ise sed ve bendt olunan enfiyeleri emini ve ademleri ma'rifetleri

ile [...] ²² cânibi mîr-i için zabt ve girift olunup mugayir-i şurût hareket edenler olur ise li-ecli'l-tedib ehl-i İslam'dan ise zabti ma'rifetiyle ahz ve kala'-bend ve ehl-i zimmet reâyâdan ise vaz-ı' kürek olunmak için Der-saadetime arz ve i'lâm olunmak müstemîn tâifesinden yedinde bulunan enfiyeleri mir-i fiâtı cânib-i mîrî için zabt ve mübâyaa olunup kendüleri elçileri ma'rifet-i ile te'dib kılınmak enfiye i'malı ve fûruhat edenlerin kâr-hâneleri sedd ü bent olunmak iktiza eyledikte hükkâm ü zâbitân taraflarından hilâf-ı nizâm mahkeme harcı ve avâidât mütalebesi ve saire bahane ile tatil-i maslahat-ı mîrîyeye bais olunacak hâlâtta mücânebet olunmak ve â'yân ve zâbitân taraflarından enfiye eminlerine iş bu mahal vakıftır ve yâhûd mukatâadır deyu muhâlefet ettirilmemek ve hilâf-ı nizâm enfiye i'mâl ve fûruhat edenlerin enfiyeleri zabtında davaya tesaddiciler olur ise mahallinde istimâ olunmayıp. Der-saadetime havâle olunmak ve serren görenleri esnâ-yi râhda derbentçiler bekçileri ahz eylediklerinde mevcut olan enfiyeleri cânib-i mîrî için zabt olunmak mukataâ-i mezbûrenin dusturi'l-amel tutulan şurût ve nizâm-ı mer'iyyesinden edüğü ba'de'l-ıhrâc iktizâ'sı ricâl-i Devlet-i Alîyyem'den hâlâ mukataât hazinesinin vâridâtı nâzırı iftihârü'l-emâcid ve'l-ekarim es-Seyyid Abdurrahman nafiz dâme- mecdehudan isti'lâm olundukta emin mûmâ-ileyhin inhâ'sı ve sabık-ı şurût-ı mücebince emr-i şerîfim sudûrunı memhûren i'lâm etmeğin mücebince emr-i şerîfim ısdârı hususuna irâde-i aliyem taalluk edip. Ol vech ile amil ve hareket olunmak fermânım olumağın merkûmun zabtını hâvi iş bu emr-i âlî-şânım ısdâr ve yedine i'tâ' olunmuştur. İmdi siz ki vezîr-i müşâr kuzât ve nüvvâb ve â'yân ve zâbitân ve sâir mûmâ-i leyhimsiz keyfiyet irâde-i aliyem ve şurût-u muharre-i mezkûre mantûk-ı emr-i şerîfimden ma'lûmunuz oldukta fermânım olduğu ve balada bast ü beyân kılındığı vechi ile mukataâ-i mezbûre mülhakatından kalem-i mezbûr enfiyeciliği sene-i merkûme mâhsûben merkum tarafından ber-mûcib-i şurût zabt ve rabt olunması hususuna bezl- celil-i himmet mezîd-i sa'y ü gayret eylemen bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdir olmuştur. Buyurdum ki hükm-i şurûtumla vardıkta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan iş bu emr-i şerîf-i celil-i şânımın maznun-ı münîf birle amil olasız. Şöyle bilesiz a'lâmeti şerîfe i'timâd

²² Okunamadı

kılasız. Tahrîren fi'l-yevmi't-tasiu aşâra sene tis'in ve erba'in ve mi'eteyn ve elf.
Kostantınıyye el-mâhrûsa. F.19 Zi'l-hicce 1249 [19 Zi'l-hicce 1249]

Fi 25 Ca. Sene 50

Belge [50-1] Tereke Defteri [Yusuf bin İbrâhim'in Tereke Defteri]

Medine-i Sivas mahallâtından Küçükminare Mâhâlesi sakinlerinden iken bundan akdem fevt olan. Sarrâc Yusuf bin İbrâhim nâm müteveffânın verâseti zevcesi Fâtıma binti Hâlil ve oğlunun sagîr oğlu Mehmet Alî nâm kimesnelere inhisarı inde's-şeri'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra müteveffâ-yı mezbûrun terekesi ma'rifet-i şer' ile tahrir ve beyne'l-vereseti bi'l-farizeti's-şeriyye tevzi' ve taksim defteridir ki zikrolunur.

Fi 23 Ca . Sene 50. [Cemaziye'l-evvel 1250]

Çit yüzlü yastık 7 kadife 1/8 kıymeti 120 kuruş
Şilte makat 4 kıymeti 100 kuruş
Çit makat 2 kıymeti 20 kuruş
Çit yüzlü minder kıymeti 40 kuruş
Müsta'mel kilim 2 kıymeti 100 kuruş
Dimi yüzlü döşek 3 kıymeti 160 kuruş
Çit döşek 1 kıymeti 30 kuruş
İngiliz-kârı çit yüzlü yastık 2 Tire-kârı 1 kıymeti 30 kuruş
Mîtil 3 beyaz çarşaf 2 kırmızı çarşaf 1 kıymeti 130 kuruş
Çit yüzlü yorgan 2 kıymeti 40 kuruş
Keçe 2 kıymeti 20 kuruş
Kilim seccade 2 kıymeti 40 kuruş
Makat şiltesi 2 köşe başları 2 kıymeti 100 kuruş
Kûtnî yüzlü yastık 12 adedi 25 kıymeti 300 kuruş
Kûtnî yüzlü minder 2 kıymeti 40 kuruş
Uşak-kârî kebîr sahan 1 kıymeti 180 kuruş
Beyaz tabak 5 kıymeti 12,5 kuruş
Sagîr tas 10 ve nuhâs 15 kıymeti 35 kuruş
Sarı tas 3 kıymeti 10 kuruş

Çini tabak 1 kıymeti 5 kuruş
Müsata'mel kilim 1 zili 1 yan 1 kıymeti 120 kuruş
Müsta'mel çit yüzlü yorgan 2 kıymeti 50 kuruş
Köhne çit yüzlü döşek 1 kıymeti 25 kuruş
Cezve 4 kahve ibriği 5 güğüm 1 kıymeti 60 kuruş
Sade leğen 1 kıymeti 15 kuruş
Kilim 1 çul 1 kıymeti 45 kuruş
Kebir ve sagîr dakik çuvalı 9 kıymeti 80 kuruş
Sac 1 kıymeti 15 kuruş
Sade şilte 1 kıymeti 10 kuruş
Kahve ocağında müsta'mel dimi yasdık 5 yüz yasdığı 1 kıymeti 85 kuruş
Derunu ot yasdık 6 kıymeti 25 kuruş
Şilte makat 4 kıymeti 60 kuruş
Çit makat 2 kıymeti 12 kuruş
Evân-î nuhâs 15 adedi 83,5 kıymeti 1252,5 kuruş
Def'a dimi yasdık 9 kıymeti 130 kuruş
Çit yorgan 2 kıymeti 50 kuruş
Çeki 1 kıymeti 80 kuruş
Saçaklı müsta'mel köhne makat 2 kıymeti 80 kuruş
Cedit mitil 2 kıymeti 50 kuruş
Cedit çit yüzlü minder 2 kıymeti 40 kuruş
Cedit kûtnî yüzlü döşek 1 kıymeti 60 kuruş
Beldar yüzlü yorgan 1 kıymeti 25 kuruş
Cedit kilim 7 kıymeti 600 kuruş
Sagîr şamdan 3 maşa kıymeti 40 kuruş
Kuzu derisi tulûm 20 kıymeti 40 kuruş
Hilali saat 1 kıymeti 27 kuruş
Müsta'mel yeşil çuha biniş 1 kıymeti 60 kuruş
Kehriba imâmeli çıkı 4 kıymeti 150 kuruş
Som takımlı ve sim takımlı çıkı 2 kıymeti 10 kuruş
Sarrâç dükkanı derunuda mevcut olup ba defterde bey' olunan eşyâ baha kıymeti 96 kuruş.

Tütüncü dükkânı derununda mevcut olup bâ-defterde bey' olunan esb baha kıymeti 390 kuruş

Der-zimmet-i Şimkürekli Kilci Alî Canoğlun'da 100 kuruş

Der-zimmet-i Yenihanlı Bogos'da 120 kuruş

Der-zimmet-i Yenihanlı İstefan'da 240 kuruş

Der-zimmet-i Bezzâz Donik 400 kuruş

Der zimmet-i Hoylâmazoğlu Amik 200 kuruş

Der-zimmet-i Gelmufatlı Hasan Ağa 50 kuruş

Tütüncü dükkânında ortağının yediyle verilen zimmet 481 kuruş 1 para

Kendinden mukaddem fevt olan oğlu Alî nin zimmeti defteri kassamından isabet 3953 kuruş 3 para

Oğlu müteveffa Alînin zimmetinde mülk menzil-i baha 150 kuruş

Yekûn

1350114 para

+0033720 para resm-i kısmet âdi minhâ'.

1316334 para

Hisse-i zevceti'l-mezbûre Fâtıma 16455 kuruş

Hisse-i li-ibni'l-sağîr Mehmet 11518 kuruş 14 para

[...] ²³ Hurrîre hazîhi'd-defteri [...] ²⁴ el-fakîr ileyhi azze şanuhu Halîl bi-medîne-i Sivas.

Belge [50-2] Tereke Defteri [Cennet Binti Veli'nin Tereke Defteri]

Sivasda vâki' Kala'ardı Mahallesi sakinelerinden iken müteveffiye olan Cennet binti Veli nâm müteveffiyenin veraset-i cihet ü uhdiyye li-ebeveyn er-karınadşî oğlu Süleyman bin Ahmet'e inhisarı inde'ş-şeri'l lede's-sübut tereke-i müteveffiye-i mezbure ba-ma'rifet şer tahrir ve verese-i merkuma teslim olunan eşyâ defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur.

Fi 5 Ca. Sene 50 [5 Cemaziye'l-evvel 1250]

Müsta'mel minder kıymeti 5 kuruş

²³ Okunamadı

²⁴ Okunamadı

Köhne sagîr kilim 1 kıymeti 1 kuruş
Yine köhne alaca kilim 1 kıymeti 2 kuruş
Köhne çuval 1 kıymeti 3 kuruş
Müsta'mel sagîr çuval 1 kıymeti 3 kuruş
Yarım köhne alaca çuval 1 kıymeti 3 kuruş
Köhne mitil minder 3 kıymeti 5 kuruş
Köhne mitil yorgan 1 kıymeti 3 kuruş
Müsta'mel çit döşek 1 kıymeti 20 kuruş
Müsta'mel çit yorgan 20 köhne çarşaf 1 mitil yasdık 1 kıymeti 20 kuruş
Çul çaput kıymeti 3 kuruş
Yarma rub' 1 kıymeti 5 kuruş
Heybe 1 kıymeti 3 kuruş
Köhne çuval 1 tandır minderi 1 kıymeti 3 kuruş
Sagîr tura 2 müsta'mel şurpa kazanı sagîr kevgir 1 tencere kapağı 1 tahminen
kıyye 1,5 kıymeti 15 kuruş
Balta 1 kıymeti 3 kuruş
Gayet köhne bez entârî 1 çit libade kıymeti 2 kuruş
Tirki 2 sagîr sofrta tahtası 1 müsta'mel tahta sandık 1 kıymeti 5 kuruş
Dakik rub' 1 kıymeti 5 kuruş
Köhne çuval 1 kıymeti 2 kuruş
Hurde-vât-ı menzil 1 kıymeti [...] ²⁵ kuruş
Cem'an yekûn

115

+150 Çukadâroğlun'da menzili kıymetinden bâkî

265

Ve minhâ'l-ihracât

Resm-i kısmeti âdi 6,5 kuruş

Belge [50-3] Tereke Defteri [Abdulkâdir Çavuş Bin Hasan'ın Tereke Defteri]

²⁵ Silik olduğu için okunamadı

Kal'a-i Atik Mahallesinden iken fevt olan bundan akdem fevt olan Abdulkâdir çavuş bin Hasan'ın verâseti zevcesi Zeliha binti İbrâhim ve vâlidesi Nene nâm hâtûnlar ile sulbî sagîr oğulları Hasan ve İbrâhim lede'l-inhisarı müteveffâ-yı mezbûrun terekisi ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve verese-i mezkuruna tevzî' taksim defteridir ki zikrolunur.

Fi 3 Ca Sene 50. [3 Cemaziye'l-evvel 1250]

Müsta'mel dimi yastık 1 minder sagîr alaca yüz yasdığı 1 kıymeti 10 kuruş
Köhne çit yüzlü yasdık 7 kıymeti 50 kuruş
Alaca minder sagir 1 kıymeti 12 kuruş
Çit müsta'mel minder 1 kıymeti 10 kuruş
Müsta'mel köhne halı 3 kıymeti 35 kuruş
Derunları çaput makat şiltesi 3 kıymeti 30 kuruş
Müsta'mel köhne halı 3 kıymeti 35 kuruş
Üzerinden çıkan urbası maşlah 1 çuha 1çuha pantul 1 çuha kısa entari köhne
fes 1 kıymeti 50 kuruş
Müsta'mel kilim kıymeti 30 kuruş
Çit yorgan 3 kıymeti 45 kuruş
Çit döşek kıymeti 25 kuruş
Çit diğer döşek 1 kıymeti 30 kuruş
Minder şiltesi 2 kıymeti 10 kuruş
Köhne mitil 1 kıymeti 80 kuruş
Köhne alaca yüzlü yasdığı 3 kıymeti 15 kuruş
Köhne çuval 3 kıymeti 12 kuruş
Nuhâs manga 13 kıymeti 52 kuruş
Evân-î nuhâs adedi 16 adet fiatı 10 kıymeti 160 kuruş 1 fulus
Hurde-vât-ı menzili 10 kuruş
Esb re's 1 kıymeti 150 kuruş
Mahalle-i merkûmede mülk menzil 500 kuruş
Cem'an yekûn 1248 kuruş
Ve min-hâl-ihracât
Mîhr-i li-zevce-i mezbûre 206 kuruş
Resm-i kısmet âdi 31 kuruş

Lit-taksîmi beyne'l-verese

Cem'an yekûn

1010 kuruş 30 para

Hisse zevce-i mezbûre 206 kuruş 10 para

Hisse zevce-i mezbûre 126 kuruş 10 para

Hisse li-ibni'l-sağîri'l-mezbûr İsmail 358 kuruş 3 para 1 fulus

Hisse li-ibni'l-mezbûr Hasan 358 kuruş 3 para 1 fulus

Belge [51-1] Fermân [Altın Fıatı İle İlgili]

Darbhane-i Amirem için taşradan ba-fermân-ı âlî mübâyaa olunmak üzere olan ecnasın mukayyed olan fermân-ı âli-şân.

Yaldız ve Macar altının beher tanesi kırk dört buçuk kuruş 445 kuruş

Yüz adedi yüz sekiz dirhem olmak üzeredir.

Atik Rumi altununun beher danesi elli dokuz kuruşdur 59 kuruş yıldız.

Belge [52-1] Fermân [Göç ve İskan Sırasında Dikkat Edilecek Hususlar]

Nüfus hususu için sâdır olan emr-i celilü's-şânın sûretidir.

Düstûr-ı mükerrerem ve muazzam, müşîr-i müfahham ve muhterem nizâmü'l-âlem, müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkib, mütemim-i mehammi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâib, mümehhid-i bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl, müşeyyid-i erkâni's-saâdeti ve'l-iclâl, el-mâhfûfu bi-sünuf-i avâtıfı'l-meliki'l-a'lâ hâlâ Sivas ve Diyarbakır ve Rakka vâlisi Maâden-i Hümâyûn emini ve ilhaken Çorum sancağı mutasarrıfı sadr-ı sâbık vezirim Mehmet Reşit Paşa edâmallâhu teâlâ iclalehu ve iftiharü'l-emâcid ve'l-mekârim camiü'l-mehammad-i ve'l-mekarim el-muhtassu bî-mezîdi inâyeti'l-melîki'd-dâim dergâh-ı muallâm kapucubaşlarından Sivas kazası vücûhundan livâ-yı mezbûr defter nâzırı İbrahim Ethem Bey dâme-mecduhu mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkam me'âdinü'l-fezâili ve'l-kelâm Sivas sancağının hâvi olduğu kazâların kadıları ve nâibleri zîde-fazlûhûm ve mefâhirü'l-emasili ve'l-akrân â'yân ve zâbitân ve mukıydân iş erleri zîde-kadruhûm tevki'-i refî-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki yaveri tevfik-i' ni'mer refik-i cenab-ı per-verdigar ile hasrı bahirü'n-nazr mülûkanemden memâlik-i mâhrusati'l-mesâlik-i şahânemde mutevattın

ve mevcut olan kaffe-i ahali-i bâlâ bay ü gedayı ibâd emn-i emniyet-i âsâyiş istirahatleri iktizâ-yı hâl-î hayriyeti iştimâli padişahanem iktizâsından olduğuna mebnî zıll-ı zalîyli şevket delil-i şahânemde fukarâ u acezenin emniyyet ve istirahati tammeleri husulü için her bir mâhâllat ve karyeye mücerrebü'l-etvar kimesnelerden evvel ve sani itibârî ile ikişer muhtâr nasb ve ta'yîniyle muhtârân mahallesi ahâlîsine ve imâmları ahâlî ve muhâtarana ve vücûh-ı vilayetin yek diğere kefil olarak Der-saâdetimde karargir olan nizâm-ı müstahzenenin her bir eyâlat ve elviye ve kasâbâd ve kurâda dahi icrâsı hususuna müteallik olan irâde-i seniyye-i mülûkanem iktizâ'-yı münifi üzere mukaddemce sadr-ı a'zam tarafından senki vezîr-i gayret samir-i müşârün-ileyhsin tarafına gönderilen tahrirat mûcebince sûret-i irâde-i seniyyem nefsi Sivas ve hâvi olduğu kazalarda bi'l-i'lan nizâm-ı mezkûre icrâ kılınarak nefsi Sivas ve Tokat kazalarının eimme ve nasb olunan muhtârânın ale'l-esami tanzîm olunan defterleri takdîm kılındığından bahisle tahsîli Dârphâne-i Amirem'de olicak mühürlerin irsâli hususunu ba-ılamât inhâ' olunmaktan nâşî iktizâ'sı i'lâm eylemek üzere ricâl-i Devlet-i Aliyyemden hâlâ ceride nâzırı iftihârü'l-emâcid ve'l-ekarim es-Seyyid Mehmet Saidi dâme-mecdehuya lede'l-havâle Anadolu ve Rumeli câniblerinde kâin kasâbâtta vâki' gerek mâhâllat ve gerek kurânın ahâlîleri bir birlerine ve muhtârları mâhâllat ve kurâ ahâlîlerine ve imamları dahi tuyuna kefil olarak ahâliden bilâd-i sâireye azîmet ve-yâhûd âhir mahalle ve karyeye nâkil eden olur ise imâm ve muhtârları müceddeden hak ve irsâl olunan mahalle mührüyle temhîr ederek yedine pusula verilmedikçe defter nâzırı tarafından inhâ' ve mâhkeme tarafından mürûr tezkeresi i'tâ' olunmamak vardığı mahalle ve karyede iskân ettirmek ve müceddeden bir mâhâlleye girmek murat eden olur ise ibtidâ muhtârları kefil-i ahz ile mahalle defterine kayd ederek yedine kefalet-nâme i'tâ'sı ile nüfus defterine dahi kayıt ettirdip badehu iskân olunmak kasabalarda kâin hanlarda sakin olan tüccar ve sâir bî-kârane hancıları ve hancıların hancılar kethüdası kefil olup içlerinden biri taşrâya gitmek murat ettikde sakin olduğu hane hancısı kefâletiyle hancılar kethüdası defterinden ismini terkin ederek pusula i'tâ' edüp nüfus defterinden dahi kayd-ı terkin olduğunu mübeyyin mezkûr pusula temhîr olunmadıkça mâhkeme tarafından mürûr tezkeresi verilmemek ve kimesne hanlardan birinden oda isticâr ile iskân ve murâd ettikde hancısı kefil olarak hancılar kethüdası defterine kayıt ile yedine pusula i'tâ' ve nüfus defterine ba'de'l-kayt üzerine kayıt

olunmuştur deyu işâret ve nezâret mührüyle temhîr olunmadıkca hanlarda iskân olunmamak ve esnâf kalfâlârı bi-karlarına ustâlârı ve tuyun ahibaba ve yahut kethüdalârı kefil olarak anların dahi rikkat amid vuku'nda ahibâba ve kethüda defterinden terkin ve yâhûd kayıt olunarak memhûr pusula verilmedikçe mürûr tezkeresi verilmemek ve bir mâhâlde iskânına müsa'ade kılınmâmak ve kahve ve dekâkinde beytütet eden bekarlar dahi kefâleye rapt ile tuvaniye pasbanbaşı ve yâhûd aher bir münasibi kefil olup gitmek murâd edenlerin yedinde mâhfûz defterde kayd-ı terkin kefilleri kayıt ile memhûr pusula i'tâ' ederek defter nâzırı tarafından temhîr olunmadıkça mürûr tezkeresi verilmemek ve dekâkinde iskân olunmamak ve medreselerde mücerred olarak sakin olan talebe bir mahalle gitmek ve-yâhûd mücerreden medreseye girmek murâd eylediklerinde kefaletini hâvi müderrisleri tarafından memhûr pusula i'tâ' olunarak ibtidâ mâhkemede mâhfûz medârîs-i nezâreti tarafından ve sonra nüfûs defterinden terkin ve yâhûd kayıt olunarak pusula-i mezkûre iki taraftan temhir olunmadıkça mürûr tezkeresi verilmemek ve bir medresede iskân olunmâmak ve reâyâ kocabaşları dahi ke-zâlik mühürü mâhsusâlârı ile memhûr pusula vererek defteri nüfûsa kayd ve-yâhûd terkin kılınmadıkça reâyânın umur-ı defterleri tecviz olunmamak muhtârlar ve hancılar ve esnâf kethüdalârı ve kocabaşlar ve gelen ve giden ve doğan ve ölenleri re'si sancak olan kazanın nefsi kasaba ve kurâsından defter nâzırına ve aher kaza ve kurâda kaza mukayyidlerine ihbâr etmek matrûd takımından olanların Der-saâdete kimesne ruhsat verilmeyip li-ecli'l-maslaha gelip gidecek olanların dahi müddet tayin ederek mahalle ile mürûr tezkeresi verilmek için keyfiyeti haber verilmek muhtârlar nâfizü'l-kelam ve mer'iyü'l-hatır mustakim kimesneler olmak ve verilecek mürûr tezkeresini nâzır defteri muhtarları birle temhîr etmek muhtârlar dahi me'mûriyetlerini bilip ona göre amel ve hareket etmek için defter nâzırı tarafından nezâret mührüyle muhtârân yedlerine tezkere verilmek üzere nizâm-ı rabt ve tevsîk olunup nezâreti mezkûre tescili muhakeme defteri nâzırı ceridesine ale'd-tafsîl kayd olunup tarafı cerideden gönderilecek sûret-i tatbikân muhtârân yedlerine defter nâzırı tarafından nezâret mührüyle memhûr tezkere verilmek mukabelesinde akçe ve sâir nesne mutâlebe olunmamak muhtârlar dahi nizâm-ı mezkûr üzere amel ve hareket eylemek tenbihatı evâmîr-i âlî-şânımla cümlesiye bildirilmek ba-hatt-ı hümâyûn şevket-makrûn-ı şahânem verilen nizâmından edüğü kuyûddan müsteban olduğuna

binâen nizâm-ı mezkûrun ilanı ve livâ-ı mezbûrun hâvi olduğu kazalardan geriye kalmış olan kaza ve karyelerin dahi ol vechi ile imâm muhtâr ve kocabaşların mühürleri gönderilmek üzere defterlerinin takdimi bâbında emr-i şerîfim ısdârıyla tarafi cerideden tezkeresi tahrîr ve tezkireleri lazım geleceğiniz memhûren i'lâm etmekle mûcebine emr-i şerîfim ısdârı hususuna irade-i aliyyem taalluk ederek ber-minvâl-i muharrer muhtârân yedlerine verilecek tezkerenin bir kıt'a sûretini tahrîr ve divan-ı emr-i şerîfim mevzu'an tesyir olunmuş eimme-i ve muhtârana verilmek üzere ber-mucîb-i Darbhâne-yi Amirem'de müceddeden mühürleri hakk ettirilerek gönderilmiş olmakla ve ber-minvâl-i muharrer amil ve harekete bezli celil-i himmet eylemek fermânım olmağın ifhamen i'lanan iş bu emr-i ali-şanım ısdâr ve irsâl olunmuştur. İmdi vusûlünde keyfiyet-i nizâmât mantûk-ı emr-i şerîfimdendir ma'lûmun olduğta fermân-ı şahânem ve bâladâ bast ü beyân kılındığı üzere iş bu emr-i şerîfim nefsi Sivas ve livâ-yı mezkûrun hâvi olduğu sâir kazalârın mehâkimine ve livs-yı mezbûr defter nâzırı ceridesine sebt ve kayıt ile nizâmâtı mezkûrenin ale'd-devâm icrâ ve istikrarı ve gönderilen tezkere sûret-i defter nâzırı mîrî mûmâ-i leyhe i'tâ ile nefsi Sivas mâhâllatı muhtârları ve gerek livâ-yı mezbûrun hâvi olduğu sâir kasâbâd ve mâhâllatı kurâ muhtârları yedlerine nezâret mühriyle memhûr nâzır mîrî mûmâ-ileyh tarafından tezkere verilmek mukabelesinde akçe ve sâir nesne mütalebe olunmâmak hususlarına nâzırı mîr-î mûmâ-ileyhe ve cümleye ifadeye ve nezâreti mezkûrenin kâmilen icrâsına ve hilâf-ı hareket vuku'u bulur ise bir-vechle cevaba kadir olamayup. Gerek nâzır ve gerek eimme-i muhtârân te'dîb olıcakları emr-i muhakkak olmakla ona göre mütbassırane amel ve hareket olunması ve geri kalmış olan kazaların mâhâllat kurâsının dahi eimme-i muhtârı ve kocabaşların defterlerinin takdîmi hususuna sarf-ı küllî miknet eyleyesin ve senki defter nâzırı mûmâ-ileyhsin keyfiyyet nizâmı ve irâde-i seniyyem senin dahi ma'lûmun olarak iş bu emr-i âlî-şanımı ceride gönderilen suret-i zarfında hıfz ile ona tatbikan nefsi Sivas ve livâ-yı mezbûrun hâvi olduğu kazaların kasâbât ve mâhâllat ve kurâsı muhtarlarına nezaret mühriyle memhûr tezkere i'tâ'sına ve mukabelesinde akçe ve sâir bir nesne mütalebe etmemek nezâreti mezkûrenin icrâsına dikkat hilâfından be gayet hazer ve mücânebet eyleyesin ve siz ki kuzâtı ve nüvvab ve â'yân ve zâbitân mukayyidan-ı mûmâ-ileyhim ve işlerisiz siz dahi muce-i emr-i şerîfimle amel ve hilâf-ı ve mugayirini tecvîzden mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şanım sâdır

olmuştur. Buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan iş bu emr-i şerif-i celîlüş-şân ve vacibü'l-ittiba mazmun-ı münifi birle amil olasız şöyle bilesiz alâmeti şerîfeme i'timâd kılasız. Tahrîren fi'l-yevmi's-sani şehri Cemaziye'l-evvel sene hâmsin ve mi'teyn ve elf.

Fi. 2 Cemaziye'l-evvel 1250 [2 Cemaziye'l-evvel 1250]

Kostantiniyye el-mâhrûsa

Kad vasale ileynâ. Fi 25 Ca. Sene 50

Belge [53-1] Mâhiyye Taksimi ile İlgili

Gayret Mendim Bey ;

Sivas'da ikâmet üzere iken bundan akdem fevt olan Nuh Hana ref-i menzil bedeliyesinden ba-irade-i seniyye-i itâ olunmakta olan mâhiyye muahharan oğulları Mehmet Hân ve Hânım Hân mevcut olan tebitleri idare etmek şartıyla ihsan buyrulmuş olduğundan mâ-be-mâh zikr olunan emvâlden itâ' ve beyinlerinde taksim olunmakta ise de mûmâ-ileyh Hânım Han mâhiyye-i mezkûrenin nısfını kendisi ekl ü bel' etmek ve tebaalârına ve bir şey vermemek iddasında olduğundan akraba ve müteallikatları handanca meyanında kıyl ü kâl tekevvinü ile bi'l-ittifak mûmâ-ileyh Mehmet Han ma'rifet-i ile tevzî' ve taksîmine karar verilmiş olduğu hususunu şâmil tevarüd iden tahrîratın meali ve ol bâbda takdim olunan i'lâm ve mahzar ve defteri müfredatları ma'lûmunuz olmuş zikr olunan maaş müteveffa Nuh Hânın evlâdı ve müteallikatına verilmiş olduğundan cümlesinin hâli celilesine göre tevzî' lazimedede muma-ileyh Hânım Hanın maaşı mezkûresi nısfının kendisine hisse eylemesi lâyük olmayacağı ve ihsandan olmak hasebi ile meblağ-ı mezbûrun ba'de-zin karar verildiği ve cümle ahâli ma'rifet-i ile tevzî' taksim ettilerek canib-i seniyyü'l-cevanibi hazret-i pâdişahı için ve isticlâbı davat-ı hayriyeye mübâderet eylemek için kaime tahrir ve tesyir kılınmıştır. İnşâllahü teâlâ vusûlünde ber-vech-i muharrer hareket ve dikkat eylesin.

Fi 3 Ca. Sene 250 [3 Cemaziye'l-evvel 1250]

Belge [53 -2] Mâhiyye Verilmesi [Şakir Bey ile İlgili]

Sivas mütesellimi izzetli Şakir Bey;

Zîrde muharrer olup ba irâde-i seniyye tahsîs buyrulan iki bin altı yüz kırk kuruş mâhiyyeyi ma'rifet-i şer ve cümle ittifak ve ma'rifeti ile mâh-be-mâh zîrde mestûru'l-esâmiye i'tâ'ya mübâderet eylemiyesiz deyu.

Fi S.14 Sene 250 [14 Safer 1250]

Merhûm Han Efendi eyaletinden ve emmu-zâdelere ve gerek tevabiata verilen mâhiyye beyan olunur.

Emmu-zâde Davut Bey ve emmisi bey ve Seyfullah Bey haremlerine mâhiyye 300 kuruş.

Emmu-zâde Hamza Bey ve Yahya haremlerine verilen mâhiyye 300 kuruş.

Yeğenimiz Müslim Bey'in ve Hayri Bey'in haremlerine verilen mâhiyye 150 kuruş.

Akrabadan Hamza Bey ve haremlerine verilen mâhiyye 90 kuruş.

Hâce Ömer ve haremine mâhiyye 70 kuruş

Râmazan Ağa ve haremine mâhiyye 60 kuruş

Şeyh Mehmet haremine 60 kuruş

İbrâhim Efendi ve haremine mâhiyye 60 kuruş

Mehmet ve haremine mâhiyye 80 kuruş

Hüseyin ve haremine mâhiyye 50 kuruş

Râmazan ve mâhiyye 50 kuruş

Süleyman haremine mâhiyye 50 kuruş

Kurban ve haremi mâhiyye 50 kuruş

Mehmet ve validesine mâhiyye 50 kuruş

Hasan Bey ve haremi 50 kuruş

Tolu ve haremi mâhiyye 50 kuruş

Ahmet ve haremi mâhiyye 50 kuruş

Râmazan ve haremi mâhiyye 50 kuruş

Alî haremi mâhiyye 50 kuruş

Küçük Mehmet ve evlatları mâhiyye 50 kuruş

Hasan ve haremli mâhiyye 50 kuruş

Süleyman haremli mâhiyye 50 kuruş

İsmail ve haremi mâhiyye 50 kuruş

[...] ²⁶ ve haremi mâhiyye 50 kuruş
Ahmet ve haremi mâhiyye 50 kuruş
Davut ve haremi mâhiyye 50 kuruş
Süleyman haremleri mâhiyye 50 kuruş
Mehmet 40 kuruş
Mirza 40 kuruş
Velî 40 kuruş
Murat 40 kuruş
Cafer 40 kuruş
Râmazan 40 kuruş
Şemihla 40 kuruş
Meccanen 40 kuruş
Murtaza 30 kuruş
Kurban 30 kuruş
Rüstem 30 kuruş
Davut 30 kuruş
Süleyman 30 kuruş
Bayram 20 kuruş
Kurban 30 kuruş
Ali 30 kuruş
Hasan 20 kuruş
Dede 10 kuruş
Mehmet Hân'ın hareminde olan olan nüfûs 16
Hanım Hân'ın hareminde olan nüfûs 6
Nuhhan Hân vâlidesine 60 kuruş
Nuh Hân'ın haremine 50 kuruş
Kerimesine 50 kuruş
Yetimleri 2 nefer 100 kuruş
Nuh Hân'ın bâbabasının odalıkları 2 nefer 100 kuruş
Kendülerine kalan $1360 - 360 = 1000$ kuruş
Cem'an yekûn 2640 kuruş

²⁶ Okunamadı

Belge [54-1] Fermân [Asker Alımı ile İlgili]

İki tabur redîf-i Asâkir-i Mansûrenin Sivas ve Divriği sancaklarından matlûb buyurulan emr-i âlînin sûretidir.

Düstûr-î mükerrerem ve muazzam, müşîr-i müfahham ve muhterem, nizâmü'l-âlem, müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb, mütemmim-i mehammi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'ib, mümehhid-i bünyâni'd-devleti ve'l-ikbal müşeyyid-i erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl, el-mâhfû bi-sünûf-i avâtıfı'l-melîki'l-âlâ mülhakatıyla Sivas vâlisi ve Maâden-i Hümâyûnum emini sadr-ı sâbık vezîrim, Mehmet Reşit Paşa edâmallâhu teâlâ iclâlehû ve mefâhirü'l-kudâtı ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâili ve'l-ikelâm Sivas ve Divriği sancaklarında vâki' kazâlârın kuzât ve nüvvab zîde-fazlûhûm ve mefâhirü'l-emasili ve'l-akrân voyvodagân ve ayân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle işerleri zîde-kadruhûm tevkî-i refî'-i hümayûn vasıl olıcak ma'lûm ola ki avn ü inâyet-i hazret-i bâri ve imdad-ı ruhâniyet-i cenâb-ı risâlet-i penâhi ile ta'lim-i funun kazay-ı baha esbâb-ı muhâfaza-i bilâd ü ibâd zımnında tertip ve tanzîmine muvaffak olunan muvazzaf Asâkir-i Mansûre-i şâhâne ve cünûd-ı muntazame-i pâdişâhânem el-hâletü hâzihi ahseni zavabıt ve nizâm ve ekmel-i revâbıt ve intizâm ile istihdâm olunmakta isede lillahilhamd millet-i beyzâ'-ı İslâmiyenin der-kârı olan kesret ve vefretine ve memâlik-i mâhrusede ser-haddat-ı hakâniyemin vüsat ve mesâfâtine göre teksir-i asâkir kaziyesi vakti icabı itibarı ile feraizi haliye ve muazzamat-ı umûr-ı diniyyeden olduğunuz zâhir ve bedidâr ve memâlik-i mâhrûse-i mülûkânemde bulunan genç ve tüvânâ ehl-i İslâmın cümlesinin Asâkir-i Mansûreye tahrîr olunmak lazım gelse bâdî-i ümerâtı bilâd olan ifrâzât zırâat ve hırâsetin ta'tilini mûcib olacağı ve böyle kaldığı surette dahi lede'l-iktizâ yani vakten bu vâkit Sefer-i Hümâyûnum vukûunda fenni harpten gâfil ve nizamsız bir takım nefir-i âmm askerleri itibar edip bunlar emr-i kazâ ve cihâtan bit-tab' işe yararıyacakları vâkıât-ı sabıkadan ma'lûm ve aşikâr olduğundan başka memleketlerden çıkarılincaya değin verilecek harc-i râh ve levâzım-ı sâireleri zımnında sarf olunan akçeler beyhûde mâhv ve heder ola geldiği bi't-tecrübe bedihi ve numûdâr olduğuna binâen hem ahâli-i memlekete siklet ve meşakkat olmaksızın herkes yine yerlerinde ve yurtlarında zirâat ve hırâset ve kârı kisp ve ticarleriyle meşgul olarak sâye-i merâhimû vaye-i pâdişâhânemde müsterihü'l-hâl ve müreffehü'l-bal olmak ve hemde

lede'l-iktizâ memâlik-i mâhruse-i pâdişâhânemde şeâir-i İslâmiyetten olan usûlü harbiye ve sanayi-i cihâdiye iktisâbı funûn ve mehâret etmiş mürettep ve muntazam cunud-ı kesîre mevcut bulunmak niyeti hâlisesiyle bi-tevfiki teâlâ redîfi Asâkir-i Mansûre ismiyle müsemmâ bir takım asâkir-i muntazâma tertip ve usûl ve fûrûğ cümle ahâli mağrifeti ile hayırlı ve sühûletli olmak üzere bi'l-mütâlâa kararlaştırılarak ona göre müsteniden bit tevfikillâhi teâlâ Anadolu ve Rumeli'nin münâsip olan mahallerinde icrâsına şuru' ve mübâşeret olunması şeref-rîz sünuh ve sudûr olan emr ü irâde-i isabet-ade-i mülûkânem muktezâsından olmaktan nâşi husûs-i mezkûr bu def'a Sûr-i Hümâyûnum münasebetiyle Der-saâdetime celp olunan vüzerâ-yı i'zâmım ve meşâyı-hı kirâm ve ulemâ-yı i'lam ve hazır oldukları hâlde vükelâ-yı fihâm Devlet-i Aliyye-i ebedd-i iktisamım beyinlerinde akt olunan mecâlis-i şûrâda lede'l-müzâkere bu hususuna hayriyyeti mahsusun dinen ve mülken envâ-ı fevâide muhassenâtı âşikâr olmak hasebiyle bi-mennihi teâlâ beher sancaktan hâvi olduğu kazâlârin meâdin ve hâs ve evkâf ve muâf ve gayri muâf cümlesi seyyân hazır tutularak âlâ savti edayı umûmundan maa zâbitân bin dört yüz neferden ibaret bir tabur-ı redif Asâkir-i Mansûre tertip ve tanzîm ve neferât-ı mezkûre yigirmi üç yaşından otuz iki yaşına kadâr olan ahâliden hüsn-i hahişleri ile tahrîr ve tatmim olunmak ve bazı küçük sancakların killet-i nüfûs cihetiyle ber-vech-i matlûb bir tabura tahammül olmadığı hâlde o makule küçük sancaklar civarında bulunan diğer livâ ile bu maddede birleştirilerek anlardan ikmâl kılınmak ve iş bu redîf-i mansûreye bazı Asâkir-i Mansûreden tekâüden çıkmış neferâtın memleketlerinde bulunupta meşi-i ve harekete muktedîr ve heveskâr olanlar olduğu hâlde onların tahrîrinde bir güne beis olmayıp belki mârifetleri cihetiyle kavaid-i mûcib olacağından ol vechile bunlardan dahi tahrîr olunmak ve fakat deniz ile ülfeti olan bazı sevâhilde kâin kazalar ahâlisi redîf nizâmına kârıştırılmayarak asâkir-i bahriyeye tahsîs olunmak üzere mahalleri tefrikıyla başkaca iktizâsı nizâmına bakılmak ve iş bu redîf-i mansûreye yazılacak asâkirin istihdâmı ancak sefer hengâmına mâhsus olmak cihetiyle eyyâm-ı hazerde asıl muvazzaf Asâkir-i Mansûre misillû şuraya buraya münâvebe teklifi ve içlerinden asıl mansûre nizâmına asker ahzi tecvîz olunmamak ve asâkir-i merkûmenin icâb eden zabitanı kazaların hanedan ve kişi-zadelerinden genç ve tüvânâ ve askeri zâbitliğine sezâ kimesneler varsa anlardan tahrîr ve tanzîm olunup ancak bu misillû zâbitân daima umûr-i askeriye ile iştilal ederek sâir

memleket umûruna ve voyvodalık misillû maslâhata karışmamak ve şu kadâr ki bazı memleket â'yânı ve söz sâhibi vücûhından birisi hem asker zâbitliği erbâbından olup ve hem zâten Devlet-i Alfyeme sadâkat ve istikâmet-i mâhsûsası meşhûd ve mütebeyyin olupta sairenden müstesna olarak onun zâbitân nasb ve istihdâmını vâli-yi memleket tensîb ederek evve'l emirde bu tarafa tahrîr ve istîzânı birle irâde-i seniyye-i şâhânem müteallik olduğu hâlde iktizâ'sı icrâ olunmak ve asâkir-i merkûmenin icrâ-yı ta'lîmleri için iktiza eden muallimler asâkir-i nizâmiyyede bulunan mahallerden anlardan ta'yîn birle ta'lîm ve teallüm ettirilip asâkir-i nizâmiye bulunmayan mahallerde dahi bu tarafta münâsiplerinden ve asâkir-i nizâmiyyede bulunan meşhurlarından ve bazen dahi bu taraftan me'zunen sılasına gitmiş memleketli neferâtın müddet-i mezûniyetleri tekmiline kadâr ta'lîmi neferâta ta'yîn olunmak ve hanedânzadelerden ve sairden taşrâlârda nasp olunacak zâbitân fenni ta'lîmi ve tallümü evvel emirde gönderilecek muallimler ile mahallerinde tahsîl ve ba'dehu zikr olunan zâbitân bir aralık Der-saâdetime gelip bâb-ı ser-askerîde dahi büyük ta'lîmler görerek lâyıkıyla öğretip az vâkitte avdet etmeleri hususu her bir mahaller mevkide ne vecihle münasip olur ise öylece icra eylemeleri, sancak mutasarrıflarının reylerine muhavvel olmak ve ber-vech-i muharrer zâbitân-ı merkûme bir aralık Der-saâdetime gelip bâb-ı ser-askeride dahi büyük ta'lîmleri görerek lâyıkıyla tahsîl tâlîm edecekler isede zabî'tân-ı merkûme için aralık aralık Der-saâdetimden Asâkir-i Hassa Mansûre-i şahanem zâbitlerinden mîr-alây ve kaim-makam ve alây emini misillû zâbitler gönderilip iş bu gönderilecek zâbitân redif-i mansûre zâbitânına mahallinde iktizasî ve tabur ta'lîmlerini ta'lîm etseler bu keyfiyet o makûle zâbitânın tez vâkitte tahsîl ve tekmili fûnun-u harbiye etmelerine sebep olacağından bi-mennihi teâlâ sırası geldikte bu taraftan zâbit gönderilmesi câiz olup gönderilecek zâbitânın intihâb ve irsâli hala bi'l-istiklâli Asâkir-i Mansûre ser-asker düstûr-î mükerrrem müş'îr-i müfahham nizâmü'l-âlem vezirim Hüsrev Mehmet Paşa edâmallâhu teâlâ iclalehunun uhde-i re'yine muhavvel olmak asâkir-i merkûmenin teallüm ve tâlîmlerinin teshîli zımnında haftada bir kaç gün ve belki boş kaldıkça her gün kendi karyelerinde ve bazen cesimce nâhiyeler ve kazabaşlarında gönderilecek muallimler ile dâimâ ta'lîm ve teallümle meşkul olmaları münâsip olacağından vâsıl-ı matlûb dahi ahâli-yi bilâdın muktezâ-yı diyânet ve insâniyetleri üzere tahsîl-i levâzım-ı cihâdiye ve iktisâb-ı fûnûnu harbiye eylemeleri niyet-i

hayriyesine mebnî idüğünden artık her bir sancak ve kaza ve kur'ânın ba'd ve mesâfesine göre ber-vakfî matlûb icrâ-yı tâlîmleri için münâvebe tertîbini ve mahalle ta'yîni ve tâlîmgâh ve tahsîsi misillû şeylerin vech-i münâsibi mahallinde ne sûret ile ise öylece tertip ve icrâsı ke-zâlik sancak mutasarrıflarının rey-i rü'yetlerine mahsus olmak ve bunların senede iki def'a hasebi nizâm büyük tâlîmlerinin icrâsıyla süreti mâhâretlerinin muayenesi ve kazâlârda ta'lîm edecek neferâtın usûl-i tâlîmde olan ihtilaflarının öğretilip uydurulması zımnında ahâlînin hırâset ve zirâattan hâli bulunduğu vâkitte meselâ rûz-î hazeri eylül misillû mevsimlerde o makûle kaza ve kurrâdan asâkir-i mezkûre sancakbaşı neferatı olan gerisini vilayete celp ve cem ve anda on beş yigirmi gün miktarı tevkif ile tâ'lîm ve taallümlerine lâyıkıyla dikkat ve nezâret olunmak ve iş bu redîf-i mansûre nizâmına konulacak a'sâkirin icrâ-yı ta'lîm ve taallümleri ve her türlü ifây-ı nizâm ve intizâmı bi'l-hâssa sancak mutasarrıflarının uhde-i me'mûriyetlerine muhavve'l ve bi'z-zât ikdâm ve nezâretlerine mütevakkıf olmak lazım geleceğinden daima icâbına göre asker bulunan kaza ve kasabaları gezip bunlara ale'd-devâm nezâret eylemeleri ve meselâ bu sancak dâhilinde bulunup hasbe'l- iktizâ bu taraftan başka voyvoda ile idâre olunan kazada asıl voyvodalık umûruna hâlel gelmemek üzere iş bu redîf-i mansûreden izâmınca askeriye müteallik mevattan ol sancağın asıl vâlisinin hükm-i câri olmak ve iş bu redif-i mansûren izâmına müteallik cânib-i ser-askeriden olunacak evâmîr ve nevâhi iş bu me'mûr olıcak vüzerâ'ya yazılıp ve kezâlik neferât-ı merkûmenin yoklama usûllerinin icrâsı zamanlarının tanzîmi keyfiyeti dahi cânib-i ser-askeriden verilecek tâlîmnâmeye derc olunup muktezâsınca hareket olunmak ve iş bu redif-i mansûre askerinin lede'l-hâce sefer-i hümâyûnum vuku' ile me'mûriyetleri takdirinde iktizâ' eden elbise ve esliha mâhiyye ve ta'yînatları bi-ayniha Asâkir-i Mansûre misillû sâye-i ihsânı vâye-i şâhânemde tarafı saltanat-ı seniyyemden i'tâ ve ru'yet olunacağından başka hîni tahrîrlerinde dahi birer kat elbise nizâmiyeleri taraf-ı Devlet-i Aliyyemden verileceğinden temizce durmak için neferât yalnız eşyâ-yı denk ederek eyyâm-ı sâirede kendi elbise-i adiyeleri ile gezip fakat efrâdı ahâliden li-eclî'l-ımtiyâz ale'd-devâm cümlesi başlarına fes iktisâ' etmek ve redif-i mansûre zâbitânı sâir ahâli ve efrattan mümtâz olmâlârı için her vâki't elbise nizâmiyeleri üzerlerinde bulunmak ve neferât dahi eyyâmı sâirede elbise-i nizâmiye heybetiyle gezmeğe hahişkar olanlar olubda kendilerinin daima giyecekleri

elbiselerini ba'de-zin ona göre yaptırmak istedikleri hâlde öylece ruhsat verilmek ve zâbitân-ı merkûmenin sûret-i intihâbı yani yazılacak kimesnenin liyâkat ve istidadına göre küçük ve büyük zâbit nasb icrası sûreti dahi sancak mutasarrıflarının mahalleinde muayene ve tedkik ile intihâb ve reylerine muhavve'l olmak ve zâbi'tâna //**[Sayfa 55]**// ve zâbi'tâ'-nı merkûmeye iktizâ' eden nişân-ı âlileri bundan böyle her birinin nasb ve icrâları sancak mutasarrıfları taraflarından bi'l-icrâ hîni teknilinde bâ-defteri işâ'r ve istizan olunarak sudûr edecek emir ve fermân-ı hümâyûnuna tatbiken haddâne-i amiremnden i'mal ve irsâl olunmak ve bunların lazım gelen zabitan kılıçları ve bi'l-cümle tüfenk ve palaska ve çanta ve mathara ve müteahhire misillû kâffe-i eşyâyı muktezîyeleri taraf-ı saltanat-ı seniyyemden i'tâ' ve ihsan kılınacağından neferâta müteallik tüfenk ve eşyâ-yı sâire fakat ta'lîm vâki'tlerinde zâbitleri ma'rîfetleriyle verilip ba'det-tâlim ahzû ve hıfz olunması lazimedden ve fakat verilecek elbise kendi yed-i zabt ve hıfzlarında olmasında temizce ve muntazâm durması dahi melhûz olup her ne ise gerek tüfenklerin ve gerek elbise ve eşyâ-yı sâirenin teleften beri ve sâlim olıcak vech-ile ve usûlü nizâmca zâbitlerinin inzimâm ma'rîfetleriyle münasip mahallerde muhafazâlârı ve elbisenin neferât yedinde ibkası ve yahut anın dahi ba'det ta'limve ahz hıfzı maddelerinde mâhâl ve ma'rîfetine göre enseb ve elzem olan suretlerin icrâsı hususu dahi sancak mutasarrıflarının uhde-i me'mûriyetlerinde ma'dud ve muhavvel olmak ve iş bu tahrîr olunacak neferâta sâye-i ihsân ve vaye-i şâhânemde beşer kuruş ve zâbitâna dahi münâsibi miktar mâhiyye verilmek üzere bi-mennihi teâlâ hemen tahrîr ve tanzîmları icrâ ve altı mâh zarfında her ne miktar masârıfları vuku' bulur ise defterleri Der-saâdetime isrâ olunarak ona göre toptan iktizâsına bakılmak ve neferât-ı merkûmenin dahili sancakta li-ecli't-tâlîm ta'yîn olunacak mahallere ictimâlârında ve gerek senede iki def'a büyük tâlîmlerinin icrâsı için kursi-i livaya geldiklerinde verilecek ta'yînât ve masârîfât-ı sâireler-i evvel emirde vâlilerin re'y-i ma'ğrifetleri ile görülüp ber-vechi-meşrûh altı aylığı bilindikde sunuh edecek irâde-i seniyyeme tatbikan tanzîm ve istifâ olunur ise bundan mâadâ aralık aralık sancak mutasarrıflarının nezâreti askeriye için kazâlârı dolaştıklarında vuku' bulacak masârıflarını dâhil-i defter etmeyerek sâye-i mülûkânemde kendi nemikalarından rü'yet ve dolaşmak sebebiyle kazâlârdan esb ve bâr-gîr ve sâire türlü hediye ahzinden ve ahâlî ve fukarâya yar olıcak masârîf vuku'undan mücânebet ve nizâmâta

dâir hâlen ve istikbâlen sual ve istizân edecekleri mesâlih-ı cânibi ser-askeriyeye tahrîr ve istişâr ederek taraf-ı eşref'-ı şâhânemden bi'l-istizân kendilerinden yazılacak vasaya üzere hareket ve bunların ta'lîm ve taallümlerine dâir müteferriat-ı sâiresine mütedâir iktiza eden tâ'lîm-nâme cânib-i ser-askeriyeden i'tâ' olunacağından ona göre icrâ-yı muktezâsına mübâderet ve bâlâda muharrer hususât-ı nizâmiyyeden dolayı gerek kendi câniblerinden ve gerek sâir me'mûrin taraflarında kimesneye bir güne rencide ve teâdî vuku' bulmaması hususuna dahi be-gayet ihtimâm ve dikkat eylemeleri lazimedden olmakla ona göre cümle tarafından ifâ-yı fariza-i me'mûriyetlerine lâyıkıyla ikdâm ve ihtimâm olunmaları hususu mecâlis-i şûrâda ittifakı erâ ile karârgâr olarak huzuru fâizün-nûr mülûkânem arz ve istizân olundukta mevâdd-ı ve meşrûha bi-tevfkillâhi teâla ittifâkı arâ ile karâr-kir ve usûl ve fûrû-u dini mübin ve Devlet-i Aliyye-i ebed rehînim hakkında muhassene-i hayr idüğü emri gayri seniye olmaktan nâşi ol vechi ile tesis-i nizâm olunarak ale'd-devâm öylece düstûrül-amel tutulmak üzere tanzîm ve icrâsına irâde-i seniyye-i mülûkânem taalukıyla ol bâbta hatt-ı hümâyûn şevket-makrûn-ı pâdişâhânem sahife-i pîrâyı sudûr olarak keyfiyeti memâlik-i Anadolu ve Rumeli'de kâin eyâlet ve elviyeye mâhsus evamir-i aliyyem neşr ve tisyârıyla ilân ve işâr kılınmış olmakla senki vezîr-i dirayet semir-i müşârûn-ileyhsin vusûlü emir-i şerîfimde sûret-i irade-i isâbet irâde-i mülûkânemi Sivas ve Divriği sancaklarında kâin bi'l-cümle kaza ve kasabât ve kurâ ahâlisine etrâfiyle ifâde ve ilân ve bundan maksut aslı kâffe-i ehl-i İslâm'ın fârîze-i zimmetleri olan fûnûn-u harbiye-yi Memâlik-i Mâhrusem sekenesinin bu keyfiyet ve meşakkate giriftâr olmaksızın ve emr-i zirâat ve hırâsetlerine hâlel gelmeksizin huzuru bâl ile kendi vatanlarında ber-vechi sühûlet tahsîl ederek. Her bir mâhâlde mürettep ve muntazâm cünûd-ı İslâmiyet mevcut bulunması kazıye-i hayriyesinden ibâret bulunduğu derkâr izan ve cümleye gereği gibi tefhîm ve ityan-ı birle sen dahi Sivas ve Divriği sancaklarının hâvî olduğu kazalardan iki tabur redîfi Asâkir-i Mansûre tahrîr ve terkimi birle usûlü meşrûhaya tatbiken nasb olunacak zâbitân mâ'rîfetleriyle ta'lîm ve taallümlerine bi'l-ikdâm fûnûnu harbiyeyede her birinin meharisi mâhâretlerini ikmal ve tetmime gayret ve sarf-ı rü'yet ve zinhâr ağmâz ve rehâvet ve zühûl ve ğafletle hilâf-ı rızâ ve muğâyirini nizâm bir güne hâl ve hareket vuku'a gelmemesi emrine mezid-i itinâ ve dikkat eylemek fermânım olmağın ilâmen ve tenbîhen mâhsûsen iş bu emr-i celilül-kadrim ısdâr tesyâr olunmuştur. İmdi

keyfiyet ma'lûmu rü'yetlerimizin oldukta ber-vech-i meşrûh amil ve hareketle ifâ-yı muktezâyı mehammı eşnayı ve rü'yete sarfi ve sa'i ve kudret ve hilâfından tevakki ve mübâadât eylesin. Ve siz ki kuzât ve nüvvâb ve sâir mûmâ-ileyhimsiz. Mazmûn-ı emr-i fermân-ı pâdişâhânem sizin dahi meczumunuz olarak mûcibi muktezâsının icrâsına bi'l-ittifâk mezîd-i sa'y-i ve gayret ve hılâfından hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki vusûl buldukta bu bâbta vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ va lâzımü'l-imtisalimin mazmun itâatı makrûniyle amil ve hareket eyeleyesiz. Şöyle bilesiz. Alâmeti şer'ife i'timâd kılasız. Tahrîren. Fî evâhiri şehri Rebî'ül-evve'l sene sitte hamsîn ve mi'eteyn ve elf.

[Evahir-i Rebi'ül-evvel 1250]

Kad vasale ileynâ Fi 11 C Sene 1250

Kostantiniyye el-mâhrûsa

Belge [55-1] Buyruldu [Asker Te'mini ile İlgili]

Eyâlet-i Sivas vâlisı devletlü Reşit Paşa Mehmet Hazretleri tarafından vürûd eden buyruldu sûretidir.

Kıdvetü'l-emacidi ve'l-âyan hâcegân-ı Divân-ı Hümâyûndan Sivas eyâleti kaim-makamımız izzetli bey zîde-mecdehû ve şeri'at-şiâr Sivas ve Divriği sancakları nâibleri efendiler zîde-fazlûhûm ve mefâhirü'l-emâsili mütesellim ve â'yân ve zâbitân ve bi'l-cümle işerleri ve söz sahipleri zîde-kadruhûm inhâ' olunur ki medetkar-ı tevfikini memur refik Cenâb-ı Sübhan ile eseri celîl-i cemâl delil-i hazret-i pâdişâhı kişver ü küşa olmak üzere tertîbine muvaffak olunan muvazzaf piyâde ve süvâri asâkir-i hassa ve Mansûre-i Muhâmmediye ve asâkir-i bahriye ve topcu ve ecnâ ve sâire hâmdenillâhi teâlâ sâye-i şevketi vâye-i hazret-i şâhânede günbe gün tekessür ve uss-ı esâsı nizâmât-ı behiyyeler ân-be-ân takarrür etmekte isede irâde-i memâlik-i vâriseti İslamiye ve hıfzı nüfuru serhedat ve hakâniyenin istihsâl-i esbâb-ı muhâfazası beher halî lüzûmu müsellemler olan nizâmâtı müstahsene rabt olunmuş. Asâkir-i küllîyeye mütevakkıf olarak fakat bu miktar asâkir-i küllîyenin cümlesi dahi merkez-i ictimâ-ı asâkir olan ordugâh ve kışlalara dâimâ mukîm ve muakkayyed bulunduğu hâlde vasi'a imârı memâlik vildân olan zirâat ve

hırâset hususunun bir nevi tatiline bâis olduğu cihetle hem silk-i askeriyede bulunup hemde zirâat ve hırâset maslâhatı geriye bırakılmâmak üzere Memâlik-i Mâhrûse şâhânede redîf-i Asâkir-i Mansûre-i Muhâmmediye ismi sâmisıyla bir nevi asâkir-i cedîde-i muayyene tanzîm ve tertîbini havi müceddet ve kavânin-i mülk-i millet olan ve'lî ni'metimiz ve'lî nimeti âlem şevketi meâbı keramet nisab efendimiz hazretlerinin ve ilhâmı rabbâni olan mübârek ve mesud kadîme-i sâliha-i mülûkânelerine [...] ²⁷ tertîbi hususu emir ü fermân-ı isâbeti nişân hazret-i şâhâne buyrulmuş [...] ²⁸ // [Sayfa 56]// tâc-dâri münasebetiyle müddeiden celb olununup. Der-saadette bulunan bil-cümle vüzerâ-i izam ve ulemâ-i kiram hazerâti ve kaffe-i vükelâ-yı Devlet-i Aliyye-i ebed müddet ile bi'd-def'at akd olunan mecâlis-i şurâda bil-müzakere karargir olunan maslahat iktizasınca bu hususunun ve dinen mülken enva-i fezail muhasenat-ı müsellemler olarak yani kâffe-i ehli İslâmın fariza'ı zimmeti olan fûnun-ı celile-i harbiye-i bi'l-cümle ahâli-yi memleket dahi bir güne ta'b ve meşakkete giriftar olmaksızın kendi vatanlarından ber-vech-i suhulet istihsâl etmiş olıcaklarından başka emri zirâata dahi halel gelmeyeceği lede'l-hâce sefer-i hümâyûn vukuunda dahi ahâli-i memleket bir güne mesarîfe düçar olmayarak iktizâ' eden elbise ve esliha ta'inatları tarafı Devlet-i Aliyye'den verileceğinden mukaddemlerde nefir-i amm takımı ihracında memleketler giriftar oldukları bunca telefât ta'diyattan vareste olacağından bu keyfiyet ahâli ve efrâdın istedikleri suret ve cümle hakkında bir azim nimet olarak el-hâsıl hüsn-i idâre-i memâlik-i şâhâne için bundan alâ ve ahseni tedbir ve fukarâ ve ahâli haklarında bundan büyük lütuf dil-periz olmayacağından bu hususu hayriyede kaleme alınan nizâmnâme-yi tatbikân ittifâk-ı arâ ve irâde-i seniye-i cenabı pâdişâhi iklim-i guşa ile her bir mâhülle ve muhavveli icâbına göre bi-tevfîkillâhi teâlâ redîfi Asâkir-i Mansûrede tertibine şuru' olunmuş ve mahveli uhde-i istihalemi olan Sivas eyâleti Divriği sancağından inzimâm-ı rey ve ma'rîfetimizle iki tabur redîf-i Asâkir-i Mansûre tahrîri hususuna irâde-i seniye-i şâhâne tallukıyla ol bâbta kerâmet efzâ-yı sahîfe-i sudûr buyurulan. Hatt-ı Hümâyûn hazret-i mülûkâne mücebince tarafımızda ve sen ki kaim-makam nüvvâb ve mütesellimi ve sair muhâtabûn mûmâ-ileyhimsiz taraflarınıza hitâben sudûr eden iki kıt'a fermân-ı celîlû's-şân mâhsusu mübâşir ile gönderilmiş. Ve beher taburun

²⁷ Silik olduğu için okunamadı

²⁸ Silik olduğu için okunamadı

zâbitân ve neferâtını mübeyyin Der-saâdetten vürûd eden defterin dahi iki kıt'a sûreti irsâl kılınmış. Olmaktan nâşi imdi tafsîli keyfiyet meali evamir-i şerîfeden ma'lûmunuz oldukta infâzı emir ve irâde-i seniyyeye bi'l-ittifak ikdam-ı gayretle ve eyâlet ve sancağınızdan iş bu tertip ve talep buyurulan iki tabur redîfi Asâkir-i Mânsûre neferâtını ber-mucîb irâde-i seniyye-i nihâyet sinni yiğirmi üçünden otuz ikisine kadar olmak ve bundan aşağı ve yukarı olmamak üzere ma'rîfeti şer'î ve mübâşiri ma'rîfeti ve cümle ittifâkıyle serîan ve acilen tahrîr ve tertip ve gönderilen sûret-i defterden müstebân olacağı vech-ile iş bu redîfi Asâkir-i Mansûrenin beher onbaşısı yiğirmi sekiz neferden ve ol vechile bir taburu dört bölükten ibaret olduğundan neferât-ı merkûmeyi dahi öylece yazıp ve şöyle ki onbaşı yazılan memleket zirine onbaşı nasb olunacak ademın ismi ve şöhreti yani mahalle ve yahut karye ve memleketini ve nefer yazılan yerlerin dahi kezâlik zirlerine defter nasb olunanların isim ve şöhret ve karye ve mahalle ve memleketlerini tahrîr ve beherinin bâlâlarına dahi sinnini ve eşkallerini şerhle tezbir edip ve sicill-i mâhkemeye dahi ayniyle kayıt edip ba'dehû Der-saâdete gönderilmek üzere öylece bir kıt'a mumzâ defterini müceddeden tanzîm ve bâ ilâm tarafımıza irsâle ve dikkat ve mübâderet ve bu bâbda vafi mürettep kusur ve rehâvet ve hılâfî harekete cesâretle düçâr oluna mesûliyet ve nedâmet olmaktan mübâadât eylemeniz bâbında divân-ı eyâlet-i Sivas ve Dıyârbakır ve Rakka ve elviye-i Muş ve Çorum ve Amasya ve Divriği ve emâneti Maadin-i Hümâyûn ve ârâm-gâh Mâlâtıya'da işbu buyruldu tahrîri ve ısdâr ve mübâşir-i merkum ile tesyâr olunmuştur. Bi-mennihi teâlâ vusûlünde ber-mantûk-ı emr-i âli ve mûcibi buyruldu amil ve hareket ve hılâfını tecvîz guna hâlat ve hareket vukûundan be-gayeti tevakkî ve tahâşi ve mücânebet eyleyesiz deyu.

Humbaracı ve lağımçı sıbyân ve tekâütlerinin nısf-ı hasılâtı mîrîyeleri tahsîli için vürûd eden emr-i alî kaydıdır.

Fi 19 Ca. Sene 250 [Evahir-i Rebi'ü'l-evvel 1250]

Belge [56-1] Buyruldu [Tımarla İlgili]

Düstûrûn-ı mükerrremûn ve muazzam müşîrûn-ı müffahhamûn ve muhterem, nizâmü'l-âlem, müddebir-i umûri'l-cumhur bi'l-fikri's-sâkıb, mütemmim-i mehâmmi'l-enâm bir-re'yi's-sâ'ib, mümehhid-i bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl, müşeyyedü ve erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl, bi-sünuf-i avâtıfı'l-meliki'l-â'lâ

mülhakâtıyla Sivas vâlisi ve Maâden-i Hümâyûnum emîni sadr-ı sâbık vezîrim Mehmet Reşit Paşa ve Trabzon vâlisi ve Canik muhassılı vezîrim Osman Paşa ve ber-vech-i muhassılık Aydın sancağı mutasarrıfı vezîrim Yakup Paşa edâmallâhu teâla iclâlehüm ve iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim câmiü'l-mehamidi ve'l-mekârim el-muhtassun bî-mezidi inâyeti'l-melki'd-dâim dergâh-ı muallâm kapucubaşlarından mir-ahur-ı evvelim payesiyle Kütahya sancağı mütesellimi Hâdil Kâmil ve Bozok sancağı mütesellimi Seyyid Sait dâme-mecdühümâ ve mefâhiri'l-kuzâtı ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâili ve'l-keâm Sivas ve Arabkir ve Canik ve Aydın ve Kütahya ve Bozok ve Amasya ve Eskişehir sancaklarında vaki diğer kazaların kuzât ve nüvvâbı zîde-fazlûhüm ve mefâhirü'l-emâcidi ve'l-â'yân Eskişehir ve Amasya sancakları mütesellimleri ve zikr-i âti husûsa bu def'a Der-saâdetimden mâhsus mübâşir ta'yîn kılınan dergâh-ı muallâm gediklilerinden İzzet zîde-mecdehüm ve mefâhirü'l-emâsili ve'l-akrân ayân ve voyvodagan ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle işerleri zîde-kadruhüm tevkî-i refî-i hümâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki Anadolu ve Rumeli'de vâki' eyâlet ve elviyede sâkin humbaracı ve lağımçı sıbyân ve tekâüdinin uhdelerinde olan zeâmet ve tîmârlarından mukâtaat hazinesine âit nısf-ı hâsılat miriyelerinin kırk dokuz senesine mâhsûben vakt-i tahsîl-i hulûl etmiş ve bunlardan Der-saâdetimde bulunanların sâbıkı veçhiyle bu tarafta ve taşrada olanların mâhsus mübâşirler ta'yîniyle mahallerinde tahsîli lazım gelmiş olmaktan nâşi hâsılatı mezkûrenin tahsîli bâbında iktizâ' eden evâmîr-i şerîfemin ısdâr ve lâzım gelen defterlerinin Humbarahane-i Amirem yoklâmasından tanzimi zımnında ilm-ü ve haberinin itâsı husûsmütehâyizân ricâli-devlet-i aliyemden hâlâ Tophâne-i Amire ve humbarahane-i mâmurem nâzırı ifthârü'l-ekâbiri ve'l-ekârimi el-Hâc İbrâhim Sâib zîde-ulüvvehû tarafından memhûr takrîr takdîmiyle inhâ kılınmış olduğundan bahisle ol vech-ile tanzîmini bi'l-fi'l baş defterdârım ifthârü'l-ümerâ-i ve'l-ekâbiri Alî Necip Beyin dâme-ulüvvühu bâ-takrîri ifâde ve itbâ eylemiş ve zikr olunan Sivas ve Arapkir ve Canik ve Aydın ve Kütahya ve Bozok ve Amasya ve Eskişehir sancaklarında kâin lağımçı ve humbaracı sıbyân ve tekâüdinin mutasarrıf oldukları zeâmet ve tîmârlar nısf-ı hâsılat-ı mîrîyelerinin sene-i merkûmeye mâhsûben tahsîli maddesinde sen ki mûmâ-îleyhsin senin memuriyetin hususuna irade-i aliyem talluk etmiş olmakla muktezâ-yı me'mûriyetin üzere bu tarafa hareket ve elviye-i mezkûreye varıp Humbarahane-i Amirenden yedine verilen ve defterde esâmisi

muharrer sıbyân ve mütekâidinin mutasarrıf oldukları zeâmet ve tîmârların nısf-ı hâsılâtı seneviyelerini kendilerinden tamâmen ve kâmilten ahz ve tahsîline mübâderet ve tarafından kabzını müşâr zeâmet ve tîmâr mutasarrıfları yedlerine mumzâ ve memhûr makbuz senetleri verilmek lazım geleceğinden senedât-ı mezkûre bu tarafta ma'mûlü bih ve mu'teber olmak için. Humbarahâne-i Amirem ve baş muhâsebe ve mukâtaat hazinesi taraflarına birer tatbik mührü bırakıp tahsîl olunan akçenin dahi mukâtaat hazinesine isâli emrine ihtimâm ve dikkat eylemek fermânım olmağın me'mûriyetini hâvi iş bu emr-i celili'l-kadrim ısdâr ve yedine i'tâ' olunmuştur. İmdi elviye-i mezbûrede //**[sayfa 57]**// Harput müftü-yi sâbık Mehmet Lütî Efendinin af buyruldu devletlü Mehmet Paşa hazretleri tarafından Hâcegân Divan-ı Hümâyûndan Sivas eyâletimiz kaim-makamımız izzetli bey ve mûmâ-ileyh naib-i efendi Harput müftüsü sâbık Mehmet Lütî Efendinin vermiş olduğu fetva-yı şerîfi muğâyiri şer'i enver olduğu tebeyyün eylemiş olduğundan icrâ-yı muktezâ-yı te'dîb ve terbiyesi lazım gelmiş ve efendi mûmâ-ileyh akdemce berâ-yı te'dîb Sivas'a nefi ve icla' kılınmış mûmâ-ileyhin mahalle-i menfasından ikâmeti az vâkit olmuş isede ıslâhı nefis olduğu ve kendisine nedâmet elverdiği bazı taraftan ile ve mûmâ-ileyhin hakkında isti'fa' olunmaktan nâşî ecrâmı sâbıkası aff ile gidip hânesinde ikâmet ve umûr-u fetvaya kârışmayarak dua-yı devâm-ı ömür ve devleti padişahiye muvâzabet eylemek üzere tarafımızdan izin ve ruhsat verilmiş olduğu ma'lûmunuz oldukça efend-i mûmâ-ileyhin sebilini tahliye ve kaydı nefinden azâde ile hânesi cânibine irsâl ve îadeye mübâderet eyleyesiz deyu.

Fi. 2 C. Sene 50 [2 Cemaziye'l-ahir 1250]

Kad vasale ileynâ [2 Cemaziye'l-ahir 1250]

Belge [57-1] Buyruldu [Tımarla Hasılatı ile İlgili]

Reşit Mehmet Paşa Hazretleri'nin mühriyle memhûrlu buyruldu sûretidir.

Kâitibi sâlifü'z-zikr sıbyan ve tekâudinin mutasarrıf oldukları zeâmet ve tîmâr hâsılâtının ber-mantûk-i defâtîr nısfını eshâbından ahz ve tahsîl ve mukâtaat hazinesine sevk ve tevsile mübâderet eylemek irâde-i aliyyem muktezâsından idüğü ve bu bâbta bir güne kusur ve rehâvet ve bu vesile ile hasılât-ı kâdimesinden ziyade bir akçe ve bir habbe ahzına cü'ret ve cesâret hakkında müstelzim ve hâmet ve

nedâmet olacağından şüphe olmadığı ma'lûmun oldukça ber-vech-i muharrer amel ve hareketle icrâ-yı lazime-i me'mûriyet ve sadakate dikkat ve hilâfından tevakkî ve mübâadât eylesin ve siz ki vüzerâ'-yı müşârûn ve mütesellim ve kuzât ve nüvvâb ve sâir mûmâ-ileyhimsiz mazmun emr-i şerîfim sizin dahi meczûmunuz olarak zîri hükûmet ve irâdenizde bulunan mariz zikr sıbyân ve mütekâidîn ber minvâli muharrer zeâmet ve tûmârlarının hâsılatı seneviyeleri tahsîlinde mübâşir-i mûmâ-ileyhe lazım gelen muâvenetin icrâsıyla infâz-ı emir ve irâde-i mülûkânem bi'l-ittifak ihtimâm ve dikkat ve mugâyır-ı rızâ bir güna vaz-ü hâleti vukû-a gelmemesine itinâ ve sarf-ı rû'yet eylemeniz bâbında fermân-ı âlf-şânım sâdir olmuştur. Buyurdum ki. vusûl buldukta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan fermân-ı vacibü'l-ittiba ve lazimü'l-imtisâlimin maznûnu itâatı makrûniyle amel ve hareket eylesiniz şöyle bilesiniz. Alâmeti şerîfeme i'timâd kılasız tahrîren. Fî evâili şehri Rebî'ü'l-ahir sene hamsin ve mi'eteyn ve elf.

Evâi'l-i Rebî'ü'l-ahir 1250 [Evâi'l-i Rebî'ü'l-ahir 1250]

Kad vasale ileynâ . Fi 15 C. Sene 250.

Be-makâmı Kostantuniye el-mâhrûse

Belge [57-2] Kaime-i Sâmi [Hizmeti Mübaşiriye Zamm ile İlgili]

Devletlü inâyetli sadr-ı a'zam Rauf Paşa hazretleri tarafı müşîrânelerinden eyâlet-i Sivas vâlîsi devletlü Reşit Mehmet Paşa hazretlerine vürud eden kâime-i sâmilerinin sûretidir.

Saâdetli mekeremetlü mürüvvetlü kârındaş eazz-i kerem sultânım hazretleri Surre-i Hümâyûnu şâhâne ümenasına bazı eyâlat ve elviyeden rabt olan hizmet-i mübâşiriye beher sene tahsîl ve Surre-i Hümâyûn emini nasb olunan zâta i'tâ olunmak üzere ise de iş bu hizmeti mübâşiriyenin kâdimisi olarak şimdiye kadar zâmm olunmamış ve hâlbu ki tezâyüd-i is'ârından nâşi ümenâ-yı mûmâ-ileyhin masârıfları ziyâdelenmiş olduğundan kâdim hizmeti mübâşiriyesi olan mahallere iktizasına göre zâmm ve hizmet-i mübâşiriye tertibi olmayan elviyeye dahi birer miktar müceddeden mübâşiriye tanzîm olunması tensip olunarak uhde-i âlîlerinde

olan Sivas eyâletinden iki bin beş yüz kuruş ümena-yı mûmâ-îleyhle mâhsus olmak üzere mübâşiriye tanzîm hususuna irâde-i seniyye-i şâhâne talluk buyrulmağın ve iktizâsı icrâ kılınmış olmakla zât-ı âlileri dahi meblağı mezbûrun beher sene i'tâ'sı için lazım gelenlere iş'ârı himmet buyruldu siyakında kâime-i muhâselet tahrîr ve firistade-i nây saadett masirleri kılınmıştır. İnşâallâü teâlâ lede'l-vusûl ber-vech-i muharrer himmet buyurmaları me'mûru hâlisâne mürûr.

Fi. 26 Ca. Sene 50. [26 Cemaziye'l-evvel 1250]

Kad vasale ileynâ. Fi 17 C. Sene 50

Belge [57-3] Tevzî' ve Taksim Defteri [Sivas Mahalleri ile İlgili]

Sivas sancağının hâvi olduğu kazâlârdan ba-emr-i âli matlub-ı hazret-i cihândârı buyrulan Sait Bey dört yüz yigirmi altı nefer redîf-i Asâkir-i Mansûre-i Muhâmmediye tâdil ve tesviye şurûtuna riâyette asâkir-i mezkûr Sivas sancağının nüfûs defterinde mukayyed ve mevcut olan nüfûsa lede't-tevzî' nefsi Sivas hissesine isâbet eden yüz otuz beş neferi asker belde-i merkumun mâhâllatının nüfûsu mevcûdesine ber-vech-i tâdil-i tevzî' ve taksim defteridir ki, ber-vech-i âti zikrolunur.

Fi 13 C. Sene 1250. [13 Cemaziye'l-evvel 1250]

Mahalle-i Şah Hüseyin nüfûs 162 nefer 3

Mahalle-i Hâmurkesen nüfûs 161 nefer 3

Mahalle-i Küçükminare nüfûs 388+025 Kayırcık = 413 nefer 8

Mahalle-i Ferhatbostanı nüfûs 72+27 = 98 nefer 2 Abdulvahhabı Gazi

Mahalle-i Keçibula nüfûs 109 nefer 2

Mahalle-i Temürcülerardı nüfûs 59 nefer 1

Mahalle-i Hammâmardı nüfûs 76+29 Küçükbengiler = 105 nefer = 2

Mahalle-i Hâce Zâhid nüfûs 138 nefer 3

Mahalle-i Hâce Velî nüfûs 120 nefer 2

Mahalle-i Hâce Mehmet nüfûs 101 nefer 2

Mahalle-i Hâce Mâhmut nüfus 202 nefer 4

Mahalle-i Kılavuz nüfus 91 nefer 2

Mahalle-i Zâviye-i Alîbâba nüfûs 96 nefer 2

Mahalle-i Alîbâba nüfus 146 nefer 3
Mahalle-i Sofu Himmet nüfûs 76+120 Bahtiyarbostanı = 203 nefer 6
Mahalle-i Gökçebostan nüfus 106 nefer 2
Mahalle-i Oğlançavuş nüfus 145 nefer 3
Mahalle-i Sarı Şeyh nüfus 189+011 Baldır pazarı = 200 nefer 4
Mahalle-i Kösedere-i Müslim nüfûs 148 nefer 3
Mahalle-i Akdeğirmen nüfûs 160 nefer 3
Mahalle-i Kösedere-i Zimmî nüfûs 60 nefer 1
Mahalle-i Üryân-i Zimmî nüfûs 99 nefer kuruş 3
Mahalle-i Üryân-i Müslim nüfûs 156 nefer kuruş 3
Mahalle-i Çavuşbaşı nüfus 199 nefer 4
Mahalle-i Ece nüfûs 381 nefer 8
Mahalle-i Bâb-ı Kayseri nüfus 271+014 Köhne Civan = 285 nefer 6
Mahalle-i Örtülü Pınar nüfûs 70+29 Küçük Kenisa = 89 nefer 2
Mahalle-i Ağcabölge nüfûs 114 nefer 2 // [Sayfa 58] //
Mahalle-i Osman Paşa nüfûs 55 nefer 1
Mahalle-i Veled Bey nüfûs 63 nefer 1
Mahalle-i Zilkâr nüfûs 86+17 Kurtmescidi = 103 nefer 2
Mahalle-i Kal'aardı nüfûs 247 nefer 5
Mahalle-i Kal'a-i Cedit nüfûs 33 nefer 1
Mahalle-i Gök Medrese nüfûs 188 nefer 4
Mahalle-i Gök Hüsam nüfûs 51 nefer 1
Mahalle-i Hâce Alî Çavuş nüfûs 44 nefer 1
Mahalle-i Şeyh Çoban nüfûs 117 nefer 2
Mahalle-i Şems-î Ferrâş nüfûs 269 nefer 2
Mahalle-i Kabalı nüfûs 113 nefer 2
Mahalle-i İmaret nüfûs 109 nefer 2
Mahalle-i Billur nüfûs 190 nefer 4
Mahalle-i Ganem nüfus 107 nefer 2
Mahalle-i Abdulkerim nüfûs 129 +135 [Yahya Bey] = 264 nefer 5
Mahalle-i Hâce Hüsam nüfûs 53 nefer 1
Mahalle-i Paşa Bey nüfus 122 nefer 2

Mahalle-i Tokmakkapı nüfûs 99 nefer 2

Mahalle-i Câmi-i Kebîr nüfus 184 nefer 3

Mahalle-i Hâce İmâm nüfûs 62 nefer 1

Mahalle-i Kal'a-i Atik nüfûs 99 nefer 2

Yekûn

Nefer 135 yalnız yüz otuz beş neferdir.

Nüfus 8994 beher elli bir nefer nüfûsa bir nefer iktizâ' eder.

**Belge [58-1] Asker Mevcudu Defteri [Asâkir-i Mansûre-i Muhâmmediye
ile İlgili]**

Hafik nahiyesi kurâlârının nüfûs mevcudesine redîf Asâkir-i Mansûre-i Muhâmmediye'nin tevzi' ve taksim defteridir ki zikrolunur.

Karye-i Beyinpinarı nüfûs 129 nefer 2

Karye-i Başbüyük nüfus 77+21 Vengi Sagîr + 38 Sarı = 136 nüfûs nefer 2

Karye-i Düğer nüfûs 161 nefer 3

Karye-i Karabalçık nüfûs 246 nefer 4

Karye-i Alanyurt nüfûs 53 nefer 1

Karye-i Beğdili nüfus 25+31 Dona = 56 nefer 1

Karye-i Üreğil nüfûs 78+44 Kenisa = 122 nefer 2

Karye-i Horhun nüfûs 128 nefer 2

Karye-i Üzeyir nüfûs 65 nefer 1

Karye-i Karlı nüfûs 174 nefer 3

Karye-i Eymir nüfûs 53 nefer 1

Karye-i Emre nüfûs 61 nefer 1

Karye-i Sofular nüfûs 36+43 Göydin = 79 nefer 1

Karye-i Koçhisar nüfûs 153+50 Kemis = 203 nefer 3

Karye-i Yarhisar nüfûs 117 nefer 2

Karye-i Çimenyenice nüfûs 46+93 Tödürge = 139 nefer 2

Karye-i Yeni nâmı diğeri Acıpınar nüfus 39+11 = 50 nefer 1

Karye-i Tavşanlı nüfûs 112 nefer 2

Karye-i Acıpınar kurbu Ağva nüfûs 55 nefer 1

Karye-i Akpınar nüfûs 133 nefer 2

Karye-i Celalli nüfûs 101 +31 Gölcük = 132 nefer 2

Karye-i Cirhin nüfûs 87+39 Torusu = 126 nefer 2
Karye-i İnce Ağa nüfûs 27+36 Kelhıdık 64 nefer 1
Karye-i Moluç nüfûs 31+31 Emirhan = 62 nefer 2
Karye-i Kızılcakışla nüfûs 36+16 Hoşvenk =52 nefer1
Karye-i Fılındır nüfûs 49+14 Tuzhisar = 63 nefer 1
Karye-i Karayün nüfûs 91+37 Gerne =12 8nefer 2
Karye-i Bakarıç nüfûs 50+37 Yenice kurbu Güllüce = 66 nefer 1
Karye-i Tahtıkement nüfûs 45+20 Yavu = 65 nefer 1
Karye-i Mamuğa nüfûs 53+7 Kabalı = 60 nefer 1
Karye-i Kesirik nüfûs 28+16 Yeniköy + 3 Bingöl 5 + Karayaprak = 52
nefer1

Karye-i Kul Yusuf nüfûs 60+2 Tödürge = 62 nefer 1
Karye-i Beştepe nüfûs 43+17 Emir = 60 nefer 1
Karye-i Gulâm nüfûs 50 nefer 1
Karye-i Hâcemirza nüfûs 41+33 Karacaşar = 64 nefer1
Karye-i Seyfik nüfûs 104+47 Acıpınar = 151 nefer 3
Karye-i Boğazkesen nüfûs 61 nefer 1
Karye-i Yassicâbel nüfûs 43+18 Şah Bey+04 Mehmedik = 65 nefer 1
Karye-i Ada nüfûs 31+33 Karagömlek = 64 nefer 1
Karye-i Sinekli nüfus 35+11 Ebüğen + 5 Çatviran +12 Budaklı = 63 nefer 1
Karye-i Kızılcakışla nüfûs 30+25 Himmetfakı = 55 nefer 1
Karye-i Tatlıcak nüfûs 67 nefer 1
Karye-i Kürt nüfus 48+73 Apardı =121 nefer 2
Karye-i Apa nüfus 41+45 = 86 nefer 1
Karye-i Hayırbey nüfus 52+12 Çöken = 64 nefer 1
Karye-i Akviran nüfus 9+10 Serpincik + 20 Karagömlek + 26 Şimkürek = 65
nefer 1

Karye-i Hâcebey nüfûs 58 nefer 1
Karye-i Güllüce nüfûs 32+33 Mescitli = 65 nefer 1
Karye-i İmaret nüfus 47+15 Zanbahâl = 62 nefer 1
Cem'an yekûn
Nefer 71 yalnız yetmiş bir nefer.

Nüfus 4368 beher altmış iki nüfûsa bir nefer iktizâ' eylediği.

Belge [58-2] Tereke Defteri[Bursalı, Kütahyalı ve Ordulu Askerlerle ilgili Tereke Defterleri]

Tophane-i Amirenin neferâtından fevt olanlarının defteri kassâmı sûretidir.

Tophâne-i Amirenin birinci alâynın üçüncü taburunda ve dördüncü bölükte beşinci onbaşının neferinden Bursalı Ahmet ve yine alâ-yı mezbûrede yedinci onbaşının neferinden Ordulu Alî ve yine alâ-yı mezbûrun sekizinci onbaşısı neferinden Kütahyalı Mehmet nâm üç neferler alâyı mezbûr ile medine-i Sivas'ta Taşhan Mahallinde ikâmet üzere bi-emrillâhi teâlâ fevt olmalarıyla indlerinde mevcut olan terekelerini alây-ı mezbûrun yüzbaşısı Mustafa Ağa meclis-i şer'e ihbâr ve binbaşı saâdetli Alî Ağa'ya teslim olunduğu kaydı şud.

Fi. 28 Ca. Sene 50. [28 Cemaziye'l-evvel 1250]

Müteveffâ-yı mezbûr Ahmet'in terekesi 34 kuruş.

Müteveffâ-yı mezbûr Alî'nin habbe-i terekesi olmadığı 00 kuruş

Müteveffâ Mehmet'in terekesi kuruş 18 para 30

Belge [59-1] Mülk Satışı [Mihâil veledi Atân'ın Mülk Satışı]

Derzi Mihâil zimmînin mübâyaa hücceti sûret-i kaydıdır.

Medine-i Sivas mahallâtından Ece Mahallesi sakinlerinden Seyyid Yahya bin Abdullâh nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde ve mahfel-i din-i münîf-i Muhâmmedi'de iş bu baisü's-sakar derzi Mihâil veledi Atân nâm zimmî müvâcehesinde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip akd-i âtiyü' z-zikrin suduruna değin yedimde mülküm olup mahalle-i merkûmede vâki' etrâf-ı erba'sı bir hattı bâyi'-i merkûm ve kebâbcı Alî ve Urumoğlu ve tarîk-i âmm ile mâhdut bir bâb âhûr ve bir bâb oda ve tahtı samanlık ve bir miktarı eşcâr-ı müsmire ve ğayri müsmireli bahçeyi müştemil mülk menzilimi bi-cümleti't-tevabi' ve'l-levahık icâb ve kabulü hâvî şurût-ı müfsideden 'arî bey'-i bât-ı sahih-i şer'î ile müşteri-yi mersûm Mihâil zimmîye bin dokuz yüz kuruşa bey' ve teslim ve temlîk eylediğimde ol dahi ber-minvâli muharrer iştirâ ve tesellüm ve temellük ve kabz ve kabûlden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr bin dokuz yüz kuruşu müşteri-yi mersûm yedinden

tamamen ve kâmilten ahz ve kabz eyledim fi ma bad menzil-i mahdud-ı mezkurda benim asla ve kata alâka ve medhalim kalmayıp müştemilatı ile müşterâsı ve hakkı sarfı olmuştur. Keyfe-mâ-yeşâ ve haysü mâ-yühtâr mutasarrıf olsun dedikte gibbe't-tasdiki şer' mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu. Hurre fi'l-yemi's- sâlisi min şehri Recebü'l-ferd sene hamsîn ve mi'eteyn ve elf.

Fi. 5 Receb 1250 [5 Receb 1250]

Şuhûdü'l-hâl

İmâmı Mahalle-i merkûm Hafız Mustafa Efendi ve Seyyid Süleyman Efendi ve Kürek Osmanoğlu Molla Hüseyin ve Kebâbcı Alî ve Çizmeci Hüseyin ve Supri Ahmetoğlu Mustafa ve mazlum Osman Ağa ve Hâce Mûsâ bin Gazzaz İbrâhim.

Belge [59-2] Fermân [Asâkir-i Mansûre-i Muhâmmediye ile İlgili]

Redîf-i Asâkir-i şâhânenin masârıfatına medâr olmak için Sivas sancağından matlûb buyurulan mebâliğin sudûr eden emr-i celîlü's-şân sûretidir.

Düstûr-î mükerrerem ve muazzam, müşîr-i müfahham ve muhterem, nizâmü'l-âlem, müdebbir-i umûri'l cumhur bi'l-fikri's-sâkıb, mütemmim-i mehâmmi'l-enâm bir-re'yi's-sâ'ib, mümehhid-i bünyâni'd-devleti ve'l-ikbal, müşeyyid-i erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mâhfûfu bi-sünuf-i avâtıfı'l-melikü'l-a'lâ mülhakâtıyla Sivas vâlisi ve Maaden-i Hümâyûnum emini sadr-ı sâbık vezîrim Mehmet Reşit Paşa edâmallâhu teâlâ iclâlehû ve mefahirü'l-kuzat ve meadinü'l-fezâili ve'l-hükkam ve mefahirü'l-fezâili ve'l-kelam Sivas sancağında vaki' kazaların nüvvabı zide-fazluhum ve mefahirü'l-emasili ve'l-akran voyvodagan ve ayan vucuh-ı memleket ve bi'l-cümle işerleri zide-kadrum tevki'-ref'-i hümâyûn vasıl olıcak ma'lûm ola ki bit-tevfiki sübhânehû ve teâlâ tâlîmi fûnunu kazâ ve cihâdı ve tetmimi esbâb-ı muhâfaza bilâd ve ibâdı niyet-i hayriyesiyle memâlk-i mâhruseti'l-mesalik-i şâhânemde kâin münâsip eyâlât ve elviyeden ittifak-ı era ile karar-gir olan usûlü mehâsini şümûle tevfiikan bi't-tertîb tahrîr ve tanzîm kılınmakta olan redîf-i Asâkir-i Mansûre-i Muhammediye taburları zabitan ve neferâtının el-haletü hazîhi Asâkir-i Mansurem Hazinesi tarafından tanzim ettirilmekte olan nizâmı tüfenkler ve kılıç ve palaska ve sâir bu misillû levâzımı mukteziyelerinden mâadâ dâimi verilecek maaş ve mâhiyyeleri ve ale'd-devâm iktisâlâ'rı için beher sene i'tâ' olunacak fes ve iksâ'

kılınacak elbiseleriyle levâzım-ı sâirelerinin masârıfı seneviyesi lede'l-hisâp küllîyetli akçeye mütevakkıf görünmüş ve el-hâletü hâzihi hazine-yi mezkûreden idâre olunmakta olan sıl muvazzaf Asâkir-i Mansûre-i Muhâmmediye ve sâir sunûfu muntazâme-i şâhâne min derkâr olan masârıf-ı lâ yûhsası cihetiyle iş bu redîf-i mansûre taburları masârıfının dahi bütün bütün hazine-i mezkûreden idaresi derece-i istihalede bulunmuş olduğuna mebnî hususi mezkûrun muktezâ-yı irâde-i ma'delet âde-i mülûkânem üzere hüsn-i tesviyesi çâresinin istihsâli sûret-i vükelâ-yı fihâm Devlet-i Aliyyey-i ebedi iltimasının beyyinelerinde akt olunan mecâlis-i şûrâda lede't-teemmül çünkü kıyâm-ı din ü millet ve devâmı imâre-i mülkü ve memleket müeyyed min İndallâh olan Devlet-i Aliyye-i kavi şevketimin ale'd-devâm istikmâli esbâb-ı kuvvet ve miknetine menût olup iş bu redîfi mansûre askeri dahi bâlâda beyan olunan kazaya-yı hayriyyet hutve-i yani mücerret ihya-yı din ve devlet ve ifa-yı asayiş-i bilad-ı Müslimin ve hıfzı refah-ı ahâli ve raiyyet için ahseni usûl üzere vazı' ve tesis olunmak mülâsebesiyle fevaidi diniyeye mülkiyesi umûma râci olacağı derkâr olduğu misillü masârıf-ı icâbiyesinin idâre ve ifâsı dahi cümlelerin boynuna borç hükmünde olarak elbirliği ile tutulmak lazım geleceği aşikâr ve ma mafih masârıfı mezkûrenin cümlesi Memâlik-i Mâhrusem ahâlisine tâhmil olunmak lazım gelse bu suret dahi ahâlî ve fukaraya ağır düşeceği zâhir ve bedibâr olmaktan nâşi asâkir-i merkûmenin bir senelik hesap olunduğu üzere yekûn masârıfatı miktarına göre fi'l-cümle medâr olmak ve noksanı yine hürmeten hazine-yi mezkûreden uyuşturulmak ve senede iki taksit ile edâ olunmak üzere Anadolu ve Rumelide kâin elviye ve kazâlârdan hali ve tahâmmüllerine göre bir mîktar iâne-i cihâdiye tertîbi münasip görünerek bu bâbda kavvâs ve evkâf ve muâf ve ğayri muâf cemî' mahaller tevzi' defâtiri tutulmak ve nizâmı vechi ile kazalar masârıfının tevzî' ve defâtir-i irade-i bi't-tenkîh [...] ²⁹ hâvi yazılan evâmîr-i şerîfem için alınmakta olan fermân-ı harc-ı iş bu iane-i cihâdiye-i hisselerinden ahz olunmayacağından mahallinde dahi bundan harc-ı imza ve tahsîldâriye nâm ve nâm âher ile bir akçe ahz ve tahsîl olunmayıp el-hâletü hâzihi taşralarda emlak arazileri müceddeden tahrîr olunmayan kazalar tevzî'ât-ı kâdimlerin beyinlerinde câri ve sicillerinde mukayyed olan hâne itibariyle olmakta ise de murur-ı zaman ile mesela otuz haneli bir karyeyi şimdi yigirmi haneye tenzil yigirmi haneli karyeyi otuz hâneye terakki ile yine tevzî'leri

²⁹ Silik olduğu için okunamadı

eski usûl üzere olmasından dolayı bazı mahallerde tâdil ve tesviye şurût-ı lâıykıyle gözetilmemekte olması muhtemel olmak hasebiyle iş bu redîf-i vâridât-ı tertîbinde her bir liva ve kazanın hissesi tevzî'atı sâire misillû kâdim hâne itibârıyle tevzî' ve taksim kılınmayıp ahâliye yüsr ve sühuleti mûcib ve tâdili müstevcip olmak için her bir kazanın şimdiki derece-i tahâmmül ve mamuriyetine ve vücûh-ı ahâlisinin hakiki kudret-i haliyyelerine göre gadr ve himâyeden âri vechi ile bi't-taksim bir kazanın hissesine ne isabet eder ise asıl sancak masarîfidan olan hissesi başka ve iâne-i cihâdiyeden hisse-i câbiyesi başka gösterilerek ol vechi ile mâhkeme pusûlaları tanzîm ve ona göre her bir kazada asıl kaza masârifini mübeyyin yapılacak tevzî' defterine miktarı tasrîhiyle başkaca derc ve terkim ve kezâlik sancak olmayarak müstakil olan kazâlârda dahi bu usûl icrâ kemiyet ve tetmîm kılınmak ve ber-vech-i muharrer sancakça olan tertîbattan kazalar hisselerinin kemiyet ismi ve keyfiyeti ve şöhretiyle bu tarafta dahi ma'lûm olmak için sûret-i taksimlerini mübeyyin birer kı'tâ' defterlerini Der-saâdetime takdîm olunarak mansûre hazinesi tarafından redîfi mansûre zimmeti defterlerine ba'de'l-kayıt bir sûret-i tedkik def'atir-i tevziâta me'mur ricali Devlet-i Aliyyemden şıkk-ı sânilik inzimâmiyle haremeyn muhasebe mübini olan iftihârü'l-ekâbiri ve'l-ekârim Alî Râif zîde-ülüvvehû tarafına i'tâ' ile ba'dehû mahallerden vürûd edecek tevzî' defterlerinden yazılacak miktarlarına mukâbele ve tatbiki birle bir gün fesat karışmamasına dikkat ve ihtimâm kılınmak ve mebâlî-i mezbûrenin ahâli-yi bilâda müstelzim-i usret adet olmamak için senevisi bi't-tensif iki taksit rabtıyle taksîd-i evvelî bi-mennihi teâlâ iş bu elli senesi içinde hulul edecek kırk dokuz senesi kasımından ve taksîd-i sâniye gelecek rûz'î hazerinden itibaren tertîb ve ahvâlî mertebe-i sâire misillû her memleket mutasarıf ve mütesellim ve voyvodalarının bu tarafta bulunan sarraflarına teâhüt ettirilerek mahalli münasip ile tahsîl olunacak ise de bu madde için taâhhüdiye ve güzeşte ve mübâşiriye nâmiyle zinhâr ve zinhâr fukaradan bir akçe ve bir habbe mutâlebe ahz olunmamak ve sinin-i âtiye taksitleri dahi minvâli muharrer üzere tesviye ve isti'fâ' kılınmak suretleri teferruâtı sâiresiyle bi't-tezekkür tensip ve istisvâb ile ol vech-ile icrâsına ibtidâr olunması // [Sayfa 60] // hususiyeti irade-i seniyye-i mülûkanem taaluku ile ol bâbda hatt-ı hümâyûn şevket-makrûn pâdişahânem sahife-i piray-ı sudûr olarak mebâliğ-i merkûmede Sivas sancağı hissesine dört yüz kese akçe isabet etmiş olmakla siz ki vezîr-i hâmiyet samir-i müşar ve kuzât ve nüvvab ve sâir mûmâ-

i ileyhimsiz vusul-i emr-i şerifimle keyfiyeti lazım gelenlere ifade ve birle livâ-yı mezbûr hissesine senevi isabet eden sâlifü'z-zikr dört yüz kese akçenin nisf-ı bi-mennnihi teâla iş bu hulûl edecek ruz-ı Kasımda ve nisf-ı diğerini gelecek ruz-ı hazerde tahsîl ile bundan böyle beher sene böylece iki taksit ile livâ-yı mezbûrda kâin kaza ve kasâbâd kurra ahâlîsine usûlü meşrûhaya tatbiken tâdili ve tesviye şurutuna tevfikân tevzî' ve taksim ve yerliyelerinden cem'î tahsîli ile hazine-yi merkûmeye irsâl ve teslimi ve kazalar hisselerinin bâladâ beyan olunduğu vechi ile mikdar ve keyfiyetini mutazammın evve'l-emirde defterinin takdimi hususuna bi'l-ittihad itina dikkat eylemeniz fermânım olmağın mahsûsen iş bu emr-i şerîfim ısdâr ile tesyâr olunmuştur imdi keyfiyet ma'lûmunuz oldukta. Ber-vech-i meşrûh amel ve hareketle icrâ-yı emir ü irade-i pâdişahâneme bi'l-ittifak ikdâm ve mübâderet bu vesile ile mebâli-ğî mezbûrun hıyn-i tevzî' ve tahsîlinde harç-ı ve imza ve tahsîldârîye ve nâmı âher ile ahâli ve fukaradan bir akçe ve bir habbe alınmak lazım gelir ise bi't-tahkîk mütecâsir olanların haklarından gelineceği muhakkak mukarrer olmakla ana göre davranıp her halde ifay-ı lazime-i kârı-güzarı ve sadakate cümleniz bi'l-ittihad sarf ve say-i ve kudret mugayir-i vaz'ı tecvîzde be gayet hazer mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdir olmuştur. Buyurdum ki vusul buldukta bu babda ber-vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan fermân-ı va' cibü'l-ittiba ve lâzimu'l-imtisalimin maznun-ı itaât makruniyle amel ve hareket eyleyesiz şöyle bilesiz a'lâmeti şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren. Fi evâil-i şehri Cemâziye'l-âhir sene hâmsin ve mieteyn ve elf.

Fi.evâil-i Cemâziye'l-âhir Sene 1250 [Evâil-i Cemâziye'l-âhir 1250]

Kostantıniyye el-mâhrûsa

Kad vasale ileynâ Fi Z. 5. Sene 50

Belge [60-1] Buyruldu [Asker Levazımatı ile İlgili]

İşbu emri celîlü'ş-şân mücebince Sivas vâlîsi devletlü Reşit Paşa Efendimiz hazretlerinin eyâlet-i memhûruyla vürûd eden buyrulduyunun kayıdır.

Kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yan hâcegân-ı Divan-ı Hümâyûndan Sivas eyâleti kaim-makamı izzetlü Şakir Bey zîde-mecduhu ve şeri'at-şi'âr Sivas ve hâvi olduğu kazâların nâibleri faziletlü efendiler zîde-fazlûhûm ve mefâhirü'l-emasili ve'l-akrân

â'yân ve zâbitân ve vücûh-ı memleket ve sâir işerleri zîde fazlühû inhâ olunur ki bi'-tevfiki sübhan-Allahi teâlâ tahrîri ve tanzîmi kılınmakta olan redif Asâkir-i Mansure-i Muhâmmediye zâbitân ve neferâtının idâre-i maaş ve mâhiyye fes ve elbiseleri ile levâzımat-ı sâireleri için ittifak-ı ara ile irade-i seniyye-i cenabı pâdişah kişver ü kuşa ile senede iki taksit ile idâre olunmak üzere Anadolu ve Rumeli'de kâin elviye ve kazalarda hâl ve tahâmmüllerine göre bir miktar iâne-i cihadiye tertîb buyrulmuş ve bu bâbda havâs ve evkâf ve muâf gayri muâf-sitan tutulması ve bundan harcı imza tahsîldariye nâmı ve nâmı aher ile bir akçeye ahz tahsîl olunmayıp yalnız bu akçenin ta'dil ve tesviye üzere gadr ve himayeden ârî olarak tevzî' ve tahsîl kılınması muktezâ-yı irâde-i seniyyeden bulunmuş ve iâne-i mezkûrede sancağınız hissesine isabet eden mebâliğin tahsîli babında sâdir olan emr-i âli bu def'a tarafınıza gönderilmiş olduğu ve siz ki muhâtabun mûmâ-ileyhsiz keyfiyet irâde-i seniyye emri şerifim mezkûr meal-i münifimden dahi ma'lûmunuz oldukta ber-mûcibi irâde-i seniyye amel ve hareket ve mebâlağ-ı mezbûrun bi'l-ittifâk sûrat-i tahsîli hususuna mezîdi itina ve hilâfından hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında ber-mûcib emr-i âli divan-ı eyâlet-i Sivas ve Rakka ve Dıyarbakır ve elviye-i Çorum ve Amasya ve Maraş ve Divriği ve emanet-i Maâden-i Hümâyûn ârâm-gâh-ı Harputtan iş bu buyrulduklar tahrîr ve ısdâr ile irsâl ve tesyâr kılınmıştır Bi-mennihi teâlâ vusûlünde gerektir ki ber-mantûk-ı emr-i âli ve buyrulduunuz amel ve hareket ve hilâfından mezîd-i itina eyleyesiz deyu.

Fi.3 B. Sene 50 [3 Receb 1250]

Belge [60-2] Tereke Defteri [Ömer Bin Mehmet'in Tereke Defteri]

Bâd-i defteri oldur ki;

Medine-i Sivasda vâki' Veled Bey Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem fevt olan Arifeoğlu Ömer bin Şerif Mehmet nâm müteveffânın verâseti zevcesi Nisa binti Abdulkâdir sulbî sagîr oğulları İbrâhim ve İsmâil nâm kimesne inhisarı inde'ş-şeri'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra müteveffâ-yı merkûmun terekeresi ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizeti'ş-şer' iye tevzî' ve taksim defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur. Hurrire fi'l-yevmis sabi ve'l-işriyn min şehri-i Cemaziye'l-âhir sene hâmsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi. 17 Cemaziye'l-âhir Sene 1250 [17 Cemaziye'l-âhir 1250]

Çit yüzlü yasdık 4 kıymeti 80 kuruş

Mâhad şiltesi 1 kıymeti 40 kuruş

Çit makat 1 kıymeti 10 kuruş

Çit yüzlü minder 1 kıymeti 15 kuruş

Çit yüzlü yorgan 2 kıymeti 60 kuruş

Mitil 1 kıymeti 20 kuruş

Kilim 2 kıymeti 30 kuruş

Cecim 1 kıymeti 20 kuruş

Yarım makat şiltesi 1 kıymeti 20 kuruş

Döşek1 kıymeti 40 kuruş

Şilte döşek 1 kıymeti 40 kuruş

Sagîr yastık 2 kıymeti 10 kuruş

Hurde-vât-ı hane kıymeti 15 kuruş

Kapaklı sahan 5 fiatı 5 kıymeti 75 kuruş

Ufak lenger 1 fiatı 3 kıymeti 15 kuruş

Tava 1 kıymeti 8 kuruş

Kazan 2 adet 3 kıymeti 25 kuruş

Leğen 1 ibrik 1 kıymeti 40 kuruş

Hoşab tası 3 kıymeti 15 kuruş

Su tası 1 kıymeti 5 kuruş

Kuşgana 3 kıymeti 6 kuruş

Mahalle-i merkûmede vâki' kış evi maa seküsü fırın tamı aralık kıymeti 1500

kuruş

Oturakçı dükkanında olan sermayede hissesi kıymeti 1000 kuruş

Kazzaz Seyyid Osman Ağa olan şirketi hissesine isabet eden kârı 700 kuruş

Cem'an yekûn 3789 kuruş

İş bu mebâliği mezbûre verese-i merkuma taksim olundu.

Hisse li-zevceti'l-mezbûre Nisa hâtûna 275 para 473 kuruş 25 para

Hisse li-ibni'l-merkûm İbrâhim 27,5 para 1657 kuruş 27 para

Hisse li-ibni'l-merkûm İsmâîl 1657 kuruş 27 para

Belge [60-3] Tereke Defteri [Sivas'ta Vefât Eden Gümüşhaneli Askerin Terekesi]

An asl Gümüşhâne sancağında vâki Melat kazası kurâlârından Çavdâr karyesinden ve asâkir-i hassadan olup bâ-emr-i âlî Medine-i Sivasda ikâmet üzere iken bundan akdem fevt olan Muharrem bin Selim nâm müteveffânın veraseti zevcesi Zeyneb binti Selim ve bâbası merkûm Selim ve anası Ümmügülsüm ve sulbiye-i sagîre kızı Aişe nâmun kimesnelere inhisarı inde'ş-şeri'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra müteveffâ-yı merkûm Muharrem'in terekesi ma'rifet-i şer' ile tahrîrat defteridir ki zikrolunur.

Fi. 9 B. Sene 250 [9 Receb 1250]

69,5 kuruş mebâliğ-ı mezbûr ve varisü'n-mezbûrunlar taraflarından vekil-i müsbetesi bâbası merkûm Selim mir-alây devletlü Rüstem Bey yedinden tamamen teslim olunduğu iş bu mahalle şerh verilmiştir. Sahh

Belge [61-1] Tereke Defteri [Zaim Ağa'nın Tereke Defteri]

Câmi-i Kebîrde Zaim Ağa'nın defter-i kassâmı sûretidir.

Bâdî-i defteri oldur ki medine-i Sivas'da vâki' Câmi-i Kebîr Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem fevt olan Kılavuzlu Zaim Hâlil Ağa bin Osman nâm müteveffânın veraset-i zevce-i menkuha-i metrukesi Zeyneb ve sulb-i kebir oğulları Ahmet ve Mehmet ve Ömer ve Hâlil ve Alî ve kebîre kızı Aişe ve sulbîyye-i sagîre kızı Hatice'ye inhisarı inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra müteveffa-yı merkûmun terekesi ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizeti'ş-şer'iyye tevzi' ve taksim defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur.

Fi 3 B. Sene 250 [3 Receb 1250]

Sagîr kutnî yüzlü yasdık 1 kebîr minder 1 çit yüzlü yasdık 1 kıymeti 30 kuruş

Köhne halı seccade müstâ'mel 1 kıymeti 85 kuruş

Tüylüce 1 kıymeti 30 kuruş

Orta kilim 1 yan 1 kıymeti 60 kuruş

Müsta'mel halı 1 kıymeti 30 kuruş

Köhne yorgan 2 kıymeti 40 kuruş

Şamdan 1 kıymeti 20 kuruş

Eski iskembi 1 kıymeti 2 kuruş

Köhne seccade 1 kıymeti 10 kuruş

Alaca yüzlü sagîr yasdık 1şilte sagîr yasdık kıymeti 10 kuruş
Alaca kebîr minder 1 kıymeti 20 kuruş
Çit yüzlü yorgan 2 kıymeti 40 kuruş
Alâca minder 2 kıymeti 40 kuruş
Şamdan 1 ocak iskelesi 1ve hurde-vât-ı kıymeti 5 kuruş
Çit yüzlü yorgan 1 kıymeti 175 kuruş
Sagîr mitil 1 kıymeti 8 kuruş
Köhne çeki 1 kıymeti 15 kuruş
Dimi yüzlü yasdık 8 kıymeti 110 kuruş
Mahat ve şiltesi 1 döşek 1 kıymeti 50 kuruş
Şal çuha yüzlü 1 biniş kürek 1 kıymeti 160 kuruş
Müsta'mel çuha entârî 1 kıymeti 35 kuruş
Çuha miltan 1 kıymeti 25 kuruş
Köhne çuha yüzlü kıymeti 35 kuruş
Gövez çuha biniş kıymeti 70 kuruş
Müsta'mel çuha şalvar 1 ukçur 1 kıymeti 150 kuruş
Köhne atlas entârî 1 kıymeti 40 kuruş
Atlas libade kıymeti 25 kuruş
Beyaz değirmi libade 2 kıymeti 40 kuruş
Hilat kürkü 1 kıymeti 60 kuruş
Köhne döşek yüzü 1 kıymeti 2 kuruş
Sagîr heybe1 kıymeti 6 kuruş
Esb minderi saçağı vesâir parça kıymeti 5 kuruş
Kahve takımı 5 sim zarf kahve fincanı 1 süzek1 tabak 1 cezve 1 kıymeti 180
kuruş
Sim kınlı kılıç 1 kıymeti 160 kuruş
Post maa kerrascık güpür 1 kıymeti 60 kuruş
Sim bilezikli tüfek 1 kıymeti 80 kuruş
Erzurum-kârı selebent başlık 1 kıymeti 50 kuruş
Sim başlık 2 kırmızı başlık 1 kapak 1 kıymeti 15 kuruş
Mirat kıymeti 5 kuruş
Akça tahtası 1 kıymeti 1 kuruş

Çekmece derununda hurda-vât kıymeti 10 kuruş
Sim kınlı som kabzalı hançer maa tesbih kıymeti 100 kuruş
Köhne esb minderi ve derununda köhne naka parçası gömlek kıymeti 5 kuruş
Hurda çaput kıymeti 1 kuruş
Tahta sandık kıymeti 5 kuruş
Köhne Hâma-kârı kuşak kıymeti 15 kuruş
Gömlek 1 kıymeti 10 kuruş
Çarşaf 1 kıymeti 20 kuruş
Gömlek 1don 1 kese 1 kıymeti 15 kuruş
Sandık 1 kıymeti 20 kuruş
Bir miktar tiryak kıymeti 3 kuruş
Çuha entârî 1 kıymeti 35 kuruş
Def'a entârî 1 kıymeti 20 kuruş
Sepet derununda hurde-vat kıymeti 20 kuruş
Alâca minder 1 kıymeti 20 kuruş
Dimi yüzlü yasdık 2 kıymeti 40 kuruş
Alaca yastık 1 çit 1 kıymeti 15 kuruş
Çit minder 2 çit yasdık 3 kıymeti 30 kuruş
Dimi döşek 1 kıymeti 85 kuruş
Müsta'mel kilim 2 kıymeti 50 kuruş
Def'a köhne kilim 2 kıymeti 20 kuruş
Sagîr çit yasdık 2 kıymeti 10 kuruş
Dimi döşek 1 kıymeti 70 kuruş
Çit köhne yorgan 1 kıymeti 15 kuruş
Beyaz ve boyalı keçe 11 kıymeti 120 kuruş
Köhne mitil kıymeti 5 kuruş
Geyik postu 2 kıymeti 5 kuruş
Mahat şiltesi dimi yorgan 1 kıymeti 60 kuruş
Divan sinisi 1 kıymeti 110 kuruş
Hurç esb çuvalı 1 kilim köhne cepe 1 kıymeti 15 kuruş
Esvâb leğeni 1 kıymeti 80 kuruş
Güğüm kıymeti 35 kuruş

Dibek 1el kahve tavası 1 şamdan 1 kıymeti 15 kuruş

Belge [61-2] Asker Defteri [Sivas Kazalarının Asker Defteri]

Bâ-emr-i âlî Sivas ve Divriği sancaklardan matlûb-ı hazret-i cihân-dârî buyrulan iki tabur redif Asakir-i Mansûrenin bir taburu Sivas sancağı kazalarının nüfûs-ı mevcudelerine tatbiken Sivas kaim-makamı devletlü Şakir Bey Efendi hazretlerinin rey-i ve cümle ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer' ile tevzî' olunan asâkir-i mezkûrenin defteridir ki zikrolunur.

Fi gurre-i C. Sene 50. [gurre-i Cemaziye'l-âhir 1250]

Redîf Asâkir-i Mansûre 1426

Nüfus: 95360

Hisse-i Nefs-i Sivas 8994 nüfûs 135 nefer

Hisse-i Hafik 4749 nüfûs 71 nefer

Hisse-i Yıldızili 5905 nüfûs 89 nefer

Hisse-i Tokat maan nevâhi 14090 nüfûs 212 nefer

Hisse-i Niksar 5727 nüfûs 86 nefer

Hisse-i Erba 8752 nüfûs 131 nefer

Hisse-i Karakuş 3277 nüfûs 49 nefer

Hisse-i Zile maan nevâhî 17540 nüfûs 263 nefer

Hisse-i İnallu 690 nüfûs 11 nefer

Hisse-i Balllu nüfûs 981 nefer 15

Hisse-i Kazâbâd 3890 nüfûs 58 nefer

Hisse-i Turhâl 2182 nüfûs 33 nefer

Hisse-i Hüseyinâbâd 3044 nüfûs 45 nefer

Hisse-i Artukâbâd 3980 nüfûs 58 nefer

Hisse-i Sivas ili 3273 nüfûs 49 nefer

Hisse-i Mecitözü 3392 nüfûs 51 nefer

Hisse-i Gelmufad maa Yakacık 2178 nüfus 33 nefer

Hisse-i İlbeğlü 2701 nüfûs 41 nefer

Cem'an yekûn nüfûs 1431 beş nüfûs ziyade taksim olunduğu.

Belge [62-1] Fermân [Tereke Tahriri Hususu Hakkında]

Kıdvetü'n-nüvvâbî'l-müteşerri'iyın Sivas kazası nâibi mevlânâ zâde-ilmuhu tevfiği-i ref'ı-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki bundan akdem vefât eden Kasım bâba nâm müteveffânın tahrîr-i terekesi mevâdd-ı mâhsusa kısmeti askeriyede olduğuna binaen, terekesi tahrîri hususu a'lemü'l-ülemai'l-mütebahhiriyn efdalü'l-fudalâi'l-müteverri'iyın yenbui'l-fezâilî'l-müskilati't-diniyye halalü'l-mümtelati'l-yekiniyye miftahü'l-kunuzi'l-hakayika misbahu'n-nûmude dekayık-ı el muhtassun bi-mezidi inayeti'l-meliki'l-â'lâ bî- bi'l-fi'l Anadolu kadî-askerim Mehmet Emin Bey-zâde mevlânâ Abdulkâdir edâmâllahu teâlâ fezâilehu tarafından sana tevfiız ve sipârîş olmuştur ki gerektir ki müteveffâ-yı mezbûrun ol havalîlerde olan bi'l-cümle terekesini tahrîri ve terkim ve beyne'l-verese bi'l-farizeti's-şer'iyye tevzî' ve taksimdir ki ve eyer bundan akdem bir tarîkiyle tahrîr olunup resm-i kısmet ahz olunmuş isede dahi gerü ashabına red müceddeden sen tahrîr ve terkim ve beyne'l-verâset-i bi'l-farizatiş-şer'iyye tevzî' ve taksim ve zımnında iktizâ eden ve deavi seriyyesini ber-nehci şer'-i istimâ' ve hasıl olan rüsûmu ve mutad ve harc-ı senedât-ı ba'de'l-humus mûmza ve mâhtum defterleri ile taraflarına irsal isal eylemek için mevlana-yı müşârün-ileyh tarafından mühürlü mektup verilmekle ber-mûcebi mektub amel olunmak emrim olunmuştur. Buyurdum ki hükm-i şerifim vusûl buldukta bu bâbda sâdır olan emrim ve mevlana-yı müşârün-ileyhin tarafından verilen mühürlü mektub mûcebinece amel ve hareket edip hilâfindan rıza ve cevaz göstermeyip mazmun emr-i şerîfimle amel olasıız şöyle bilesiz alâmeti şerîfe itimat kılasız. Tahrîren fi evâhiri şehr-i Cemaziye'l-âhir sene hâmsin ve mi'eteyn ve elf.

Evâhiri Cemaziye'l-âhir Sene 1250 [Evâhiri Cemaziye'l-âhir 1250]

Kostantiniyye el mahruse. Kad vasale ileynâ. Fi. R. 15 Sene 50

Belge [62-2] Alaaddin Paşa'nın Terekesi ile İlgili.

Kıdvetü'l-nüvvabi'l-müteşerri'iyın Sivas kazası nâibi mevlânâ zâde ilmuhu tevfiği-i refi-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kaza-yı mezbûr sakinlerinden iken bundan akdem vefât eden Alâaddin Paşa-zâde Ahmet Bey nâm müteveffânın tahrîr tezkeresi mevâdd-ı mâhsusa-i kısmet-i askeriyede olduğuna binâen terekeresi tahrîr-i hususu a'lemü'l-ülema-i mütebahhiriyn yenbagi edalü'l-fudalai'l-müteverri'iyın

yenbûi fezaile ve'l-yakin keşşafü'l-müşkilatı diniyye [...] ³⁰ yakın miftahü'l-künuzi'l-hakayik-ı rümuzü't-dekaki ki el-muhtassun bi-mezidi inayeti'l-meliki'l-ala bil-fil Anadolu kadî-askeri Mehmet Emin Bey-zâde mevlânâ Abdulkâdir edâmallâhu teâlâ fezailehüm tarafından sana tevfiż ve sipariş olunmuştur gerektir ki. Müteveffâ-yı mezbûrenin ol havalîlerde olan. Bi'l-cümle terekesini tahrîr terkîm ve beyne'l-verâset-i bi'l-farizeti's-şer'iyye tevzî' ve taksim eğer bundan akdem bir tarik ile tahrîr olunup resm-i kısmeti ahz olunmuş, ise dahi geri ashabına red mücediden sen tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verâset-ibi'l-farizeti's-şer'iyye tevzî' ve taksim ve zımnında iktizâ' eden deavi-i şeriyenin ber-nehci şer'i istimâ' ve hasıl olan rüsûm mutad ve huruc senedatı ba'de'l-ihracü'l-humus mûmzi ve mahdum defterleri ile taraflarına irsâl ve is'al eylemek için Mevlana-yı müşârün-ileyh tarafından mühürlü mektup verilmekle ber-mûcib mektuba amel olunmak, emrim olmuştur. Buyurdum ki hükm-i şerifem vusûl buldukta bu bâbda sadır olan emrim ve Mevlana-yı müşârün-ileyh tarafından verilen memhûrlü mektup mücebince amel ve hareket edip. Hilafına rıza ve cevaz göstermeyip mazmun-ı emr-i şerîfimle amel olası şöyle bilip a'lâmeti şerîfe i'timâd kılarsız. Tahrîren. Fi evâhiri şehr-i Cemaziye'l-âhir sene hâmsin ve mi'eteyn ve elf. Kostantiniyye el-mahruse.

Fi. evâhiri Cemaziye'l-âhir Sene 1250 [evâhiri Cemaziye'l-âhir 1250]

Kad vasale ileynâ. Fi.R. 15 Sene 50

Belge [62-3] Tereke Defteri [Alâddin Paşa'nın Biraderi Ahmet Bey'in Tereke Defteri]

Medine-i Sivas'da vâki' Câmî'-i Kebîr Mahallesi sakinlerinden olup bundan akdem vefât eden Alâddin Paşa biraderi Ahmet Bey nâm müteveffânın veraseti zevce-i menkuha-i metrukesi Kerime binti Seyyid Recep Efendi nâm hânım ve sulbi oğlu Abbas Bey ile sülbiye-i sagîr kızları Zeyneb ve Aişe'ye inhisarı inde's-şeri'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra. Müteveffâ-yı mezbûrun vârisleri ma'rifetleri ve ma'rifeti şer' ile tahrîr ve terkîm ve resmi adı.

Belge [62-4] Tereke Defteri [Şeyh Ebu'l-Kasım'ın]

³⁰ Okunamadı

Medine-i Sivas mahallâtından Kala'ardı Mahallesi sükkanından ve tarikat-ı aliyye-i Kadriye hulefalarından Şeyh Ebu'l-Kasım Bâba nâm ibn-i Mustafa ağa nâm müteveffânın veraseti zevce-i menkuha-i metrukesi Aişe binti Hasan ve sulbî kebîr oğlu Hüseyin Ağa sulbîyye-i sagîr kızı Raziye'ye inde'sş-şeri'l-enver zahir ve nümâyân olduktan sonra müteveffa-yı mezbûrun terekisi ba-ma'rifeti şer'i takdimi baha olunarak tahrîr ve duyun-ı sahiha ve resm-i kısmeti asâkiriyyesi ba'de'l-ifrâz bakisinin verese-i mezkûruna ve taksim defteridir ki ber-vech-i-âtî zikrolunur.

Hurrire fi'l-yevmi's el-hâdi ve'l-işriyn min şehri Receb sene hamsin ve mi'ete ve elf.

Fi.11 Receb 1250 [11 Receb 1250]

Mushaf-ı şerîf cilt 1 hediyesi 120 kuruş

Büyük oda Bursa-kârı yüzlü yasdık adedi 17 fiâtı 25 kıymeti 425 kuruş

Şilte 4 kıymeti 120 kuruş

Çuka makat 4 kıymeti 200 kuruş

İhrâm kıt'a 4 kıymeti 80 kuruş

Orta kilim 1 kıymeti 120 kuruş

Hâlî seccade 2 kıymeti 60 kuruş

Fiske şamdan 1 kıymeti 5 kuruş

Parça halı 2 sagîr yasdık 1 sac ayağı 1 ocak demir 1 maşa 1 köhne asdar sagîr pencere perdesi 4 bakır duhân tablası 7 kıymeti 20 kuruş

Kış odasında müsta'mel dimi yüzlü yasdık adedi 16 fiâtı 16 kıymeti 256 kuruş

Şilte 4 kıymeti 70 kuruş

Yan gâlîçesi 4 kıymeti 150 kuruş

Köhne bez parçası 2 köhne çuval 2 kilim seccade 1 kıymeti 50 kuruş

Fincan 1 tombak zarfı 10 tabak cezve 2 şerbet ibriği 1 kahve ibriği 2 kıymeti 90 kuruş

Köhne bez sofrâ peşkiri 1 şerbab 1ocak demiri 1 maşa 1 sagîr sac ayağı 1 kıymeti 15 kuruş

Orta şamdan 1 kahve tavası 1 fener 1 leğen ibrik 2 abdest leğeni 1 kıymeti 140 kuruş

Su güğümü 1 su tası 2 köşkte ki halı 1 seccade 1 kıymeti 100 kuruş
Taşra odaların hasırları ve keçeleri kıymeti 15 kuruş
Harem odasında müsta'mel kâdife yüzülü yasdık 25 adet fiâtı 22 kıymeti 550
kuruş sini 5 kıymeti 130 kuruş
Köhne çuha makat 4 ve makat üzerinde üzerinde çit ve beyazı 4 kıymeti 130
kuruş
Çit yüzülü yorgan 12 kıymeti 250 kuruş
Çit yüzülü minder 2 çit minder yasdık 2 müsta'mel kilim 5 kıymeti 200 kuruş
dimi ve çift ve köhne kutnî yüzülü döşek 6 kıymeti 200 kuruş
Dimi müsta'mel kutnî yüzülü döşek 6 kıymeti 250 kuruş
Kutnî ve beldar yüzülü yorgan 2 sagîr tabak yasdığı 7 kıymeti 170 kuruş
Çit minder 2 sim seccade 2 Horasânî keçe seccade 2 kıymeti 80 kuruş
Sagîr Kütahya-kârî tabak 13 kıymeti 10 kuruş
Kütahya-kârî maşraba sagîr tabak münakkaş Kütahya-kârî sagîr tabak 11
kıymeti 54 kuruş
Kapaklı Kütahya-kârî maşraba 7 ve kapaklı hoşab kasesi 3 kıymeti 16 kuruş
Billur çini su tası 44 yine su tası kıymeti 90 kuruş
Sim çini gülabdan 2 buhurdan 2 kıymeti 600 kuruş
Sim zarf 17 mâa fincan 17 kıymeti 250 kuruş
Sarı kahve altı sahanı 6 ve tası 1 ve tabak 1 kıymeti 150 kuruş
Nuhâs tabak 9 su tası sagîr 9 şamdan 3 kahve ibriği 3 kıymeti 100 kuruş Sim
kabaralı kase 1 kıymeti 350 kuruş
Sim başlık 3 sim reşmesi sinebend 1 kıymeti 550 kuruş
Sade başlık 2 kıymeti 50 kuruş
Köhne köçek küçük 1 kıymeti 15 kuruş
Simli tabak şimşir 500 kuruş
Cibintiyan şimşir 1 def'a şimşir 3 kıymeti 500 kuruş
Tabanca 1 kıymeti 50 kuruş
Şeşhâne tüfek 1 kıymeti 30 kuruş
Pandül saat 1 kıymeti 250 kuruş
Köhne çuha yüzülü naka 1 yeşilli gözlü naka kürk 1 köhne cepe sincab 1
kıymeti 160 kuruş

Gözlük 2 kıymeti 10 kuruş
20 kıymeti 60 kuruş
Mukaddemâ kutu içinde tahminen bir dirhem kem-iyâr sim 1 misvak kâlem 1
kıymeti 3 kuruş
Sim mühür 1 çuha biniş 1 kıymeti 130 kuruş
İşleme ve sade avlu çul 5 kutu 1 yaka makramesi 6 kıymeti 80 kuruş
Hoşab kaşığı 20 yemek kaşığı 10 kıymeti 25 kuruş // [Sayfa 63] //
Müsta'mel sarı kutni entari 1 yeşilli müsta'mel gabârî 1 şilte entari 1 kıymeti
160 kuruş
Müsta'mel köhne çuha kuşur 2 kıymeti 90 kuruş
Alâca işlik 2 müsta'mel gömlek 4 don 1 şal biniş 1 kıymeti 100 kuruş
Tac nakışı benden 1 ve sâgir şal 1 Erzurum-kârı sini ayağı 1 kıymeti 40 kuruş
müsta'mel kilim 8 köhne yan kilimi 2 cicim 1 kıymeti 350 kuruş
Köhne müsta'mel halı 12 seccade 2 kıymeti 400 kuruş
On aşlık çuvalı 10 harar 3 kıymeti 170 kuruş
Müsta'mel hurç 2 kıymeti 15 kuruş
Çit yüzlü ve yüz­süz yastık 5 yüz­süz minder 3 mitil 1 köhne kıymeti 85 kuruş
Ocak demiri 11 maşa 2 köz tavası 1 kıymeti 45 kuruş
Leğen ibriği 3 havan 1 kıymeti 65 kuruş
Şamdan 2 fener 2 körük 1 kıymeti 35 kuruş
Şilte 1 kıymeti 30 kuruş
Evân-î nuhâs 230 adet adedi 15 kuruş kıymeti 3600 kuruş
Hurde-vât-ı hane kıymeti 100 kuruş
Mahalle-i merkûmede ma'lûmu'l-hudut amberi maa bostan 8000 kıymeti
kuruş
Li-ecli'l-ihzâr eylediği 7386 kuruş
Der-zimmet-i Ahi Paşa-zâde Mustafa 605 kuruş
Der-zimmet-i Behrâm Paşa-zâde Hüseyin Bey 850 kuruş
Der-zimmet-i Mütevellî-zâde Alî Ağa 500 kuruş
Der-zimmet-i Hazîne-dâr Osman Ağa 1150 kuruş
Der-zimmet-i Bakkal Deliceoğlu 1150 kuruş
Der-zimmet-i Pirkinik Ağası Feyzullah Ağa 110 kuruş

Der-zimmet-i Mirahor İsmâîl Ağa 50 kuruş
Der-zimmet-i Horhunlu Kürt Osman oğlu 90 kuruş
Der-zimmet-i Çelebiler karyesinden Sadık Ali hinta kile 1 kıymeti 100 kuruş
Der-zimmet-i Haffaf Osman Ağa 100 kuruş
Der-zimmet-i Omunulu keleş dâmadı 236 kuruş
Der-zimmet-i Omunulu Kemal 40 kuruş
Der-zimmet-i Carbeyinli İbişoğlu 150 kuruş
Der-zimmet-i Kâmanlı Kavvâs Alî 36 kuruş
Der-zimmet-i Carbeyinli Ahmet oğlu Ali 15 kuruş
Der-zimmet-i Gaziler köylü İmâmoğlu Hüseyin 60 kuruş
Der-zimmet-i Tataroğlu Mehmet 14 kuruş
Der-zimmet-i Kavaklı lâtifoğlu 50 kuruş
Der-zimmet-i Balmumcu Kirkor 345 kuruş
Der-zimmet-i Körükçü Bali 120 kuruş
Der-zimmet-i Körükçü Arakil 80 kuruş
Der-zimmet-i İşhanlı Kör zimmi 10 kuruş
Der-zimmet-i Kürt Hasan'da nisf kısarak 150 kuruş
Der-zimmet-i Konakda inek 2 kıymeti 200 kuruş
Der-zimmet-i Kürt Yusuf'da kısarak 1 kıymeti 300 kuruş
Der-zimmet-i Deli Ayşe'de inek 1 tosun 1 kıymeti kuruş
Der-zimmet-i Esb re's 2 biri doru biri kır kıymeti 400 kuruş
Der-zimmet-i Eyer maa sim başlık 4 halı maa lahmi başlık palan 1 kıymeti
130 kuruş
Cem'an yekûn 35821 kuruş
Ve minhâ'l-ihracât
Berây-i techiz ve tekfîn 386 kuruş
Mihr-i zevce-i mezbûre Aîşe Hâtûna 84 kuruş
Der-zimmet-i araba kahve miltan masarifatından 50 kuruş
Der-zimmet-i Bakkal Hâceye 10 kuruş
Der-zimmet-i Mehmet Paşa evkafi için atufetlü Latif Paşa hazretlerine 300
kuruş

Ba-emr-i âli tahrir ve mahallinden ahz vefaziletlü efendimiz hanesine resm-i kısmet-i askeriye 895 kuruş.

Hisse li-taksîmi beyne'l-verese 34096 kuruş

Hisseli-zevceti'l-mezbûre Aişe Hâtûn'a 4262 kuruş

Hisse li-binti'l-mezbûre Hüseyin Ağa 19889 kuruş 13 para

Hisse li-binti'l-mezbûre Raziye Hâtûn'a 9944 kuruş 26 para 2 fulus

Sagîre-i mezbûre Raziye'nin hissesine isabet eden vas-i muhtar olan saâdetlü Seyyid Ahmet Ağa'ya teslim olunduğu bu mahallere şer'h verildi.

Belge [63-1] Tereke Defteri [Fevt Olan Tosyalı ve Konyalı Askerlerin Tereke Defteri]

Tophane-i Amirenin birinci alâynın üçüncü taburunun dördüncü bölümünde dördüncü onbaşının neferâtından olup Sivas hastahânesinde fevt olan Konyalı İbrâhim bin Mehmet nâm mütefevffânın yedinde mevcut olan terekesi 110 kuruş ve yine âlây-ı mezbûrun altıncı onbaşının neferâtından iken iken fevt olan Tosyalı İbrâhim bin Mustafa nâm müteveffânın terekesinden olarak mevcut terekesi 49,5 kuruş.

Yekûn 159,5 yalnız yüz elli dokuz buçuk kuruş.

İş bu mebâliğ-i mezbûr alâ-yı mezbûr bin başısı necâbetlü Alî Bey'e teslim olunduğun dördüncü bölük yüzbaşısı Mustafa Ağa'nın huzuru şer'e takrîri kaydı şud.

Fi 27 B. Sene 250 [27 Receb Sene 250]

Belge [63-2] Buyruldu [Firari Askerlerle İlgili]

Harput tarafından firâr eden Asâkir-i Mansûre için devletlü Reşit Mehmet Paşa Efendimiz hazretleri tarafından vürud eden buyrulduşu şer'iat-şîâr Sivas ve Amasya ve Çorum ve Divriği sancaklarının hâvi olduğu kazalar ile Zile ve Gümüş hâceköy kazaları nâibleri efendiler zîde-fazlûhûm ve mefâhirü'l-emasili ve'l-akrân kaim-makam ve mütesellim ve â'yân ve voyvodagan ve sâir zâbitân vücûh-i memleket ve bi'l-cümle işerleri zîde-kadruhûm inhâ' olunur ki cümlelerin ma'lûmu olduğu üzere Asâkir-i Mansûre-i Muhâmmediye maslâhatı umûr-i diniyyede madet olarak gün be gün tezâyüd ve teksiri hususu muktaza-i irâde-i katıa-ı hazret-i

cihandârîden ve iş bu umûr-i vacibü'l-ittibaya dikkat yani asâkir-i merkûmenin ezher cihet-i emr-i muhafızlârı ve bir neferin firar edememesi hususuna her bir mâhâlle ikdâm ve bezli makderet olunmak lazimededen bu tarafımızdan her veçhile dikkat olunmakta edüğü emrim-i mübreheme isede yalnız bununla olmayıp bu madeye sancak ve kaza hakim ve zâbitân taraflarından dahim kemâl-i ikdâm olunmak mukteza-yi irâde-i seniyyeden iken bu emr-i ehemme aslâ itina ve dikkat etmediğinizden işte zikrolunan elviye ve kazalarda yazılıp el-hâletü hâzihi maiyetimizde bulunan livâlârda mîr-alây saâdetli Mehmet Paşa alâyından olarak gönderilen defterde muharrer olduğu vechi ile bir takımı firâr etmiş ve bunlar mahalle-i ahire varmayıp doğruca vilayetleri tarafına gidecekleri vilayetlerinde bulunan me'murlar dikkat ederek böyle firâriiler vuku' buldukça tutup derhâl izi üzerine döndürüldüğü hâlde sâirelerine ibret olarak aheri firar edemiyeceği der-kâr olmakla imdi sen ki muhâtabun-ı mûmâ-ileyhimsiz. Keyfiyet ma'lûmunuz oldukça bundan sonra ile hilâf-ı rıza iğmâz ve tekâsül tecvîz ile dûçâr ve rahme-i nedamet olunmaktan ihtizar edip sâlifü'z-zikr gönderilen defterde muharrerü'l-esami elviye ve kazanızda olup firâr eden neferâtın âlâ-eyyi-hâl aynen buldurularak bu tarafa gönderilmek üzere Sivas kaim-makamımız tarafına irsâl ve nihayet o evamir bulunması mümkün olmayanların yerlerine diğer asâkirlerle beraber ber-mûceb-i defter ol miktar olmakta neferât isbâl ve is'ale ikdâm ve bezli makderet sen ki kaim-makamı mûmâ-ileyhsin sen dahi gönderilen defterde muharrer ve mestur olduğu üzere her bir mahallin firâr eden neferât-ı defter-i mezkûrden ihrâc ve tefrik ile birer kıt'a eyleyerek tesyâr birle şu firarilerin aynen bulunanlarını ve bulunmayanların yerlerine aher nefer celb ile bu tarafa sevk ve irsâle dikkat bu bâbda ednâ derece kusur ve gaflet vuku'yla giriftar-ı gûzar-ı müstevliyet olmaktan hazer ve mesuliyet eylemeniz bâbında divân-ı eyâlet-i Sivas buyruldu ve Diyarbakır ve Rakka ve elviye-i Muş ve Çorum ve Amasya ve Divriği ve emânet-i Maâden-i Hümâyûn ve ârâm-gâh-ı Harput'tan iş bu buyrulduklar tahrîr ve ısdâr ile irsal olunmuştur. Bi-mennihi teâlâ vusûlüne ber mûcebi buyruldu amel ve hareket ve hilâfindan mücânebet eylesiz deyu.

Fi B. 23 Sene 50. [23 Receb Sene 1250]

Belge [64-1] Tereke Defteri [Marmıye Binti Musis'in Tereke Defteri]

Medine-i Sivasda vâki' Bâb-ı Kayseri Mahallesinden iken bundan akdem hâlike olan Marmıye binti Mosis nâm hâlikenin terekesi ile zevci gaib-i ani'l-beled Mudgın veledi Kisir nâm hâlikenin envâl ve eşyaları mâhdut olduğundan her birinin malları başka başka ma'lûm olmayıp mersum gelinceye değin hilafi izaadan vikaye zımnında cânibi şer'iden Hacı Keşiş veledi Mıgırdıç nâm zimmî kayyumu nasb olunup ma'rifeti şer' ile tahrîr olunan eşyâ defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur.

Fi B. 29 Sene 250. [29 Receb Sene 1250]

Müsta'mel can fes entârî 1 kıymeti 50 kuruş

Can fes gövez libade 1 kıymeti 40 kuruş

Müsta'mel çuha entârî 1 kıymeti 25 kuruş

Dıyarbekir-kârı şal entârî 1 kıymeti 35 kuruş

Bohça 1 kıymeti 5 kuruş

Köhne bürük 1 kıymeti 2 kuruş

Peşkir parça 3 kıymeti 3 kuruş

Mücessem değirmi 1 kıymeti 5 kuruş

Alaca işi 1 kıymeti 6 kuruş

İşlemeli peşkir 1 kıymeti 5 kuruş

Sofra bezi 1 kıymeti 5 kuruş

Kırmızı bohca 1 kıymeti 4 kuruş

Mücessem değirmi 1 çuha cepe 1 kıymeti 20 kuruş

İplik yünü 1 parça 3 kıymeti 3 kuruş

Hâmmâm bohçası 1 kıymeti 2 kuruş

Üzerinden çıkan beyaz entârî 2 köhne Tire entârî 2 beyaz libade lönlük 1 kıymeti 15 kuruş.

Peştâmal 1 döşeme hindi 1 kıymeti 5 kuruş

Çit döşek 1 yorgan 1 mitil 1 kıymeti 100 kuruş

Köhne döşek 1 kıymeti 40 kuruş

Çit sagîr minder 5 kıymeti 10 kuruş

Heybe 1 kıymeti 2 kuruş

Şilte döşek 1 kıymeti 25 kuruş

Yorgan şiltesi 1 kıymeti 15 kuruş

Kilim 1 kıymeti 30 kuruş

Çit yasdık 2 şilte 2 kıymeti 50 kuruş
Sagır döşek şiltesi 1 kıymeti 10 kuruş
Mitil 1 kıymeti 15 kuruş
Harar çift 1 heybe 1 kıymeti 12 kuruş
Bakla 1 kıyye kıymeti 1 kuruş
Evân-î nuhâs parça 85 her bir parçası 46 fiâtı 12 kıymeti 552 kuruş
Havan-ı el 1 kıymeti 5 kuruş
Çuval kıymeti 25 kuruş
Kilim 2 tüylüce 1 yasdık 1 dastar 1 kıymeti 80 kuruş
Siyah şalvar 1 çuha cepe fes 1 yağlık 1 kıymeti 80 kuruş
Kızılcakışlalı Ters Hâliloğlu Recep kıymeti 30 kuruş
Küllük 5 kıymeti 2 kuruş
Hacerket maşa 1 sanduka 1 kıymeti 10 kuruş
Köhne-kârı bardak glas 2 ve sâire parça 17 kıymeti 5 kuruş
Şişe 2 kıymeti 5 kuruş
Turşu küpü 2 desti 1şişe gül yağı 1güveç 1 çanak parça 12 kıymeti 10 kuruş
Külek 5 kıymeti 2 kuruş
Hacerket maşa 1 kıymeti 3 kuruş
Hinta rubu 7 kıymeti 35 kuruş
Mûsâ'da hinta rubu 15 ve Recep oğlunda hinta rubu 2 kıymeti 160 kuruş
Bir miktar hatap kıymeti 4 kuruş
El sepeti 5 kıymeti 2 kuruş
Yayık 2 terazi 1 kıymeti 5 kuruş
Cem'an yekûn 1564 yalnız bin beş yüz altmış dört kuruştur.
Hurrire hazihi'd-defter Es-Seyyit Mehmet Arif en-nâib bi-medine-i Sivas
nemekahu fakir ileyhi azze şanuhu

**Belge [64-2] Tereke Defteri [Hastahanede Ölen Gümüşhaneli Askerin
Tereke Defteri]**

Bâdî-i defteri oldur ki;

Medine-i Sivas'ta neşta-nişîn Asâkir-i Hassa ikinci livanın birinci alâyında üçüncü bölüğünden olup hastahânedeki fevt olan Gümüşhâne kazasında Melat nâm karyede Acemoğlu Memiş bin Mustafa'nın terekesi defteridir ki

Fi 3 Ş. Sene 50. [3 Şa'bân 1250]

Nukûd-ı mevcudu 100 kuruş gömlek 1 don 1

İş bu eşyâ-yı mezkûr ile nukud mezkûreyi müteveffâ-yı mezbûrun bâbâsi merkûm meclis-i şer'ide mîr-alây devletlü Rüstem Bey'in yedinden tamamen ahz ve kabz eyledim deyu kayd ikrar-ı şûd.

Es-Seyyit Mehmet Arif en-naib bi-medine-i Sivas

Belge [64-3] Tevzi' Defteri [Mekkarecibaşı Ta'yîni]

Bâdî-i defteri oldur ki.

İş bu sene-i amimü'l-meymenede medine-i Sivas civar kazalarda şaîr ve samanın killet nedreti olmak mülasebesesi ile belde-i merkûmeye bundan akdem mekkârecibaşı nasb olunanlar bir türlü idâre edemediklerinden mekkârecibaşılık bütün bütün muattal kalıp umûr-i mühimme-i müsta'cele ile amed-şûd eden ulak ve tatarlarannın mahaller-i me'mûrelerine eriştirilmesi cümle üzerine lazimedeki olarak müceddiden mekkârecibaşı nasb olunan Cambâz Hasan Ağa ve Refik Hafız Ağaya canibi memleketten iâne olunmak üzere tertip ve tanzîm olunan otuz beş bin kuruş ve ber-mutad harc-ı imza ve hüddamiye ki cem'an otuz altı bin kuruş Sivas kaim-makamı devletlü Şakir Bey Efendi hazretlerinin inzimâm rey-i devletleri ve cümle ma'rifetler ve ma'rifet-i şer'ile belde-i merkûmenin mâhâllatın hâneleri üzerlerine on bin kuruş ifrâz bâkî yigirmi altı bin kuruş tâife-yi esnâfın sicill-i mâhfûzda mukayyed bindeleri vechile tevzî' ve taksim olunan mebâliğ-i mezkûrun tevzi' ve taksim defteridir ki. Ber-vech-i âti zikrolunur. Hurrîre fi'l-yevmi el-hadi ve'l-ışriyn şehr-i Recebü'l-ferd sene hâmsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi. 11 Receb Sene 1250 [11 Receb 1250]

Tâife-i Bezzâz 2207 kuruş 32 para

Tâife-i Basmacı 318 kuruş

Tâife-i Haffaf 3205 kuruş 30 para

Tâife-i Bakkal 3134 kuruş 34 para

Tâife-i Penbeci 4239 kuruş

Tâife-i Kuyumcu 1249 kuruş 25 para
Tâife-i Attâr 10265 kuruş
Tâife-i Debbağ 465 kuruş
Tâife-i Tütüncü 1457 kuruş 3 para
Tâife-i Terzi 10685 kuruş
Tâife-i Kazgancı 782 kuruş 16 para
Tâife-i Kazzaz 394 kuruş 13 para
Tâife-i Çilingir 5615 kuruş
Tâife-i Temürcü 537 kuruş 3 para
Tâife-i Nalbant 286 kuruş 4 para
Tâife-i Mûy-tâf 446 kuruş 30 para
Tâife-i Sarrâc 340 kuruş 30 para
Tâife-i Sipah pazarı 4645 kuruş
Tâife-i Berber 535 kuruş 10 para
Tâife-i Göncü 181 kuruş 35 para
Tâife-i Semerci 360 kuruş 10 para
Tâife-i Kılıçcı 323 kuruş
Tâife-i Katırcı 107 kuruş 30 para
Kesim olan taifeleri beyan olunur.
Tâife-i Bostancı 400 kuruş
Tâife-i Kürekci 150 kuruş
Tâife-i Ekmekci 250 kuruş
Tâife-i Tuzcu 550 kuruş
Tâife-i Hammâl meydanı 100 kuruş
Cem'an yekûn 26000 yalnız yigirmi altı bin kuruştur.

Belge [65-1] Tevzî' ve Taksim Defteri [Sivas Mahalleleri ile İlgili]

Bâdî-i defteri oldur ki;

İş bu sene-i amimü'l-meymenede medine-i Sivas ve civar kazalarda şâir ve samanın killet ve nedreti mülasebesiyle belde-i merkûmeye bundan akdem mekkareci başı nasb olunanlar bir türlü idâre edemediklerinden keff-i yed ve kiracıbaşılık bütün bütün muattal kalıp ve talibi aharı olmayıp umuru mühimme-i

müstacele amel şud ile ihdas eden ulak ve tatarlarının aharı mahalle-i memurelerine iliştilmesi cümlenin üzerine lazimedede olduğundan mebnî bi'l-îcâb iane ile mekkârecibaşılığa talib olan Canbaz Hasan Ağa ve refiklerine canib-i memleketden tertib ve tanzîm olunan otuz beş bin kuruş ve ber-mutad bir miktar harc-ı imza kâlemiye bin kuruşun ki cem'an otuz altı bin kuruş dan on bin kuruşu Sivas kaim-makamı hâcegân-ı Divan-ı Hümâyûndan devletlü Şakir Bey Efendi'nin inzimâm-ı rey-i devletleri ve cümle ma'rifet ve ma'rifetleri şer' le mâhâllata ifrâz mebâliğ-i mezbûr belde-i merkûm mâhâllatını sicilli mâhfûzda mukayyed Müslim ve reâyâ hâneleri üzerlerine tevzî' ve taksim olunan on bin kuruşun defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur.

Fi. 21 B. Sene 250. [21 Receb 1250]

Mahalle-i Kösedere-i Müslim

	133	kuruş	21	para
Reâyâ	<u>+005</u>	kuruş	18	para
	138	kuruş	39	para

Mahalle-i Akdeğirmen

	122	kuruş	21	para
Reâyâ	<u>+286</u>	kuruş	50	para
	419	kuruş	26	para

Mahalle-i Osmanpaşa

	49	kuruş	2	para
Reâyâ	<u>+41</u>	kuruş	35	para
	90	kuruş	37	para

Mahalle-i Kenisa

	019	kuruş	6	para
Reâyâ	<u>+390</u>	kuruş	27	para
	409	kuruş	30	

Mahalle-i Kurtmescidi

	07	kuruş	7	para
Reâyâ	<u>+05</u>	kuruş	8	para
	13	kuruş	15	

Mahalle-i Ağcabölge

Müslim	084 kuruş	19	para
Reâyâ	<u>+218 kuruş</u>	<u>00</u>	para
	302	19	
Mahalle-i Çavuşbaşı	157 kuruş	2	para
Mahalle-i Ece			
Müslim	294 kuruş	12	para
Reâyâ	<u>+351 kuruş</u>	<u>30</u>	para
	645	42	
Mahalle-i Örtülüpınar			
Müslim	040 kuruş	35	para
Reâyâ	<u>+237 kuruş</u>	<u>37</u>	para
	278	32	
Mahalle-i Üryân-i Müslim			
Müslim	087 kuruş	8	para
Reâyâ	<u>+174 kuruş</u>	<u>16</u>	para
	261	24	
Mahalle-i Baldırpazarı			
Müslim	018 kuruş	14	para
Reâyâ	<u>+261 kuruş</u>	<u>23</u>	para
	279	38	
Mahalle-i Üryan-i Zimmî			
Müslim	130 kuruş	32	para
Reaya	<u>+324 kuruş</u>	<u>11</u>	para
	455	3	
Mahalle-i Kösedere-i Zimmî			
Müslim	074 kuruş	21	para
Reaya	<u>+264 kuruş</u>	<u>11</u>	para
	337	32	
Mahalle-i Küçük Bengiler			
Müslim	010 kuruş	36	para
Reaya	<u>+267 kuruş</u>	<u>00</u>	para
	288	36	

Mahalle-i Kal'a-i Atik Müslim 54,5 kuruş

Mahalle-i Kal'a-i Cedit

Müslim	021	kuruş	32	para
Reaya	<u>+005</u>	kuruş	18	para
	27		10	

Mahalle-i Abdu'l-vahab Gazi Müslim 21 kuruş 32 para

Mahalle-i Kılavuz Müslim 21 kuruş 31 para

Mahalle-i Hâce Mehmet Müslim 144 kuruş 17 para

Mahalle-i Hâce Mahmud

Müslim	65	kuruş	16	para
Reaya	<u>+27</u>	kuruş	16	para
	96		26	

Mahalle-i Hâce Velî Müslim 76 kuruş 12 para

Mahalle-i Hâce Zâhid Müslim 92 kuruş 26 para

Mahalle-i Sofu Himmet Müslim 89 kuruş 1 para

Mahalle-i Alibaba

Müslim	118	kuruş	7	para
Reaya	<u>+ 007</u>	kuruş	7	para
	125		14	

Mahalle-i Zâviye-i Alîbâba kuruş 89 para 1

Mahalle-i Bahtiyarbostanı

Müslim	110	kuruş	29	para
Reâyâ	<u>+14</u>	kuruş	25	para
	125		14	

Mahalle-i Gökçebostan Müslim 76 kuruş 12 para

Mahalle-i Oğlançavuş

Müslim	68	kuruş	5	para
Reaya	<u>+20</u>	kuruş	1	para
	88		6	

Mahalle-i Sarıseyh

Müslim	141	kuruş	28	para
--------	-----	-------	----	------

Reaya	<u>+168 kuruş 38</u>	para
	310	26
Mahalle-i Hammâmardı		
Müslim	65 kuruş	16 para
Reâyâ	<u>+19 kuruş 10</u>	para
	84	26
Mahalle-i Küçükminare		
Müslim	242 kuruş	21 para
Reâyâ	<u>+ 62 kuruş 27</u>	para
	305	8
Mahalle-i Temürcülerardı		
Müslim	070 kuruş	34 para
Reâyâ	<u>+299 kuruş 30</u>	para
	370	24
Mahalle-i Kircık		
Müslim	24 kuruş	21 para
Reâyâ	<u>+54 kuruş 20</u>	para
	79	1
Mahalle-i Şah Hüseyin		
Müslim	74 kuruş	21 para
Reâyâ	<u>+51 kuruş 31</u>	para
	125	12
Mahalle-i Hamurkesen Müslim 87 kuruş 8 para		
Mahalle-i Ferhadbostanı		
Müslim	54 kuruş	25 para
Reâyâ	<u>+69 kuruş 02</u>	para
	123	22
Mahalle-i Keçibula		
Müslim	65 kuruş	25 para
Reâyâ	<u>+30 kuruş 00</u>	para
	95	25
Mahalle-i Tokmakkapı		

Müslim	73	kuruş	21	para
Reâyâ	<u>+54</u>	kuruş	<u>21</u>	para
	128		2	
Mahalle-i Paşabey				
Müslim	84	kuruş	19	para
Reâyâ	<u>+5</u>	kuruş	<u>18</u>	para
	89		37	
Mahalle-i Köhne Civan				
Müslim	10	kuruş	36	para
Reâyâ	<u>+110</u>	kuruş	<u>00</u>	para
	120		36	
Mahalle-i Ganem				
Müslim	92	kuruş	26	para
Mahalle-i Billur Müslim 158 kuruş 2 para				
Mahalle-i Abdulkerim Müslim 81 kuruş 30 para				
Mahalle-i Hâce İmâm				
Müslim	32	kuruş	28	para
Reâyâ	<u>+158</u>	kuruş	<u>2</u>	para
	190		30	
Mâhâle-i Bazar				
Müslim	05	kuruş	18	para
Reâyâ	<u>+484</u>	kuruş	<u>22</u>	para
	490		00	
Mahalle-i Câmî-i Kebîr				
Müslim	68	kuruş	05	para
Reâyâ	<u>+195</u>	kuruş	<u>28</u>	para
	263		33	
Mahalle-i Veledebey Müslim 51 kuruş 31 para				
Mahalle-i Zilkar Müslim 545 kuruş				
Mahalle-i Hâce Hüссâm 030 kuruş				
Mahalle-i Yahyabey				
Müslim	117	kuruş	7	para

Reâyâ +005 kuruş 18 para
122 25

Mahalle-i Şems-î Ferrâş Müslim 190 kuruş 30 para

Mahalle-i Kabalı Müslim 89 kuruş 37 para

Mahalle-i Gökhüssâm Müslim 38 kuruş 6 para

Mahalle-i İmaret Müslim 109 kuruş

Mahalle-i Bâb-ı Kayseri

Müslim 237 kuruş 1 para

Reâyâ +218 kuruş 21 para
455 22

Mahalle-i Kal'aardı Müslim 130 kuruş 32 para

Mahalle-i Gök Medrese Müslim 155 kuruş 11 para

Mahalle-i Hâce Alî Çavuş Müslim 38 kuruş 6 para

Mahalle-i Şeyh Çoban Müslim 81 kuruş

Cem'an yekûn 10000 yalnız on bin kuruştur. Sahh

Halil en-nâib bi-medine-i Sivas

Belge [66-1] Fermân [Rüsumat Bedelleri ile İlgili]

Düstûr-ı mükerrem ve muazzam, müşîr-i müfahham ve muhterem, nizâmü'l-âlem, müdebbir-i umûri'l-cumhur bi'l-fikri's-sâkıb mütemmim-i mehammi'l-enâm bi'r-re'y'is-sâ'ib mümehhid-i bünyâni'd-devleti ve'l-ikbal müşeyyid-i erkani's-sa'âdeti ve'l-iclâl, el-mâhfûfu bi-sünûf-i avâtufi'l-meliki'l-â'la hâlâ mülhakatıyla Sivas vâlfisi ve Maâden-i Hümâyûnum emini olup Tokat voyvodalığının emr-i idaresi vech-i uhdesinde muhavvel olan sadr-ı sâbık vezîrim Reşit Mehmet Paşa edâmallâhu teâlâ icla'lehü ve kıdvetü'n-nüvvabi'l-müşterri'iyin Sivas ve Tokat nâibleri zîde-ilmühümâ ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-â'yân Sivas ve Tokat ihtisâbı nâzırları zîde-mecdehümâ ve mefâhirü'l-emâsili ve'l-akrân vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle işerleri zîde kadruhûm tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki memâlik-i mâhruse-i pâdişâhânem mâhsulâtından li-ecli'l-bey' İzmir'e nâkil olunan yapağı ve tiftik ve iplik ve ol vecihlerin Der-saâdetim ve mâhâllî sâirede olunmakta olan rüsûm-ı ihtisâbiyyesi İzmir'de ber-mûcibi nizâm ve tasarruf olunan rüsûmâtтан dîn ve ol vechi ile tüccar akdince memâlik-i mâhrusemden bi'l-mübâyaa kendi

diyarlarına gönderdikleri eşyânın memâlik-i mahrusemde ve geldikleri rüsûm-ı ihtisâbiyyesi bazı mâhâlde ziyade ve bazı mâhâlde noksan olmasından dolayı bu suret şer'ikleriyle beyinlerinde müstelzimi şek ve vatanından olarak hal çareleri vuku' bulmakta olduğunda mebnî eşyâ-yı merkûme rüsûmâtının ve Der-saâdetim ve mâhâllî sâirede dahi İzmir usulünce vahit üzere ahz ve tahsîl olduğu hâlde tüccar-ı mersûme beyinlerinde vâki' olan şüpheler zail olarak memnuniyetlerini müstelzim olacağını içlerinden bazı mu'teberleri ifade etmiş olduklarından bahisle minvâl-i muharrer üzere seneviyesi irade'i aliyyeme menut idüğü ricâl-i Devlet-i Aliyyemden İzmir voyvoda ve ihtisâbi nâzırı iftihârü'l-emâcid ve'l-ekarim Mehmet Tâhir Bey'in ve akdemce tarafından bu def'a derbar-ı şevket kararı mülûkaneme tahrir ve inhâ olunup İzmir'de yapağının beher kantarından kâdim-i mürettep ve Tersâne-i Amirem'e ait olan üç kuruş resm-i mururiyesinden mâ-adâ ruhsâtiye ve kantârîye olarak on ikişer kuruş ve tiftiğin iki kıyyeden ibaret olan beher okkasından miri olarak bir ve kantariye olarak bir kuruş ki cem'an bir kuruş ve Ankara ve sof ipliğinin beher kıyyesinden yigirmi para mîrî ve yigirmi para kantârîyye ki cem'an yigirmi kuruş ve i'lamü'l-vechiyenin beher kaydiyesinden yigirmi ve ednâsından on para ve Der-saâdetim ihtisâbı tarafından zikr olunan yapağının beher kıyyesinden birer vealaca ve rişte penbe ve sairenin kıymetinden kuruşta kezâlik birer para ve Ankara'da ihtisâbi cânibinden tiftiğin beher yükünden otuz para rüsûmât alınmakta olduğu kuyuttan müstebân ve bu surette eşyâ-yı mezkûrenin Der-saâdetim ve mahâll-î sâire ihtisâbları taraflarından alınmakta olan rüsûm ihtisâbiyyesi İzmir'de alınan miktârdan ve dûn maa-hazâ İzmir ihtisâbı cemî' mahaller ihtisâbının tarifesi hükmünde olduğu ru numun olarak mâhâllî sâirede rüsûm-ı ihtisâbiyye İzmir ihtisâbına tatbiken alındığı surette tüccâr-ı mersûme o makule sû'i-zanniden kurtulup beyinlerinde tehadüs eden sözlerin indifaiyle muhasebat-ı müstelzim ve müstevcib olacağına binâen nâzır-ı mûmâ-ileyhin inhâ'sı vech-iyle eşyâ-yı merkûme rüsûm-ı ihtisâbiyyesi gerek Der-saâdetimde ve gerek Ankara ve sâir ihtisâb mevzu' olan mahallerde İzmir usûl ve tarifesi veçhile ahz ve tahsîl olunmak üzere icâb eden mahallere başka başka ve ifadeden hâli mutazammın nâzır-ı mûmâ-ileyhe başka evâmîr-i aliyyem ısdârıyla Der-saâdetim ihtisâbı tarafına baş muhasebeye ve mansûre zimmeti defterine ilmü haberleri i'tâ'sı lazım geleceğini hâlâ mansûre hazinesi defterdârı iftihârü'l-ümerâ'i ve'l-ekâbir es-Seyyid Abdurrahman Nâfiz

dâme-ulüvvuhû bâ-takrîr ifâde edip mücebince diğeri lazım gelen mahallere başka başka fermânlar tasdir ve tesyir kılınmış olmakla siz ki ihtisâb nâzırları mumâ-ileyhumasız vech-i meşrûh üzere amel ve harekete mübâderet eylemeniz fermânım olmağın ilâmen ve ifhâmen mahsûsen iş bu emr-i celilü'l-kadrim ısdâr ve tesyâr olunmuştur. İmdi eşyâ-yı mezkûre rüsum ihtisâbiyyesinin ol canipte dahi bâladâ beyan olunan İzmir ihtisâbi usûl ve tarifesine tatbikan ahz ve tahsîl lazimedenden idüğü ma'lûmun oldukta ber-minvâl-i muharrer amel ve hareketle ifa-yı lazıme-yi kâr-güzâr ve sadakate bezli makderet eyleyesiz ve siz ki vezîri müşârün ve nâibler ve sâir mûmâ-ileyhimsiz. Keyfiyet sizin dahi meczumunuz olarak iş bu emr-i şerîfem sicilleri mâhkemeye kaydı birle daima infaz ve icrâsına bil-isticar ve ikdâm ve dikkat ve hilâfı vaz'ı ve hareket vuku' bulmamasına sarf-ı ve rü'yet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdir olmuştur buyurdum ki vusûl buldukta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lazimü'l-ımtisâlîmin mazmun-ı itâtı makruniyle amel ve hareket eyleyesiz şöyle bilesiz. A'lâmeti şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fi evâil-i şehri Recebü'l-mürecceb sene hamsîn ve mi'eteyn ve elf.

Fi. evail-i Receb Sene 1250 [Evail-i Receb 1250]

Kad vasele ileynâ. Fi 7 Ş. Sene 250.

Be-makâmı Kostantiniye el-mâhruse

Belge [66-2] Fermân [Maaş Bağlanması Hakkında]

Kıdvetü'l-emâcid ve'l-â'yân hâcegân Divan-ı Hümâyûnumdan Sivas kaim-makamı Mir Mustafa zîde-mecdehû tevki'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Dağıstan ümerasından Sivas'ta ikâmete me'mûr müteveffâ Nuhhan-zâde Hanım Nuh Hân bu def'a vefât ederek uhdesinde bulunan mâhiyye iki bin kuruş maaşı müstahsil olduğuna ve müteveffâ-yı mûmâ-ileyhin zükur ve inâs dört nefer evlâd ve bir nefer zevcesi olarak bunlar her vech ile sezâvar-ı atufet olarak husûsi mezkûr zımnında müteveffâ-yı mûmâ-ileyh Hânım Hânın biraderi Mehmet Hân Der-sââdetime azîmet eylediğine binâen eytâm-ı merkum haklarında lütuf ve ihsan-ı seniyyem erzan kılınması sen ki kaimi-makamı mîrî mûmâ-ileyhsin tarafından bu def'a ba-ariza inhâ olunmaktan nâşî kuyûda lede'l-müracaat mûmâ-ileyh Nuh Hânın

bundan vefâtına mebnî uhdesinden müstahsil olan şehriyye dört bin kuruş maaşının bi'l-cümle akraba ve taâllukatını idâre etmek ve kimesneye zaruret çekdirmemek şartıyla nısf-ı mûmâ-ileyh Hânım Han uhdesinde bi'l-âfiye nısf-ı diğeri şart-ı mezkûr üzere büyük biraderi Mehmet Hana müceddiden tevcih olunarak iki yüz kırk sekiz senesinde emr-i şerîfim ısdâr ve mûmâ-ileyhimâ yedlerinde suretleri verilmiş isede müteveffa-yı mûmâ-ileyh hân mâhiyye-i mezkûrenin nısfını kendisi ekl ü bel etmek ve tebealârına bir şey vermemek daiyyesinde olduğundan akrabâ-i tallukatları meyânında gıylü ve gâl tekevvünü ile bi-ittifâk mûmâ-ileyh Mehmet Han ma'rîfetiyle tevzî' ve taksîmine karar verilerek bir kıt'a defteri tarafından Der-saâdetime isra ve keyfiyeti inhâ' kılındığına mebnî zikrolunan maâşî müteveffâ Nuh Hân'ın evlâd ve müteallikatına hanedanca verilmiş olduğu ecilden cümlesinin ve hâli haysiyyetine göre tevz-î lazımeden ve müteveffâ-yı mûmâ-ileyh Hânım Han maâş-ı mezbûrun nısfını kendiye hâsir eylemesi lâyük olmadığı vazıhattan olmak hasebiyle meblağ-ı mezbûrun ba'de ezini karar verildiği vechi ile mûmâ-ileyh Mehmet Han ma'rîfetiyle tevzî' ve taksim ettirilmesi bâbında sadr-ı a'zam tarafından sana hitâben mukaddemce tahrîrat tasdir ve tesyir olunmuş **[[Sayfa 67]]** idüğü kuyuttan müstabân olmakla bu surette sâlifü'z-zikr münhâl olan iki bin kuruş mâhiyyenin mukaddem ki karar üzere mûmâ-ileyh Mehmet Han ma'rîfetiyle mahallerinde eshabına tevzî' ve taksim olmak şartıyla bin beş yüz kuruşu defter-i mezkûrede Muharrerü'l-esami kesân uhdelinde ibka küsur beş yüz kuruşunun müteveffâ-yı mûmâ-ileyh Hânım Hân'ın haremindedir olan altı nefere ihsan ve i'tâ'sıyla tesfiyesi men'ut-ı rey-i âlîşânım idüğü bâ-takrîr rikab-ı hümâyûn mülûkaneme lede'l-arz inhâ olunduğu vech-ile maâşî mâhlule-i mezbûrenin bin beş yüz kuruşu sadakayı şerefser-i şahânem olarak eshâbı ve eshâbı uhdelinde ibkâ ve beş yüz kuruşu müteveffâ-yı mûmâ-ileyh Hânım Hân'ın haremindedir olan altı nefere ita olunmak üzere tanzîmi hususuna irâde-i seniyyem talluk edip ol bâbda hatt-ı şerîf-i şahânem şeref-rîz sudûr olmuş ve mücebince keyfiyet kâlemine kayıt ettirilerek lazım gelen sûret-i i'tâ' kılınmış olmakla ifade-i hâli mübeyyin sana hitâben iş bu emr-i alî şânım ıstar ve tesyâr olunmuştur. İmdi keyfiyet irade-i seniyyem mantûk-ı emr-i şerîfimden ma'lûmun oldukça fermânım olduğu ve sâdır olan hatt-ı şerîf-i şahânem mefadı üzere maaşî mâhlule-i mezbûrenin bin beş yüz kuruşu mûmâ-ileyh Mehmet Hân ma'rîfetiyle kemâ-fi'l-evvel mahallinde eshâbı yedlerine tevzî' ve beş yüz kuruş dahi

müteveffâ-yı mûmâ-ileyh Hânım Hân'ın haremindedir olan altı nefere taksim olunarak düçâr-ı zaruret ve müzayaka olmamaları emrinin istihsâlîyle devâmı eyyâm-ı ömür ve devlet-i şehin şâhânem ediyesine muvazâbet eylemeleri ve sailinin istikmâline itinâ ve dikkat ve hilâfî emrim bir güne hareket vuku'a getirilmekten itkâ ve mübâadât eylemek bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki hükm-i şerifimle vardıkta bu bâbta vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan iş bu emr-i şerîfi celîlû'ş-şân ve vâcibü'l-ittibâ ve lazımu'l-ımtisâlimin mazmun-ı münif-i üzere amel olasın şöyle bilesin alâmeti şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fil'-yevmi'l-hâmis şehri Şabân-ı şerîf sene hamsîn ve mi'eteyni ve elf.

Fi. 5 Şabân Sene 1250 [5 Şa'bân Sene 1250]

Kad vasale ileynâ Fi 19 S. Sene 1250.

Be-Makâmı Kostantîniye el-mâhruse

Belge [67-1] Fermân [Kilise Papazlarına Ödenecek Ücretler ile İlgili]

Akaza kuzâtî'l-müslimin evali-i vülâti'l-muvahhidîn me'âdinü'l-fazl ve'l-yakin râfî'-i i'lâmü'ş-şerîati ve'd-din vâris-i ulûmi'l-enbiyâ-i ve'l-mürselin el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-melikü'l-muin mevlânâ kadısı zîdet-fezailihüm ve kıdvetü'l-kuzat ve'l-hükkam meadinüL-fazlı ve'l-kelam mevlana kadısı zide fazlehüm ve mefâhirü'l-emâsili ve'l-akrân ayân ve zâbitân ve işerleri zîde kadrühüm tevkî-i refî-i hümâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki memâlik-i mâhruse-i şâhânemde vâkî' eyâlât ve elviye kazâ ve kurâda bulunan Ermeni milletine mâhsus kiliselere Devlet-i Aliyye-i ebediyyü'l-kararrımın emir ve tenbihîni milletelerine tefhîm ve tenbiye eylemek için İstanbul patriği tarafından birer ve ikişer ve bazen üçer papaz gönderildiğinden ve mersûmun dahi kendilerine kâfi ve vâfi' akarâtı yevmiyelerine tasadduk ile tedârik edegeldiklerinden o makule papazlara memleketlerine vârid olan tekâliften hisse tarh ve tevzî' olunması öteden beri ve beyinlerinde mer'iyyü'l-icrâ isede bu esnada mersûmuna memleketlerinden hisse-i tekâlif tarh ve tâhmîl olduğuna ve bu takrir mersûmun dahi zikr olunan mahallerde ikâmete riâyet etmeyip bi'l-icâb emir ve irâde-i seniyyemi tersîle ve milletine dair mesâlih ve tenbihât-ı lazıme-yi rü'yet ve tefhîme kimesne bulunduğuna binâen o makule kiliseler de bulunan papazların vârid olan tekâliften hisseleri herne ise ol mahalde

milletce edâ olunup. Bağ ve bahçe tarla ve evlatları vâride diyerek izaç tazyik olunmamak bâbında emr-i şerîfim i'tâ'sı husûsunu İstanbul Ermeni Patriği mukaddemâ Divân-ı Hümâyûnuma arz-ı hâl takdîmiyle inhâ ve istida ve o makulelerin yedlerinde aherin hane-i avârıza bağlı tekâlif alınmak için icâb eder emlak ve arazileri olmadığı ve kendileri tasadduk tayyüş eder makuleden oldukları hâlde tekâlif-i vâride ve matlûbât-ı sâire-yi seniyyeme kesri noksan gelmemek üzere hisseleri her ne ise oldukları mahallerden milletleri tarafından edâ olunduktan sonra memleketi tarafından tekâlif mutâlebesiyle teâddî olunmamak bâbında sene-i sâbika evâsıt-ı Zi'l-hiccesinde emr-i şerîfim tasdir ve i'tâ'olunmuş olduğu kuyuttan müstebân olup el-hâletü hâzihi patriği mersûmun takdîm eylediği arzuhâl meâlînde ber-mûcib-i emr-i şerîfi mezbûr amel ve hareketi lazimedden isede mersûmunun tekâliflerini milletçe edâ olunması husûsu bazı mahallerde ser-rişte olunarak milleti fukarâsına bir nevi kadr vuku'a gelmekte olduğu beyaniyle vâride olan tekâlîfe kesr ü noksân gelmemek üzere zikr olunan kiliselerde mevcut o makule ruhban ve papazlara tarla ve bağ ve bahçe ve yahut papasân-ı mersunumun yetişmiş evlatları vardır diyerek tekâlif-i varideden hisse tarh ve tahmîl olunmamak bâbında tekid-i havi emr-i şerîfim i'tâ'sı hususunu istidâ ederek ol vech-ile emr-i şerîfim ısdârı hususuna irâde-i aliyyen taalluk etmekle ber-minvâl-i muharrer amel ve hareket olunmak fermânım olmağın hâsseten iş bu emr-i celil-i kadrim ısdâr ve irsâl olunmuştur. İmdi vusûlünde siz ki mevlânâ ve kuzât ve â'yân ve zâbitân-ı mûmâ-ileyhim ve sâir iş erlerisiz keyfiyet-i irâde-i seniyyem mantûk-ı emr-i şerîfimden ma'lûmunuz oldukta fermânım olduğu ve mukaddem ve bu def'a sâdır olan emr-i şerîfim mûcibleri üzere vârid olan tekâlîfe kesri noksan vuku'a' gelmemek üzere memâlik-i mahrûsa-i şâhânemde bulunan o makule ruhban ve papazlara tarla ve bağ ve bahçe veyahut papazân-ı mersûmun yetişmiş evlatları vardır diyerek tekâlif-i vâride den hisse tarh ve tahmîle teaddi ve izac olunmamaları husûslarına mübâderet ve hilâf-ı emrim teaddi gune hareketi tecvîz ile mesûl ve muâteb olmaktan hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmuştur. Buyuyrdum ki hükm-i şerîfimle vardıkta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan iş bu emr-i şerîf-i âlî-şân vâcibü'l-ittibâ ve lâzimü'l-ımtisâlîmin maznûn-ı münif-i üzere amel olası şöyle bilesiz a'lâmeti şerîfe itimat kılasız. Tahriren fil'-yevmi'l-hâdi aşer şehri Rebî'ü'l-âher sene hâmsîn ve mi'eteyni ve elf.

Fi.11 Reb'ü'l-âher Sene 1250 [11 Reb'ü'l-âher Sene 1250]

Kad vasale ileynâ. Fi 19 Ş. Sene 250.

Kostantiniyye el-mâhruse.

Belge[68-1]Mütevelli Ta'yîni [Vakıf Kazanma Mütevelli Ta'yîni ile İlgili]

Medine-i Sivas sükkanından Fahrü's-Saâdâti'l-kirâm es-Seyyid Hâfız Hüseyin Efendi bin el-Hâc Mustafa dâme [...] ⁱ³¹ gıbbet-tahiyyeti'l-vâfiye inhâ olunur ki. Min kibeli'l-ümm müteveffâ ceddin Hüseyin'in âmmetesi sâhibü'l-hayrât müteveffiye Zeyneb Hâtûn'un vakfı olan dokuz kıyyelik bir adet kebîr kazan mütevelliliğini kârındaşı oğlu merkûm Hüseyin'e ol dahi ba'de'l-vefât evlâdı evlâdı ve evlâdı evlâdına seniyye şart ta'yîn eylediği erbâb-ı vuku'ftan Hafik nahiyesine tâbî' Mâmuğa karyesi ahâlîsinden Abdullah bin Hâlil ve Ahmet bin Alî nâm kimesneler meclis-i şer'e inhâ ve ihbâr etmeleriyle ber-mûcebi ihbâr-ı hüma müteveffâ-yı merkûm Hüseyin'in hafîdi olduğun inde'ş-şeri'l-enver zâhir olmakla ber-mûcibi şart vakıfe kazanı mezkûreyi sen bi't-tevliye zabt ve hıfz edip ihtiyacı olan ibadullâha talep eyledikte diriğ etmeyip verip bad-ı defü'l-ihtiyac ahz eylemeğe izni muhtevi cânibi şerden sana hitâben iş bu mürâsele tahrîr ve yediyle i'tâ' olundu. Gerekir ki ber-vech-i meşrûh ameli birle ecri cezileye nail ve vâkıfe-yi mumiye-i ileyhatı duayı hayır ile yad eyleyüp ber-mûcibi mürasele amel olasız. Ve's-selâm.

Fi 23 Ş. Sene 250. [25 Şevvâl 1250]

Belge [68-2] Tereke Defteri [Zimmî Ohan'ın Tereke Defteri]

Medine-i Sivas'ta vâki' Pazar Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Ohan keşiş veledi Ohan nâm hâlikin veraseti zevcesi Ârîk binti Makdisi Karabet ve sulbî kebîr oğlu gâib-i 'ani'l-beled Haccara nâm zimmîlere inhisârı inde'ş-şeri'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra hâlik-i mesfûrun terekesi ma'rîfet şer' ile tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizeti'ş-şer'iyye tevzî' ve taksim defteridir ki. Ber-vech-i âti zikrolunur.

³¹ Okunamadı

Fi 23 Ş. Sene 1250. [23 Şevvâl 1250]

Döşek 2 Yorgan 2 yastık 3 kıymeti 105 kuruş

Kilim köhne 2 kıymeti 35 kuruş

Çuval 2 kıymeti 25 kuruş

Minder 6 Yastık 2 kıymeti 35 kuruş

Aşlık çuval 3 kıymeti 15 kuruş

Dastar 1 kıymeti 12 kuruş

Çuha cepe 1 bez entârî 1 aba şalvar 1 kıymeti 105 kuruş

Aşlık rub' 6 kıymeti 35 kuruş

Dakik kile 1,5 kıymeti 150 kuruş

Tahta sini 3 kıymeti 6 kuruş

Hatap araba 5 kıymeti 60 kuruş

Bakla rub' kıymeti 8 kuruş

Evân-i nuhâs 18 kıymeti 180 kuruş

Hürde-vât-ı menzili kıymeti 80 kuruş

Cem'an yekûn 850 kuruş

Ve minhâl-ihrâcât

Resm-i kısmet-iâdî 20 kuruş

Sahha'l-baki 830 kuruş

Hisse li-zevcati'l-mesfûre Ârîk kuruş 103 para 30

Hisse li-ibni'l-gâibi'l-mesfûre Hacâra kuruş 726 para 10

Hâlik mesfûrdan gâib mersûm Hacara bi hasebe'l-irşü's-şeri' isabet ve intikal eden hisse-i irsisiyesini zabt ve hıfza kıbeli şer'iden anası mersûm Ârîk nasrâniyye kayyum nasb ve ta'yîn eyleyip ol dahi kayyumlık-ı mezkûru kabul eylediği iş bu mahalle şer'h şud.

Hurrire hazad defteri el-muvalla hilafe es-Seyyit Mehmet Arif en-naib bi-medine-i Sivas nemakahu fakir ileyhi azze şanuhu.

Belge[68-3] Berât-ı Hümayun [Hristiyan Din Görevlileri ile İlgili Şikayet]

Hurrire hâzihi'd-defteri İstanbul ve tevâbi' Katolikânı Patriği Artîn nâm râhibin Divân-ı Hümayûnuma takdîm eylediği bir kıta memhûr arz-ı hâli

mefhumunda patrikliğine dâhil murahhaslıklardan Tokat ve Gürün ve Sivas sancağında Pirkinik ve havâlîsi Katolik murahhaslığı bâ-evâmir-i aliye ve Yumanyus nâm râhibin üzerinde iken bu def'a hasbe'l-îcab azl olunup ol vechile yeri hâli kalmakla yerine bir âher ve murahhas nasp ve ta'yîn lazım gelmeğın yine karabaşlarından piskopos iş bu darende-i Berât-ı Hümâyûn kıdvetü'l-muhtârı milleti Mesihîyye Mikâil nâm rahip hizmeti avafiye haşmeti avakıb-ı bi'l-hayr her vech ile mehel ve müstahak ve umûr ve murahhaslık ve idâre-i hususat-ı raiyyete muktedir olduğun bildirmekle muhassalık-ı mezkûr mersûmun ref'inden mesfûr pikopos Mikâil râhibe dört bin akçe mîrî peşkeş ile tevcih ve yedine şurût-ı mufassalası derciyle müceddeden bir kıta berât-ı âlî-şânım verilmek bâbında istidâ-yı inayet eylediği ecilden Hazine-i Amiremde mâhfûz piskopos mukatâası defterlerine nazar olundukta vilayeti Tokat ve Gürün ve Sivas sancağında Pirkinik Karyesi ve havâlîsi Katolik murahhaslığı bâ-evâmir-i aliye mesfûr Dimutyus nâm râhibin üzerinde olduğu ve bu makule bi'la peşkeş fermâ-ı âlî zabt oluna gelen murahhaslığa bir miktar peşkeş mîrî ta'yîniyle müceddeden berât-ı âlî-şân i'tâ'sı patriğin memhur arz-ı hâl istida olundukta ta'yîn olunan peşkeş mîrîlerin an-nakti teslim-i hazine-yi âmirem olduktan sonra ber-mûcibi istida berât-ı âlî-şânım i'tâ'sı patrik-i mersûmun berât-ı şurûtundan olduğu derkenar olmakla sâdır olan fermân-ı âlî-şânım mücebince ta'yîn olunan dört bin akçe mîrî peşkeş üzerine iki bin akçe dahi zâmm ile maa zâmm altı bin akçe peşkeş mîrîsin ber-vech-i nakit teslim-i Hazine-yi Amirem eylediğine sûret-i Ruznamçe-i Hümâyûnum verilmeğın bin iki yüz elli senesi Re'biü'l-evvelinin yigirmi altıncı gününden müceddeden bu Berât-ı Hümâyûnu virdim ve buyurdum ki. Mesfûr piskopos Mikail nâm râhib haşmet-i avakıb-ı bi'l-hayr varıp ref' olunan mersûm yedine Tokat ve Gürün ve Sivas sancağında Pirkinik Karyesi ve tevâbîi Katolik murahhaslığı olup ve murahhasalığa tâbî' yerlerde her Katolik mezhebinden olan zimmî tâifesinin Ulusu ve kiçisi rahipleri ve papazları ve keşişleri ve keşişeleri üzerlerine ve murahhasa bilip ayınlerine müteallik umûrlarında mersûma müracaat edip ve yolunda olan sözünden tecavüz etmeyip ol [...] ³² kusur eylemiyeler ve murahhasa-i mesfurun hanesinde ve sair hanelerde kıraat-ı İncil etmelerine muhalif olmayıp siz mülk menzilinizde icrâ-yı ayin ediyorsunuz ve İncil okuyup kandil asmışsınız ve iskemle ve tasvir koyup perde asmışsınız ve buhura yakıp

³² Okunamadı

salarsız ve elinizde ve künh tutarsız bahâne leriyle icrâ-yı ebniyelerine müdahâle ve mecd ve taciz ve celb-i mâl maksadıyla mîr-î miran ve sâir cemâ' zâbitân ve ehl-i örf tâifesi tarafından hılaf-ı şer'î şerîf ve bi-gayr-i hak teâddî olunmayıp refi' suret ve ilanı küfür eylemeyeler ve milleti mersûme tahsîs kılınan kilise ve manastırlarına ehl-i örf tâifesi buyruldu ve teftiş kaydiyle rencide ve tecrîm eylemeyip zabt ve tasarrufunda ola ve murahhasa-i mesfûrun ma'rîfet ve izni yokken iltizamında olan papazlar âyinleri üzere haiz olmayan nikahları akit eylemeyeler ve zimmî tâifesine avret boşamak ve avret üzerine avret almak hilâfı ayinleri olmakla ol makulelere ruhsat verilmeyip öyle mugayir-i ayin hâlet vuku'nda îcâbına göre te'dîb olunalar ve zimmî tâifesinden bazıları ayinleri üzere nikah murat eylediklerinde sâir yerlere vardıklarında nikah //[[Sayfa 69]]// eylemeyeler ve zi-kudret kimesneler hilâf-ı ayin şu avradı şu zimmîye nikah ile deyü papazlara cevir eylemeyeler ve Nasara Katoliklerinden biri ayinleri üzere akti nikah ve feshi nikah ve sâir husûslarda münâzaa eden iki zimmî ma-beyinlerin rıza-yı tarafeyn ile ayinleri üzere murahhasa-i mesfur ve yahut tarafından ta'yîn edeceği ademleri ma'rifetiyle ıslah ve iktizâ'sı vech-ile ayinleri üzere kiliselerinde yemin verip ve bazı müttehim kimesneleri incitme reva ve teb'idi kağıtlarına hilâf-ı mu'tâdı kâdim kuzât ve nüvvâb ve tarafı âherdan dâhil ü taarruz ve zinhâr tercîm olunmayalar ve ayinlerine muhâlif harekette iken fevt olan zimmîleri papazlar kaldırmamak muktezâ-yı ayinlerinden olmakla kuzât ve nüvvâb ve sâir zâbitân ve zi-kudret kimesneler papazlara siz kaldırın deyü teâddî ve cebir eylemeyeler ve kilise ve manastırlarının izni şer' ile vâki' olan merammât ve ta'mîrlere âherde dâhil ü taarruz eylemeyip ve aherin deyni için kilise ve manastırların eşyâsına bir taraftan taarruz olunmayıp ve rehin olmak üzere ahz ü kabz ettirmeye ve bir-takrip ahz olunmuş ise ma'rîfeti şer' ile geri verip teslim ettirile ve nasarâ-yı Katolikandan bazıları hâli hayatında patrik ve murahhasa ve papazlarına kiliseleri fukaraları için bir miktar şeni vaz'iyet edip fevt olduklarında ma'rîfeti şer' ile varislerinden aliverile ve bi'la-vârîs fevt olan papazların ve keşişlerin ve keşişelerin gerek eşyâ ve bâr-gîr ve sâir herne şeyleri var ise her murahhaslık patrik tarafından mir için ahz ve kabz eyledikte beytü'l-mâl ve kassâm ve mütevelliler ve voyvodalar ve subaşılar ve ademleri ve sâirleri târaflarından aslâ müdahâle olunmayıp vereseleri olanların gerek nukud ve gerek sâir emvâl ve eşyâlârını vazî' yed ettirmeye ve fevt olan murahhasa ve rahipler ve

keşişler ve keşişeleri ve sâireleri ayinleri muktezâsınca kiliseleri fukaralarına ve patriklerine her ne vasiyet ederler ise ve vasiyetleri nafiz ve makbul olup ayin ve kaidelerince kendi milletlerinden Katolik şahitleriyle şer' le istimâ' oluna ve bazı zikudret kimesneler şu papazı fi'lan mahalle gönderip ve yahut şu kiliseyi şu papaza ver deyu cebir ve teâddî edip ve hermurahhasa-i li-ecli'l-maslâha Âsitâneye gelmesi vuku'nda yerine tevkiîl edeceği râhibe ehl-i örf tâifesi tarafından bi-vechi müdahâle olunmaya ve bir murahhasa-i mesfûre tarafı âherden yine sana cebren ahzü hizmetçi oluruz deyu müdahâle olunmaya ve kendilerine mâhsus ve kiliselerine müteallik eşyâlârından kapılarda ve iskelelerden gümrük ve bâç mütalebe olunmaya ve her murahhasa-i mersûm tarafından mîr-î rûsum tahsîli için gönderdiği ademlerine kılavuz verilip gezdikleri yerlerden tebdili câme ve kisve ve eşkiyadan nefislerini tahlis zımnında a'lâtı harp götürdüklerinde ehl-i örf tâifesi târafından celp mali sevdası ile dâhil ü taaruzu ve avaid ve hediye namıyla hilaf-ı şer-i şerifeye bir nesne mutâlebe olunmayıp ve murahhasa-i mezburun ve papazların ve vekil ademlerinin şer'î-şerîfe müteallik her ne davâlârı zuhûr eder ise Âsitâne-yi Saâdetimde Divan-ı Hümâyûnumdan gayri yerlerde istimâ' olunmaya ve izni şer'î zâbit taraflarından alıkonması lazım gelen Katolik papazların ve keşişlerin ve keşişelerin her murahhasa-i mersûme alıkoyup ve her bir zimmînin kendi rızası yok iken cebren kimesne Müslüman eylemeyip ve murahhasa-i mersûmun kendi mekûlatı için hasıl olan bağları mâhsulüne ve tasadduk nâmıyle zimmî tâifesinin vere geldikleri şıra ve bağ ve bal ve sâir tereke ve eşyâlârın getirdiklerinde iskelelerde ve kapılarda gümrük eminleri ve ademleri resmi gümrük ve bac ve sâiresine mutâlebe olunmayıp ve muhâlefet eylemeyeler ve kilise ve manastırlarına müteallik bağ ve bahçe ve çiftlik ve tarla ve çayırlarına ve değirmenlerine ve kiliseleri için müstakil mumhanelerine kiliselerine ve vakf olan büyut ve dekâkin ve emlak ve eşyâ ve eşcarlarına müsmire ve gayri müsmirelerine davarlarına zabt ve tasarruflarına düstûr-il amel olup âherdan ferd müdahâle eylemeye ve zimmî tâifesinin senevi üzerlerine edâsı lazım gelen rûsûmât-ı mîrîyye ve tasadduk mahalleri ve sâir patriklik rûsûm-ı verilmekte tereddüt ettirilmeye ve her hisse-i merkûmun ve papazlarının azli ve nefi' ve sû-i hâlini subaşılardan ve kadılardan ve nâiblerden arz olunup teşekki olundukta sıhhati ma'lûm olmadıkça isti'fâ olunmayıp ve bir takrip ile fermân dahi sâdır olur ise itibar ve icrâ olunmayıp ve mukaddem ve

muahhar tarîh ile ve bir-vech-i emr-i şerîf verilir ise dahi mahallinde amel olunmâmak üzere men olunup ve murahaslığına tâbî' yerlerde kilise ve manastırlarına ve ziyaretkahlarında icrâ-yı ayinelerine ve meyyitlerinizi siz şöyle kaldırırsız siz böyle okursuz diye bahaneler ile ehl-i örf tâifesi ve âherden ber-vech ile müdahâla olunmayıp ve kendinin ve ademlerini bindikleri bâr-gîr ve katırlarına ulak ve asker ve sâirleri taraflarından alınmayıp ve müdahâla ettirilmeyip ve murahhasanın sakın olduğu konağına askeri ve ehl-i örf ve sâireleri tarafından konak teklifi ile rencide ettirilmeyip ve murahhasa-i mesfûrun câme ve kisvesine ve kendiye mâhsus olan asâsın elinde getirdikte mîr-îmiran ve mîr livâ ve mütesellimler ve voyvodalar nâzır ve Katolikler şurût-u mûcebince düstûri'l-amel ve serbestiyet üzere zabt ve rabtına ve ol vechi ile murahhaslığı umuruna aherdan bir türlü vechen mine'l-vücûh sebeben mine'l-esbâb dahil ve taarruz kılmayalar şöyle bileler a'lâmeti şerîfeye i'timâd kılalar. Tahrîren fil' yevmi't-tasi'u işrîn şehr-i Rebî'ü'l-evvel sene hamsîn ve mi'eteyn ve elf.

Fi. 19 Rebî'ü'l-evvel Sene 1250 [19 Rebî'ü'l-evvel 1250]

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mâhruse.

Kad vasale ileynâ . Fi 27 S. Sene 1250

Belge [69-1] Tereke Defteri [Abdulkâdir'in Terekesi]

Medine-i Sivas'ta vâki' Hâce Hüссâm nâm mahalle sükkânından iken bundan akdem fevt olan Abdulkâdir bin nâm müteveffânın verâseti zevce-i menkuha-i metrukesi Keziban ve sulbî kebîr oğulları Derviş Mehmet ve gâib-i mefkud ve Ebubekir ve sulbîyye-i kebîre kızları Rukiye ve Nisâ ve Hâtice nâm kimesnelere inhisâr-ı lede's-şe'rîl-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra mezbûre Keziban dahi müteveffiye olup verâseti sulbî kebîr oğulları merkûma Derviş Mehmet ve gâib-i mefkud Ebubekir ve kebîre kızları mezbûrat Rukiye ve Nisâ ve Hâtice nâm kimesnelere inhisârı lede's-şe'rîl-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra müteveffâ-ı mezbûranların terekeleri mar'ifeti şer' ile takdîmi baha olunarak tahrîr ve a'lâ vechi'l-munasaha beyne'l-verâset-i bi'l-farizetiş-şer'îyye tevzi' ve taksim defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur. Hurre fil'-yevmi'l-hâdî işrîn min şehr-i Şabânü'l-mu'azzama sene hamsîn ve mi'eteyni ve elf.

Fi.11 Şa'bân Sene 1250 [11 Şa'bân 1250]

Çit yorgan 1 kıymeti 21 kuruş
Çit yüzlü minder 1 kıymeti 20 kuruş
Kilim 1 kıymeti 30 kuruş
Derunları çaput minder 2 kıymeti 7,5 kuruş
Beyazlı yorgan kıymeti 49 kuruş
Çit yasdık 2 kıymeti 9 kuruş
Çaput minder 2 kıymeti 5 kuruş
Def'a yasdık 1 kıymeti 175 kuruş
Minder 1 kıymeti 125 kuruş
Çorba tası 1 kıymeti 125 kuruş
Def'a yorgan 1 kıymeti 16 kuruş
Def'a yorgan 1 kıymeti 24 kuruş
Leğen 1 İbrik 1 kıymeti 22 kuruş
Çit döşek 1 kıymeti 20 kuruş
Dasdar 1 kıymeti 17 kuruş
Def'a yorgan 1 kıymeti 45 kuruş
Balta 1 kıymeti 9 kuruş
Çit yastık 1 kıymeti 7,5 kuruş
Defa yastık 1 kıymeti 17,5 kuruş
Minder 2 kıymeti 12,5 kuruş
Çorba tası kıymeti 12,5 kuruş
Def'a yorgan 1 kıymeti 16 kuruş
Def'a yorgan 1 kıymeti 24 kuruş
Alaca yüzlü minder kıymeti 19 kuruş
Çuval 1 kıymeti 31,5 kuruş
Şilte döşek 1 kıymeti 45 kuruş
Defa çuval 1 kıymeti 6 kuruş
Ocak demiri 1 maşa 1 sac ayağı 1 kıymeti defa' yorgan 7 adet değeri 45
kuruş //**[Sayfa 70]**//
Döşek 1 kıymeti 37 kuruş
Yastık 1 kıymeti 16 kuruş
Yorgan 1 kıymeti 42

Çul 1 kıymeti 28 kuruş
Döşek 1 kıymeti 57 kuruş
Yasdık 1 kıymeti 16 kuruş
Yorgan kıymeti 42 kuruş
Çuval kıymeti 28 kuruş
Döşek 1 kıymeti 56 kuruş
Evân-î nuhâs 25 kıymeti 338,5 kuruş
Mahalle-i mezbûrede mülk menzil kıymeti 800 kuruş
Cem'an Yekûn 1852,5
-0036 Resm-i kısmeti adi minhâ şud
1716,5

Cem'an Yekûn

Li-taksim beyne'l-verese

Hisse li-zevceti'l-mezbûre Keziban Hâtûn 227 kuruş 15 para

Hisse li-binti'l-mezbûre Derviş Mehmet 454 kuruş 06 para bâbasına musib

+064 kuruş 34 para vâlidesine

519 kuruş 00 para

Hisse li-ibni'l merkûm gaip mefkud 454 kuruş 06 para babasına

+064 kuruş 34 para anasına

519 kuruş 00 para

Hisse li-binti'l-mezbûre Rukiye Hâtûn'a 227 kuruş 03 para bâbasına

+032 kuruş 17 para anasına

259 kuruş 20 para

Hisse li-binti'l-mezbûre Nisa Hâtûn'a 228 kuruş 03 para bâbasına

+032 kuruş 17 para anasında

259 20

Hisse li-binti'l-mezbûre Hâtice Hâtûn 228 kuruş 03 para bâbasına

+032 kuruş 17 para anasına

259 20

Bâladâ muharrer mezbûre Keziban Hâtûn dahi müteveffiye olup bâladâ muharrer zevcinden isabet eden iki yüz yigirmi yedi buçuk kuruş akçenin varirislerine tevzî' taksim olduğu kaydı şud.

Kable'l-kassama merkûm Derviş Mehmet dahi fevt olup verâseti zevce-i menkuha-i metrûkesi Rabia ile sulbîyye-i sagîre kızı Keziban ve li-ebeveyn er-kârındaşı gaib-i mefkût Ebubekir ve li-ebeveyn kız kârındaşları mezbûran Rukiye Nisa ve Hatice nâm kimesnelere inhisarı lede's-şe'rif'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra müteveffâ-yı merkumun balada muharrer gerek bâbası müteveffâ-yı merkûmdan ve gerek vâlidesi müteveffiye mezbûreye isabet eden hisse-i irsiyyesi ile kendinin müstakıl olan eşyâsının vârislerine tevzî' ve taksim defteridir ki zikrolunur.

Babası müteveffâ-yı merkûmeden isabet eden hissesi .

454 kuruş 06 para babasından

+064 kuruş 34 para anasından

519 00

Şalvar 1 libade 1 bez entarî 1 kıymeti 40 kuruş

Fes 1 alaca işlik 1 bez entârî köhne kuşak 1 kıymeti 12

Beyaz dizlik 1 kıymeti 8 kuruş

Köhne miltan 1 boyalı dizlik 1 kıymeti 5 kuruş

Cem'an yekûn 584-170 = 414 li-zevceti'l-mezbûre Rabia Hâtûn'a minhâ' şud

Cem'an li-taksîmi beyne'l-verese

Hisse-i li-zevce-i mezbûre Rabia Hâtûna 51 kuruş 30 para

Hisse-i li-binti'l-sagîreti'l-mezbûre Keziban Hâtûn'a 208 kuruş

Hisse-i uhd li-ebeveyn mezbûr mefkud Ebubekir 62 kuruş 4 para

Hisse-i uhd li-ebeveyn mezbûre Hatice Hâtûn 31 kuruş 2 para

Hisse-i li-zevceti'l-mezbûre Nisa Hâtûn'a 31 kuruş 2 para

Hisse-i li-zevceti'l-mezbûre Hatice Hâtûn 31 kuruş 2 para

Belge [70-1] Tereke Defteri [Delî Osman'ın Tereke Defteri]

Medine-i Sivas'da vâki' Alîbâba Mahallesi sükkanından iken bundan akdem fevt olan Delî Osman bin Ömer nâm müteveffânın verâseti zevcesi safiye binti Himmet nâm hâtûn ile ve sulbîyye-i kebîre kızları Hâtice ve Aişe namât Hâtûnlara inhisarı lede's-şe'rif'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra müteveffa-yı merkumûn terekesi ma'rifet-i şer'ile taksimi baha olunarak tahriren ve beyne'l-verâset-i bi'l-farizeti's-şer'iyye tevzî' ve taksim-i defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur.

Fi S. 25 Sene 250. [25 Sâfer 1250]

Alâca yüzlü döşek 1 yorgan 1 yasdık 1 kıymeti 100 kuruş

Derunu çaput minder 2 köhne kilim 1 kıymeti 20 kuruş

Şamdan 1 kıymeti 12 kuruş

Evân-î nuhâs 4,5 kıymeti 40 kuruş

Hürde-vât hâne kıymeti 25 kuruş

Mahalle-i merkûmede mülk menzil kıymeti 700 kuruş

Cem'an yekûn 902

Ve minhâl- ihrâcât

Mehr-i li-zevceti'l-mezbûre Safiye Hâtûn'a 100 kuruş

Resm-i kısmet-i âdi 22,5 kuruş

Li-taksîmi beyne'l-verese yekûn 799,5 kuruş

Hisse li-zevce-i mezbûre Safiye Hâtûn'a 97 kuruş 17,5 para

Hisse li-binti'l-mezbûre Hatice Hâtûn'a 230 kuruş 22,5 para

Hisse li-binti'l-mezbûre Aişe Hâtûn'a 230 kuruş 22,5 para

Belge [71-1] Buyruldu [Asâkir-i Mansûre Kaçakları ile İlgili]

Kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân hâcegân-ı Divân-ı Hümâyûndan Sivas eyâleti kaim-makamımız izzetlü bey zîde-mecduhu şerî'at-şi'âr Sivas sancağının hâvi olduğu kazaların nâibleri efendiler zîde fazlûhûm ve mefâhirü'l-emasil-i ve'l-akrân vovodagân divan ve'l-a'yan ve sâir zâbitân bi'l-cümle iş erleri zîde-kadrühüm inhâ olunur ki cümlenize tarifden müstağni olduğu vech-ile Memâlîk Mâhruse-i şahânedede icra buyrulmuş olan men-i mürûr şerait-i müstahsenesine daima ve müstemirren riayet ve dikkat olunmak. irâde-i seniyye iktizâsından olduğuna mebnî tarafımızdan işbu usûl şurût-ı da'vâya her bar ihtimâm olunmakta isede yalnız bununla olmayıp kâffe-i nizâmından kaza ve nevahi kasaba-i hükkam ve â'yân ve zâbitânın dahi ikdâm-ı tâm eylesesinden la büt ve lazım iken ol havâlîde iş bu nizâmat-ı celile usulü meriyyesine layıkı ile dikkat olunmayarak, bazı eşhasın tezkeresine şurâya burâya gidip gelmekte oldukları hususuna Asâkir-i Mansûreden firâr edenler ol taraflardan savuşup gittikleri reside-i rütbe-i iştihar olmuş imdi keyfiyet meşayihî'l-vücûb ol vechede irâde-i seniyyeye münâfi' ve rızay-ı terk dahi hilâfı olduğü kayd-ı işgalden izale bulunmuş olmakla imdi siz ki muhâbun mûmâ-ileyhimsiz. Keyfiyeti

ma'lûmuz oldukta iş bu emrû lazimü'l-ihitimâmndan olan men-i murur maddesine cümleliz itmâm ve dikkat eyleyerek bundan sonra şahs-ı vahidi tezkeresiz bir tarafa salıverilmemesi ve yedinde tezkeresi bulunmayanların, ahz ü girift ile tarafına gönderilmek üzere kaimi-makamı mûmâ-ileyh tarafından irsâli hususuna mezîd dikkat ve sen ki kaim-makamı mûmâ-ileyhsin sen dahi bu hususun icrâsına daima ihtimâm ve sarf-ı hâmiyyet ve hilâfindan mübâadât eylemeniz bâbında divân-ı eyâlet-i Sivas ve Dıyârbakır ve Rakka ve elviye-i Muş ve Çorum ve Amasya ve Divriği ve emânet-i Maâden-i Hümâyûn aram-gâh-ı Harputtan iş bu buyruldu tahrir ile tisyâr olmuştur. İmdi bi-mennihi teâla vusûlünde ber-mûcib-i buyruldu amel ve hareket ve hilâfindan hazer ve mübâadât eylesiz deyu

Fi 9 Ş. Sene 250 [9 Şa'bân 1250]

Belge [71-2] Tereke Defteri [Seyyid Ahmet Mustafa'nın Tereke Defteri]

Medine-i Sivasda vâki' Keçibula Mahallesi sakinlaerinden iken bundan akdem fevt olan Seyyid bin Ahmet Mustafa nâm müteveffanın verâseti zevcesi Hüsne binti sülbi sagîr oğlu Ahmet ve sülbiye-i sagîre kızları Rukiye ve kebîre kızı Keziban inhisârı inde'ş-şeri'l-enver zahir ve nümâyân olduktan sonra müteveffâ-yı merkûmun terekesi ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve beyne'l-vereseti bi'l-farizeti'ş-şer'iyye tevzî' ve taksim defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur. Hurrîre fi'l-yevmi hadi işriyn min şehri' Râmazani'l-mübârek sene hâmsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi.11 Ramazan Sene 1250 [11 Rama'zan 1250]

Köhne şal döşek 1 mitil 1 kıymeti 10 kuruş

Aşurma 3 kazan 1 kıymeti 30 kuruş

Kebîr leğen 1 fiâtı 4 kıymeti 40 kuruş

Kazan 3 fiâtı 3 kıymeti 30 kuruş

Hurde-vât-ı hâne 10 kuruş

Sahan 3 lenger 1 saplı 1 keygir 1 kıymeti 20

Mahalle-i merkûmede vâki' mülk menzil kıymeti 400 kuruş

Cem'an yekûn 580 kuruş

Ve minhâl- ihrâcât

Resm-i kısmet-i âdi 14,5 kuruş

Mihr-i li-zevci'l-mezbûre Hesna Hâtûn 150 kuruş

Li-tâksim beyne'l-verese 415,5 kuruş

Sahha'l-bâki

Hisse li-zevcati'l-mezbûre Hesna Hâtûn 1 fulus 51 kuruş 37 para

Hisse li-ibni'l-mezbûr Ahmet 1 fulus Rukiye 181 kuruş 31 para

Hisse li-binti'l-mezbûre Keziban 2 fulus 90 kuruş 35 para

Hisse li-binti'l-mezbûre Keziban 2 fulus 90 kuruş 35 para

Sagiri mezbûr Ahmet ve Rukiye'ye bâbâlârı müteveffâ-yı merkûmdan isabet eden hissele-i irsiyelerini zapt ve hıfz anaları mezbûre Hüsneye kıbel-i şer'iden vasiye nasb ve ta'yîn olunup ol dahi vasiyeti mezkûru kabul eylediği iş bu mahalle şerh şud sahh.

Belge [71-3] Tereke Defteri [Arzu Binti Mâhmiye'nin Tereke Defteri]

Medine-i Sivasda vâki' Hâce Mahmut Mahallesi sakinelerinden iken bundan akdem müteveffiyeye olan Arzu binti Mehmet nâm müteveffiyenin verâset-i sadr-ı kebîr oğulları Hafîz Mehmet ve gaib-i ani'l-beled el-Hâc Ahmet nâm kimesnelere inhisarı inde'ş-şer'il Enver zâhir ve nümayan olduktan sonra müteveffiyeye-i mezbûrenin terekesi mağrifet-i şer' ile tahrîr ve aynen eşyâ-yı mezkûranın defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur.

Hurrire fi'l-yevmi'l-hamis aşer min şehr-i Râmazanü'l-mübarek sene hâmsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi. 15 Rama'zân Sene 1250 [15 Rama'zân 1250]

Yastık	2
Yorgan	6
Döşek	3
Minder	6
Kilim	4
Cecim	4
Bez parça	13
İpliği	1
Maili çarşaf	3

Beyaz çarşaf	4
Önlük	5
Şiltelik şal	1
Bohça	6
Acem-kârı şal	3
Bürük	2
Yorgan yüzü	2
Çit iş	1
Makrame	12
Peşkir maa bohça	4
Gömlek	3
Cedit bez parça	3
Don	1
Avlu	5
Kese	1
Mücessem maa bohça	13
Tepelikli fes	1
Sade fes	1
Kırmızı bez parça	1
Sim yorgan zincir	1
Can fes hırka	1
Şiran taşı	9
Zer yüzük	2
Zer Muska	1
Fındık rebiyesi	42
Zer mâhub	4
Pirinç sim 1 mercan 7 sim kamçı	1
Mercan salkım	2
Sim kemer 2 çift 2 maa kolan	2
Zer küpe	3
Çuha entârî	2
Köhne çit libade	1

Bulgur rub'	8
Dakik rub'	6
Yarma rub'	6
Rugan batman	1
Çuval	3
Evân-î nuhâs	25
Karındaşında peynir baha	10 kuruş
Basdırma baha	12 kuruş

Bâladâ muharrer gaibi merkûm el-Hâc Ahmet Hac-ı şeriften vüruduna kadar bâladâ mestur eşyâ-yı mezkûrları li-ecli'l-hıfz Sivas vücûhından saâdetli Hasan Efendi kayyum nasb ve ta'yîn olunmuştur sahh.

Belge[72-1] Buyruldu [İki Nefer Refikleri İle İlgili]

Reşit Mehmet Paşa Efendimiz hazretlerinin eyâlet mühürüyle memhûrlu buyruldu-i samileri kaydır.

Diyarbakır reâyâsından olup bundan akdem Sivas'a nefi' ve iclâ' olunmuş olan var Salabit zımmî ile iki nefer refiklerin nef'inden tahsisleri için buyruldu sûretidir.

Kıdvetü'l-emâcid ve'l-â'yân hâcegân-ı Divân-ı Hümayûndan Sivas eyaleti kaim-makamı izzetli Şakir Bey zîde mecduhu ve şeri'at-şi'âr Sivas nâibi efendi zîde-fazle inhâ' olunur ki Diyarbakır reâyâsından olup bundan akdem vâki' olan töhmetlerine mebni li-ecli'l-te'dib Sivas'a nefi' ve icla olunmuş olan Salabit zımmî ile iki nefer refiklerin müddeti nefiylere epeyce vakit olarak ıslah-ı nefis etmiş oldukları bazı taraftan ifade inhâ' ve ıyal-i evlatlarının hâllerine merhameten afu ve ıtlakları niyaz istida olduğundan ol vechi ile af ve ıtlak olunmuş oldukları siz ki kaim-makamı nâibi mûmâ-ileyhsiz ma'lûmunuz oldukta fi mâ ba'd kendi ırz ve edepleri ile olmalarını gûş-i hûşilerine ilga ederek mersumların kaydı nefinden tahliye-i sebilleri hususuna mübâderet eylemeniz bâbında divân-ı eyâlet-i Sivas ve Rakka Diyarbakır ve elviye-i Muş ve Çorum ve Amasya ve Divriği ve emânet-i Maâden-i Hümayûndan iş bu buyruldu ısdâr ile irsal tesyâr olunmuştur. Bi-mennihi teâla vusûlünde gerekdir ki, ber-mûceb-i buyruldu amel ve hareket eyleyesiz deyu.

Fi 11 N. Sene 50. [11 Rama'zân 1250]

Belge [72-2] Buyruldu [Askere Alınacak Kişilerle ilgili]

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim dergah-ı âlî kapucubaşlarından Sivas sancağı mütesellimi izzetlü dame mecduhum şeri'at-şi'âr livâ-yı mezkûrun hâvi olduğu kazâlârın kuzat ve nüvvabı faziletlü efendiler zîde-fazlehûm inhâ' olunur ki. Tımarlı süvâri Asâkir-i Mansûre alâyları zâbitân ve neferâtının müsinn ve ihtiyar ve ifâ-yı me'muriyete adimü'l-iktidar olanları tefrik ve tekaüdlük ihsan buyrularak zikrolunan alâylar dörder bölük olmak üzere tanzîm olunmuş ve sâlifü'z-zikr alâylardan atufetlü İsmet Paşa livâsında olup Sâlîm Bey'in mîr-alâyı olduğu birinci ve Mustafa Bey'in mîr-alâyı olduğu ikinci âlây yetimlerle süvâri Askar-i Mansûre zâbitânın ve neferâtının ta'lîmi ve tallümleri ve nizam ve intizamlarına bakılmal üzere ruzi hazer ibtidasında mahmiye-i Edirne'de bulunmaları hususuna irâde-i seniyye-i mülûkaneme talluk buyrulmuş olduğuna ve Asâkir-i mezkûreden bir neferi geri kalıpta vâkt-i mezkûrda mahalle-i münavebeleri olan Edirne'de takdirde tımarı ref' olunacağına binâen vusûl buyruldumuzda asakir-i merkûmeden taht-ı hükümet ve idarenizde olan mahallerde mutavattın olanlara muktezâ-yı irâde-i seniyye iktizâ'-yı me'mûrilerini ilanen beyan ederek bir neferi geri kalmak ve cümlesi vakt-i mezkûrda Edirne'de bulunmak üzere mahallerinden hareket ve mâhâlli me'muriyetlerine sevk ve izamı hususuna mübâderet olunmak bâbında bi'l-istiklâl divân-ı ser-askeri Asâkir-i Mansûre ve muhafızlık-ı Der-saâdetten iş bu buyruldu ısdâr ve tesyâr olunmuştur. Bi-mennihi teâlâ vusûlünde ber-mûcib-i buyruldu amel ve hareket ve hilâfından hazer mücânebet eylesiz deyu.

Fi Recep 25 Sene 250. [Receb 25 1250]

Belge [72-3] Buyruldu [Divriğideki Asker Sayısının Tesbiti ile İlgili]

Asâkir-i Mansûre ser-askeri devletlü Mehmet Sırrı Paşa Efendimizden vurud eden eyâlet mührüyle memhûrlu buyruldu suîret-i kaydıdır.

Kıdvetü'l-emâcid ve'l-â'yân hâcegân-ı Divân-ı Hümâyûndan Sivas eyaleti kaim-makamımız izzetlü Şakir Bey zide-mecduhu ve şeri'at-şi'âr Sivas ve Divriği sancakları nâibleri efendiler zîde-fazlûhûm ve mefâhirü'l-emâsili ve'l-akrân

mütesellim âyân ve vücûh-ı memleket ve sâir bi'l-cümle işerleri zîde-kadruhûm inhâ' olunur ki mecdî damenü asâyiş-i bilâd û ibâd niyeti hayriyesi ile tertip ve tahrîrine bâ irâde-i seniyye şürû' ve mübaşeret olunmuş olan redîfi Asakir-i Mansure-i Muhâmmediye cümleye ma'lûm olduğu üzere her sancaktan bir tabur yazılmak üzere karargir olarak ol vechile beher sancağa başka başka evamir-i aliyye ve defterler ısdâr ve tesyâr buyrulmuş ve bazı ufak sancaklar olupta bir tabura tahâmmülü olmayanları civarında bulunan cesim sancaklara ilhak ve ilave ile ol suretle iki sancaktan iki tabur redif tertip ve tanzimi tensib buyrulup işte ol makuleye bir cesim ve bir küçük sancaklara bir kıta emr-i alî ısdâr ve tesyârı hususu muktezâ-yi irâde-i seniyyede bulunmuş ve bu vecihle Divriği sancağının dahi ekser kazaları Maâden-i Hümâyûna ifrâz ve ilhak buyrulmuş bulunmak mülasebesi ile bir tabura adem-i tahâmmül der-kâr olduğundan sâlifü'z-zikr Sivas sancağı ile birleştirilip öylece iki tabur tahrir olunmak üzere karargir olmuş ve sıhhati buna binâen Sivas sancağı ile Divriği'ye başka başka emr-i âli sâdır olmayıp iki sancağa bir kıt'a fermân-ı celilü's-şân sudur etmiş ve tarafımızdan dahi bir kıt'a buyruldu ısdâr ve tesyâr kılınmışken sen ki kaim-makamı mûmâ-ileyhsin Sivas sancağına Divriği'ye dahi başkaca bir tabur ki o suretle iki tabur Redif-i Mansure tertib etmiş olduğun inhâ olunmuş, ve sâlifü'z-zikr Divriği sancağı kazaları beyan olduğu üzere Maâden-i Hümâyûn ikraz ve ilhak bulunmuş olduğu şöyle dursun Maâden-i Hümâyûn dâhilinde bulunan Ayvalıdere ve saire münasip bir takım kazalardan dahi üç tabur Redif-i Mansûre tertîb ve tahririne irâde-i seniyye şahâne müteallik buyrulmuş olduğu der-kâr ve Divriği sancağı dahi pek küçük bir mahal olduğundan tahmîl olunan bir tabur redîf için dâhilinde bulunan Dârende kazasına nâ-çâr üç yüz elli dört nefer isabet edip, bu suretle livâ-yı mezkûre gadri külli olmakta edüğü aşikâr olduğundan, bunun icrâ-yı iktizâsı ile irade-i seniyye üzere tanzîmine bakılmak lazım gelmiş olduğu imdi siz ki kaim-makamı ve nüvvab ve mütesellim ve â'yân vesâire-i muhâtbûn mumâma-ileyhimsiz ma'lûmunuz oldukta cümleiniz bir yere gelerek bunun iktizâsına bakarak hulâsa tahrir-i nüfus defterlerine nâzar ederek ve mâ-adâ kazâlârın birisi bir sancağa karıştırmayarak yalnız Divriği ve Dârende kazaları ile Sivas sancağı kazalarının kaffesini birleştirip ve zinhar kadr ü himaye suretlerine dahi sapmayıp işte ol vechi ile iki tabur Redif-i Mansûreni //**[Sayfa73]**// tertîb ve tahrir tanzîmine dikkat ve mübâderet eylemeniz bâbında divân-ı eyâlet-i Sivas ve Rakka ve Dıyarbakır ve

elviye-i Muş ve Amasya ve Çorum ve Divriği ve emânet-i Maâden-i Hümâyûn dar-ı ârâm-gâh-ı Harpurut'tan iş bu buyruldu ısdâr ile tesyâr kılınmıştır bi-mennihi teâlâ vusûlünde gerekdir ki ber-mûcib-i buyruldu amel ve hareket eylesiz deyu.

Fi 2 N. Sene 1250. [2 Rama'zân 1250]

Belge [74-1] Kadı Ta'yîni

Bismillâhirrahmanirrahîm.

Ya miftahü'l-ebvâb iftah lena hayre'l-bâb.

İzzet meab şeria't-nisâb mevlana eşrâf kuzâti'l-kirâmdan Müfti-zâde es-Seyyid Mehmet Ataullah Efendi kâm-yâb bade't-tahiyyeti'l-vafiye inha olunur ki ber-vech-i mansıb mutasarrıf olduğumuz Sivas kazasının umûr-i ahkâm-ı şer'iyyesi iş bu sene-i hâmsin ve mi'teyn ve elf Şa'banü'l-muazzamı guresinden zabt etmek üzere tarafımızdan Cenabı şeriflerine bi'n-niyabe ihâle tevfiz kılınmıştır. Gerektir ki kaza-i mezkûru gurre-i merkûmeden zabt ve beyne'l-ahâlî icrâ-yı ahkâm-ı şer'-î âlî vuku' bulan kısmet-i mevta-yı askeriyeyi dahi ber-nehc-i şerî' tahrîr ve terkim ve beyne'l-vereseti âlâ ma farazallahü teâlâ el-hükmü tevzî ve taksim eyleyip cadde-i şer'-i hazret-i risalet penahiden asla ser-i mu inhirafa cevaz göstermeyerek vuku' bulan umûr-ı mehâmm-ı seniyyenin dahi bir an ve bir kadem-i akdem tahsîl ve tanzîmine ziyade say ve gayret ve dikkat eylesiz ve's-selâm.

El-fâkir es-seyyit Halil el-mutasarrıf be kaza-i mezbûr.

Belge [74-2] Kassâm Defteri [Bakkal Seyyit Bin İbrahim'in Kassam Defteri]

Medine-i Sivas mahallâtından Billur Mahallesi ahâlisinden iken bundan akdem vefaât eden Bakkal Seyyid İbrâhim bin veliyyüddinin verâsei zevcesi Zeliha binti Hüseyin ve vâlidesi Fâtıma binti İbrâhim ve sulb-î sagîr oğlu Abdulkâdire inhisarı inde'ş-şeri'l-enver zahir ve nümâyân olduktan sonra tereke-i müteveffâ-yı mezbûr ba ma'rîfeti şerî' tahrîr ve terkim beyne'l-verâset-i bi'l-farizeti'ş-şer'iyye tevzi' ve taksim defteridir ki ber-vechi âti zikrolunur.

Fi. 5 L. Sene 250 [5 Şevvâl 1250]

Müsta'mel kutnê yorgan 1 kıymeti 40 kuruş
Müsta'mel kutnê döşek 1 kıymeti 60 kuruş
Müsta'mel bez şilte döşek 1 kıymeti 20 kuruş
Şilte yüz yastığı 1 kıymeti kıymeti 3 kuruş
Cedit kırmızı basması çit yorgan 1 kıymeti 40 kuruş
Müsta'mel çit döşek 1 kıymeti 35 kuruş
Müsta'mel çit minder 2 dimi minder 1 kıymeti 30 kuruş
Müsta'mel kâdife yasdık 8 kıymeti 180 kuruş
Müsta'mel çit orta yasdığı 4 kıymeti 40 kuruş
Büyücek müsta'mel ocakbaşı halı 1 kıymeti 45 kuruş
Kebîr müsta'mel orta kilim 1 kıymeti 50 kuruş
Müsta'mel yan kilim 1 kıymeti 30 kuruş
Müsta'mel iki kanad orta kilimi 1 kıymeti 60 kuruş
Müsta'mel kırmızılı Kürt kilimi kıymeti 30 kuruş
Müsta'mel kilim seccade 2 kıymeti 12 kuruş
Köhne yorgan mitili 1 kıymeti 10 kuruş
Köhne ocak başı halı 1 kıymeti 45 kuruş
Müsta'mel çuval 2 kıymeti 16 kuruş
Sim zarf 15 sim ab tası 1 sim süzğü 1 sagîr kaşık1 kıymeti dirhem 193 kuruş
90 para 434 kuruş 10 para
Fincan 10 tabak 1 kıymeti 25 kuruş
Sagîr kahve ibriği 3 kebîr cezve 1 sagîr cezve 3 kıymeti 20 kuruş
Kebîr şamdan 2 kıymeti 60 kuruş
Fiske şamdan 4 kıymeti 20 kuruş
Köhne çuha şalvar 1 köhne çuha 1 çil kara maa köhne çuha yüzü 1 kıymeti 40
kuruş
Deve yünü yağmurluk 1 kırmızı şal müsta'mel kuşak 1 kıymeti 30 kuruş
Müsta'mel kebîr fes 1 kıymeti 8 kuruş
Koyun kürkü 1 kıymeti 20 kuruş
Yarma ve bulgur rub' 3 kıymeti 15 kuruş
Hinta kıyye 1 kıymeti 80 kuruş
Kıyma 1 batman kıymeti 15 kuruş

Kuyruk yağı kıyve 3 kıymeti 15 kuruş
Duru pekmez kıyve 4 kıymeti 7 kuruş
Şiş 1 başlık 1 kıymeti 7,5 kuruş
Kem dizgin başlık 1 çit 1 silahlık 1 kıymeti 7,5 kuruş
Palaska 1 kıymeti 3 kuruş
Müsta'mel heybe 2 kıymeti 6 kuruş
Yağmurluk kesesi derunu muşamma 1 kıymeti 15 kuruş
İdare mum ve kınlı Yatağan bıçağı 1 kıymeti 4 kuruş
Üç adet çubukta olan sim takımı ale't-tahmin dirhem 40 fulus 2 kıymeti 80
kuruş
Kehriba ağızlık ve top ve ufak iplik vetriye yeşim taşı kerras ibrik kıymeti 50
kuruş
Ve kehriba ağızlık kiraz 1 kıymeti 15 kuruş
Def'a kehriba ağızlık 1 ve mineli top 1 ve değirmi yazma iplik 1 zir ve iplik 1
kiraz çubuk 1 kıymeti 30 kuruş
Ve def'a kehriba ağızlık ve zümrüt yeşim taşı ve kehriba kiraz 1 kıymeti 60
kuruş
Som takımı kiraz 1 kıymeti 20 kuruş
Der-zimmeti Emre köylü Ahmet torunu Hâilil 50 kuruş
Billur kase ab 1 kıymeti 8 kuruş
Müsta'mel siyah bi'llur kase 1 kıymeti 2 kuruş
Ucu sedefli siyah kaşık 1 deste kıymeti 10 kuruş
Don tesbih 3 kıymeti 1 kuruş
Bal mumu 1 kıyve kıymeti 10 kuruş
Selvi sandık 1 kıymeti 100 kuruş
Köhne sandık 1 kıymeti 8 kuruş
Tahtadan dakik sandığı 1 kıymeti 25 kuruş
Dakik 2 ruplağı bulgur 1 ruplağı kıymeti 15 kuruş
Aseli musaffa batman 1 kıymeti 30 kuruş
Havan 1 el 1 kıymeti 10 kuruş
Şimşir kaşık 1 deste ve siyah kaşık 5 adet kıymeti 3 kuruş
Sagîr şişe ve 1 şişe ab tası 1 kıymeti 2,5 kuruş

Def'a fincan 1 kıymeti 2 kuruş
Merkeb şiltesi 1 kıymeti 2,5 kuruş
Sagîr minder 1 kıymeti 5 kuruş
Hasır kıymeti 10 kuruş
Sagîr fener 1 orta fener 2 kıymeti 20 kuruş
Sagîr su tası 2 kıymeti 6 kuruş
Fincan tabağı 1 kıymeti 12 kuruş
Dibek 1 el 1 sarı kaşık 1 sagîr tava 1 kıymeti 13 kuruş
Abdes ibriği el leğeni 1 kıymeti 40 kuruş
Sagîr abdes ibriği 1 kıymeti 15 kuruş
Nuhâs sagîr mangal 1 kıymeti 100 kuruş
Mum 1 batman kıymeti 24 kuruş
Köz küreği 1 akçe tahtası 1 ve çubuk teli 1 kıymeti 5 kuruş
Balta 1 kazma 1 kıymeti 15 kuruş
Ocak demiri 2 ve köz tavası 1 kebîr maşa 1 sagîr salta 1 kıymeti 15 kuruş
Sagîr kantar 1 kıymeti 5 kuruş
Mikras 1 kıymeti 3 kuruş
Evân-î nuhâs fiatı 15 kıymeti 32,5 kuruş 487,5
Tuz kile 2 kıymeti 10 kuruş
Hatap araba 2 meşe araba 2 kıymeti 60 kuruş
Kapukatlı adedi 8 kıymeti 12 kuruş
Hurde-vât-ı hâne 1 kıymeti 40 kuruş
Müteveffâ-yı mezbûrun dükkanında ve odasında olan eşyâ beyan olunur.
Merkep yuları 127 kıymeti 42 kuruş
Esb yuları 81 kıymeti 68 kuruş 10 para
Niksar süpürgesi 10 kıymeti 20 kuruş
Kınnap top 194 kıymeti 38 kuruş
Hokkalık kendir 33 kıymeti 90 kuruş
Bakır çiftesi 14 kıymeti 21 kuruş
Yular sapı 127 kıymeti 50 kuruş
Câmuz yuları 10 kıymeti 125 kuruş
Hoşab düzü ? 10 kıymeti 5 kuruş

Sarı çir 24 kıyye kıymeti 40 kuruş
Zilenin tağar pekmezi 358 kıyye kıymeti 716 kuruş
İncir 150,5 kıyye kıymeti 304 kuruş
Sabun Hâlep 61 kıyye kıymeti 366 kuruş
Ceviz içi 775 kıyye kıymeti 129 kuruş
Zeytin 81,5 kıymeti 198 kuruş
Alâdağ üzümü 356 kıymeti 460 kuruş
Peynir 6 kıyye kıymeti 10 kuruş
Pelver 45 kıymeti 11 kuruş
Dükkan çekmecesinde çıkmış nakit kıymeti 51 kuruş 28 para
Nişânı mercanlı zincirli tesbih 1 ve sim mühür 1 kıymeti 50 kuruş
Nuhâs tas 1 kıymeti 4 kuruş
Der-zimmet-i Kömürlüoğlu Abdi'de 200 kuruş
Der-zimmet-i oğlu Koç Mustafa 230 kuruş
Der-zimmet-i Pirkinikli Manikoğlu Bogos 150 kuruş
Der-zimmet-i Emre köylü Küçük Mustafa 230 kuruş
Rugan 34,5 kıyye kıymeti 500 kuruş
Der-zimmet-i Dârendeli Abdulkerim oğlu İsmâîl 200 kuruş
Der-zimmet-i Dârendeli Merkezçi Koç Mustafa 150 kuruş // [Sayfa 75] //
Frenk kilidi 3 kıymeti 13 kuruş
Sagîr dana gönü 1 kıymeti 6 kuruş
Köhne çuval şalvar 1 kıymeti 3 kuruş
İki takımıyla terazi kıymeti 60 kuruş
Ve iki takım köhne çekmece kıymeti 05+20 (def'a terazi maa takımı) = 25
kuruş
Külek 1 ve derununda bir miktar iplik kıymeti 1 kuruş
Kantar 1 kıymeti 10 kuruş
Esb torbası 4 kıymeti 6 kuruş
Pekmez malası 1 karafakı kilit 2 kıymeti 6 kuruş
Köhne çul 1 kıymeti 2 kuruş
Sepet 4 kıymeti 8 kuruş

Tabla 1 terki 1 halbur 1 leğen1 köhne kırık terki 2 def'a tabla 4 kıymeti 17 kuruş

Hızar tahtası 45 kıymeti 30 kuruş

Sagîr tekne 1 kıymeti 3 kuruş

Esb palan 1 kıymeti 15 kuruş

Nalîn Ağaç çift 1 kıymeti 20 para

Ağaç kaşık 33 adet kıymeti 15 kuruş

Sagîr ab tası 1 kıymeti 1 kuruş

Çerik 3 oluk 1 kasnak 10 kıymeti 5 kuruş

Terazi 1cepken 1 kıymeti 20 kuruş

Kebîr küp 3 kıymeti 6 kuruş

Kebîr kazan 1 kıymeti 6 kuruş esbâb leğeni 1 kıymeti 6 kuruş beher kıyye 15

kuruş kıymeti 210 kuruş

İki çuval saman kıymeti 15 kuruş

Araba urganı 4 kıymeti 24 kuruş

Sabun İzmir 103 kıyye kıymeti 522,5 kuruş

Köhne harar 9 kıymeti 40 kuruş

Def'a çerik 3 külek 2 kürek 1 kıymeti 7 kuruş

Müsta'mel turuncu çuha biniş 1 kıymeti 70 kuruş

Der-zimmet-i Deli Hüseyin 92 kuruş

Der-zimmet-i Şatıroğlu Feyzullah 6 kuruş 27 para

Der-zimmet-i Derviş Hasan 2 kuruş 17 para

Der-zimmet-i Göğdinlioğlu Ahmet Ağa 6 kuruş 14 para

Der-zimmet-i İbrâhim kavvâs 4 kuruş 22 para

Der-zimmet-i Alîbâba 15 kuruş

Der-zimmet-i Hâlil Emmi 18 kuruş

Der-zimmet-i İsmâîl Emmi 9 kuruş

Def'a evân-î nuhâs fiatı 95 kıymeti fulus 5 kıymeti 135 kuruş

Cepken 1 kıymeti 20 kuruş

Cem'an yekûn 8622 kuruş 31 para

Ve minhâl-ihrâcât

Mihr-i mezbûre Zeliha Hâtûn 264 kuruş 10 para

Der-zimmet-i bakırcı Hâce Ağa'nın mahdumu

229 zeytin kıymetinden

261 23 para yemiş kısmından

+ 407 üzüm kısmından

897

Der-zimmet-i Kavvas Abdullah çir kıymetinden 30 kuruş

Der-zimmet-i mezbûre Fatma Hâtûn 400 kuruş

Der-zimmet-i kayın vâlidesi Emine Hâtûn 400 kuruş

Der-zimmet-i Nuhbatoğlu 55 kuruş

Resm-i kısmet adi 215 kuruş 20 para

Cem'an Yekûn 6371 kuruş li-taksîmi beyne'l-verese

Sahha'l-baki 6371 kuruş

Hisse li-zevceti'l-mezbûre Zeliha Hâtûn 796 kuruş 15 para

Li-zevceti'l-mezbûre Fâtıma Hâtûn 1 fulus 1061 kuruş 33 para

Li-binti'l-sagîr mezbûr Abdulkâdir 2 fulus 4512 kuruş 31 para

Belge [76-1] Vakfa Mütevellî Ta'yîni [Tokat Artukâbâd'da Dede Yusuf Vakfı ile İlgili]

Artukâbâd kazasına tâbî' Çakrı karyesinde medfûn Çakrı Sâlâr nâm sahîbü'l-hayrın vakfının evlâdiyyet meşrutiyet üzere mütevelliler olan medine-i Tokat mâhâllatından Hâce Ahmet Mahallesi sakinelerinden Fâtma ve Soğuk pınar Mahallesi sakinelerinden Abide bi'l-asale ve Mahmut Paşa Mahallesi sakinelerinden kız kârındaşları Şerîfe binti Abdüsselâm nâm hâtûn tarafından dahi davaya âti'z-zikr vekil olup vekaleti zât-ı mezbûreyi mârifet-i şer'le ârifan olan Mustafa bin Ahmet Ömer bin Abdi nâm kimesneler şهادetleri ile sâbit ve sübûû vekaletine hükm-i şer'î lâhik olan oğlu Seyyid Sâlîh bin Ahmet nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfi enver ve mahfel-i din-i münif-i ezherde iş bu râfi'ü'l-kitâb el-Hâc Dede Yusuf bin Mehmet nâm kimesne mâhzarında merkûm el-Hâc Dede Yusuf vakfı mezbûr mülhakâtından karye-i merkûmede vâki' mescid-i şerîfin on beş kile hinta vazife ile nısf-ı imâmet cihetine ba-berât-ı şerîf-i âlî-şân mutasarrıf olup lakin hizmet-i lazimesin eda etmeksizin galle-i vakfı mezbûrda vazife ahz ediyor ber muktezâ-yi şer'-î şerîf me'huzu canib-i vakfa red ve min ba'de hizmeti lazimesin edâ etmeksizin vazife

talep eylemesine tenbihi şer'i olunması matlûbumuz deyu her birileri bi'l-asale ve bi'l-vekale ba'det-dâva ve's-sual merkûm Seyyid el-Hâc Dede Yusuf dahi cevabında karye-i mezbûre ve mescid-i mezbûre sinn-i vâfireden beru bir hali harab ve ahâlîsi dahi perakende ve mescid-i mezbûr müstagni anh olduğundan mescid-i mezbûrun vakfi yedimde olan fetvâ-yı şerîf mûcibince kurbunda vakf-ı zaif olan câmi'-i ahere izni hakimle nakli ve câmi-i aherin mâsârîfine sarf olunmak meşrû' olduğundan iki yüz kırk bir senesi tarîhinde kaza-yı mezbûr nâibi es-Seyyid Mustafa Nazif Efendinin mezbûr Çakrı karyesi kurbunda Belüs karyesi câmi'-i şerîfine vakf-ı mezbûrun nakl ve gallesini ve masârîfin sarfa izin ve yedime bir kıt'a mürasele-i şeri'yye i'tâ' etmekle tarih-i mezbûrden beri tarafından Belus karyesinde sakin Hafız Ömer Efendiyi vekil edip merkûm Ömer Efendi bi'l-vekale karye-i merkûmede imâmet etmekle hizmet-i lazimesi eda ediyorum deyu yedinde olan mürasele-i şeriyyeyi ve fetava-yı şerifi ibrâz mütevellîyân-ı mezbûratân vekili merkûm dahi vakf-ı mezbûr gallesi ba-murasele-i şeriyye mezbûr câmi'-i şerîfine nakil olunduğu ikrâr lakin merkûm Ömer Efendi tarafından tevkil edip hizmeti mezkûresini eda ettirdiğini vekil-i merkûm ikrâr ve mezbûre Abide ve Fâtıma inkar etmeleri ile merkûm Seyyid el-Hâc Dede Yusuf merkûm Ömer Efendi'yi tevkîl edip hizmetini ettirdiği mübeyyin beyana havale olundukta ityan-ı beyt sadedinde iken mütevellîye-i mezbûratanlar dahi merkûm Hafız Ömer Efendiler merkûm Hâce Dede'nin Şakir bi'l-vekale hizmet mezkûresini eda ettiğini ikrâr etmeleri ile ber-mûcib-i ikrârehüm merkûm Hâce Dede Yusuf üzerine olan muarazaları şer'an meni' ve defi' olmaları ile mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ve itâ' olundu. Hurrîre fi'l-yevi'm-sabi' ve'l-işriyn min şehri Râma'zanü'l-mübârek sene hâmsin ve mi'teyn ve elf.

Fi. 17 Rama'zân Sene 1250 [17 Rama'zân 1250]

Şühûdü'l-hâl

Fetva emini faziletli Seyyid Abdullah Efendi Gülüt Ağası Ömer Ağa

ve Köse Bekir-zâde Osman Ağa

Seyyit Hafız Hüseyin Efendi bin el-Hâc Seyyid Mustafa Efendi

Fertelli-zâde Seyyid Ağa

Yoğurtçuoğlu Hâce

Ve karındaşı Hasan

Mescidlioğlu Emin Efendi

Muhzır Hüseyin

Hâce Alî Efendi

Efendi-zade Seyyid Hafız Mehmet ve Abdullah

Ve gayrühüm

Belge [76-2] Mülk Satışı [Kasap Artin Veledi Ohan'ın Mülk Satışı]

Medine-i Sivas mahallâtından Pazar Mahallesi mütemekkinlerinden iş bu bâis-i sakar Kasap Artin veledi Ohan nâm zimmî meclis-i şer'î şerîf-i ahmedi ve mâhfil-i dini münif-i Muhahmmediye'de babası mersûm Ohan ve veledi Kirkor nâm zimmî muvâcehesinde üzerine da'vâ eder ki ceddîm olup tarîhi kitâptan iki sene mukaddem hâlik olan mersûm Kirkor'un yedinde mülkü olup mahalle-i merkûmede kâin etrâf-ı erbaası Attar Osep ve Kasapbaşı Mihail mülkleri tarîk-i hâss ile mâhdut mülk menzilini tarîh-i kitâptan on bir sene mukaddem üç yüz elli kuruş mukabelesinde bana hibe-i sahiha-i şer'îye ile hibe eyleyip ve ben dahi ber-minval-i muharrer intihâb ve kabul ve ol vechile benim mülk-i mevhubem olarak menzil-i mahud-ı mezkûrden tarihi mezkûrundan beru mutasarrıf üzere iken iş bu babam mersûm müdahâleden hâli olmaz sual olunup şer'an müdahâlesinin meni' ve defi' muradımdır deyu bade't-da'vâ ve's-sual olunup mersûm Ohan zimmî dahi cevabında bâbâm mersûm Kirkor menzil-i mahdud-ı mezkûreyi tarihi kitaptan on sene mukaddem üç yüz elli kuruş mukabelesinde bana hibe eyledidiğinden mâ-adâ verâseti benimle kârındaşım Mihaile münhasıra deyu def ve tarîhi mezkûrde hibesini külliyyen inkâr etmeğin tarîh-i evvelin şer'an beyyinesi olduğundan müdde-i mersûm Artin zimmînin ber-minvâl-i muharrer müddeasını mübeyyin beyyine talep olundukta lede't-tezkiye adaletleri zâhir olan ehl-i İslâmdan yoğurtçuoğlu oğlu Ömer bin Hüseyin ve Çehkan Süleyman bin Ebubekir nâm kimesneler li-ecli'ş-şehade meclisi-i şer'îye hazırân olup iştihâd olunduklarında fi'l-hakika Kirkor zimmî dahi Pazar Mahallesinde vaki' etrâf-ı erbaası Attâr Osyeb Karabaş ve Mihail mülkleri ve tarîk-i hâss ile mâhdut mülk menzilini tarihi kitaptan on bir sene mukaddem hafidi iş bu mesfûr Kasap Artin zimmîye üç yüz elli kuruş mukabelesinde hibe-i sahiha-i şer'îye ile hibe edip ve mesfur Artin zimmi dahi kabul eylediğine bizler bu hususa bu vech üzere şahidleriz ve şehadet dahi ederiz deyu her birileri müttefik-i lafz olmakla eda-yı şehadet-i şer'îye eyleyip şehadetleri hayz-ı kabulde olmağın ber-mûceb-i

şehadeti hümâ mucebiyle müdde-i aleyh mersûm Ohan zımmînin salifü'z-zıkr menzil-i mâhdud-ı mezkûreye olan müdahâlesi şer'ian men ve def'i olunup oğlu müdde-i mesfure Artin zımmînin kemâ-fi's-sabık zabt tasarrufuna tenbiye-i ser'i lâhik olmağın ma vaka bi't-taleb ketb olundu. Hurrîre. Fi'l-yevmi's sani aşer min şehri Şevvali'l-mükerrem sene hâmsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi.12 Şevvâl Sene 1250 [12 Şevvâl 1250]

Şahidler Yoğurtcu-zade Hasan Ağa Seraydaroğlu Terzi Mıgır Şeytanoğlu Atar Simon veledi Manuk Kürkcü Karaoğlan Kasap Mihail ve gayrühüm.

Belge [77-1] Tevzî' ve Taksim Defteri [Redif Asâkiri'nin Tanzimi]

Bâdî-i defteri oldur ki bâ-emr-i âli Sivas Divriği sancaklarından matlûb-ı hazret-i cihandari buyrulan beher taburunun bin dört yüz yigirmi altı nefer olunmak üzere iki tabur redîf asâkirinin ba-taksim yerli yerine tanzîm ve tahrir olunması bâbında Eyâlet-i Sivas vâlîsi devletlü Reşit Mehmet Paşa hazretlerine hitâben şeref-bahşa-yı sahife-i sudur buyrulan bir kıt'a emr-i celilü'ş-şân mantûk-ı münifi üzere iki tabur Asâkir-i Mensurenin birisini Divriği sancağına tarh ve bir taburu Sivas sancağının hâvi olduğu kazalarının nüfus-ı mevcudelerine tarh olunarak tevzî' ve yerli yerinden cem ve tahsîl olundu ise de Divriği sancağı sagîr sancak olduğundan bir tabur asakiri idâreye iktidarları olmadıklarından iki tabur Asâkir-i Mansûre Sivas ve Divriği sancağı kazalarının nüfûs-ı mevcudiyelerine ber-vechi ta'dil müceddeden taksim olunması bâbında vezir-i müşârün-ileyh hazretleri cânibi devletlerinden bu def'a Sivas kaim-makamı hâcegân-ı Divan-ı Hümâyûndan devletlü Şakir Bey Efendi hazretlerine ve saire hitâben şeref-riz-i sudûr vürud eden bir kıt'a buyruldu üslûbları mûcebince iki tabur Asâkir-i Mansuru kaim-makam mûmâ-ileyh hazretlerinin reyî cümle ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'ile livâteyn-i mezbûreyn kazalarının nüfûsu mevcudelerine ber-veche ta'dil tevzî' ve taksim olundukta Divriği sancağı hissesine üç yüz yigirmi beş nefer ifraz baki iki bin beş yüz yigirmi yedi nefer Sivas sancağı kazalarının nüfûs-ı mevcudelerine tevzî' ve taksim defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur.

Sene L. 13 Sene 250 [13 Sevvâl 250]

Matlup buyrulan redîf Asâkir-i Mansûrede nefer

Nüfus

2527 Sivas sancağı hissesi

+0325 Divriği ve Dârende ve Alâcahan hissesi

2852

Nüfus

94088 livâ-i Sivas ili

+10152 livâ-i Divriği

104240

Kazâ-i nefs-i Sivas hisse nüfus 8822 nefer 207-135 = 072 mukaddem tevzî' ve taksim olunduğundan minhâ.

Kazâ-i Hafik hisse nüfus 4749 nefer 127-071 = 056 mukaddem tevzî' ve tahsîl olunduğundan minhâ.

Kazâ-i Yıldızili hisse nüfus 5905 nefer 159-089 = 070 mukaddem tevzî' ve tahsîl olunduğundan minhâ.

Kazâ-i Tokat maa'n-nevhi hisse nüfus 14090 nefer 379-212 = 167 mukaddem tevzî' tahsîl olunduğundan minhâ.

Kazâ-i Niksar hisse nüfus 5727 nefer 153-086 = 067 mukaddem tevzî' ve tahsîl olunduğundan minhâ.

Kazâ-i Erbaa hisse nüfus 8752 Nefer 230-131=104 mukaddem tevzî' ve tahsîl

Kazâ-i Karakuş hisse nüfus 3277 nefer 88-49 = 39 mukaddem tevzî' ve tahsîl

Kazâ-i Zile maa'n nevâhi hisse nüfus 17540

Nefer 471-263 = 208 mukaddem tevzî' ve tahsîl

Kazâ-i Eynellü hisse nüfus 695

Nefer 20-11 = 09 mukaddem tevzî' ve tahsîl

Kazâ-i Balulu hisse nüfus 986

Nefer 27-15 = 12 mukaddem tevzî' ve tahsîl

Kazâ-i Kazabâd hisse Nüfus 3890

Nefer 105-057 = 048 mukaddem tevzî' ve tahsîl

Kazâ-i Turhâl hisse nüfus 2182

Nefer 59-33 = 26 mukaddem tevzî' ve tahsîl
Kazâ-i Hüseyinabâd hisse nüfus 3044
Nefer 82-45 = 37 mukaddem tevzî' ve tahsîl
Kazâ-i Artukâbâd hisse nüfus 3995
Nefer 107-059 = 047 mukaddem tevzî' ve tahsîl
Sivas ili hisse nüfus 3273
Nefer 88-49 = 39 mukaddem tevzî' ve tahsîl
Kazâ-i Mecitözü hisse nüfus 3392
Nefer 91-51 = 40 mukaddem tevzî' ve tahsîl
Kazâ-i Gelmufat ve maa Yakacık hisse nüfus 2178
Nefer 59-33 = 26 mukaddem tevzî' ve tahsîl
Kazâ-i Elbeyli hisse nüfus 2701
Nefer 73-41 = 32 mukaddem tevzî' ve tahsîl
Cem'an yekûn
Livâ-i Sivas 2527
Livâ-i Divriği +0320
 2852

Hurrire hazîhi'd-defter bi-ma'rifeti'l-vucûhi ve'l-a'yan namakahu'l-fakir ileyhi azze şanuhu müftizade Mehmet Efendi Ataullah el-muvalla hilafe bi medine-i Sivas afâ anhu.

Belge [78-1] Tereke Defteri [Eğinli Badesar'ın Kassâm Defteri]

Paşâ Hânında hâlik olan an asıl Badesar'ın kassâm defteri kaydıdır.

Bâdî-i defteri oldur ki Eğin kasabasından olup bir müddetten beri medine-i Sivas'da Paşâ Hân'ında kahve kira edüp mütemekkin iken bundan akdem hâlik olan Badesar nâm hâlikin terekesi Sivas kaim-makamı devletlü Şakir Bey Efendi hazretlerinin tarafı devletlerinden me'mur çavuş kulları ma'rifet-i ve ma'rifeti ve şer' ile tahrîr ve suk-i sultaniyede bey-i min-yezid ile bey' olunan esman-ı tereke defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur. Hurrire fi'l-yevmi's-sâbia a'şâra min şehr-i Şevvalü'l-mükerrem sene hamsin ve mi'teyn ve elf.

Fi. 17 Şevvâl Sene 1250 [17 Şevvâl 1250]

Köhne minder 1 köhne yorgan 1 kıymeti 32 kuruş 30 para
Köhne maşlah 1 kıymeti 21 kuruş
Köhne keçe 1 kıymeti 2 kuruş 1 para
Köhne çuha kısa entârî 1 kıymeti 6,5 kuruş
Kolsuz köhne abiye 1 kıymeti 6 kuruş 1 para
Siyah kümük çubuk takımı ve terzi üsküfü kıymeti 55 kuruş
Çubuk teli 1 ve kağıt 1 kıymeti 3 kuruş
Şilte 1 kıymeti 59 kuruş
Müsta'mel Tire entârî 26 kuruş
Sagîr maşa 2 köz tavası 1 kıymeti 8 kuruş 5 para
Beyaz bez parça 2 kıymeti 20 kuruş 28 para
Lenger 1 kıymeti 75 kuruş
Köhne halı 1 kıymeti 5 kuruş
Köhne çıkı 3 kıymeti 6 kuruş
Nargile 1 kıymeti 75 kuruş
Çuha köhne cepe 1 kıymeti 39 kuruş 1 para
Köhne don 1 köhne gömlek 1 işlik 1 kıymeti 2 kuruş 25 para
Hurde-vât-ı kıymeti 4 kuruş
Teneke bezir kandili 1 nargile 1 kıymeti 10 kuruş
Köhne şalvar kıymeti 6 kuruş 1 para
Tesbih ve mühür 1 kıymeti 1 kuruş
Sagîr bıçak 1 çakı 1 kıymeti 25 kuruş
Toprak mangalı 2 tahta 1 kıymeti 3 kuruş
Nuhâs tencere 1 zezemiye 1 kıymeti 20 kuruş 32 para
Köhne don 1 gömlek 1 köhne entârî 1 kıymeti 3 kuruş 6 para
Tosya-karî kuşak 1 kıymeti 11 kuruş 30 para
Kahve kutusu 1 kıymeti 30 kuruş
Köhne çuha şalvar 1 kıymeti 2 kuruş
Çuval 1 kıymeti 1 kuruş
Fincan 6 kıymeti 6 kuruş 2 para
Mektup mumu kıymeti 15 kuruş
Süpürge ve yular kıymeti 40 para

Cezve kebir 2 sagîr 2 kıymeti 10 kuruş
Fes 1 keçe 1 iç kısmı 1 kıymeti 4 kuruş 23 para
Çuha salta 1 kıymeti 17 kuruş 2 para
Köhne işlik 1 terlik 1 tozluk çit 1 kıymeti 6 kuruş 1 para
Çıkı 1 kıymeti 1 kuruş
Tire kuşak 1 kıymeti 8 kuruş 10 para
Keçe 1 kıymeti 8,5 kuruş
Lüle Arapkir-karî 295 kıymeti 265 kuruş
Cem'an yekûn 415 kuruş
Ve minhâl-ihrâcât
Dellaliyye 10 kuruş
Memur çavuşa 5 kuruş
Kâtibiyye çukadariyye ihzârîyye 10 kuruş
Resmi öşür 39 kuruş
Sahha'l-bâkî 351 kuruş

İş bu meblağ-ı mezkûr yalnız üç yüz elli bir kuruş devletlü Şakir Bey Efendi hazretlerinin hazinesine teslim olunduğu kaydı şud.

Hurrire hazihî'd defteri bi-ma'rifeti ve ma'rifetü'l-vucuh Namakahu'l-fakir ileyhi azze şanuhu müfti-zade es-Seyyid Ataullah el-mualla hilafe bi-medine-i Sivas

Belge [78-2] Buyruldu [Kerahanelerdeki Hayvanlar]

Kiralık hüsn-i idaresi için devletlü Mehmet Reşit Paşa hazretlerinden vürûd eden buyruldu sûretidir.

Şeair-i şî'âr Harput'tan Hâce Hâmza kazasına varınca yolu üzerinde vâki' kirahane bulunan kazaların nâibleri efendiler zîde fazlühûm ve mefâhirü'l-emâsîl'i ve'l-akrân mütesellimin ve voyvoda ve â'yân ve sâir zâbitân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle işerleri zide-kadrühüm inhâ' olunur ki kazalarınız dâhilinde kâin kirahanelerde bulunan hayvanatın adem-i dikkatiniz hasebiyle bir takımı telef olmakta ve mevcut bulunan hayvanatın dahi irkaba liyakatı kalmıyarak bu cihetle umur-ı mühimme-i müstacele ile Der-saâdete gidip geldikte bulunan tatarlarımız ve sâir hademe-i Devlet-i Aliyye hayvanâtsizlikten dolayı meks ve te'hîr olmakta olduğu tahkik olunmuş ve bu keyfiyet mugayır-i rıza-yı âli ve hilaf-ı rızamız

bulunmuş olmakla imdi siz ki muhatabun muma-ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukta zikrolunan kairahanelerde mevcut bulunan hayvanata ma'rifet-i şer' ve cümle ittifakı ile güzelce baktırılarak ve yeniden hayvan almak îcâbeden mahallerde miktar-ı kifaye hayvan alarak kirahâne hayvanatının ol vech ile tanzîm ve tesviyesi ile bundan böyle mürûr u übur eden tatar ve sâirenin te'hîr tavikleri misüllü hâlât vuku'a gelmemesine bi'l-vucuh ikdam ve gayret dikkat bu babda ağmaz ve rehavetle mesul ve muâteb olmaktan be gayet hazer mücanebet eylemeniz bâbında divan-ı eyalet Sivas ili ve Rakka ve Dıyarbakır ve elviye-i Muş ve Çorum ve emaneti Divriği Maâden-i Hümâyûndan ârâm-gâh-ı Harpurut'tan iş bu buyruldu tahrir ve ısdâr ile irsal ve tesyâr olunmuştur. Bi-mennihi teali vusulünde gerekdir ki ber-muceb-i buyruldu amel ve hareket ve hilafından tevakki ve mübaadat eylemeniz bâbında deyu.

Fil 12 L. Sene 50 [12 Şevvâl 1250]

Belge [78-3] Kâime Sûretidir [Karahisar-ı Behramşâh Kazasının İanesi Hakkında]

Karahisar-ı Behramşâh ve Çepni kazalarının hakkında vürûd eden kâime sûretidir.

Gayret Nedim Bey;

Sivas sancağından ber-mûceb-i irâde-i seniyye tertip olunan îâne-i cihâdiyede Karahisar-ı Behramşâh kazaları vaktiyle ve Çepni kazaları hisselerine isabet eden akçenin i'tâsında tedvir olduğu ve bu akçenin sair kazaya tevzî' ve tarh olunması bir nevi kadri mucip olacağı beyanıyla hisse-i mezkûrenin kaza-yı merkuminden tahsîli ise istirhamına dair verilen i'lâm ve mahzâr gönderildiği ifadesini şâmil tevarüt eden tahrîratın ma'lûmunuz olmuştur. Ma'lûmun olduğu üzere îâne-i cihâdiye akçesi tâdil ve tesviye şurutuna riayet ile her bir mahalden tertib olunarak sûret-i tevzî'-i vülat ve mutasarrıfıyn ve zâbitân ve sairenin rey-i rüyeti mezkurine havale olunmuş ve mezkûr iki kaza dahi Sivas eyâleti dahilinde bulunmuş olduğundan. Bunların sûret-i tahsîli sizler bilip ber-vechi itidâle icra edemiyeceğiniz mevattan iş bu tertibin birer akçesini akd ve tenzîli mümkün ve caiz olmiyacağı ve eshabından olarak buana dair ve irade-i seniyye ve saya-yi-ı mukteziye tafsilen

mukaddem yazılmış olmakla ana göre zikrolunan iâne-i cihâdiyenin tamamen tahsîl ve irsâli ile hüsn-i tesviyesi ve sailini istihsâli iktizâ-yi me'mûriyetin olacağı beyanıyla kaimei tahrir ve irsâl olunmuştur. İnşâllahü teâlâ vusûlünde ber-vech-i muharrer hareket mübâderet eyleyesiz.

Fi 16 L. Sene 250 [16 Şevvâl 1250]

Kendi mührüyle memhurlu kaimenin kaydıdır gaflet olunmaya

Belge [79-1] Kassam Defteri [Tiryâkîoğlu Osman'ın Kassam Defteri]

Arapkir kazasında Aşutki karyeli Tiryâkîoğlu Osman'ın defteri kassâmıdır

Bad-i defteri oldur ki an-asl Arapkir'de Aşutki karyesinden olup Asitane-i Aliyye'de sailik ile belde-i merkûmesine azîmet reh-i rasıt-ı olan verasaet-i Hafik nahiyesine tâbî' Tavşanlı karyesinde fevt olan Tiryâkîoğlu Osman nâm belde-i merkumede veraseti zevcesi Zeyneb sulbi kebîr oğlu Alî ve Hâlil kızları Fatma ve Aişe'ye münhasıra olduğu inde'ş-şeri'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra varisun-ı merkulardan merkûm Alî kendi tarafından bi'l-asale anası Zeyneb ve Hâlil ve Fatma ve Ayşe tarafından kaza-i merkûm nâibi huzurunda vekil olarak yedine i'tâ' eylediği hüccet-i şer'iyenin mazmun-ı vech-i şer'i üzere isbat eyleyip tereke-i müteveffâ-yı merkûm oğlu merkûm Ali'ye teslim olunan esmân-ı tereke ber-vech-i âti zikrolunur.

Fi 21 L. Sene 250 [21 Şevvâl 1250]

Yiğirmilik 13 adet 260 kuruş

Ufak para ve rub' ve beşlik altı kuruşluk 112,5 kuruş

Cem'an yekûn.

372

-037 Resm-i oşür minhâ'

330

-007 Kâtibiyye, çukadâriyye, ihzariye

327

Belge [79-2] Buyruldu [Hafik Nahiyesinde Hâce Arasta ve Sarıseyh Zaviyeleri ile İlgili]

Sadr-ı azâm ve serdâr-ı ekrem hazretleri devletlü Rauf Paşa hazretleri tarafı devletlerinden vürud eden kaime-yi sâmilere suretidir

Gayret Mendim Bey Efendi;

Sivas kazasına muzâf Hafik nahiyesine tâbi Hâce Arasta ve Sarı Şeyh zâviyesi vakfi mütevellileri Seyyid Mehmet ve Hâce Hüseyin nâm kimesnelerin bu def'a takdîm eyledikleri arz-ı halleri mealinde vakf-ı mezbûr mülhakatından olan çiftlik yığirmi müdlük mahalline mutasarrıf olarak tarafı âherde vuku' bulan müdahâlenin men-i için mukaddema sâdır olan emr-i âlfinin kaydı terkın ve bundan böyle mütevellilerinin imzası olmadıkça kaleminden kaydı ihrâc olunmak üzere kaydı bâlâlarına şer'h verilerek, tarafı aherde bir veçhile müdahil olunmamak üzere tekrar emr-i şerif ısdârı hususi muharrer ve müsteda olup Evkaf-ı Hümâyûn nâzırı efendiye lede'l-havâle mezkûr Hâce Arasta zâviyesi vakfi tevliyetinin vazife-i muayyene ile nısf-ı hissesi Seyyid Mehmed'in ve nısf-ı aheri dahi Seyyid Mehmet fakih ve Seyyid Hüseyin nâm kimesnelerin işirâ'ken başkaca üzerlerinde Sarı Şeyh mahallesinde kâin eshâb-ı hayrâtın Ahmet Çavuş bin Cemaleddin'in çiftlik ve mezrası mescidi vakfının dahi öşri galle-i mâhsulünden ber-vech-i meşrutiyet tevliyet ashab-ı arzu hal-i merkûmanın uhdelinde olduğu ve bu makule bila nezâret bulunan evkafın müşerrefi harap o hayrâtın imarı ile hüsnî idâresi zımnında nezâreti evkaf-ı hümâyûna ilhak ba irâde-i seniyye-i nizamı muktezâsından olarak vakf-ı mezbûrun ber-mûceb-i nizâm-ı evkaf-ı hümâyûna ilhâken varidatından olan mezrâ ve çiftlik Hafik karyesinin sülüsüne tarafı âherden vâki' olan müdahâlenin meniyle lazım gelen muhâsebelere ma'rifeti şer' ile ruyet olunarak memhur ve mümza muhasebe defterinin tesyâr ile keyfiyetinin iş'ârı bâbında iki yüz kır dokuz senesi Zi'l-hiccesinde emr-i şerîf verilmiş edildiği kuyuddan müsteban ve emr-i şerîf-i mezkurun mahalline ademi vusuliyle ve el-hâletü hâzihi vakfı mezbûr muhasebesi ruyet olunmamış, olduğu bi't-tahkîk nümâyân olup bu surette mezkûr Hâce Arasta zâviyesi vakf-ı tevliyeti tevârîh-i âtika ile kalmış olduğundan ile'l-an mütevellileri hayatta olarak mahallinde mevcut oldukları hâlde ma'rifet-i şer' ile ber-mûceb nizâm-ı muhasebelere rü'yet olunarak memhûr ve mumzâ defterinin irsâlî ve vakıfeyn-i mezkûreynin vâridatı mâsârîfât-ı seneviyyeleri bi'l-ıtlak tahkik olunarak badehu icâbının icrâsı zımnında husus-ı mezbûrun tarafınızdan isti'lâmı hususunu nâzır mûmâ-ileyh ifade ve inhâ' eylemiş olmakla iktizasının icrâ ve iş'ârına mübâderet eylemeniz için, kaime tahrir ve irsâl olunmuştur. İnşâllahü teâlâ vusûlünde ber-vech-i muharrer hareket ve dikkat eyleyesiz.

Fi 20 L. Sene 50. [20 Şevvâl 1250]

Belge [79-3] Kassam Defteri [Yeniceli Mehmet bin Hâil'in Kassam Defteri]

Medine-i Sivas'da mesta-nişin olan Tophane-i Amirenin birinci alâyının, üçüncü taburu dördüncü bölümünde sekizinci onbaşının üçüncü neferâtından Yeniceli Mehmet bin Hâilil Sivas'da hasta olmağın müteveffâ-yı mezbûrun kassâm defteridir ki zikrolunur.

Fi 27 L. Sene 50 [27 Şevvâl 1250]

Nukud-ı mevcüdesi olarak fakat yigirmi kuruş olup meblağ-ı mezkûr dahi taburu mezbûrun binbaşı Ali yedinde kalmış olduğunu ihbâr eyledikleri kaydı şüt.

Belge [79-4] Tereke Defteri [Seyyid Mehmet Ağa'nın Tereke Defteri]

Medine-i Sivas'da vâki' Hâce Zâhid Mahallesi sükkanından iken bundan akdem vefât eden Hazine-dâr ağa-zâde Seyyid Mehmet Said Ağa bin Seyyid Mehmet Ağa nâm müteveffanın verâseti zevce-i menkuha-i mezkûresi Suzan binti Abdullah ve sulbî kebîr oğlu gâib-i ani'l-beled Hâilil ve sulbî sagîr oğulları Ahmet ve Mustafa ve Sâlîh ve sulbîyye-i kebîre kızı Şerîfe inde'ş-şeri'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra müteveffâ-yı merkûmun terekesi ma'rifet-i şer' ile tevzi' ve taksim defteridir ki. Ber-vech-i âti zikrolunur.

Hurrire fi'l-yevmi'l-hamis aşer min şehr-i Şevvalî'l-mükerrem sene hâmsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi. 15 Şevvâl Sene 1250 [15 Şevvâl 1250]

Çit döşek 1çit yorgan 1 çit yastık 1 kıymeti 120 kuruş

Kebîr minder 1 çit yorgan 1 çit yasdık 1 kıymeti 60 kuruş

Çit yorgan 1 çit yasdık 1 çit döşek 1 kıymeti 70 kuruş

Kebîr çit minder 3 sagîr yorgan 1 kıymeti 45 kuruş

Dimi yasdık 4 kıymeti 80 kuruş

Kilim 1 yan kilimi 2 kıymeti 90 kuruş

Yan kilim 2 kıymeti 35 kuruş

Mahat şiltesi 1 kıymeti 90 kuruş

Yan kilim 2 kıymeti 35 kuruş

Kebîr cezve 1 kahve ibriği 1 kıymeti 18 kuruş

Çuha yüzlü boyama cepe kürk 1 çuha çakşır 1 âlâca entârî 1 beyaz libade 1 kıymeti 190 kuruş

Su tası 2 abdes leğeni 1 hoşab tası 2 bakraç 1 nuhas tahtı revan 3 kıymeti 65 kuruş

Kebîr mangal 70 kuruş

Kehriba imâmeli sagîr çıkı 1 kıymeti 8 kuruş

Tabak 2 kıymeti 14 kuruş

Müsata'mel kâdife yasdık yüzü 4 dimi köhne yüz 10 ve çuha makat 2 kıymeti 90 kuruş

Şilte yasdık 12 kıymeti 180 kuruş

Şilte makat 6 kıymeti 270 kuruş

Şilte döşek 2 minder 2 kıymeti 250 kuruş

Köhne kilim 3 kıymeti 100 kuruş

Davar esb maa takım 1 kıymeti 300 kuruş

Yüz yasdığı şilte 4 kıymeti 20 kuruş

Evân-î nuhâs 56 parça 10 fiatı 15 kıymeti 855 kuruş

Nuhâs fener 1 kıymeti 10 kuruş

Şamdan 1 kıymeti 30 kuruş

Hurde-vât-ı hâne kıymeti 80 kuruş

Oğlançavuş Mahallesin'de vâki' mülk menzil-i kıymeti 7000 kuruş

Cem'an yekûn 10170 kuruş

Ve minhâ'l-ihracât

Resm-i kısmet âdi 254 kuruş 10 para

Sahha'l-bâki

Li't-taksimi beyne'l-verese 9915 kuruş 30 para

Hisse hissetü'l-zevcetü'l-mezbure Sûzan Hâtûn 39 kuruş 18 para

Hisse li-ibni'l-merkûm Halil Ağa 2 para

Hisse li-ibni'l-merkûm Mustafa 2 para

Hisse li-ibni'l-merkûm Salih 1928 kuruş 2 para

Hisse li-binti'l-mezbure Şerife 962 kuruş 1 para 1 fulus

Belge[80-1]Tereke Defteri [Recep Ağa Bin Mehmet Sâlîh'in Tereke Defteri]

Medine-i Sivas mahallâtından Veled Bey Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem fevt olan humbarahane-i âmire neferâtından iken bundan akdem fevt olan Recep Ağa bin Mehmet Sâlih nâm müteveffanın veraseti zevcesi Kerime ve sülbiyye-i sagîre kızı Mevlüde ve li-ebeveyn er kârındaşı oğlu Osman nâm kimesneye inhisarı inde'ş-şeri'l-enver zâhir nümâyân olduktan sonra müteveffâ-yı merkûmun terekesi ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve beyne'l-verâset-i-bi'l-fârîzeti'ş-şer'iyye-tevzî' ve taksim defterdir ki. Ber-vech-i âti zikrolunur.

Fi 19 L. Sene 250. [19 Şevvâl 1250]

Evân-î nuhâs 50 kıymeti 750 kuruş

Sagîr fiske şamdanı 2 kıymeti 10 kuruş

Leğen 1 ibrik 1 kıymeti 35 kuruş

Fincan tabağı 1 kıymeti 2 kuruş

Kebîr şamdan 2 kıymeti 40 kuruş

Köhne kâdife yasdık 2 kıymeti 30 kuruş

Yüz yasdığı 1 kıymeti 4 kuruş

Tandır çulu 1 kıymeti 4 kuruş

Dimi döşek 1 alaca yorgan 1 çit yasdığı 1 kıymeti 120 kuruş

Dimi döşek 1 çit yorgan 1 yüz yasdığı 1 kıymeti 100 kuruş

Penbe çit yorgan 1 kıymeti 35 kuruş

Köhne kâdife yasdık 9 kıymeti 225 kuruş

Müsta'mel kilim 1 yan 1 kıymeti 15 kuruş

Köhne halı 1 müsta'melhalı 1 kıymeti 60 kuruş

Kilim 2 kıymeti 50 kuruş

Kırmızı çuval kıymeti 12 kuruş

Çit sagîr minder 4 kıymeti 30 kuruş

Mahat şiltesi 2 kıymeti 80 kuruş

Sagîr çuval 1 kıymet 5 kuruş

Mangal 1 kıymeti 4 kuruş

Mirat 1 kıymeti 8 kuruş

Fincan 4 sarı zarf 4 tabak 1 cezve 1 kıymeti 20 kuruş

Çıkı 1 kıymeti kuruş

Hatap araba 1,5 kıymeti 20 kuruş

Hurde-vât-ı hâne 15 kuruş
Mahalle-i merkûmede mülk menzil 900 kuruş
Sahha'l-bâki 2655 kuruş
Ve minhâ'l-ihracât
Techîz ve tekfîn masârîfatı 135 kuruş
Resm-i kısmet-i âdi 66 kuruş 15 para
Kâtibiyye çukadâriye ısdâr 16,5 kuruş
Mihri li-zevceti'l-mezbûre kerime 131 kuruş
Sahha'l-bâki 2306 kuruş 5 para
Hisse li-zevceti'l-mezbûre kerime 288 kuruş 10 para
Hisse li-binti'l-Mevlûde 1008 kuruş 37 para
Hisse li-binti'l-mezbûr Osman 1008 kuruş 37 para

Belge [80-2] Kassam Defteri [Kavak'lı Abdullah Bin Ali'nin Kassam Defteri]

Medine-i Sivas'da meştâ-nişin olan topcu birinci alâyı Asâkir-i Mansûre'nin üçüncü tabururnun birinci bölüğünde altıncı on başı Kavak'lı Abdullah bin Alî nâm kimesne Sivas hastahânesinde fevt olup beş yüz dokuz kuruş nukud-ı mevcudesi olduğunu yüzbaşı Mustafa Ağa huzur-ı şer'e ihbâr eyleyip müteveffâ-yı merkumun defteri kassâmıdır ki zikrolunur.

Fi 29 L. Sene 250. [29 Şevvâl 1250]

Nukud-u mevcudesi 509 kuruş

İş bu mebâliğ-ı mezkûr bin başı atûfetlü Alî Ağa'ya teslim olunduğu yüz başı Mustafa Ağanın ihbâr eylediği eylediği kaydı şud.

Belge [80-3]Tereke Defteri [Molla Alî bin Mehmet'in Tereke Defteri]
Medine-i Sivas'da mest nişin olan topcu birinci alâyı Asaki-i Mansûre'nin üçüncü taburunun birinci bölüğünde ikinci neferi Molla Alî bin Mehmet nâm Sivas hastanesinde fevt olup otuz kuruş nukud-ı mevcudesi olduğu bölük-i mezkûrun yüz başısı Mustafa huzur-ı şer'iyye ihbâr eylediği kaydır.

Fi. 29 L. Sene 250. [29 Şevvâl 1250]

İş bu mebâli-ği mezbûr otuz kuruş bin başı atufetlü Alî Ağaya teslim olundu.
Yüzbaşı Mustafa Ağa ihbâr eylediği kaydı şud.

30 kuruş

Belge [80-4] Tahrîrât Defteri [El-Hâc Ahmet'in Tahrîrât Defteri]

An-aslı Vidinden olup eyâlet-i Sivas kaim-makamı hacedan-ı Dîvân-ı Hümâyûn'dan devletlü Şakir Bey hazretleri kavvaslık hizmetinde iken bundan akdem fevt olan el-Hâc Ahmet nâm müteveffânın mevcut olan terekesi tahrîrât defteridir ki zikrolunur. Fi 19 L Sene 250 [29 Şevvâl 1250]

Yiğirmilik 11 kıymeti 220 kuruş
Nısfıyesi 1 kıymeti 10 kuruş
Adliyye 1 kıymeti 17 kuruş
Def'a adliyye 3 kıymeti 45 kuruş 30 para
Adliye rebiyesi 1 kuruş 3 kuruş
Beyaz akçe kıymeti 2 kuruş
Beyaz maşlah 1 kıymeti 47 kuruş
Silah [...] ³³ 1 kıymeti 36 kuruş
Potur 1 kıyye kıymeti 50 kuruş 10 para
Tuzluk 1 kıymeti 5 kuruş
Galiçe çift 1 kıymeti 15 kuruş
Aba 1 kıymeti 4 kuruş 2 para
Don 1 gömlek 1 kıymeti 8 kuruş 30 para
Beyaz şal 1 kıymeti 15 kuruş
Fes köhne 1 hindi 3 takke 1 kıymeti 10 kuruş
Harbi 1 kıymeti 1 kuruş 24 para
Çıkı kese 1 kıymeti 14 kuruş
Duhân şişesi 1 kıymeti 2 kuruş
Heybe 1 kıymeti 1 kuruş 16 para
Silahlık kıymeti 7 kuruş 32 para
Yemeni çift 1 kıymeti 5 kuruş 1 para

³³ Okunamadı

Çizme çift 1 kıymeti 13 kuruş 15 para
Tor kese gömlek 1 don 1 kıymeti 10 kuruş
Esb maa takımı res'1 kıymeti 270 kuruş
Cem'an yekûn
24 822 dellaliye
- 20 088 _resm-i kısmet 20 kuruş katibiyye çukadariyye ihzariye.
4 814
-025
789

Belge [81-1] Tereke Defteri [Kethüdaoğlu Osman'ın Tereke Defteri]

Bâdî-i defteri oldur ki medine-i Sivas'da vâki' Hâce Mehmet nâm Mahalle sükkanından iken bundan akdem fevt olan kethüdaoğlu Osman nâm müteveffânın veraseti zevcesi Hüsne binti Mustafa nâm hâtûn ile sulbîyye-i kebîr oğulları Hasan Efendi ve gaibi ani'l-beled Hamza ve sulbîyye-i kebîre kızı Hâtice nâm kimesnelere inhisarı inde'ş-şeri'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra müteveffâ-yı merkûmun terekesi mârifet-i şerle tahrir ve suk-ı sultaniyade bey'-ı minyezid ile bey olunup hasıl olan esmân-ı tereke beyne'l-vereseti bi'l-farizetiş şeriyye tevzi' ve taksim defteridir ki ber-vechi âti zikrolunur.

Fi 28 L. Sene 250. [28 Şevvâl 1250]

Dimi yüzlü yasdık 2 kıymeti 47 kuruş
Köhne sagîr minder kıymeti 3 kuruş 31 para
Çit yüzlü yorgan kıymeti 36 kuruş
Müsta'mel kilim 1 kıymeti 415 kuruş
Def'a çit yüzlü döşek 1 kıymeti 52 kuruş
Yasdık 1 kıymeti 12 kuruş
Keygir 1 kıymeti 21 kuruş 23 para
Leğen 1 ibrik 1 kıymeti 37 kuruş
Balta 1 satır 1 keser 1 kıymeti 19 kuruş
Sarı tas 2 kıymeti 13 kuruş
Def'a çit yüzlü döşek 1 kıymeti 45 kuruş
Köhne kilim 1 kıymeti 105 kuruş

Sofra bezi 1 kıymeti 8 kuruş
Dibek 2 el 1 kıymeti 8 kuruş
Köhne dasdar 2 kıymeti 7,5 kuruş
Çit yüzlü yorgan 1 kıymeti 26 kuruş
Def'a yorgan 1 kıymeti 38 kuruş
Nuhâs manga 1 derahim 350 fiatı 3 kıymeti 56 kuruş 10 para
Dimi yasdık yüzü 12 kıymeti 66 kuruş
Köhne sagîr minder 3 kıymeti 16 kuruş 25 para
Köhne kilim 1 kıymeti 16,5 kuruş
Bakraç 1 kıymeti 19 kuruş
Döşek 1 kıymeti 49 kuruş
Köhne yorgan 1 kıymeti 17 kuruş 30 para
Kilim 1 kıymeti 69 kuruş
Akras 1 mikras 1 kıymeti 9 kuruş 32 para
Hâlı seccade 1 kıymeti 73 kuruş
Şamdan kebîr 1 sagîr 3 kıymeti 43,5 kuruş
Tandır çulu 3 kıymeti 3 kuruş
Def'a simli seccade 1 kıymeti 79 kuruş
Çuval 1 kıymeti 12 kuruş
İbrik 3 cezve 2 kıymeti 23 kuruş
Köhne minder 1 sagîr yasdık 1 kıymeti 14 kuruş
Köhne harar 1 kıymeti 1 kuruş 22 para
Fincan 12 zarf 12 kıymeti 50 kuruş
Tepsi 1 kıymeti 23 kuruş
Maşa 2 merkep 2 hacreket? 1 kıymeti 11 kuruş
Kilim 1 kıymeti 73 kuruş
Sagîr kilim 1 kıymeti 21 kuruş
Kebîr çuval 1 harar 2 kıymeti 12 kuruş 25 para
Çuval 1 kıymeti 8 kuruş 2 para
Evân-î nuhâs fiatı 39 dirhem 250 kıymeti 656 kuruş 30 para
Mahalle-i merkumede mülk menzil kıymeti 3000 kuruş
Cem'an yekûn 4859 kuruş

Ve minhâl- ihrâcât

Sûk-î sultânide bey-i min yezid ile bey' olunan eşyânın dellâliyyesi ve masârifi saire 61 kuruş.

Resm-i kısmet-i âdi 120 kuruş.

Kâtibiyye çukadârîyye ihzâr 31 kuruş

Sahhü'l-bâkî li-taksîmi beyne'l-verese 4647

Hisse li-zevceci'l-mezbûre Hesna Hâtûn 580 kuruş 35 para

Hisse li-binti'l-mezbûre Hasan Efendi 1626 kuruş 16 para

Hisse li-binti'l gaip merkûm Hâmza 1626 kuruş 18 para

Hisse li-binti'l kebîre-i mezbûr Hâtice Hâtûn 813 kuruş 9 para

Belge [81-2] Tereke Defteri [Hasan Efendi'nin Tereke Defteri]

Kable'l-kassama merkûm Hasan Efendi dahi duyun-ı terekesinden ezyed olduğu hâlde fevt olup verâse-i zevcesi Emetullah binti el-Hâc Mehmet nâm hâtûn ile anası mezbûre Hüsne ve li-ebeveyn er-kârındaşı Hâmza ve kız kârındaşı mezbûre Hâtice'ye ihsarı lede't-tahakkuk müteveffâ-yı merkûm bâbası müteveffâdan bâladâ muharrer olan hisse-i dainlerine âlâ vechi'l-gurama tevzi' ve taksim defteridir ki zikrolunur.

Bâbası müteveffâ-yı merkûmeden isabet eden hisse-i irsiyesi 1626 kuruş 18 para

Deyn-i müsbet mehr-i li-zevceci'l-mezbûre Emetullah Hâtûn 14163 kuruş 36 para

Deyn-i müsbet hammâmcı el-Hâc Mehmet Efendi 3065 kuruş guremâdan 1388 kuruş 29 para

Deyn-i müsbet Nalbant Mehmet 290 kuruş guremâdan 131 kuruş 17 para

Deyn-i müsbet Hüseyin Çavuş 94 guremâdan 42 kuruş 4 para

Belge [81-3] Tereke Defteri [Hüsne Hâtûn'un Tereke Defteri]

Kable'l-kassama mezbûre Hüsne Hâtûn dahi müteveffiye olup veraseti sadr-ı kebîroğlu gaib-i ani'l-beled merkûm Hâmza ve sadriye kebîre kızı Hâticeye inhisarı lede't-tahakuk müteveffiye-i mezbûreye zevci müteveffâ Osman'dan bâladâ

muharrer isabet eden hisse-i irsiyyesinin ve gerek kendi eşyâsının varislerine tevzi' ve taksim defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur.

Dimi döşek 1 yasdık 1 yorgan 1 kıymeti 100 kuruş

Bâladâ muharrer zevcinden isabet eden hisse-i irsiyyesi 680 kuru 35 para

Cem'an Yekûn li-taksim-i beyne'l-verâset-i

Hisse-i ibni'l-gaibi merkum 2 fulus 456 kuruş 36 para

Hisse li-binti'l-kebiretü'l mezbure Hatice Hâtûn 1 fulus 226 kuruş 37 para

Belge [82-1] Tereke Defteri [Velî Ağa'nın Tereke Defteri]

Medine-i Sivas'da vâki' Zilkar Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem fevt olan Keşneoğlu Seyyid Hüseyin Ağa bin koca Velî Ağanın veraseti sulbiyye-i kebire kızı Zeyneb ile li-eb er kârındaşı oğlu Seyyid Abdurrahman bin Ömer inhisarı lede't-tahkik müteveffâ-yı mezbûrun bâ-ma'rifet-i şer'î tahrir ve beyan olunur.

El mezkûre tevzi' ve taksim terekesi defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur.

Fi 17 L. Sene 1250. [17 Şevvâl 1250]

Müsta'mel çit yorgan kıymeti 30 kuruş

Müsta'mel çit yasdık 1 şilte yasdık 1 kıymeti 25 kuruş

Müsta'mel çit döşek 1 kıymeti 30 kuruş

Müsta'mel dimi döşek kıymeti 60 kuruş

Müsta'mel kırmızı çarşafly yorgan 1 kıymeti 40 kuruş

Müsta'mel sagîr yasdık 2 kıymeti 30 kuruş

Köhne çul 3 kıymeti 15 kuruş

Minder 1 kıymeti 10 kuruş

Maşa locak demiri 1 kıymeti 7 kuruş

Müsta'mel alaca entari 1 kıymeti 15 kuruş

Müsta'mel çit yufka 1 kıymeti 2 kuruş

Müsta'mel çit yorgan 2 kıymeti 60 kuruş

Çuval 1 kıymeti 20 kuruş

kilim kıymeti 15 kuruş

Mucur ve evân-î nuhâs kıymeti 36,5 kıymeti 458 kuruş

Der-zimmet-i Çallı karyeli Fâtıma kerimesi zimmetinde ba tahvil 100 kuruş

Der-zimmet-i Keşânoğlu 350 kuruş
İnek 1 tosun 1 kıymeti 140 kuruş
Hâlı seccade 1 kıymeti 35 kuruş
Kırmızı müsta'mel çuha biniş 1 kıymeti 120 kuruş
Müsta'mel siyah çuha cepe 1 kıymeti 60 kuruş
Köhne şalvar 1 kıymeti 15 kuruş
Tire-kârı çit 1 kıymeti 60 kuruş
Köhne esvâb leğeni 1 fiatı 4 dirhem 300 kıymeti 57 kuruş
Kırık sagîr şamdan 1 fincan tabağı 1 cezve 1 kıymeti 20 kuruş
Tüylüce 1 kıymeti 20 kuruş
Leğen ibrik 1 maa köhne üzengi 1 kıymeti 30 kuruş
Çallı karyesinden nısf-ı kısra ve nısf-ı tay kıymeti 210 kuruş
Mülkü arsay-ı haliye ve bir göz tahtani oda kıymeti 500 kuruş
Cem'an yekûn 2532 kuruş
Ve minhâ'l-ihracât
Resm-i kısmeti âdi 64 kuruş
Kâtibiyye ihzârîyye hazariyye 25 kuruş
Li-taksim beyne'l-verâse 2444 kuruş
li-binti'l-mezbûre Zeyneb 1222 kuruş
li-binti'l uhd el mezbûr Seyyid Abdurrahman 1222 kuruş

Belge [82-2] Tevzî' ve Taksim Defteri [Hafik nahiyesi ile İlgili]

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'n Hafik nahiyesi nâibi mevlânâ zîde-uluvvuhu ve mefâhirü'l-emâsili ve'l-akrân â'yân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle işerleri zîde-kâdrhum tevki-i ref'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki mukaddemâ hâvi olan fermân-ı âlî-şânım mücebince bu def'a Hafik nahiyesinin elli senesi Muharremü'l-harâmı guresinden Cemaziye'l-âhiresi nihayetine gelince defteri dava'dan masârîfatının Der-saâdetime vürûd eden bir kıt'a mümzi ve memhûr bir kıtâ' tevzî' defteri yekûnü kırk bin sekiz yüz altmış altı kuruşa bâliğ olmuş, defter-i mezkûr bilâ-tedkik sekiz yüz altmış altı kuruşu tenzil ile gayri ez harc hisse-i redif maa huruç fermânı sahha'l-baki kırk bin üç yüz yetmiş kuruşun tevzî' irâde-i aliyyme mütevakki'f ettiğini bir tarafda tedkik handa me'mur olan ricâl-i Devlet-i

Aliyyemden hâlâ Harâmeyn-i Şerîfeyn muhasebecisi iftiharü'l-ekabir ve'l-ekarim Ali Raif zîde-uluvvu zi defter-i tahrîr ve temhir etmiş ve defteri mezkûr bâlâsına sahh-ı keşide olunarak îade ve irsal kılınmış olmakla siz ki nâib ve â'yân ve sair mûmâ-ileyhimsiz vusûl emr-i şerîfim sâlifü'z-zikr kırk bin üç yüz yetmiş kuruş ma'rifet-i cümle ma'rifetle nahiye-i mezbûr ahalisine tâdil ve tesviye şurutuna riayet olunarak tevzî' ve taksim ve yedlerinden cemî' ve tahsîl ile mahallerine te'diye ve teslime dikkat mebâliğ-i mezbûrun hıyni tevzî'inde defteri mezkur bir akçe zam ilave olunmak veyahut ve tahsîldârîye nâmıyle ziyade akçe ahz ve tahsîl kılınmak lazım gelir ise bi't-tahkîk mütecasir olanların haklarından gelineceği, muhakkak muharrer olduğuna binaen ona göre amel ve hareket mezîd-i ihtimâm ve dikkat eylemeniz fermânım olunmağın, mahsûsen iş bu emr-i şerîfim ısdâr ve tesyâr olunmuştur. İmdi keyfiyet ma'lûmunuz oldukça ber-minvâl-i muharrer amel ve harekete ziyade ikdam ve gayret ve mebâliğ-i mezbûrun sûret-i tevzî' ve tahsîli bir tarafda dahi ma'lûm olunmak için lazım gelen i'lâmın Der-saâdete irsâl ve takdime musareat mugayir-i va'za eraet ruhsat ile nefsinizi mühlikeye ilkadan tevakki ve mübâadât eylemeniz bâbında fermânı-âlî şânım sâdir olmuştur. Buyurdum ki vusûl buldukta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittiba olan lazimü'l-îmtisalimin mâhsusuna i'tâatı makrun ile amel ve hareket ve hilâfindan hazer ve mücânebet eylemiyesiz, şöyle bilesiz, a'lâ meti şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren. Fi evâst-ı şehr-i Şevvali'l-mükerrem sene hâmsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi. evasıt-ı Şevvâl Sene 1250 [Evasıt-ı Şevvâl 1250]

Be-makam-ı Kostantiniyye el-mâhrûsa

Belge [83-1] Tevzî' ve Taksim Defteri [Hafik Nahiyesinin Masarifat Defteri]

Mukaddemâ sâdir olan fermân-ı celilü'l-unvan mücebince bu def'a Hafik nahiyesinin elli senesi Muharremü'l-haramı guresinden Cemaziye'l-âhiresi gayetine kadar vuku' bulan masârîfatın Der-saâdete vürûd eden mumza ve memhûr bir kıt'a tevzî' defterinin yekûnü kırk bin sekiz yüz altmış altı kuruş bâliğ olunmuş, defter-i mezkûr bi't-tedkik sekiz yüz altmış altı kuruş tenzil ile gayr-i ez huruc hisse-i redîf maa harç fermân sahha'l-bâki kırk bin üç yüz yetmiş kuruşunun tevzî'ine İrâde-i Aliyyeme taalluk edip. Ol bâbda şer'ef efza-

yı sahîfe-i sudûr buyrulan fermân-ı celili-şân mûcebince mebâliğ-i mezbûr kırk bin üç yüz yetmiş kuruş hâlâ Sivas kaim-makamı devletlü Şakir Bey Efendi hazretlerinin rey-i devletleri ve cümle ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer' ile nahiye-i mezbûr kurâlârının sicill-i mâhfûzda mukayyed hâneleri üzerine tâdil ve tesviye şurûtuna riâyet olunarak tevzî' ve taksim olundukta beher hâneye kırk iki kuruş sekiz para isabet eden mebâliğin tevzî' ve taksim defteridir ki . Ber-vech-i âti zikrolunur. Hurrîre fi'l-yevmi's-sami min şehr-i Zi'l-ka'deti's-şerîfesi sene hamsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi. 8 Zi'lka'de Sene 1250 [8 Zi'lka'de 1250]

Ba irâde-i hazret-i veliyyü'n-niamı nahiyenin taksîmi nukudesi müceddeden takrîr olundukta me'mur Recep Ağa'ya verilen hizmet-i mübâşeriyye 500 kuruş.

Muharrer nüfus efendiye ve mâîyetinde olan ademlere ücret ve masârîfatı sâirelerine 380 kuruş.

Ba pusula şer'aitine sancak mâsârîfetından nahiye-i mezbûr hissesine isabet olan verilen hizmet 823 kuruş hizmet 40 kuruş.

Mir-livâ devletlü Alî Paşa hazretlerinin saka bâr-gîrleri ikmalî için bâ-buyruldu veliyyü'n-niam nahiye-i mezbûrda matlub buyrulan üç res' bâr-gîr bahası 1750 kuruş.

Devletlü kaim-makam bey efendi hazretlerinin ilan ve iş'ârı ile buyruldu hizmet 150 kuruş.

Asâkir-i Mansurenin akraba ve tallukatları dahi tekâlîf hisselerini te'diye etmek üzere buyruldu ile me'mûr ve mübâşire verilen 50 kuruş.

Hükkâm ve nüvvâbın harcı imzalara yevmi'l-kist hesabı selef ve halef beyinlerinde taksim olunmak bâbında sâdır olan emr-i âlî ile me'mûr tatar hizmet 30 kuruş.

Men-i mürûr te'kîd-i için sâdır olan buyruldu hazret-i veliyyü'n-niam mübâşire verilen hizmet 150 kuruş.

Sivas sancağından Sadareti Hümâyûn eminlerine müretteb iki bin beş yüz kuruş dan nahiye-i mezbûr hissesine isabet eden 28,5 kuruş.

Maiyeti hazret-i veliyyü'n-niamda olan topun bar-girleri ikmalî nukudları için bâ-buyruldu nahiyeye-i mezbûrede matlûb buyrulan üç re's bâr-gîrlerine verilen 1600 kuruş.

Piyade asâkir-i hassa binbaşısı İsmâîl Bey'e verilen [...] bâr-giri kirasına verilen 90 kuruş.

Elli senesi malî hazeriyenin nakit-i sani hizmetine verilen 260 kuruş

Kırk dokuz senesi ref-i menzilin nakd-i sani ve hizmetine verilen 534,5 kuruş

Cadde üzerinde olan kirâlâra iâne olunan şâir-i baha 1200 kuruş

Mir-livâ devletlü Bekir Paşa alâyına Kangal'a kadar verilen seksen adet bâr-girin beher re'sine on dört kuruş verilen kira 1120 kuruş.

Muharrem tevzî'inden bazı firârilere mümteniü'l-husul 612 kuruş

Cem'an yekûn

9318 kuruş

+0943 iş bu mebâliği mezbûrun güzeştesi altı mâhlık.

10261

Hafik nahiyesinden Kangâl'a kadar üç def'ada mühimmat nakli için araba 80 kirasına verilen 750 kuruş.

Taksid-i sâni muhassıllık 13000 kuruş

Defter buyruldu ve esb bahâ 1000 kuruş baha

Re's ve âyaniyye 750 kuruş

Sivas sancağının nüfus nazırı Ethem Bey'e binde altı baha 300 kuruş

Nahiye-i mezbûrun mukıydi efendinin altı aylık maâş 300 kuruş

Ber-mu'tâd nahiyeye-i mezbûr ayânına ayâniyye 500 kuruş

Ber-mu'tâd mülkünden nahiyeye-i mezbûreye ifrâz olunan 10000 kuruş

Bir miktar hakim efendiye harc-ı imza 905 kuruş ba-emr-i âli iki taksit ile Sivas sancağından matlûb-ı hazret-i cihandârî buyrulan dörtyüz kese akçenin nisf-i olan iki yüz kesesi iâne-i ruz-ı Kasım'da semeninde taksid-i evvel olup nahiyeye hissesine isabet eden 3000 kuruş.

Cem'an yekûn

40866

-00866 menzili şed

40000

+00370 gayr-i ez hurücû fermân ve redîf-i fermân dahi.

40370

Mukaddem muahhar sadır olan fermân-ı cihan muta' şahâne mantûk-ı münifi üzere mevadd-ı Devlet-i Aliyye'de mâ-adâ bazı hizmet ve mübaşeret ve ücret misüllü tenkîhi'l-îcâb eden masârîfat-ı fahişenin ithâline cesaret olunmak, şartıyla gayr-i ez tenzil iktizasının icrası iktizâ'nın icrâsı bâbında fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Karye-i İşhânı 633 kuruş

Karye-i Kelhıdık 337 kuruş 24 para

Karye-i İnceağa 337 kuruş 24 para

Karye-i Beyinpinarı 886 kuruş 8 para

Karye-i Başbüyük 590 kuruş 32 para

Karye-i Sofular 168 kuruş 32 para

Karye-i Hanzar 464 kuruş 8 para

Karye-i Vengisagîr 211 kuruş

Karye-i Sarı 211 kuruş

Karye-i Düğer 759 kuruş 24 para

Karye-i Beğdili 84 kuruş 16 para

Karye-i Karabalçık 1266 kuruş

Karye-i Kenîsa 253 kuruş 8 para

Karye-i Üregil 548 kuruş 24 para

Karye-i Zona 253 kuruş 8 para

Karye-i Horhun 1012 kuruş 32 para

Karye-i Üzeyir 379 kuruş 32 para

Karye-i Emir 168 kuruş 32 para

Karye-i Emre 126 kuruş 24 para

Karye-i Karlı 701 kuruş 32 para

Karye-i Göğdin 2532 kuruş

Karye-i Küre 253 kuruş 8 para

Karye-i Kemisi 1477 kuruş

Karye-i Koçhisar 2579 kuruş 26 para

Karye-i Yarhisar 1941 kuruş 8 para

Karye-i Çimenyenicesi 1012 kuruş 32 para

Karye-i Tödürge 1308 kuruş 8 para
Karye-i Tavşanlı 675 kuruş 8 para
Karye-i Tuzhisar 2743 kuruş
Karye-i Acıpınar kurbu Agva 253 kuruş 8 para
Karye-i Acıpınar 759 kuruş 24 para
Karye-i Celalli 886 kuruş 8 para
Karye-i Cirhin 422 kuruş
Karye-i Torusu 211 kuruş
Karye-i Horsana 675 kuruş 8 para
Karye-i Emirhân 211 kuruş
Karye-i Gavraz 295 kuruş 16 para
Karye-i Moluç 253 kuruş 8 para
Karye-i Hoşvenk 84 kuruş 16 para
Karye-i Bingöl 759 kuruş 22 para
Karye-i Farahşâdyenicesi 168 kuruş 32 para
Karye-i Kızılcakişla 211 kuruş
Karye-i Filindir 253 kuruş 8 para
Karye-i Gerne 168 kuruş 32 para
Karye-i Karayün 206 kuruş 16 para
Karye-i Bakarıç 257 kuruş 8 para
Karye-i Yavu 211 kuruş
Karye-i Tahtikement [...] ³⁴ kuruş // **[Sayfa 84]** //
Karye-i Mâmuğa 379 kuruş 32 para
Karye-i Kulyusuf 211 kuruş
Karye-i Gulâm 211 kuruş
Karye-i Beştepe 126 kuruş 24 para
Karye-i Tutmaç 295 kuruş 16 para
Karye-i Hâce Miriza 211 kuruş
Karye-i Karacaşar 211 kuruş
Karye-i Seyfik 633 kuruş

³⁴ Okunamadı

Karye-i Acıpınar 337 kuruş 24 para
Karye-i Boğazkesen 633 kuruş
Karye-i Mehmedik 84 kuruş 16 para
Karye-i Şahbey 126 kuruş 24 para
Karye-i Yassicabel 211 kuruş
Karye-i Ebüğen 84 kuruş 16 para
Karye-i Karagömlek 211 kuruş
Karye-i Ada 379 kuruş 32 para
Karye-i Budaklı 42 kuruş 8 para
Karye-i Kızılcakışla Kurbu Horhun 211 kuruş
Karye-i Tatlıcak 422 kuruş
Karye-i Kürt 379 kuruş 32 para
Karye-i Apardı 675 kuruş 8 para
Karye-i Apa 337 kuruş 24 para
Karye-i Hayırbey 464 kuruş 8 para
Karye-i Damlacık 295 kuruş 16 para
Karye-i Ağcaviran 126 kuruş 24 para
Karye-i Serpincik 168 kuruş 32 para
Karye-i Himmet Fakih 295 kuruş 16 para
Karye-i Hâcebeğler 422 kuruş
Karye-i Karapınar 168 kuruş 32 para
Karye-i Yenice kurbu Güllüce 84 kuruş 16 para
Karye-i Güllüce 468 kuruş 32 para
Karye-i Kaldı 274 kuruş 12 para
Karye-i Şimkürek 84 kuruş 16 para
Karye-i İmaret 126 kuruş 24 para
Karye-i Mescitli 84 kuruş 16 para
Karye-i Yeniköy 168 kuruş 32 para
Cem'an yekûn 40370 yalnız kırk bin üç yüz yetmiş kuruş.

Belge [84-1] Buyruldu [Görevlilerin Dikkat Edeceği Hususlar]

Devletlü Reşit Mehmet Paşa hazretleri tarafından eyâlet-i Sivas kaim-makamı Şakir Bey hazretlerine hitâben sâdir olan buyruldu-i sâmi sûretidir.

Kıdvetü'l-emâcid-i ve'l-a'yân hâcegân-ı Divan-ı Hümâyûndan Sivas eyaleti kaim-makamı izzetli Şakir Bey zîde-mecduhu ve şeri'at-şi'âr Sivas naibi efendi zide-fazluhu ve mefâhirü'l-emâsil-i ve'l-akran ve vücûh-ı memleket ve iş erleri zide-kadruhum inhâ' olunur ki, sen ki, mir-i muma-ileyhsin, tarafımızdan Sivas eyaletine kaim-makâm nasb ü ta'yîn eylediğimiz ecilden eyalet-i mezbûrenin ba-hususlar el-hâletü hâzihi orada meşta-nişin olan süvari asakir-i hassa-i şahane ve topcu alâylarının bi'l-cümle umûr ve hususatı ma'rifetinle idâre ve rü'yet olunmak matlub ve seninde vakt-i nakdin bu işlere mâhsûb iken bu esnada azline dair bazı ekâzîb neşriyle nüfuz-ı maslahatına sekte eylediği istimâ' kılınmış ve bu keyfiyet sana dahi gayet fütûr getürmüş olmakla imdi eyâlet-i mezbûre kaim-makamlığı kemâ-kân uhde-i liyakat ve hamiyetinde ibkâ ve takrîr olunmuş olduğundan nefesine ve umuruna aslâ ve kat'â futur getirmeyip kemâ-fi's-sabık umûr-i ibad ve bilad ve meham-ı saltanat-ı seniyyenin ber-vefk-i matlûb rü'yet ve tanzîmine ve ale'l-husus asâkir-i merkûmenin hüsn-i idaresine dikkat ve o günâ ekâzib ü erâcîf neşrine mütecasir olanları dahi bi't-taharrî ele getirerek tedibat-ı layikasının icrasına mübaredet ve siz ki, nâib ve vücûh ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz, siz dahi mîr-î mûmâ-ileyhi kema-fis-sâbık kaim-makam bilüb bir vechle emr ve ruyete mutaba'at ve o makule ekâzibe havale-i sem-i itibar idüb de mir-i mûmâ-ileyhin nüfûzına halel getirecek işde bulunacak olur ise keza icra-yı tedibinizde dakika fevt olmayacağını muhakkak bilip ana göre merasim-i ittifak ve mütâva'atına riayetle rıza-cûyâne harekete mübâderet eylemeniz bâbında divân-ı eyâlet-i Sivas ve Diyarbakır ve Rakka ve elviye-i Muş ve Çorum ve Amasya ve Divriği ve Mâ'den-i Hümâyûn ve Mursele-i Mâden-i Erganiden iş bu buyruldu tahrir ve ısdâr ile tesyâr olunmuştur. Bi-mennihi te'alâ vusulünde ber-mucib-i buyruldu amel ve hareket ve hilâfindan ittikâ ve mücânebet eylesiz deyu.

5 Za. Sene 1250. [5 Zi'l-ka'de 1250]

Belge [84-2] Fermân [1250 Senesi Sivas Masarifatı]

Kıdvetü'n-nüvvabi'l-müteşerri'in Sivas nâibi mevlânâ zîde-ilmuhu ve mefâhirü'l-emâsili ve'l-akrân âyân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zîde-

kadrehûm tevki'-i ref'-i hümâyûn vasıl olıcak ma'lum ola ki mukaddema sâdır olan fermân-ı âlî-şânım mücebince bu def'a Sivas kazasının elli senesi Muharremü'l-Harâm'ı guresinden Cemaziye'l-âhiresi gayetine gelince vuku' bulan masârfatının Der-saâdete vürûd eden mümzâ ve memhûr bir kıt'a tevzî' defterinin [...] ³⁵ bir yük dokuz bin yüz kırk dokuz kuruşa bâlîğ olmuş ve defter-i mezkûr bi't-tedkik [...] ³⁶ dokuz kuruşu tenzil ile gayr-i ez-harc hisse-i redif ma'-harc fermân-ı sahha'l-baki bir yüz seksen bin kuruşun tevzî'i irâde-i aliyyeme mütevakıf idüğü bu tarafda tedkîkad-ı vefâtda me'mur olan ricâl-i Devlet-i Aliyyemden hâlâ Haremeyn-i Şerîfeyn muhasebecisi iftihârü'l-ekâbir-i ve'l-ekarim Ali Raif zîde-uluvvuhu zîr-i deftere tahrir ve temhir etmiş ve defter-i mezkûr bâlâsına sahhı-keşîde olunarak îade ve irsâl kılınmış olmakla siz ki, nâib ve âyân ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz, vusul-i emri-i şerifemde sâlifü'z-zikr bir yük sekiz bin on kuruşu ma'rifetiniz ve cümle ma'rifetiyle kaza-i mezbûr ahalisine ta'dil ve tesviye şurutuna riayet olunarak tevzî' ve taksim ve yerli yerinden cemi' ve tahsîl ile mahallerine tediye ve teslime dikkat ve meblağ-ı mezbûrûn hîn-i tevzî'inde defter-i mezkura bir akçe zamm ve ilave olunmak veyahut tahsîldârîye nâmıyla ziyade akçe ahz ve tahsîl kılınmak lazım gelür ise bi't-tahkîk mütecâsir olanlarının haklarından gelineceği muhakkak ve mukarrer olduğuna binaen ana göre amel ve hareket ve mezid ihtimâm ve dikkat eylemeniz fermânım olunmağın mahsusen iş bu emri-i celilü'l-kadrim ısdâr ve tesyâr olunmuştur. İmdi keyfiyet ma'lûmunuz oldukta ber-vech-i muharrer amel ve harekete ziyade ikdam ve gayret ve meblağ-ı mezbûrun sûret-i tevzî' ve tahsîli bu tarafa dahi ma'lûm olmak için lazım gelen i'lâmının Der-saâdetime irsâl ve takdîmine musaraat ve muğayiri vaza' irâ'et-i ruhsat ile nefsinizi mühlikeye ilkadan tevakki ve mübâda'at eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki, vusûl buldukta bu babda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan fermân-ı vacibü'l-ittiba' ve lazimü'l-imtisalimin mazmun-ı itâ'at-ı makrunuyla amil olasız. Şöyle bilesiz, a'lâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fi evâil-i şehri-i Şevvâlî'l-mükerrem sene hâmsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi. evâil-i Şevvâlî'l Sene 1250 [evâil-i Şevvâl 1250]

Be-makâm-ı Kostantıniyye el-mâhrûse

³⁵ Silik olduğu için okunamadı

³⁶ Silik olduğu için okunamadı

Belge[85-1]Tevzî' ve Taksim Defteri [Sivas'ın Elli Senesi Masarifatı ile İlgili]

Bâdî-i defter oldur ki, mukaddemâ sâdır olan fermân-ı celilü'l-unvan mucibince bu def'a Sivas kazasının elli senesi Muharremü'l-harâmı guresinden Cemaziye'l-âhiresi gâyetine gelince vuku' bulan masârîfatın Der-saâdete vürûd eden mümzâ ve memhûr bir kıta' tevzî' defteri yekûnu bir yüz dokuz bin yüz kırk dokuz kuruşa bâliğ olmuş ve defter-i mezkûr bi't-tedkik iki bin yüz kırk dokuz kuruşa tenzîl ile gayr-i ez-harc hisse-i redif ma'-harc fermân-ı sahha'l-baki bir yük sekiz bin on kuruşun tevzî'ine irâde-i aliyye taalluk edip ol-bâbda şeref-efza-yı sahife-i sudur buyrulan emr-i celilü'ş-şân mantûk-ı münifi üzere mebâliğ-i mezkûr bir yük sekiz bin on kuruşu hâlâ Sivas kaim-makâmı devletlü Şakir Bey Efendi Hazretleri'nin inzimâm-ı rey-i devletleri ve cümle ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer' ile kaza-i mezbûr ahâlîsinin tâife-i esnâf ve mâhâllatına sicill-i mahfuzda mukayyed bindeleri ve hâneleri üzerlerine tâdil ü tesviye şurutuna riâyet olunarak tevzî' ve taksim olunan mebalîğın defteridir ki, ber-vech-i âti zikrolunur. Hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi min-şehr-i Zi'l-ka'deti'ş-şerîfe sene hâmsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi. 9 Zi'l-ka'de Sene 1250 [9 Zi'l-ka'de 1250]

Kırk dokuz senesi menzil ocaklığı 394 kuruş

Bâ-irâde-i seniyye Der-saâdete gönderilen on iki nefer kundakçı ve tüfekci ustâlârının beherine yüzellişer kuruşdan verilen harc-ı râh masârîfi 1800 kuruş.

Mir-livâ Devletlü ve Sâdullah Paşa ve Alî Paşa ve topçuların Mâlâtıya'ya azîmetlerinde kılavuzlarına verilen ücret 151 kuruş.

Hükkâm ve nüvvâbın harc imzâlârı hâlef ve selef beyinlerinde yevmi nısf hesabı üzere taksim olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âliyi getüren tatarlara verilen hizmet 30 kuruş.

Devletlü Sâdullah Paşa Hazretleri'nin ikâmet eylediği konağın su yolları tamiri için su yolcularına verilen masârîfat: 82,5 kuruş

Süvâri Asâkir-i Mansure mir-livâsı Mîrza devletlü Mehmet Bey tarafından ta'yîn olunan mihmandâr İsmâîl Ağa'ya verilen 250 kuruş.

Mîr-alâ-yı müşârün-ileyhe cânib-i vilayetden verilen bir re's esb baha 900 kuruş

Süvâri asâkir-i Hassa devletlü Reşit Paşa hazretlerinin hayme-nişin oldukları Kabak Meydanında ikamet eyledikleri hataplarını yarmağa ta'yîn olunan baltacılar ve hisselerine ta'yîn olunan nefer hizmetcilerine verilen ücret 911,5 kuruş.

Süvâri Asâkir-i Hassa Devletlü Reşit Paşa hazretleri konağına alınan leğen, ibrik bahasına verilen 80 kuruş.

Sancak masârîfindan ber-mûcib-i pusula şer'iyeye nefsi-i Sivas hissesine isabet eden 1693 kuruş.

Devletlü Reşit Paşa hazretlerinin Kabak Meydanında müddet-i ikâmetlerinde şâir ve hatap ve saman ve tayinât-ı sâirelerini nâkl iden (Araba: 266; fî: 5) yevmiyelerine verilen 1330 kuruş.

Top-keşân bargirleri için Taşhan civarında müceddeden inşa olunan ahırın ba-defter-i müfredât kereste ve mih ve amele masârifat-ı sâiresine verilen: 3910 kuruş.

Beylik Sarayı'nın su yollarının ta'mîr mäsârîfi ve su yolcularının ücretlerine verilen 165 kuruş.

Ba-emr-i âli ve bâ-buyruldu hazret-i veliyyü'n-niâm mürûr tezkerelerine dikkat olunmak ve firarî nizâmları ahz olunmak için vürûd eden kethüda kâtibi Alî Efendi'ye verilen hizmet 250 kuruş.

Devletlü Reşit Paşa hazretlerinin livasının Sivas'a teşrifinde Ankara mutasarrıfı devletlü İzzet Mehmet Paşa hazretlerinin taraf-ı devletlerinden ta'yîn buyrulan mihmandârı Yusuf Ağa'ya verilen hizmet 250 kuruş.

Sivas sancağından ba irâde-i seniyye Surre-i Hümâyûn emânetine tahsis buyrulan iki bin beş yüz kuruşdan Sivas'a isabet edip virilen 58,5 kuruş.

Samsun iskelesine çıkan mühimmâtın Sivas'a nakline me'mûr kaim-makam Mehmed Bey'e verilen harc-ı râh ve telef olan esb-bahasına verilen 2750 kuruş.

Umûr-i memleket için ba-mahzar ve ba-i'lam Malatya'ya veliyyü'n-niam efendimize gönderilen müderris efendilere verilen harç-ı rah 500 kuruş.

Sarây derununda cereâyân eden argın lağımları üzerinde olan arduçları çürümüş olduğundan lağımları tathîr ve üzerine firaş olunan arduç baha ve ameleleri yevmiyeleri masarifatlarına bâ-defter verilen ücret 1240 kuruş.

Piyade dokuzuncu mîr-alâyı saâdetlü Bekir Beye verilen esb-baha 1000 kuruş

İdare-i memleket için mübâyaa olunan beylik zahire anbarının döşemesi çürümüş olduğundan müceddeden ferş olunan mih ve taş ve kireç ve amele masârîfatı ber-mûcib-i defter-i müfredât 8945,5 kuruş.

Sivas'da meşta-nişîn olan süvâri asâkiri hayvanatları bend olunmak için saray ahurlarının ta'mîratına sarf olunan taş baş Behçet Bey'in konağı ahırlarına müceddeden yemliğin masârîfatı 1459 kuruş.

Mir-livâ devletlü Bekir Paşa hazretlerine verilen esb baha 1250 kuruş.

Süvâri asâkir-i hassa hayvanâtlarının saraydan mâadâ bağlanmak için beş adet ahurlarına müceddeden yemlik ta'mîratları masârîfatı ber-mûcib-i defter-i müfredat 6152 kuruş 23 para.

Elli senesi taksit-i sani imdadiye ve hazariyye ma'-hizmeti için verilen 323 kuruş.

Bi-tevfikullahi te'alâ müceddeden tahrîr olunan redîf Asâkir-i Mansûre taburuna binbaşı nasb olunan Alâaddin Paşa-zâde Mehmet Beye cânib-i vilayetten verilen esb-baha 1000 kuruş.

Sivas'da meşta-nişîn olan piyade dokuzuncu mir-livâ-yı Bekir Bey'in mevcut olan asâkirin ikâmet eyledikleri Taşhan ve Subaşı Hânı ahırları ta'miratlarına îcâb eden kereste ve mih ve kireç ve kerpiç ve amele masârîfatlarına ber-mûcib-i defter-i müfredât virilen: 6387,5 kuruş.

Kırk dokuz senesi taksit-i sani ref-i menzil bedeli ma-hizmet için verilen 1194 kuruş.

Muharrem tevzî'inden esnaf ve bazı mahallatta mümteniü'l-husul kılınan 23155 kuruş

Bekir Paşa livâsından Sivas'da terk eylediği hastâlârının ikâmet eyledikleri hasta hâne konağının muhafazaları zımında mefruşat ve tamirât ve masârîfat-ı sâirelerine ber-mûcib-i defter-i müfredât verilen 2211,5 kuruş.

Cem'an yekûn:

49074 kuruş 3 para

+03334 iş bu mebâliğin ber resm-i âdi ikişer akçeden îcâb eden altı aylık

53334 güzeştesi.

Nüfus nâzırı ser-bevvâbîn-i dergah-ı âli Ethem Bey'in altı aylık maaşı 50 kuruş

Müfit Bey'in altı aylık aylık ücreti 900 kuruş
[...]³⁷ şehir hâcelerine ücret 1000 kuruş
Şehir kethüdasına altı aylık ücret 250 kuruş
Kırk dokuz senesi taksit-i sâni mâl-ı muhassıllık 46250 kuruş
Sivas'dan Hafik nahiyesine kadâr mihmânlık için araba kirasına verilen 50
kuruş

Ber-mutâd defter buyruldu 2500 kuruş

Ber-mutâd esb-baha 1500 kuruş //[[Sayfa:86]]//

Ber-mutâd-ı res-i âyâniye 1000 kuruş

Harc-ı halâs 200 kuruş

Sarrafiye 150 kuruş

111634

-010000 ber-mutâd ifrâz

100634

002510 birer paradan hakim efendiye harc-ı imza

+00600 Ba-emr-i âli iki taksit ile Sivas sancağından müretteb ve matlub-ı
hazret-i cihandârî buyrulan dört yüz kese akçenin nısfı olan iki yüz
kese iâne.

109149 Cihadiyenin ikiyüz elli senesinde duhul eden kırk dokuz senesi
ruzi' semeninden taksit-i evvel olu

-002149 tenzil-i şed Sivas hissesine isabet eden

107000

+001010 gayr-i ez-hisse-i_redif harç-ı fermân

107010

-032000 mâhâllata ifrâz

76010

00000 iş bu yetmiş altı bin on kuruş tâife-i esnâfin sicill-i mâhfûzda

+01100 Bakkaldan mum-hâneye ifrâz mümteniü'l-husul
mukayyıt bindeleri üzerlerine tevzi' olundukta beher kuruşa yüz
yiğirmi altı kuruş on bir buçuk para iktizâ' eylediği.

³⁷ Silik olduğu için okunamadı

77110

Tâife-i Berber 7892 kuruş 33 para

Tâife-i Basmacı 1136 kuruş 24 para

Tâife-i Haffaf 114605 kuruş

Tâife-i Bakkal 11208 kuruş para

-01100 mumhaneye mümteniü'l-husul

10108

Tâife-i Kuyumcu 4467 kuruş 15 para

Tâife-i Börekci 1389 kuruş 6 para perişan olduğundan nisf-ı hissesine tarh olunur.

Tâife-i Attâr 3820 kuruş 5 para

Tâife-i Debbâğ 1660 kuruş 30 para

Tâife-i Tütüncü 52095 kuruş

Tâife-i Terzi 3820 kuruş 5 para

Tâife-i Kazgancı 2797 kuruş 13 para

Tâife-i Kazâz 1408 kuruş 6 para

Tâife-i Çilingir 2019 kuruş

Tâife-i Temürcü 1913 kuruş 12 para

Tâife-i Nalbant 1022 kuruş 36 para

Tâife-i Mûy-tâf 1597 kuruş 18 para

Tâife-i Sarrâc 1218 kuruş [...] ³⁸ para

Tâife-i Sipah pazarı 1660 kuruş 30 para

Tâife-i Berber 1904 kuruş 12 para

Tâife-i Göncü ve derici 650 kuruş

Tâife-i Semerci 1288 kuruş 3 para

Tâife-i Kılıccı 1155 kuruş 30 para

Tâife-i Tuzcu 3000 kuruş

Tâife-i Ekmekci 1200 kuruş

Tâife-i Bostancı 1250 kuruş

Tâife-i Hammâl Meydân 360 kuruş

Tâife-i Kürekci 600 kuruş

³⁸ Silik olduğu için okunamadı

Cem'an yekûn 76010 kuruş

Belge [86-1] Tevzî' ve Taksim Defteri [Sivas Merkez Mahallât Defteri]

Ber-vech-i bala belde-i merkume mahallatına ikraz olan otuz iki bin tahsîldârîye bin dokuz yüz on kuruşa cem'an otuz üç bin yüz on kuruşu cümle ma'ğrifetleri ve ma'rifeti şer' ile sicill-i mâhfûzda mukayyed olan hâneler üzerlerine tevzî' ve taksim olundukta beher hâneye dokuz kuruş iki akçe iktizâ' eden mahallat defteridir ki zikrolunur.

Memleketten ifrâz 32000 kuruş

Tahsîldârîye 1000 kuruş

Kolcu uşaklarına çizme baha 1100 kuruş

Beher hâneye dokuz kuruş bir buçuk akçe iktiza eyledi.

Yekûn 33110 kuruş

Mahalle-i Kösedere-i Müslim

Müslim 441 kuruş 33 para

Reâyâ +018 kuruş 01 para

459 34

Mahalle-i Akdeğirmen

Müslim 441 kuruş 33 para

Reâyâ +946 kuruş 30 para

1388 23

Mahalle-i Osman Paşa

Müslim 162 kuruş 12 para

Reâyâ +135 kuruş 10 para

297 22

Mahalle-i Kenîsa

Müslim 063 kuruş 05 para

Reâyâ +128 kuruş 15 para

1352 20

Mahalle-i Kurtmescidi

Müslim 27 kuruş 2 para

Reâyâ +18 kuruş 1 para

	45	3
Mahalle-i Ağcabölge		
Müslim	279 kuruş	21 para
Reâyâ	<u>+721 kuruş</u>	<u>13 para</u>
	1000	34
Mahalle-i Çavuşbaşı Müslim	523 kuruş	
Mahalle-i Ece		
Müslim	973 kuruş	32 para
Reâyâ	<u>+1163 kuruş</u>	<u>06 para</u>
	2136	38
Mahalle-i Örtülüpınar		
Müslim	135 kuruş	10 para
Reâyâ	<u>+784 kuruş</u>	<u>18 para</u>
	919	28
Mahalle-i Üryân-i Müslim		
Müslim	288 kuruş	21 para
Reâyâ	<u>+ 577 kuruş</u>	<u>03 para</u>
	865	24
Mahalle-i Baldırpazarı		
Müslim	054 kuruş	4 para
Reâyâ	<u>+865 kuruş</u>	<u>24 para</u>
	919	28
Mahalle-i Üryân-i Zimmî		
Müslim	0432 kuruş	32 para
Reâyâ	<u>+1073 kuruş</u>	<u>00 para</u>
	1505	32
Mahalle-i Kösedere-i zimmî		
Müslim	243 kuruş	18 para
Reâyâ	<u>+874 kuruş</u>	<u>25 para</u>
	1118	3
Mahalle-i Küçük Bengiler		
Müslim	036 kuruş	3 para

Reâyâ +883 kuruş 25 para
919 28

Mâhâle-i Bazar

Müslim 0018 kuruş 1 para

Reâyâ +1605 kuruş para
1623 1

Mahalle-i Kal'a-i Atik

Müslim 180 kuruş 13 para

Mahalle-i Kal'a-i Cedit

Müslim 72 kuruş 5 para

Reâyâ +18 kuruş 1 para
90 6

Mahalle-i Abdu'l-vahab Gazi Müslim 76 kuruş 5 para

Mahalle-i Kılavuz Müslim 270,5 kuruş

Mahalle-i Hâce Mehmet Müslim 477 kuruş 35 para

Mahalle-i Hâce Mâhmud

Müslim 216 kuruş 16 para

Reâyâ +090 kuruş 07 para
306 23

Mahalle-i Hâce Velî

Müslim 252 kuruş 19 para

Reâyâ +306 kuruş 23 para
559 2

Mahalle-i Hâce Zâhid

Müslim 306 kuruş 23 para

Reâyâ +144 kuruş para
451 23

Mahalle-i Sofu Himmet Müslim 261,5 kuruş

Mahalle-i Zâviye-i Alîbaba 261,5 kuruş

Mahalle-i Alîbâba

Müslim 387 kuruş 29 para

Reâyâ +027 kuruş 02 para

	414	31
Mahalle-i Gökçebostan		
Müslim	252	kuruş 19 para
Reâyâ	<u>+027</u>	<u>kuruş 02 para</u>
	279	21
Mahalle-i Bahtiyarbostanı		
Müslim	369	kuruş 27 para
Reâyâ	<u>+045</u>	<u>kuruş 00 para</u>
	414	27
Mahalle-i Oğlançavuş		
Müslim	225	kuruş 17 para
Reâyâ	<u>+063</u>	<u>kuruş 05 para</u>
	288	22
Mahalle-i Sarışeyh		
Müslim	468	kuruş 35 para
Reâyâ	<u>+558</u>	<u>kuruş 21 para</u>
	1027	16
Mahalle-i Hammâmardı		
Müslim	216	kuruş 16 para
Reâyâ	<u>+063</u>	<u>kuruş 05 para</u>
	279	21
Mahalle-i Küçükminare		
Müslim	802	kuruş 20 para
Reâyâ	<u>+207</u>	<u>kuruş 15 para</u>
	1009	35
Mahalle-i Temürcülerardı		
Müslim	234	kuruş 18 para
Reâyâ	<u>+991</u>	<u>kuruş 32 para</u>
	1226	12
Mahalle-i Kırıcık		
Müslim	081	kuruş 6 para
Reâyâ	<u>+180</u>	<u>kuruş 14 para</u>

	261	20
Mahalle-i Şah Hüseyin		
Müslim	243	kuruş 18 para
Reâyâ	<u>+171</u>	<u>kuruş 13 para</u>
	414	31
Mahalle-i Hâmurkesen Müslim 288 kuruş 21 para		
Mahalle-i Ferhadbostanı		
Müslim	180	kuruş 13 para
Reâyâ	<u>+ 162</u>	<u>kuruş 12 para</u>
	342	25
Mahalle-i Keçibula		
Müslim	225	kuruş 17 para
Reâyâ	<u>+099</u>	<u>kuruş 07 para</u>
	324	24
Mahalle-i Tokmakkapı		
Müslim	233	kuruş 18 para
Reâyâ	<u>+180</u>	<u>kuruş 14 para</u>
	413	32
Mahalle-i Paşabey		
Müslim	279	kuruş 21 para
Reâyâ	<u>+ 018</u>	<u>kuruş 01 para</u>
	298	22
Mahalle-i Köhne Civan		
Müslim	136	kuruş 3 para
Reâyâ	<u>+360</u>	<u>kuruş 27 para</u>
	396	30
Mahalle-i Ganem Müslim 306 kuruş 23 para		
Mahalle-i Billur Müslim 523 kuruş		
Mahalle-i Abdulkerim Müslim 270,5 kuruş		
Mahalle-i Hâce İmâm		
Müslim	108	kuruş 8 para
Reâyâ	<u>+523</u>	<u>kuruş para</u>

632 8

Mahalle-i Câm-i Kebîr

Müslim 225 kuruş 12 para

Reâyâ +649 kuruş 13 para

874 25

Mahalle-i Veledebey Müslim 181 kuruş 13 para

Mahalle-i Zilkar Müslim 180 kuruş 14 para // [Sayfa 87] //

Mahalle-i Hâce Hüссâm Müslim 99 kuruş 7 para

Mahalle-i Yahyabey

Müslim 387 kuruş 29 para

Reâyâ +018 kuruş 01 para

405 30

Mahalle-i Şems-î Ferrâş Müslim 640 kuruş 7 para

Mahalle-i Kabalı Müslim 297 kuruş 22 para

Mahalle-i Gökhüссâm Müslim 126 kuruş 9 para

Mahalle-i İmaret Müslim 360 kuruş 17 para

Mahalle-i Bâb-ı Kayseri

Müslim 784 kuruş 18 para

Reâyâ +712 kuruş 13 para

1496 31

Mahalle-i Kal'aardı Müslim 435 kuruş 19 para

Mahalle-i Gök Medrese Müslim 513 kuruş 38 para

Mahalle-i Hâce Alî Çavuş Müslim 126 kuruş 9 para

Mahalle-i Şeyhçoban Müslim 270,5 kuruş para

Cem'an yekûn: 33110 kuruş devletlü Reşit Mehmet Paşa efendimiz
hazretlerinin ibka emrinin masarifi kaydıdır.

Harrehu el-fakir ileyhi Müftizade es-Seyyit Ataullah El-muvalla hilafe bi-
medine-i Sivas

Belge [87-1] Buyruldu [Mutasarrıfların Dikkat Edeceği Hususlar]

Düstûr-ı mükerrerem ve muazzam müşîr-i müfahham ve muhterem nizâmü'l-
âlem, müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb, mütemmim-i mehâmmi'l-enâm
bi'r-reyi's-sâ'ib, mümehhid-i bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl, müşeyyid-i erkâni's-

sa'âdeti ve'l-iclâl, el-mahfûfu bi-sünûf-i avâtîfî'l-melîki'l-a'lâ hâlâ Dıyarbakır ve Rakka ber-vech-i muhassillık Sivas vâlisi ve Maâden-i Hümâyûnlar emini sadr-ı sâbık vezîrim Mehmet Reşit Paşa edâmallâhü teâlâ icla'lehu tevkî-i refî-i hümâyûn vasıl olıcak ma'lûm ola ki sen ki vüzerâ'-yı i'zâmının bera-yı nâmdârı ve vükela-yı fihamım umûr-dide ve kâr-güzârı ve şece'at-şîârı olup her vecihle senaveri inâyet şayeste-i âtifet olduğunun ecilden Muş ber-vech-i muhassillık Çorum ve Divriği sancaklârı ve Maâden-i Hümâyûnlar emânet-i ilhakıyla eyâleti merkûmeden bundan akdem sana tevcîh olunarak üzerinde olmakla hakkında mezîd-i inâyet-i aliyye-i şahâne ve mezid-i rif'ati seniyye-i pâdişahânem zuhûra getirilip iş bu bin iki yüz elli senesi Şevvâli'l-mükerreminin beşinci gününde avâtîf-ı âliyye-i mülukane avarif-i behiyye-i tâc daranemden şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı şahânem mucebince elviye-i mezburun ve Maâden-i Hümâyûnlar emaneti ilhakıyla eyâleti merkumdan yine sana ibka ve mukarrer kılınmakla kemâ-kân mutasarrıf olmak emrolmuştur. Buyurdum ki, hatt-ı hümâyûn-ı inâyet- makrumumla sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim mucebince Muş ve ber-vech-i muhassillık Çorum ve Divriği sancaklârı Maâdin-i Hümâyûnlar emaneti ilhakıyla zıkr olunan Dıyarbakır ve Rakka ve ber-vech-i muhasillık Sivas eyâletlerine kemâ-kân sen mutasarrıf olup zaptu rabt-ı memleket himâyet ve siyanet-i raiyyet bâbında def' ve ref'-i ta'adiyyat ve mezalimden ve mal-ı mûkayyedlerini vakt-ü zamanıyla mahalline te'diyesinde ve sâir fermânım olan hidemât-ı aliyemin eda ve temşiyet ve tekmilinde bezl-i iktidara say-i bi-şumar eyleyip min-ba'd fukara-yı raiyyet ve sükkan-ı vilayet nizam-ı memlekete bir vecihle zulüm ve teaddi ve tecavüzden begayet ihtiras ve içtinab üzere olasın. Şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis min-şehr-i Şevvâli'l-Mükerrem sene hâmsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi.5 Şevvâl 1250 [5 Şevvâl 1250]

Be-makâm-ı Kostantniyye el-mâhrûse.

Ve mücebince devletlü veliyyü'n-niâm efendimizden vürûd bir kıta buyruldu-i samilerinin kaydıdır.

Tububalehu asluhû'l-âli [...] ³⁹ Mehmet el-muvalla hilafe bi-kaza-i Harput gufira lehu [...] ⁴⁰

³⁹ Okunamadı

⁴⁰ Okunamadı

Belge [87-2] Buyruldu [Görevlileri İhtar ile İlgili]

Kıdvetü'l-emâcid-i ve'l-a'yan hâcegân-ı Divân-ı Hümâyûndan Sivas eyâleti kaim-makamımız izzetlü bey zîde-mecduhu şeri'a't-şîâ'r nâibi faziletlü efendi zîde-fazluhu ve mefâhirü'l-emâsil-i ve'l-akrân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle işleri zîde-kadrehûm inhâ olunur ki, iş bu iki yüz elli senesi Şevvâlî'l-mükerreminin beşinci günü vuku' bulan tevcîhat-ı hümâyûndan uhdemizde olan eyâlet ve elviye ve Maâdin-i Hümâyûn emâneti kemâ-kân ibkâ buyrulmuş ve ol bâbda şeref-sudur ve vürûd iden emr-i alinin bir kıta sûreti ihrâc ettirilerek da'b-ı kâdim üzere i'lan ve işaat zımnında tarafınıza irsâl olunmuş olduğu ma'lûmunuz oldukta her halde dua-yı devam-ı ömr ü şevket-i cenab-ı pâdişahiye müdâvemet ve rıza-cuyâne harekete dikkat eylemeniz bâbında divân-ı eyâlet-i Sivas ve Rakka ve Dıyarbakır ve elviye-i Muş ve Çorum ve Amasya ve Divriği ve emânet-i Maâdin-i Hümâyûn ve arâm-gâh-ı Trabzon'dan iş bu buyruldu tahrir ve ısdâr ve irsâl ve tesyâr kılınmıştır. İnşallahü teâlâ vusûlünde gerekdir ki ber-mûcib-i buyruldu amel ve hareket eyleyesiz deyu.

Fi 5 Ra. Sene 50. [5 Rebi'ü'l-ahir 1250]

Belge [87-3] Tereke Defteri [Abdulkadir Bin Mustafa'nın Tereke Defteri]

Medine-i Sivas mâhallatından Bâb-ı Kayseri Mâhâllesi sakinlerinden iken bundan akdem fevt olan Abdulkadir bin Mustafa nâm müteveffânın verâseti zevcesi Ümmügülsüm ve sulb-i kebir oğlu gaib-i ani'l-beled Hüseyin nâm kimesnelere inhisarı inde's-şeri'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra müteveffa-yı merkûmun terekesi ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-fer'izeti's-şer'iyye tevzî' ve taksim defteridir ki, zikrolunur.

Fi. 21 Ra. Sene 250. [21 Rebi'ü'l-ahir 1250]

Şilte minder kıymeti 10 kuruş

Müsta'mel kilim kıymeti 10 kuruş

Dimi yasdık 1 çit döşek 1 çit yorgan 1 kıymeti 80 kuruş

Mû keçe 1 kıymeti 25 kuruş

Çuval kıymeti 15 kuruş

Sagîr fiske 1 kıymeti 3 kuruş

Köhne çuha entârî 1 şalvar 1 silah1 köhne kuşak 2 abaniye 1 kıymeti 65 kuruş

[...] ⁴¹ 1 fes köhne 3 [...] ⁴² cezve çift kıymeti 35 kuruş
Fincan 2 zarf 1 kıymeti 5 kuruş
Cezve sagîr 1 kıymeti 2 kuruş
Çit maa 1 kıymeti 10 kuruş
Çamaşır kazanı 1 hoşab tası 2 kıyye 4 kıymeti 60 kuruş
Pala bıçak 1 kıymeti 10 kuruş
Ayak keseri 1 balta 1 kazma 1 burgu 1 iyi demir 1 örs 1 çekiç 1 kıymeti 20
kuruş
Araba maa takımı 1 kıymeti 60 kuruş
Hatap araba 2 kıymeti 30 kuruş
Hurde-vât-ı menzil kıymeti 5 kuruş
Mahalle-i merkûmede bir bâb bir samanlık ve bir miktar arsa kıymeti 230
kuruş
Der-zimmet Kıytır Mustafa'da öküz parası 200 kuruş
Der-zimmet Çolak Yakupoğlu 11 kuruş
Cem'an yekûn 886
Ve minhâl-ihrâcât
Techîz ve tekfîn 100 kuruş
Mehri'z-zevceti'l-mezbûre Ümmügülsüm 145 kuruş
Bundan akdem olmazdan mukaddem verilen resm 36 kuruş
Li't-taksim-i beyne'l-verese
Sahha'l-bâki 605 kuruş
Li-zevci'l-mezbûre Ümmü Gülsüm 75 kuruş 25 para
Li-binti'l gaib-i merkum Hüseyin 529 kuruş 15 para

Belge [87-4] Tereke Defteri [Abdulkadir'in Tereke Defteri]

Yine mahalle-i mezbûrede iken bundan akdem müteveffiye olan Medine binti Mustafa nâm müteveffiyenin veraseti li-ebeveyn er-karındaşı Abdulkadir ve li-ebeveyn kız karındaşı Kezban'a inhisarından sonra müteveffiye-i mezbûrenin

⁴¹ Okunamadı

⁴² Okunamadı

terekeşi ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve beyne'l-verese tevzi' ve taksim defteridir ki zikr olunur. Sahn.

Çit yorgan 1 yasdık 1 dimi döşek 1 kıymeti 80 kuruş
Çuval 2 kıymeti 20 kuruş
Çuval 3 kıymeti 15 kuruş
Sac 1 kıymeti 5 kuruş
Aşurma 1 kıymeti 35 kuruş
Hammâm esbâbı takımı 1 kıymeti 3 kuruş
Cem'an yekûn 170-4,5 [Resm-i kısmet] =165,5

Belge [88-1] Tereke Defteri [Artin Veled-i Hacar'ın Tereke Defteri]

Medine-i Sivas'da vâki' Bâb-ı Kayseri Mâhâllesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Artin veled-i Hacar nâm hâlikin verâseti zevcesi Pirik ve sülb-i kebîr oğlu Bogos ve Musen nâm zimmîlere inhisarı inde'ş-şeri'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra kable'l-kassama mesfûr Bogos dahi hâlik olup veraseti zevcesi Anna binti Kirkor ve sulbîyye-i sagîre kızları Marmıye ve Takuk anası mersûme Pirik ve li-ebeveyn er-kârındaşı mesfûr Musen nâm nasrâniyyelere inhisarı inde'ş-şeri'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra hâlikân-ı mesfûrânların terekeleri marifet-i şer' ile tahrîr ve alâ-vechi'l-münâsaha beyne'l-verese bi'l-feraizeti'ş-şer'ıye tevzî' ve taksim defteridir ki, ber-vech-i âti zikrolunur.

Fi 3 Z. Sene 1250 [3 Zi'l-hicce 1250]
Çit döşek 1 yorgan 1 yasdık 1 kıymeti 80 kuruş
Def'a çit döşek 1 yorgan 1 şilte yasdık 1 kıymeti 80 kuruş
Alaca kilim 2 cecim 2 kıymeti 80 kuruş
Çit yorgan 1 şilte döşek 1 çit yasdık 1 kıymeti 100 kuruş
Def'a çit yorgan 1 döşek 1 yasdık 1 kıymeti 80 kuruş
Sagîr çaput çit minder 18 sagîr yasdık 1 kıymeti 80 kuruş
Çit döşek 1 yorgan 1 yasdık 1 kilim 1 çit çaput minder 1 kıymeti 110 kuruş
Kebîr çuval 4 sagîr çuval 4 kıymeti 100 kuruş
İlik dirhem 400 kıymeti 10 kuruş
Beyaz önük 3 kıymeti 10 kuruş
Şâl halı 6 kıymeti 3 kuruş

Çuha cebe 2 kuşak 2 kıymeti 180 kuruş
Sim bıçak maa zincir 1 kıymeti 60 kuruş
Zer yüzük 2 kıymeti 25 kuruş
Hurde-vât-ı hane kıymeti 40 kuruş
Dakik kile 2 kıymeti 200 kuruş
Yarma bulgur kile 4 kıymeti 30 kuruş
Rugan sade kıyye 5 kıymeti 40 kuruş
Hatap araba 3 kıymeti 40 kuruş
Çuval 1el 1 makras 1 sağır şamdan 1 kıymeti 10 kuruş
Evân-ı nuhâs 54 kıymeti 864 kuruş
Mahalle-i merkûmede vâki' mülk menzil kıymeti 600 kuruş
Cem'an yekûn 2822 kuruş
Ve minhâl-ihrâcât:
Mürdiyye masârîfi 50 kuruş
Resm-i kısmet: 71 kuruş
Kâtibiyye-çuhadârîyye-ihzariye: 20 kuruş
Li't-taksim-i beyne'l-verese
Cem'an yekûn:
2682 kuruş
Sâhha'l-bâkî
Hisse-i li-zevceti'l-mezbûre Pirik
335 10 para zevci Artin zimmîden
+195 22,5 para oğlu Takuk'dan
530 32,5 kuruş
Hisse-i binti'l-mesfûr Musis
1173 15 para babası Artin'den karındaşı Museb
+ 48 35 para karındaşı
1222 10
Hisse-i li-zevceti'l-mersume Artin 164 kuruş 27 para
Hisse-i li-binti'l-mersûme Marmiyeye 391 kuruş 5 para
Hisse-i li-binti'l-mersûme Takuk 391 kuruş 5 para

Belge [88-2]Kassam Defteri [Yemenlioğlu Osman Ağa'nın Kassam Defteri Sûretidir.]

Yemenlioğlu müteveffâ Osman Ağa'nın kassam defteri sûretidir.

Medine-i Sivas mahallâtından Küçükminare Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem fevt olan Oturakçı Yemenli-zâde Osman bin Ahmet nâm müteveffanın veraseti zevcesi Fâtıma binti Mustafa ve sulbîyye-i sagîre kızları Şerîfe ve li-eb er kârındaşı mefkûd Ömer nâm kimesnelere inhisarı inde'ş-şeri'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra müteveffâ-yı merkûmun terekesi ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l ferâ'izeti'ş-şeri'yye tevzî' ve taksim defteridir ki zikrolunur.

Fi 27 [...] ⁴³ Sene 1250. [27 [...] ⁴⁴ 1250]

Sivas-kârı çit yüzlü yasdık 9 kıymeti 135 kuruş

Köhne çit yüzlü yasdık 4 kıymeti 40 kuruş

Müsta'mel orta 1 kıymeti 50 kuruş

Şilte mâhad 2 köhne mitil 1 kıymeti 40 kuruş

Şilte mahat 2 köhne mitil 1 kıymeti 40 kuruş

Cedit çit mahat 1 yüz yasdığı 1 kıymeti 40 kuruş

Kütahya-karî tabak 12 kıymeti 18 kuruş

İmadiyeti'l-İslam 1cild kıymeti 10 kuruş

Şamdan 1 fiske 1 kıymeti 25 kuruş

Yasdık üzerine peşkir makat 1 kıymeti 30 kuruş

Döşek 2 kıymeti 40 kuruş

Yorgan 3 kıymeti 120 kuruş

Köhne yorgan 2 kıymeti 30 kuruş

Kehribar imâme 3 som imâme 2 takımı 1 maa çıkılar kıymeti 600 kuruş

Müsta'mel halı seccade 2 kıymeti 30 kuruş

Müsta'mel çit yorgan derunları çaput minder 5 kıymeti 25 kuruş

Köhne yan 1 kıymeti 15 kuruş

Fosfor 1 fincan 1 sarı zarf 9 tabak 1 kıymeti 25 kuruş

Köhne kilim 2 kıymeti 30 kuruş

Cezve 1 ibrik 1 kebîr ibrik 1 kıymeti 25 kuruş

⁴³ Silik olduğu için okunamadı

⁴⁴ Silik olduğu için okunamadı

Evân-ı nuhâs 415 kıymeti 415 kuruş
Köhne müsta'mel çuval 2 kıymeti 6 kuruş
Dakik çuvalı 3 kıymeti 30 kuruş
Hızar tahtası 28 hatıl 20 kıymeti 34 kuruş
Nukud-ı mevcudu kıymeti 1575 kuruş
Üzerinin esvâbı çuha cepe1 kıymeti 150 kuruş
Tosya-kârî kuşak 1 kıymeti 20 kuruş
Bez entârî 1 kıymeti 15 kuruş
Köhne çuha çakşır 1 kıymeti 30 kuruş
Ahmediye fes 1 kıymeti 3 kuruş
Saat 2 kıymeti 500 kuruş
İki kulplu sagîr kazan 1 kıymeti 50 kuruş
Dakik kile 2 kıymeti 160 kuruş
Hatab araba 6 kıymeti 70 kuruş
Rugan batman 1 kıymeti 30 kuruş
Mum batman 1 kıymeti 24 kuruş
Hurde-vât-ı hâne 20 kuruş

Mahalle-i merkûmede vâki' seküsü ile bir bâb kış evi bir bahçe bir bâb ve taşra avluda ve yine kış evi ve fevkani bir odası harem avlusu ve taşra avluda tarikini müştemil kıymeti 2500 kuruş.

Ve taşra oda yine kış evi ve fevkani harem odası ve avluda rub' hissesi 500 kuruş

Cem'an yekûn 5549,5 kuruş

Nısfı müteveffâ-yı mezburun ve nısf-ı aheri li-eb er karındaşı mefkud Ömer ile mal-ı müşterek eşyâları beyan.

Köhne yan kıymeti 10 kuruş
Köhne çit yüzlü yasdık 8 kıymeti 80 kuruş
Mangal 4 kıymeti 60 kuruş
Kilim 1 kıymeti 30 kuruş
Güğüm 1 kıymeti 25 kuruş
Sini 1 kıymeti 30 kuruş
Kazan 1 tencere 1 tava 1 kıymeti 30 kuruş

Evân-ı nuhâs 13 kıymeti 130 kuruş

Döşek 1 kıymeti 40 kuruş

Çuval 1 kıymeti 15 kuruş

Cem'an yekûn:

450 mefkud Ömer'in hissesi

+225 müteveffâ-yı merkûm Osma'nın hissesi

225

Müteveffa-yı merkûm Osman Ağa'nın oturakçı dükkanında olan eşyâsı beya olunur.

Telli kese 1 kıymeti 3 kuruş

Parçası halı 1 kıymeti 12 kuruş

Bıçak kıymeti 5 kuruş

Bedeste parçası 2 ve şal kese kıymeti 6 kuruş

Çekmece derununda hurda kıymeti 10 kuruş

Köhne imâme 1 kıymeti 20

Takımlı duhân çıkı 3 çuha cepken 2 iki kehriba biri kemik 30 kuruş

Çuha cepken 2 kıymeti 50 kuruş

Kubur çift 1 kıymeti 3 kuruş

Siyah peçeli başlık 3 vezne 1 kıymeti 16 kuruş

[...] ⁴⁵ 2 kıymeti 13 kuruş

Su tası 1 fincan kutusu 1 kıymeti 5 kuruş

Tepsi 1 köhne gömlek 1 kıymeti 3 kuruş

Köhne barudi cebe 1 kıymeti 8 kuruş

Yan kilim 1 köhne kilim 1 kıymeti 30 kuruş

Müsta'mel halı seccade 1 kıymeti 48 kuruş

Köhne kilim 1 kıymeti 10 kuruş

Köhne kutnî entârî 1 kıymeti 20 kuruş

Köhne beyazlı entârî 1 kıymeti 10 kuruş

Köhne samur tulum 1 kıymeti 50 kuruş

Minder 3 kıymeti 15 kuruş

Çiçekli entârî 1 cepkenli hırka 1 bohça 1 kıymeti 250 kuruş

⁴⁵ Okunamadı

Keza entârî iş 1 kıymeti 80 kuruş
Köhne üsküfeden işlik 2 kıymeti 10 kuruş
Çuha miltan1 kıymeti 40 kuruş
Kollu çuha mintan 1 kıymeti 60 kuruş
[...]⁴⁶ entârî 1 kıymeti 20 kuruş
Enfiye tepsi 12 kıymeti 30 kuruş
Lâciverdî şal kuşak 1 bohça 1 kıymeti 60 kuruş
Acem şalı 1 kıymeti 80 kuruş
Trablusi 1 kıymeti 80 kuruş // [Sayfa 89]//
Libade entârî 1 çiçekli libada 1 kıymeti 151 kuruş
Kadife cepken 1 kıymeti 50 kuruş
Peşkir 1 kıymeti 2 kuruş
Merkub kıymeti 8 kuruş
Def'a bohça kuşak 2 işlik 2 kıymeti 60 kuruş
Mavi çuhadan kollu mintan 1 kıymeti 25 kuruş
Beyaz çarşaf 1 kıymeti 10 kuruş
Duhân kesesi 1 [...] ⁴⁷ 1 kıymeti 20 kuruş
Çit top yarım kıymeti 25 kuruş
İşlemeli avlu 1 kıymeti 13 kuruş
Def'a fes 1 kıymeti 20 kuruş
Maşa 17 kıymeti 34 kuruş
Der-zimmet-i Oturakçı Recep'te 28 kuruş
Der-zimmet-i Poşaoğlu Pilyus'da 15 kuruş
Der-zimmet-i Kavvâsbaşı Hâlil Ağada 10 kuruş
Der-zimmet-i Tahillioğlu Keleş'de 4 kuruş 25 para
Der-zimmet-i Hâce Ömer Ağa'nın Aişe karıda 6 kuruş
Der-zimmet-i Keleş Efendi'nin oğlunda bâkî 25 kuruş 25 para
Der-zimmet-i Nebi Kavvas'da 24 kuruş 4 para
Der-zimmet-i Zebûn-zâde Mustafa Efendi'de 16 kuruş
Der-zimmet-i Komşusu Şerîfe Hâtûn'da 2 kuruş

⁴⁶ Okunamadı

⁴⁷ Okunamadı

Der-zimmet-i Tirkeşoğlu Deli İbrâhim'de 5 kuruş 5 para
Der-zimmet-i Komşusu Alî Efendi'de 5 kuruş
Der-zimmet-i Kazzâz İbrâhim Ağa'da 75 kuruş
Der-zimmet-i Hurdacıların Şeyh zevcesinde 15 kuruş
Der-zimmet-i Cücüğünoğlu Hâce Efendi'de 20 kuruş
Der-zimmet-i Efendininioğlu Mustafa Ağa'da 96,5 kuruş
Der-zimmet-i Deli Abdulla'da 1 kuruş
Der-zimmet-i Büyük emmisinde 15 kuruş
Der-zimmet-i Tahıllıoğlu Mehmet Ağa'da 19,5 kuruş
Der-zimmet-i Hâce Ömer Ağa'da 199 kuruş 5 para
Der-zimmet-i Lezgi Davit Bey'de çuvalı baha 14 kuruş
Der-zimmet-i Tokuş Ağası Mustafa Ağa'da 7 kuruş
Der-zimmet-i [...] ⁴⁸ Osman Ağa'da 51 kuruş
Der-zimmet-i Zaim Ağanın Alî Ağa'da 545 kuruş
Der-zimmet-i Alî Efendi ile işsiz iken iştirak 25 kuruş
Der-zimmet-i el-Hâc Zaim Ağa ve Handanoğlu ile bahalarından avanelerinde
230 kuruş
Der-zimmet-i Hâce Rakım Ağa ve Hâce imâm ile dört parçadan esvabından
60 kuruş.
Der-zimmet-i Def'a Hâce Rakım Ağa ve Hâce imam ile çuha cepken 15
kuruş 27 para.
Karacakoğlu Ali ile siyah maşlak baha 35 kuruş
Kollu çuha mintan 1 kıymeti 20 kuruş
Der-zimmet-i Terzi Vartanis'te 65 kuruş
Der-zimmet-i Uzun Seyyid 23 kuruş
Cem'an yekûn 8438 kuruş 32 para
Ve minhâ el-ihrâcat:
Resm-i kısmet-i âdi: 210 kuruş
Techîz-i tekfîn 240 kuruş
Mehr-i li-zevcetü'l-mezbure Fâtıma Hâtûn 170 kuruş

⁴⁸ Silik olduğu için okunamadı

Müteveffâ-yı mezbûr Osman Ağa'ya dükkan sermayesi olarak Macuncu-zâde Hâce Alî Efendi'ye verilen sermâye 3000 kuruş.

Yekûn der-zimmet 3620

Sahha'l-bâki 4818 kuruş 17 para

Hisse-i li-zevceti'l-mezbûre Fâtıma 602 kuruş 12 para

Hisse-i li-binti'l-sagîrû'l-mezbûre Şerife 2489 kuruş 85 para

Hisse-i li-mezbûr mefkud Ömer 1806 kuruş 36 para

Mefkud ve merkum Ömer ile li-eb kârındaşı müteveffâ-yı merkûm Osman ile bâladâ muharrer iştiraken eşyâdan mefkudun güzeşesi.

Köhne yan kıymeti 10 kuruş

Köhne çit yüzlü yasdık 8 kıymeti 80 kuruş

Mangal 4 kıymeti 60 kuruş

Kilim 1 kıymeti 30 kuruş

Güğüm 1 kıymeti 25 kuruş

Sini 1 maa kıymeti 30 kuruş

Kazan 1 tencere 1 tava 1 kıymeti 30 kuruş

Evân-ı nuhâs 13 kıymeti 130 kuruş

Döşek 1 kıymeti 40 kuruş

Çuval 1 kıymeti 15 kuruş

Cem'an yekûn:

451 kuruş müteveffâ-yı merkûm Osman Ağa'nın nısf hissesi

-220 kuruş mefkud ve merkûmun nısf hissesi

225

Belge [89-1] Tereke Defteri [Mustafa Bin El-Hâc Selim'in Tereke Defteri]

Medine-i Sivas'da Câmî-i Kebîr Mahallesi ahâlîsinden iken fevt olan Mustafa bin el-Hâc Selim nâm müteveffânın verâseti zevcesi Fâtıma binti Mustafa ve vâlidesi Mevlüde ve sulb-i sagîr oğlu Alî ve sulbîyye-i sagîre kızı Zeyneb'e inhisarı lede't-tahakik müteveffâ-yı mezbûrun terekesi tahrîr ve verâse-i mezburûna taksim defteridir ki, ber-vech-i âti zikrolunur.

Fi 15 Z. Sene 250. [15 Zi'l-hicce 1250]

Müsta'mel çit döşek 1 müsta'mel alaca yorgan 1 müsta'mel çit yasdık 1 kıymeti 50 kuruş.

Müsta'mel çit yasdık 4 kıymeti 50 kuruş

Müsta'mel kilim 1 kıymeti 30 kuruş

Köhne halı 1 kıymeti 3 kuruş

Şamdan 1 kıymeti 10 kuruş

Mirat 3 kıymeti 30 kuruş

Sedefli siyah kaşık 1 deste kıymeti 15 kuruş

Göğez bohca kuşak 1 kıymeti 15 kuruş

Kuşhâne kapaklı sahan 5 sagîr yufka hoşab tası 5 sagîr yoğurt tası 2 def'a bir dahi mecmu'u batman 1 kıymeti 120 kuruş

Kapaksız abdes leğeni 1 ve ibrik 1 kıymeti 20 kuruş

Müsta'mel kulpsuz kazan 2 kıymeti 10 kuruş

Fincan 3 tombak zarfi 3 tabak 1 cezve 1 kıymeti 10 kuruş

İngiliz-kârî çit endaze 17 kıymeti 35 kuruş

Def'a çit endaze 15 kıymeti 30 kuruş

Yeşil patiska endaze 24 kıymeti 60 kuruş

Siyah patiska endaze 15 kıymeti 30 kuruş

Ocak merkebi 1 sagîr maşal kıymeti 3 kuruş

Mahalle-i merkûmede nısf mülk menzil:900 kuruş

Cem'an yekûn 1426 kuruş

Ve minhâl- ihrâcât

Resm-i kısmet-iâdi 35,5 kuruş

Katibiyye ve kaydiyye ve ihzâriyye 17 kuruş 30 para

Mehr-i li-zevceti'l-mezbûre Fâtıma Hâtûn 2125 kuruş

Sahha'l-bakî li't-taksîm-i beyne'l-verese

1260 kuruş 10 para

Hissetü'l-mezbûre Fâtıma Hâtûn 157 kuruş 215 para

Hissetü'l-ümmü'l-mezbûre Mevlüde Hâtûn 210 kuruş 15 para

Hisse sagîri'l-mezbûr Alî 595 kuruş 5 para

Hisse li-binti'l-sagîri'l-mezbûre Zeyneb Hâtûn 297 kuruş 22 para

Belge [90-1] Fermân [Samsun İskelesine Nuhâs Nakli ile İlgili]

Düstûr-ı mükerrerem ve muazzam müşîr-i müfahham nizâmü'l-âlem müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemim-i mehâmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'ib mümehhid-i bünyânî'd-devleti ve'l-ikbâl, müşeyyid-i erkani's-sa'adeti ve'l-iclâl, el-mâhfûfu bi-sünûfî avâtıfı'l-melîki'l-â'lâ hâlâ Sivas vâlîsi sadr-ı sâbık vezîrim Mehmet Reşit Paşa edâmâllahu te'âlâ iclâlehü ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'adinü'l-fezâil-i ve'l-keâm Tokat kazası ile Sivas sancağında vâki' kazâlârın kadıları ve nâibleri zîde-fazlühûm ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yan Tokat kalhânesi nâzırı Ahmet zide-mecduhu ve mefâhirü'l-emâsil-i ve'l-akrân bu hususa Darbhane-i Âmirem tarafından mübâşir ta'yîn olunan Musa ve âyân ve zâbitân ve işerleri zîde-kadruhûm tevki'-i refî-i hümâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki, ma'âdin-i hümâyûn-ı şahânemden Ergani Mâden-i Humâyûnumdan beher sene hasıl olan bi'l-cümle nuhâs-ı hâm nakline me'mûr Yeni il voyvodalığına merbût aşayir Divriği, Tokat kalhânesine ba'de'l-nakl kal ve tasfiye olunduktan sonra matbuh nuhâsın Samsun iskelesine tenzili için Sivas sancağında vâki' kazalar ile Tokat kazasından sabıklarından ziyade araba ve hayvanatın ihrâc ve derhal nuhâs-ı mezkûrenin tahmili ile ser'ân ve acilen iskele-i mezkûreye nakli ve tesbili esbâbının istihsâline himmet eylemek bâbında sen ki, vâli-i müşârü'n-ileyhsin inzimâm-ı rey ve ma'rifetin ve marifet-i şer' ve Darphane-i Amiremden ta'yîn olunan mübâşir ma'rifeti ve cümle ma'rifeti ve ittihadıyla ücret-i nakliye mutadesiyle nuhâs-ı mevcudenin kâmilen nakline dahi miktârî araba ve hayvanatın beher sene tertibi mutâd ve el-hâletü hâzihi Der-saâdetimde külliyyetli nuhâsın vücudu lazimedden olduğu der-kâr ve kalhâne-i mezkûreye dahi kal ve tasfiye olunmuş bir tarafından olunmakta olan hayli nuhâs mevcut olduğu istihbâr olduğundan nuhâs-ı mevcudenin bir vâkıyyesi geriye kalmıyarak ve te'hîri ü tevkif olunmıyarak iskele-i mezkûreye nakline dahi araba ve hayvanat-ı sâirenin marü'z-zikr elviye ve kazâlârdan sabıklardan ziyade araba ve hayvanat seri'an ve âcilen ihrâc ve Tokat'â sevk ve idracı ehem ve elzem idüğü varest-i kayd-ı irâd olup binâ-berin bu sene-i mübarekede dahi kâlhane-i mezkûrede olan bi'l-cümle matbûh nuhâsın usûl-i cârîsi vechile bir kısmı geriye kalmayıp tamamen ve kâmilen ücret ve nakliye-i mutâdesiyle iskele-i mezbûreye bir gün evvel tenzil olunmak üzere zikrolunan elviye ve kazalardan sabıkından ziyade araba ve hayvanatın inzimâm-ı rey ü mağrifetin ve ma'rifet-i şer' ve mübâşir-i merkûm ma'rifeti ile müstevfî araba ve hayvanatın bi't-tedarik ser'ân ve acilen mahall-i

mezkûre sevk ve idrâc olunarak nuhâs-ı mezbûr esnâ-yi râhda tevkif olunmıyarak tamamen ve kâmilan ve musaraaten iskele-i mezbûreye nakl ü tenzile müsârat ve mezîd-itina ve dikkat olunmak bâbında iskele-i mezkûrede kabz-ı nuhâsa me'mûr Hâce Mehmet zîde-kadruhuya teslimi himmet eylemek bâbında sana ve saire hitaben mübâşirli olarak başka ve ber-minvâl-i muharrer nuhâs-ı mevcude-i mezkûrenin iskele-i mezbûreye vusûlünde irsaliye defteri mucebince ber-vech-i dikkat vezin ve tadat vaz'-ı mahzen kılındıktan sonra iskele-i mezbûrede dahi bir an tevkif olunmayıp iktizâ' eden kol sefaini bu tarafda verilmek üzere ru'esasına kemâl-i i'timâd ve emniyet olunacak münasip sefain tedârîk olunarak inzimâm-ı rey ve ma'rifetin ve marifet-i şer' ve mübâşir-i merkûm ma'rifeti ile tahammülü mikdarı nuhâs vaz' ve tâhmil ile pey-der-pey doğru Der-saâdetime irsâli ve Yalı Kasr-ı Hümâyûnum pişgahına isal ile mevcut olan nuhâsın tamamen arkası alınmadıkça mübâşir-i merkûmun avdet eylemesi muhtevi başka evâmir-i şerîfem ısdâr ve Dârphâne-i Âmireme ilm ü haberi i'tâsı hususu mütehayyizan-ı rical-i Devlet-i Aliyyemden hâlâ Darbhane-i Amirem nâzırı iftiharü'l-emacid-i ve'l-akrân Es-Seyyid Alî Rıza dâme-mecduhu ba-takrir inhâ itmekden nâşî mücebince evamir-i şerîfem ısdâr ile ilm ü haberinin tasdîri hususuna irade-i aliyyem taalluk ederek ber-minvâl-i muharrer ilm ü haberi tahrîr ve lazımü'l-tasdik olunan diğer evamir-i şerîfemden tasdir ve i'tâ' olunmuş olmakla ber-minvâl-i meşrûh amel ve harekete bezl-i cell-i himmet eylemek fermânım olmağın sana dahi iş bu emr-i âlî şânım ısdâr ve mübâşiri merkûm ile irsâl olunmuştur. İmdi vusûlünde keyfiyet-i irâde-i 'aliyyem mantûk-ı emr-i şerîfimden ma'lûmun oldukta fermânım olduğu bâladâ bast ü beyan kılındığı üzere nuhâs-ı mevcude-i mezbûrenin iskele-i mezkûreye vusûlünde irsaliye defteri mücebince ber-vech-i vakt ü vezn ve miktar ve vaz'-ı mahzen olduğu kılındıktan sonra iskele-i mezbûrede dahi biran tevkif olunmayub iktizâ' edecek kavli Der-saâdetime vürûdunda Dârphâne-i Âmiremden eshâb-ı sefaine verilmek üzere inzimâm rey ve ma'rifetin ve ma'rifet-i şer'le ve cümle ma'rifeti ile münasip ve mutemed olarak tedârîk olunacak sefaine vaz' ve tâhmil ile pey-der-pey Der-saâdetime irsal ve Yalı Kasr-ı Hümâyûnum pişgahına irsale sarf-ı küll-i miknet eyleyesiz ve siz ki, kuzât ve nüvvab ve kaim-makâm ve nâzırı ve âyân ve zâbitân ve iş erleri mûmâ-ileyhimsiz. Siz dahi mucib-i emr-i şerîfimle amel ve hareket birle nuhâs-ı mezbûrenin ber-minvâl-i muharrer Der-saâdetime irsâl ve isâlî emrimde

me'mûr-ı mûmâ-ileyhe lazım gelen mu'avenetin icrâsı hususuna mezîd sa'y ve gayret eylesiz ve sen ki mübâşir-i merkumsun, sen dahi muktezâ-yı me'mûriyet ve lazime-i gayret ve dirayetin üzere nuhâs-ı mezbûreyi mâden-i mezbûrede tâmâmen ve serîan iskele-i mezkûreye tesbil ve kabz-ı nuhâsa merkûm ma'rifeti ve ma'rifet-i şer' ve ma'rifetinle münasip ve mutemed sefaine tâhmilile pey-der-pey Der-saâdetime tavsîle kemaliyle imtinâ ve dikkat ve hilâf-ı me'mûriyet ve mugayir-i fermânım hareketi tecvizden ve nuhâs-ı mezbûrun tekmilen arkası alınmadıkça Der-saâdetime avdet eylemekden gayetü'l-gâye hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî şânım sâdır olmuştur buyurdum ki, hükm-i şerîfimle vardıkda bu babda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan iş bu emr-i şerîf-i celilü's-şân-ı vacibü'l-ittiba lazimü'l-imtisalimin mazmun-ı münifi birle amil olasız. Şöyle bilesiz. A'lâmet-i şerîfe itimâd kılasız. Tahrîren fi selh-i şehri Zi'l-ka'de sene hâmsin ve mi'teyn ve elf.

Fi. Selh-i Zi'l-ka'de Sene 1250 [Selh-i Zi'l-ka'de 1250]

Kostantiniyye el-mahruse.

Kad vasale ileynâ Fi 27 Z. Sene 250.

Belge [90-2] Eşhas Defteri [İzollu Aşireti ile İlgili]

İzollu aşiretinden Sivas'a nefy olunan eşhası beyan Malatya kuralarından ikamet üzere olan İzollü aşiretinden olup ba-irade-i hazret-i veliyyü'n-niam medine-i Sivas'a nef' olunan eşhasların defteridir ki, zikrolunur.

Fi 15 M. Sene 1250. [15 Muharrem 1250]

Mukayyet karyelerinden nâkil olunan

Pir Bey torunu Kôr Bey iyâli nefer	1
Kôr beyin iyâli nefer	1
Efendi ve asker? nefer	1
Iyâli Meryem nefer	1
Kerimesi Sultan nefer	1
Bektaş oğlu Ulvi nefer	1
Iyâli Katu	1
Ömer delil	1
Oğlu Ebubekir ve Mustafa nefer	2

Kerimeleri Raziye	1
İş bu Melek hasta olduğundan mahallinde kalmış.	
Hüseyin Kör Bey	1
Iyâli Raziye	1
Kerimesi Ümmühan	1
Hissedarı Kör bey	1
Iyâli Zeyneb	1
Kerimesi Aşşu	1
Mehmet ulvi nefer	1
Iyâli Beti	1
[...] ⁴⁹ Kenan	1
Iyali Aşşu	1
Yekûn nefer	24

Maho'nun oğlu Mahmut iyali fert iyâli kerimesi İsmihan Aşşu 1

Firar etmemelerine Kör Bey cümlesine kefil olup ve sair dahi Kör Bey'e kefil

oldukta

Karye-i [...] ⁵⁰	
Pağnikoğlu Battal Ağa	1
Iyâli Aşşu	1
Oğulları:	
Ulvi	1
Rasim	1
Mahmut?	1
Molla Musaoğlu Molla Ömer	1
Iyali Ümmühân	1
Osmanoğlu mahdumu	1
Iyali Naile	1
Kerimesi Mekri	1
Yekûn Nefer	10
Karye-i Zindekân	

⁴⁹ Okunamadı

⁵⁰ Silik olduğu için okunamadı

Mahmudun oğlu Mehmet	1
Iyali Zeyneb	1
Oğlu Mahmut	1
Yekûn Nefer	3
Firar etmelerine Battal Ağa kefil ve sairleri dahi Battal Ağa'ya kefil oldukları Kasım Ağa'ya kefil oldukları.	
Karye-i Mahmut'tan	
Tosun Mahmut	1
Iyali Miyase	1
Yekûn nefer	2
Karye-i Mestekân	
Mustafa'nın oğlu Ömer	
Iyâli Aşöğ	1
Oğulları	
Hüseyin ve 1 Hasan	1
Yekûn nefer	4

Bâladâ muharrer Kasım Ağa Zidan karyesi ahâlilerine ve Mahmut karyesi ahâlilerine Mestekan karyesi ahâlilerine ve kendi karyesi ahâlilerine kefil olup sâireleri dahi Kasım Ağa'ya kefil oldukları kaydıdır.

Belge [91-1] İrâde-i Seniyye [Samsun'a Nuhâs Nakli ile İlgili]

Tokat kalhanesinden tabh ve tesviye olunmuş nuhâs-ı mevcudenin Samsun iskelesine nakl ve tenziline İrâde-i Seniyye taalluk edip nuhâs-ı mezkûr bu sene-i mübarekede yüz kırk bin batman mikdârı olduğu kabul olunmakla ücret-i nakliye-i mutâdesiyle nuhâs-ı mezkûrun nakline vâfî araba ve hayvanat ve sâire Sivas sancağı kazâlârı ile Tokat kazasından sabıklarından ziyade araba ve hayvanat ahzile nuhâs-ı mezkûre tahmîl ve serîan iskele-i mezkûreye nâkil ve tenzîl olunması bâbında bir kıta emr-i celilü'l-ünvân sadır olmağın imtisalen nuhâs-ı mezkurdan sabık-ı üzere livâ-ı merkûm hissesi hâvi olduğu kazalarına cümle ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le sicill-i mâhfûzda mukayyed ber-taksim-i hazeriye nuhas-ı mezkur ile mutad-ı nakliyesi tevzî' ve taksim defteridir ki zikrolunur.

Fi 27 Z. Sene 50. [27 Zi'l-hicce 1250]

Nuhâs batman 140000

Ücret-i nakliyesi 21583 kuruş 13 para

Beher batman meblağ 6 akçe

Me'mûr mübâşirine hizmet 500 kuruş

Hisse-i nefis-i Sivas ber-taksim-i hazerîyye nuhâs batman 3323 kıyye 4 ücreti nakliyesi 512 kuruş 16 para hizmetinden 21 kuruş 30 para.

Hisse-i Hafik ber-taksîm-i hazerîyye nuhâs batman 1614 kıyye 2 nakliyesi 248 kuruş 35 para hizmetinden 10 kuruş 24 para.

Hisse-i Yıldızili ber-taksim-i hazerîyye nuhâs batman 2279 kıyye 2 nakliyesi 351 kuruş 16 para hazerîye hizmetinden 14 kuruş 37 para.

Hisse-i Tokat ma en-nevâhî ber-taksim-i hazerîyye nuhâs batman 20250 kıyye ücreti nakliyesi 3121 kuruş 35 para hizmetinden 132 kuruş 10 para.

Hisse-i Şeref-pâre ber-taksim-i hazerîyye nuhâs batman 1582 kıyye 4 ücreti nakliyesi 244 kuruş hizmetinden 10 kuruş 13 para.

Hisse-i Niksar ber-taksîm-i hazerîyye nuhâs 6837 batman 4 kıyye 2 ücreti nakliyesi 1054 kuruş 5 para hizmetinden 44 kuruş 28 para.

Hisse-i Karâyaka ber-taksim-i hazerîyye nuhâs batman 2596 ücreti nakliyesi 411 kuruş 9 para hizmetinden 16 kuruş 38 para.

Hisse-i İpek ber-taksim-i hazerîyye nuhâs batman 2596 ücreti nakliyesi 400 kuruş 9 para hizmetinden 16 kuruş 38 para.

Hisse-i Sunisa ber-taksim-i hazerîyye nuhâs batman 1614 ücreti nakliyesi 248 kuruş 35 para hizmetinden 10 kuruş 24 para.

Hisse-i Taşâbâd ber-taksim-i hazerîyye nuhâs batman 4147 ücreti nakliyesi 639 kuruş 15 para hizmetinden 27 kuruş 4 para

Hisse-i Karakuş ber-taksim-i hazerîyye nuhâs batman 1620 kıyye 4 ücreti nakliyesi 249 kuruş 15 para hizmetinden 11 kuruş.

Hisse-i Zile maan nevâhî ber-taksim-i hazerîyye nuhâs batman 7963 ücreti nakliyesi 10735 kuruş hizmetinden 45 kuruş 24 para

Hisse-i Hüseyin-âbâd ber-taksim-i hazerîyye nuhâs batman 1013 ücreti nakliyesi 157 kuruş hizmetinden 6 kuruş 24 para.

Hisse-i İnallû ber-taksim-i hazerîyye nuhâs batman 316 kıyye 3 ücreti nakliye 48 kuruş 22 para hizmetinden 2 kuruş 3 para

Hisse-i Ballu ber-taksîm-i hazariyye nuhâs batman 316 kıyye 3 ücreti nakliyesi 48 kuruş 22 para hizmetinden 2 kuruş 3 para

Hisse-i Kazâbâd ber-taksim-i hazerîyye nuhâs batman 6141 kıyye 4 ücreti nakliyesi 946 kuruş 34 para hizmetinden 40 kuruş 7 para.

Hisse-i Turhâl ber-taksîm-i hazerîyye nuhâs batman 1962 kıyye 4 ücreti nakliyesi 302 kuruş hizmetinden 12 kuruş 36 para.

Hisse-i Sivas ili ber-taksim-i hazerîyye nuhâs batman 2089 ücreti nakliyesi 322 kuruş 2 para hizmetinden 13 kuruş 27 para

Hisse-i Artukâbâd ber-taksim-i hazerîyye nuhâs batman 2565 ücreti nakliyesi 395 kuruş 18 para hizmetinden 16 kuruş 31 para

Hisse-i İlbeğlü ber-taksim-i hazerîyye nuhâs batman 3830 kıyye 2 ücreti nakliyesi 590,5 kuruş hizmetinden 25 kuruş 4 para.

Hisse-i Gelmufat maa' Yakacık ber-taksîm-i hazerîyye nuhâs batman 1139 ücreti kıyye 2 nakliyesi 175 kuruş 24 para hizmetinden 7 kuruş 17 para.

Hisse-i Karahisar-ı Behrâm-şah ber-taksim-i hazerîyye nuhâs batman 949 kıyye 4 ücreti nakliyesi 146 kuruş 36 para hizmetinden 6 kuruş 7 para.

Hisse-i Çepni ber-taksim-i hazerîyye nuhâs batman 664 kıyye ücreti nakliyesi 103 kuruş 5 para hizmetinden 4 kuruş 13 para.

Livâ-ı Amasya nuhâs batman 49944 ücreti nakliyesi 4616,5 kuruş.

Livâ-ı Canik nuhâs batman 33643 ücreti nakliyesi 5186 kuruş 33 para.

Yekûn

Batman 140000

Ücret-i nakliyesi 11780 kuruş

Hizmet 500 kuruş

Cem'an yekûn

Batman 140000

Ücret-i nakliyesi 21583 kuruş 13 para

Hizmet 500 kuruş

Harrerehu hazihi'd-defteri [...] ⁵¹ müfti-zade es-Seyyit Mehmet Ataullah el-muvalla bi-medine-i Sivas.

⁵¹ Okunamadı

Belge [91-2] Fermân [Hayvan Vergileri ile İlgili]

Düstûr-ı mükerrerem ve muazzam müşîr-i müfehham ve muhterem nizâmü'l-âlem müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemim-i mehâmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'ib mümehtid-i bünyâni'd-devleti ve'l-ikbal müşeyyid-i erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfu bi-sünûf-i avâtıfı'l-melîki'l-â'lâ Sivas ve ilhaken Rakka ve Diyarbakır vâlisi ve Maâdin-i Hümâyûnum emini sadr-ı sâbık vezîrim Mehmet Reşit Paşa edâmâllahu te'âlâ iclalehu ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâili ve'l-ikelâm ve Sivas sancağında vâki' kazâlârin nâibleri zîde-fazlehû ve mefâhirü'l-emâsil-i ve'l-akrân ve âyân ve zâbitân ve vücûh-ı memleket ve sâir işerleri zîde-kadrehûm tevfi-i refi-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki, ta'yînât-ı mîrîye ve mu'ayyenât-ı sâire lazimesi için Anadolu cânibinde vâki' ma'lûmü'l-esami elviye ve kazalardan mürettep olan agnâm bedellerinin bundan akdem karâr-gir olan nizâmı mücebince iki yüz elli bir senesine mâhsûben dahi tahsîli bâbında sur-i defâtir ile emr-i şerifem ısdârı hususu hâlâ kasapbaşısı iftihârü'l-emâcid-i ve'l-ekârim Mehmet Şakir dâme-mecduhu bâ-takrîr inhâ etmekten nâşi nizam-ı keyfiyeti ba'de'l-ihrâc iktizâsı sual olundukta beher sene kasapbaşılık masarîfına olarak mâ'rri'z-zikr eyâlât ve elviyeden tertîb olunan ağnamın beher re'sinden beşer kuruş hizmet-i mübâşiriye olarak yiğirmişer para ki, cem'an beş buçuk kuruştan bedelleri dahil-i sancak olan kazalardan tahsîl ve ol vechile bilâ-zamâ'im ahz olunarak fukarâ-yı raiyyetin mübâşiriye masârîfatından vusul-i müddet kazâlârda geştü gûzar ve ikâmet ile izaç-ı ahâlîden vareste olmak ve mal-ı mürettebenin vakt ü zamanıyla menzil karşılığı misillü kuzât ve Müsliminin kethüdalârına i'tâ' ile sened alınmak res'-i senesi olan Muharrem gurrenden altmış bir gün mürûrunda taksit-i eveli dört mah mürurunda taksit-i sânisî te'diye olunmak üzere senede iki taksit ile îcâb eden mebâligi i'tâ' ve eyer vakt-i taksitlerinde vürûd etmez ise Der-saâdetimde olan sarraflardan tamamen ahz ve istifâ' olunmak ve Der-saâdetde sarraf bulunmayıp, beher hâl mübâşir gitmeğe muhtac olan mahallere nâdiren mübâşir gönderilmesi caiz olmak vechile hatt-ı hümâyûn- şevket-makrûn-ı şahânem müceddeden nizâma rapt ve tevsik olunmuş olduğu kuyûddan müstebân olmakla bu suretde sâbık vechile sur-ı defatir ile evâmîr-i şerifem ısdârı iktiza eylediği koyun kaleminden der-kenar olunarak mücebince sur-i defatir ile evamir-i şerîfim ısdârı hususuna irâde-i seniyyem talluk edip ol vechile elviye-i saire için sur-i defatiriyle diğerevamir-i

şerîfemden ısdâr ve tesyâr olunmuş olmakla sen ki, vâli-i müşârün-ileyhsin, koyun kaleminden ihrâc ve derun-ı emr-i şerîfeme mevzu'an irsâl olunan memhûr ve mümzâ sûret-i defter natık olduğu üzere iki yüz elli bir senesine mâhsûben Sivas sancağından mürettep iki bin beş yüz res' agnâmın beherresi beşer kuruş bedeli olan iki bin bin beş yüz yigirmi beşer parada hidmet-i mübâşiriyyeleri iki bin iki yüz elli //[[Sayfa 92]]// kuruş ki, cem'an on üç bin yedi yüz elli kuruşun sabıkı mücebince ber-vech-i ta'dil ve tesviye tevzi' ve taksim olunarak inzımâmı rey ve ma'rifetin ve marifet-i şer' ve cümle ma'rifeti ile yerlü yerinden ve icâb ve iktizâ' edenlerden tâmâmen ve serîan tahsîl nizâmı mücebince taksit-i evvel ve sanî olarak vakt-i muayyenelerine Der-saâdetime irsâl ve hassam kasapbaşısı mûmâ-ileyh tarafına teslimi esbabının istihsâline bezl-i cell-i himmet eylemek fermânım olmağın hasseten işbu celilü'l-kadrim ısdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdi vusûlünde keyfiyet irâde-i seniyyem nizâm-ı muharrere-i mezbûre mantûk-ı emr-i şerîfemden ma'lumun oldukça fermânım olmağın ve bâladâ beyan ve sûret-i defterde tasrîh ve âyân kılındığı üzere sene-i merkûmeye mâhsûben elviye-i mezbûreden müretteb mezkûrül-mikdâr ağnâmın ma-hizmet-i mübâşiriye bedelleri olan mebâliğ-i mezbûr on üç bin yedi yüz elli kuruşun sabıkı vechi ile ber-vech-i tâdil ve tesviye tevzi ve taksim olunarak inzımâm-ı rey ve ma'rifetin ve ma'rifet-i şer' ile ve cümle ittifakı ile tahsil ve nizâmı veçhile taksit-i evvel ve sâni olmak üzere vakt-i muayyenelerinde der-saâdetime tesbil ve hassam kasapbaşısı mûmâ-ileyh tarafına teslimi hususuna sarf-ı küll-i miknet eylesin ve siz ki kuzât ve nüvvab ve â'yân ve zabitan ve vucuh-ı memleket-i muma-ileyhim ve sâirleriz, sizin dahi mucib-i emr-i şerîfemle amel ve hareket ve hilafından be gayet tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdir olmuşdur. Buyurdum ki, hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan iş bu emr-i âlîşân-ı vacibü'l-ittibâ ve lazı mü'l-ımtisâlîmin mazmun-ı münifi üzere amel olasız. Şöyle bilesiz. A'lâmet-i şerîfe i'timat kılasız. Tahrîren fi'l-yevmi'r-rabi' min-şehr-i Zi'lka'de sene hâmsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi. 4 Zi'lka'de Sene 1250 [4 Zi'lka'de 1250]

Kad vasale ileynâ. Fi 15 M. Sene 1250.

Kostantiniyye el-mahrûse.

Belge [92-1] Tereke Defteri [Sahhak Veledi Ağya'nın Tereke Defteri]

Medine-i Sivas mâhâllatından Köhne Civan Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Sahhak veledi Ağya hâlikin verâseti zevcesi Marmiyeye binti Birtak ve sülbî oğlu Ağık ve sagîr oğlu Bâlık ve sulbîye-i kebîre kızı Sürpük nâm zimmîlere inhisârı inde'ş-şeri'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra hâlik-i mesfûrun terekesi ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizeti'ş-şer'îye tevzî' ve taksim defteridir ki, ber-vech-i âti zikrolunur.

Fi 13 M. Sene 1250. [13 Muharrem 1250]

Dimi yüzlü döşek 1 çarşaf 1 çit yüzlü yorgan 1 dimi yasdık 1 kıymeti 125 kuruş

Çit döşek 1 çarşaf 1 sagîr çit yasdık 1 kıymeti 90 kuruş

Def'a çit döşek 2 kebîr minder 1 kıymeti 120 kuruş

Cedit alaca kilim 1 alaca yan kilim 1 kırmızı yüzlü kilim 2 kıymeti 200 kuruş

Köhne çuval 2 harar 2 kıymeti 20 kuruş

Alaca minder 1 çit minder 3 sagîr yasdık 1 çit minder 1 kıymeti 27 kuruş

Çit yorgan 2 kıymeti 60 kuruş

Alaca çuval 1 kıymeti 30 kuruş

Kebîr ve sagîr bardak 10 kıymeti 25 kuruş

Şişe 3 kıymeti bardak 2 kıymeti 12 kuruş

Yarma bulgur rub' 8 çuval 5 kıymeti 100 kuruş

Köhne çekmece derununda hurde-vât kıymeti 3 kuruş

Oda derununda hurde-vât kıymeti 10 kuruş

Evân-î nuhâs 12 kıymeti 218 kuruş

Kebîr küp 4 kıymeti 40 kuruş

Dakik 3 kile çuval 3 seklem 1 kıymeti 350 kuruş

Çuval 4 kıymeti 30 kuruş

Mahalle-i merkûmede vâki' mülk menzil kıymeti 3000 kuruş

Sagîr çit minder 6 şilte minder 3 kıymeti 30 kuruş

Tandır çulu 4 köhne çul 5 kıymeti 25 kuruş

Def'a şilte yasdık 1 kıymeti 15 kuruş

İpek şerit 40 kıymeti 20 kuruş

Hurde-vât-ı hâne kıymeti 50 kuruş
Cezve 4 ibrik 2 kıymeti 50 kuruş
Der-zimmet oturakçı dükkanında mevcut eşyâları beyan eder:
Şebidan bezi şalvar entârî 5 kıymeti 60 kuruş
Kutnî şalvar entârî 4 kıymeti 100 kuruş
Alaca şalvar entârî 3 kıymeti 60 kuruş
Bez dizlik 4 kıymeti 50 kuruş
Don 8 kıymeti 48 kuruş
Gömlek 7 kıymeti 80 kuruş
Def'a şeytan bezinden şalvar entârî kıymeti 13 kuruş
Beyaz dizlik 3 kıymeti 30 kuruş
Çuha cepken 2 kıymeti 80 kuruş
Mavi bez şalvar entârî 1 kıymeti 15 kuruş
Çitten kısa libade 3 kıymeti 20 kuruş
Yelek 1 kıymeti 5 kuruş
Def'a cepken 1 miltan 1 kıymeti 50 kuruş
Sâyeter entârî 1 kıymeti 20 kuruş
Asker miltanı 3 kıymeti 12 kuruş
Köhne maşlak 1 kıymeti 8 kuruş
Büzme fes 4 kıymeti 10 kuruş
Kuşak 1 kıymeti 5 kuruş
Torba mesma 1 kıymeti 8 kuruş
Şeytan bezinden zenne entârî 2 kıymeti 60 kuruş
Şeytan bezinden şalvar entârî 2 kıymeti 60 kuruş
Çit hırka 1 kıymeti 20 kuruş
Çit kısa libada 1 kıymeti 16 kuruş
Kutnî şalvar entârî 2 kıymeti 50 kuruş
Abdest kutusu kıymeti 40 kuruş
Mücessem kıymeti 27 kuruş
Cura kese 8 kıymeti 20 kuruş
Tekerli değirmi 8 kıymeti 8 kuruş
Abaniye 1 kıymeti 50 kuruş

Bez gömlek 6 kıymeti 50 kuruş
Minder 3 kıymeti 10 kuruş
Cem'an yekûn 5721 kuruş
Ve minhâl-ihrâcât
Resm-i kısmet-iâdi 143 kuruş
Kâtbiyye çukadârîyye ihzârîyye 36 kuruş
Cem'an-yekun 5542
Hisse liz-zevci mersûme Marmıye 692 kuruş 30 para
Li-binti'l-kebiri'l-mersûm Ağık 1939 kuruş 28 para
Li-binti'l-sagîri'l-mersûm Bâlik 1939 kuruş 27 para
Li-binti'l-mersûme Sürpük 969 kuruş 34 para
Hurrire hazıhi'd-defteri mahtum müfti-zade es-Seyyit Ataullah Namakahul
fakir ileyhi azze şanuhu el-muvalla hilafe bi-medine-i Sivas

Belge [92-2] Tereke Defteri [Deli Ahmet Bin Mehmet'in Terekesi]

Medine-i Sivas mahallâtından Câmî'-i Kebîr Mahallesinden iken bundan akdem fevt olan Deli Ahmet bin Mehmet nâm müteveffânın verâseti zevcesi Fatıma binti Hüsne ve sulbi oğlu mefkut Mustafa ve Molla Ali ve sülbiye-i kebîre kızı Hüsne nâm kimesnelere inhisarından sonra kable'l-kassama merkum Molla Alî dahi fevt olup veraseti anası mezbûre Aişe ile li-ebeveyn er-kârındaşı mefkut Mustafa ve li-ebeveyn kârındaşı mezbûr Beşe Hasan inhisarı inde'ş-şer' zâhir ve nümâyân olduktan sonra müteveffâ-yı merkûmların terekesi ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-fârizeti'ş-şer'îye tevzi' ve taksim defteridir ki zikrolunur.

19 M. Sene 1251. [19 Muharrem 1251]

Köhne çit yüzlü döşek 1 çit yüzlü yasdık 1 çit yüzlü yorgan 1 kıymeti 43 kuruş

Köhne çit minder köhne çit yasdık 1 çit yorgan 1 kıymeti 35 kuruş

Çit döşek 1 çit yorgan 1 çit yasdık 1 kıymeti 52 kuruş

Mitil 2 şilte yasdık 1 kıymeti 21 kuruş

Köhne çit minder 3 çit minder 5 kıymeti 60 kuruş

Köhne keçe 2 kıymeti 32 kuruş

Alaca kilim 1 kıymeti 35 kuruş

Müsta'mel kilim 1 kıymeti 31 kuruş
Müsta'mel simli seccade 1 kıymeti 20 kuruş
Kebîr ve sagîr çuval 5 kıymeti 65 kuruş
Def'a alaca kilim 1 kıymeti 45 kuruş
Def'a keçe 2 kıymeti 20 kuruş
Köhne halı yasdık yüzlü 2 kıymeti 12 kuruş
Üzerinin [...] ⁵² maşlah1 hırka 1 [...] ⁵³ 19 köhne entârî 1 köhne kısa entari 3
kıymeti 150 kuruş

Hınta kile 2 kıymeti 200 kuruş
Dakik 05 kile kıymeti 50 kuruş
Bulgur rub' 4 yarma 4 kıymeti 60 kuruş
Evân-i nuhâs fiatı 15..28 kıymeti 420 kuruş
Hurde-vât-ı hâne kıymeti 10 kuruş // [Sayfa 93]//
İnek 1 kıymeti 90 kuruş
Yaşar dana1 kıymeti 25 kuruş
Öküz 2 kıymeti 220 kuruş
Yaşar tosun 1 kıymeti 30 kuruş
Koyun 6 keçi 6 kıymeti 330 kuruş
Cem'an yekûn

2057

+0051 Resm-i kısmet minhâ'

2005

Hissetü'z-zevceti'l-mezbûre Ayşe Hâtûn	250 kuruş	25 para akçe	1
	<u>+116 kuruş</u>	<u>38</u>	para oğlundan
	367	23	
Hissetü'l-ibnü'l- mefkud Mustafa	701 kuruş	30 para	
	<u>+389 kuruş</u>	<u>37</u>	para karındaşından
	1091	27	
Hissetü'l-binti'l-mezbûre Hüsne	351 kuruş	35 para	
	<u>+194 kuruş</u>	<u>29</u>	para karındaşından

⁵² Silik olduğu için okunamadı

⁵³ Silik olduğu için okunamadı

Belge [93-1] Tevzî' ve Taksim Defteri [Bin İki yüz Elli bir Senelerine Ait Vergi Gelirleri]

İşbu iki yüz elli bir senesine mahsuben Sivas sancağı kazâlarından mürettep ve matlûb-ı hazret-i cihandârî buyrulan iki bin beş yüz res' agnâmın beher res'i beşer kuruştan îcâb eden bedelleri on iki bin beş yüz gurûş ve yığirmişer paradan hizmet-i mübâşiriyesi bin iki yüz elli kuruş ki, cem'an on üç bin yedi yüz elli kuruşu sabıki veçhile ber-vech-i tadîl ü tesviye tevzî' ve taksim ve yerlü yerinden tamamen ve kâmilen tahsîl ve Der-saâdete ırsâl olunması bâbında şeref-rîz-i sudûr olan emr-i celilü'ş-şân mantûk-ı üzere bedel-i mezkûr ve hizmet ve kem-ayâr akçe noksanı ve masârifât-ı sâireden tecemmu' eden mebâliği Sivas kaim-makamı devletlü Şakir Bey Efendinin inzimâm-ı rey-i âlîleri ve cümle ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le sicill-i mâhfûzda mukayyed ber-taksim-i hazerîyye gayr-i ez Şark-ı pare livâ-yı merkûmun sâir kazalarına tevzî' ve taksim defteridir ki, ber-vech-i âti zikrolunur.

Fi 17 M. Sene 251. [17 Muharrem 1251]

Agnâm 250 kuruş bedeli	13750	kuruş
Hizmet-i mübâşiriyye:	1500	kuruş
Kem-ayâr akçe noksanı	750	kuruş
Hakim efendi hazretlerine	400	kuruş
Kâtibiyye-çukadârîyye	100	kuruş
Cem'an yekûn	16500	kuruş

Hisse-i nefis-i Sivas ber-taksim-i hazerîyye öşür 2 agnâm 111 bedeli 610 kuruş 31 para hizmeti masârifât-ı sâirede 122 kuruş 4 para

Hisse-i Hafik ber-taksîm-i hazerîyye agnâm 54 bedeli 297 hizmeti ve sâireden 59 kuruş 12 para.

Hisse-i Yıldızili ber-taksim-i hazerîyye agnâm 76 a'sâr 2 agnâm 419 kuruş 4 para hizmeti ve sâirede 83 kuruş 30 para

Hisse-i Tokat ma'en-Nevâhî ber-taksim-i hazerîyye agnâm 676 a'sâr 6 hizmeti ve sâirede 745 kuruş 31 para bedeli 3721 kuruş 12 para

Hisse-i Niksar ber-taksîm-i hazerîyye agnâm 228 a'sâr 4,5 kuruş bedeli 1256 kuruş 18 para hizmeti ve sâireden 251 kuruş 6 para.

Hisse-i Karâyaka ber-taksim-i hazerîyye agnâm 86 a'şâr 7476 kuruş 34 para hizmeti ve sâireden 95 kuruş 14 para.

Hisse-i İrak ber-taksim-i hazerîyye agnâm 86 a'şâr 7 kuruş bedeli 476 kuruş 34 para hizmeti ve sâireden 95 kuruş 14 para.

Hisse-i Sonisa ber-taksim-i hazerîye agnâm 54 kuruş bedeli 297 kuruş hizmeti ve sâireden 59 kuruş 12 para

Hisse-i Taşâbâd ber-taksim-i hazerîyye agnâm 238 kuruş a'şâr 6 bedeli 762 kuruş 12 para hizmet 152 kuruş 15 para.

Hisse-i Karakuş ber-taksim-i hazerîye agnâm 54 kuruş bedeli 297 kuruş hizmet 56 kuruş 12 para.

Hisse-i Zile ma' en-Nevâhî ber-taksim-i hazerîyye agnâm 232 a'şâr 5,5 bedeli 1279 kuruş 1 para hizmeti ve sâireden 255 kuruş 30 para

Hisse-i Karahisar ber-taksim-i hazerîyye agnâm 31 kuruş a'şâr 7 bedeli 174 kuruş 14 para hizmet 37 kuruş 10 para.

Hisse-i Hüseyin-âbâd ber-taksim-i hazerîyye agnâm 33 a'şâr8 bedeli 185 kuruş 16 para hizmet 37 kuruş 10 para.

Hisse-i İnallû ve Balluber-taksîm-i hazerîyye agnâm 21 a'şâr 2 bedeli 117 nisfîyyet üzere hizmet 37 kuruş 10 para.

Hisse-i Kazâbâd ber-taksim-i hazerîye agnâm 205 a'şâr 2 bedeli 1128 kuruş 22 para hizmet 2255 kuruş.

Hisse-i Turhâl ber-taksîm-i hazerîyye agnâm 65 kuruş a'şâr 5,5 bedeli 360 kuruş 21 hizmet 72 kuruş 3 para

Hisse-i Sivas ili ber-taksim-i hazerîyye agnâm 69 a'şâr 8 bedeli 383 kuruş 36 para hizmet 76 kuruş 30 para.

Hisse-i Artukâbâd ber-taksim-i hazerîyye agnâm 85 kuruş a'şâr 7 bedeli 471 kuruş 14 para hizmet 945 kuruş.

Hisse-i İlbeğlü ber-taksim-i hazerîyye agnâm 128 kuruş a'şâr 1 bedeli 704 kuruş 22 para hizmet 140 kuruş 38 para

Hisse-i Gelmufad ve ma' Yakacık ber-taksîm-i hazerîyye agnâm 38 a'şâr 1 bedeli 209 kuruş 22 para hizmet 41 kuruş 34 para

Hisse-i Çepni ber-taksim-i hazerîyye agnâm 22 kuruş a'şâr 2 bedeli 122 kuruş 4 para hizmet 24 kuruş 17 para.

Cem'an yekûn 13.750 kuruş hizmet-i mübâşiriyye ve sâireye 275 kuruş

Belge[94-1] Fermân [Eflak Memleketleri Tüccarlarının Gümrük Fermânı Kaydı]

Eflak memleketleri ahâlîsinin bazı imtiyazâtı hakkında erzan kılınan müsâadât-ı seniyye-i cihandâriyeden ma'dûd olmak üzere memleket-i mezbûr tüccarının nakil idecekleri emtia' ve eşyâdan alınacak gümrük fermânı kaydı.

Düstûrûn-ı mükerrerun müşîrun-ı mufahhamûn nizâm'ül-âlem müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemim-i mehâmi'l-enâm bi'r-reyi's-sâ'ib mümehhid-i bünyâni'd-devlet-i ve'l-ikbâl müşeyyed-i erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfu bi-sünûf-i avâtıfı'l-melikil-a'lâ Anadolu'nun orta kolu yemin ü yesârîyle ve nihayetine varınca vâki' vüzerâ-yı i'zâm edâmâ'llahu teâlâ iclâlehüm ve e'azimü'l-ümerâi'l-kirâm ve efâhimü'l-küberai'l-fiham ulu'l-kadr-i ve'l-ihiram sâhibü'l-izzi ve'l-ihîşâm el-muhtassun bi-mezid-i inâyeti'l-meliki'l-a'la mir-i miran-ı kiram dame-ikbâlehüm ve akada kuzâti'l-müslimin ve evla vülatü'l-müvahhidin ve ma'âdinü'l-fezâil-i vel-yakın ve i'lamü's-şeri'ati ve'd-din varisü ulumü'l-enbiya-i ve'l-murselin el-muhtassun bi-mezid-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevali-i fiham zidet-fazailihüm ve mefâhirü'l-fezâil-i ve'l-kelâm kuzât ve nüvvâb zîde-fazlûhüm ve mefâhirü'l-emâsil-i ve'l-akrân âyân ve voyvodagan vesair zâbitân ve gümrük ümenâ'sı zîde-kadruhüm tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki, mülk-i mevrus-ı pâdişahanem olan Eflak memleketleri ahâlîsinin bazı imtiyazâtı hakkında erzan kılınan müsâadât-ı seniyye-i cihandâranemden madûd olmak üzere memleket-i merkûme tüccarının berren ve bahren nakledecekleri emtia' ve eşyâdan yüzde üç kuruş resm-i gümrük ve altmış para gemi yanaşması resmi alınması hususu hâlâ Eflak ve Boğdan voyvoda ümera-i millet-i Mesihyye Aleksandır hizmet avâkib-i bi'l-hayr tarafından niyaz ve istida olunup memleket-i merkûme reâyasının refah hal ve âsâyişleri ve emr-i ticarete suhulet ve menfaatleri vesâilinin istikmâli işeym-i fehime-i memâlik-i reyi' pâdişahânem iktizâ'sından olduğuna binâen ber-vech-i istida' tesviyesine müsaade-i mekârîm-âde-i şehri-yaranem bî-dirîğ kılınarak ol-bâbda şeref-rîz-i sunuh ve sudûr olan emr-i hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı mülûkanem muktezâ-yı münifi üzere tüccar-ı merkûmenin bey' ve furûht için Eflak canibinden berren bu def'a taraf-ı saltanat-ı seniyyemden tahsîs ve i'tâ' kılınan bayrak ile

yürüyecek ticaret gemilerine tahmîlen bahren Der-sa'âdetime ve sâir memâlik-i mâhrusemin liman ve iskelerine nakl edecekleri emtia ve eşyâdan minvâl-i muharrer üzere yüzde üç kuruş gümrük ve haliç-i dârüs-saltanat-ı seniyyemde altmış para gemi yanaşması resmi alındıktan sonra me'mûrları ve me'mûrin-i sâire taraflarından ziyade gümrük ve müruriye ve bâc ve sair güne bir akçe ve bir habbe vergi mutalebesi ile rencide olunmamaları ve iş bu müsâadât-ı seniyye-i pâdişâhânem Eflak memleketleri tüccarının tevsili ile memleket-i mezkûre mâhsulünün revâc-ı bey' ü şira'sı zımında olduğu ecilden bu maddenin ol vechi ile meri' tutulması tüccar-ı merkûmenin memâlik-i mâhruse-i şâhânemden mürûr ile Avrupa memâlikine giden gemileri emtia ve eşyâdan resm-i gümrük ve nâm-ı âher ile bir türlü vergi mutalebe olunmayıp bunların gerek memâlik-i mâhrusemden diyâr-ı ecnebiyyeye ve gerek diyâr-ı ecnebiyeden memâlik-i mâhruse-i şâhaneme götürüp getirecekeleri emtia' ve eşyânın resm-i gümrükleri dahi reâyâ-yı Devlet-i Aliyyemden Avrupa tüccarına mez'un olan tüccarın nail oldukları müsaade ve imtiyaza tatbikan eşyâ-yı mezkûre hangi devletin emtiası ise ol devletin tarifesi üzere alınması hususları voyvoda-i mûmâ-ileyhin mukaddem ve muahhar cümle müstediyyatından olduğuna mebni hususat-ı mezkûre İstanbul gümrük gemi eminine tavsiye ve tenbih kılınmış ve keyfiyet Anadolu'nun diğer kollarıyla Rumeli'nin üç koluna ve sâir lazım gelen mahallere mâhsus emr-i şerîfem ısdâr ve tesyârîyle bildirilmiş olmakla siz ki, vüzerâ'-yı müşâr ve mîr-i mîrân ve mevali ve kuzât ve nüvvâb-ı sâir-i mûmâ-ileyhsiz, bundan böyle zir-i hükümet ü idârenizde kâin mahallere li-eclî'l-ticare amed-i şüd edecek memleket-i merkûme tüccarının nakledecekleri emtianın ve eşyânın bâladâ beyan olunan usulüne tatbikan îcâb eden resm-i gümrük geliri alındıktan sonra ziyade nâm-ı âher ile kimesne tarafından bir akçe ve bir habbe mütalebe olunmayarak haklarında lazime-i himayet ve siyânetin icrâ kılınması esbâbını istihsâle bi'l-ittifak itina ve sarf-ı rü'yet eylemeniz fermânım olunmağın alâ-mâ ve tenbihâ mahsûsen emr-i şerîfim ısdâr ve sadr-ı a'zam tatarlarından kıdvetü'l-emâsil-i ve'l-akrân Ahmet zîde-kadruhu ile irsâl ve tesyar olunmuştur. İmdi keyfiyet ma'lûmunuz oldukça ber-vech-i meşrûh amel ve hareke tebi'l-ittifak ihtimâm ve dikkat ve hilâfi vaz ü hâlet vukû'unu tecvîzden be gayet tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki, vusûl buldukta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan

fermân-ı vacibü'l-ittiba ve lazimü'l-imtisalimin mazmun-ı itâ'at- makrûniyle amel ve hareket eylesiniz. Şöyle bilesiz. Alâmet-i şerîfe itimâd kılasız. Tahriren fî evail-i şehri Zi'l-hicce'ti'ş-Şerife sene hamsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi.evâil-i Zi'l-hicce Sene 1250 [evâil-i Zi'l-hicce 1250]

Kostantiniyye el-mâhrûse.

Kad vasale ileynâ Fi 23 M. Sene 250.

Belge [94-2] Buyruldu [Asker Elbisesi ve Silah Nakli ile İlgili]

Şeri'at-şî'âr Samsun iskelesinden her yöne gelince yol üzerinde vâki' kazâlârn nâibleri efendiler zîde-fazluhûm ve mefâhirü'l-emâsîl-i ve'l-akrân mütesellimîn ve voyvodagan ve â'yân ü zâbitân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle işerleri zîde-kadrehûm inhâ olunurb ki bu def'a Der-saâdetten bir takım mansûre elbisesi redif-i mansûre esliha ve elbisesi sefineye tahmîlen Samsun iskelesine irsâl buyrulmuş olmakla redif-i mansûre esliha ve elbisesini Sivas'a celb eylemesi hususu Sivas kaim-makamı uhdesine ihâle kılınmış ve mansûre elbisesinin Harput'a celbi lazım gelerek alây emini İsmâîl Bey me'mûrî ta'yîn olunmuş olduğu siz ki, muhâtabun-ı mûmâ-i leyhimsiz, ma'lûmunuz oldukta zikrolunan mansûre elbisesinin tahmîline vâfi arabaya ve hayvanatı tarik-i câddede ve yemin ü yesarda vâki' kazâlârdan ma'rifet-i şer' ve mübâşir ma'rifeti ve cümle ittifâkiyle tedârîk ve tâhmilen kaza-be-kaza nakli ve elbise-i mezkûrun yollarda yağmur ve çamurdan muhafazası ile ol vech ile eminen ve sâlîmen Samsun'dan Harput'a isali hususuna bila-ittifak ikdâm ve dikkat ve bu bâbda ednâ mertebe ağmâz ve rehâvetle mesu'l ve muâtteb olmaktan be gayet hazer ve mübâadât eylemeniz bâbında divan-ı eyâlet-i Sivas ve Rakka ve Dıyarbakır ve elviye-i Muş ve Çorum ve Amasya ve Divriği ve emânet-i Maâdin-i Hümâyûn ve merhale-i Ilıca'dan buyruldu tahrir ve ısdâr ve mîr-î mûmâ-ileyh ile irsâl ve tesyar kılınmıştır. Bi-mennih-i te'ala vusûlünde gerekdir ki, ber-mûcib-i buyruldu amel ve hareket ve hilâfindan hazer ve mücânebet eylesiniz deyu.

14 Ca. Sene 250. [14 Cemaziye'l-ahir 1250]

Belge [94-3] Tereke Defteri [Tatar Ârif Ağa'nın Tereke Defteri]

An-asl Der-saâdetten ve ocağ-ı âmire tatarlarından olup eyâlet-i Sivas vâlîsi vezîri-i asaf-nâzîr devletlü inâyetlü Reşit Mehmet Paşa Efendimiz hazretlerinin taraf-

ı devletlerine li-ecli'l-maslaha vürûd ve adeti tünde râh-ı rasti olan Kangal merhalesinde fevt olan Tatar Ârîf Ağa nâm müteveffânın yanında mevcut olan emvâl ve eşyâsını Sivas Kaim-makâmı devletlü Şakir Bey Efendi hazretlerinin inzimâm-ı rey ve ma'rifetile Sivas'a nakl ve kaim-makam-ı mûmâileyh hazretlerinin cânib-i devletlerinden me'mûr tatar Ağası el-Hâc İsmâîl Ağa ma'rifet-i ve ma'rifet-i şer' ile müteveffâ-yı merkumun naklinde su'ubet olan eşyâsı sûk-i sultanide bey'-i min-yezid ile bey' olunup esmân-ı tezkere ile 'aynen irsâl olunan eşyânın defteridir ki, ber-vech-i âti zikrolunur.

Fi 25 M. Sene 1251. [25 Muharrem 1251]

Ekber maa takım 1 şiş 1 kıymeti 65 kuruş

Yağmurluk kesesi 1 muşamma 1 kıymeti 28 kuruş

Cüz 1 me'cur cecim 1 kıymeti 10 kuruş 30 para

Tatar cepesi 1 kıymeti 63,5 kuruş

Duhân muşamması 1 çorap 1 eldiven 1 kıymeti 2,5 kuruş

Kav çakmak halı 1 çakmak 2 bıçak 1 kıymeti 1 kuruş 35 para

Kısa küçük kürek 1 kıymeti 60 kuruş

Köhne tatar şalvarı 1 kıymeti 34 kuruş

Silahlık 1 lavanga 1 kıymeti 29 kuruş

Kâmçı 1 kıymeti 6 kuruş 30 para

Acem-kârı şal 1 kıymeti 33 kuruş

Yağmurluk 1 kıymeti 63 kuruş

Gömlek 2 don 1 kıymeti 30 kuruş

Köhne entari 1 yelek 1 işlik 1 kıymeti 16 kuruş

İngiliz-kârı şal 1 kıymeti 26 kuruş 26 para

Heybe 1 kilit 1 kıymeti 20 kuruş

Köhne fes 1 kefe 1 kemer kuşak 1 kıymeti 6 kuruş

Enâm-ı şerîf 1 maa kabı hediyesi kıymeti 14 kuruş 30 para

Cem'an yekûn

510 kuruş 31 para dellaliyye ifrâz

-012 kuruş 31 para

0498 kuruş 00 para

1435 eski yiğirmilik 70

+0644,5 beyaz akçe

2577,5

İtibaren irsâl olunan eşyânın gümüş muhafazalı saat 1

Tabanca çift 1

Belge [95-1] Tevzî' ve Taksim Defteri [Mekkâricilere Ödenecek Para]

Bâdî-i defter oldur ki, iş bu sene-i amimü'l-meymenede medine-i Sivas ve civar kazâlarda şâir ve samanın killet ve nedreti olmak mülasebesesi ile belde-i merkumeye bin iki yüz elli senesi Cemaziye'l-Ahiri'nde kiracıbaşı nasb olunan Cabbar Hasan Ağa ve refiki Hafız Ağa bir türlü mekkariyi idare edemediklerinden keff-i yed ve talib-i âheri olmayıp kiracıbaşılık bütün bütün mu'attal kalmakla umûr-i mühimme-i müstacele ile amed-i şüd eden ulak ve tatarların mahall-i me'mûrelerine iriştirilmesi cümle üzerine lazım olmağın yine merkumanlar kiracıbaşı nasb ve ta'yîn olunup cânib-i vilayetten iâne olmak üzere tertîb ve tanzîm olunan kırk bin kuruşun nısfı olan yigirmi bin kuruşu bedestân kethüdası ma'rifeti ile sahib-i servetlerden güzeştesiyle istidanede ve mekkareci-i merkûmanlara teslim ve iktizâ' eden altı mâhda iki bin kuruş güzeşte ve bin elli kuruş hakim hazretlerine harc-ı imza zam olunarak kırk üç bin elli kuruşa iblağ ve mebâliğ-i mezkûrdan Sivas kaim-makamı hâcegân-ı Divân-ı Hümâyûndan devletlü Şakir Bey Efendi hazretlerinin rey-i devletleri ve cümle ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer' ile on altı bin kuruşu ifraz ve belde-i merkûme mâhâllatının sicill-i mahfuzda mukayyed hâneleri üzerlerine tevzî' ve taksim olunup bâkî yigirmi yedi bin elli kuruşu tâife-i esnâfın bindeleri üzerlerine tevzî' ve taksim olunan mebâliğ-i mezbûrun defteridir ki, zikrolunur. Hurrîre fi gurre-i Sâferü'l-hayr sene ihdâ ve hamsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi. gurre-i Safer Sene 1251 [gurre-i Safer 1251]

Tâife-i Bezzâz ve boyacı binde 2937,5 kuruş

Tâife-i Basmacı binde 424 kuruş

Tâife-i Haffaf 4265 kuruş 10 para

Tâife-i Bakkal 4171 kuruş 10 para

Tâife-i Kuyumcu 1662 kuruş 25 para

Tâife-i Attâr 1422 kuruş
Tâife-i Debbâğ 618 kuruş 8 para
Tâife-i Tuzcu 1939 kuruş
Tâife-i Terzi 1422 kuruş
Tâife-i Kazgancı 1041 kuruş 8 para
Tâife-i Kazzâz 524 kuruş 8 para
Tâife-i Çilingir 748 kuruş 8 para
Tâife-i Temürcü 712 kuruş 8 para
Tâife-i Mûy-tâf 595 kuruş 8 para
Tâife-i Nalbant 380 kuruş 32 para
Tâife-i Sarrâc 454 kuruş 8 para
Tâife-i Sipah pazarı 618 kuruş 8 para
Tâife-i Berber 712 kuruş 8 para
Tâife-i Göncü ve eskici 242 kuruş 8 para
Tâife-i Semerci 479 kuruş 24 para
Tâife-i Kılıçcı 431 kuruş
Tâife-i Kesim Bostancı 400 kuruş
Tâife-i Kesim Ekmekçi 250 kuruş
Tâife-i Kesim Tuzcu 500 kuruş
Tâife-i Hammâl Meydan 100 kuruş
Cem'an yekûn 27050 kuruş (Yalnız yigirmi yedi bin elli kuruşdur. Beher kuruşa kırk yedişer kuruş iktizâ eylediği).

Mahalle-i Kösedere-i Müslim

Müslim hâne	213	kuruş	31	para
Reâyâ hâne	<u>+008</u>	<u>kuruş</u>	<u>28</u>	<u>para</u>
	222		19	

Mahalle-i Akdeğirmen

Müslim hâne	213	kuruş	31	para
Reâyâ hâne	<u>+458</u>	<u>kuruş</u>	<u>05</u>	<u>para</u>
	671		36	

Mahalle-i Osman Paşa

Müslim hâne	78	kuruş	21	para
Reâyâ hâne	<u>+65</u>	kuruş	<u>18</u>	para
	143		39	
Mahalle-i Kenîsa				
Müslim hâne	030	kuruş	22	para
Reâyâ hâne	<u>+623</u>	kuruş	<u>34</u>	para
	654		16	
Mahalle-i Kurtmescidi				
Müslim hâne	13	kuruş	04	para
Reâyâ hâne	<u>+08</u>	kuruş	<u>30</u>	para
	24		34	
Mahalle-i Ağcabölge				
Müslim hâne	135	kuruş	10	para
Reâyâ hâne	<u>+349</u>	kuruş	<u>00</u>	para
	484		10	
Mahalle-i Çavuşbaşı Müslim hâne 253 kuruş 2 para				
Mahalle-i Ece				
Müslim hâne	471	kuruş	06	para
Reâyâ hâne	<u>+562</u>	kuruş	<u>30</u>	para
	1033		36	
Mahalle-i Örtülüpınar				
Müslim hâne	065	kuruş	18	para
Reâyâ hâne	<u>+379</u>	kuruş	<u>21</u>	para
	444		39	
Mahalle-i Üryân-i Müslim				
Müslim hâne	139	kuruş	24	para
Reâyâ hâne	<u>+279</u>	kuruş	<u>08</u>	para
	418		32	
Mahalle-i Baldırpazarı Reâyâ hâne 418 kuruş 32 para				
Mahalle-i Üryân-i Zimmî				
Müslim hâne	209	kuruş	16	para
Reâyâ hâne	<u>+519</u>	kuruş	<u>06</u>	para

	728		22		
Mahalle-i Kösedere-i zimmî					
Müslim hâne	118	kuruş	31		para
Reâyâ hâne	<u>+423</u>	<u>kuruş</u>	<u>06</u>		<u>para</u>
	540		37		
Mahalle-i Küçük Bengiler					
Müslim hâne	017	kuruş	17		para
Reâyâ hâne	<u>+427</u>	<u>kuruş</u>	<u>21</u>		<u>para</u>
	444		39		
Mâhâle-i Bazar					
Müslim hâne	008	kuruş	29		para
Reâyâ hâne	<u>+776</u>	<u>kuruş</u>	<u>21</u>		<u>para</u>
	785		10		
Mahalle-i Kal'a-i Atik					
Müslim hâne	87	kuruş	10		para
Mahalle-i Kal'a-i Cedid					
Müslim hâne	34	kuruş	36		para
Reâyâ hâne	<u>+08</u>	<u>kuruş</u>	<u>29</u>		<u>para</u>
	43		25		
Mahalle-i Abdu'l-vahab Gazi					
Müslim hâne	34	kuruş	36		para
Mahalle-i Kılavuz Müslim hâne	130	kuruş		35	para
Mahalle-i Mehmet Paşa Müslim hâne	231	kuruş		8	para
Mahalle-i Hâce Mâhmud					
Müslim hâne	104	kuruş	28		para
Reâyâ hâne	<u>+043</u>	<u>kuruş</u>	<u>25</u>		<u>para</u>
	148		13		
Mahalle-i Hâce Velî Müslim hâne	122	kuruş		6	para
Mahalle-i Hâce Zâhid					
Müslim hâne	148	kuruş	13		para
Reâyâ hâne	<u>+069</u>	<u>kuruş</u>	<u>00</u>		<u>para</u>
	217		13		

Mahalle-i Sofi Himmet

Müslim hâne 126 kuruş 5 para

Mahalle-i Zâviye-i Alîbâba

Müslim hâne 126 kuruş 5 para

Mahalle-i Alîbâba

Müslim hâne 187 kuruş 23 para

Reâyâ hâne +013 kuruş 03 para

200 29

Mahalle-i Gökçebostan

Müslim hâne 122 kuruş 06 para

Reâyâ hâne +013 kuruş 03 para

135 09

Mahalle-i Bahtiyarbostanı

Müslim hâne 178 kuruş 34 para

Reâyâ hâne + 021 kuruş 33 para

200 28

Mahalle-i Oğlançavuş

Müslim hâne 109 kuruş 32 para

Reâyâ hâne +030 kuruş 21 para

140 13

Mahalle-i Sarışeyh

Müslim hâne 226 kuruş 34 para

Reâyâ hâne +270 kuruş 19 para

497 13

Mahalle-i Hammâmardı

Müslim hâne 104 kuruş 28 para

Reâyâ hâne +030 kuruş 21 para

135 09

Mahalle-i Küçükminare

Müslim hâne 388 kuruş 11 para

Reâyâ hâne +100 kuruş 13 para

488 24

Mahalle-i Temürcülerardı

Müslim hâne	113	kuruş	17	para
Reâyâ hâne	<u>+479</u>	kuruş	<u>35</u>	para
	593		12	

Mahalle-i Kırcık

Müslim hâne	39	kuruş	11	para
Reâyâ hâne	<u>+87</u>	kuruş	<u>10</u>	para
	126		21	

Mahalle-i Şah Hüseyin

Müslim hâne	117	kuruş	32	para
Reâyâ hâne	<u>+082</u>	kuruş	<u>36</u>	para
	200		28	

Mahalle-i Hamur Kesen

Müslim hâne	139	kuruş	24	para
-------------	-----	-------	----	------

Mahalle-i Ferhadbostanı

Müslim hâne	87	kuruş	10	para
Reâyâ hâne	<u>+78</u>	kuruş	<u>21</u>	para
	160		31	

Mahalle-i Keçibula

Müslim hâne	109	kuruş	2	para
Reâyâ hâne	<u>+048</u>	kuruş	<u>0</u>	para
	157		2	

Mahalle-i Tokmakkapı

Müslim hâne	117	kuruş	32	para
Reâyâ hâne	<u>+087</u>	kuruş	<u>10</u>	para
	205		02	

Mahalle-i Paşabey

Müslim hâne	135	kuruş	09	para
Reâyâ hâne	<u>+008</u>	kuruş	<u>29</u>	para
	143		38	

Mahalle-i Köhne Civan

Müslim hâne	148	kuruş	18	para
-------------	-----	-------	----	------

Reâyâ hâne +174 kuruş 20 para
191 38

Mahalle-i Ganem 148 kuruş 13 para

Mahalle-i Billur Müslim hâne 253 kuruş 1 para

Mahalle-i Abdülkerim Müslim hâne 130 kuruş 35 para

Mahalle-i Hâce İmâm

Müslim hâne 052 kuruş 4 para

Reâyâ hâne +253 kuruş 1 para
305 5

Mahalle-i Câmi-i Kebîr

Müslim hâne 109 kuruş 3 para

Reâyâ hâne +314 kuruş 4 para
423 7

Mahalle-i Veledbey Müslim hâne 72 kuruş 34 para

Mahalle-i Zilkar Müslim hâne 87 kuruş 10 kuruş

Mahalle-i Hâce Hüссâm Müslim hâne 47 kuruş

Mahalle-i Yahyabey

Müslim hâne 187 kuruş 27 para

Reâyâ hâne +008 kuruş 20 para
195 07

Mahalle-i Şemsî Ferrâş Müslim hâne 09 kuruş 29 para

Mahalle-i Kabalı Müslim hâne 143 kuruş 38 para

Mahalle-i Gök hüссâm Müslim hâne 61 kuruş 3 para

Mahalle-i İmaret Müslim hâne 174,5 kuruş

Mahalle-i Bâb-ı Kayseriye

Müslim hâne 379 kuruş 22 para

Reâyâ hâne + 344 kuruş 8 para
724 30

//[Sayfa 96]//

Mahalle-i Kal'aardı Müslim hâne 209 kuruş 16 para

Mahalle-i Gök Medrese Müslim hâne 248 kuruş 27 para

Mahalle-i Hâce Alî Çavuş Müslim hâne 61 kuruş 3 para

Mahalle-i Şeyhçoban Müslim hâne 130 kuruş 35 para

Cem'an yekûn

16000 kuruş iş bu mebâliği mezbûr on altı bin kuruş belde-i merkûm mâhâllatının sicili mahfuzda mukıyd hâneleri üzerlerine tevzi' ve taksim olunduğu beher hâneye dört kuruş on dört buçuk para taksim olunduğu.

Belge [96-1] Berât Kaydı [Şeyh Merzubân Tekkesi Zâviyesi ile İlgili]

Şeyh Merzubân Tekkesi zâviyedârı berâtı kaydıdır.

Medine-i Sivas ili kazasında vâki' Şeyh Merzuban zâviyesi evlâd-ı evlada meşruta ve evlâdiyet ve meşrutiyet üzere tevliyet ve zâviyedârlık hissedârlığına mutasarrıf olan erbâb-ı istihkakdan iş bu rafi-i tevki-i refîü'ş-şân-ı hakani es-Seyyit eş-Şeyh İbrâhim ibni Şeyh Ebu Bekir zîde-salahu bi'l-fiil berât-ı şerîfemle sene isna ve işrin ve mi'eteyn ve elf Cemaziye'l-evvelî tarîhiyle bâbası mâhlulünden mutasarrıf olup lakin taht-ı âlî baht-ı Osmani üzere culus-ı hümâyûn-ı meymenet-makrûnum vâki' olmağla Der-saâdetimden yedine müceddeden berât-ı şerîf-i âlî-şânım verilmek bâbında yedinde olan âtik berâtı mucibince inâyet talep etmeğin vech-i meşrûh üzere merkûma sadaka edip bu berât-ı hümâyûn-ı saâdet-makrunu verdim ve buyurdum ki; ba'de'l-yevm merkûm es-Seyyid eş-şeyh İbrâhim zide-salahahuya varıp ve zikr olunan zâviyenin evladiyet ve meşrutiyet üzere kema-kan tevliyet ve zaviyedârlık hissedârlığına mutasarrıf olup vakıfın ruhu ve devâm-ı ömrü devletim için duaya müdâvemet göstere. Şöyle bilip a'lâmet-i şerîfe itimat kılalar. Tahrîren fi'l-yevmi's-sabî ve'l-işrîyn min şehri Rebi'ü'l-ahir sene erbaa ve'l- işrîyn ve mi'eteyn ve elf.

Fi. 17 Rebi'ü'l-ahir Sene 1249 [17 Rebi'ü'l-ahir 1249]

Be-makam-ı Kostantınıye el-mâhrûsa.

Belge [96-2] Berât-ı Şerîf [Şeyh Merzuban Evkafı ile İlgili]

Sivas ili kazasına tâbî' Şeyh Merzuban evkafı tekkesinin mal-ı vakfından olmak üzere yevmi üç akçe vazife ile nâzırı olan erbâb-ı istihkakdan iş bu tevkî'-i refîü'ş-şân-ı hakani Molla Mehmet bi'l-fiil berât-ı şerîfemle sene tis'a ve tis'in ve mi'eteyn ve elf. Cemaziye'l-evvelî tarîhi ile mutasarrıf olup lakin taht-ı-âlî-i baht-ı Osmani üzere Cülûs-i Hümâyûn-ı meymenet-makrûnum vâki' olmakla Der-saâdetimden yedine berât-ı şerîf-i âlî-şânım verilmek bâbında yedinde olan âtik

berâtı mücebince inâyet talep etmeğin vech-i meşrûh üzere sadaka edip bu berât-ı hümâyûn-ı saâdet-makrûnu verdim ve buyurdum ki, ba'de'l-yevm merkûm Molla Mehmet zîde-kadrühûm varıp zikrolunan tekye evkafının kemâ-kân nâzırı olup hizmet-i lazimesin mer'i ve müeddâ kılındıktan sonra mal-ı vakfindan olmak üzere ve yevmî üç akçe vazifesi ile mutasarrıf olub vakfın ruhu ve devam-ı ömrü devletim için duâya müdavemet göstere. Şöyle bileler a'lâmet-i şerîfe i'timad kılalar. Tahrîren fi'l-yevmi'l-sâmîn Şevvâlî'l-mükerrerem sene selâse ve'l-işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Fi. 8 Şevvâl Sene 1253 [8 Şevvâl 1253]

Be-makam-ı Kostantiniyye el-mahrûse.

Belge [96-3] Tereke Defteri [Süleyman Ağa'nın Kassam Defteri]

Gök Medrese Mahallesi'nden iken fevt olan Muýtâf Süleyman Ağa'nın defter-i kassâm kaydıdır.

Medine-i Sivas'da Gök Medrese Mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Muýtâf Süleyman bin el-Hac Mehmed nâm müteveffânın verâseti zevcesi Fâtıma binti Mehmed nâm hâtûn ile ve sulbî kebîr oğulları el-Hâc Alî ve Osman ve sülbiye-i kebîre kızları Fatma ve Mevlüde ve Ayşe ve Emine ve Medine nâm kimesnelere inhisârı inde'ş-şeri'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra müteveffâyı merkûmun terekesi varisun-ı mezbûrunlar marifetleri ve ma'rifet-i şer'le takvim-baha olunarak tahrîr ve beynel-verese bi'l-farizeti'ş-şer'iyye tevzî' ve taksim defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur.

Fî 4 S. Sene 250. [4 Safer 1250]

Dimi yüzlü yasdık 9 çit yasdık 2 kıymeti 165 kuruş

Sagîr yan halısı 4 kıymeti 140 kuruş

Derunları çaput makat şiltesi kıymeti 30 kuruş

Müsta'mel kilim 2 kıymeti 200 kuruş

Köhne kilim 1 kıymeti 40 kuruş

Esb çuvalı 1 yarım keçe 1 kıymeti 12 kuruş

Yün kilim 2 kıymeti 120 kuruş

Köhne çuval 1 kıymeti 10 kuruş

Kebîr çit minder 1 yorgan 1 yasdık 1 kıymeti 60 kuruş

Derunu kıl ve yün mumlu şilte döşek 1 çit yorgan 1 kıymeti 40 kuruş

Çit yüzlü döşek 1 çit yüzlü yorgan 1 kıymeti 70 kuruş

Def'a çit döşek 1 köhne çit yorgan 1 kıymeti 70 kuruş
Def'a döşek 1 yorgan 1 kıymeti 100 kuruş
Çit yorgan 1 kıymeti 30 kuruş
Def'a çit yüzlü yorgan 2 kıymeti 100 kuruş
Müsta'mel çit yüzlü yorgan 3 kıymeti 150 kuruş
Köhne çul 2 kıymeti 20 kuruş
Dimi yüzlü döşek 1 yorgan 1 dimi yadık 1 kıymeti 150 kuruş
Kilim 1 kıymeti 40 kuruş
Tüfek 1 kıymeti 30 kuruş
Çuha yüzlü müsta'mel çal kafa kürk1 kıymeti 100 kuruş
Çuha cebe 1 kıymeti 60 kuruş
Evân-î nuhâs adedi 87 bir adedinin fiâtı 16 kıymeti 1392 kuruş
Dakik çuvalı 4 çuvalı 3 kıymeti 140 kuruş
Dakik 2 kile bulgur 4 rub yarma 4 rub kıymeti 100 kuruş
Dakik 1,5 kile çuval 1 kıymeti 160 kuruş
Tandır çulu 3 köhne keçe 1 kıymeti 10 kuruş
Sim zarf 9 fincan 9 tabak 1 kıymeti 125 kuruş
[...] ⁵⁴ 1 köhne kebir şamdan 1 kıymeti 40 kuruş
Sagîr şerbet ibriği 4 cezve 2 kıymeti 40 kuruş
El leğeni 1 ibrik 2 kıymeti 40 kuruş
Fiske şamdan 3 kıymeti 6 kuruş
Eyer maa takımı 1 kıymeti 60 kuruş
Camuş ineği 1 balak 1 kıymeti 300 kuruş // **[Sayfa 97]** //
Kara sığır ineği 1 dana 1 kıymeti 100 kuruş
Seyfik karyeli iştiraken camuş ineği 1 nisf-ı kıymeti 125 kuruş
Düğe 1 yaşar dişi dana 1 kıymeti 130 kuruş
Erkek camuş danası 1 yaşı 2 kıymeti 151 kuruş
Kulam karyeli Odabaşı Hüseyin'de iştiraken dişi davar 24 kuzu 14 nisf-ı
kıymeti 323 kuruş
Pirinç batman 2 kıymeti 30 kuruş
Fındık batman 1 üzüm kıyye 3 kıymeti 18 kuruş

⁵⁴Silik olduğu için okunamadı

Don yağı batmanı 2 kıymeti 36 kuruş
Rugan batman 1,5 kıymeti 37,5 kuruş
Hurde-vât-ı hâne kıymeti 60 kuruş
Mahalle-i merkûmede mülk menzili kıymeti 2500 kuruş
Parça çit 250 kıymeti 75 kuruş
Başlık 191 kıymeti 1195 kuruş
Harar çift 1 kıymeti 18 kuruş
Merkep hararı 3 kıymeti 20 kuruş
Saman hararı 1 kıymeti 9 kuruş
Torba 25 kıymeti 62,5 kuruş
Merkep yuları deste 8 kıymeti 20 kuruş
Çarık bağı çift 88 kıymeti 12 kuruş
Hannab top 115 kıymeti 17 kuruş
Kibre deste 1 kıymeti 5 kuruş
Kaşağı 14 kıymeti 21 kuruş
Torba bağı 100 adet kıymeti 75 kuruş
Peydant 75 kıymeti 75 kuruş
Kendir köstek 15 deste kıymeti 75 kuruş
Kolan 7 kıymeti 14 kuruş
Esb çuvalı 1 kıymeti 10 kuruş
Mûy-taf tarağı 4 kıymeti 30 kuruş
Yular sapı 15 deste kıymeti 30 kuruş
Oğlak kıl 5 batman kıymeti 88 kuruş
Edani kılı batman 47 kıymeti 72 kuruş
Kibre deste 7 kıymeti 42 kuruş
Kibre 30 kıymeti 10 kuruş
Kibre deste 1 kıymeti 5 kuruş
Kendir 169 kıymeti 336 kuruş
Der-zimmet-i Tuzcuların Bekir Ağa 200 kuruş
Der-zimmet-i Mustafa'da tosun baha 130 kuruş
Der-zimmet-i Merkûm Mustafa üzerinde 81,5 kuruş
Der-zimmet-i Akbaş pınarında 120 kuruş

Der-zimmet-i Merkûm Mustafa üzerinde entari ve vazife-i baha 143 kuruş
Der-zimmet-i Arapoğlu Hasan'da 9 kuruş
Der-zimmet-i Def'a Arapoğlun'da 90 kuruş
Der-zimmet-i Süleyman oğlunda 22 kuruş
Der-zimmet-i Tüfekci Mehmet Ağada 200 kuruş
Der-zimmet-i Tüfekci Hasan Ağa'da 151 kuruş
Der-zimmet-i Pazarbaşı Süleyman Ağa'da 465 kuruş
Der-zimmet-i Ağacık-zâdede 105 kuruş
Der-zimmet-i Memiş Ağa'da 365 kuruş
Der-zimmet-i Mütevellî-zâde Abdi Ağa'da 35 kuruş
Der-zimmet-i Mütevellî-zâde Hâilil Ağa'da 15 kuruş
Der-zimmet-i Emrullah molla-zâde 12 kuruş
Der-zimmet-i İbiş molla-zâdede 3 kuruş
Tarlaya zer' olunan tohum şâirin 1 kile 70 kuruş
Tarlaya zer olunan fiğ 17 rub 42,5 kuruş
Def'a tarlaya zer olunan 1 hinta 1 rub 106 kuruş
Nakd-i mevcudu 905 kuruş
Def'a nukudu Osman zimmetinde 845 kuruş
Def'a Osman zimmetinde 245 kuruş
Cem'an yekûn 12350,5 kuruş
Ve minhâ'l-ihracât:
Mehri'z-zevceti'l-mezbûre Fâtıma Hâtûn 375 kuruş
Müteveffânın bâ-defter hayvanatı 3620 kuruş
Resm-i kısmet-i âdi 309 kuruş
Kâtibiyye-hüddâmiyye-ihzârîyye 77 kuruş
Cem'an yekûn 1123
Sahha'-l bâki
11227,5 berayı vasiyeti sülüsü minha
-03742,5 li taksim-i beyne'l-verese
07485
Hisse li-zevceti'l-mezbûre Fâtıma 935 kuruş 15 para
Hisse li-binti'l-merkû 2 fulus el-Hâc Alî 1455 kuruş 16 para

Hisse li-binti'l-merkûm Osman 2 fulus 1455 kuruş 16 para
Hisse li-binti'l-mezbûre Ayşe 1 fulus 727 kuruş 28 para
Hisse li-binti'l-mezbûre Mevlüde 1 fulus 727 kuruş 28 para
Hisse li-binti'l-mezbûre fulus 1 Emine 727 kuruş 27 para
Hisse li-binti'l-mezbûre fulus 1 Medine 727 kuruş para
Hisse li-binti'l-mezbûre 707 kuruş 28 para

Belge [98-1] Fermân [Mübaşirin Görevden Meni' ile İlgili]

Hukuk davası zımında ta'yîn olan mübaşirin hadd-i itidalden ziyâde mütalebesinden men' olunduğu.

Düstûrun-ı mükerrerûn müşîrun-ı müfahhamûn nizâmü'l-alem müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmim-i mehami'l-enâm bi'r-reyi's-sâ'ib mümehhidû bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânis-saâdeti ve'l-iclâl el-mahfûfûn bi-sünûf-i avâtîfi'l-meliki'l-a'lâ Anadolu'nun orta kolu yemin ve yesarıyle nihayetine varınca vâki' vüzerâ-yı izâm edâmallâhu te'âlâ iclâlehüm ve e'azamü'l-ümerai'l-kiram efâhimü'l-küberâi'l-fihâm ulû'l-kadr-i ve'l-ihtram ashabü'l-izzi ve'l-ihtişâm el-mahfufun bi-mezidi inayeti'l-melîki'l-a'la mîrî-mirân-ı kirâm dâme-ikbâlehüm ve akazâ kuzâti'l-Müslimin ûlâ vülâti'l-muvahhidin ma'âdinü'l-fezail-i ve'l-yakın rafi-i i'lâmü's-şeriatî ve'd-din varisü ulumü'l-enbiya-i ve'l-mürselin el-muhtassun bî-mezidi inâyeti'l-melîki'l-muîn mevâ'li-i fihâm zidet-fazailihüm ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezail-i ve'l-kelâm kuzât ve nüvvâb zîde-fazluhüm ve mefâhirü'l-emâsil-i ve'l-akran mütesellim ve voyvodagân ve ayân ve vücuh-ı memleket ve bil-cümle iş erleri zîde-kadrehüm tevkî'-i refî-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki, memâlik-i mahruseti'l-mesalik-i şahânemde kain mahaller ahâlî ve sekenesinin zimmet-i hamiyet-i padişâhânem mütehattim olduğu vechile saye-i merahim-vaye-i mülukanemde istikmâl-i âsâyış ve istirahat ve asar-ı rencide ve teaddiden ve katilleri nezdi merahimu fer cihandaranemde be gayet ehem ve mültezem ve taşralarda zuhur eden deâvinin mükteza-yı şer'-i şerif ve kanun-i münif üzere fasl ve hasmı zımında sahife-pira-yı sudur olan evâmîr-i şerifem bazen îcâbına göre kavvas ve sair me'mûr mübaşeretiyile gönderilerek ihkak-ı hak maddesine dikkat olunmakta olduğu müstağni-i kayd-ı rakam isede bunlardan bazı mürtekip makuleleri vardıkları yerlerde hadd-i zâtında ziyade hizmet mütalebesiyle

eshab-ı de'avîyi tazyik ve ızrara ictisar etmekte oldukları istimâ' olunup hatta bu def'a bir hukuk davası zımnında Edremit cânibine mübâşir ta'yîn olunmuş olan Bab-ı Ali kavvâslârından Mehmet nâm kavvâs yiğirmi bin kuruştan müteceviz hizmet aldığı haberi alınarak bu suret bi-tevfikıllahî te'âla mutad-ı hayriyet itiyad-ı padişahânem olan adalet ve nısfete münafi ve min-küllî'l-vücuha ve rıza-yı meyamin-i iktizâ-yı mülukanemin hilafı bir keyfiyet olmaktan naşı derhal meblağ-ı mezbûr merkumdan ahz ve mahalline irsâl ve kendisi dahi li-ecli'l-te'dib nefy ve iclâ kılınmış olmak hasebiyle fi-mâ-ba'd o misillû ve evamir-i şerifemle gönderilen mübâşirine maslâhat-ı me'mûresinin tahmîline ve kendisinin kadr ve haşyetine göre derece-i itidalde hizmet verilerek ekser içlerinden adem-i kanâat ve hatt-i mezayinden ziyade mal talebine cü'ret eden olur ise o makuleleri bi't-tevkif tedibât-ı layıkelerinin icrası için keyfiyet-i Der-sadetime [...] ⁵⁵ iş'âret olunmak üzere bu hususun taht-ı zâbitâyâ ithaline irade-i aliyyem taallukuyla ol babda vesaya-yı meşruhayı şamil Anadolu'nun diğer kollarına Rumeli'nin üç koluna başka başka evamir-i şerifem gönderilmiş olmakla, siz ki vüzerâ-yı müşâr ve mîrî-miran ve mevâli ve kuzât ve nüvvâb ve sair-i mûmâ-ileyhimsiz, vech-i meşrûh üzere amel ve harekete mübaderet eylemeniz fermânım olmağın i'lâmen ve tenbihen mahsusen iş bu emr-i celilü'l-kadrim ısdâr ve sadr-ı a'zam tatarlarından Mustafa Tatar ile tesyâr olunmuştur. İmdi keyfiyeti zir-i hükümet ve idarenizde lazım gelenlere ifade ve tefhim ve iş bu fermân-ı celilü'l-unvanımı sicillat-ı muhakeme kayıt ve terkim birle ale'd-devam tenfiz ve icrasıyla ve veditullah olan ahâl-i memleket ve fukara-yı raiyyetin dilhâh-ı merahim-i iktinah-ı şehriyânem üzere herhalde refah ve be rahat ve vücûh-ı mezâlîm ve ta'addiyattan ve katilleri esbabını bil-istikmal taraf-ı müctemiü'l-mecd ve ş-şeref şehin şahânem için cümleden davat-ı hayriyeye isticlabı ahası amâl-i mülukanem idüğü ve mugayırı vazı' ü halet vuku'una bir vechle rıza-yı hümâyûnum olmadığı ma'lûmunuz oldukta ber-minvâl-i muharrer amel ve harekete bi'l-ittifak ihtimâm ve dikkat ve hilafından ve bu madde için gönderilen tatar-ı merkuma beher kazadan yiğirmi beşer otuzar kuruş verilip bir akçe ziyade i'tâ'sından mübâadât eylemeniz bâbında Fermân-ı Alişanım sâdır olmuştur. Buyurdum ki vusul buldukda bu babda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ ve lazimü'l-imtisalimin mazmun-ı itâat-makrûniyle amel ve hareket eyleyesiz.

⁵⁵ Silik olduğu için okunamadı

Şöyle bilesiz. Alamet-i şerife i'timâd kılasız. Tahriren fi evâsıt-ı Şehr-i Rama'zânü'l-mübârek sene hamsîn ve mi'eteyni ve elf.

Fi. evâsıt-ı Rama'zân Sene 1250 [evâsıt-ı Rama'zân 1250]

Kad vasale ileynâ. Fi 17 S. Sene 251.

Be-makam-ı Kostantıniye el-mahruse.

Hurrire indi nemakahu'l-fakir ileyhi azze şanuhu müfti-zade es-Seyyit Mehmet Ataullah el-muvalla hilafe-i bi-medine-i Sivas Afa anhuma.

Belge [98-2] Mülk Satışı [Kasap Sahhak Veledi Moses'in]

Medine-i Sivas'ta vâki' Bab-ı Kayseriye Mahallesi sakinlerinden Abdulkadir nâmı kimesne kendi tarafından asaleten ve li-ebeveyn er karındaşları Mehmet ve Hüseyin ibnu Ali taraflarından bey-i' âti'z-zikre vekil olup vekaleti Ali Bey bin Hâce Mehmet ve oturakçı İbrahim Ağa bin şehadetleriyle sâbitü'l-ve kale merkum Abdulkadir meclis-i şer'-i şerif-i enverde işbu baisü's-sakar Kassab Sahhak veled-i Moses nâm zimmî müvacehesinde bi'l-asale ve bi'l-ve kale ikrâr-ı tam ve takrîr-i kelâm edüp akt-i âftü'z-zikrin suduruna değin yedlerimizde mülkümüz olup mahalle-i merkumede vâki' etrâf-ı erbaası Alemdar İbrahim Bey ve tarafeyni Bakırözlü Ebubekir mülkleri ve havuzlu bağçe ve tarîk-i has ile mahdût bir bab kış evi ve bir miktar aralık bir miktar eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müşmireli bahçeyi müştemil mülk menzilimizi bi-cemîi't-tevabi ve'l-levâhik tarafeynden icâb ve kabulü havi şurût-ı müfsideden âri bey'-i bât-ı sahih-i şer' ile mersûm Sahhak zimmîye beş yüz kuruşa bi'l-asale ve bi'l-ve kale bey' ve teslim ve temlik eylediğimizde oldahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ' ve tesellüm ve temellük ve kabülden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr beş yüz kuruşu müşteri-i mersum Sahhak zimmî yedinden tamamen ve kamilen ahzü ve kabz eyledim. Fi-mâ-ba'd sâlifü'z-zikr menzil-i mahdud-ı mezkurde benim ve müvekkillerim karındaşlarım merkumân Mehmet ve Hüseyin'in aslâ ve kat'â alâka ve medhallerimiz kalmayıp müştemilatıyla mersûm Sahhak zimmînin mülk müşterası ve hakk-ı sarihi olmuştur. Keyfe-mâ-yeşâ ve haysü mâ-yehtâr mutasarrıf olsun dedikte gibbe't-tasdiki'ş-şer-i mâ-hüve'l-vâki' bi't-talep ketb olundu. Hurrire fi'l-yevmi't-tasi min-şehr-i Saferü'l-Hayr sene ihdâ ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf.

Fi. 9 Safer Sene 1250 [9 Safer 1250]

Şühûdü'l-hal:

Mahalle-i merkume Muhtârı Ali Bey

Ve diğêr muhtâr İbrahim Ağa

Ve Gazzaz Seyyid Osman Ağa

Ve Ali Bey bin Memiş

Ve gayrîhum mine'l- hâzirûn

Hurrire indi nemakahu'l-fakir ileyhi azze şanuhu müfti-zade es-Seyyit
Mehmet Ataullah el muvalla hilafe-i bi-medine-i Sivas Afa anhuma.

Belge [98-3] Mülk Satışı [Ali Bin Ahmet'in Mülk Satışı ile İlgili]

Medine-i Sivas mahâllatından Bahtiyarbostanı Mahallesi sakinlerinden Ali bin Ahmet nâmı kimesne meclis-i şer'-i şerif-i Ahmedi ve mahfil-i din-i münif-i Muhammedide işbu bâisü's-sakar Babuccu Kıyasoğlu Tekfus veledi Pirus nâm zimmî müvacehesinde ikrâr-ı tam ve takrîr-i kelâm edip akd-i âtfü'z-zikrin suduruna değin yedimde mülküm olup mahalle-i Bab-ı Kayseriye'de vâki' etrâf-ı erbâsı bir hattı Çubukçu Ahmet ve Karıklıoğlu Ali ve Tezgâhtar Osman mülkleri ve İbrahim tarlası ve tarîk-i âmm ile mahdut ve bir bab kış evi ve bir bab tahtani oda ve bir bab ahûr ve bir miktar aralık ve bir miktar eşcâr-ı müşmire ve gayr-i müşmireli bahçeyi müştemil mülk menzilimi be- cemî'üt-tevabi ve'l-levahık tarafyenden îcâb ve kabulü havi şurût-ı müfsideden a'ri bey'-i bât-ı sahih-i şer'i ile mersûm Tekfus zimmîye bin iki yüz kuruşa bey' ve teslim ve temlik eylediğimde ol dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve temellük ve kabz-ı kabülünden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr bin iki yüz kuruşu müşteri-i mersum Tekfus zimmî yedinden tamamen ve kâmilten ahzû ve kabz eyledim. Fi-mâ-bâ'd sâlifü'z-zikr menzil-i mahdud-ı mezkurda benim aslâ ve kat'â alâka ve medhalim kalmayıp müştemilatıyle mersûmun mülk müşterası ve hakk-ı sarihi olmuştur. Keyfe-mâ-yeşâ' ve haysü mâ-yühtâr mutasarraf olsun dedikte gibbe't-tasdîki'ş-şeri mâ-vak'a bi't-taleb ketb ve i'tâ olundu. Hurrire fi'l-yevmi'l-tâsi' aşer min-şehr-i saferi'l-hayr sene ihdâ ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf.

Fi. 9 Safer Sene 1251 [9 Safer 1251]

Şuhudü'l-Hâl:

Mahalle-i Babı Kayseri muhtârı Ali Bey

Ve Ali Bey bin İbrahim Ağa
Ve Çubukçu Ahmet Ağa
Ve Delal Hâce Mustafa.

Belge [99-1] Tereke Defteri [Mehmet Behram Paşa Hazretlerinin Tereke Defteri]

Badi-i defter oldur ki medine-i Sivas'ta ikamete me'mûr iken bundan akdem fevt olan Devletlü el-Hâc Mehmed Behram Paşa hazretlerinin varis-i alileri atufetlü Fâtıma binti Ahmet Ağa ve diğêr Fâtıma binti Abdullah nâm hâtûnlar ile sulbî-i kebir mahdumı Hüseyin Bey hazretlerine inhisarı inde'ş-şeri'l-enver zahir ve nümâyân olduktan sonra ba'de'l-müsadere müşârü'n-ileyh hazretlerinin tedârik eylediği muhallefâtı bil-iltimas varis-i ma'rifet-i şer ile takdim baha olunarak tahrir ve terkım ve beyne'l-verese bi'l-farizeti'ş-şer'iyye tevzî' ve taksim defteridir ki, ber-vechi âtî zikrolunur.

Fi 19 S. Sene 251. [19 Safer 251]

Eski maden tabak 40 kebir mürsebanı ? tabak mecmu 30 kıymeti 1200 kuruş

Çini evkafı iftariye tabak 23 kıymeti 50 kuruş

Saksuniye çay takımı kıymeti 60 kuruş

Maden ve mineli tabak 4 kıymeti 5 kuruş

Billur Hoşab tası 1 kapaklı billur su tası 3 kıymeti 100 kuruş

Dürunu pempe çit yüzlü yorgan kıymeti 80

Yaldızlı firengi tenne? leğen librik 1 kıymeti 150 kuruş

Kebir şamdın 1 kıymeti 40 kuruş

Sarı sini 1 bolat sini 1 kıymeti 70 kuruş

Evân-î nuhâs miktarı 164 fiatı 15 kıymeti 2525 kuruş

Cem'an yekûn 4325 kuruş

Ve minhâ'l-ihracât

Ber-mutâd resm-i kısmet-i adi 108 kuruş

Katibiyye çukadariyye ihzariyye 27 kuruş

Deyn-i ikrâr-ı verese mehriz-zevceti'l-mezbûre Fâtıma Hânım 375 kuruş

Deyn-i ikrâr-ı verese mehri zevceti'l-mezbûre diğêr Fâtıma Hânım 375 kuruş

Yekûn: 880 kuruş

Sahha'l-bakî li-taksîm-i beyne'l-verese:

Cem'an yekûn 3440

Hisse zevceti'l-mezbûre Fâtıma Hânım 215 kuruş

Hisse li-zevceti'l-mezbûre diğeri Fâtıma Hânım 215 kuruş

Li-eb muma-ileyh Hüseyin Bey 3010 kuruş

Kable'l-kassam mûmâ-ileyh Fâtıma Hânım binti Ahmet Ağa dahi müteveffiye olup veraseti ancak oğlunun kızı atufetlü Rukiye binti Abdullah nâm hanıma inhisarı inde's-şeri'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra müteveffiye-i mezbûrenin terekesi iltimas-ı varis ve ma'rifet-i şer ile takvim baha olunarak tahrir ve beyne'l-verese bi'l-farizeti's-şer'iyye tevzî' ve taksim defteridir ki, ber-vechi âtî zikrolunur.

Kütahya-karî kebir çini tabak 6 kıymeti 90 kuruş

Beyaz tabak 1 billur hoşab kasesi ve madeni çanak 22 kıymeti 180 kuruş

Sarı tas 2 Sarı sini ayağı 4 kıymeti 100 kuruş

Kumaş ve çit yüzlü yorgan kebir 3 sagîr 3 kıymeti 200 kuruş

Beyaz keçe seccade 1 köhne kutnî yasdık yüzü 3 sagîr kapı perdesi 1 kıymeti

100

Oda derununda mefruşatı müsta'mel kadife yüzlü yastık 16 şilte 4 kebir minder 4 sagîr yastık 4 makat üzerinde ihram 4 kıymeti kuruş 1150

Atlas yüzlü kebir döşek 1 kıymeti 60 kuruş

Çuha yüzlü naka kürk 1 kıymeti 50 kuruş

Müsta'mel çit bohça ihram 5 yüz yastığı 2 kıymeti 40 kuruş

Selvi sanduka 1 sagîr çekmece 1 kıymeti 100 kuruş

Şilte 1 kıymeti 60 kuruş

Çit yüzlü yorgan 5 kıymeti 200 kuruş

Çit yüzlü minder 3 kıymeti 75 kuruş

Erzurum-kârî mangal 3 tahta kıymeti 250 kuruş

Küçük oda derununda kutnî yasdık 7 şilte 3 ihramı miktarı 3 minder 2 kilim 1 kaliçe 1 kıymeti 500 kuruş

Çit yüzlü müsta'mel sagîr yastık 14 kıymeti 100 kuruş

Çit yüzlü kebir döşek 2 kıymeti 140 kuruş

Kebir şamdan 4 fiske 1 kıymeti 100 kuruş

Aşağı oda derununda köhne kadife yüzlü yastık 7 şilte minder 3 minder 2 köhne çuha mahat 3 kilim 2 kıymeti 450 kuruş.

Maşa ocak iskelesi kebir ve sagîr sac ayağı köz tavası havân 1 kıymeti 70 kuruş

Taşra oda derununda müsta'mel kadife yüzlü yastık 5 sagîr yastık minder 1 çuha 3 müsta'mel orta halı 1 kıymeti 320 kuruş.

Çit yüzlü yorgan 4 sagîr yastık 4 sagîr minder 3 kıymeti 260 kuruş

Tüylü yan galiçe 1 halı seccade 1 kıymeti 80 kuruş

Müsta'mel kadife yüzlü yastık 10 şilte 3 mahat üzerinde ihram 2 yüz yastığı 8 kıymeti 600 kuruş

Orta sini 3 kazan lengeri 1 kıymeti 340 kuruş

Yorgan döşek 3 yasdık 3 kıymeti 300 kuruş

Kürt Deli Hüseyin yedinde koyun 160 fiatı 30 kıymeti 4800 kuruş şişek 48 fiatı 20 kıymeti 1000 keçi 26 fiatı 25 kıymeti 650 kuruş çebiş ve koç 11 fiatı 40 kuruş kıymeti 200 toplam kıymeti 6830 kuruş.

Adıs Karyesinde ortak camuş ineği 2 yaşar erkek 1 erkek balak 1 nısfı kıymeti 275 kuruş.

Budakoğlu ile ortak camuş ineği 2 erkek yaşar 1 dişi yaşar nısfı 1 kıymeti 420 kuruş.

Hâce Mustafa ile Ortak camuş ineği 2 yaşar 2 nısfı 2 kıymeti 400 kuruş

Anyurda? camuş ineği 1 nısf-ı kıymeti 100 kuruş

Koca Mustafa'da yaşar nısfı kıymeti 100 kuruş

Sim zarf 11 fosfor fincan 11 sim tabak 1 kıymeti 666,5 kuruş

Sim hammâm tası 1 sim sutası 1(250 dirhem) kıymeti 575 kuruş

Sim gülabdan 1 ve buhurdan 1 dirhem138 kıymeti 855 kuruş

Sim kabaralı şamdan tablası dirhem 220 kıymeti 450 kuruş

Sim kahve ibriği dirhem 120 kıymeti 275 kuruş

Köhne hercai şal 1 kıymeti 150 kuruş

Çuha yüzlü kürk 1 kıymeti 500 kuruş

Zer Mihri hanım ve tablası kıymeti 500 kuruş

Mercanlı kahve takımı 1 kıymeti 300 kuruş

Zevci Paşa-yı müteveffâ-yı mûmâ-ileyh zimmetinde mehir 375 kuruş

Paşayı merkumun ba'de'l-mülhakatından hissesi 215 kuruş

Cem'an yekûn: 20394,5 kuruş

Ve minhâl-ihrâcat:

Der-zimmet-i ikrar-ı verese Keziban Hâtûn 550 kuruş

Der-zimmet-i ikrar-ı verese Hatice Hâtûn 700 kuruş

Der-zimmet-i ikrar-ı verese Şemsi Hâtûn 300 kuruş

Der-zimmet-i ikrar-ı verese Şerife Hâtûn 500 kuruş

Der-zimmet-i ikrar-ı verese Gülsüm Hâtûn 500 kuruş

Der-zimmet-i ikrar-ı verese Ayşe Hânım 1000 kuruş

Der-zimmet-i ikrar-ı verese diğer Hatice Hanım 1200 kuruş

Der-zimmet-i ikrar-ı verese Afife Hâtûn 100 kuruş

Der-zimmet-i ikrar-ı verese Manok Zimmî yediyle bezirgana 181 kuruş

Der-zimmet-i ikrar-ı verese diğer Aişe Hâtûn 85 kuruş

Der-zimmet-i ikrar-ı ikrar-ı verese Rum avradına 72 kuruş

Der-zimmet-i ikrar-ı verese Havva Hâtûna 30 kuruş

Der-zimmet-i ikrar-ı verese Halime Hâtûna 500 kuruş

Der-zimmet-i ikrar-ı verese Hale Hâtûna 500 kuruş

Der-zimmet-i ikrar-ı verese Hâtûna 50 kuruş

Der-zimmet-i ikrar-ı verese diğer Aişe Hâtûn 300 kuruş

Der-zimmet-i ikrar-ı verese Karagözoğlu zimmîye 300 kuruş

Der-zimmet-i ikrar-ı verese Ayvaz Evanis 65 kuruş

Der-zimmet-i ikrar-ı verese Nasrani Nilay avrada 1223,5 kuruş

Ber mutâd resm-i kısmet 510 kuruş

Katibiyye çukadariyye ihzariyye 12 [...] ⁵⁶ kuruş // **[Sayfa: 100]** //

Sahha'l-baki li-taksim-i beyne'l-verese

11517 Mum ve helva için berây-ı vasiyetü'l-sülüsü minha şed.

- 03839 iş bu yedi bin altı yüz yetmiş sekiz kuruş varisi Rukiye Hanıma

7687 iktiza eylediği kayıt şud.

Hürriye hezihi'l-defteri bi-marifet ve ma'rifeti'l-vurdu el asrırı'l-fakir Es-Seyyit [...] ⁵⁷ Kadı-zâde es-Seyyit Mehmet Ataullah livâ-i hilafeti bi-medreseti Sivas

⁵⁶ Silik olduğu için okunamadı

⁵⁷ Okunamadı

Belge [100-1] Fermân [Emanete Hıyanet]

Kıdvetü'l-nüvvâbi'l-müteşerri'in Sivas Kazası Naibi Mevlana zide-ilmuhû tevki'-i refi'-i hümâyûn vasıl olıcak malum ola ki, Keziban nâm Hâtûn Südde-i Saâdetime arz-ı hâl edip bu iki yüz kırk beş senesinde Sivas kasabası mahallatından Ece Mahallesi sakinlerinden Hâce Mahmut nâm kimesneye bir çift piştov ve yüz elli dirhem gümüştü ebniye ve bir Şam kılıcı ve Sivas kasabası sâkinlerinden kaynı Ali nâm kimesneye kahve takımı ve bir sim tepelik ve bir yorgan ve bir simli ocak perdesi ve bir adet nuhas tas ve iki kalem kâri yemeni ve bir fildişi tarak emaneten verip ve yine kazâ-i mezbure sakinlerinden Kendircioğlu Ali nâm-ı kimesne zimmetinde ba-temessük beş yüz kuruş alacak hakkı olup emanete verdiği marüz-zikr emval ve eşyâ-yı merkumandan alacağı olan meblağ-ı mezburu merkumdan talep eyledikte vermeyip gadr-i külli eylediklerin bildirip ahar hususa me'mur mübâşir ma'rifeti ile mahallinde şeri' ile görülüp merkumanın ber-vech-i emanet yedlerinde olan emval ve eşyâ-yı merkumandan ve meblağ-ı mezburu dahi merkumdan kendüye alıverilip icra-yı şer'-i şerif ve ihkâk-ı hakk olunmak babında emr-i şerifem sudurunu istida etmekten naşi husus-i mezbur hin-i terafüde tezvîr idüğü inde-ş-şer tahakik ettikte ta'yîn olunan mübâşirin ücret-i mübâşiriyyesi mazlum olan müdde-i aleyhten talep olunmayıp mucib-i fetva-yı şerife husume-ti kazibe eden müdde-i mütemmim-i müdde-i mütemerriden tahsîli hususuna ihtimâm ve dikkat ve dava tezevvür iken müdde-i aleyhi ücret-i mübâşire talebi ile hilaf-ı şer'-i şerif tazyik ve tecrimden hazer ve mücânebet olunmak üzere ahar hususa me'mur kıdvetü'l-emasili ve'l-akran Selim-zâde zide-kadrühu mübâşereti ile mahallinde şeri' ile görülmek emrim olmuştur. Buyurdum ki vusûl buldukta bu babda sâdır olan emrim üzere amel dahi sen ki naib-i mumâ-ileyhsin ma'rifetin ve ahar hususa me'mur mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifeti ile merkumları meclis-i şer'e ihzar ve ihda ve ferden ferde mezbur ile terafu ve mukaddema bir defa' şer ile ile görülüp fasıl olunmayan hususların tamam-ı hakk-ı vadi üzere mukayyed olup göresin. İnha olunduğu üzere ise ol babda mukteza-yı şer'-i kavimle amel edip, dahi ber-vech-i muharrer merkumanın ber-vech-i emanet yedlerinde olan emval ve eşyâsın merkumandan ve ba-temessük alacağı olan meblağ-ı mezburu dahi merkumdan ba'de's-sübut hükm edip buna alıverip icra-yı şer'-i şerif ve ihkak-ı hak eylesin. Min-bad şer'-î şerife ve emr-i hümâyûnuma muhalif kimesneye iş

ettirmeyip husus-ı mezbur için bir dahi emrim varmalu eylemeyesin. Şöyle bilesin. Alamet-i şerife itimat kılasın. Tahriren fi evail-i şehri Saferi'l-hayır sene ihda ve hamsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi. evail-i Safer Sene 1251 [evail-i Safer 1251]

Be-makam-ı Kostantınıye el-mahrûse.

Belge [100-2] Fermân [Hırsızlık Olayı]

Kıdvetü'l-nüvvabi'l-müteşerri'in Sivas kazası naibi mevlânâ zide-ilmühû tevki'-i refi'-i hümâyûn vasıl olıcak malum ola ki, Sivas sakinlerinden Keziban nâm Hûtûn Südde-i Saâdetime arz-ı hâl edip bu kendi halinde arzı ile mukayyede olup kimesneye deyni ve kefaleti yok iken Sivas sakinlerinden Fertellioğlu Memiş demekle meşhur kimesnenin avanesi ile Himmet nâm kimesnenin oğlu Seyyit nâm kimesnenin avanesi malume'l-ism kimesneler kendi halinde olmadıklarından iki yüz kırk sekiz senesinde leyleylen mezburenin menziline basıp yiğirmi beş bin kuruşluktan mütecaviz emval ve eşyâsını hilaf-ı şer'-î şerif yağma ve ğârât edip gadr-ı külli eylediklerin bildirip mübâşir ma'rifeti ile mahallinde şer' ile görülüp mezburanların yağma ve ğârât eyledikleri ol miktar kuruşluk emval ve eşyâsını kendiye alıverip icrâ'-yı şer'-i şerif ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerifim sudurunu istida etmekten naşi husus-i mezbur hin-i terafuda tezvîr idüğü inde'-şer' tahakik eyledikte ücret-i mübaşiriye mazlum olan müdde-i aleyhten talep olunmayıp ber-mucib-i fetva-yı şerife husumet-i kazibe eden müdde-i mütemmireden tahsîli hususuna ihtimâm ve dikkat ve dava müzevver iken müdde-i aleyhi ücret-i mübaşiyeye talebi ile hilaf-ı şer'-î şerif tazyik ve tecrimden hazer ve mücanebet olunmak üzere sadr-ı a'zam duhâncısı arkadaşlarından kıdvetü'l-emasili ve'l-akran Selim zide-kadrühu mübaşereti ile mahallinde şer' ile görülmek emrim olmuştur. Buyurdum ki, vusûl buldukta bu babda sâdır olan emrim üzere amel dahi sen ki, naib-i mûmâ-ileyhsin ma'rifetin ve ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifeti ile gâsıb-ı merkuamları meclis-i şer'e ihzar ve bununla terafu ve mukaddema bir def'a şeri' ile görülüp fasıl olunmayan hususların tamam hakk ve dava üzere mukayyed olup göresin inha olunduğu üzere ise ol babta mukteza-yı şer'-i kavimle amel edip dahi ber-vech-i muharrer mezburların yağma ve ğârât eyledikleri ol miktar kuruşluk emval ve eşyâsın bade's-sübut hüküm edip buna alıverip icrâ'-yı şer'-i şerif ve ihkak-ı hak ve bu vesile ile kaziyede medhali olmayan ba-mücrim kimesnelere ve töhmet ve isnad-ı

kabahat misillû vazdan tevakki ve mübâadât eyleyip min-bad şer’-i şerife ve emr-i hümâyûnuma muhalif kimesneye iş ettirmeyip husus-i mezbur için bir dahi emrim varmalı eylemeyesin şöyle bilesin. Alamet-i şerife itimat kılasın. Tahriren fi evahir-i şehri-i Muharremü’l-haram sene ihda ve hamsin ve mi’eteyn ve elf.

Fi. evahir-i Muharrem Sene 1251 [evahir-i Muharrem 1251]

Be-makâm-ı Kostantiniye el-mahrûse.

Belge [101-1] Mülk Satışı [Keziban Hâtûn ve Mustafa Bin Hamza’nın Mülk Satışı]

Fi’l-asl vilâyet-i Anadolu’da Sivas kazası mahallâtından Şems-i Ferrâş Mahallesi ahalisinden olup medine-i Hazret-i Ebu Eyyub el-ensari Radyallahü anhü’l-baride Baba Haydar Mahallesiinde sakine zatı mu’arefe Keziban Hâtûn binti Mustafa bin Hamza meclis-i şer’-i şerif-i enverde Bab-ı Ali hademesinden iş bu baisü’l-kitap Selim Ağa ibni Abdullah mahzarında ikrâr-ı tam ve takrîr-i kelâm ve tabir-i ani’l-meram edip bundan akdem ıstar ettirdiğim iki kıta fermân-ı ali mucibince yedimde müstakilen malım ve mülküm olan salifüz-zikr Şems-i Ferrâş Mahallesiinde kain lede’l-ahali ve’l-ciran ma’lûmü’l-hudut ve’l-müştemilat bir bab mülk menzil ile bâ-defter-i müfredat eşyâ-yı malumeyi semen-i misilleri ile ahara bey’ ve kabz-ı semen ve makbuzunu bana irsal ve teslime ve mütevaffık olduğu umurun küllisine vekalet-i mutlaka-i sahiha-i şer’ ile tarafımdan gaib-i ani’l-meclis Asakir-i Mansure-i Muhammediye süvarilerinden sağ kol ağası Yusuf Ağa ibni Hüseyin ba-hüccet vekil nasp ve ta’yîn etmiştim. El-hâletü hâzihi mezbur Yusuf Ağayı vekalet-i mezkureden azl birle emlak-i mezbureyi vazü’l-yed olunan talep ve davayı ve ahzı ve kabzı ve semen-i misilleri ile ahara bey’ ve kabz-ı semene ve makbuzunu bana irsal ve teslime ve bunların mütevakkıf olduğu umurun küllisine vekalet-i âmme-i mutlaka-i sahiha-i şer’iye ile mezbur Selim Ağa’yı tarafımdan vekil ve nâib nasp ve ta’yîn eylediğimde ol dahi vekalet-i mezkuru kabul eyledidedikte ğıbbe’t-tasdiki’ş-şeri’ mâ-vâka’ bi’t-taleb ketb olundu. Fi’l-yevmi’s-sabi’ min-Saferü’l-hayr sene ihda ve hamsin ve mi’eteyn ve elf.

Fi. 7 Safer Sene 1251 [7 Safer 1251]

Şuhudü’l-hâl:

Mehmet Ağa

Ali Ağa ve gayrühüm.

Belge[101-2] Tereke Defteri [Berdeloğlu Mustafa'nın Tereke Defteri]

Badi-i defter oldur ki, medine-i Sivas'ta vaki Hammâmardı Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem fevt olan Berdeloğlu Mustafa nam müteveffanın veraseti li-ebeveyn er karındaşı gaib-i ani'l-beled Seyyit Ahmet'e inhisarı inde'ş-şer'il-enver zahir ve nümâyân olduktan sonra müteveffa-yı merkumun terekesi marifet-i şer' ile tahrir ve beyne'l-verese bi'l-ferizeti'ş-şer'iyye tevzî' ve taksim defteridir ki, ber-vech-i âtî zikrolunur.

Fi 23 S. Sene 251 [23 Safer 1251]

Köhne çit yorgan 1 mitil yorgan 2 kıymeti 50 kuruş

Şilte Minder 3 şilte döşek 1 kıymeti 30 kuruş

Köhne kabut 1 kıymeti 25 kuruş

Köhne şilte minder 3 kıymeti 15 kuruş

Hınta kile 0,5 maa çuval 1 kıymeti 60 kuruş

Mitil 1 kıymeti 15 kuruş

Üzerinin esvabı kıymeti 20 kuruş

Hurde-vât-ı hane 15 kuruş

Mahalle-i merkumede mülk menzil 1000 kuruş

Cem'an yekûn 1225 kuruş

Ve minhâl-ihrâcât

Resm-i kısmet-i adi para 35 kuruş 30

Sahha'l-bâki et-taksim beyne'l-verese

1186 kuruş 35 para

Hisse li-binti'l uhdî'l-mezbur Emine 395 kuruş 25 para

Hisse li-ibni'l- uhdî'l-mezbur gaib Seyyit Ahmet 1686 para 35 kuruş

Yalnız iş bu gaib-i merkuma isabet eden bin altı yüz seksen altı kuruş otuz beş para.

Hurrire hazîhi'd-defteri bi-marifet namakahu'l-fâkir ileyhi azze şanuhu müftî-zâde Es-Seyyit Mehmet Ataullah el-muvalla hilafe bi-medine-i Sivas

Belge [102-1] Fermân [İhtisab Me'mûrlarının Dikkat Edeceği Hususlar]

Düstûr-ı mükerrerem ve muazzam müşîr-i müfahham ve muhterem nizâmü'l-âlem müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimi mehâmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâib mümehhid-i bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkâni's-saâ'deti ve'l-iclâl el-mahfûfu bi-sünûf-i avâtıfı'l-meliki'l-â'lâ mülhakatı ile Sivas valisi ve Maâdin-i Hümâyûnum emini olup Tokat voyvodalığının emir ve iradesi dahi uhdesine muhavvel olan sadr-ı sabık vezirim Reşit Mehmet Paşa edâmallâhü te'âlâ iclalehû ve kudvetü'l-nüvvabi'l-müteşerri'in Sivas ve Tokat naibleri zide-ilmuhumâ ve kudvetü'l-emacid-i ve'l-ayan Sivas ve Tokat ihtisabları nazırları zide-mecduhüma ve mefâhirü'l-emasil-i ve'l-akran ayân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle işerleri zide-kadrühüm tevki'-i refi'-i hümâyûn vasıl olıcak malum ola ki, memâlik-i Anadolu'da ihtisab mevzu' olan mahallerden gerek tüccar tâifesinin bil-mübâyaa İzmir'e götürecekları ve gerek mal sahiplerinin kendi yedleri ile nakil edecekleri bil-cümle emtia ve eşyânın icap eden rüsûm-ı ihtisabiyesi İzmir'de alınmak üzere mahal-i merkume ihtisab me'mûrları tarafından bir akçe ve bir habbe mutalebe olunmaması ve bunu ser-rişte ile rüsûmâtı alınmaksızın İzmir'den mâadâ mahal-i saireye bir şey kaçırılmayıp o makulelerin usulü üzere mahallinde me'mûrları ma'rifetile rüsûmâtı tamamen ahz ve tahsîl kılınması nizamı muktezâsından iken bazı ihtisab me'mûrları tarafından nizam-ı mezkura menafî harekete vuku' bundan akdem lede'l-inha memâlik-i Anadolu'da husule gelerek İzmir'e nakil olunacak kaffe-i emtia ve eşyânın İzmir namıyla çıkarılıp mahall-i ahire tevkıf ve fûruht ile rüsûm-ı miriye telef ve heder olmamak için doğru İzmir'e sevk ile rüsûm-ı ihtisabiyesi İzmir'de alındığını mübeyyin ilmü ve haberini mahallinden alub ibraz eylemek şartı ile isim ve şöhret ve miktarını mübeyyin ashabı yedlerine hasbice tezkereler ita ve eşyâ-yı merkumeden İzmir'den mâadâ mahallerden bir akçe rüsûm-ı ihtisab mutalebesinden ilka olunmak bâbında işbu sene-i mübarekede evail-i Cemâziye'l-evveli'den Anadolu ihtisab me'mûrlarının her birine başka ve memâlik-i mahrusemde husule gelen yapağı ve tiftik ve ipin ve ve illa cehrin Der-sâ'adetimde ve mahal-i sairede alınmakta olan rüsûm ve ihtisabiyesi İzmir'de alınan rüsûmâtın dîn ve bu cihetle tüccar tâifesi beyinlerinde kilü ve kâl zuhuru rû-nümun olduğu kezâlik bi'l-inha İzmir'de yapağının beher kantarından kadimi mürettibi ve Tersane-i Âmireme ait olan üç kuruş rüsûm-ı mürûriyyesinden mâadâ ruhsatiye ve kantariye olarak on ikişer kuruş ve tiftikin iki

kıyyeden ibaret bir çekisinden miri olarak bir kantariye olarak bir kuruş ki, cem'an iki kuruş ve Ankara sof ipliğin beher kıyyesinden yığirmi para miri ve yığirmi para kantariye cem'an bir kuruş ve alâ-âlâ cehrinin beher kıyyesinden yığirmi ve ednâsından on para alınmakta Der-saadetime ihtisabı tarafından zikr olunan yapâğının beher kıyyesinden birer ve âlâ cehri ve rişte penbe akçe ve sairenin kıymetinden kuruşta birer para ve Ankara ihtisabı canibinden tiftikin beher yükünden rüsûmât ahz ve istifa olunmakta olduğundan suret-i tefâvütü nümâyân ve mâ-haza İzmir ihtisabı cemi mahaller ihtisablarının tarifesi hükmünde olmak hasebi ile mahal-i saire rüsûm-ı ihtisabı İzmir ihtisabına tatbiken eşyâ-yı mezkure rüsûm-i ihtisabiyesi gerek Der-saâdetimden ve gerek Ankara ve sair ihtisab mevzu olunan mahallerde İzmir usulü ve tarifesi veçhile ahz ve tahsil olunmak üzere sene-i mezkure evahir-i Cemâziye'l-ahiresinde bi'l-cümle ihtisab mevzu' olan mahallerde başka başka evamir-i şerifem irsal ve tesyar olunarak infaz ve icralarına dikkat me'mûrlara lazıme-i zimmet iken mezamin-i emrû fermân-ı mülukanem bazı mahallerde layıkıyla anlayamadığından başka o makule İzmir'e gelecek eşyâdan rüsûmât alınmakta ve hatta Ankara muhtesibi İzmir'e irsal olunacak eşyânın cümleten rüsûmâtını tahsile ibtidâr ve her çend kendisine yazılmış ise de yine ısdar üzere olduğundan bahisle tekid-i irâde-i şahanemi şamil Ankara ve sair ihtisab mevzuu olan mahallere ifade-i hal-i mütezammın tarafına başka başka evamir-i aliyem ıstarı hususu Dergâh-ı Muallâm kuyumcubaşlarından hâlâ İzmir ihtisabı nazır-ı iftiharü'l-ematicid-i ve'l-ekarim Hüseyin Bey dame-mecduhu tarafından bu defa' der-bâr-ı şevket-karârıma inha olup İzmir ihtisabı mansure hazinesinin varidatı cesimesinden olarak nizam ve intizamının [...] ⁵⁸ halel tarafından rusumatın telef ve hederden vikayesi vecibeden olmakdan naşı bu surette mazâmin-i evamir-i aliyeme kemali ile ihtimâm ve dikkatle bundan böyle hilafi hareketten mücanebet olunmak tenbihatını havi her bir mahalle ve ifâde-i hâl müş'ar nazır-ı mûmâ-ileyh başka başka evamir-i şerife ısdarı îcâb-ı maslahattan idüğü hâlâ Asakir-i Mansure hazinesi defterdarı iftiharü'l-ümera ve'l-ekarim es-Seyyid Abdurrahman Nafiz dâme-ulüvvuhu tarafından ba-takrîr ifade etmiş ve mucibince diğer lazım gelen mahallere ve nazır-ı mûmâ-ileyhe başka başka evamir-i şerifem tasdir ve tesbir kılınmış olmakla siz ki ihtisab nazırları mûmâ-ileyhimâsız, balada beyan olunduğu üzere

⁵⁸ Silik olduğu için okunamadı

fîmâ-ba'd Anadolu canibinden İzmir'e gönderilecek eşyânın resm-i ihtisabı İzmir'den alınmak üzere mahallinden resm ahz ve talep olunmayıp o misillü eşyânın İzmir'den ilm ü haberini getirmek şartı ile eshabı yedlerine hasbice tezkereler verilerek imrâr olunmak ve sâlifü'z-zikr yapağı ve tiftik ve ipek ve cehrinik? rüsûm-ı ihtisabı dahi İzmir usulüne tatbiken ahz ve istifa kılınmak hususlarına kemali ile ikdam ve mübaderet ve hilafını tecvizden ittika ve mübâadât eylemeniz fermânım olmağın tenbihen ve tekiden Divan-ı Hümâyûnumdan mahsusen işbu emr-i celilü'l-kadrim ısdar ve tesyar olunmuştur. İmdi keyfiyet iş bu fermân-ı ma'âl-unvânımdan dahi ma'lûmunuz oldukta ber-vech-i meşrûh amel ve harekete mezîd-itina ve dikkat ve bundan sonra dahi ağmâz ve betâe't ve rehavet vuku'u lazım gelir ise mesul olacağınızı bilüb ana göre icra-yı irade-i 'aliyyeme sarf-ı makderet ve hilafından begâyet tahâşi ve mücânebet eyleyesiz ve siz ki, vezir-i hamiyet-samîri müşar ve naibler ve sair mûmâ-ileyhimsiz, keyfiyet sizin dahi meczumunuz olarak rey-i infaz ve icrasına bil-ittifak ihtimâm ve dikkat ve hilafı vazı' tecvizden mübâadât eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdir olmuştur. Buyurdum ki, vusûl buldukta bu bapta vech-i meşruh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittiba ve lazımü'l-imtisalimin mazmun-ı ita'at-makrunu ile amel ve hareket eyleyesiz. Şöyle bilesiz. Alamet-i şerife itimat kılasız. Tahriren fi evahir-i şehr-i Zi'l-hicce'ti's-Şerife sene hamsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi evahir-i Zi'l-hicce Sene 1250 [evahir-i Zi'l-hicce 1250]

Kad vasale ileynâ. Fi 29 S. Sene 251.

Kostantiniyye el-mahrûse.

Belge [103-1] Göreve Başlama [Sivas Kadısının Göreve Başlaması]

Yâ fettâh Yâ rezzâk Yâ Miftahü'l-ebvâb iftah lenâ hayre'l-bâb.

İzzet-me'âb şeri'at-nisâb eşrâf-ı kuzât-ı kirâmdan Mevlanâ Müftî-zâde Mehmed Ata'ullah Efendi kâm-yâb ba'de't-tahiyetü'l-vâfiye inha olunur ki, ber-vech-i mansıb mutasarrıf olduğum Sivas kazasının umûr-ı ahkâm-ı şer'iyesi işbu sene ihdâ ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf şehr-i Saferü'l-hayr ğurresinden tarafımızdan cenabınıza kemâ-kân ihâle ve ibkâ olunmuştur. Gerekdir ki, kaza-yı merkumu ğurre-i şehr-i mezburdan bi'n-niyâbe zabt idüb beyne'l-ahâli icrâ-yı ahkâm-ı şer'-i â'lî edip ve vâkı'a olan muhallelât-ı mevtâ-yı askeriyeyi tahrir ve terkim ve beyne'l-verese

bi'l-farizetiş-şer'îye tevzi' ve taksim eyleyip cadde-i şer'-i şerif-i enverden ser-i mu inhirafa cevaz göstermeyesiz. Muvaffak-ı bi'l-hayr olasız. Ve's-selam el-fakîr es-Seyyid Halil mutasarrıf-ı bi-kaza-i mezbur.

Gurre-i Safer 1250

Belge[103-2] Fermân [Altın ve Beyaz Akçe ile İlgili]

Bu def'a zuhur eden eyâdî-i nasda bulunan atik ecnas altın ve beyaz akçenin hususları için emr-i âlinin suretidir.

Düstûr-ı mükerrerem ve muazzam müşîr-i müfahham ve muhterem nizâmü'l-alem müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmim-i mehammi'l-enâm bi'r-re'y'is-sâ'ib mümehhid-i bünyani'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânî's-saâdeti ve'l-iclâl el-mahfûfu bi-sünûf-i meliki'l-a'la mülhakatı ile Sivas valisi ve Ma'âdin-i Hümâyûnum emini sadr-ı sabık vezirim Reşit Mehmet Paşa edâmallâhü te'âlâ iclalehu ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkam ma'âdinü'l-fezâil-i ve'l-kelâm Sivas eyaletinde vaki kazaların kuzât ve nüvvâb zide-fazluhum ve mefâhirü'l-emasili ve'l-akran voyvodagan ve ayân ve vücûh-i memleket ve bi'l-cümle işerleri zide-kadrühüm tevki'-i refi'-i hümâyûn vasıl olcuk malum ola ki, Sivas eyaleti ile Yozgat ve Zile ve Amasya ve Merzifon kazaları ve havalisinde eyâdî-i nasda bulunan atik ecnas altın ve beyaz akçe ve sair zirü simden irâde-i seniyye-i şahanem ile karar-gir olan nizamı mucibince yaldız ve Macar altınının yüz adedi yüz sekiz dirhem olmak üzere beher adedi kırk dört buçuk ve atik nâm Rumi altının bir tanesi elli dokuz ve her birinin kırk dokuz ve fındık ve İstanbul tamı rûbiyesinin beher dirhemi otuz üç kuruş ve İspanya altununun beher dirhemi otuz altı buçuk ve ecnas-ı Mısır altını ve barbutun beher dirhemi yigirmi sekiz ve atik Sultan Mahmut ve Sultan Mustafa altınları ile safarin altınının beher dirhemi otuz yedi buçuk ve atik adli altının beher adedi on yedi ve cedidi adli altının beher tanesi on beş kuruş on para ve rubiyesnin beher dirhemi otuz buçuk ve hayriye altınının bir adedi yigirmi kuruş on para ve Derekli riyalin bir tanesi yigirmi ve kuşlusunun bir tanesi on dokuz buçuk kuruş ve bunlardan başka beheri iki buçuk dirhemli deve iki dirhem Napolyon altınları dört dirhem on iki kîrat-ı lurici tabir olunur altın ile dört dirhem yedi kırat Portekiz altınının beher dirhemi otuz yedi buçuk

ve yigirmi dört ayarında halis kum altını ile evani altınların beher dirhemi kırk bir kuruş ve beher yedi dirhem veya altı dirhem sekiz kırat karyunus yahut manduhaçlı tabir olunur enva'ı düveli sikkelerin beher adedi on dört kuruş yigirmi beş para ve beheri yedi dirhem Mora riyalinin bir tanesi on yedi kuruş ve beheri yedi dirhem on iki kırat firanga ta'bir olunur. Fransız riyalinin beher adedi on sekiz kuruş on para ve beheri sekiz dirhem on kırat arslanlı ve a'varız tabir olunur enva'ı riyalin beher adedi on dokuz buçuk kuruş ve beheri bir dirhem on iki kırat kaydar tabir olunur İspanya riyali çar ikinin bir adedi dört kuruş on para ve yüz ayarında sirmakeşi tabir olunur külçe ve sair evani simin beher dirhemi iki kuruş yigirmi beş para ve atik ve cedit yüzlük ve ikilik ve tek kuruş ve yarımlik ve çarhlı ikilik ve altmışlık ve zolata ile ağır İstanbul parasının beher dirhemi bir kuruş altı para ve ağır Mısır parasının beher dirhemi yigirmi sekiz para ve atik cihadiyenin bir dirhemi bir kuruş otuz beş para ve saraşın ve çarık ve rakamlı tabir olunur sikkelerin beher dirhemi bir kuruş on dokuz para fiat ile canib-i Darphane-i Amirem için mübâyaa olunmak üzere bundan akdem sâdır olan emr-i şerifimle Ağya nâm-ı zimmî mübayaacı tayin olunmuş ise de zikr olunan mahallerin birbirine ba'diyeti ciheti ile cümlesinin mübâyaa maslahatını mersum layıkı ile idare idemiyeceğinden ve nizam-ı mezkurun tatarruk-ı halelden vikayesi lazım eden idüğünden teshil-i maslahat ve istikrarı nizamı zımında fakat Yozgat mübayacılığı mersum Ağya üzerinde ibka olunarak Zile ve Amasya ve Merzifon kazaları için muahharen sudur eden emr-i şerif mucibince Osip ve Kirkor nâm zimmîler gönderilmiş ve bu def'a Sivas eyaletine dahi Kuyumcu Nikos nâm zimmî mübayacı tayin kılınmış olduğundan bahisle mersumun eyalet-i merkuma mübayacılığına me'mûriyeti havi emr-i şerifim suduru ricali Devlet-i Aliyemden hâlâ Darphane-i Amirem nazırı iftiharü'l-ekabir-i ve'l-ekarim es-Seyyid Ali Rıza zide-ulüvvuhu tarafından ba-takrîr-i ifade olunub taşra mahallerde bulunan bu misillü meskukat ve saire fiat-ı mukarreresi ile canib-i Darbhane-i Amiremden ta'yîn olunmuş ve olunacak mübayacılara verilir ahire verilmemek ve verilmeyipte muğayir-i rıza-yı şahanem ahz ve itaya cesaret edenler olur ise ol mahallin vali ve mütesellimi ve voyvodaları marifetleri ile derhal ahz ve haps ve ism ve şöhetleri ile keyfiyeti der-saâdetime ba-ilam ve

tahrîrât inha olunarak badehu sunuh idecek irâde-i aliyeme tatbiken tedibât-ı layıklararı icra ve zikr olunan mübayacılar dahi tama' ve irtikaba meyl ile mübaya eyledikleri ecnas altın ve sair zer u sim doğruca Darphane-i Amireme göndermeyerek ecnebiyye vermek za'm-ı fasit ile indlerinde ketmü ihfa eyledikleri ihsas olunur ise bu makule mürtekib-i habâis olan mübayaacıların dahi is'âeti vâkı'aları ber-vechi hafi Darphane-i Amireme iş'âr ve itbâ olunarak bunlar dahi Darphane-i Amirem ma'rifeti ile te'dib kılınmak hususları emr ve fermân-ı şahanemle karar-gir olan nizamı muktezâsından olmaktan naşi siz ki vezir-i hamiyet-samir-i müşar ve kuzât ve nüv vap ve sair-i mûmâ-ileyhimsiz, veç-i meşruh üzere amel ve harekete kemal-i ihtimâm ve sarf-ı rü'yet eylemeniz fermânım olmağın tenbihen ve ihtimâmen mahsusen iş bu emr-i celili'l-kadrim ısdâr ve tesyar olunmuştur. İmdi balada beyan olunduğu veçhile Sivas eyaleti ve havalisinde eyadi-i nasda bulunan o misillû ecnas-ı meskukat ve sairenin fiât-ı mezkur ile mersum Kuyumcu Nikos ma'rifeti ile cânibi Darphâne-i Âmirem için mübaya olunması hususuna bil-ittifak ihtimâm dikkat eylemeniz irâde-i kâtia-i mülukanem müktezasından olduğu ve bu babta ağmâz ve rehâvetle mugayiri emir ve rıza-yı şahanem hareket vuku''a gelmek ihtimali olur ise mütecâsir olanlar haklarında balada mezkur vâidat-ı padişâhânem icra kılınacağı muhakkak ve mukarrer idüğü ma'lûmunuz oldukta ber-vech-i meşrûh amel ve hareketle infaz-ı emr ve irâde-i aliyeme kemal-i ikdam ve sarf-ı makderet ve mugayiri vazı' tecvizden be gayet ittika ve mübâadât eylemeniz bâbında fermân-ı alî-şânım sâdir olmuştur. Buyurdum ki, vusul buldukta bu babda vech-i meşruh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vacibü'l-ittiba ve lazı mü'l-imtisalımın mazmun-ı itaat-makrunu ile amel ve hareket eyleyiniz. Şöyle bilesiz. Alamet-i şerife itimat kılınız. Tahriren fi evahir-i şehri-i Muharremü'l-haram sene ihda ve hamsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi. evahir-i şehri-i Muharrem Sene 1251 [evahir-i Muharrem 1251]

Kad vasale ileynâ Fi 3 Ra. Sene 251.

Kostantıniye el-mahrûs

Mustafa Şükrü kaymakam-ı eyaleti Sivas

Belge [104-1] Buyruldu [Altın Satışı ile İlgili]

Şerî'at-şî'âr Sivas Kadısı faziletlü efendi zîde-fazluhu ve bi'l-cümle esnâf şeyhleri ve tüccar taifeleri inha olunur ki, Sivas eyaleti ile Yozgat ve Zile ve Amasya ve Merzifon kazaları ve havalisinde eyadi-i nasta bulunan atik ecnas altın ve sair zer ü simi ba-irâde-i seniyye vaz' ve takdir olunan fiatı veçhile canib-i Darphane-i Amire için mübaya'a itmek üzere bundan akdem ba-fermân-ı âli Ağya zimmî mübayacı ta'yîn olunmuş isede zikr olunan mahallerin birbirine badiyeti ciheti ile cümlesinin mübaya maslahatı yalnız mersum idare idemiyeceğinden teshîl-i maslahat ve nizam-ı mezkuru tasarruf halelden vikaye zımnında mahal-i mezkureden fakat Yozgat mübayacılığı mersum Ağya üzerinde ibka olunarak Zile ve Amasya ve Merzifon kazalarına başka mübayacılar gönderilmiş ve Sivas eyaletine dahi darende-i buyruldu Kuyumcu Nikos nâmı zimmî mübayacı ta'yîn olunarak nizamı derç ile me'mûriyeti havi şeref-bahş-i sahife-i sudur olan bir kıta emr-i ali vürûd etmiş olmakla siz ki muhatabun-ı mûmâ-ileyhimsiz mübaya hakkında karar-gir olan nizam-ı müstahsene mantûk-ı emr-i âliden malumunuz oldukta iş bu mübâyaa miriyesi Darphane-i Amirenin miknas-ı umurundan olduğuna binaen Sivas kazasında eyâdi-i nasta tedavül eden atik ecnas altın ve sair zer ü sim ahire verdirmeyip getirip mübayacı ita ve teslimi ile meskukat-ı cedideye tebdil olunmasına bi'l-ittifak mübaderet ve mugayir-i irâde-i 'aliye bir günâ hareket vuku'a gelmemesi ve sailini ikmale gayret ve sen ki mübayacı-i mersumsun, sen dahi eyadi-i nasta bulunan atik ecnası altın ve sair zer ü simi Darphane-i Amire için mübaya idüb infaz-ı irâde-i seniyyeye kemal-i dikkat eylemek için ber-mantûk-ı emr-i âli tarafımızdan işbu buyruldu tahrir ve ita' ve tesbir olunmuştur. Bi-mennihi teâlâ vusûlünde ber-muceb-i emr-i âli amel ve hareket ve hilafından tevakki ve mübâadât eyleyesiz.

Fi gurre-i Z. Sene 51. [gurre-i Zi'l-hicce 1251]

Mustafa Şükrü kaymakam-ı eyalet-i Sivas

Belge [104-2] Fermân [Sıbyan ve Tekaüdlere ile İlgili]

Sıbyan ve tekaüdlere cebelü hususi için sâdır olan emr-i ali suretidir.

Mefahirü'l-kuzât vel'-hükkam ma'âdinü'l fazâil-i ve'l-keâm zikr-i âtî zeâmet ve tımarların havi olduğu kazaların kadıları ve naibleri zide-fazluhum ve kıdvetü'l-emacid-i ve'l-ayan hâcegân-ı Divan-ı Hümayûnum'dan Sivas kaim-makamı Mustafa Şükrü zide- mecduhü ve mefâhirü'l-emasil-i ve'l-akran çeribaşları zide-kadruhum

tevki-i refi-i hümâyûn vasıl olıcak malum ola ki Rumeli ve Anadolu eyaletlerinde kain bi'l-cümle sabi ve mütekaidinin mutasarrıf oldukları zeâmet ve tımarların tahkik olunan hasılatlarına göre beher sene hums-i şer'i cebelü bedeliyeleri Asakir-i Mansure masârıfatına tahsisen tahsîlile mansurem hazinesine teslim olunması irâde-i seniye iktizasından olduğuna binaen iki yüz elli senesine mahsuben dahi tahsîlî lazım gelmekten naşı o makule zeâmet ve tımarlardan Sivas sancağında vaki yüz doksan dört adet zeâmet ve tımarların sene-i merkumeye mahsuben lazım gelen hums-i şeri' cebelü bedeliyelerinin mutasarrıfları mevcut oldukları halde ve mevcut oldukları surette icap ve iktiza edenlerden tamamen ve kamilen tahsîlî ve isim ü şöhretleri beyan olunarak müfredat defteri ile mansurem hazinesine teslim olunmak üzere suret-i defteri ile emr-i şerifim ıstar ve bi'l-müfredat mansurem hazinesi ve süvari yoklaması defterlerine ilm ü haberi itası hususunu bi'l-fiil mansurem hazinesi defterdarı iftihârü'l-ümera ve'l-ekabir es-seyyid Abdurrahman Nafiz dame-ulüvvuhu ba-takrîr ifade ve ifham iderek mucibince tanzimi hususuna irâde-i seniye taalluk edip ol-vechile ilm ü haberleri tahrir ve ita ettirilmiş olmakla sen ki kaim-makam-ı mûmâ-ileyhsin, ber-minvâl-i meşruh amel ve harekete mezid sa'y ve gayret eylemek fermânım olmağın ihraç olunan memhûr ve mûmzâ suret-i defteri ile iş bu emr-i âlişanim ıstar ve irsal olunmuştur. Vusulünde keyfiyet irâde-i seniye mantûk-ı emr-i şerifimden ma'lûmun oldukta fermânım olduğu ve balada beyan ve suret-i defteri mezkurden tahrir ve ayân kılındığı veçhile livâ-yı mezkurda vaki yüz doksan dört adet zeâmet ve tımarların bir yük otuz dört bin dokuz yüz kuruş hasılatlarından sene-i merkumeye mahsuben iktiza eden yigirmi altı bin dokuz yüz seksen kuruş hums-i şer'i cebeli bedeliyelerinin mutasarrıfları mevcut oldukları halde kendilerinden ve mevcut oldukları surette zeâmet ve tımarları hasılatlarından ve îcâb ve iktiza eden bir akçesi geriye kalmayarak ma'rifetin ve ma'rifet-i şer' ve çeribaşları ma'rifetleri ile tamamen ve serian tahsîl ve kaleminden yedlerine eda senedatı ita ittirmek için ism ü şöhretleri beyan olunarak müfredat defteri ile maan evvel-be-evvel Der-sa'âdetime irsal ve mansurem hazinesine teslimi hususuna mezid itina ve dikkat eyleyesiz ve siz ki kuzât ve nüvvab ve çeribaşları mûmâ-ileyhimsiz, siz dahi mucib-i emr-i şerifimle amel ve harekete kemali ile itina ve dikkat ve hilafından hazer ve mücanebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmuştur. Buyurdum ki, hükm-i şerifimle vardıkta bu babta vech-i meşruh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan iş bu emr-i şerif-i

celili'l-unvan-ı vacibi'l-ittiba ve lazımü'l-imtisalının mazmun-ı münifi birle amil olasız. Şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılasız. Tahriren fi'l-yevmi's-samin aşer min-şehr-i Saferü'l-hayr sene ihda ve hamsin ve mi'eteyn ve elf. [gurre-i Zi'l-hicce 1251]

Fi. 8 Safer Sene 1251 [Fi. 8 Safer Sene 1251]

Kad vasale ileynâ. Fi 3 Sene 251.

Be-makam-ı Kostantıniyye el-mahrûse

Belge [104-3] Sadareti Penahi Sureti [Fâhiş Fiâtla Mal Satanların İhtarı ile İlgili]

Mektub-ı hazret-i sadaret-penahi sureti

Şerî'at-şî'âr ve Der-saâdetten Sivas'a varınca yol üzerinde vaki kazaların kuzât ve nüvvabı efendiler zide-fazluhum ve mefâhirü'l-emacid-i ve'l-ayan mütesellimin ve voyvodagan ve zabitan ve vücuh-ı memleket zide-kadruhüm bades-selâm inha olunur ki beyana hacet olmadığı üzere asakir-i muntazama-i şahanenin hasbe'l-îcâb mürûr ve ubur eyledikleri kazalardan ta'yînat-ı lazımleri için ahâlî taraflarından ita olunmakta olan erzak ve zahâirin îcâb eden bahâlârı saye-i ihsan-vaye-i hazret-i mülukanemde müdürleri ma'rifeti ile tamamen eshabına bilâ-cevr ü eza tediye ve itâ ve müdürleri olmayanların ta'yînat bahâlârı dahi zabitan-ı askeriye yedlerinden alınan senedat-ı makbuze-i mutebere ba'dehû mahallerinden bi'l-ılam ve tahrîrât bu tarafa gönderilerek tamamca mansure hazine-i celilesinden ita' kılınarak bu babta ahâlî ve fukaraya bir güne bâr ü zahmet vuku'a gelmemekte olduğundan o makule kazalar ahalisi dahi ta'yînat-ı askeriye için verdikleri erzak ve zahâiri fiat-ı layıka ile vermeleri lazımeden iken tama ve irtikaba düşerek fahiş fiat ile vermekte oldukları bu def'a tahkik kılınmış ve keyfiyet hazine-i mezkureye zarar ve hasarı müedda olacağından şu uygunsuzluğun def'i ile hazine-i mezkurenin hasardan vikayesi lazım gelmiş ve ba'de-ezin her bir kazadan mürûr ve ubur eden cünûd-ı muntazama-i şahaneye iktiza eden erzak ve zahâiri fiat-ı layıka ile vermeleri lazım geldiği halde akçesi verilir denilerek fiyat-ı layıkadan sarf-ı nazarla istedikleri gibi esmân takdiri ile hadd-i insaftan pirun-i harekete cesaret eyledikleri halde o makulelerin tedibat-ı lazımlerinde dakika fevt olunmayacağı beyanı ile bundan böyle ta'yînat-ı lazımlerin aled-devam icrasına dikkat ve kıyam eylemeleri tembihat-ı

icâbiye derci ile Anadolu ve Rumeli taraflarında iktiza eden mahallere tarafımızdan mekatibi tahrir ile bildirilmiş olmaklasız dahi husus-ı lazime-i itinaya kemali ile dikkat ve ihtimâm ve hasbe'l-icâb mürûr eden asakir-i muntazama-i şahaneye iktiza eden erzak ve zahâiri layıka ile verdirilip zinhar aşırı ve fahiş baha takdir ettirilmemesi esbab-ı lazimesini istihsale dikkat ve ol-veçhile hazine-i merkumenin hasardan vikayesi emrine nasbı ihtimâm ve gayret eyleminiz için tenbihen iş bu mektup tahrir ve irsal olunmuştur. İnşâallahü teâlâ vusûlünde ber-vech-i muharrer harekete mübaderet eyleyesiz. Ve's-selam.

Mehmet Rauf

Belge [105-1] Kassam Defteri [Ebubekir Ağa'nın Kassam Defteri]

Mir-ahur Ağa-zâde Ebubekir Ağanın Defter-i Kassamı suretidir.

Medine-yi Sivas'ta vaki Hamurkesen Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem fevt olan Mir-âhûr Ağa-zâde Ebubekir Ağa bin Abdülkadir nâm müteveffanın veraseti sulb-i kebir oğulları torunu Hasan ve gaib-i mefkut Abdülkadir nâm-ı kimesneye münhasıra olduktan sonra kable'l-kassame torunu Hasan dahi fevt olup veraseti zevcesi Fatıma ve li-eb er-karındaşı mefkut-i merkum Abdülkadir nâm kimesneye inhisarı inde's-şeri'l-enver zahir ve nümâyân olduktan sonra müteveffa-yı merkumanların terekisi ma'rifet-i şeri' ile tahrir ve beyne'l-vereseti bi'l-farizetiş-şer'-iyye tevzî' ve taksim defteridir ki, ber-veçh-i âti zikrolunur.

Fi 29 L Sene 1251 [29 Şevvâl 1251]

Kebir şamdan 2 kıymeti 50 kuruş

Sagîr şamdan 1 kıymeti 125 kuruş

Diger şamdan 1 kıymeti 10 kuruş

Sagîr fiske şamdan 2 kıymeti 5 kuruş

Ağzı kapaklı sarı tuç çorba tası 1 kıymeti 13 kuruş

Def'a tunç sagir tabak 5 kıymeti 28 kuruş

Abdest ibriği 2 leğen 3 kıymeti 80 kuruş

Kebir çit yüzlü minder 3 kıymeti 18 kuruş

Müsta'mel orta kilim 1 kıymeti 60 kuruş

Defa müsta'mel kilim 1 kıymeti 50 kuruş

Def'a kilim 1 kıymeti 30 kuruş

Müsta'mel halı 1 kıymeti 20 kuruş
Cedit yan halı 1 kıymeti 80 kuruş
Def'a orta kilim 1 kıymeti 40 kuruş
Mirat 1 kıymeti 10 kuruş
Dimi yüzlü yastık 14 kıymeti 350 kuruş
Yüz yastığı 12 kıymeti 70 kuruş
Fincan 7 tonbak zarfi 10 fincan tabağı 1 tabak sarı 1 kıymeti 50 kuruş
Maşraba 1 kıymeti 2 kuruş
Kahve ibriği 2 cezve 2 kıymeti 16 kuruş
Çini tabak 3 şekest 1 kıymeti 10 kuruş
Çini hoşab kasesi 3 kıymeti 16 kuruş
Köhne karı bardak 1 kıymeti 1 kuruş
Mahat şiltesi 13 kıymeti 390 kuruş
Köhne Nuhas mangal 1 kıymeti 30 kuruş
Kahve güğümü 2 kıymeti 50 kuruş
Su güğümü 1 kıymeti 18 kuruş
Kebir köhne halı 1 kıymeti 80 kuruş
Def'a köhne halı 2 kıymeti 18 kuruş
Çit yüzlü yastık 5 kıymeti 80 kuruş
Dimi döşek 3 kıymeti 310 kuruş
Çit yüzlü kebir minder 3 kıymeti 90 kuruş
Çit yüzlü Yorgan 3 alaca yorgan 1 kıymeti 280 kuruş
Sagîr Yorgan 3 kıymeti 30 kuruş
Kadife yüzlü köhne şal yasdık 2 kıymeti 60 kuruş
Çit köhne yorgan 1 kıymeti 15 kuruş
Çit minder 3 kıymeti 30 kuruş
Çit yastık 4 kıymeti 60 kuruş
Cedit evan-i nuhas adedi 129 fiyatı 18 kıymeti 2322 kuruş
Köhne nuhas kıymeti 29 fiyatı 14 kıymeti 306 krş
Dakik çuvalı 7 kıymeti 105 kuruş
Sac ayağı 2 ocak demiri 1 balta 2 maşa 2 kazma 1 eğiş 1 bel 1 kıymeti 30

kuruş

Hacreket 1 köz tavası 1 kahve tavası 1 dibek 1 demir sini ayağı 1 kıymeti 70 kuruş

Nuhas fener 1 kıymeti 5 kuruş

Hınta kile 2,5 kıymeti 75 kuruş

Kısrak 2 kıymeti 255 kuruş

Çamuş gönü 1 kıymeti 40 kuruş

Camuş ineği 1 kıymeti 180 kuruş

Hurde-vât-ı hane kıymeti 60 kuruş

Mahalle-i merkumede mülk menzil kıymeti 10000 kuruş

Cem'an yekûn kuruş 16279,5

Ve minhâl-ihrâcât:

Der-zimmet-i

Mehr-i li-zevceci'l-mezbure Fatıma Hâtûn 400+320 (ba tahvil alacak) = 720

Resm-i kısmet-i adi 300 kuruş

Li-taksim-i beyne'l-verese

Cem'an yekûn 15259,5 kuruş yalnız on beş bin iki yüz elli dokuz buçuk kuruşdur.

Hisse li-zevceci'l-mezbure Fatıma Hâtûn 1905 kuruş 17 para 1 fulus

Hisse li-binti'l-gaib el-merkum Abdulkadir Ağa 13352 kuruş 2 para 5 fulus

Belge [105-2] Mülk Satışı [Tatos Veledi Pirus'un Mülk Satışı]

Medine-i Sivas'ta vaki Ece Mahallesi mütemekkinlerinden Tatos veled-i Pirus ve validesi Zarman binti Kirakos nâm zimmîler meclis-i şer'-i şerif-i enver ve mahfel-i din-i münif-i ezherde iş bu baisüs-sakar Makdisi Secun veledi Toros muvacehesinde her birileri üzerine dava ve takrîr-i kelâm edip mahalle-i merkumede vaki etrâf-ı erbaası Huri ve Eşkici Süleyman ve Elibüyük ve bizlerin mülkleri ve tarîk-i âmm ile mahdud bir bab kış evi ve bir miktar avlu derûn-ı avluda biri mai müştemil olan menzil-i malik-i İstefan veled-i Abranus nâm zimmî tarih-i kitaptan bir gün mukaddem mesfur Simon zimmîye bin üç yüz elli kuruş semen-i medfu' ve makbuza bey' ve teslim ve mesfur Simon dahi karındaşı gâib-i ani'l-beled Babik veled-i mesfur Toros için bil-vevale işтира ve teslim lakin zikr olunan menzil-i mahdud-ı mezkur bizlerin mülklerimize muttasıl ve mülahık olup bizler şefî olmakla

bey’-i mezkuru istima eylediğimiz hinde bila-te’hir talep ve mevaşiye ve şüf’a edip bazı kimesneler işhâd etmemizle mesfur Simon’a sual olunup bey’-i merkume merfu olan semen-i mezburun üç yüz elli kuruşu bizlerden ahz ve menzil-i mezkuru bizlere ret ve teslim olunmasına tenbih olunmak muratlarımız dediklerinde gıbbe’s-sual mesfur Simon dahi cevabında fi’l-vâki’ müdde-i mesfurun mülk menziline muttasıl ve mülahık olduğunu ikrar lakin bayi’-i mesfur İstefân menzil-i mezkuru kable’l-bey’ etrâf-ı erbaa’sından birer zirasını hibe-i sahiha-i şer’iye ile hibe ve teslim ve ben dahi ba’de’l-intihap ve kabul baki kalan menziline dahi bin üç yüz elli kuruşa bana bey’ ve teslim ve ben dahi ber-minvâl-i muharrer iştırâ’ ve teslim ve temellük ve kabul edip bu veçhile mülk-i mev’hûbun ve müşteramdır deyu defini müdde’i-i mesfuran Tatos ve validesi Zarman külliye inkar etmeleri ile lede’l-istifta müdde’i-i aleyh mesfur Simon ber-minvâl-i muharrer def’-i meşruhası beyana havale olundukta isbat edecek mesfur Tatos ve validesi Zarman şüf’a davasına kadir olmaz diye cevap buyrulmağın müdde-i aleyh mesfur Simon ber-minval-i muharrer def-i meşruhası beyana havale olundukta Mihail veled-i Artin ve Makdis Mikas veled-i Ohan nâm zimmîler şehâdeteri ile muvâcehesinde veçh-i şeri’ üzere ispat eyleyip ber-mucib-i şehadetu hüma menzil-i mahdud-ı mezkur davasından müdde’i-i mesfur Tatos ve validesi Zarman nâm zimmîler bi-veçhiş-şer’i men’ ve defî olmaları ile ma-vaka’ bit-talep ketb olundu. Hurrîre fi’l-yevmi’l-hamis aşere min-şehr-i Rebi’ü’l-evvel sene ihda ve hamsin ve mi’eteyn ve elf.

Fi. 15 Rebi’ü’l-evvel Sene 1251 [15 Rebi’ü’l-evvel 1251]

İmamı mahalle-i merkum Mustafa Efendi ve Muhtar-ı mahalle Keleş Mehmet ve Kahveci Mehmet ve Tırnakcıoğlu Mihail ve Zarman oğlu Artin ve Çakaroğlu Dülger İstefan ve Dülger Ohan oğlu Hasbik ve gayrühüm minel-hâzirûn

Belge [106-1] Buyruldu [Nüfus Defterlerinin Yazımı ile İlgili]

Vali-i eyalet-i Sivas Devletlü Reşit Mehmet Paşa Efendimizin eyalet mührü ile memhûrlu buyruldu-i âlileridir.

Kıdvetü’l-emâcid-i ve’l-âyân hâcegân-ı Divan-ı Hümâyûndan Sivas eyaleti kaim-makamı izzetlü bey zide-mecduhû ve şerâyi’-şi’âr Sivas sancağının havi olduğu kazaların naibleri efendiler zide-fazluhûm ve mefahirü’l-emasil-i ve’l-akran ayân ve voyvodagân ve vücuh-i memleket ve bil-cümle işerleri zide-

kadrühüm inha olunur ki, veli nimet-i âli veli ni'metimiz efendimiz mecd ve nizâmât-ı seniyye olarak bi-inayetillahi te'âlâ şimdiye kadar icrasına muvaffak oldukları me'ser-i celile-i şahanelerinden ez-cümle tahrir-i nüfus ve men-i mürûr maddeleri nizâmâtı cümle ahâlî ve fukara haklarında mahza hayır ve menfaat olduğuna ve bu husus hayriyet-i mahsusadan murâd-ı âli gerek astane-i sa'âdet- aşiyana ve gerek Memâlik-i Mahrûse-i şahanede mütevattın olan ibadullahın miktar ve kemiyeti ve isim ve şöhretleri malum olmak ve bilâ-tezkere serseri makuleleri ve ferd-i âferîdenin bir tarafa gelip gidememeleri istihsal kılınmak kazıye-i hasenesinden ibaret bulunduğuna binaen iş bu nizam-ı müstahsenenin ale'd-devam icrası ile tatarruk-ı halelden vikayesi el-haletü-hâzihi Der-sa'âdetde cari olduğu veçhile her bir mahallat imam ve muhtarları mahallelerinde tevellüt ve vefât edenlerin ism ü şöhretlerini bab-ı hazret-i ser-askeride bulunan mahallât baş katibine götürüp kayıt etmek ve ol veçhile tahrir defteri beher-mâh mah ve isbat olunmak üzere nizama merbut ve el-an öylece cari ve meri olduğu misillü sair memâlik-i mahrûsede dahi bu usulün layıkı ile icrası kemal-i takayyüd ve ihtimâmdan lâ-büd olacağı der-kâr ise de yalnız bu kadarla matlub-ı hakikiyenin istihsali ve her bir kazaya küll-i yevm mürûr ve ubur eden kimesnelerin keyfiyeti bilinmesinin istikmali mümkün olmayacağından şu husus-ı hayret-nusûsun kemâ-yen-baği icrası için ber hüsn-i zabıtaya rabtı lazım gelmiş olup şöyle her bir sancağın vali ve mutasarrıf ve mütesellimi beher hal ol sancağın kürsisi olan kazada ikamet edeceğinden ol kazada mevcut olan nüfusun miktarı ile kaza-i mezbura beher yevm mürûr ve ubur eden eşhasın kemiyet ve keyfiyetini bilmek ol-kazada bulunan vali veyahut mütesellim ve voyvodanın vacibe-i zimmeti olduğundan ol- kazada beher-hal mahallat muhtarları ve esnaf ve hancılar kethüdaları ve kiracıbaşılıarı bulunduğundan iş bu muhtar ve kethüda ve kiracıbaşılar beher yevm ol-kazaya gelip gidenlerin ve cüzi ve külli vuku'at memleketin yevmiye jurnallığı zabıt-ı memlekete getirip teslim etmek ve dahili sancakta bulunan sair kazalar iken kürsi-i livâya mesafe olarak oralardan beher gün jurnal takdimi mümkün olamayacağından mesela o makule sair kaza ve kasabanın mahallat muhtarları ve esnaf ve hancılar kethüdaları dahi kendi kaza ve karyelerine yevmiye gelip gidenleri kezâlik jurnal ederek haftada bir kere müdür-i kaza ma'rifeti ile

jurnal-i mezburu kürsi-i livâda bulunan vali veya mütesellim tarafına göndermek ve vali ve mütesellim dahi her halde bir kere sancağın umum kaza jurnallerini asitane-i saâdete takdim eylemek üzere nizama rabt olunması tensip olunmuş ve bu takdirce kürsi-i livâ olan mahalde bir ve yahut iki nefer jurnal katibinin vücudu elzem olup eğerçi, jurnal katibinin kazalarda olan nüfus defatiri ve katiplerine havalesi hatıra gelir isede iki maslahat-ı cesîmenin birleştirilmesi ciheti ile şayet layıkı ile idare olunamaması muhtemel bulunduğu binaen bu husus için sancak başlarında ve sair icap eden mahallerde ahali-i memlekette iş bu hizmet-i ehmenin uhdesinden gelmekliğe muktedir ve münasipleri intihap ve jurnal katibi ta'yîn ve nüfus katipleri misillû iktiza eden kifayet miktarı mahiyeleri canib-i vilayetten uydurulmak sureti münasip görünmüş ve bu cihetlerle nizam-ı mezkur bi-menih-i teâlâ bundan böyle her bir mahalde icra ve istikmal olunmak üzere evvel-emirde intihap ve ta'yîn olunacak jurnal katiplerinin isim ve şöhretlerini ve hallerine göre canib-i vilayetten ita'sı iktiza eden mahiyelerinin miktarını mübeyyin her bir mahallin defter ve cevapları celp ve iktiza eden aklâma ve bab-ı hazret-i seraskeriye kayd olunarak badehü ana göre her birinin me'mûriyetlerini müşar evamiri ıstar olunmak üzere nizama raptı hususuna irâde-i şahane talıkı ile olbabta hatt-ı hümâyûn-ı şehri-yari sahife-pira-yı sudur buyrulmuş ve bu cihetle Sivas eyaleti ile Amasya ve Çorum sancakları kazalarında dahi nizam-ı mezkurun icrası zımında bir kıta emir-name-i sami-i hazret-i sadaret-penahi ile bir kıta' ta'lîm-name vürûd etmiş ve ta'lîm-name-i mezkurenin bir kıta mümzâ sureti taraflarınıza gönderilmiş olmakla keyfiyet-i irâde-i seniye suret-i ta'lîm-name-i mezbura me'alinden dahi malumunuz oldukda tenfiz ve icra-yı emir ve irâde-i seniyyeye bi'l-vücut ikdam ve dikkat ve lazım gelen defter ve ilâmatı Der-saâdete gönderilmek üzere her bir kazanın başka başka olarak tarafımıza irsal ve takdimine mübaderet eylemeniz bâbında divan-ı eyalet-i Sivas ve Rakka ve Diyarbakır ve Elviye-i Muş ve Çorum ve Amasya ve Divriği ve emanet-i Mâadin-i Hümâyûndan iş bu buyruldu tahrir ve ıstâr ve dahilimiz arkadaşlarından Mehmet Şahin Ağa ile irsal ve tesyar kılınmıştır. Bi-mennih-i te'âlâ vusûlünde gerektir ki ber-mucib-i buyruldu amel ve hareket ve hilafından gayetü'l-gaye hazer ve mücanebet eyleyesiz deyu.

Fi 2 Ra. Sene 51.(28 Haziran 1835) [2 Rebi'ü'l- ahir 1251]

Kad vasale ileynâ . Fi 16 Ra. Sene 51 (12 Temmuz 1835)

Belge [106-2] Buyruldu [Birecik Müteselliminin Sivas'a Sürgünü]

İftihârü'l-emacid-i ve'l-ekarim dergah-ı ali kapıcıbaşlarından Rakka Eyaleti mütesellimi izzetlü Ahmet Bey dâme-mecduhü ve kıdvetü'l-emacid-i ve'l-ayan hâcegân-ı Divan-ı Hümâyûndan Sivas eyaleti kaim-makamı izzetlü Şakir Bey dame-mecduhü ve Sivas naibi Efendi Urfa'dan Sivas'a varınca esnâ-yi râhda vaki kazaların naibleri efendiler zide-fazluhum ve mefâhirü'l-emasil-i ve'l-akran mütesellim ve ayân ve voyvoda ve subaşları zide-kadruhüm inha olunur. Birecik mütesellimi sabık İsmail ile ma'lûme'l-isim dört nefer karındaşlarının şimdiye kadar mürtekip oldukları hile ve mel'netleri ciheti ile idam ve izaleleri lazım gelmiş isede evlad ü ıyallerine merhameten izalelerine sarf-ı nazar olunarak fi-mâ-bad Birecik'te ikamet etmemek ve kâffesi Sivas kalesinde oturmak şartı ile bunların Sivas'a nefy ve iclaları lazım gelmiş olmakla siz ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin, vusul-i buyruldumuzda merkum İsmail ve karındaşlarının evlâd ü ıyalleri ile ta'yîn olunan Hâce Veli Ağa mübaşirine ve yanlarına ademlar terfik ile Sivas'a nefy ve iclaları hususuna dikkat ve siz ki kaimi-makam ve nâib-i mûmâ-ileyhumasız, merkumları Sivas kalesine ika'ât ve iskan ile bir tarafa salıverilmemesi emrine bezl-i makderet ve siz ki nüvvab ve mütesellim ve sair-i muma-ileyhimsiz, merkumların kaza-be-kaza miktar-ı vafî cebelü ta'yîni ile Sivas'a irsale bezl-i cell-i miknet eylemeniz bâbında divan-ı eyaleti Sivas ve Rakka ve Diyarbakır ve elviye-i Muş ve Amasya ve Çorum ve Divriği ve emanet-i Maâdin-i Hümâyûn ve merhale-i kasaba-i Hazideden iş bu buyruldu ıstar ve mübâşir-i muma-ileyh ile tesyar olunmuştur. Bi-menih-i teâlâ vusulünde gerektir ki, ber-mucib-i buyruldu amel ve hareket ve hilafından hazer ve mücanebet eyleyesiz deyu.

Fi 15 M. Sene 51 [15 Muharrem 1251]

Belge [106-3] İptal Edilmiştir

Mükerrer olduğundan lağvolundu.

Belge [107-1] Masârifât Defteri [1250 Senesine Ait Masarifat Defteri]

Badi-i defter oldur ki iş bu bin iki yüz elli senesi Recebü'l-ferdi'nin guresinden sene-i merkume Zi'l-hıccesi gayetine kadar medine-i Sivas'ta umur-ı memleket için bedesten kethüdası Halil Efendi ma'rifeti ile vuku' bulan masârifât ve Muharrem itibari ile taksit-i evveli mal-ı muhassıllık ve bedel-i ağnam ve mal-ı hazeriye ve i'âne-i cihadiyenin taksit-i sani ve sairede tecemmü' eden mebâliğden Sivas kaim-makamı hâcegân-ı Divan-ı Hümâyûndan devletlü Şakir Bey Efendi hazretlerinin inzimâm-ı rey-i devletleri ve cümle ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer' ile kırk bin kuruşu belde-i merkumun mahallatına ifraz bakisi belde-i merkumede vaki taife-i esnafın sicill-i mahfuzda mukayyit bindeleri üzerlerine tevzî' ve taksim olundukta beher kuruşa yüz elli beş buçuk kuruş iktiza iden atiüz-zikr defter-i tevzî'dir ki, ber-vechi âtî zikrolunur. Hürrire fi'l-yevmi'l-hadi ve'l-işrin min-şehr-i Rebi'ü'l-evvel sene ihda ve hamsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi. 1 Rebi'ü'l-evvel Sene 1251 [1 Rebi'ü'l-evvel 1251]

Asakir-i hassa-i şahanenin kışla nişîn oldukları Beylik Sarayının matbah tamiratına sarf olunup verilen 194 kuruş.

Top-keşân esblerinin rabt olduğu Alâüddin Paşa Ahurunun yemlikleri tamiratına sarf olunan kereste ve mih ve amele bahâlârı 120 kuruş.

Süvari asakir-i hassa esblerin rabt olduğu Behçet Bey'in konağına ve Sarrac Hanı ve bazı ahırların yemlikleri tamiratına sarf olunup verilen 419,5 kuruş.

Saray civarında beylik şaîr ambarının taban ve duvarlarının kara çamur ile amele kuruş 39.

Basmacıların kurbunda beğlik firûnunun tamirine sarf olunub virilen 31 gurûş.

Asakir-i Mansure nazırı Devletlü Arif Bey'in orduya teşriflerinde kılavuza verilen ücret 3 kuruş 30

Mir-alay Rüstem Bey'in orduya teşriflerinde verilen kılavuza ücret 40 kuruş.

Der-saâdetten Ordu-yı Hümâyûna mürûr eden hazineleri beklemek için dokuz def'a da bekçilere verilen ücret nefer 20 kuruş 150.

Asâkir ikamet eden Beylik Sarayının memşâları eyyam-ı şitada tencemit oldukta tathirine masarîf 209 kuruş.

Men-i mürûr için taraf-ı hazret-i veliyün-niamiden vürûd eden ağanın hizmetinden nasip 33 kuruş

Kârhanelerde hademe-i Devlet-i Aliyye ve tataran tevkîf olunmak için tanzim hususuna taraf-ı hazret-i veliyyü'n-niamiden ba-buyruldu tatar odabaşısı Mehmet Ağa'ya hizmet 200 kuruş.

Sivas'ta tevkîf olunmuş olan Sadullah Paşa livâsının zaid olan tüfeklerinin Harput'a kadar verilen kirasından Sivas'a musîb 1105 kuruş.

Asakir firârlarının kemali ile dikkat olunmak tenbihini havi taraf-ı hazret-i veliyyü'n-niamiden ba-buyruldu vürûd eden ağaya hizmet 100 kuruş.

Sivas'tan Deliklitaş'a topların Asakir-i Şahanenin mürûr edecek yol üzerinde vaki köprülerin ve sair saib olan mahallerin tamirâtı ba-buyruldu hizmete sarf olunan 4081 kuruş.

Sivas eyaletinin ve sair uhde-i hazret-i veliyyü'n-niamide olan ilanı havi suret-i fermân-ı celîlü'ş-şân ile buyruldu getiren ağaya verilen hizmet 750 kuruş.

Asakir nazırı devletlü Arif Beyin konakçısı tatarına verilen 250 kuruş.

Mir-livâ devletlü Reşit Paşa hazretlerinin âlâyının orduya teşriflerinde toplar için verilen mandadan esnâ-yı rahde fukaranın bir re's telef olan manda için verilen 240 kuruş.

Kara Hisar-ı Behramşah 125 Çepni 1000 kuruş kazalarının taksid-i evveli iane-i cihadiyeden hisseleri bundan akdem tevzî' olunmuş isede kazâ eyn-i mezbûreyn Akdağ Mâden-i Hümâyûnuna merbutiyet iddiası ile vermedikleri emval-i miriyyeye kesr-i arız olmamak için nefis-i Sivas'tan verilen 2250 kuruş.

Recep tevzî'inden bazı mahallatta dul hâtûn müselleme ve reâyâ fukaralarından tahsîli adimü'l-imbkanda olduğundan bakaya 2199 kuruş.

Kışla-nişîn olan Asakir-i Hassanın mutfaklarında hataplarını kat' etmek için dört mahda baltacıya verilen 300 kuruş.

Mahallenin su yolları tamirat masarîfına verilen 109 kuruş.

Tokat Kalhanesinden Samsun İskelesine kadar ba-irâde-i seniyye nuhâs nakliyesinden isabet eden 534 kuruş.

Sur-i isyanda bulunan Telli Beğ'in oğlunun inhizamı müjdesiyle taraf-ı veliyyü'n-niamdan vürûd eden tatar 350 kuruş.

Ordudan firâr eden neferâtın mahallerinden celbi ile altı mah zarfında Sivas'tan haziruna göndederilen firâri Asâkir-i Mansure'ye terfik olunan cebeliye ücret ve bâr-gîrlerine verilen 730 kuruş.

Ordunun cadde üzerinde Ulaş karyesi murur ve ubur kesretinden fukaraları perişan olmamak için cümle ma'rifeti ile karye-i mezkure fukaralarına inam 500 kuruş.

Memleket kirahane harabe müşerref olduğundan tamiratına sarf olunan 2290 kuruş.

Bu defa' Samsun iskelesinden çıkan mühimmatın canib-i hazret-i veliyyü'n-niamiden orduya neferâtı umuru âlây emini İsmail Bey'e harc-i râh 2000 kuruş.

Elli bir senesi Muharrem itibariyle taksid-i evvel imdâd-ı hazeriyesi 424 kuruş.

Bazı umur-ı vilayet için bi'l-mahzar cânib-i hazret-i veliyyü'n-niamiye gönderilen iki efendilere verilen harc-i râh 1500 kuruş.

Meştâya me'mûr Asakir-i Hassa topçularının odalarına ferş olunan hasır 3159 kuruş.

Elli senesi taksid-i evvel ref-i menzil bedeli 1194 kuruş

Cümle ma'rifeti ile memleket idare için nasp olunan kasapbaşı ve mumcu ve bazar başıya ilbâs olunan hilat baha 450 kuruş.

Sivas'ta meştâ-nişîn olan Asakir-i Hassa miralayı Ordu-yı Hümâyûna teşriflerinde beray-ı hediye verilen esb-baha 1000 kuruş.

Ba-ruhsat sılacı ve firâri teftişi ve sair hususat ile ordu tarafından me'mûren vürûd eden Asakir-i Mansure ve sair mühimmat nakline Receb guresinden Zi'l-hicce gayetine değin altı mahda ba-tezkere Tokat tarafına verilen bâr-gîr 123 kuruş 2214.

Deliklitaş canibine bâr-gîr 184 kuruş 2644

Elli bir senesine mahsuben bâ-emr-i âli matlup buyrulan ağnam bedelinden ba pusula şeri'ye isabet eden 1053 kuruş.

Recep tevzî'inde kem-ayâr akçe noksanı 1153,5 kuruş

Sivas'tan Ulaş'a mühimmat nakline araba ve hayvanat 218 kuruş 34.

Rama'zân-ı şerifte iftar ve imsakde ve îdinde endâhte olan barut-ı siyah kıyye fiyatı 168 kuruş 11 kıymeti 1837.

Topların orduya mürûrunda kazadan tertip olunan mandaların koşumuna çukadar olunmak için urgan 16 kuruş 66.

Bu defa' maiyet-i hazret-i veliyyü'n-niamide olan topların top esblerine müstevli olan hastalık sebebi ile telef olan bâr-gîrlerin ikmali için Sivas sancağından bâr-gîrden Sivas hisesine isabet eden bâr-gîr 2 kuruş 1800.

Recep tevzî'inde tahsîli adimü'l-imbkanda olan taife-i esnafta mümteniü'l-husül 2387,5 kuruş.

Deli İbrahim Konağına kiraya verilen 120 kuruş

Beylik Sarayı'nın zemin icarı 150 kuruş

El-Hâc Mehmet Bey'in Konağına verilen kira 150 kuruş

Tavra'dan Sivas'a derununda cereyan iden nehrin argı şiddet-i şitada bazı mahalleri müşerref harab olduğundan tamir için taş araba 750/2 kuruş 1500.

Arduç mertegi 593 kuruş amele 237

300

300

Yekûn 2393 kuruş

Saray civarında hastane için tertip olunan konak kirasına verilen 250 kuruş

Sivas'ta ikamete me'mûr Lazki Mehmet Hân'ın ikamet eylediği Kenanoğlu Konağına verilen kira 300 kuruş.

Asakir-i idare için [...] ⁵⁹ vaz' olunan Kürkçü Hanı'na verilen kira 100 kuruş

//[Sayfa 108]//

Topcuların top-keşan bâr-gîrlerinin rabt eyledikleri mağazaya verilen kira 170 kuruş.

Topcuların ikamet eyledikleri Taşhan ve Beylik Sarayı'nın su yolcularına masârifâtı 180 kuruş.

Çehganlerin ücreti 100 kuruş.

Nüfus Nazırı Ethem Beyin maaşından isabet eden 500 kuruş

Mukayyidi Sıtkı Efendi'nin ücreti 900 kuruş

Sivas'ta ikamete me'mûr Lazki Mehmet Hanının ademlerinin ikamet eyledikleri konakların tamirat ve icarına ba-defter verilen 1932 kuruş.

Topların orduya mürûrunda Deliktaş'a kadar verilen manda ve bâr-gîr kirası 1168 kuruş.

İhtisab ihsariyesi bedel-i iltizamı 2000 kuruş.

⁵⁹ Silik olduğu için okunamadı

Bostan kethüdasının ber-mu'tad ücreti 1000 kuruş.

Şehir kethüdası ücreti 250 kuruş

Yekûn

kuruş para

54940

05000 İş bu mebaliğin bir sehmi belde altı mâhta güzeştesi ikişer akçede

+91100 Muharrem itibari ile taksid-i evvel mal-ı muhassıllık 90750

kuruş 150 kuruş sarrafiye harc-ı hâlâs 200 kuruş

151040 Ber-mu'tad nahiyeye ifraz.

- 010000

141040

003526 Ber-mu'tad birer paradan hakim efendiye harc-ı imza

+006500 İane-i cihadiyenin taksit-i sanisinden nefis-i Sivas hissesi

151066,5

-040000 Ber-mutad belde-i merkum mahâlâtına ifrâz.

111066,5 İş bu yüz on bir bin altmış altı buçuk kuruşu taife-i esnafa sicill-i

mahfuzunda mukayyed bindeleri üzerlerine tevzî' olundukta

beher kuruşa yüz elli beş kuruş otuz üç para iktiza eylediği.

001340 Bakkaldan mumhaneye ifraz mümteniü'l-husul.

001800 Börekçiden tahmise ifraz mümteniü'l-husul

+000310 Nalbant esnafı dahi perişan olduklarından cümle ma'rifeti

ile rub' hisseleri iane mümteniü'l-husul

1145165

Taife-i Bezzaz ve boyacı 9838 kuruş 6 para

Taife-i Basmacı 1402 kuruş 17 para

Taife-i Haffaf 14141 kuruş 3 para

Taife-i Penbeci 18700 kuruş

Taife-i Kuyumcu 5512 kuruş 15 para

Taife-i Bakkal 13729

-01340 Ber-mu'tat mumhaneye ifraz

	12489
Taife-i Börekci	3603
	<u>-1800</u>
	1803,5 iş bu börekçi tâifesi altı dükkandan �c d�kkana kalıp nısf hisseleri m�mteni�'l-hus�l.
Taife-i Aktar	4713 kuruş 30 para
Taife-i Debbağ	2049 kuruş 5 para
Taife-i T�t�nc�	6431 kuruş
Taife-i Terzi	4713 kuruş 30 para
Taife-i Gazgancı	3455 kuruş 22 para
Taife-i Gazzaz	1738 kuruş 16 para
Taife-i Çilingir	2477 kuruş 31 para
Taife-i Tem�rc�	2361 kuruş
Taife-i Nalbant	1262
	<u>- 310</u> Nalbant esnafına iane m�mteni�'l-husul
	952
Taife-i Muymaf	1971 kuruş 12 para
Taife-i Sarra�	1503 kuruş 33 para
Taife-i Sipah Pazarı	2049 kuruş 5 para
Taife-i Berber	23585 kuruş
Taife-i Göncü ve eskici	502 kuruş 21 para
Taife-i Semerci	1590 kuruş
Taife-i Kılıçcı	1426 kuruş
Taife-i Katırcı	475 kuruş
Taife-i Tuzcu	3000 kuruş
Taife-i Ekmekçi	1200 kuruş
Taife-i Bostancı	1250 kuruş
Taife-i Hammal-ı Meydân	160 kuruş
Taife-yi Kürkcü	600 kuruş
Cem'an yekûn	111066,5 kuruş yalnız yüz on bir bin altmış altı buçuk kuruştur sahha.

Belge [108-1] Tevzî' Defteri [Görevli Masrafları ile İlgili]

Ber-vech-i bala belde-i merkum mahallatına ifraz olunan kırk bin ve nakibü'l-eşrâf Saâdetlü Memiş Ağaya tahsildariye bin ve kolcularına yüz on kuruş ki cem'an kırk bir bin yüz on kuruş cümle ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'î ile mahallenin sicill-i mahfuzda mukayyed haneleri üzerine tevzî' ve taksim olundukta beher haneye on bir kuruş sekiz para iktiza eden tevzî' defteridir ki, ber-vech-i âtî zikrolunur.

Memleketten ifraz 40000 kuruş

Tahsildariye 1000 kuruş

Ber-mu'tâd kolculara ayakkabı 110 kuruş

Yekûn 41110 kuruş

Mahalle-i Kösedere-i Müslim

Para kuruş

32 548

+ 16 022 reâyâ

08 171

Mahalle-i Akdeğirmen

para kuruş

32 548

+ 1176 reâyâ

32 1724

Mahalle-i Osman Paşa

Para kuruş

24 201

+ 168 reâyâ

24 369

Mahalle-i Kenîsa

Para kuruş

16 0078

+24 1601 reâyâ

00 1680

Mahalle-i Kurt Mescidi

para kuruş

24	33
<u>+60</u>	<u>22 reâyâ</u>

00	56
----	----

Mahalle-i Ağcabölge

Para	kuruş
------	-------

16	347
----	-----

<u>+08</u>	<u>896 reâyâ</u>
------------	------------------

24	1243
----	------

Mahalle-i Çavuşbaşı

Para	kuruş
------	-------

23	649
----	-----

<u>+32</u>	<u>1444 reâyâ</u>
------------	-------------------

16	2654
----	------

Mahalle-i Ece

para	kuruş
------	-------

24	1209
----	------

<u>+32</u>	<u>1444 reâyâ</u>
------------	-------------------

16	2654
----	------

Mahalle-i Örtülüpınar

para	kuruş
------	-------

00	168
----	-----

<u>+ 12</u>	<u>974 reâyâ</u>
-------------	------------------

08	1142
----	------

Mahalle-i Üryân Müslim

para	kuruş
------	-------

16	358
----	-----

<u>+32</u>	<u>716 reâyâ</u>
------------	------------------

08	1075
----	------

Mahalle-i Baldır Pazarı reâyâ 1075 kuruş 8 para

Mahalle-i Kösedere-i Zimmî

para	kuruş
------	-------

16	302
----	-----

+16	<u>1086 reâyâ</u>
32	1388

Mahalle-i Pazar

para	kuruş
16	0022
+24	<u>1993 reâyâ</u>
16	2016

Mahalle-i Kal'a-i Atik 224 kuruş

Mahalle-i Kal'a-i Cedid

para	kuruş
24	89
+16	<u>22</u>
00	112

Mahalle-i Zaviye-i Abdu'l-vahab Gazi 89 kuruş 24 para

Mahalle-i Kılavuz 336 para

Mahalle-i Hâce Mehmet 593 kuruş 24 para

Mahalle-i Hâce Mahmut

para	kuruş
32	268
+00	<u>112</u>
32	380

Mahalle-i Hâce Veli 313 kuruş 23 para

Mahalle-i Hâce Zâhid

para	kuruş
32	380
+08	<u>179</u>
00	560

Mahalle-i Sofu Himmet 324 kuruş 32 para

Mahalle-i Zaviye-i Alibaba 324 kuruş 24 para

Mahalle-i Alibaba

Para	kuruş
24	481

+24	<u>33</u>
85	15

Mahalle-i Gökçebostan

Para	kuruş
24	313
+24	<u>33 reâyâ</u>
08	347

Mahalle-i Bahtiyarbostanı

Para	kuruş
8	459
+0	<u>056 reâyâ</u>
8	459

Mahalle-i Oğlançavuş

para	kuruş
16	280
+00	<u>078 reâyâ</u>
16	358

Mahalle-i Sarıseyh

para	kuruş
16	582
+16	<u>694 reâyâ</u>
32	1276

Mahalle-i Hammâmardı

para	kuruş
32	268
+16	<u>078 reâyâ</u>
08	347

Mahalle-i Küçükminare

para	kuruş
32	996
+24	<u>257</u>
16	1254

Mahalle-i Temürcülerardı

para	kuruş
8	291
+0	<u>1232</u>
8	1524

Mahalle-i Kırcık

para	kuruş
22	100
+00	<u>224</u>
22	324

Mahalle-i Şah Hüseyin

para	kuruş
16	302
+32	<u>210</u> reâyâ
08	510

Mahalle-i Hamurkesen kuruş 358 kara 16

Mahalle-i Ferhatbostan

para	kuruş
00	224
+24	<u>201</u> reâyâ
24	425

Mahalle-i Keçibula

para	kuruş
08	280
+00	<u>123</u>
08	403

Mahalle-i Tokmakkapı

para	kuruş
16	302
+00	<u>224</u> reâyâ
16	526

Mahalle-i Paşabey

Para	kuruş
8	347
<u>+16</u>	<u>22 reâyâ</u>
24	369

Mahalle-i Köhneçivan

para	kuruş
32	044
<u>+00</u>	<u>448 reâyâ</u>
32	492

Mahalle-i Ganem kuruş 380 para 32

Mahalle-i Billur kuruş 649 para 24

Mahalle-i Abdülkerim kuruş 336

Mahalle-i Hâce İmam

Para	kuruş
16	134
<u>+24</u>	<u>649 reâyâ</u>
00	784

Mahalle-i Câmi-i Kebir

para	kuruş
00	280
<u>+ 24</u>	<u>806 reâyâ</u>
24	1086

Mahalle-i Veletbey 212 kuruş 32 para

Mahalle-i Zilkar 224 kuruş

Mahalle-i Hâce Hüsam 8 para 123 kuruş

Mahalle-i Yahyabey

Para	kuruş
3	481
<u>+0</u>	<u>22 reâyâ</u>
3	503

Mahalle-i Şems-i Ferrâş 5 para 795 kuruş

Mahalle-i Kabalı 24 para 369 kuruş

Mahalle-i Gökhüssam 32 para 157 kuruş //[[Sayfa:109]]//

Mahalle-i Gök Medrese 16 para 638 kuruş

Mahalle-i Hâce Ali Çavuş 32 para 156 kuruş

Mahalle-i Şeyh Çoban 336 kuruş

Cem'an yekûn:

41.110 kuruş (Yalnız kırk bir bin yüz on kuruştur) Sahh.

Belge [109-1] Tevzî' Defteri [İki yüz Elli Senesi Sivas Masarifatı]

Sivas hakimi fazîletlü efendi ve nakibü'l-eşrâf kaim-makamı efendi ve vücuh-ı memleket inha olunur ki, İki yüz elli senesi Receb-i şerifin guresinden Zi'l-hiccesi gayetine kadar Sivas'ın altı aylık masârifât-ı vakıa ve mal-ı muhassıllık ve matlubât-ı seniyyenin defteri Der-saâdete takdim olunup defter-i mezkur bade't-taksim sahh-ı ali keşidesi ile vürudunda noksan ve fazlası olur ise mahsup üzere umur-ı memleketin idare için sicill-i mahfuzda mukayyed usul-i belde-i kadim üzere taraf-ı şer'-i enverden cümle ittifakı ile karar ve tanzim olunan iş bu defter-i mumzâ nâtik olduğu veçhile yüz on bir bin altmış altı buçuk gurûş taife-i esnafa ve kırk bir bin yüz on kuruş dahi mahallata ale'l-hesap tarafı ile tevzî' ve tahsîline mübaderet ve harç-ı ez-defter fukaradan bir akçe tahsîlinden fevkal-gâye mübâadât eyleyesiz.

Fi 22 Z. Sene 51. [22 Zi'l-hicce 1251]

Memlekete tevzî' defterinin balası şerhidir.

Belge [109-2] Tevzî' Defteri [İki Yüz Elli Senesi Sivas Masarifatı]

İşbu iki yüz elli senesi Recebü'l-ferdinin guresinden sene-i merkum Zi'l-hiccesi gayetine kadar medine-i Sivas'ta umur-ı memleket için bedestân Kethüdası Halil Efendi ma'rifeti ile vuku' bulan masârifât ve elli bir senesi Muharrem itibari ile taksid-i evveli mal-ı muhassıllık ve bedel-i ağnam ve mal-ı hazeriye ve iane-i cihadiyenin taksid-i sani vesairden tecemmu eden mebaliğın mahalleri beyanı ile bir kıta mumzâ ve defter-i müfredâtı li-ecli't-tahkik ve't-tetkik bundan akdem der-adâlet-karâra takdim olundu ise de henüz vürûd etmeyüb vürûdına müterakkib olunsa bir müddet zaman dahi mürûr ile umur-ı mesalih-i beldeye kesr ve haleli tari olacağı bedi-dar olduğundan hâlâ Sivas kaim-makamı hâcegân-ı Divan-ı Hümâyûn devletlü Şakir Bey Hazretleri'nin inzimâm-ı rey-i alileri ve cümle ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer

‘ile ale’l-hesab olarak yüz elli bir bin altmış altı buçuk [...] ⁶⁰ kırk bir bin kuruş belde-i merkum mahallatına haneleri üzerineve bakisinin belde-i merkum taife-i esnafına sicill-i mahfuzda mukayyed bindeleri üzerine tevzî’ ve taksim defteridir ki, ber-vechi âtî zikrolunur. Hurrîre fi’l-yevmi’l-hâdi ve’l-işrin min-şehr-i Rebi’ü’l-evvel sene ihda ve hamsin ve mi’eteyn ve elf.

Fi. 17 Rebi’ü’l-evvel Sene 1251 [17 Rebi’ü’l-evvel 1251]

Belge[109-3]Tevzî’ Defteri [Sivas Sancağında Toplanacak Amelelerle İlgili]

Der-saâdette müceddiden inşa buyrulmuş olan Emre Han ve Demirhan ve Dibek Handa genç ve tûvânâ amelenin lüzumuna mebni Sivas ve Amasya ve Divriği sancaklarında sakin olan taifelerinden ba-buyruldu-i hazret-i veliyyü’n-niami matlup buyrulan amelede Sivas sancağında mütemekkin reâyâ hisselerine dört yüz nefer tertip kılınıp, nüfus defteri mucibince neferât-ı mezkure ma’rifet-i şer ile tevzî’ olunarak dört yüz nefer Ermeni çocuğu defteri dir ki ber-vechi âtî zikrolunur.

Fi 23 Ra. Sene 1251. [23 Rebi’ü’l-evvel 1251]

Nefer	Nüfus	
111	4442	Nefs-i Sivas
074	2975	Hafik
030	1223	Sivas İli
016	0635	Yıldızili
+ 115	4547	Tokat
346	13822	
019	00737	Zile maa'n-nevahi
012	00491	Artukâbâd
004	00167	Kazâbâd
015	00603	Niksar
+004	00181	Kaza-i Erbaa
400	16001	

⁶⁰ Silik olduğu için okunamadı

Belge [109-4] Tevzî' Defteri [Asakir-i Mansure Masrafları ile İlgili]

Redif-i Asakir-i Mansure elbise ve levazımat-ı sairesini getiren masârifât nazır Ağalarından Hâce Mehmet Ağa'ya verilen hizmet bin ve elbise ve levazımat-ı mezkur istishabiyle vürud eden ser asker paşa efendimizin tarafından vürud eden beş nefer kavvâsına verilen hizmet beş yüz ve redif-i mansure nişanlarını ve Mehmet Bey'in binbaşılık fermânını getiren Hâce Ethem Bey Efendi'nin kiracısı Hâce Mehmet Ağa'ya verilen hizmet altı bin zeytun akan maddesine me'muren vürud eden sadr-ı a'zam efendimizin ağalarından Hâce İsmail Ağa'ya verilen iki yüz elli ve Mir-livâ Devletlu Mehmet Paşanın livâsı elbiselerin esvabı emini Arif Efendi ma'rifeti ile Sivas'tan Ulaş'a kadar verilen kirası yüz yigirmi ve jurnali hususuna me'mûr en vürud eden ağaya verilen hizmet bin beş yüz Der-Saâdette Tersane-i Amire'ye sevk olunmak üzere Sivas eyaletinden müretteb re'aya hususuna me'muren vürud eden Mustafa Ağa'ya verilen bin beş yüz ve masârifât-ı saireden iki yüz doksan yedi kuruş ki, cem'an 11.167 kuruş kaim-makam Devletlü Şakir Bey Efendinin inzimam-ı reyi ve cümle ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer' ile Sivas sancağı kazalarından sicill-i mahfuzda mukayyed gayr-i ez Şark-ı pare ve Kara Hisar-ı Behram-şah ve Çepnî ve livâ-i merkumun sair kazalarına lede't-tevzî' ve taksim olunan mebaliğ-i mezkurun defteridir ki, zikrolunur.

Fi 23 Ra. Sene 51. [23 Rebi'ü'l-evvel 1251]

Kuruş

10870

+00297 Hakim Efendi hazretlerine harc-ı imza

11167

Kaza-i Nefs-i Sivas 15 para 500 kuruş

Kaza-i Hafik kuruş 242

Kaza-i Yıldızili 343 kuruş

Kaza-i Tokat maen-nevahi 30 para 3093 kuruş

Kaza-i Niksar 25 para 1044 kuruş

Kaza-i Karayaka 396 kuruş

Kaza-i İprak 396 kuruş

Kaza-i Sonisa 247 kuruş

Kaza-i Taşâbâd 5 para 630 kuruş

Kaza-i Karakuş 247 kuruş
Kaza-i Zile maa'n-nevahi 10 para
Kaza-i Hüseyinâbâd 25 para 154 kuruş
Kaza-i İnallû-Ballu 97 kuruş nisfıyyet üzere
Kaza-i Kazâbâd 15 para 938 kuruş
Kaza-i Turhal 299 kuruş
Kaza-i Sivas ili 25 para 319 kuruş
Kaza-i Artukâbâd 392 kuruş
Kaza-i İlbeğlû 30 para 585 kuruş
Kaza-i Gelmufâd maa' Yakacık 10 para 173 kuruş
Yekûn 11167 kuruş

Belge [110-1] Buyruldu [Tersane-i Amirede Çalıştırılacak İşçiler]

Devletlü Reşit Paşa Hazretleri tarafından beş yüz nefer reâya çocuğu mektub-ı sami-i hazret-i sadaret-penahi mucibince buyruldu sureti şeria't-şi'ârı Sivas ve Çorum ve Amasya ve Divriği sancaklarının havi olduğu kazaların kuzât ve nüvvâb efendiler zide-fazluhum ve kıdvetü'l-emâsil-i ve'l-akrân kaim-makam ve mütesellimin ve â'yân ve voyvodagân ve vücuh-i memleket ve sair bil-cümle işçileri zide-kadruhüm inhâ olunur ki zat-ı mehâsin-semât-ı hazret-i şehin-şahinin İndillâhi makturu oldukları şime-i celile-i müceddidân iktizâ-yı âli üzere tahıyye-i lâzımât olan asrı bahirü'l-nusreti şahanelerinde her bir hususu nizamına girmekte ve Tersane-yi Amirem mesâlihi dahi a'zamü'l-umûru Devlet-i Aliyemden olarak edevatı müktezasının imali için eterhane ve demirhane ve iplikhaneler inşa buyrulmuş ve bir uçtan yaptırılmakta bulunmuş olduğuna ve bu cihetle Tersane-yi Amire'de ise birer genç amelenin lüzumu derkâr edildiği mahalli saireye tesbile Ermeni milleti kâr-güzâr olduğununa binaen Van ve Erzurum havalisinden bâ irade-i seniye tertib ve talep buyrulmuş olduğu misillû sinnleri on üçten yığirmiye kadar olmak ve ücreti layıka ile istihdam olunmak ve aralıkta istedikleri vakit sılalarına varmak üzere Sivas eyaletinin havi olduğu elviye ve kazalardan dahi beş yüz mümkün olduğu halde daha ziyade Ermeni çocuğu tedarik ve Der-saâdete irsal olunmak iradesini şamil bir kıta emir-name-i sami-i hazret-i sadâret-penahi şeref-vurûd etmiş olduğu imdi siz ki muhâtabûn-ı mûmâ-ileyhimsiz ma'lûmunuz oldukta işbu neferât-ı matlube evvel-

emirde Sivas'ta ma'rifet-i şer ve kaim-makamımız marifetiyle beher sancak ve kazanın hal ü tahammüllerine göre tarh ve taksim olunmak üzere sancak başlarından Sivas kazalarından ikişer üçer Ermeni milleti kocabaşlarını celp ederek matlup buyurulan beş yüz nefer ve mümkün olduğu halde daha ziyade reâyâ çocuğu marifet-i şer' ve cümle ittifak ve ma'rifetleriyle on üçten yigirmi yaşına kadar işe yararlarından olmak üzere tertibi birle tez elden celp ve Der-saâdete irsaline bezli sa'y-i ve kudret ve bu babta kusur ve rehaveti tecviz ile mesul ve muâtib olmaktan mücanebet eylemeniz, bâbında divan-ı eyalet-i Sivas ve Rakka ve Diyarbakır ve Elviye-i Muş ve Çorum ve Amasya ve Divriği ve emanet-i Mâadin-i Hümâyûndan işbu buyruldu tahrir ve irsal ile tesbir olunmuştur. Bi-mennih-i teâlâ vüsulünde gerektir ki ber-mucib-i buyruldu amel ve hareket ve hilafinden hazer ve mücânebet eyleyesiz deyu.

Fi 3 Ra. Sene 251 [3 Rebi'ü'l-evvel 1251]

Belge [110-2] Tevzî' Defteri [Hafik Nahiyesinin Masarifatı]

İki yüz elli senesi Recebü'l-ferdin gurresinden sene-i merkume Zi'l-hiccesi-gayetine değin Hafik nahiyesinin vuku' bulan masarifatı ve elli senesi itibariyele taksit-i evvel ve mal-ı muhassıllık ve bedel-i agnâm ve mal-ı hazariyye ve îâne-i cihadiyenin taksid-i sani ve saireden tecemmü iden mebalığın mahalleri beyniyle bir kıta mümza defter-i müfredatı li-ecli'l-tahkik ve tetkik bundan akdem beradü't-neferât takdim olundu ise de henüz vürûd etmeyip vürudûna mütekarrib olursa bir müddet-i zaman dahi mürûriyle ümur-ı mesalih-i kazaya kesr ü haleli tahir olacağı bedidâr olduğundan hâlâ Sivas kaim-makamı hâcegân-ı Divan-ı Hümâyûndan devletlü Şakir Bey Efendi hazretlerinin inzimâm-ı rey-i âlileri ve cümle ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer ile ale'l-hesap olarak kırk üç bin kırk sekiz buçuk kuruştan nahiyeye-i mezbûrun sicill-i mahfuzda mukayyed haneler üzerlerine tevzî' ve taksim olundukta beher haneye kırk beş kuruş on birer para iktiza idüb nahiyeye-i mezbura tevzî' ve taksim defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur.

Fi 25 Ra. Sene 25. [25 Rebi'ü'l-evvel 1251]

Men-i mürûra dikkat olunmak bâbında sâdır olan buyruldu-i hazret-i veliyyü'n-niami ile me'mur ağaya hizmeti mübaşiriyede nahiyeye hissesine isabet edip verilen kuruş 16,5

Sivas'tan Harput'a kadar irsal olunan tüfeklerin kirasından nahiye-i mezbûra isabet eden kuruş 750.

Sivas eyaletine kemâ-kân uhde-i hazret-i veliyyü'-niami ibkası ilan ve iş'âr buyurulan hizmet kuruş 400.

Kürt me'mûriyetinde mansuriyet-i hazret-i veliyyü'-niamimizde senede verilen hizmet 250 kuruş.

Cadde üzerinde vaki Seyfik karyesinin perişanilerine mebni ba-buyruldu iane olunan kese 25 fiyatı 40 kuruş 1000.

Ba-pusula şer'ie nuhas nakliyesine verilen 259,5 kuruş.

Elli bir senesine mahsuben ağnam 356 kuruş 12 para.

Hizmet-i mübaşiriyye 200 kuruş.

Ordu-yı hazret-i veliyyü'-niamide mevcut top-keşan bâr-gîrleri suvari askeri hassa bâr-gîrlерinin ikmalі için verilen bâr-gîr kuruş 1245.

Elli birinde Muharrem itibariyle hazariyyenin taksid-i evveli hazreti mübaşire verilen 259 kuruş 32 para.

Elli senesi rûz-i hazeri itibariyle ref-i menzil hizmet-i mübaşiriyye 2000 kuruş

Yekun 446 kuruş 14 para.

634 kuruş 14 para Recep tevzi'nden bazı kurralar perişanlarına mebni bakaya kalan 11108 kuruş.

Yekûn :

para kuruş

18 6354

+20 632 meblağ-ı mezburun altı aylık bir sehim belde güzeştesi zam.

38 6986

Sivas'tan Ulaş karyesine kadar topların nakline kuralardan verilen camuşların esna-yı rahda telef olan üç res' çamuşun bahasına verilen 1200 kuruş.

Top mühimmâtı nakli için Hafik nahiyesinden verilen arabaya 100 beher arabaya altışar kuruştan tahrir 600 kuruş.

Asakir-i Mansurenin me'zûnen sılaya gidenlerin rakip olup telef eyledikleri iki res' bar-gir bahasına verilen 700 kuruş.

Nüfus nazırı Ethem Bey'in altı aylık maaşına verilen 400 kuruş.

Nahiye-i mezburun müfidi efendi altı aylık maaşı 300 kuruş.

Elli senesinden nakid taksid-i evveli mal-ı muhassıllık 14000 kuruş.

Defter buyruldu su ve davetiye 2500 kuruş

Re's-i ayâniyye 1000 kuruş.

Nahiye-i mezburda vürud eden topların keza Ulaş'a kadar verilen bar-gir kirası 850 kuruş.

Yekûn :

Para kuruş

18 28536

+ 10000 Bir miktar memleket salyanesinden nahiye-i mezbura zam.

38536

20 00963 Hakim efendi hazretlerine harc birer paradan.

+ 03550 Ruz-i hazariyye itibari ile cihadiyenin taksit-i sanisi

38 43049

Karye-i İşhan 179 kuruş 5 para

Karye-i Kelhıdık 362 kuruş 8 para

Karye-i İnceağa 362 kuruş 8 para

Karye-i Beyinpınarı 950 kuruş 30 para

Karye-i Başbüyük 633 kuruş 34 para

Karye-i Sofular 181 kuruş 4 para

Karye-i Hanzar 498 kuruş 1 para

Karye-i Vengisagır 226 kuruş 10 para

Karye-i Sarı 226 kuruş 15 para

Karye-i Düğer 814 kuruş 38 para

Karye-i Beydili 60 kuruş 22 para

Karye-i Karayaprak 1358 kuruş 10 para

Karye-i Kenîsa 271 kuruş 26 para

Karye-i Üregir 588 kuruş 23 para

Karye-i Zona 271 kuruş 26 para

Karye-i Horhun 1086 kuruş 24 para

Karye-i Emir 407 kuruş 19 para

Karye-i İprak 181 kuruş 4 para //**[Sayfa 111]**//

Karye-i Emre kuruş 135 para 33

Karye-i Göğdin kuruş 860 para 9
Karye-i Küre kuruş 271 para 26
Karye-i Kemisi kuruş 4584 para 25
Karye-i Koçhisar kuruş 2774 para 31
Karye-i Yarhisar kuruş 2072 para 26
Karye-i Çimen Yenicesi kuruş 1086 para 24
Karye-i Tödürge kuruş 1403 para 21
Karye-i Tavşanlı kuruş 724 para 16
Karye-i Tuzhisar kuruş 2542 para 25
Karye-i Acıpınar kuruş 271 para 26
Karye-i Celallı kuruş 950 para 31
Karye-i Cirhin kuruş 452 para 30
Karye-i Akpınar kuruş 715 para 38
Karye-i Torusu kuruş 226 para 15
Karye-i Horsana kuruş 724 para 16
Karye-i Emirhân kuruş 226 para 15
Karye-i Gavraz kuruş 316 para 37
Karye-i Moluç 271 kuruş 26 para
Karye-i Hoşvenk 90 kuruş 22 para
Karye-i Bingöl 814 kuruş 38 para
Karye-i Feraşâdyenicesi 181 kuruş 4 para
Karye-i Kızılcakışla 226 kuruş 15 para
Karye-i Fılındır 281 kuruş 26 para
Karye-i Gerne 181 kuruş 4 para
Karye-i Karayün 543 kuruş 33 para
Karye-i Bakarıç 271 kuruş 26 para
Karye-i Yavu 226 kuruş 15 para
Karye-i Tahtikement kuruş 456 para 30
Karye-i Mamuğa kuruş 407 para 19
Karye-i Kul Yusuf kuruş 226 para 15
Karye-i Gulam kuruş 226 para 15
Karye-i Beştepe kuruş 135 para 33

Karye-i Tutmaç kuruş 316 para 37
Karye-i Hâcemirza kuruş 226 para 15
Karye-i Karacaşar kuruş 226 para 15
Karye-i Seyfik kuruş 679 para 5
Karye-i Acıpınar kurb-i Seyfik kuruş 364 para 5
Karye-i Boğazkesen kuruş 679 para 5
Karye-i Mehmedik kuruş 45 para 11
Karye-i Şahbey kuruş 135 para 33
Karye-i Yassicabel kuruş 226 para 15
Karye-i Ebüğen kuruş 90 para 22
Karye-i Karagömlek kuruş 226 para 15
Karye-i Ada kuruş 407 para 19
Karye-i Budaklı kuruş 226 para 15
Karye-i Kızılcakışla kurb-ı Savcun kuruş 45 para 11
Karye-i Tatlıcak kuruş 456 para 30
Karye-i Kürt kuruş 407 para 19
Karye-i Apardı kuruş 737 para 16
Karye-i Apa kuruş 362 para 8
Karye-i Hayırbey kuruş 498 para 1
Karye-i Damlacık kuruş 316 para 37
Karye-i Akviran kuruş 90 para 22
Karye-i Serpincik kuruş 181 para 4
Karye-i Himmet Fakih kuruş 316 para 37
Karye-i Hâcebeğ kuruş 452 para 30
Karye-i Karapınar kuruş 181 para 4
Karye-i Yenice kurb-ı Güllüce kuruş 90 para 22
Karye-i Güllüce kuruş 181 para 4
Karye-i Kaldı kuruş 294 para 14
Karye-i Şimkürek kuruş 90 para 22
Karye-i İmaret kuruş 135 para 33
Karye-i Mescitli Kürt kuruş 90 para 22
Cem'an Yekûn 43050 kuruş

Belge [111-1] Buyruldu [Nakliye İçin Deve Te'mini]

Devletlü Reşit Paşa Efendimiz Hazretleri tarafından iki yüz zümre için vürûd eden buyruldu-i samilerininin sûretidir.

Hâcegân Divan-ı Hümâyûndan Sivas eyaleti kaim-makamı izzetli bey ve naibi faziletlü efendi ve vücûh-ı memleket vesâir işerleri inhâ' olunur ki,

Cümlelerin ma'lûm ve tafsîlû'n-müstağni olduğu veçhile ihsan-ı padişahî olarak mahfel-i uhde-i acizânem olan eyalet ve elviyede kâin Ekrâd ve aşâir ve kabâilin ekserisi müddet-i vâfirenden beru ve i'tâ'at ve inkıyâd ve sûretinden huruç ile el-iyâzü billâhi te'âlâ mugayiri rızâ-i bârî ve muhalefet haracı adalet-i mtizacı cenab-ı şehri-yari harekâtı muayene-yi itibar etme ve bâ-husus emanetullah olan fukara ve zuafâyâ ve ebna-yı sebile isalı satar ve nice nice hıyanete ictisar etmiş olduklarına mebni o makule Ekrâd ve kabâilin te'dib ve terbiyeleri ile fî-mâ-ba'd mugayir-i rıza-yı bari ve menafi-i emir ve fermân-ı âli harekâta mütecâsir olamayacakları surette şiraze-i bağıler hüsnü intizamı hususuna irâde-i seniyye-i hazret-i şehin-şâhi müteallik olarak bu emri ehille-i me'muriyetimiz cihetiyle maiyetimizde bulunan asâkir-i hisse-i mansûre bi-sunufu sair enin idare-i ta'yînatları zımında îcâb ve iktiza eden zahâir-i külliyyenin yahut bu havaliden tertip ve tedariki muteber olacağından gayri ahalinin düçar hakayika düçarı olması müstevcip olacağından etrâfın dahi bir takım zahirenin isticlâbı lazım gelmiş ve bu surette bir takım devenin tertip ve istikrar ve hasr-ı îcâbı halden bulunmuş ve Sivas sancağı kazaları ve aşâirinde dahi haylice deve bulunduğu ve muayyen iştihar olduğundan ahali-i merkume ve aşâirinden ücret-i mutâdesiyle iktizası miktar deve tertip celebci hususuna irâde-i seniye-i mülükâne müteallik edildiğinden işbu maslahatta istihdam olunmak üzere tiz elden iki yüz mihar devenin ma'rifet-i şer' ve mübâşiri ma'rifeti ve cümle ittifakıyla serian ve acilen tertip ederek ve maiyetimizde istihdam olduğunda müddette gelecek ashab-ı devenin icap iden ta'yînatı tarafımızdan verilmek üzere beher deveye ber-vech-i teaddi bir mahda her ne miktar ücret-i nakliye münasip görülürse anı dahi sıyanet-i miri farizasına riayetle gerek kezâlik ma'rifet-i şer' ve cümle ittifakıyla kateyleyerek ol veçhile i'lâmıyla beraber ta'yîn olunan mübâşirine teslimin bir saat akdem tarafınıza erişirmeğe ikdam ve gayret ve zikr olunan iki yüz devenin bir re'sin noksan olmamasına ve bunlar zahire nakli gibi hizmette istihdam

olunacağından çürük ve amel-mande olmayıp cümlesi yara ve tüvana olmasına dikkatle bu babta zinhar ü zinhar reddini derece tekasül ve rehavet ve imrar-ı dikkat daiyesi ile izarı vahiyeye mübaderetle duçar ve rate-i müstevli yet olmaktan be gayet tehâşi ve mücanebet eylemeniz bâbında tenbihen ve isticalen divan-ı eyalet-i Sivas ve Rakka ve Diyarbekir Elviye-i Muş ve Amasya ve Çorum ve Divriği emanet-i maâdin-i hümâyûn iş bu buyruldu ıstar ve Kahveci Mustafa Ağa arkadaşı ile irsal ve tesyar olunmuştur. Bi-mennihi teâlâ vusûlünde gerekdir ki ber-mucib-i buyruldu amel ve hareket ve hilafından hazer ve mücânebet eyleyesiz deyi.

Fi 27 Ra. Sene 51. [27 Rebi'ü'l-evvel 1251]

Kad vasale ileynâ. Fi 13 Z. Sene 51.

Belge [111-2] Tevzî' Defteri [İmalathanelerde Çalışacak İşçilerle İlgili]

Der-saâ'dette müceddeden inşa buyrulmuş olan eterhane ve demircihane ve ipek hanede genç ve tüvana amelenin lüzumuna mebni Sivas ve Amasya ve Divriği sancaklarında mütemekkin Ermeni taifelerinin nüfuslarına tevzî' olup Hafik nahiyesine isabet eden yetmiş dört nefer nahiyeye-i mezbûrede mütemekkin reâyâların nüfuslarına tevzî' ve taksim defteridir ki ber-vech-i âtî zikrolunur.

Fi 25 R. Sene 51. [25 Rei'ü'l-ahir 1251]

Şimkürek	82	14	
	nefer	nüfus	
	03	114	İşhanı
	02	86	Kaldı
	02	96	Tutmaç
	01	15	Tavşanlı
	<u>+12</u>	<u>+ 447</u>	Tuzhisar
	20	758	
	05	201	Kemisi
	04	176	Tödürge
	04	176	Çimenyenicesi
	<u>+06</u>	<u>+255</u>	Koçhisar
	45	1800	
	02	96	Küre

02	88	Horhun
03	103	Hanzar
10	391	Göydün
04	166	Horsana
02	66	Gavraz
01	42	Ferahşatyenicesi
<u>+05</u>	<u>188</u>	Bingöl
74	2940	

Bu def'a canib-i hazret-i veliyyü'n-naimiden curtal? hususuna bâ-buyruldu me'mûrları ve vürüd eden duhancı arkadaşlarından Mehmet Şahin Ağa'ya Sivas sancağı kazalarından femsude buyrulan bin beş yüz kuruş hizmet-i mübâşiriyyesi livâ-yı merkum kazalarından gayr-i ez Karahisar-ı Behramşah ve Şeref-pâre ve Çepni kazalarına sicill-i mahfuzda mukayyed hazariyye üzerine tevzî' ve taksim defteridir ki, ber-vechi âtî zikrolunur. Hürrire fi gurre-i Re'biü'l-ahir sene ihda ve hamsin ve mi'eteyn ve elf.

Ber taksimi hazariyye.

para	kuruş	
28	67	Sivas ber-taksim-i hazariyye
34	32	Hafik ber-taksim-i hazariyye
16	46	Yıldızili ber-taksim-i hazariyye
<u>+13</u>	<u>421</u>	Tokat ber-taksim-i hazariyye
11	548	
11	139	Niksar ber-taksim-i hazariyye
35	52	Karayaka ber-taksim-i hazariyye
35	52	İprak ber-taksim-i hazariyye
34	32	Sonisa ber-taksim-i hazariyye
18	84	Taşabat ber-taksim-i hazariyye
34	32	Karkuş ber-taksim-i hazariyye
32	141	Zile ma'en-nevahi ber-taksim-i hazariyye
<u>+20</u>	<u>+25</u>	Hüseyinâbâd ber-taksim-i hazariyye
35	1125	
14	12	İnallû Ballû ber-taksim-i hazariyye

03	125	Kazâbât ber-taksim-i hazeriyye
38	39	Turhal ber-taksim-i hazeriyye
22	42	Sivas İli ber-taksim-i hazeriyye
10	52	Artukâbâd ber-taksim-i hazeriyye
00	78	İlbeğlû ber-taksim-i hazeriyye
+38	+23	Gelmufât ber-taksim-i hazeriyye
00	1541	

Belge [112-1] Fermân [Reâyâların Cizyeleri ile İlgili]

Der-devleti kemine arz-ı dâ'i kemine budur ki;

Bil-cümle Maâdin-i Hümâyûn kaza ve kurâları reâyâsından olub diğerk vilayetlerinin gayri maden-i hümâyûn hizmet-i celilisinde bulunan reâyâların lazim-i cizyeleri hususu ke'l-evvel mukayese veçhile tanzim ve usule rapt birle reâyâyı merkurmelerin oldukları mahallin cizyedarı tarafından cizye mütalebesiyle rencide olunmamak babında hâlâ Trabzon valisi ve ilhaken Karahisar-ı Şarkî Sancağı mutasarrıfı ve Canik muhassılı devletlü Osman Paşa Hazretleri'ne hitâben şeref-sünuh buyurulan bir kıta fermân-ı âlişanın sûreti müşârün-ileyh tarafından Sivas mahkemesine şeref-vürûd ve cümle lazımlu'l-huzur muvâcehelerinde feth ü kıraat ve resm-i mutâva'atı gıbbe'l-edâ ifadesi lazımlu gelenlere ilan ve işa'at birle ber-mucib-i emr-i âlî husus-ı mezkura me'mûrlar tarafından hilaf-ı emr-i âlî amel ve hareket vuku'a gelineceği ola ki ve ihmaldar bi'l-iltimas paye-i serir-i âlâyâ arz ü i'lâm olundu. Bakiyü'l-emr li-hazret-i menlehül emr. Hürrire fi'l-yevmi's-salis aşer min-şehr-i Rebi'ü'l-ahir sene ihda ve hamsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi. 13 Rebi'ü'l-ahir Sene 1251 [13 Rebi'ü'l-ahir 1251]

[...] ⁶¹ minel vakfı ve'ş-şurutı hurrیره indi ve sadara'l-hükmü'l-mezkur beyne âlimen bi-hilafi beyne'l-eimmeti'l-eslâfi harrerehu el-fâkir ileyhi azze şanuhu müftizade es-Seyyit Mehmet Ataullah el-muvalla hilafe-i bi-medine-i Sivas.

⁶¹ Okunamadı

Belge[112-2] Vakfiyye [Vakfa Müteveli Ta'yîni]

Medine-i Sivas'ta vâki' Üryân Müslim Mahallesi sakinelerinden olub sahibetü'l-hayrât ve'l-hasenat ve râgibetü's-sadakat-i ve'l-meberrat olan Safiye binti Mehmed nâm Hâtûn meclis-i şer'î hafîr-ı lâzımü't-tevkîrde zikr-i âtî vakfına li-ecli't-tescil müteveli nasb ü ta'yîn eylediği sadr-ı kebir oğlu Ali Ağa bin Hüseyin nâm kimesne mahzarında ikrar-ı sahih-i şer-i ve itiraf-ı sarîh-i meri' edip vakf-ı atî'l-beyanın suduruna değin mülk hakk-ı sarîhim olub mahalle-i merkumede vâki' bir taraftan oğlum Ali Ağa ve bir taraftan mûy-tâboğlu Hâce Ağa ve bir taraftan Aişe Hâtûn ve bir taraftan Meriçoğlu İnyetullah nâm kimesne mülkleri ile mahdud ve bir bab fevkani oda tahtı odunluğ müştamil mülk menzil-i vakf-ı sahih-i müebbed ve habs-i sarîh-i muhalled ile vakf ü habs edüp şöyle şart eyledim ki, menzil-i mezbûre ben mutasarrıfe olup bi-emri'llahi teâlâ vefât eylediğimden sonra oğlum merkum Ali Ağa müteveli olup menzil-i mezkure derununda sakin ve icaresi mukabelesinde beher sene Ali Ağa Câmî-i Şer'îfine yarım vâkıyye şem-i asel ikat eyleye. Ba'de-vefatuhu evlâd-ı evlâd-ı zükuru ve evlâd-ı zükurunun evlâd-ı zükuru batnen ba'de-batn müteveli olalar. Evlâd-ı zükuru münkarız olur ise kezâlik evlâd-ı inası ve evlâd-ı inâsının evlâd-ı inâsı batnen-ba'de-batn müteveliye olalar. El-iyâzü bil-lahi min-kahr-ı el-iyâzü evlâd ü inası münkarız olur ise Medine-i Münevvere-i Şerefullahi teâlâ fukarası mutasarrıf olalar, deyu menzil-i mashdûd-ı mezkuru fariğan-i ani'ş-şevagil müteveli-i merkum Ali Ağa'ya teslim eyledim. Ol dahi vakfiyyet üzere teslim ve kabz eyledi didikte gıbbet-tasdiki'ş-şerî vakıfe-i mezbûre kelâmı semt-i ehere sarife olup vakf-ı akar İmam-ı Azam ve hümem-i efham Ebu Hanife el-Kufi Hazretleri katında menzileten ariyetde olmakla rücuü meşru ve İmam-ı Muhammet bin Hasan eş-Şeybani Hazretleri katında vakıf-ı menafi vakfi nefsine şart ile vakf-ı batıl olduğuna binaen vakf-ı mezbûreden rücu ve menzil-i mezkuruka'al-evvel mülkûme istirdâd iderim diyecek müteveli-i merkum cevaba tasaddî idüb eğerçi hal-i bast olunan minval-i muharrer üzere olduğu cay-i eşkal değildir. Lakin Arifi Samedâni Ebu Yusuf eş-şehr-i bi'l-imam hazretleri katında vakıf-ı mücerret vakaftü demekle ve İmamı Muhammet bin Hasan-ı Şeybani hazretleri katında teslimü'l-müteveli olmakla vakf-ı mezburu sahih ve lazım oldu diye ret ve teslimden imtina ile hakim-i mevki-i sadr-ı kitâp tule-lehu hüsnü meâb efendi hazretleri huzurunda murâfaa ve her birileri mütebekasınca fasl ü hasma talibân olduklarında hakim-i

mumâ-ileyh hazretleri tarafeynin deliline nazar maniü'l hayr olmaktan hazer edip alime'n-bi'l-hilâf beyne'l-eimmeti'l-eslaf vakf-ı mezbûrun sıhhat ve lüzumuna hükm-i sahih-i şeri etmeğin min-bad vakf-ı mezbûr sahih ve lazım oldu. Femen yüdlehu bade-mâ semi'ahû fe innemâ ismühû a'l-ellezîne yübeddilûnehû innellâhe semîü'n-alim "ve ecri'l-vakıfı ale'l-hayyü'l-civari'l-kerim cerri zalik. Hurrire fil-yevmi's-salis aşer min şehr-i Rebi'ü'l-ahir sene ihda ve hamsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi.13 Rebi'ü'l-ahir Sene 1251 [13 Rebi'ü'l-ahir 1251]

Şühudu'l-hâl:

Nasuhi-zâde Mehmet Nuri Efendi

ve Biraderi Osman Efendi

ve İmamı Mahalle-i merkum Ebubekir Efendi

ve Göncü Mustafa Ağa

ve Tatar Hâce Ömer Ağa

ve Asâkir-i Rediften İbrahim Çavuş bin Ahmet.

Belge [112-3] Fermân [Tımar ve Zeamet Hasılatları ile İlgili]

Humbaracı ve lağımcı sıbyan ve mütekaidinler için şeref-vürûd eden fermân-ı âli kaydı.

Düstûrun-ı mükerremûn müşîrûn-ı müfahhamûn nizâmü'l-âlem müdebbir-i umûri'l-cümhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimu mehâmü'l-enam bi'r-reyis-sâ'ib mümehhid-i bünyanü'd-devlet-i ve'l-ikbal müşîrûn-ı erkâni's-saadeti ve'l-ikbalel-mahfufun bi-sunufi'l-avâtıfı'l-meliki'l-a'la hâlâ Sivas ve ilhaken Rakka ve Dıyarbakır valisi ve Maâdin-i Hümâyûnum emini sadr-ı sabık vezirim Mehmet Reşit Paşa ve Trabzon valisi ve Canik muhassılı vezirim Osman Paşa ve Aydın Sancağı muhassılı vezirim Yakup Paşa edâmallahü teâlâ iclâlehüm ve iftiharü'l-emacid-i ve'l-ekarim camiü'l-mehamid-i ve'l-mekarim el-muhtassûn bi-mezid-i inâyeti'l-meliki'd-daim dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Kütahya Sancağı mütesellimi Halil Kamil ve Bozok sancağı mütesellimi Süleyman dâme-mecduhümâ ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'adinü'l-fedail-i ve'l-keâm Sivas ve Arapkir ve Canik ve Kütahya ve Bozok ve Amasya ve Eskişehir sancaklarında vâki' kazaların kadıları ve naîbleri zîde-fazluhüm ve mefâhirü'l-emacid-i ve'l-ayan Eskişehir ve Amasya Sancakları mütesellimleri ve zikr-i ati hususa mübâşir ta'yîn olunan dergah-ı

muallam gediklilerinden Mir Tahir zîde mecdühüm ve mefâhirü'l-emasil-i ve'l-akran voyvoda-gan ve vücûh-ı memleket ve iş erleri zide-kadruhüm tevki-i refi-i hümâyûn vasıl olıcak malum ola ki, Anadolu ve Rumeli de eyâlet ve elviyede sakin bi'l-cümle humbaracı ve lağımcı sıbyan ve mütekaidin uhdelerinde bulunan zeâmet ve tımarların iki yüz elli senesine mahsuben nısf hâsılât-ı bedeliyelerinin vakt-i tahsîli duhul iderek Der-saadetimde olanların bu tarafa kendilerinden ve taşrada bulunanlarının mübâşirler ma'rifetiyle tahsîli lazım gelmiş ve zeâmet ve timârât-ı merkumeden bazısının hâsılâtı mukaddema ashabı tarafından dün haber verilmiş olduğundan özr ü himayeden ari olarak nizam-ı vechile mahallerinde hâsılâtları tahkik ile zahire ihraç ve zuhur edecek fazla hâsılatları kadim hâsılâtlar gibi ihraç olunarak ve içlerinden mahlûlü zuhur eder ise vefâtları tarihleri doğruca tahkik kılınarak müddet-i kable'l-hasat olanların hâsılâtları ve ba'de'l-hasat olanların nısf hâsılât bedeliyeleri tahsîl ve mansurem hazinesine irsal ve tavsîl olunması bâbında sûr-i defâtiriyle ve emr-i şerifim ıstarları hususunu mütehayyizan-ı rical-i devlet-i aliyemden hâlâ Tophane-i Âmirem ve Humbara-hane-i Amirem nâzırı iftihârü'l-ümerai ve'l-ekâbir el-Hâc İbrahim Saib dâme-ülüvvuhû takrîr-i takdimiyle inha edilmiş olduğundan bahisle ol-vechle ve emr-i şerifim ıstar ve mansurem hazinesi defterlerine bil-müfredat-ı ilmü haberi i'tâ'sı hususu bi'l-fi'l Asâkir-i Mansurem hazinesi defterdarı iftihârü'l-ümera-i ve'l-ekâbir Es-Seyyid Abdurrahman Nafiz dâme-ülüvvuhû tarafından ba-takrir ifade ve inha olunup mucibince tanzimi hususuna irâde-i aliyem müteallik olarak hazine-i merkume ilmü haber i'tâ' ve lazımü'l-sudur olan evamir-i şerifim tasdir ve isra olunmuş olmakla imdi sen ki, mübâşir-i muma-ileyhsin derûn-ı emr-i şerifime mevzuan i'tâ' olunan memhûr ve mumzâ sûret-i defteri natik olduğu üzere Sivas ve Arapkir ve Canik ve Kütahya ve Bozok ve Amasya ve Eskişehir sancaklarında kâin malumü'l-esami doksan yedi adet zeâmet ve timârâtın sene-i merkume hâsılâtlarını ber-minvâl-i meşruh vali ve muhassılı ve vezir-i müşârün-ileyhin ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer ve cümle ma'rifetleriyle tahrir ve tahkik ve zahire ihraç ve tahsîl ile bâ-defter-i mumzâ bir an akdem Der-saadetime irsal ve mânsurem hazinesine teslimi emrine sa'y ve fevr-i gayret ve dikkat eylemek fermânım olmağın me'muriyetini havi işbu emr-i ali-şanın ıstar ve yedine i'tâ' olunmuştur. İmdi keyfiyet-i irâde-i seniye mantûk-ı emr-i şerifimden ma'lûmunuz oldukta fermânım olduğu ve balada beyan ve suret-i defter-i

mezkurda tasrih ve âyan kılındığı //[[Sayfa 113]]// vechle zeâmet ve timarat-ı merkur mutasarrıflarının sene-i merkûme nisf hâsılât-ı bedeliyeleri olan kırk altı bin yedi yüz otuz altı kuruş on paranın vali ve muhassıl ve vezir-i müşârün-ileyhim marifetleri ve ma'rifet-i şer ile ve ma'rifetin ve cümle ma'rifetiyle yerli yerinden tamamen ve serian tahsil ve mansûrum hazinesine irsali ve zeâmet ve timarat-ı merkumeden hâsılâtı mukaddemâ eshabı tarafından dün haber verilmiş olanların özür ve himayeden ari olarak nizamı veçhile bit-taharrî ve't-tahkîk zahire ihraç ve zuhur edecek fazla her hâsılâtları kadim hâsılâtlarına zam veidrac olunarak ve içlerinden vefâtı zuhur edenlerin vefâtları tarihleri doğruca haber alınarak fevti kable'l-hasat olanların tamamen hâsılâtlarının ve bade'l-hasat olanların nisf hâsılât-ı bedeliyelerinin bit-tahsil ber-vech-i izah defter-i sıhhati eseriyle tesyir ve isbâli emrine sa'y ve fevr-i gayret ve dikkat ve hilaf-ı emrim hareketi tecviz ile mesul olmaktan be-gayet ittika ve mübâadât eyleyesin ve siz ki vali ve muhassıl-i müşar ve mütesellim ve kuzât ve nüvvâb ve voyvodagan ve vücûh-ı memleket ve bil-cümle iş erleri mûmâ-ileyhimsiz. Siz dahi mucib-i emr-i şerifimle amel ve harekete sarf-ı külli-i miknet ve mezid itina ve dikkat eylemeniz bâbında fermân-ı âli-şanıım sâdır olmuştur. Buyurdum ki, hükm-i şerifimle vardıkta bu babda vech-i meşruh üzere şeref-yafte-i sudur olan işbu emr-i şerif-i cellü's-şân-ı vâcibü'l-ittibâ ve lazimü'l-imtisalimin mazmun-ı münifi birle amel olasız. Şöyle bilesiz. Alamet-i şerife itimad kılasız. Tahriren fi'l-yevmi'l-tasi aşer şehr-i Safer sene ihda ve hamsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi.19 Safer 1251 [19 Safer 1251]

Kad vasale ileynâ. 15 Z. Sene 251.

Kostantiniyye el-mahrûse.

Belge [113 -1] Fermân [Koçgirili Aşiretinin İskanı ile İlgili]

Koçgirili aşiretinin müte'ahhid oldukları ma'lûmü'l-miktar mebalîği tahsîl bâbında sâdır olan emr-i celilü's-şân sûretidir.

Düstûrun-ı mükerreremûn müşîrûn-ı müfahhamûn nizâmü'l-âlem müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmim-i mehami'l-enâm bi'r-re'yi's-sâib mümeahhid-i bünyâni'd-devlet-i ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclal el-mahfûfu bi-sünûfi avâtıfi'l-meliki'l-a'lâ hâlâ Sivas ve ilhakan Rakka ve Dıyrbakır

valisi Maâdin-i Hümâyûn emini sadr-ı sabık vezirim Reşit Paşa edâmallâhu teâlâ iclalehu ve kıdvetü'l-nüvvabi'l-müteşerri'în Sivas naibi mevlânâ zîde-ilmuhu ve mefâhiru'l-emâsil-i ve'l-akrân zikr-i âti aşiretin mir-i aşireti ve muhtarları zide-kadrühüm tevki-i refi-i hümayunum vasıl olıcak ma'lûm ola ki Sivas eyaletinde kâin Koçgirili aşireti mukaddemce bazı şurut ile taht-ı zabıtaya tuşluk olunmuş ve bu def'a boy beği ihtiyarları celb olunarak müteahhid oldukları şurutu ma'lûmu üzere hareket etmek ve bunlar eğer ki civar olarak Berkaç toprağında sakin olurlar ise de fimâ-ba'd umur-ı şeriyeleri Sivas mahkemesinde rü'yet olunmak şartıyla yedlerinden senet alınmış ve fakat ikamet eyledikleri yerde yani Çit Çimen Yaylasında sipahisiz olan arâzinin öşr bedeli vesair kazadan müdahale olunmamak üzere salyane bedeli olarak mansurem hazinesine senevi otuz bin kuruş vermek üzere rabıta verilmiş ve meblağ-i mezbûrun tahsîli ile mansûrem hazinesine irsal ve teslimi hususu sen ki vali-i müşârün-ileyhsin taraf-ı müşiranenden Sivas kaim-makamı hâcegân-ı Divan-ı Hümâyûnumdan kıdvetü'l-emacid-i ve'l-âyan Mustafa Şakir zide-mecduhuya havale kılınmış olduğu beyanıyla mebaliğ-i mezbûr beher sene irsal olunduğı bu defa' Der-saadetime tevarüd eden tahrirât me'alinden münfehim olunduğuna binaen keyfiyyet kuyud ve şurutu defter-i âmirem ve baş muhasebem ve mevkufat kalemlerinden bi'l-ihrac zikr-i âti Koçgirili aşiretinin sarâhaten tahriri mahalli bulunamamış ve Çit karyesi ile Çimen karyesi malumü'l-miktar avâriz hanesiyle Arapkir Sancağında Arapkir kazasına tabi bulunmuş ve bu makule Ekrat ve Türkmân taifeleri kangı kaza ve kuralarda ve Divan-ı Hümayunum ve evkaf ve tımar ve zeâmet topraklarında sakin oldular ise üzerlerine edası lazım gelen mal-ı miri ve rüsûm-ı raiyyetlerini asıl raiyyet kayıt olduklarını zabıtlarına verip sakin oldukları mahallerde zırâat ve hirasetleri ile hasıl olan mahsulatın aşar-ı şeri'yelerini sahib-i arza ve hane-i avârıza bağılı emlakları olanlar tekaliflerini kaza ahalileri tarafından cemine me'mûr a edâ eylemeleri ve bir kaza toprağında iskan ve tavattun eden Ekrâd ve aşâir ve yörük ve sair her kim olur ise olsun yedlerinde hane-i avârıza bağılı tekalif alınmak îcâb eder emlak ve arâzi ve zabt ü zırâatları olup otundan ve suyundan dahi intifa eyledikleri halde ol kazaya evâmir-i âliyyem ile varid olan tekalif ve avâriz ve nüzul ve masârif-i vâkife-i sâireden zabt ü zırâat edenler emlak ve arâzi ve hal-i tahammüllerine göre mahallinde bi'l-maiyye şer'-i şerif ve cümle ma'rifetiyle ta'dil ve tesviye veçhile tanzim olunan tevzî' defteri mucibince hisselerine düşen toprağında sakin oldukları

kaza ahalisi ile bi'-mu'aye ita etmeleri şurutu meriyetten idüğü kuyudu nümâyan olmakla bu surette sâlifü'z-zikr Koçgiri Aşireti ber-minvâl-i muharrer sakin oldukları mahallerde ziraât ve hırsatleri ile hasıl eyledikleri mahsulâtın a'şar-ı şer'iyelerini şurutu mucibince sahib-i arza vermek üzere fakat umur-ı şeriyelerinin Sivas mahkemesinde rüyeti ber-vech-i muharrer şimdiye kadar bir tarafa tekalif vermeyip bu def'a taht-ı zabıtaya idhalleri asâr-ı hasenesi zımında i'tâ'sına müteahhit oldukları meblağ-ı mezbûrun tarih-i tahriratına nazaran iki yüz kırk dokuz senesi Mart'ından itibaren edası lazım geleceğinden meblağ-ı mezbûr sene-i mezbûreden itibaren mansurem hazinesi tarafına kayıt ile kırk dokuz ve elli senelerine mahsuben hasebü'n-nizam senin sarrafın tarafından sûrî ve istihsaline ibtidar kılınmak üzere keyfiyet baş muhasebeye kayd olunarak i'lâm-ı hali mutazammın sana ve saire hitâben emr-i şerifim ıstar ve mansurem hazinesi defterlerine ve mevkûfât Defterhane-i Amirem kalemlerine ilmi ü haberleri i'tâ'sıyle tesviyesi men'ût-i rey-i âli şanım idüğü bi'l-fi'l Asakir-i Mansurem hazinesi defterdarı iftihârü'l-ümerâ-i ve'l-ekâbir es-Seyyit Abdurrahman Nafiz dâme-ulüvvühû tarafından bâ-takrîr ifade ve ifhâm olunarak mucebince emr-i şer'ifim ısdârı hususuna irâde-i seniyyem ısdâr ve tesyar olunmuştur. İmdi vusûlünde keyfiyet-i irâde-i seniyyem mantûk-ı emr-i şerifimden ma'lûmun oldukta mucibi ve muktezayı taalluk edip ol-veçhile keyfiyet kalem-i mezbûra kayıt ve imlâ mahal-i merkumeye ilm ü haberleri tahrir ve i'tâ' ettirilmiş olmakla i'lâm-ı hali mübeyyin işbu emr-i âlişanım dahi ıstar ve tesyar olunmuştur. İmdi vusûlünde keyfiyet irâde-i seniyyem mantûk-ı emr-i şer'ifimden ma'lûmun oldukta mucib ve mukteza-yı emr-i şerifimle amel ve hareket ederek aşiret-i merkumeden ber-mûcip-i taahhüd sinîn-i merkumesine mahsuben tahsîli lazım gelen altmış bin kuruşun inzimâm-ı rey'-i ma'rifetin ve marifet-i şer ile tahsîli ve sarrafın tarafına tevsıl olunmuş ve aşiret-i merkume sakine oldukları mahallerden ziraât ve hırsatleri ile hasıl eyledikleri mahsulâtın aşar-ı şeri'yelerini şurutu mucibince sahib-i arza eda eylediklerinden sonra fakat umur-i şeri'yelerini Sivas mahkemesinde rü'yet olunarak taraf-ı aherden tâaddi ve rencide kılınmaması hususlarına sarf-ı küll-i miknet eylesesiz ve siz ki naib ve mir-i aşiret ve muhtaran-ı mûmâ-ileyhimsiz sizin dahi mucib ve muktezâ-yı emr-i şerifimle amel ve hareket ve mugayir-i emrim hareketten hazer ve nücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âli-şânım sâdır olmuşdur. Buyurdum ki, hükm-i

şerifimle vardıkta bu babdaveçh-i meşruh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan iş bu emr-i şerif-i celil'ş-şan-ı vacibü'l-ittiba ve lazımü'l-imtisalimin mazmun-ı münifi birle amil olasız. Şöyle bilesiz. Alamet-i şerifeme itimat kılasız. Tahriren fil-yevmi'l-hadi aşermin-şehr-i Muharremü'l-haram sene ihda ve hamsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi. 11 Muharrem Sene 1251 [11 Muharrem 1251]

Kad vasale ileynâ. Fi 15 Z. Sene 1251.

Kostantiniye el-mahruse

Belge [114 -1] Tevzî' ve Taksim Defteri [Ordu-yı Hümâyûn İçün Zahâir Defteri]

Ordu-yı hümâyûn için mübâyaa olan zahâirin sûret-i defteridir.

Bu sene-i mübarekede Sivas sancağı kazalarından ordu-yı hümâyûn-ı nusret-makrun-ı şahanemde mevcut asâkirin ta'yînatları için matlub-ı hazret-i veliyyü'n-niami buyrulan yigirmi bir bin keyl-i İslambuli hinta ve kırk iki bin keyl-i İslambuli şâirin beher altı buçuk keyl-i Sivasi olmak üzere üç bin iki yüz otuz bir keyl-i Sivasi hinta ve altı bin dört yüz altmış iki keyl-i Sivasî şâirin hîn-i kararında fîât-ı mutedilesi eshab-ı zahâire i'tâ' olunmak üzere asakir-i mansure nazırı devletlü bey efendi tarafından kabzına me'mûra Alacahan'da tamamen teslim etmek üzere zahâir-i mezkur hâlâ Sivas kaim-makamı devletlü Şakir Bey Efendi hazretlerinin inzimâm-ı rey ve cümle ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer ile ber-vech-âti tadil ve tesviye livâ-i merkum kazalarına tevzî ve taksim defteridir ki zikrolunur.

Fi 17 Z. Sene 51. [17 Zi'l-hicce 1251]

Nefs-i Sivas hisse İslambuli kile hinta 600 bi-hisabı Sivas 92 İslambuli kile şâir 1200 bi-hisabı Sivas183.

Hisse-i Hafik İslambuli kile hinta 1350 bi-hisabı Sivas 207 İslambuli kile şâir 2700 bi-hisabı Sivas 416.

Sivas ili hisse İslambuli kile hinta 1200 bi-hisabı Sivas 185 İslambuli kile şâir 2400 bi-hisabı Sivas 370.

Hisse-i Yıldızili İslambuli kile hinta 1350 bi-hisabı Sivas 207 İslambuli kile şâir 2700 bi-hisabı Sivas 416.

İnallu hisse İslambuli kile hınta 13? bi-hisabı Sivas 207 İslambuli kile şaîr 2700 bi-hisabı Sivas 416.

Gelmufat maa Yakacık hisse İslambuli kile 600 bi-hisabı Sivas 92 hınta İslambuli kile şaîr 900 bi-hisabı Sivas 138.

Artukâbât hisse İslambuli kile 1500 bi-hisabı Sivas 231 hınta İslambuli kile şaîr 3000 bi-hisabı Sivas 462.

Kazâbât hisse İslambuli kile hınta 1200 bi-hisabı Sivas 185 İslambuli kile şaîr 2400 bi-hisabı Sivas 370

Turhal hisse İslambuli kile hınta 450 bi hisabı Sivas 69 İslambuli kile şaîr 1200 bi-hisabı Sivas 185

Tokat maa'n-nevahi hisse İslambuli kile hınta 1800 bi-hisabı Sivas 277 İslambuli kile şaîr 36 bi-hisabı Sivas 554

Niksar hisse İslambuli kile hınta 1500 bi-hisabı Sivas 231 İslambuli kile şaîr 3000 bi-hisabı Sivas 462.

Karakuş hisse İslambuli kile hınta 900 bi-hisabı Sivas 138 İslambuli kile şaîr 1800 bi-hisabı Sivas 276.

Zile maa'n-nevahi hisse İslambuli kile hınta 1200 bi-hisabı Sivas 416 İslambuli kile şaîr 5400 bi-hisabı Sivas 832.

Erbaa hisse İslambuli kile hınta 2400 bi-hisabı Sivas 369 İslambuli kile şaîr 4800 bi-hisabı Sivas 738.

Hüseyin-abat hisse İslambuli kile hınta 900 bi-hisabı Sivas 138 İslambuli kile şaîr 1800 bi-hisabı Sivas 276.

Mecitözü hisse İslambuli kile hınta1200 bi-hisabı Sivas 180 İslambuli kile şaîr 2400 bi-hisabı Sivas 370.

Cem'an yeku'n

İslambuli kile hınta 21000

Bi-hisabı Sivas kile hınta 3231

İslambuli kile hınta şaîr 6462

Bi-hisabı Sivas kile şaîr 6462

Müfti-zâde es-Seyyit Mehmet Ataullah için el-mevla hilafe bi-medine-i Sivas.

Belge [114 -2] Mülk Satışı [Abacı Atnas'ın Mülk Satışı]

Sarışeyh Mahallesi mütemekkinlerinden Abacı Atnas zimmînin işтира eylediği menzil hüccetidir. Medine-i Sivas Mahallatından Sarışeyh Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem fevt olan Tatar Hüseyin ibni Osman nâm müteveffânın veraseti zevcesi Keziban nâm hâtûn ile sulb-î sagîr oğlu Osman ve sulbiye-i sagîre kızı Saniye nâm kimesnelere inhisarı inde'ş-şeri'l-enver zahir ve nümâyân olduktan sonra sagîrân-ı mezbûranların bâ-hüccet-i şer'iyye vasiyye-i mensubeleri olub kendi tarafından asaleten ve sagîrân-ı mezbûranlar taraflarından bi'l-vesaye meclis-i şer'-i şerif-i Muhammedi ve mahfel-i din-i münif-i Muhammedide bi'l-asele ve bil-vesaye takrîr-i kelâm eder ki, bâ-hüccet-i şer'iye vasiyye-i mansubeleri olduğum sagîrân-ı mezbûranların babaları ve benim zevcim müteveffa-yı merkum Tatar Hüseyin Ağa'nın düyûn-ı müsbetesini vafî nukud ve nukud ve menkûlât cinsinden bir nesnesi olmayıp mahalle-i merkumede vâki' etrâf-ı erbaası İbrahim Ağa ve Mehmet Ağa mülkleri ve Rumlar Kilisesi ve tarik-i hasile mahdut bir bab kış evi ve iki bab fevkani oda tahtları ahır ve odunluk ve bir miktar havluyu müştemil mülk menzil-i semen-i misliyle ahire bey' edip semen-i menzili ile taht-ı menzili edâ-i deyn olmak üzere canib-i şer'den izin ve ruhsat havi yedime bir kıta hüccet-i şer'iye olunması muradımdır didikte husus-i mezkura vukuf-ı tamı olan sikâtdan ve mahalle-i merkum imamı Hasan Efendi bin Ali Efendi ve muhtar-ı evvel Ali Efendi bin İbrahim ve muhtar-ı sani es-Seyyid Ahmet bin Salih ve Sait Mehmet bin el-Hâc Ali ve diğer Mehmet bin Yusuf ve Abdi Efendi bin Mehmet nâm kimesneler minval-i muharrer üzere olduğunu meclis-i şer'e inhâ ve ihbâr etmeleriyle lede'ş-şeri'l-enver zahir ve nümâyân olup ber-mûcib-i ihbârîhum menzil-i mahdud-ı mezkur semen-i misliyle ahire bey' ve tahsil ile müteveffâ-yı mezbûrun düyûn-ı müsbetesini edaya mezbûre Kezibân Hâtûn canib-i şer'den izin ve ruhsat verildikten sonra mezbûre Keziban Hâtûn meclis-i şer'de Rum Milletinden olup iş bu bâisü's-sakar Abacı Atnas veled-i Pilere nâm zimmî muvâcehesinde bi'l-asele ve bi'l-vesâye takrîr-i kelâm edip benim zevcim ve sagîrân-ı mezbûranların babaları müteveffâ-yı merkum Tatar Hüseyin Ağa'nın mülkü olup mahalle-i merkumede kâin hudud-ı erbaa ile mahdut olan mülk menziline be-cemû't-tevabi ve'l-levâhik tarafeynden icap ve kabulü hâvi şurut-ı müfsideden ari bey'-i bât-ı sahih-i şer'i ile mesfur Atnas zimmîye iki bin yüz altmış kuruşa bey' ve teslim ve temlik eylediğimde oldahi ber-minvâl-i muharrer işтира' ve

tesellüm ve temellük ve kabz ü kabulünden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûreyi mersum yedinden tamamen ve kamilen ahz ü kabz edip fimâ-ba'd sâlifü'z-zikr menzil-i mahdud-ı mezkurda benim ve sagîrân-ı mezbûranların asla ve kat'a alâka ve medhâlimiz kalmayıp müştemilatıyla mesfur zimmînin mülk-i müştera ve hakk-ı sarihi olmuştur. Keyfe-mâ-yeşâ ve haysü-mâ-yühtâr mutasarrıf olsun dedikte mesfur zimmî dahi minval-i muharrer tasdik ve kabul etmeğin mâ-vaka'bi't-talep ketb olundu. Hurrîre fi'l-yevmi's-sani ve'l-işrin min-şehr-i Rebi'ü'l-ahir sene ihda ve hamsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi. 12 Rebi'ü'l-ahir Sene 1251 [12 Rebi'ü'l-ahir 1251]

Şühudü'l-hâl:

İmam-ı Mahalle-i merkum Hasan Efendi bin Ali Efendi

Derûn-ı hüccetde muharrer kimesneler şahitlerdir.

Belge [115-1] Senet [Vergi Hasılatının Teslimi]

Livâ-i Sivas

Humbaracı Seyyid Halil veled-i Osman takâü'd-i karye-i

Üyük tabii Geçgin yazısı 13790

Hâsılât 600 kuruş

+400

1000

Livâ-i Sivas

Humbaracı Seyyid Hafız Osman veled-i Osman takâü'd-i

karye-i Kermun Hâce yazısı 7200

Hâsılât 250 kuruş kırk dokuz senesi hâsılâtı

+350 kuruş elli senesine yüz kuruş zam olduğu

600

Humbaracı Seyyit Halil veled-i Osman fevt olup mahlulünden elli senesine mahsuben balada tahrir olunan tımar-ı mezkurun hâsılâtı altı yüz kuruş tahkik olunarak dört yüz kuruş zammıyla bin kuruş devletlü kaim-makam bey efendimizin yedinden ahz olunup bâ-fermân-ı âli tahsil-i me'mûriyetim hasebiyle canib-i miriye teslim olunmak üzere yed-i merkumdan tahsîl eylediğimi mübeyyin iş bu memhûr senedimiz yedine i'tâ' olundu.

Fi. Ra. Sene 1250. [Rebi'ü'l-ahir 1251]

Belge [115-2] Senet [Sahibi Ölen Tımarın Gelirleri ile İlgili]

Mir Mehmed Tahir an-gedikliyan-ı dergah-ı âli me'mur-ı adl.

Badi-i vesika oldur ki iki yüz elli senesine mahsuben Sivas eyaletinde kain lağımçı ve humbaracı sıbyan ve tekaüdin ba-fermân-ı âli nısf hâsılât-ı bedeliyelerinin tahsîline me'mûr olduğum hasebiyle balada muharrer tekaüd-i merkum fevt olup tımarı mahlûl olmakla kırk dokuz senesi hâsılâtı iki yüz elli kuruş olup elli senesi hâsılâtına dahi yüz kuruş zam olunarak üç yüz elli kuruşuna sinîn-i mezkûreye mahsuben cem'an altı yüz kuruş canib-i miriye teslim olunmak üzere hâlâ Sivas eyaleti kaim-makamı devletlü Şakir Bey Efendi hazretlerinden tamamen ahz ve muteber zam olduğunu mübeyyin iş bu senet i'tâ' kılındı.

Fi 27 R. Sene 51 [27 Rebi'ü'l-evvel 1251].

Kendi mührüyle memhurlu.

Mir Mehmed Tahir an-gedikliyan-ı dergah-ı âli me'mûru.

Humbaracı Süleyman veled-i İsmail sabi 275 kuruş.

Humbaracı Ömer veled-i Süleyman tekaüd sene 231,5 kuruş.

Humbaracı İsmail veled-i Ahmet tekaüd 300 kuruş.

Humbaracı Osman veled-i Osman tekaüd 250 kuruş.

Humbaracı Seyit Ömer veled-i İbrahim tekaüd 125 kuruş.

Divriği lağımçı Mehmet Raşit veled-i Hasan sabi 375 kuruş.

Arapkir Humbaracı Ahmet veled-i İsmail 375 kuruş.

Humbaracı Yusuf ve Mehmet veledan-ı Ahmet 300 kuruş.

Humbaracı Mehmet veled-i Hüseyin ber-vech-i tekaüd 500 kuruş.

Cem'an yeku'n 2931,5

Humbaracı Seyyid Halil veled-i Osman karye-i Uzak 600 kuruş.

Humbaracı Seyyid Hâfız Osman veled-i Osman karye-i Geçindir 250 kuruş.

Belge [115-3] Buyruldu [Redif-i Mansure Taburlarının Tertibi Hakkında]

Sivas valisi vezir-i asaf-nazîr devletlü veliyyü'n-niam efendimiz hazretlerine hitâben redif-i mansure hakkında vârid olan sadr-ı a'zam mektubu sûretidir.

Saâdetlü mekremetlü meveddetlü mürüvvetlü karındaş ağa ve ekremim sultanım hazretleri âsâyiş-i i'bat ve muhafaza-i bilad niyet-i hayriyesi ile bundan akdem münasip eyâlet ve elviyeden redif-i Asâkir-i Mansûre taburları tertibiyle saye-i ihsan-vâye-i hazret-i şahanede zâbitân ve neferâtının maaş ve mahiyyelerive elbise ve esliha ve sair misillû bu taraftan irsali muktezi olan levâzımatları masârifatı Redif-i Mansura hazinesinden rü'yet olunmakta idüğü derkâr ve asâkir-i merkumenin mahallerinde yani li-ecli't-talim tecemmu' eyleyecekleri yerlerde ta'yînat ve masârifât-ı zaruriye-i sâireleri ol memleketin vali ve mütesellimi ma'rifetiyle bervech-i dikkat rü'yet olunarak altı mah zarfında ne miktar masarifleri olur ise defterleri Der-sâadetime gönderilip ana göre iktizasına bakılması redif-i mansûre hakkında karar-gir olan nizam iktizasından olduğu aşikâr olarak bu def'a bazı mahallerin masarifleri defterleri vürûd eylemiş ise de tenkîh ve tenzil kabul eder içlerinde hayli masarif olduğuna ve halbu ki hazine-i merkume varidatı asakir-i mezkurenin maaş ve mâhiyye ve elbise ve esliha ve sair misillû masârifâtın seneviyesine bile gayr-i vâki' olduğuna ve elbet asâkir-i merkûmenin dahi ta'lîmi zımında ta'yîn olunan mahallere içtimalarında ve gerek senede iki def'a büyük ta'lîmlerinin icrası için kürsi-i livâya geldiklerinde verilen tayi'nat ve saireden dolayı olıcak masârifâtın hüsn-i tesviyesi îcâbından idüğüne binaen bu maksatla masârifât-ı müteferrika bi't-tasarruf idâre olunarak derece-i itidalde olmak ve zinhar ü zinhar ahali ve fukaraya ziyade şey tahmîl ve tahsîl olunmamak şartıyla altı aylık bir tabur-ı redif masarîf için maktûan her bir mahalde sancakta rûz-i hazer ve rûz-i kasım tevzîât defâtirine fakat onar bin kuruş vaz' ve tahsîl olunması ve bu hesab üzere senede iki tevzîde tahsîl olunacak yigirmi bin kuruştan ziyade masraf olduğu halde ol memleketin vali ve mütesellimi saye-i mekarım-vâye-i şahanede kendi semenlerinden sûreti bu def'a ittifâk-arâ ile bit-tensip öylece icrası hususuna irâde-i seniye-i şehin-şahi müteallik buyrulmuş ve ol veçhile keyfiyet îcâb edenlere bildirilmiş olmakla zat-ı vâlâları dahi zir-i idare-i müşirilerinde olan yedi tabur Redif-i Mansurenin mahallerinde olıcak masârifler için fakat ruz-i hazer ve kasım tevzîât defterlerine sancakça onar bin kuruş vaz' ve tahsîl olunacağını ve ziyade masraf vuku' bulduğu takdirce temettüât-ı düsturîlerinden tesviyesi lazım geleceğini bilip ana göre masârifât-ı merkumenin hesab-ı mezkur üzere tesviyesine ve tahsîl olunacak akçenin yollica sarf ittirilerek asakir-i redifeye bir günâ zaruret

çektirilmemesine sarf-ı rü'yet buyurmaları siyâkında kaime-i muhassıla tahrir ve fersânenen nadi ma'al-i meserleri kılınmıştır. İnşallahü te'âlâ lede'l-vusul ber-vech-i muharrer himmet buyurmaları me'mûru halisânemdir.

Fi gurre-i R. Sene 251. [gurre-i Rebi'ül-ahir 1251]

Kendi mührü ile memhûr olarak

Belge [116-1] Muhallefat [Alaadin Paşanın Muhallefatı]

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'in Sivas naibi mevlânâ zide-ilmuhû ve kıdvetü'l-emacid-i ve'l-âyan hâcegân-ı Divan-ı Hümâyûnumdan Sivas kaim-makamı Mustafa Şakir zide-mecduhû ve kıdvetü'l-emasil-i ve'l-akran zikr-i âtf bakâyanın tahsiline bu def'a mahsus mübâşir ta'yîn olunan defterdar-ı şikk-ı evvelim mektupçusu hülefâsından Numan zide-kadruhû tevki-i refi-i hümâyûn vasıl olacak malum ola ki medine-i Sivas'ta ikamete me'mûr iken bundan akdem vefât eden Alaaddin Paşanın kaffe-i muhallefât ve sairesi ashab-ı düyûnunu irzâ ve iskat şartıyla vereselerine terk olunmuş olduğundan müteveffâ-yı mûmâ-ileyhin emval-i mukâtaât ve cebelüden zimmeti olan on sekiz bin yedi yüz seksen iki kuruşun guremaya idhali hususuna irâde-i seniye-i şahanem taalluk eylediğine ve meblağ-ı mezbûrun üç bin sekiz yüz altmış sekiz kuruşu Darphane-i Mamureme ve on beş bin yüz on dört kuruşu hazine-i amireme ait ve raci olduğuna binaen meblağ-ı mezbûrun ol-vechile tahsîl hazine-i amireme ve darphane-i mamureme irsal ve teslimi bâbında sûret-i defter ile iki yüz kırk dokuz senesi evâsıt-ı Cemaziye'l-aheri'nde emr-i şerifim verilmiş ve henüz cevabı vürûduna dair kaydı bulunmamış olduğu kuyuddan nümayân olmaktan naşi tekidi mübâşirli olarak sûret-i defteri ile emr-i şerifim ıstarı hususuna irâde-i aliyyem taalluk edip mucibince memhûr ve mûmzâ bir kıta suret-i defteri ihraç ve derûn-ı emr-i şerifime mevzuan irsal olunmuş olmakla sen ki kaim-makam-ı mûmâ-ileyhsin ber-vech-i muharrer amel ve harekete i'tina ve dikkat eylemek fermânım olmağın te'kît ve isticali havi iş bu emr-i âlîşanım ıstar ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ile irsal olunmuştur. İmdi vusûlünde keyfiyet irâde-i seniye mantûk-ı emr-i şerifimden ma'lûm oldukta fermânım olduğu ve mukaddem ve bu def'a sadır olan evâmir-i şerifim müfâdı üzere müteveffâ-yı müşârûn-ileyhin ber-mûcib-i sûret-i defter emvâl-i mukataât ve cebelüden zimmeti olan meblağ-ı mezbûr on sekiz bin yedi yüz seksen iki kuruşun guramâ veçhiyle müteveffâ-yı müşârûn-

ileyhin terekesinden ma'rifet-i şer' ve ma'rifetinle serian ve acilen tahsîl olunarak mübâşir-i mûmâ-ileyhe tevdîan evvel- be-evvel Der-saâdetime irsal ve darphane ve Hazine-i Amirem taraflarına teslim olunması emrine say-i ve fevr-i gayret ve dikkat eylesin ve siz ki naib ve mübâşir-i mûmâ-ileyhimsiz, siz dahi mucib-i emr-i şerifimle amel ve harekete ikdam ve gayret ve hilaf-ı rızay-ı âlişânım hareketi tecvizden ittika ve mübâadât eylemeniz bâbında fermân-ı alişânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki, hükm-i şerifimle vardıkta bu bâbda vech-i meşruh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan iş bu emr-i şerif-i celîlü'ş-şânımın mazmun-ı münifi üzere âmil olasız. Şöyle bilesiz. Âlamet-i şerifeme i'timât kılasız. Tahriren fi'l-yevmi's-samin aşer min-şehr-i Muharremü'l-haram sene ihda ve hamsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi.18 Muharrem Sene 1251 [18 Muharrem 1251]

Kad vasale ileynâ. Fi 29 R. Sene 251.

Be-makam-ı Kostantiniye el-mahrûse.

Belge [116 -2] Fermân [Enfiye Satışı İle İlgili]

Düstûr-ı mûkerrem ve muazzam, müşir-i müfahham nizâmü'l-âlem müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmim-i mehâmî'l-enâm bi'r-reyi's-sâ'ib mümehhid-i bünyani'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkâni's-sâ'adeti ve'l-iclal el-mahfûfu bi-sünuf-i avâtıfı'l-meliki'l-a'lâ Sivas valisi sadr-ı sâbık vezirim Mehmet Reşit Paşa edâmallâhu teâlâ iclalehû ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkam maadinü'l-fezâil-i ve'l-keâm Sivas eyaletinde vâki' kazaların kadıları ve naibleri zîde-fazluhûm ve mefâhirü'l-emâsil-i ve'l-akran a'yân ve zabıtân ve işerleri zîde-kadruhûm tevki'-i refi'-i hümâyûn vasıl olıcak ma'lum ola ki bâ-hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı şahanem mansurem hazinesi tarafından zabt ve idare olunan mukâtaâtdan İstanbul duhân gümrüğüne rabt ile idaresi ber-vech-i emanet uhdesine ihâle kılınan memâlik-i mahrûsem enfiye mukataası mülhakatından Tokat kazasından mâadâ Sivas kalemi enfiyeciliği iş bu bin iki yüz elli senesi Ağustos ibtidâsından Temmuz gayetine gelince bir sene-i kâmile zabt ve rabt eylemek üzere nâm kimesneye ber-vech-i emanet ihale olunmakla şurûtı mucibince bir kıta' emr-i şerifim sudurunu hâlâ İstanbul duhan gümrüğü emini dergah-ı muallam kapıcıbaşlarından iftihârü'l-emâcid-i ve'l-ekârim el-Hâc Mustafa dâme-mecduhû bâ-takrîr inhâ etmekten nâşi kuyuda lede'l-mürâcaa zaman-ı zabtı Ağustos

ibtidasından olan memâlik-i mahrûsem enfiye mukataası mülhakatından der-aliyyem ve Yanya'da vâki' mir-i enfiye kârhanelerini idareye me'mur emin olanların zikir olunan kalhanelerde enfiye i'mal ve bildikleri mahallerde serbest üzere bey' ve fûrûhtu kendülere ve taraflarından me'mûr kılınan ademlerine mahsus olup aheri imal ve fûrûht eylememek ve enfiye hususuna vüzera-yı i'zam ve mir-i miran-ı kiram ve evkâf mütevellileri ve kurâ zâbitleri ve havâss-ı hümâyûnum voyvoda ve mütesellim ve sair ehl-i örf tâifesi taraflarından vechen mine'l-vücûh dahl ü ta'arruz olunmamak ve miri enfiye karhanelerinden mâadâ mukaddem ve muahhar ihdas karhaneler her ne mahalde bulunur ise sedd ü bend ve bulunan enfiyeleri emini ve ademleri ma'rifetiyle zecren canib-i miri için zabt ve girift olunup mugayir-i şurut hareket edenleri olur ise li-ecli-tedib ehl-i İslamdan ise zabiti ma'rifetiyle ahz ve kalebent ve ehli zimmet reâyâdan ise de vaz'-ı kürek olunmak için Der-saâdetime 'arz ve i'lam olunmak ve müste'min tâifesi yedlerinde bulunan enfiyeleri mir-i fiatıyla canib-i miri için zabt ve mübâyaa olunup kendileri ilçileri ma'rifetiyle tedib olunmak ve enfiye imal ve fûruhat edenlerin kârhaneleri sedd ü bent olunmak iktizâ eyledikte hükkam ve zabitan taraflarından hilaf-ı nizamı mahkeme harcı ve aidat mutâlebesi ve sair bahâne ile muattal-ı maslahat-ı miriyeye bais olıcak haletten mücanebet olunmak ve âyan ve zabıtân taraflarından hilâf-ı nizam enfiye eminlerine işbu mahall-i vakıftan ve yahut mukataadır diye muhalefet ettirmemek ve hilaf-ı nizamı enfiye imal ve fûrûht edenlerin enfiyeleri zabtında davaya tesaddi olunur ise mahallinde istima' olunmayıp ve Der-saâdetime havale olunmak ve sırren getirenleri esna-yı rahde ve derbent bekçileri ahz eylediklerinde mevcut olan enfiyeleri canib-i miri için zabt olunmak ve mukataa-ı mezkurun düstûr'l-amel tutulan şurut-ı nizam-ı meriyesinden idüğü kuyuddan müstebân olmakla bu surette ber-mucib-i şurut emr-i şerifim ısdârı hususuna irâde-i seniye taalluk etmekle ol veçhile amel ve hareket olunmak fermânım olmağın merkumun zabtını havi iş bu emr-i âlişanım ıstar ve yedine i'tâ' olunmuştur. İmdi siz ki vezir-i müşâr ve kuzât ve nüvvâb ve âyan ve zabitan ve sair-i mûmâ-ileyhimsiz keyfiyet-i irâde-i seniye ve şurut-ı muharrere-i mezkura emr-i şerifimden **[[Sayfa 117]]** ma'lumunuz oldukça fermânım olduğu ve bâlada bast ü beyan kılındığı üzere mukataa-ı mezbûr mülhakâtından Tokat kazasından mâadâ Sivas kalemi enfiyeciliğinin sene-i merkume mahsuben ber-mucib-i şurut merkum tarafından zabt ve rabt olunması hususuna sarf-ı küll-i miknet

ve mezid sa'y ve gayret ve hilaf-ı emrim ve müğayir-i şurut hareketi tecvizden ittika ve mübâadât eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şanım sâdır olmuştur. Buyurdum ki, hükmi-şerifimle vardıkta bu babta veçh-i meşruh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emri-şerif-i celîlü's-şânımın mazmun-ı münifi birle âmil olasız. Şöyle bilesiz. Alâmet-i şerifime i'timât kılasız. Tahriren fi'l-yevmi'l-rabi aşer şehr-i Zi'l-hicce sene hamsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi. 14 Zi'l-hicce Sene 1250 [14 Zi'l-hicce1250]

Kad vasale ileynâ. Fi gurre-i Ca. Sene 251.

Be-makam-ı Kostantiniye el-mahruse

Belge [117-1] Tevzî' Defteri [Asâkir-i Mansurenin Masraflarıile İlgili]

Bi-tevfiki' sübhânehû ve teâlâ bi't-tertib tahriri ve tanzim olan redif-i asâkir-i mansurenin zâbitân ve nefarâtının maaş ve mahiyeleri ve elbise ve esliha ve sair misillû muktezî olan levâzımatları masârîfatı Redif-i Mansûre hazinesinden rü'yet olunarak hazine-i merkuma varidatı asâkir-i merkumun masârîfât-ı mezkurelerinin tesviyesine vâfi olduğuna ve asâkir-i merkumenin dahi ta'limi zımında ta'yîn olunan mahallere içtimalarında ve gerek senede iki def'a büyük ta'limlerinin icrası için kürsî-i livâya geldiklerinde verilen ta'yînat ve saireden dolayı olıcak masârîfâtın tesviyesi her icâbından idügüne binaen altı aylık bir tabur redif masrafı için maktuen her bir mahalde sancakça rûz-i hazer ve rûz-i kasım tevzîât defâtirine fakat on bin kuruş vazî' ve bu hesap üzere senede iki tevzî'de tahsîl olunacak yiğirmi bin kuruş tahsîline irâde-i hazret-i şahane taalluk ol-babta canib-i hazret-i sadaret-i penahiden vali-i eyalet-i Sivas ve devletlü Mehmet Reşit Paşa efendimiz canibine şeref-vürûd eden fermân-nâme mucibince meblağ-ı mezkurdan on bin kuruşu hâlâ kaim-makam-ı Sivas atufetli Şakir Bey Efendi hazretlerinin re'y-i âlileri ve cümle ma'rifetleri ve ma'rifet-i şerle ta'dil ve tesviye şurutu üzere rûz-i hazer itibariyle Sivas Sancağı'na gayr-i ez-Karahisar-ı Behramşah ve Çepni ve sair kazalarına tevzî' defteridir ki, ber-vech-i âtî zikr olunur. Hurrîre fi'l-yevmi's-sabi min-şehr-i Cemaziye'l-evveli sene ihda ve hamsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi. 7 Cemaziye'l-evvel 1251 [7 Cemaziye'l-evvel 1251]

Kaza-i Nefs-i Sivas kuruş 650

Kaza-i Hafik kuruş 355

Kaza-i Yıldızili kuruş 355
Kaza-i Tokat maa'n-nevahi kuruş 1800
Kaza-i Şarkipare kuruş 110
Kaza-i Niksar kuruş 700
Kaza-i Karayaka kuruş 225
Kaza-i İprak kuruş 225
Kaza-i Sonisa kuruş 150
Kaza-i Taşabâd kuruş 400
Kaza-i Karakuş kuruş 440
Kaza-i Zile maa'n-nevahi kuruş 1550
Kaza-i Hüseyinâbâd kuruş 315
Kaza-i İnallu kuruş 525
Kaza-i Ballu kuruş 525
Kaza-i Kazabâd kuruş 600
Kaza-i Turhal 250
Kaza-i Sivas ili kuruş 330
Kaza-i Artukâbâd kuruş 420
Kaza-i İlbeğlû kuruş 315
Kaza-i Gelmufat kuruş 180
Kaza-i Mecitözü kuruş 525
Cem'an yekûn:
Kuruş 10000 Yalnız on bin kuruştur.

Belge [117-2] Fermân [Alacak Da'vası]

Arifeoğlu Kazzâz Seyyit Osman Ağa vâki'ye livâ [...] ⁶² mezbûrdan.

Mefâhirü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'in Sivas ve Merzifon ve Gümüş maa' Hâce köy kazaları nâibleri zîde-ilmuhûm tevki-i refî-i hümâyûn vasıl olıcak malum ola ki, Avanis nâmı zimmî südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idip bunun iki yüz kırk altı senesinden berü Sivas kasabası sükkanından Araboğlu Hâce Osman demekle meşhur kimesne zimmetinde çuka semeninden gayr-i ez-teslimat dört bin üç yüz

⁶² Silik olduğu için okunamadı

yiğirmi dört ve Kayâlioğlu Ömer demekle ma'rûf kimesne zimmetinde beş yüz yiğirmi sekiz ve Lütfullah nâm kimesne zimmetinde bâ-tahvil üç bin yedi yüz seksen bir ve Merzifon kazası sakinlerinden Hasan nâm kimesne zimmetinde hayme semeninden iki yüz yetmiş beş ve Gümüş maa' Hâceköy kazası mütemekkinlerinden Kara Canikoğlu nâm zimmî zimmetinde gayr-i ez-teslimat altı yüz on bir ve Acı Mardurus nâm zimmî zimmetinde eşyâ semeninden gayr-i ez-teslimat sekiz bin beş yüz altmış altı ve Terzibaşı Agop ve babası Kirkor ve oğlu Manok nâm zimmîler zimmetlerinde bir birleri kefaletleriyle yiğirmi bin iki yüz kuruş alacağı olup mebâlig-i merkumeyi merkumun ve mersumundan defâatle talep ve almak murat eyledikte bi-vech-i şeri' vermekte taallül ve muhalefet birle özür daiyesinde olduklarını bildirüb aher hususa me'mur mübâşir ma'rifetiyle mahallerinde şer'le görülüp merkumun ve mersumunun zimmetlerinde olan ol-mikdar kuruş alacak hakkı kendiye alıverilip icra-yı şer'-î şerif ve ihkak-ı hak olunmak bâbında emr-i şerifim sudurunu istida eylemekten naşi husus-i mezbûr hîn-i tevâfüde tezvîr idüğü indeş'-şer' tahakkuk eyledikte ücret-i mübâşiriye mazlum olan müddei'-i aleyhten talep olunmayıp ber-mucib-i fetva-yı şerife husumet-i kâzibe eden müdde-i mütemerridden tahsîli hususuna ihtimâm ve dikkat ve dava müzevver iken müdde-i aleyhi ücret-i mübâşiriye talebiyle hilaf-ı şer'-î şerif taziyik ü tecrîmden hazer ve mücânebet olunmak üzere âher hususa me'mûr mübâşir ma'rifetiyle mahallerinde şer' ile görülmek emrim olmuştur. Buyurdum ki, hükm-i şerifimle sadr-ı a'zam câme-şuyu Salih zîde-kadruhû mübâşeretiyle vusûl buldukta bu babda sâdır olan emrim üzere amel dahi siz ki, nâibler-i mûmâ-ileyhimsiz, ma'rifetiniz ve aher hususa me'mur mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle merkumun ve mersumun her biriniz mahallerinde başka başka meclis-i şer'e ihzar ve bununla ferden-ferda terâfü' ve mukaddemâ bir def'a şer' ile görülüp fasl olunmayan hususların tamam hak ve adl üzere mukayyed olup göresiz. İna olunduğu üzere ise ol-babta mukteza-yı şer'-î kavimle amel edip dahi ber-vech-i muharrer merkumun ve mersumunun zimmetlerinde olan ol-miktar kuruş hakkın bade's-sübut hükm idüb buna alı virilüb icra-yı şer'-î şerif ve ihkâk-ı hakeyleyesiz. Min-ba'd şer'-î şerife ve emr-i hümâyûnuma muhalif kimesneye iş itdirmeyüb husus-i mezbûr için bir dahi emrim varmalu eylemeyesiz. Şöyle bilesiz. Alâmet-i şerife itimad kılasız. Tahriren fî evahir-i şehri-i Muharremü'l-haram sene ihdâ ve hamsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi. evahir-i Muharrem Sene 1251 [evahir-i Muharrem 1251]

Kostantıniye el-mahrûse

Belge [118-1] Kassam Defteri [Mazman Ahmet'in Kassam Defteri]

Mazman Ahmet'in kassam defteri sûretidir.

Medine-i Sivas Mahallatından Tokmakkapı mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem fevt olan Mazman Ahmet bin Ebubekir nâm müteveffanın veraseti zevcesi Teslime binti Veliyyüddin ve sulb-i sagîr oğlu Ahmet ve sulbiye-i sagîre kızı Arife nâm kimesnelere inhisârı inde'ş-şeri'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra müteveffâ-yı merkumun terekesi ma'rifet-i şer ile tahrir ve beyne'l-verese bi'l-farizeti'ş-şer'iyye tevzi ve taksim defteridir ki ber-vech-i âtî zikrolunur.

Fi 13 Ca. Sene 251. [13 Cemaziye'l-evvel 1251]

Dimi yastık miktarı 5 fiatı 15 kıymeti 75 kuruş

Çit yastık sagır 2 sagır yüz yastığı 2 kıymeti 40 kuruş

Çit yüzlü minder 4 İkişi çaput kıymeti 30 kuruş

Alaca orta kilim 1 kıymeti 50 kuruş

Köhne Çul kıymeti 10 kuruş

Derûnu kıl mahat şiltesi 1 kıymeti 20 kuruş

Cecim 1 kıymeti 15 kuruş

Çit yüzlü yorgan 1 kıymeti 20 kuruş

Alaca yüzlü yorgan 1 çit yorgan 1 kıymeti 80 kuruş

Çit döşek 1 şilte döşek 1 kıymeti 70 kuruş

Çit yorgan 1 kıymeti 25 kuruş

Nuhâs hamur leğeni miktarı 1 fiatı 5 kıymeti 110 kuruş

Üzerinin tevâli Tosya-kârî köhne kuşak 1 köhne bez entari 1 bez labada 1 çuha biniş 1 kıymeti 50 kuruş.

Cezve 2 ibrik 3 tepsi 1 kıymeti 20 kuruş

Nuhâs çamaşır leğeni aded 1 fiatı 6 kıymeti 80 kuruş

Leğen 1 ibrik 1 kıymeti 35 kuruş

Dakik çuvalı 3 kıymeti 40 kuruş

Yün kıyye 2 kıymeti 20 kuruş

Heybe çuvalı miktarı kıyye 3 kıymeti 15 kuruş

Müsta'mel kilim kıymeti 30 kuruş
Hatap araba tahminen 7 kıymeti 55 kuruş
Evân-ı nuhâs miktarı 15 fiatı 30 kıymeti 450 kuruş
Hurda-vât-ı hane 50 kuruş
Mahalle-i merkumede kıymeti mülk menzili
Kış evi bir miktar avlu ve bir bab oda kıymeti 1500-600 = 900 kuruş
Dürünü dükkan olan eşyâyı beyan eder.
Torba 17 kıymeti 71 kuruş
Def'a iştirak torba 13 nısfı kıymeti 38 kuruş
Tay hararı çift 1 kıymeti 13 kuruş
Orta torba 1 kıymeti 8 kuruş
Saman hararı 1 kıymeti 8 kuruş
İki fenar torba 5 kıymeti 8 kuruş
Def'a torba 4 kıymeti 8 kuruş
Bir miktar kıl kıymeti 13 kuruş
Der-zimmetten hissesi 20 kuruş
Esb torbası miktarı 4 kıymeti 22 kuruş
Avanlık kıymeti 20 kuruş
Cem'an yekûn 3183 kuruş
Ve minha'l-ihrâcat:
Teçhîz-i tekfin 150 kuruş
Resm-i kısmet 80,50 kuruş
Kâtibiyye, çukadariyye, ihzariyye 20 kuruş
Beray-ı sülûs ifraz 777,50 kuruş
Müteveffâ-yı merkum hâl-i hayatında mehr mukabelesinde bir bab oda ve bir miktar avluyu üç yüz elli kuruşa ve bir akçe iki yüz elli kuruşa hibe-i sahîha-i şer'iyye ile hibe eylediği 600 kuruş
Sahha'l-bâki et-taksim-i beyne'l-verese kuruş 1555
Hisse-i li-zevceti'l-mezbure Teslime 194 kuruş 15 para
Hisse-i li-ibnüs-sagîri'l-merkum Ahmet 907 kuruş 3 para 1 fulûs
Hisse-i li-binti'l-mezbure Arife 453 kuruş 21 para 2 fulûs

Hurrire hazihî'd-defteri müftî-zade es-Seyyit hafız Mustafa el-muvalla hilafe bi-medine-i Sivas namakahul'l fakir ileyhi azze şanuhu.

Belge[119-1] Tereke Defteri [Habeş Hüseyin Ağa bin Osma'nın Tereke Defteri]

Medine-i Sivas'ta vâki' Paşa Bey Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem fevt olan Habeş Hüseyin Ağa bin Osman nâm müteveffânın veraseti zevcesi Emine binti ve sulb-î kebir oğulları Seyyit Osman ve Seyyit Yahya ve sulbîye-i kebir kızları Şerife ve Emine'ye inhisarı inde'ş-şeri'l-enver zahir ve nümâyân olduktan sonra karındaşı Yusuf ile bir arada sakin olup terekeleri mârifet-i şer'le tahrir ve merkum Yusuf'un nısf hissesi ifraz olunduktan sonra baki kalan eşyâsı beyne'l-verese tevzî' ve taksim defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur.

Fi 13 C. Sene 251. [13 Cemâziye'l-ahir 1251]

Çit yastık müsta'mel döşek miktarı 9 fiâtı 15 kıymeti 70 kuruş

Çit yüzlü sagîr yastık miktarı 2 kıymeti 8 kuruş

Dimi yüzlü müsta'mel döşek miktarı 1 kıymeti 50 kuruş

Çit yüzlü müsta'mel döşek miktarı 2 kıymeti 70 kuruş

Dimi yüzlü müsta'mel minder miktarı 2 kıymeti 25 kuruş

Kutnî yüzlü minder miktarı 1 kıymeti 15 kuruş

Çit yüzlü yorgan miktarı 5 kıymeti 175 kuruş

Mahat şiltesi 2 ocak başı şiltesi 3 kıymeti 85 kuruş

Çit mahat yüzü miktarı 2 kıymeti 12 kuruş

Alaca kilim miktarı 1 kıymeti 40 kuruş

Def'a alaca kilim miktarı 1 kıymeti 40 kuruş

Köhne çul miktarı 1 kıymeti 8 kuruş

Köhne halı miktarı 2 kıymeti 5 kuruş

Def'a alaca kilim miktarı 1 kıymeti 25 kuruş

Çit yastık miktarı 2 kıymeti 12 kuruş

Dakik çuvalı miktarı 2 kıymeti 30 kuruş

Def'a köhne çuval kıymeti 16 kuruş

Evân-i nuhâs miktarı 5 fiâtı 15 kıymeti 840 kuruş

Şamdan fiske miktarı 2 kıymeti 15 kuruş

Hurde-vât-ı hane 30 kuruş

Cezve 2 ibrik 3 tabak 1 meşrebe 1 kıymeti 15 kuruş

Mahalle-i merkumede vâki' mülk menzi l kıymeti: 2000 kuruş

Cem'an yekûn:

Kurûş

3651

-0125 kuruş resm-i kısmet-i âdi ve kâtibiyye Çukadariyye ihzariyye

3526

-1763 kuruş merkum Yusuf Ağanın hissesi ifraz.

1763

Hisse-i li-zevceti'l-mezbûre Emine 220 kuruş 15 para

Hisse-i li-ibni'l-merkum Seyyit Osman 514 kuruş

Hisse-i li-ibni'l-merkum Seyit Yahya 514 kuruş 8 para

Hisse-i li-binti'l-mezbure Şerife 257 kuruş 4 para 05 fulus

Hisse-i li-zevceti'l-mezbure Emine 220 kuruş 15 para 0,5 fulus

Merkum Yusuf dahi fevt olup veraseti li-ebeveyn er-karındaşı oğlu merkum Osman ve Seyyit Yahya ve diğer karındaşı oğulları gaib-i ani'l-beled Halit ve Ali ve sagîr İbrahim ve Ahmet'e inhisarı inde'ş-şer'il-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra müteveffâ-yı merkumun terekesi ma'rifet-i şer ile tahrir ve beyne'l-verese bi'l-fari'zetiş-şer'iyye tevzî' ve taksim defteridir ki ber-vech-i âtî zikrolunur. Sahh.

Balada muharrer hissesi 1763 kuruş

Ve minhâ'l-ihracât

Der-zimmet-i gelini mezbûr Emine'ye 150 kuruş

Beray-ı vasiyet sülüs ifraz: 537 kuruş 26 para 2 fulus

Sahha'l-bâki et-taksim-i beyne'l-verese 1079 kuruş 13 para 2 fulus

Hisse-i li-ibni'l-uhdil-ebeveyn mezbur Osman 179 kuruş 13 para 2 fulus

Hisse-i li-ibni'l-uhdil-ebeveyn mezbur Seyit Yahya 179 kuruş 13 para 2fulus

Hisse-i li-ibni'l-ebeveyn mezbur Halit 179 kuruş 13 para 2 fulus

Hisse-i li-ibni'l-ebeveyn mezbur Ali 179 kuruş 13 para 2 fulus

Hisse-i li-ibni'l-ebeveyn mezbur İbrahim 179 kuruş 13 para 2fulus

Hisse-i li-ibni'l-ebeveyn mezbur Ahmet 179 kuruş 13 para 2 fulus

Harrehu hazihi'd defteri müfti-zade es-Seyyit Mehmet Ataullah el-muvalla hilafe bi-medine-i Sivas.

Belge [120-1] Tevzî' ve Taksim Defteri [Sivas Hissesine İsbet Eden Zahâir Miktarı]

Bâdî-i defter oldurki, iş bu sene-i amîmü'l-meymenede ordû-yı hümâyûn-ı nusret-makrûn-ı şâhanede mevcut asâkirin ta'yînatları için Sivas sancağı kazalarından matlûb-ı hazret-i veliyyü'n-niami buyrulan ma'lûmü'l-miktar zahâirden nefsi-i Sivas hissesine isabet eden doksan iki keyl-i Sivasî hinta ve yüz seksen dört keyl-i Sivasî şâirin hîn-i kararında fîât-ı mutedilesi eshab-ızahâirden tamamen i'tâ'olunmak üzere Alacahân asakir-i mezkûre (anbarına teslim) nâzır devletlü bey efendi tarafından kabzına me'mûr ve eda ve teslim etmek üzere zahâir-i mezkûr hâlâ Sivas kaim-makamı devletlü Şâkir Bey Efendi hazretlerinin inzimâm-ı rey'-i âlileri ve cümle ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer ile belde-i merkûme mahallatının sicill-i mahfûzda mukayyed haneleri üzerlerine tevzî' ve taksim defteridir ki, ber-vech-i âtî zikolunur.

Fi 15 C. Sene 251. [15 Cemaziye'l-ahir 1251]

Keyl-i Sivasî hinta 92

Keyl-i Sivasî şâir 184

Mahalle-i Kösedere-i Müslim

	şâir rub'	mücerred	hinta rub'	mücerred
Müslim	39	1	19	2,5
Reâyâ	+ 01	2	00	3
	40	3	19	5,5

Mahalle-i Akdeğirmen

	şâir rub'	mücerred	hinta rub'	mücerred
Müslim	39	1	19	2,5
Reâyâ	+74	0	42	0
	123	1	61	2,5

Mahalle-i Osman Paşa

	şâir rub'	mücerred	hinta rub'	mücerred
Müslim	14	15	07	0,5

Reâyâ	+12	<u>06</u>
	26	13

Mahalle-i Kenîsa

	şâir rub'	mücerred	hınta rub'	mücerred
Müslim	005	2	02	2
Reâyâ	+114	<u>1,5</u>	<u>57</u>	<u>2</u>
	119	3,5	60	0

Mahalle-i Kurtmescidi

	şâir rub'	mücerred	hınta rub'	mücerred
Müslim	02	1,5	01	01
Reâyâ	+ 01	<u>2,5</u>	<u>00</u>	<u>3</u>
	4	0	02	0

Mahalle-i Ağcabölge

	şâir rub'	hınta rub'	mücerred
Müslim	25	12	2
Reâyâ	+64	<u>32</u>	<u>0</u>
	89	44	2

Mahalle-i Çavuşbaşı Müslim şâir rub' 46 mücerred 1,5 hınta rub' 23 mücerred 1

Mahalle-i Ece

	şâir rub'	mücerred	hınta rub'	mücerred
Müslim	094	5,5	47	3
Reâyâ	+103	<u>1</u>	<u>51</u>	<u>2,5</u>
	197	2,5	99	1,5

Mahalle-i Örtülüpınar

	şâir rub'	mücerred	hınta rub'	mücerred
Müslim	12	00	06	00
Reâyâ	+ 69	<u>2,5</u>	<u>34</u>	<u>2,5</u>
	71	2,5	40	2,5

Mahalle-i Üryân-i Müslim

	şâir rub'	mücerred	hınta rub'	mücerred
	25	1,5	12	2

+ 51	2,5	25	2,5
77	00	38	0,5

Mahalle-i Baldırpazarı

şâir rub	'hınta rub'
0,5	2,5
+77	38,5
82	41

Mahalle-i Üryân-i Zimmî

	şâir rub'	mücerred	hınta rub'	mücerred
Müslim	36	0	18	00
Reâyâ	+95	1	47	2,5
	131	1	65	2,5

Mahalle-i Kösedere-i Zimmî

	şâir rub'	mücerred	hınta rub'	mücerred
Müslim	22	0	11	0
Reâyâ	+77	2,5	38	3
	99	2,5	49	3

Mahalle-i Küçükbençiler

	şâir rub'	mücerred	hınta rub'	mücerred
Müslim	03	1	01	2,5
Reâyâ	+78	1	39	0,5
	81	2	40	3

Mahalle-i Bazar

	şâir rub'	mücerred	hınta rub'	mücerred
Müslim	001	2	000	3
Reâyâ	+ 142	1,5	+071	2
	143	3,5	72	1

Mahalle-i Kal'a-i Atik Müslim şâir rub' 16 hınta rub' 8

Mahalle-i Abdu'l-vahab Gazi Müslim şâir rub' 6 mücerred 3 hınta rub' 3 mücerred 1,5

Mahalle-i Hâce Mehmet Müslim şâir rub' 42 mücerred 1,5 hınta rub' 21 mücerred 1

Mahalle-i Kılavuz Müslim şâir rub' 24 hınta rub' 12

Mahalle-i Hâce Mahmut

	şâir rub'	mücerred	hınta rub'	mücerred
Müslim	19	1	09	2,5
Reâyâ	<u>+08</u>		<u>04</u>	
	27		13	

Mahalle-i Hâce Veli Müslim şâir rub' 22 mücerred 1,5 hınta rub' 11 mücerred 1

Mahalle-i Hâce Zâhit

şâir rub'	hınta rub'
27	13,5
<u>+ 13</u>	<u>6,5</u>
40	20

Mahalle-i Sofu Himmet Müslim şâir rub' 20 mücerred 3 hınta rub' 10 mücerred 1,5

Mahalle-i Zaviye-i Alibaba Müslim şâir rub' 20 mücerred 3 hınta rub' 10 mücerred 1,5

Mahalle-i Alibaba

	şâir rub'	mücerred	hınta rub'	mücerred
Müslim	34	0	17	1
Reâyâ	<u>+02</u>	<u>1,5</u>	<u>01</u>	<u>1</u>
	36	1,5	18	2

Mahalle-i Gökçebostan

	şâir rub'	mücerred	hınta rub'	mücerred
Müslim	22	1,5	11	1
Reâyâ	<u>+02</u>	<u>1,5</u>	<u>01</u>	<u>1</u>
	24	3	12	2

Mahalle-i Bahtiyarbostanı

	şâir rub'	hınta rub'
Müslim	33	16,5
Reâyâ	<u>+ 04</u>	<u>02</u>
	37	18,

Mahalle-i Oğlançavuş

	şâir rub'	mücerred	hınta rub'	mücerred
Müslim	20	0	10	0
Reâyâ	+ 05	2,5	02	3,5
	25	2,5	12	3,5

Mahalle-i Sarı Şeyh

	şâir rub'	hınta rub'	mücerred
Müslim	42	21	0
Reâyâ	+ 49,5	24	3
	91,5	45	3

Mahalle-i Hammâmardı

	şâir rub'	mücerred	hınta rub'	mücerred
Müslim	19	1	09	2,5
Reâyâ	+ 05	2,5	02	3,5
	24	3,5	11	6

Mahalle-i Küçükminare

	şâir rub'	mücerred	hınta rub'	mücerred
Müslim	71	1	35	2,5
Reâyâ	+18	1,5	0,9	1
	89	2,5	44	3,5

Mahalle-i Temürcülerardı

	şâir rub'	mücerred	hınta rub'	mücerred
Müslim	20	3	10	1,5
Reâyâ	+ 88	0	44	
	108	3	54	

Mahalle-i Kırcık

	şâir rub'	hınta rub'	mücerred
Müslim	08	03	2,5
Reâyâ	+16	08	
	24	11	

Mahalle-i Şah Hüseyin

	şâir rub'	mücerred	hınta rub'	mücerred
--	-----------	----------	------------	----------

Müslim	21	2	10	3
Reâyâ	+ 12	03	+ 06	1,5
	34	1	17	0,5

Mahalle-i Hamurkesen Müslim hınta rub' 123 mücerred 3 şâir rub' [...] ⁶³

Mahalle-i Ferhatbostan // [sayfa 121] //

	şâir rub'	hınta rub'	mücerred
Müslim	16	0,8	0
Reâyâ	+14,5	07	1
	30,5	15	1

Mahalle-i Keçibula

	şâir rub'	mücerred	hınta rub'	mücerred
Müslim	20	0	10	0
Reâyâ	+ 08	3	04	1,5
	28	3	14	1,5

Mahalle-i Tokmakkapı

	Şâir rub'	hınta rub'
Müslim	21	10,5
Reâyâ	+16	08
	37	18,5

Mahalle-i Paşabey

	şâir rub'	hınta rub'	mücerred
Müslim	25	12	2
Reâyâ	+ 1,5	00	3
	26,5	13	1

Mahalle-i Köhneçivan

	şâir rub'	mücerred	hınta rub'	mücerred
Müslim	03	1	01	3
Reâyâ	+ 32	0	16	0
	35	1	17	3

Mahalle-i Ganem Müslim şâir rub' 27 mücerred 1,5 hınta rub' 13 mücerred

2,5

⁶³Silik olduğu için okunamadı

Mahalle-i Billur Müslim şâir rub' 47 hınta rub' 23,5

Mahalle-i Abdülkerim Müslim şâir rub' 24 hınta rub' 12

Mahalle-i Hâce İmam

	şâir rub'	mücerred	hınta rub'	mücerred
Müslim	09	2	04	3
Reâyâ	<u>+46</u>	<u>1,5</u>	<u>24</u>	<u>1</u>
	55	3,5	28	0

Mahalle-i Câmî-i Kebir

	şâir rub'	hınta rub'
Müslim	20	10
Reâyâ	<u>+57</u>	<u>28,5</u>
	88	38,5

Mahalle-i Veletbey Müslim şâir rub' 15 mücerred 1 hınta rub' 7 mücerred

2,5

Mahalle-i Zilkar Müslim şâir rub' 16 hınta rub' 8

Mahalle-i Hâce Hüssam Müslim şâir rub' 9 hınta rub' 4,5

Mahalle-i Yahyabey

	şâir rub'	mücerred	hınta rub'	mücerred
Müslim	34	1	17	0,5
Reâyâ	<u>+01</u>	<u>2</u>	<u>00</u>	<u>3</u>
	35	3	17	3,5

Mahalle-i Şems-i Ferrâş Müslim şâir rub' 57 hınta rub' 27,5

Mahalle-i Kabalı Müslim şâir rub' 26 mücerred 2 hınta rub' 13 mücerred 1

Mahalle-i Gök Hüssam Müslim şâir rub' 11 mücerred 1 hınta rub' 5,5

Mahalle-i İmaret Müslim şâir rub' 32 hınta rub' 16

Mahalle-i Bab-ı Kayseri

	şâir rub'	mücerred	hınta rub'	mücerred
Müslim	69	2	34	3
Reâyâ	<u>+63</u>	<u>1</u>	<u>32</u>	<u>2,5</u>
	132	3	67	1,5

Mahalle-i Kal'ardı Müslim şâir rub' 38 mücerred 1,5 hınta rub' 19 mücerred 1

Mahalle-i Gök Medrese Müslim şâir rub' 45,5 hınta rub' 22 mücerred 3

Mahalle-i Hâce Ali Çavuş Müslim şâir rub'11 mücerred 1 hinta rub 5 mücerred 2,5

Mahalle-i Şeyh Çoban Müslim şâir rub' 24 hinta rub' 12

Cem'an yekûn

Keyl-i Sivasî hinta 92 keyl-i Sivasî kile şâir 184

Belge [121-1] Emanete Hıyanet Da'vası

Medine-i Sivas'ta vâki' Akdeğirmen Mahallesi ahâlisinden Çubukcu Hüseyin bin Ömer nâm kimesne meclis-i şer'-i şerif-i enver ve mahfel-i din-i münif-i ezherde işbu baisü'l-kitab Arife binti Ömer nâm hâtûn tarafından dahi âti zikr dava' ve muhâsemeye vekil olup vekaleti Tatar Ali Ağa bin İbrahim ve yeğeni Mehmet bin İbrahim nâm kimesneler şehâdetiyle sâbit ve sübut-ı vekaletine hüküm-i şer'i lahık olan mezbûre Arife'nin zevci Kazzâz Ataullah bin Hasan nâm kimesne muvâcehesinde üzerine dava' eder ki işbu müvekkile-i mezbûre Arife'nin validesi ve benim li-eb kız karındaşım olup bundan akdem müteveffiyeye olan Hatice binti'l-merkum Ömer Ağa nâm müteveffiyenin veraseti kızı müvekkile-i mezbûre Arife ile ve diğer kerimesi Nâile ve bana münhasıra olduğu lede'ş-şeri'l-enver zahir ve nümâyân olduktan sonra tereke-i müteveffiyeye-i mezbûreden olarak on beş kat yatak ve on beş adet yastık ve iki adet makat şiltesi ve altmış vâkıyye evân-î nuhâs ve beş adet kilim ve üç adet kilim ve on adet sim zarf ve on fincan ve bir adet tabak ve bir adet fincan kutusu ve bir adet zer kol bağı ve bin beş yüz kuruş nukud-ı mevcudesi işbu merkum Atâullah Ağanın zevcesi mezbûre Arife ve merkum Atâullah fuzûlî zabt edip hisse-i irsiyyemi talep eylediğimde edada muhalefet ederler suâl olunup tereke-i müteveffiyeye-i mezbûre marifet-i şer'le tahrir ve hisse-i irsiyyemin bana teslim olunması muradımdır deyu ba'det-dava ve's-sual vekil-i merkum Atâullah Ağa dahi cevabında tereke-i müteveffiyeye-i mezbûre müvekkilesi zevcesi mezbûre Arife'nin ve kendinin vazü'l-yed olduklarını ikrar lakin müteveffiyeye-i mezbûre Hatice Hâtûn hal-i hayatında tarih-i kitaptan sekiz sene mukaddem kendi malı olarak on beş adet yastık ve üç adet döşek ve beş adet yorgan ve iki ve bir adet mahat şiltesi ve bir adet köhne halı ve yedi adet köhne minder ve bir adet köhne kilim ve sekiz adet sagîr ve bir çuval ve üç adet köhne çul ve iki adet sagîr ve kebir şamdan ve altmış vâkıyye nuhâsı tadâd ve vezn ederek bundan mâadâ eşyâya müteallik damadım Atâullah

Ağa'nın hanesinde bir nesnem yoktur deyu nefy-i mülk ederek kızı mütevekkile-i mezbûre Arife'ye hibe-i sahiha-i şer'îye ile hibe ve teslim eyleyip müvekkilem mezbûre dahi intihâb ve kabul eyledikten sonra baki on onbeş sim zarf ile on adet fincan ve bir adet tabak ve bir adet fincan kutusunu dahi tarih-i mezkûrede iki yüz kuruşa bana bey' ve kabz-ı semeneyleyip ve kol bağıyı mezkûreyi dahi müteveffiye ölmezden dört mâh mukaddem hal-i hayatında vezn edip on sekiz miskâl olarak üç yüz kuruşa bana bey' ve teslimve kabz-ı semen eyledi deyu ref' ve defini' müdde-i merkur Hüseyin Ağa külliye inkar lede'l-istifta' müdde-i aleyh ve vekil-i merkur Kazzâz Atâullah Ağa'nın def'-i meşruhunu veçh-i şeri' üzere ispat eder ise müdde-i merkur Hüseyin Ağa şeran davaya kadir olamaz deyu cevab-ı ba-sevap buyrulmak mucibiyle müddeâ-aleyh vekili merkur Atâullah Ağa'nın ber-minvâl-i muharrer def'-i meşruhu beyâna havâle olundukta udul-i ahrâr-ı ricâl-i Müsliminden olup lede't-tezkiye adaletleri zahir olan es-Seyyit Abdullah Efendi bin Hafız Hüseyin Efendi ve İbrahim Ağa bin Halil Ağa ve Himmet Ağa bin nâm kimesneler âlâ tariki's-şehade meclis-i şer'e hazırân olup istişhâd olduklarında merkur Abdullah Efendi ile İbrahim Ağa müteveffiye-i mezbûre Hatice Hâtûn hal-i hayatında tarihten sekiz sene mukaddem salifü'z-zikr eşyâlardan on beş adet yastık ve üç adet döşek ve beş adet yorgan ve bir adet mahat şiltesi ve yedi adet minder ve bir adet köhne halı ve bir adet köhne kilim ve sekiz adet sagîr ve kebir çuval ve üç adet çul ve iki adet sagîr ve kebir şamdan ve altmış bir vâkıyye nuhâs tadâd ve vezn idüb bundan mâ-adâ merkur damadım Atâullah Ağa'nın hanesinde eşyâya müteallik bir nesnem yoktur deyu nefy-i mülk ederek kızı müvekkilem mezbûre Arife'ye hibe-i sahihe-i şeri' ile hibe ve teslim eyleyüb Arife dahi kabul eylediğine bizler bu veçhile şahitleriz ve şahadet dahi ideriz deyu her birleri müttefikü'l-lafiz ve'l-mana eda-yı şehâdet eylediklerinde şehâdetleri hayz-ı kabulde olduktan sonra ber-muceb-i şehadetuhumâ müddei-i merkur Hüseyin Ağa eşyâ davâsından şer'an men' ve refi' olunup ve yine merkur Atâullah Efendi ile Himmet Ağa //**[Sayfa122]**// mezbûre Hatice Hâtûn yine tarih-i mezkûrede on adet sim zarf ve on adet fincan ve bir tabak ve bir adet fincan kutusunu damadım Atâullah Ağa'ya iki yüz kuruşa ve on adet kol bağı-i mezkûr müteveffiye olmazdan dört sene mukaddem mezbûre Hatice Hâtûn veznettirüb on sekiz miskâl gelip yine Atâullah Ağaya üç yüz kuruşa bey' ve teslim ve kabz-ı semen eyledi deyu merkur Hüseyin Ağa muvacehesinde veçh-i şeri' üzere

eda-i şahadet-i şeri'ye eylediklerinde ber-mucib-i cevab-ı ba-sevap ve şahadeti humâ müddei-i merkum Hüseyin Ağa'nın mezbûre Arife ile merkum Atâullah Ağa üzerlerine olan bî-veçhi's-şer'i da'va-yı mezkuresinden şera'n men' ve def' olunmağın birle ma-hüve'l-vâki' bi't-talep ketb olundu. Hurre fi'l-yevmi's-salis ve'l-işrîn min-şehr-i Cemaziye'l-evveli sene ihda ve hamsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi. 13 Cemaziye'l-evvel Sene 1251 [13 Cemaziye'l-evvel 1251]

Tatar Ali Ağa bin İbrahim

Ve Uzun Osman-zâde Yeğen Mehmet Ağa

Seyit Abdullah Efendi ve eniştesi Ali Ağa

Ve Kürt Hüseyin Oğlu Kazzaz İbrahim Ağa

Katib-i mahkeme faziletli Efendi

Abdullah Efendi bin Ahmet

Nurettin Efendi ve es-Seyyit Şakir Ömer Efendi

Ve Dâi Hüseyin-zâde Mustafa Ağa.

Ve gayrühüm mine'l-huzzâr.

Belge [122 -1] Tevzî' ve Taksim Defteri [Sivas ve Kazaları ile İlgili]

Badi-i defter oldur ki, hâlâ vali-i vâlâ-şân-ı eyalet-i Sivas vezir-i adimü'n-nazîr devletli, inâyetli, merhâmetli veli-ni'met-i bî-minnetimiz efendimiz hazretlerinin bi-hamdillahi teâla bi'd-devlet-i ve'l-ikbal ve bi'n-nazar-ı ve'l-iclâl haziruna teşrif-i meymenet redîflerini müteşekkiren sancaktan olmak üzere ve senâ-rîz-i nâçizane takdimi bi'l-ittifak tensib ve ve tasvîb ve ma'rifet-i şer' ve cümle ve vücuh-ı âhâli ma'rifetleriyle tanzim olunân bir adet taht-ı revan ve mefruşatı ve altı re's güzide taht-ı revanı katırlarıyla altı re's esb bâhâları ve iş bu hediyeleri takdime me'mûr Sivas vücûhundan Ağacık-zâde Mehmet Ağa'ya verilen harc-ı râh otuz üç bin üç yüz kırk altı buçuk kuruş ve defter-i perakende masârifi yüz elli ve cümle ma'rifetleriyle hâkim efendi hazretlerine harc-ı imza cem'an otuz dört bin dört yüz doksan altı buçuk kuruş cümle marifetleri ve ma'rifet-i şer ile ber-vech-i ta'dil ü tesviye Sivas sancağı kazalarından gayr-i ez Karahisar-ı Behramşâh ve Çepnî ve livâ-i merkumun sair kazalarına tevzî' ve taksim defteridir ki, ber-vech-i âtî zikrolunur.

Fi 19 C. Sene 251. [19 Cemaziye'l-ahir 1251]

Kuruş 34496,5

Kaza-i nefis-i Sivas kuruş 2242,50
Kaza-i Hafik kuruş 1221 para 10
Kaza-i Yıldızili 1224 para 30 kuruş
Kaza-i Tokat maan-nevahi kuruş 6210
Kaza-i Şark-i pare kuruş 379,5
Kaza-i Niksar kuruş 2415
Kaza-i Karayaka kuruş 776 para 10
Kaza-i İprak kuruş 776 para 10
Kaza-i Sonisa kuruş 517,50
Kaza-i Taşâbât kuruş 1380
Kaza-i Karakuş kuruş 1518
Kaza-i Zile maan-Nevahi kuruş 5347,50
Kaza-i Hüseyinâbât kuruş 1086 para 30
Kaza-i İnallû kuruş 181 para 5
Kaza-i Ballu kuruş 181 para 5
Kaza-i Kazâbât kuruş 2070
Kaza-i Turhal kuruş 862,50
Kaza-i Sivas İli kuruş 1449
Kaza-i İlbeğlü kuruş 1086 para 30
Kaza-i Gelmufat maa' Yakacık kuruş 621
Kaza-i Mecitözü kuruş 1811 para 10
Cem'an yekûn:
34496,50 kuruş yalnız otuz dört bindört yüz doksan altı buçuk kuruştur.

Belge [122-2] Tevzî' ve Taksim Defteri [Hafik Köyleri ile İlgili]

Maiyet-zafer-i hazret-i veliyyü'n-niamide bulunan asker-i muntazama-i şahanenin daire-i ta'yînâtları külli zahâire muhtaç olduğuna binaen Sivas Sancağı kazalarından ma'lûmü'l-keyl hinta ve şâirden Hafik nahiyesine iki yüz keyl-i Sivasî hinta ve dört yüz on altı keyl-i Sivasî şâir isabet edip râyic-i is'arı hîn-i kararında ma'-ücret-i nakliye ile fîât-ı miriyyesi asker-i muntazama-i şahaneleri nazırı devletlü bey efendi tarafından an-nakd ashab-ı zahâire teslim olunmak üzere ve mübâyaa ve ashab Alacahan ambarına teslim etmeleri bu def'a şeref-sünûh eden irâde-i cenab-ı

hazret-i veliyyü'n-niâmi iktizasından olmaktan naşi zahâir-i mezkure nahiye-i mezbur kuralarına sicill-i mahfûzda mukayyed haneleri üzerlerine tevzî' ve taksim defteridir ber-vech-i âtî zikrolunur.

Fi 23 Ca. Sene 251. [23 Cemaziye'l-evvel 1251]

Karye-i İşhâni şâir 105 rub' hınta 52,5 rub'

Karye-i Kelhıdık şâir 56 rub' hınta 28 rub'

Karye-i Cincife rub' 56 hınta 28 rub'

Karye-i Beyinpınarı şâir 147 rub' hınta 73,5 rub'

Karye-i Başıbüyük şâir 148 rub' hınta 74,5 rub'

Karye-i Sofular şâir 27 rub' hınta 14 rub'

Karye-i Hanzar şâir 77 rub' hınta 37,5 rub'

Karye-i Vengisagîr şâir 35 rub' hınta 17,5 rub'

Karye-i Sarı şâir 35 rub' hınta 17,5 rub'

Karye-i Düğer şâir 126 rub' hınta 63 rub'

Karye-i Beğdili şâir 14 rub' hınta 7 rub'

Karye-i Karabalçık şâir 210 rub' hınta 105 rub'

Karye-i Kenîsa şâir 42 rub' hınta 21 rub'

Karye-i Üregir şâir 91 rub' hınta 45 rub'

Karye-i Zona şâir 42 rub' hınta 21 rub'

Karye-i Horhun şâir 168 rub' hınta 74 rub'

Karye-i Üzeyir şâir 63 rub' hınta 31,5 rub'

Karye-i Emir şâir 27 rub' hınta 14 rub'

Karye-i Emre şâir 21 rub' hınta 10,5 rub'

Karye-i Karlı şâir 420 rub' hınta 21 rub'

Karye-i Kemisi şâir 245 rub' hınta 122,5 rub' // [Sayfa 123//

Karye-i Koçhisar şâir 427 rub' hınta 213,5 rub'

Karye-i Yarhisar şâir 322 rub' hınta 161 rub'

Karye-i Çimenyencesi şâir 168 rub' hınta 84 rub'

Karye-i Tödürge şâir 217 rub' hınta 108,5 rub'

Karye-i Tavşanlı şâir 112 rub' hınta 56 rub'

Karye-i Tuzhisar şâir 455 rub' hınta 227,5 rub'

Karye-i Acıpınar şâir 42 rub' hınta 21 rub'

Karye-i Celallı şâir 147 rub' hınta735 rub'
Karye-i Cirhin şâir 70 rub' hınta 35 rub'
Karye-i Torusu şâir 35 rub' hınta 18 rub'
Karye-i Horsana şâir 112 rub' hınta 56 rub'
Karye-i Emirhân şâir 31 rub' hınta 155 rub'
Karye-i Gavraz şâir 49 rub' hınta 245 rub'
Karye-i Moluç şâir 42 rub' hınta 21 rub'
Karye-i Hoşvenk şâir 14 rub' hınta 7 rub'
Karye-i Bingöl şâir 126 rub' hınta 63 rub'
Karye-i Farahşâdyenicesi şâir 28 rub' hınta14 rub'
Karye-i Kızılcağışla şâir rub' 35 hınta 175 rub'
Karye-i Filındır şâir 42 rub' hınta 21 rub'
Karye-i Gerne şâir 28 rub' hınta 14rub'
Karye-i Karayün şâir 84 rub' hınta 42 rub'
Karye-i Bakarıç şâir 42 rub hınta 21 rub'
Karye-i Yavu şâir 35 rub' hınta 175 rub'
Karye-i Taht-ı Kement şâir 70 rub' hınta 35 rub'
Karye-i Mamuğa şâir 63 rub' hınta 315 rub'
Karye-i Kul Yusuf şâir 35 rub' hınta 175 rub'
Karye-i Gulâm şâir 35 rub' hınta 175 rub'
Karye-i Beştepe şâir 21 rub' hınta 105 rub'
Karye-i Tutmaç şâir 49 rub' hınta 245 rub'
Karye-i Hâce Mirza şâir 35 rub' hınta 175 rub'
Karye-i Karacaşar şâir 35 rub' hınta 175 rub'
Karye-i Seyfik 105 rub' hınta 525 rub'
Karye-i Acıpınar şâir 46 rub' hınta 28 rub'
Karye-i Boğazkesen şâir 105 rub' hınta 525 rub'
Karye-i Mehmedik şâir 14 rub' hınta 7 rub'
Karye-i Şahbey şâir 21 rub' hınta105 rub'
Karye-i Yassicabel şâir 35 rub' hınta 175 rub'
Karye-i Ebüğen şâir 14 rub' hınta 7 rub'
Karye-i Karagömlek şâir 35 rub' hınta 175 rub'

Karye-i Ada şâir 64 rub' hinta 31,5 rub'
Karye-i Budaklı şâir 7 rub' hinta 3,5 rub'
Karye-i Kızılcakışla kurb-ı Savcun şâir 35 rub' hinta 175 rub'
Karye-i Tatlıcak şâir 70 rub' hinta 35 rub'
Karye-i Kürt şâir 63 rub' hinta 315 rub'
Karye-i Apardı şâir 112 rub' hinta 56 rub'
Karye-i Apa şâir 56 rub' hinta 26 rub'
Karye-i Hayırbey şâir 77 rub' hinta 385 rub'
Karye-i Damlacık şâir 49 rub' hinta 245 rub'
Karye-i Akviran şâir 14 rub' hinta 7 rub'
Karye-i Serpincik şâir 28 rub' hinta 14 rub'
Karye-i Himmət Fakıh şâir 49 rub' hinta 245 rub'
Karye-i Hâcebeyler şâir 70 rub' hinta 35 rub'
Karye-i Karapınar şâir 28 rub' hinta 14 rub'
Karye-i Yenice kurb-i Güllüce şâir 14 rub' hinta 7 rub'
Karye-i Güllüce şâir 28 rub' hinta 14 rub'
Karye-i Kaldı şâir 45 rub' hinta 225 rub'
Karye-i İmaret şâir 21 rub' hinta 10 rub'
Karye-i Şimkürek şâir 14 rub' hinta 7 rub'
Karye-i Mescitli şâir 14 rub' hinta 7 rub'
Cem'an yekûn hinta kile 416 şâir kile 208

Belge [123 -1] Tevzî' ve Taksim Defteri [Kiracıbaşı Ücretleri ile İlgili]

İşbu sene-i amimü'l-meymenede medine-i Sivas'a kiracıbaşı nasp olunan Cambaz Hasan Ağa'nın umur-ı kirahanene-i hüsn-i rabıta ve nizam üzere i'mâr ve idaresine medâr olmak üzere altı mâhlık ücreti otuz bir bin beş yüz ve bi'l-îcâb Tokat ve kazaları canibi tarafına bâ-tezkere-i kaim-makam-ı Sivas devletlü Şakir Bey ahzi mürûr ve ubur eden asâkir-i mansûreden ve gerek sair kiracıbaşı tarafından i'tâ' olunan bâr-gîrlerin iktiza eden ücreti üç bin beş yüz ve ber-mû'tâd ve hakim efendiye kuruş başına birer paradan sekiz yüz yetmiş beş kuruşa cem'an otuz beş bin sekiz yüz yetmiş beş kuruştan on beş bin sekiz yüz yetmiş beş kuruşu bindeden merkum mahallatına ifrâz bakî yiğirmi bin kuruşu taife-i esnafa sicill-i mahfuzda mukayyed

bindeleri üzere kaim-makam-ı mir-i muma-ileyhin inzimâm-ı rey-i âlileri ve cümle ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer ile tevzî' ve taksim defteridir ki ber-veçh-i âtî zikrolunur.

Fi 19 C. Sene 251. [19 Cemaziye'l-ahir 1251]

Cem'an yekûn:

35875 kuruş

+15875 kuruş mahallata ifraz

60000 kuruş

İş bu mebaliği taife-i esnafa bindeleri üzere tevzî' olundu.

Tâife-i Bezaz ve boyacı 207950 kuruş

Tâife-i Haffâf 3019 kuruş 27 para

Tâife-i Basmacı 325 kuruş

Tâife-i Bakkal para 2967 kuruş

Tâife-i Kuyumcu kuruş 1277 para 4

Tâife-i Börekci kuruş 384 para 24

Tâife-i Attar kuruş 1006

Tâife-i Debbağ kuruş 436 para 28

Tâife-i Tütüncü kuruş 1372 para 20

Tâife-i Terzi kuruş 1006 para 20

Tâife-i Kazgancı kuruş 736 para 7

Tâife-i Çilingir 370 kuruş

Tâife-i Timürçi 503 kuruş 10 para

Tâife-i Nalbant 271 kuruş 20 para

Tâife-i Muhtaf 419 kuruş 37 para

Tâife-i Sarrâc 320 kuruş 4 para

Tâife-i Sipah Pazarı 436 kuruş 28 para

Tâife-i Göncü ve Eskici 170 kuruş 20 para

Tâife-i Semerci 338 kuruş 14 para

Tâife-i Kılıccı 303 kuruş 24 para

Tâife-i Berber 503 kuruş 10 para

Tâife-i Tuzcu 534 kuruş

Tâife-i Kılıcı 200 kuruş

Tâife-i Bostancı 322 kuruş

Tâife-i Kürkcü 134 kuruş		
Tâife-i Hammal-ı Meydân 143 kuruş		
Cem'an yekûn 20000 kuruş		
Mahalle-i Kösedere-i Müslim		
Müslim kuruş	211 para	27
Reâyâ kuruş	<u>+ 008 para</u>	<u>26</u>
	220	23
Mahalle-i Akdeğirmen		
Müslim kuruş	211 para	23
Reâyâ kuruş	<u>+454 para</u>	<u>00</u>
	665	23
Mahalle-i Osman Paşa		
Müslim kuruş	88 para	34
Reâyâ kuruş	<u>+ 64 para</u>	<u>30</u>
	142	24
Mahalle-i Kenîsa		
Müslim kuruş	030 para	11
Reâyâ kuruş	<u>+ 618 para</u>	<u>19</u>
	648	30
Mahalle-i Kurtmescidi		
Müslim kuruş	13 para	08
Reâyâ kuruş	<u>+08 para</u>	<u>26</u>
	21	36
Mahalle-i Ağcabölge		
Müslim kuruş	134 para	20
Reâyâ kuruş	<u>+246 para</u>	<u>00</u>
	480	20
Mahalle-i Çavuşbaşı Müslim kuruş 250 para 30		
Mahalle-i Ece		
Müslim kuruş	467 para	30
Reâyâ kuruş	<u>+557 para</u>	<u>00</u>
	1024	30

Mahalle-i Örtülüpınar

Müslim kuruş	064	para	35
Reâyâ kuruş	<u>+376</u>	<u>para</u>	<u>11</u>
	441		6

Mahalle-i Üryân-i Müslim

Müslim kuruş	138	para	15
Reâyâ kuruş	<u>+280</u>	<u>para</u>	<u>30</u>
	419		5

Mahalle-i Baldırpazarı

Müslim kuruş	025	para	35
Reâyâ kuruş	<u>+415</u>	<u>para</u>	<u>14</u>
	441		9

Mahalle-i Üryân-i Zimmî

Müslim kuruş	209	para	20
Reâyâ kuruş	<u>+ 514</u>	<u>para</u>	<u>22</u>
	722		2 // [Sayfa124] //

Mahalle-i Kösedere-i Zimmî

Müslim kuruş	116	para	30
Reâyâ kuruş	<u>+419</u>	<u>para</u>	<u>20</u>
	536		10

Mahalle-i Küçük Bengiler

Müslim kuruş	017	para	12
Reâyâ kuruş	<u>+423</u>	<u>para</u>	<u>31</u>
	441		3

Mâhâle-i Bazar

Müslim kuruş	008	para	26
Reâyâ kuruş	<u>+769</u>	<u>para</u>	<u>30</u>
	778		16

Mahalle-i Kal'a-i Atik Müslim kuruş 86,5

Mahalle-i Kal'a-i Cedit

Müslim kuruş	34	para	24
Reâyâ kuruş	<u>+08</u>	<u>para</u>	<u>26</u>

43 10

Mahalle-i Abdu'l-vahab Gazi Müslim kuruş 34 para 24

Mahalle-i Kılavuz Müslim 149 kuruş 30

Mahalle-i Hâce Mehmet Müslim kuruş 229 para 9

Mahalle-i Hâce Mâhmud

Müslim kuruş 103 para 32

Reâyâ kuruş +43 para 10

147 2

Mahalle-i Hâce Veli Müslim kuruş 121 para 4

Mahalle-i Hâce Zâhid

Müslim kuruş 147 para 2

Reâyâ kuruş +069 para 0

216 2

Mahalle-i Sofu Himmət Müslim 125 kuruş 17

Zâviye-i Alîbâba Müslim 125 kuruş 17

Mahalle-i Alîbâba

Müslim kuruş 186

Reâyâ kuruş + 013

199

Mahalle-i Gökçebostan

Müslim kuruş 121

Reâyâ kuruş +014

134

Mahalle-i Bahtiyarbostanı

Müslim kuruş 188 para 13

Reâyâ kuruş + 021 para 20

198 33

Mahalle-i Oğlançavuş

Müslim kuruş 103 para 01

Reâyâ kuruş +030 para 11

133 16

Mahalle-i Sarışeyh

Müslim kuruş	224	para	30
Reâyâ kuruş	<u>+268</u>	<u>para</u>	<u>00</u>
	492		30

Mahalle-i Hammâm ardı

Müslim kuruş	103	para	32
Reâyâ kuruş	<u>+030</u>	<u>para</u>	<u>11</u>
	134		3

Mahalle-i Küçükminare

Müslim kuruş	385	para	17
Reâyâ kuruş	<u>+099</u>	<u>para</u>	<u>20</u>
	484		37

Mahalle-i Temürcülerardı

Müslim kuruş	112	para	18
Reâyâ kuruş	<u>+475</u>	<u>para</u>	<u>30</u>
	588		8

Mahalle-i Kırcık

Müslim kuruş	38	para	35
Reâyâ kuruş	<u>+86</u>	<u>para</u>	<u>20</u>
	125		8

Mahalle-i Şah Hüseyin

Müslim kuruş	119	para	31
Reâyâ kuruş	<u>+082</u>	<u>para</u>	<u>07</u>
	201		38

Mahalle-i Hâmurkesen Müslim kuruş 138 para 19

Mahalle-i Ferhadbostanı

Müslim kuruş	86	para	20
Reâyâ kuruş	<u>+77</u>	<u>para</u>	<u>30</u>
	164		10

Mahalle-i Keçibula

Müslim kuruş	108		
Reâyâ kuruş	<u>+047</u>	<u>para</u>	<u>23</u>
	155		

Mahalle-i Tokmakkapı

Müslim kuruş	116	para	21
Reâyâ kuruş	<u>+086</u>	<u>para</u>	<u>20</u>
	203		1

Mahalle-i Paşabey

Müslim kuruş	134	para	03
Reâyâ kuruş	<u>+008</u>	<u>para</u>	<u>26</u>
	142		29

Mahalle-i Köhneçivan

Müslim kuruş	017	para	12
Reâyâ kuruş	<u>+173</u>		
	190		

Mahalle-i Ganem Müslim kuruş 146 para 30

Mahalle-i Billur Müslim 230 kuruş 24

Mahalle-i Abdülkerim Müslim 129 kuruş 30

Mahalle-i Hâce İmâm

Müslim kuruş	051	para	30
Reâyâ kuruş	<u>+250</u>	<u>para</u>	<u>30</u>
	302		20

Mahalle-i Câm-i Kebîr

Müslim kuruş	108		
Reâyâ kuruş	<u>+311</u>	<u>para</u>	<u>16</u>
	419		

Mahalle-i Veledebey Müslim kuruş 82 para 8

Mahalle-i Zilkar Müslim kuruş 86 para 20

Mahalle-i Hâce Hüssâm Müslim kuruş 47 para 23

Mahalle-i Yahyabey

Müslim	kuruş [...] ⁶⁴	para	35
Reâyâ	<u>+ kuruş [...]⁶⁵</u>	<u>para</u>	<u>26</u>
	194		21

⁶⁴ Silik olduğu için okunamadı

⁶⁵ Silik olduğu için okunamadı

Mahalle-i Şems-î Ferrâş Müslim kuruş 307

Mahalle-i Kabalı Müslim kuruş 142 para 15

Mahalle-i Gökhüssâm Müslim kuruş 60 para 22

Mahalle-i İmaret Müslim kuruş 173

Mahalle-i Bâb-ı Kayseri

Müslim kuruş 376 para 11

Reâyâ kuruş + 341 para 27

717 38

Mahalle-i Kal'aardı Müslim kuruş 207 para 24

Mahalle-i Gök Medrese Müslim kuruş 246 para 21

Mahalle-i Hâce Alî Çavuş Müslim kuruş 60 para 22

Mahalle-i Şeyh Çoban kuruş 129 para 30

Cem'an yekûn:

15875 Yalnız on beş bin sekiz yüz yetmiş beş kuruştur.

Belge[124-1] Fermân [Haksız Olarak Vatandaşlardan Vergi Alınmaması]

Li-ecli't-tetkik Der-saâdete irsal olunan defterlere zâiden şey ithal olunmamak için sâdır olan emr-i alî suretidir.

Düstûrun-ı mükerremûn müşîrûn-ı müfahhamun nizâmü'l-âlem müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmim-i mehâmi'l-enâm bi'r-rey'is-sâ'ib mümehhid-i bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfu bi-sunuf-i avâtîfi'l-meliki'l-a'la Anadolu'nun orta kolu yemin ve yesârıyla nihayetine varınca vâkî' vüzerâ-yı i'zâm edâmallâhu teâlâ iclâlehüm ve e'azimü'l-ümera-i ve'l-kiram efahimü'l-küberai'l-fiham ulu'l-kadr-i ve'l-ihdirâm ashâbü'l-izzi ve'l-ihmişam el-mahfûfu bi-mezidi i'nayeti'l-meliki'l-a'la mîr-i mîran-ı kiram dâme-ikbâlehüm ve akazâ kuzâtü'l-müslimîn ûlâ vülâtü'l-muvahhidin ma'âdinü'l-fezâil-i ve'l-yakin rafiu i'lâmü's-şer'iat-ı ve'd-din varisu ulumu'l-enbiya-i ve'l-mürselin el-muhtassun bi-mezidi inâyeti'l-meliki'l-muin mevâlî-i fihâm zîde-fezâilehüm ve mefâhirü'l-kuzat ve'l-hükkam maâdinü'l-fezâil-i ve'l-ikelâm kuzât ve nüvvab zîde-fazluhüm ve mefâhirü'l-emâsil-i ve'l-akran mütesellimin ve voyvodagan ve a'yan ve vücuh-ı memleket ve bi'l-cümle işerleri zîde-kadruhüm tevkî-i refi-i hümâyûn vasıl

olacak ma'lum ola ki, memâlik-i mahruseti'l-mesalik-i şahanemde kâin elviye ve kazalar masârifâtın rûz-i kasım ve rûz-i hazer itibariyle altı ayda bir defa' li-ecli't-tetik Der-saâdetime irsâl ve takdimi mukarrer olan tevzî' defâtirine hadd-i i'tidâlden efzûn hizmet-i mübâşiriye ve tatar harc-i râhları ve mürûr ü ubur edenler için yem ve yiyecek ve bâr-gir ücreti ve bazı voyvoda ve mütesellimler tarafından mal-ı mukataa ve semereden başka daire masârifî ve kethüdaiyye ve hüddâmiyye ve harc-i bâb ve hakim-i şeri' olanlar canibinden dahi harc-ı imza namıyla mahsus olan kuruluş ta birer paradan mâadâ harc-ı ilam ve ücreti hizmet-i mahkeme ve sair bunlara mümâsil bî-vech fahiş ve zait şeyler ithal olunmaması ve tevfikîllahi teâlâ tanzimine mevkûf olduğum redif-i Asâkir-i Mansure-i Muhammediyeden dolayı hizmet-i mübâşiriye ve ta'yînat ve esliha ve esb-baha ve iane-i cihadiye hisseleri için tahsîldar nm ve naâm-ı aher ile ahâlî ve fukaradan bir akçe ahz ve tahsîl kılınmaması hususları aralık aralık sahâyif-i pira-yı sudur olan evamir-i celile-i mülükânemle lazım gelenlere tavsiye ve tenbiye kılınmakta ise de fûrûht eden defterlerin ekserinde yine fahiş ve zevaid şeyler görülmekte olduğundan bahisle ol-babda tekidat-ı mukteziyeyi havi Anadolu ve Rumilinin ücra kollarına evâmîr-i şerifem ısdar ve tesyar kılınması için rical-i devlet-i aliyyemden bu tarafta tedkik-i defatir-i tevzîata me'mûr olan iftiharü'l-ekabir-i ve'l-ekarim Ali Raif zide-ilmuhu tarafından ba-takrîr ifade olunup zir-i cenah-ı madelet ve merhamet-i mülükânemde asude-nişin olan fukarâ ve zuafâ ve acezeden ve bir ayânın vücuh-ı nizamı ve taadiyattan ve gayet ve tahkik bari sikletleri ile saye-i merahim-vâye-i mülükânemde istikmal-i asâyîş ve istirahatları ehass-ı amal-i hayriyet-iştîmâl-i padişahanem olduğu [...] ⁶⁶ rehin-i bedahet ve defatir-i tevzî'atın bu veçhile celb ve tedkiki mücerret bu meramin husulü kaziyesinden ibaret iken yine birer vesile ile defterler o misillû zait şeyler sokuşturularak ve vedîatullah olan ahali-i fukarayı ızrâra cü'ret rıza-yı barinin hilafi ve min-küllî'l-vücûh idare-i madelet adan mülükânem mugayiri ve [...] ⁶⁷ bir keyfiyet olmaktan naşi sizki, vüzera-yı i'zam ve mîr-i miran ve mevâli ve kuzat ve nüvvab ve sair-i mûmâ-ileyhimsiz vusul-i emr-i şerifimde keyfiyeti lazım gelenlere ilan ve işâ'at birle ba'd-ezîn zîr-i hükümet ve idarenizde bulunan mahallin ka'l-evvel altı

⁶⁶ Silik olduğu için okunamadı

⁶⁷ Silik olduğu için okunamadı

mahta bir def'a takdim olunacak tevzî' [...] ⁶⁸ balada beyan olunan fahiş ve bî-vech şeyler idhal olunmaması ve defatir-i mezkure bu tarafta bi't-tedkik ruhsatı havi sudur edecek emr-i şerifimle ba'del-iade üzerine bir akçe zam olunmaksızın öylece ma'rifet-i şer'-î şerif ve cümle ahâlî ittifakıyla mevcut olan ehl-i İslam ve reâyânın hali ve tahammüllerine tatbiken ta'dil ve tesviye şurutuna tevkif ve tevzî' ve taksim ve yerli yerinden tediye ve teslim olunması hususlarına ihtimâm ve dikkat ve bundan sonra dahi hilaf-ı cesaret ve yahut aralık tevzî'i nâmıyla fukaradan başkaca akçe talep ve ahzına cü'ret olunmak ve bir kazanın defter-i tevzî'i vaktiyle gönderilmeyip yahut bütün bütün geri kalmak lazım gelür ise ol-kazanın hakim zabitanın tedibat-ı layıkları icrasına ibtidâr olunacağını bilüb ana göre tenfiz-i irâde-i padişahaneme ihtimâm ve mübaderet // [Sayfa:125] // eylemeniz bâbında fermânım olmağın ikraren ve tekiden mahsusan iş bu emr-i celili'l-kadrim ısdar ve sadr-ı a'zam tatarlarından Hasan Tatar ile tesyar olunmuşdur .İmdi işbu vesaya ve tenbihat-ı padişahanemin aled-devam infaz ve icrası irâde-i aliyyem muktezasından idüğü ve bundan sonra dahi bu maddede ağmâz ü rehavet ve zühul ve gafletle ednâ derece hilaf-ı hareket vuku' bulur ise mütecâsir olanların tedibat-ı layıkları icra olunacağından şüphe olmadığı vesâyâ-yı meşruhayı şamil Anadolu'nun diğer kolları ile Rumeli'nin üç koluna başka başka evamir-i şerifem tasyir ve tesyir kılındığı ma'lûmunuz oldukça ber-vech-i meşrûh amel ve harekete cümleniz bil-ittifak mezid inâyet ve dikkat ve mugayiri vazî'-ı halet vuku'unu tecvizden be gayet ve hazer ve mücanebet ve bu madde için gönderilen tatar-ı merkuma beher kazadan yiğirmi beşer otuzar kuruş verilüb bir akçe ziyade i'tâ'sından mübâadât eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmuşdur. Buyurdum ki vusûl buldukta veçh-i meşruh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vacibü'l-ittiba ve lazımü'l-imtisalimin mazmun-ı itâat-makrunuyle amel ve hareket eyleyesiz. Şöyle bilesiz. Alamet-i şerife itimad kılasız. Tahriren fi evâsıt-ı şehr-i Saferü'l-hayr sene ihda ve hamsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi. evâsıt-ı şehr-i Saferü'l-hayr Sene 1251 [evâsıt-ı Safer 1251]

Kad vasale ileynâ . Fi 23 C. Sene 251 Kostantniye el-mahrûse

⁶⁸ Silik olduğu için okunamadı

Belge [125-1] Fermân [Akdağ Madenleri ile İlgili]

Maadene merbutu olup hazeriyeden mâadâ Sivas Sancağına tekalif virmemeleri zeylinde sâdır olan emr-i âli suretidir.

Kıdvetü'n-nüvvabil-müteşerri'în Sivas naibi mevlânâ zide-ilmuhu ve kıdvetü'l-emacid-i ve'l-ayan hâcegân-ı Divan-ı Hümâyûnumdan Sivas kaim-makamı Mustafa Şakir Bey zide-mecduhu tevki-i refi-i hümâyûn vasıl olıcak malum ola ki Akdağ Mâden-i Hümâyûndan merbut Karahisar-ı Behramşah kazasıyla Tokat voyvodalığı aklamından Çepni kabilesi şimdiye değin tekalif vârideden ve redif-i mansuremden ve iane-i cihadiyyeden olan hisselerini matlubat-ı seniyyemi maden-i mezbur mülhakatından olan sair kaza ve kura ahalişi maa'n Bozok Sancağı tarafına eda idüb fakat Sivas sancağı tarafına hazeriyeden mâadâ bir nesne verdikleri yok iken kaza-i mezbur ve kabile-i mezkurenin maden-i mezbura merbutiyeti tasrih olunmayarak inha-i mutlak ile sadr-ı a'zam tarafından tahsîl olunan tahrîrât-ı ser-rişte ile zikr olunan Sivas sancağından müretteb iane-i cihadiye akçesinden kaza ve kabile-i mezkureye hisse tarh ve tahmîl olunmakta olduğundan ve iki tarafa vermeğe ve ba-husus merbutiyetleri cihetiyle maden-i mezbur hizmetini te'diyeye bir veçhile kudret-yâb olmayarak bu keyfiyet bil-vücu perişanlıklarını ve maden-i mezburun ta'tilini müstevcip olacağından bahisle hallerine merhameten ve maden-i mezburu ta'tilden vikaye kaza ve kabile-i mezbure ahalişi Sivas tarafına hazeriyeden mâadâ bir nesne virmemeleri hususuna müsaade-i aliyyem erzân kılınması dergâh-ı muallam kapıcıbaşlarından Bozok Sancağı mütesellimi ve Akdağ mâden-i hümâyûn emini iftiharü'l-emacid-i ve'l-ekarim Süleyman dame-mecduhu tarafından bu def'a ba-arıza Der-saâdetime tahrir ve inha olunmaktan naşi kuyuda lede'l-müracaa Sivas Sancağı'ndan müretteb iane-i cihadiyeden kaza ve kabile-i mezkure ahalişeri hisselerine isabet eden akçenin i'tâsında tereddüt eyledikleri ve bu akçe sair kazalara tarh ve tahmîl olursa mucib-i öZR olacağı ba-ılam ve mahzar sekene-i kaim-makam-ı mûmâ-ileyh tarafından mukaddemce lede'l-inha iş bu iane-i cihadiyenin tertibinin bir akçesinin affi ve tenzili caiz olamayacağından ve her bir kazanın suret-i tahammülü ve tahsîli senin bileceğin şey olduğundan iane-i cihadiye akçesinin tamamen tahsîli ve irsali bâbında sene-i sabıka evasıt-ı Rama'zân'ında sana sadr-ı a'zam tarafından tahrîrât tasdir olunmuş ve zikr olunan Sivas sancağında senevi iki yüz bin kuruş iane-

i cihadiye tertib olunarak nısfı rûz-i kasımda ve nısf-ı diğeri rûz-i hazerde tevzî' ve tahsîl olunmak üzere emr-i âli-şanıım tasdir kılınmış ve zamanla redif-i mansurem hazinesine tediyye ve teslim olunmak üzere Sivas valisi sadr-ı sabık düstur-ı mükerrem ve muazzam müşîr-i müfahham ve nizâmü'l-alem vezirim Mehmet Reşit Paşa edâmallâhü te'âlâ iclalehünun sarrafı Tangıroğlu Artin'den ahz olunup hazine-i merkumede mahfuz olan bir kıta deyn temessükü mucibince güzerân iden ruz-i Kasım taksidi olan yüz bin kuruşun elli bin kuruşu sarraf-ı mersum tarafından bi't-teslim mâadâ elli bin kuruşu der-dest-i tahsîl bulunmuş ve Bozok Sancağı ile Akdağ Mâden-i Hümâyûn kazalarından müretteb seksen yedi bin kuruş iane-i cihadiyyenin dahi tekasid-i muharrerede tediyesine livâ-ı mezbur mütesellimi ve maden-i mezkur emini sabık Seyyid Said dame-mecduhunun sarrafı Misan zimmî taahhüd idüb rûz-i kasım taksidi olan kırk üç bin yedi yüz elli kuruşun yiğirmi bir bin sekiz yüz sekiz yüz yetmiş beş kuruşu mersum tarafından bi't-teslim maadası der-dest-i tahsîl olunarak elli bir senesinde vaki olıcak rûz-i hazer taksidi için dahi mütesellim-i mûmâ-ileyhin sarrafı Şemşioğlu Mikail tarafından taahhüt kılınmış idüğü Sivas Sancağ'ında vaki Kara Hisar-ı Behram Şah Kazası ve Tokat Voyvodalığı aklamından Ovalıpınar ve kura-i saire maktuu maden-i mezbura merbut ve mülhak olduğu redif-i mansurem zimmeti defterlerinden ve mevkufat kaleminden bade't-derkenar iktizası rical-i Devlet-i Aliyyemden Darbhane-i Amirem nazırı iftiharü'l-emacid-i ve'l-ekarim es-Seyyid Ali Rıza dame-mecduhudan lede'l-istilam Kara Hisar-ı Behram Şah kazası voyvodalık-ı mezbur merbutatından olan kura-i mezbure maden-i mezkurum bu taifeden olmak ve marüz-zikr Çepni kabilesi mukaddem ve muahhar inha ola ki vaki olan kaza-i mezbur dahilinde bulunmak mülasebesi ile Bozok sancağından müretteb olan iane-i cihadiyye ve matlubat-ı seniyemden ve hidemât-ı madenlerine isabet eden hisselerini merbut oldukları Bozok sancağında eda eylediklerinden sonra Sivas Sancağı tarafından ol-veçhile hisse ifraz ile kaza ve kabile-i mezbur ahalileri teaddi ve rencide olmamak bâbında sana hitâben başka ve ifade-i hali müşar mûmâ-ileyhe hitâben başka evamir-i şerifem ısdar ile tesviyesi menut-i re'y-i ali-şanıım idüğünü ilam eylediği bi'l-fi'l asakir-i mansurem hazinesi defterdarı iftiharü'l-ümera-i ve'l-ekabir es-Seyyid Abdurrahman Nafiz dame-ulüvvuhu tarafından ba-takrîr lede'l-arz mucibince tanzimi hususuna irâde-i aliyyem taalluk idüb ol-veçhile mütesellim ve emin-i mûmâ-ileyhe hitâben ifade-i hali müşar

diğer emr-i şerifim ısdar ve isra olunmuş olmakla ber-veçh-i muharrer amel ve harekete mübaderet eylemek fermânım olmağın sana dahi işbu emr-i âli-şanım ısdar ve irsal olmuşdur. İmdi vusûlünde keyfiyet-i irâde-i aliyyem mantûk-ı emr-i şerifimden ma'lûmun oldukta fermân olduğu ve balada beyan kılındığı veçhile Kara Hisar-ı Behram Şah kazası voyvodalığı mezbur Kara Hisar-ı Behram Şah kazası ve Tokat Voyvodalığı aklamından Ovalıpınar ve kura-i saire maktuu maden-i mezbura merbut ve mülhak olduğu merbutatından olan kura-i mezburemden maden-i mezkur merbutâtından olmak ve marüz-zikr Çepni kabilesi mukaddem ve muahhar vaki olan inhâlâra mebni kaza-i mezbur dahilinde olmak mülasebesi ile Bozok Sancağından müretteb iane-i cihadiye ve matlubat-ı seniyyemden ve hidemât-î meadinden isabet eden hisselerini merbut oldukları Bozok Sancağı'na eda eylediklerinden sonra Sivas Sancağı tarafından ol-veçhile hisse ifrazı ile kaza ve kabile-i mezbur ahailerinin teaddi ve rencide olmamaları hususuna ziyade itina ve dikkat eyleyesin ve sen ki nâib-i mûmâ-ileyhsin sen dahi mucib-i emr-i şerifle amel ve hareket ve hilafından hazer ve mücanebet eylemek bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmuşdur. Buyurdum ki, hükmi şerifimle vardıkta bu babta vech-i meşruh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerif-i celiliş-şanımın mazmun-ı münifi üzere amel olasız. Şöyle bilesiz. Alamet-i şerife itimat kılasız. Tahriren fi'l-yevmi't-tasi işrin şehir-i Muharremü'l-haram sene ihda ve hamsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi.19 Muharrem Sene 1251 [19 Muharrem 1251]

Be-makam-ı Kostantıniye el-mahrûse.

Belge [125-2] Fermân [Dağıstan Ümerâsından Mehmet Hana Maaş Bağlanması]

Dağıstan ümerâsından Mehmed Hanın şehri yedi yüz kuruşun tahsîli zeylinde sâdır olan emir suretidir.

Kıdvetün-nüvvabi'l-müteşerri'în Sivas naibi mevlânâ zide-ilmuhu ve kıdvetü'l-emâcid-i ve'l-ayân hâcegân-ı Divan-ı Hümâyûnumdan Sivas kaim-makamı Mustafa Şakir Bey zide-mecduhu tevki-i refi-i hümâyûn vasıl olıcak malum ola ki Sivas canibinde ikamet üzere olan Dağıstan ümerâsından Mehmed Han tarafından varid olan Arabiyyü'l-ibare bir kıt'a arizanın tercümesi mealinden han-ı mûmâ-ileyh ile biraderi Hanım Han'a bi'l-cümle taallukatlarını idare itmek üzere

şehriyye muayyen olan dört bin kuruş maaşlarının senevi olan kırk sekiz bin kuruşun kırk üç bin dört yüz kuruşu Sivas eyaleti ile Divriği Sancağı ref'-i menzil bedeliyesinden ve dört bin kuruş Arapkir'de Çemişgezek mukataası malından ve altı yüz kuruşu Tokat voyvodalığı malından tertip olunup mahiyye-i mezbure mah-be-mah Sivas muhassılları ma'rifeti ile han-ı mûmâ-ileyhümaya bade't-tediye kangı maldan virilür ise han-ı mûmâ-ileyhüma yedlerinden ol-veçhile makbuz-ı tahvilatı ahz ve tahvilat-ı mezkure muhassıl bulunanlar tarafından Der-sa'âdetime irsal kılınarak kaide-i miriyye üzere emval-i mezkureden îrâd ve tasarrufu icra kılınmak üzere emr-i âli-şanın ısdar ve tisyar olunmuş ise de han-ı mûmâ-ileyhüma mahiyye-i mezkurelerini tarih-i tahsisi olan kırk dokuz senesi Cemaziye'l-ahiresi guresinden işbu elli bir senesi Muharremü'l-haram'ı gayetine kadar olup ilerisini alamamış olduklarından bahisle ilerüsünün dahi tahsîli hususunu tahrir ve istida eyledikleri ecilden kuyuda lede'l-müracaa han-ı mûmâ-ileyhümanın kırk dokuz senesi Cemaziye'l-ahiresi guresinden işbu elli bir senesi Re'biü'l-evveli gayetine değin yiğirmi iki aylık müstahak oldukları maaşları seksen sekiz bin kuruşa balığ olarak hîn-i tahsîlinden bu ana kadar muhassıllar ma'rifeti ile bit-tahsil maaş-ı mezkura tediyesi lazım gelen emval ref'-i menzil bedeliyesinin kırk sekiz senesi taksit-i sanisi ile kırk dokuz senesinin taksit-i evveli ve sanisi ve elli senesi rûz-i hazerinin nukudatı ciheti ile elli bir senesi taksit-i evvelisinin altı bin sekiz yüz kuruş ve Arapkir ve Çemişgezek'in mukataasını kırk dokuz senesi Muharrem'inden elli bir senesine kadar üç senelik malı on iki bin kuruşuna tertibat-ı mezkureden bu ana kadar [...] ⁶⁹ tahsili hulul eden mebalığ doksan sekiz bin yüz kuruş senede olarak han-ı mûmâ-ileyhanın müstahak oldukları yiğirmi [...] ⁷⁰ // [Sayfa: 126] // maaş-ı mezkur kamilen ba'de'l-istifa Sivas muhassılları zimmetlerinde on bin sekiz yüz kurûş kusur kalmak lazım gelmiş idüğü ve meblağ-ı kusur-i mezbur han-ı mûmâ-ileyhumânın bundan sonra müstahak olıcakları maaşlarına verilmek îcâb edeceğı ve meretebat-ı mezkureden Tokat Voyvodalığı mukataasının tamamen malı muahharen mevkuf ve atıyye-i şahaneme tahsis kılınmış ve masârif-i mezkureye müretteb mebâliğden bir kuruş masârif-ı ahere sarf ve havale kılınmamak üzere bâ-hatt-ı hümayun-ı mülûkanem nizama rabt olunmuş idüğü kuyuddan mestebân olmakla bu suretde

⁶⁹ Silik olduğu için okunamadı

⁷⁰ Silik olduğu için okunamadı

emvâl-i mezkureden bu ana kadar bit-tahsil maaşlarına mahsuben han-ı mûmâ-ileyhaya virilen mebalîğ kangı maldan ve kangı taksit akçesindendir bi't-tasrih lazım gelen makbuz tahvilatının emvâl-i mezkureye mahsub olunmak üzere Der-saâdetime irsal ve tertibata vâfi ve ziyade iken han-ı mûmâ-ileyhanın işbu elli bir senesi Safer ve Re'biü'l-evveli mahiyelerinin adem-i tediyesi ne sebebe mebnidir ve tertib-i mezbur akçesi kimin zimmetinde kalmıştır. Bi't-tahkik tahsîl olunarak bu ana kadar müstahak olup verilemeyen ve bundan böyle müstahak olıcaıkları maaşlarının mah-be-mah tamamen tediyesi ve bunlar için dahi kezâlik makbuz senedatının ahz ve isrası için sen ki kaim- makam-ı mir-i mûmâ-ileyhsin sana hitâben emr-i şerifim ısdar ve voyvodalığı Tokat mukataası malından müretteb senevi altı yüz kuruş muahharen mevkûf ve atiyye-i şahanem masârifina tahsis kılınmış olduğuna ve bedel-i ref-i menzil malıyle Arapkir mukataası malı maaş-ı mezkure vâfi idüğüne binâen mezkur Tokat voyvodalığı malından tertib kaydı küşad olunarak icab iden mahallere ilm ü haberleri i'tâ'sı rey-i âli-şanıma menut mevaddan idüğü baş muhasebe ve mevkufattan der-kenâr ve ba-takrîr lede'l-arz mucibince emr-i şerifim ısdarı hususuna irâde-i aliyem taalluk idüb ol-veçhile voyvodalık mezkur malından tertib kaydı küşad olunarak icab iden mahallere ilm ü haberleri tahrir ve i'tâ' ittirilmiş olmakla ber-vech-i muharrer amel ve harekete mübaderet eylemek fermânım olmağın işbu emr-i âli-şanıma ısdar ve irsal olunmuştur. İmdi vusûlünde keyfiyet-i irâde-i aliyem mantûk-ı emr-i şerifimden ma'lûmun olduksa fermânım olduğu ve balada bast ü beyân kılındığı veçhile emvâl-i mezkureden bu âna kadar bi't-tahsil maaşlarına mahsuben han-ı mûmâ-ileyhaya virilen mebalîğ kangı maldan ve kangı taksit akçesinden bit-tasrih lazım gelen makbuz tahvilatının emval-i mezkureye mahsub olunmak üzere Der-saâdetime irsal ve tertibata vâfi ve ziyade iken han-ı mûmâ-ileyhanın işbu elli bir senesi Safer ve Re'biü'l-evveli mahiyyelerinin adem-i tediyesi ne sebebe mebnidir ve tertib-i mezbur akçesi kimin zimmetinde kalmıştır ma'rifetin ve ma'rifet-i şer'le bi't-tahkik tahsîl olunarak bu âna kadar müsatehak olup verilemeyen ve bundan böyle müstahak olacıkları maaşların mah-be-mah tamamen tediyeye ve i'tâ' ve bunlar için dahi kezâlik makbuz senedatının ahz ve isra' olunması hususuna ziyade itina ve dikkat eyleyesin ve sen ki naib-i mûmâ-ileyhsin sen dahi mucib-i emr-i şerifimle amel ve harekete kemaliyle itina ve dikkat ve hilafî günâ hareket ile mesul olmaktan hazer ve mücanebet eylemek

bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki, hükm-i şerifimle vardıkta bu babta vech-i meşruh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerif-i celilü's-şân-ı vacibü'l-ittiba ve lazımu'l-imtisalimin mazmun-ı münifi birle amil olasız şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılasız. Tahriren fi'l-yevmi'l-hamis şehri Cemaziye'l-evvelî sene ihda ve hamsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi. 5 Cemaziye'l-evvel Sene 1251 [5 Cemaziye'l-evvel 1251]

Kad vasale ileynâ. Fi 29 C. Sene 252.

Be-makam-ı Kostantınıye el-mahrûse.

Belge [126-1] Fermân [Güherçile ile ilgili]

Güherçile hususuna dair sâdır olan emr-i âlî kayıdır.

Düstûr-ı mükerrerem ve muazzam müşîr-i müfahham ve muhterem nizâmü'l-âlem müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmim-i mehami'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'ib mümehhid-i bünyânî'd-devlet-i ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânî's-saâdeti ve'l-iclâl el-mahfûfu bi-sünûf-i avâtıfı'l-melikü'l-a'lâ hâlâ Sivas valisi sadr-ı esbak vezirim Reşid Mehmed Paşa edâmallâhü teâlâ iclalehu ve kıdvetün-nüvvabi'l-müteşerri'in İlbeylü naibi mevlânâ zide ve mefâhirü'l-emasil-i ve'l-akran ve vücûh-ı ahâlî ve işerleri zide- kadruhüm tevki-i refi-i hümâyûn vasıl olıcak malum ola ki, Baruthane-i Amiremin Anadolu ve Rumeli caniblerinden müretteb olan güherçile vaktiyle Baruthane-i Amirelerime teslim olunmayarak bir seneden diğer seneye külliyele bekayası kalmakta olup bu cihetle müterâkim olan bakayasının dörder kuruştan icap iden bahası tazmin ittirilmek meşrut isede Baruthane-i Amirelerimde senevi imal olunacak dokuz bin kantar barutun irâs-ı kesr ve nâkiseden himayesi mürettebi olan güherçilenin aynen ve tamamen husulüne merbut ve münhasır olmaktan nâşî iki yüz elli senesinden itibaren ba'd-ezin her bir mahallin güherçile tertibinden ne miktar bekayası zuhur ider ise senesi içinde aynen ve kâmilten tediyeye olunmak üzere muhassıl ve mütesellim ve voyvodalarının Der-sa'âdetimde bulunan müdür ve umur sarâflarına taahhüt ittirilerek senesi hitamına kadar mahallinde bir vâkıyye güherçile girüye kalmaması ve akdemce mahallerine gönderilen numune veçhile imal ve isbâline ihtimâm kılınmak için zikr olunan güherçile ile kazalar güherçilesi esnafından birer nefer usta ve muhassıl ve mütesellim ve voyvoda

bulunanlar caniblerinden birer mutemed adem me'mur ve ta'yîn ile barut-hane-i amireme tavsîl olunub vezn-i kantâr olunmaksızın me'muran-ı merkuman muvacehesinde Baruthane-i Amirelerim müdürü bulunanlar ile barutçubaşılar hazır oldukları halde numune tutularak cari olan şurutu mucibince beher yüz kıyyede mu'tâdeden ziyade kesr kalır zuhur idüb kesr-i mezkur cüziyyatından bulunur ise aynen tahsîl itdirilmek şartıyla kabul olunub eğer zuhur iden kesri külliyyattan olur ise hatap ve masârif-i saireden dolayı Baruthane-i Amirelerim hazinesine raci olacağından o makule kesir zuhurunda güherçile adem-i kabul ile girüye red olunmak üzere nizama rabt ve tevsik olunması ve Sivas sancağında ka'in İlbeylü kazasından senevi mürettep olan iki bin beş yüz vâkıyye güherçilenin celb ve tahsîlinde usret ve su'ûbet olduğundan tertib-i mezkurun bedele kat'ı her veçhile suhuleti mucib olacağına vesaye-i şahanemde Baruthane-i Amirelerimde senevi imal olunacak dokuz bin kantar barutun müretteb olan güherçilesi sene-be-sene tamamen ve kamilen vürûd ettikçe miktar-ı kifayede olup el-yevm Baruthane-i Amirelerimde külliyetlü güherçile mevcut olduğundan mürettebat-ı mezkure fazlasının celbi beyhude ve i'tâsı lazım gelen fiat-ı miriyesinin Baruthane-i Amirelerim hazinesinden i'tâsı bila-mucib masârif-i zaide olacağına binaen hem hazine-i merkumeye ve hem mürettebat-ı mezkure bakiyesinin sürat-i imal ve irsaline medâr-ı kuvvet ve menfaat olmak üzere tertib-i mezkurun beher kıyyesi dörder kuruş bedele kat' olunarak lazım gelen bahası iki yüz elli senesine mahsuben def'aten ve sinîn-i atiyede Mart ve Haziran iptidalarında taksid-i livâ-yı mezbur müte'ahhidi bulunanlar sarrafi tarafından tahsîl kılınarak mahallinde sancakça ödeştirilüb vakt ü zamanı ile irsaline gayret kılınması bâbında sen ki vali-i müşârün-ileyhsin, sana hitâben emr-i şerif ısdarı hususunu rical-i Devlet-i Aliyyemden hâlâ mühimmat-ı harbiyem nazırı iftiharü'l-emacid-i ve'l-ekarim Seyyid Mehmet Emin dame-mecduhü ba-takrîr ifade ve ifham etmekten naşi keyfiyet rikab-ı hümâyûn-ı mülukâne ledel-arz mucebince tanzimi hususuna irade-i seniyye-i şahânem ta'alluk idüb ol-babda hatt-ı hümayun-ı şevket-makrûn-ı tâc-dârânem şeref-rîz-i sudur olarak ol-veçhile kaza-i mezbureden müretteb mezkurü'l-miktar vâkıyye güherçilenin sene-i merkumeye mahsuben beher vâkıyyesi dörder kuruştan icab iden bahası sarrafin tarafından def'aten tahsil ittirilmiş olmakla ilam-ı hali mübeyyin sana hitâben işbu emr-i âli-şanım dahi ıstar ve tesyar olunmuştur. İmdi keyfiyet-i irade-i seniye-i şahanem mantûk-ı emr-i

münifimden ma'lûmun oldukta mucib ve muktezâ-yı emr-i şerifime //**[Sayfa:127]** // imtisâl ve mütâbaat birle sâlifü'z-zikr tahsîl olunan güherçile bedellerinin mahallinde inzimam-ı rey ve ma'rifetin ve ma'rifet-i şer' ve cümle ittifakı ile sancakça ödeştirilerek sarrafın tarafına irsal ve ba'd-ezin dahi ol-veçhile bi't-tanzim evkât-ı mezbure duhullerinde mukâssatan tahsîl ile isbâl kılınması hususuna sarf-ı küll-i miknet eylesin ve siz ki, nâib ve vücûh-ı ahâlî muma-ileyhim ve sairlerisiz. Siz dahi mucib-i emr-i şerifimle amel ve hareket ve hilafından hazer ve mücanebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şânım sadır olmuştur. Buyurdum ki, hükm-i şerifimle vardıkta bu babta vech-i meşruh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerif-i celîlü'ş-şân-ı vacibü'l-ittiba ve lazımu'l-imtisalimin mazmun-ı münifi birle amil olasız. Şöyle bilesiz. Alamet-i şerife itimat kılasız. Tahriren fi'l-yevmi's-sani işrin şehri Cemaziye'l-evvelî sene ihdâ ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf.

Fi. Cemaziye'l-evvel 12 Sene 1251 [12 Cemaziye'l-evvel 1251]

Kad vasale ileynâ. Fi gurre-i Z. Sene 251. Kostantınıye el-mahrûse.

Belge [127-1] Nefer Sayıları

Mirza Ağa hanesinde olan neferâtların beyan-ı şud.

Merkumun oğlu Süleyman ferd 1

Birader-zâdesi Selim ferd 1

Mirza Ağa'nın ıyâli Sako Hanım ferd 1

Diger ıyâli Aişe kadın ferd 1

Kızı Kudret ferd 1

Hizmetkârı fert 3 fert 9

Hüseyin Bey'in hânesinde mevcut olan neferâtların beyanı

Behram Bey'in oğlu Sait Bey fert 1

Kızı Lale kadın ferd 1

Iyâli Nuri Kadın ferd 1

Telli Bey'in Kızı Fatıma Kadın ferd 1

Iyâli Sevda Kadın ferd 1

Malik Bey ferd 1

Kızı Mâile Kadın fert 1

Iyâli Şefika Kadın ferd 1

Halil Bey ferd 1

Selim Bey ferd 1

Hizmetkar Alo ferd 1 Haso ferd 1 Maho ferd 1 Hamo ferd 1 Hallo ferd 1

Nefer ferd 15

Timur Bey'in hanesinde mevcut olan neferâtların beyanı

Merkumun oğlu Eyyup Bey fert 1

Diğer oğlu Sancar Bey ferd 1

Diğer oğlu Lobut Bey ferd 1

Şerif Bey'in oğlu Zülfikâr Bey 1

Eyyup Bey'in oğlu Abdi Bey ferd 1

Diğer oğlu Hurşit Bey ferd 1

Timur Beyin ıyâli Vesili kadın fert 1

Diğer ıyâli Gülnaz kadın ferd 1

Eyyup Bey'in ıyâli Safiye kadın ferd 1

Şerif Bey'in ıyâli Adile kadın ferd 1

Timur Bey'in Gulamları Mahmut ferd 1 Kernif ferd 1

Hizmetkarları Mustafa ferd 1 Alo ferd 1 Fettah ferd 1 Mehmnet ferd 1 Hasso
ferd 1 Hâlâikı Hemik ferd 1

Yekun Nefer 19

Recep Bey'in hanesinde mevcut olan neferât beyanı şud:

Recep Bey'in oğlu Selim Bey ferd 1

Diger oğlu Sait Bey fert 1

Diger oğlu Şeyh Bey fert 1

Diger oğlu Baba Bey fert 1

Diger oğlu Yusuf Bey fert 1

Kerimesi Şevki Hanım fert 1

Diğer Kerimesi Hâce Hânım fert 1

Timur Bey'in ıyâli Zeyneb Hanım ferd 1

Selim Bey'in ıyâli Güllü Hanım ferd 1

Kerimesi Emine Hanım ferd 1

Oğlu Ahmet Bey ferd 1

Esat Bey'in oğlu Bekir Efendi 1

Iyâli Safiye Hanım ferd 1
Bedirhan Bey'in oğlu Faris Bey ferd 1
Diğer oğlu Tahir Bey ferd 1
Diğer oğlu Tayfur Bey
Diğer oğlu İsmail Bey ferd 1
Diğer oğlu Mustafa Bey ferd 1
Şerif Bey'in kızı Cevher Kadın ferd 1
Diğer Kızı Dürri Hanım ferd 1
Bedir Hanım İyâli Nesli hanım
Behram Bey'in oğlu Haydar Bey ferd 1
Kızı Maviye Hanım ferd 1
İyâli Aside Hanım ferd 1
Recep Bey'in Cariyesi Gülbeste Hanım
Halâyıklar ferd 5
Refikan hizmetkarları ferd 4
Hizmetkarları
Mahmud ferd 1 Veli ferd 1 Maksut ferd 1 Abdi ferd 1 Mehmet ferd 1 İbrahim
ferd 1 Maho ferd 1 Mustafa ferd1

Cem'an Neferât:

85

-01 Mezkur Esat Bey'in oğlu Bekir Bey fevt.

84

Belge[127-2] Kaime Sureti [Tahrir Defteri ile İlgili]

Devletlü Reşit Mehmed Paşa efendimizin Sivas eyaleti kaim-makamı atûfetlü Şakir Bey Efendiye vürûd eden memhûr kaimeleri.

İzzetlü rif'atlı bey;

Zırki Beyleri'nin ve haremlerinin kâffe-i emvâl ve eşyâ ve nukud ve sair ma'rifet-i şer'le tahrir defteri tarafımıza tesyir olunduğu ve Der-sa'âdete ne vechle izam olunması lazım geleceği istizân ve Sivas'a gelmiş olan Mehmed Ali Bey'in Bağdat'a me'mûriyetine ve yolların nasıl olduğu ifadâtına dair varid olan tahrîrât-ı

şerife kezâlik malları malum-ı meccanimiz ve defter-i mezbur dahi gelüb manzûrumuz olarak Der-saâdete takdim ve iktizası terkim olunmuştur. Ma'lûmnuz olduğu veçhile bunların Der-saâdete sürat-i izamı iktiza-yı irâde-i seniyyeden bulunmak ve bu taraftan gönderilen mihmân-dârımız şimdiye kadar ol-canibe varmış olmak hasebiyle merkumun tahrir olunan kâffe-i emvâl ve eşyâlarının yine kendilerine teslim ve mihmandar-ı merkuma terfikan heman ihraç ve izam ve yanlarına miktar-ı vâfi cebelü dahi koşup savb-ı me'mûrelerine tesvika ihtimâm eylemeleri ve şu kadar ki mihmandar-ı merkumun yedinde bulunmak üzere bu tarafa gönderilen defterin bir aynını dahi çıkarttırılıb bi'l-imza mihmandar-ı merkuma i'tâ' itmeleri matlub idüğü mîr-alây-ı mir-i mûmâ-ileyh Mehmed Ali Bey'in ne veçhile hareket eyleyeceği kendüsüne olarak melfufen gönderilen şukkamızda beyan olunmakla mütalaasından ma'lûmunuz olacağı beyanı ile şukka sureti terkimine ibtidar kılındı.

Fi. 20 Recep Sene 51. [20 Recep 51]

Kad vasale ileynâ Fi 23 B. Sene 251.

Belge[128-1] Buyruldu [Tahrirlerin Yazımı İşleri ile İgili]

Kıdvetü'l-emacid-i ve'l-a'yân hâcegân-ı Divan-ı Hümâyûndan Sivas eyaleti kaim-makamı izzetlü Şakir Bey zide-mecduhu ve şeri'at-meâb naibi faziletlü efendi zide-fazluhu inha olunur ki sen ki kaim-makam-ı mûmâ-ileyhsin, mukaddemce Sivas'a gönderilmiş olan Zırki Beylerinin irade buyurulacak mahalde iskanlarıyla saye-i merhamet vaye-i hazret-i padişahîde teraffuh ve asâyişleri kaziyesinin icrası zımında vilayetlerinde olan arâzi ve a'kar ve emval-i sairelerinin evvel-emirde sebt-i defter olunması irâde-i seniyyeden ise de mezkur beylerin ıyâl ü evladları kable'z-zuhûr-ı irade Diyarbekir'den çıkub bu tarafa gelmiş ve Sivas'a i'zâm olunmuş bulduklarına ve mezkur beyler ise öteden berü servet ü samân ile meşhur olduklarına binaen kendilerinden kati külli nukud ve mücevherât ve eşyâ-i nefise ve nefise mamul ve mazmun olup ber mukteza-yı irâde-i seniyye vilayetlerinde olan emlâk ve arazilerin tahriri tarafımızdan ve Diyarbekr mütesellimi izzetlü Emin Ağa'ya ihale olunmuş ve yanlarında mevcut kâffe-i eşyâ ve emtia ve nukud ve mücevherât ve sairesinin tahriri zımında dahi bu taraftan kâr-güzâr adem ta'yîni lazım gelmiş isede siz dahi mecrimiz olan müntehab ademlerimizden olduğunuzdan

gayri istikametle muttasıf bende-gân-ı saltanat-ı seniyyeden bulunduğınızdan bu hususun uhdenize ihalesi tensib olunmakla Sivas'ta olan Zirki Beylerinin ve Sivas'a varmak üzere esnâ-yı râhda bulunan ıyâl ü evlad ve ihtiyarlarının yanlarında mevcut nukud ve altun ile zî-kiyem ü hasıs her ne miktar malları var ise bir hilalü girüye kalmayacak veçhile cümlesini ma'rifetiniz ve ma'rifet-i şer' ve sair sıdk ü istikameti bedidâr olan vücûhdan icab edenlerin ma'rifetleriyle nukud ve mücevherât ve zikıymet emtia' ve eşyâ başka ve nisvana mahsus ise ve eşyâ-ı hasise başka gösterilerek cümlesi kayd-ı defter olunduktan sonra mârû'z-zikr nukud ve mücevherât ve zikıymet eşyâ ve emtianın memhûren muhafaza olunması ve eşyâ-yı hasise ile nisvana müteallik olan elbise ve tiryâk misillû şeylerin dahi zuhur-i iradeye değin kendilerine verilerek mûmzâ defterini tertib ve serian bu tarafa tesrib ile bundan sonra zuhur edecek irademize muntazır olmanız ve bunların emval ü eşyâlarının tahrir olunması yedlerinden alınacak dimek olmayub mahzâ kendülerinin mahall-i iskânlarında refâh üzere ta'ayyüşlerine medâr olmak üzere itlâf ve izadan vikaye için olunduğunu ve bu suret haklarında mücerret merhamet idüğünü kendilerine tefhim ve ifade eylemeniz ve senki, naib-i mûmâ-ileyhsin, sen dahi iktidam-ı tam eylemeniz bâbında divan-ı eyalet-i Sivas ve Diyarbekr ve Rakka ve Elviye-i Muş ve Çorum ve Amasya ve Divriği ve emanet-i Ma'âdin-i Hümâyûndan işbu buyruldu tahrir ve ile tesbir olunmuşdur. Bi-mennih-i te'âlâ vardıkda ber-mucib-i buyruldu amel ve hareket ve hilafından mübâadât eyleyesiz deyu.

Fi 28 C. Sene 251. [28 Cemaziye'l-ahir 1251]

Kad vasale ileynâ. Fi 17 Z. Sene 251.

Belge [128-2] Fermân [Karabet Nâm Rahib'in Görevden Azli ile İlgili]

Manastır karabaşının emr-i âli suretidir.

İstanbul ve tevâbi'-i Ermeniyânı patriki İsteban nâm râhibin Divan-ı Hümâyûnuma takdim eylediği bir kıt'a memhûr arz-ı hâli mefhumunda patrikliğine dahil berât-ı âli-şân zapt oluna gelen murahhaslıklardan Sivas ve tevâbi' Ermeni hassalığı Karabet nâm Rahibin üzerinde iken bu def'a hasbe'l-icâb azl olunub ol-vechile yeri hali kalmakla yerine bir aher murahhasa nasb ve ta'yîni lazım gelmeğın yine karabaşlarından işbu darende-i berât-ı hümâyûn kıdvetü'l-muhtarü'l-millet-i mesihiyye Bartoğmiyus nâm râhip hizmet-i avakibetü bi'l-hayr her veçhile mehel ve

müstehak ve umur-ı murahhasalığı idare ve rüyete muktedir olduğunu bildirmekle piş-keş-i mirîsin an-nakd teslim-i hazine-i âmirem eylemek şartı ile murahhasalık-ı mezbur rahib-i mersume tevcih ve yedine şurut-ı kadimesi derci ile bir kıtâ' berât-ı âli-şanım verilmek bâbında istida-yı inâyet eylediği ecilden hazine-i âmiremde mahfûz piskopos mukataası defterlerine nazar olundukta vilayet-i Sivas ve Manastır-ı Surub Kifork der-karye-i Devekse ve Anatat der-nezd-i Sivas ve tevabi-i Ermeni murahhasalığı iki bin beş yüz akçe miri pişkeş ile mersum Karabet Rahibin üzerinde olduğu der-kenar olmakla sâdır olan fermân-ı âlî-şanım mucebince adet-i pişkeş olan meblağ-ı mezbur iki bin beş yüz akçenin üzerine bir misli dahi zam ile ma'-zam beş bin akçe pişkeş-i mirîsin ber-vech-i nakd teslim-i hazine-i âmirem eylediğine suret-i ruz-namçe-i hümâyûnum virilmeğinin bin iki yüz elli bir senesi Cemaziye'l-evveli'nin on altıncı gününden bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki mesfur Bartoğmiyus nâm rahip hizmet-i avakib-i bi'l-hayr varub ref' olunan mersum yerine vilayet-i Sivas ve Manastır-ı Surub Kifork der-karye-i Devekse ve Anatat der-nezd-i Sivas ve tevabi-i Ermeni murahhasası olub kadîmden murahhasalığına tabi yerlerde taife-i Ermeniyanın ulu ve kişisi mesfûru üzerlerine murahhas bilüb ayinlerine müteallik umurlarında doğru sözünden tecvîz eylemiyeler ve murahhasalığına tabi yerlerde azl ve nasba müstahak olan papasları rahib-i mesfur ayinleri üzere azl ve yerlerin gayri papasa virdikte hilaf-ı mutad-ı kadim müdahale olunmayub ve rahib-i mesfurun marifet ve izni yok iken bazı kurâ papasları ayinlerine muhalif nikah caiz olmayan kefereye nikah eylemeyüb ve bir zimmîye avret erinden kaçsa ve yahut bir zimmî avret boşamalu veyahut almalu olsa aralarına rahib-i mesfur vekillerinden gayri kimesne girmeye ve karışmaya ve akt-i nikah ve fesh-i nikah ve münazaan-fih olan iki zimmî miyanelerinde rıza ile ıslah ve iktiza idüb ayinleri üzere kiliselerinde yemin virdikte hilaf-ı mutad-ı kadim ehl-i örf tâifesi taraflarından müdahale ve tecrim ve takdim eylemeyüb ve murahhasalığına tabi yerlerde bila-varis mürd olan karabaşların ve papasların ve mâreyet tabir olunur keşişe avretlerin mutad-ı kadim üzere patrike ait metrukatların murahhasa-i mesfur patrik tarafından mir için ahz ve kabz eyledikte hilaf-ı mutad-ı kadim beytü'l-mâl ve kassâm ademleri ve sair ehl-i örf taraflarından muhalefet olunmayub ve mürd olan Ermeni karabaşları ve marayet tabir olunur keşiş avretlerin ve sair Ermeni zimmîlerin kendi ayin-i atılları üzere kiliseleri fukarasına ve patrike ve murahhasaya her ne vasiyet ederse makbul olup Ermeni

şahitler ile şer' ile istima oluna ve Ermeni ruhbanlarından bazıları kilise ve manastırları yoğiken mahalle-be-mahalle gezip fesada bais olanları rahib-i mersum ma'rifet-i ile te'dib ve men olunup ve kadimden kendi ayinleri üzere kiliselerine müteallik bağ ve bahçe ve çiftlik ve değirmen ve ayazmalarına ve tarla ve manastırlarına ve sair bunun emsâli kiliseye vakf olan eşyâ ve davarlarına bundan evvel murahhasa olanlar ne vechle zabt ve tasarruf idegelmişler ise mesfur Bartoğmiyus nâm rahip dahi ol-vechile patrik-i mersum tarafından virilen memhûrlu mektup mucebince zabt ve tasarruf eyleyüb taraf-ı aherden hiç ferd mani ve müzahim olmayub dahl ü taarruz kılmayalar. Şöyle bileler. Alamet-i şerife itimat kılalar.Tahriren fi'l-yevmi'l-hadi işrin min-şehr-i Cemaziye'l-evvelî sene ihda ve hamsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi. 11 Cemaziye'l-evvel Sene 1251 [11 Cemaziye'l-evvel 1251]

Kostantıniye el-mahrûse (M.)

Belge [128-3] Menzil Hücçeti [Kürt Mustafa Ağa'nın Menzil Hücçeti]

Kürt Mustafa Ağanın işтира eylediği menzil hücçeti suretidir.

Medine-i Sivas'ta vaki Zilkar Mahallesi sakinelerinden Tavşanoğlu kerimesi Nasiye binti Hüseyin ve anası Şerife binti Ahmet nâm hâtûn taraflarından vekil olub vekaleti Belikırık-zâde Dervîş Mehmed bin Mehmed ve mahalle-i merkurum imamı es-Seyyid Mehmed Efendi şehâdetleriyle sabitü'l-vekale Gülûd ağası Ömer Ağa bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerif-i enver ve mahfel-i din-i münif-i ezherde iş bu baisü'l-kitâb Kürt Mustafa Ağa bin Ebubekir nâm kimesne tarafından tasdike vekili Veled Bey Mahallesi İmamı İbrahim Efendi bin Mehmed nâm kimesne mahzarında bil-vekale ikrar-ı tam ve takrîr-i kelâm idüb akd-i atiü'z-zikrin suduruna değin müvekkilelerim mezburetanların yedlerinde mülk mevrusları olub mahalle-i Veled Beğ Mahallesi'nde vaki etraf-ı erbaadan bir haddi Çanakçılı Fatıma Hâtûn ve Deli Süleyman ve Erzurumlu Fatıma Hâtûn mülkleri ve mescid-i şerif ve vakıf dam ve tarîk-i âmm ile mahdut bir bab kış evi ve bir bab harem odası ve bir mikdar aralık ve bir bab fevkani oda ve bir mikdar havlu ve derun-i havluda nısf sakiy çeşmeyi müştemil menzillerini bi-cemi'ü't-tevabi ve'l-levâhik tarafeynden icab ve kabulü havi şurut-ı müfsideden âri bey'-i bât-ı sahih-i şeri' ile müşteri-i merkurum Mustafa Ağa'ya üç bin beş yüz kuruşa bey'-i bât-ı sahih-i şeri' ile bey' ve teslim ve temlik

eyleyüb ol-dahi ber-minval-i muharrer iştırâ ve tesellüm ve temellük ve kabz-ı kabullerinden sonra semeni olan meblağ-ı mezbur üç bin beş yüz kuruşu müşteri-i merkum Mustafa Ağa yedinden tamamen ve kamilen ahz ü kabz eyledim. Fi ma-bad sâlifü'z-zikr menzil-i mahdud-ı mezkurde müvekkilelerim mezburelerin asla ve kata' alâka ve medhallerimiz kalmayub müştemilâtıyla müşteri-i merkum Mustafa Ağa'nın mülk müşterası ve hakk-ı sarihi olmuştur. Keyfe-mâ-yeşâ ve haysü ma-yühtâr mutasarrıf olsun didi didiklerinde vekil-i merkum İbrahim Efendi dahi cemi kelimât-ı meşruhasın vechen tasdik ve şifahen kabul itmeğin ma-hüvel-vaki bit-taleb ketb ü i'tâ' olundu. Hurre fi'l-yevmi'l-hamis aşer min-şehr-i Recebü'l-ferd sene ihda ve hamsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi.5 Receb Sene 1251 [5 Receb 1251]

Arife-zâde Abidin Efendi

Ve biraderi Halid Efendi

Belikırık-zâde Derviş Mehmed Ağa

Ve Deli Süleyman ve Mahalle Muhtarı Topçu Ömer Ağa

Ve gayrihüm mine'l-huzzâr.

Belge [129-1] Buyruldu [Nakliye İçin Araba Te'mini ile İlgili]

Asakir-i Mansure-i Muhammediye ser-askeri devletlû merhametlû Mehmed Hüsrev Paşa hazretleri'nin buyrulduşudur.

Şeri'at-şiar Samsun iskelesinden Sivas'a varınca yol üzerinde vaki kazaların kuzât ve nüvvâbı faziletlü efendiler zide-fazluhüm ve mefâhirü'l-emâsil-i ve'l-akrân mütesellimin ve voyvodagân ve ayân ve bi'l-cümle işerleri zide-kadruhüm inha olunur ki, dairemiz agavatından ve gulamlarımızdan makramacıbaşı darende-i buyurıldı Hurşit Ağa bu defa piyâde ve süvari Asakir-i Mansure-i Muhammediyenin mühimmat ve elbiselerini Sivas canibine götüreceğ olmağla imdi ağa-yı merkum her kangınızın kaza ve nevahisine vasıl olur ise birer gece beytutet ile merasim-i mihman-nüvazinin icrası ile ehmal ve eşkallerinin Sivas canibine nakli için iktiza iden araba ve hayvanatların i'tâ'sı ile mahall-i mezkure i'zamına dikkat ve mübaderet eylemeniz bâbında bi'l-istiklal divan-ı seraskeri asakir-i mansure ve muhafızlık astane-i saaâdet-aşiyânedan işbu buyruldu tahrir ve ağa-yı merkum

yedine i'tâ ba's ve tesyar kılınmıştır. Bi-mennihi te'âlâ vusûlünde ber-muceb-i buyruldu amel ve hareket ve hilafından hazer ve mücânebet eyleyesiz deyu.

Fi 2 C. Sene 251. [2 Cemaziye'l-ahir 251]

Kad vasale ileynâ. Fi 23 B. Sene 251.

Belge [129-2] Buyruldu [Halit Paşa Livası için Asker Te'mini]

Devletlü, merhametlü Reşid Mehmet Paşa Efendimiz Hazretleri'nden vürûd iden iki kıta' buyruldu kaydıdır.

Kıdvetü'l-emacid-i ve'l-ayân hâcegân-ı Divan-ı Hümâyûndan Sivas eyaleti kaim-makamı izzetlü bey zide-mecdühu ve şerâyi'-şiar Sivas Sancağı'nın hâvî olduğu kazaların naibleri efendiler zide-fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil-i ve'l-akran ayân voyvodagân ve vücûh-ı memleket ve bil-cümle işerleri zide-kadruhüm inha olunur ki Sivas'da kışla-nişîn olan sa'âdetlü Halid Paşa livâsının noksanları istikmâl kılınmak mukteza-yı irade-i seniyyeden bulunduğuna ve Sivas ile merbut bulunan kazaların kâffe-i vucuh ve ahalilerinin taraf-ı Devlet-i Aliyyeye sadakat ve ubudiyetleri ber-kemal olduğu ecilden paşa-yı mûmâ-ileyh livâsı için mukaddemce tertib kılınmış olan beş yüz neferden iki yüz elli nefer tedarik ve i'tâ' eylemesini ahali-i merkume tenbih itmiş oldukları sen ki, kaim-makam-ı mumâ-ileyhsin, bu defa' tarafınızdan varid olan tahrîrât me'alinden müstebân olduğuna binâ'en tensîb-i ahâlî üzere iki yüz elli nefer ita eylemeleri hususu tarafımızdan dahi istihsan kılınmış ve ahali-i merkumenin bugüne dahi ibraz etmiş oldukları sadakat ve istikametleri mucib-i kemal-i mahzûziyetimiz olmuş olmağla imdi siz ki muhatıbun-ı mûmâ-ileyhimsiz, keyfiyet ma'lûmunuz oldukta vusul-i buyuruldumuzda mâru'l-beyan münasip görülmüş olan iki yüz elli neferi nefsi-i Sivas ve havi olduğu kaza ve nevahisinden ma'rifet-i şer' ve cümle ittifak ve ma'rifetiyle güzide ve nâmü'l-aziyâ askerim ki yarar olmak üzere tertib ve tedarik birle paşa-yı mumâ-ileyhin mir-alayı izzetlü Bekir Bey tarafına tesbil ve tevsile heman beş on gün zarfında tekmilen teslime bi'l-ittifak ikdâm ve bezl-i mukadderat eylemeniz bâbında divan-ı eyalet-i Sivas ve Rakka ve Diyarbekr ve elviye-i Muş ve Çorum ve Amasya ve Divriği ve emanet-i Maadin-i Hümâyûn ve arâm-gâh-ı Harputdan işbu buyruldu tahrir ve ıstar ve ile irsal ve tesyar kılınmıştır. Bi-mennihi te'âlâ vusûlünde gerektir ki ber-muceb-i buyruldu amel ve hareket ve hilafından gayetü'l-gaye hazer ve mücânebet eyleyesiz deyu.

Fi 25 Receb Sene 251. [25 Receb 251]

Belge [129-3] Buyruldu [Redif-i Mansure Hakkında]

Sivas eyaleti kaim-makamı ve Amasya ve Çorum ve Divriği sancakları mütesellimleri izzetlü beğler ve efendi ve nâibleri faziletlü efendiler ve redif-i mansure binbaşları inha olunur ki, Rabbimiz teâla hazretleri veli-ni'metimiz veli-ni'met-i âlem ve âlem-yan olan şevketlü kerametlü padişahımız efendimiz hazretlerine bağışlayub gün-be- gün teksir ve süvar-i nizam ve intizamların esas-gir buyursun. Redif-i mansurenin icadı müderred dinîmiz düşmanlarıyla gaza ve cihat itmek niyet-i hayriyesinden ibaret idüğü cihetle bu def'a redif-i mansure taburları neferatını reyü'l-ayn müşahede ve hîn-i iktizada işe yarayub yaramayacaklarını anlayub iktizasına bakmak ve ta'lîm ü taallümlerini dahi layıkı ile görmek için asakir-i mansure ferîklerinden saâdetlü Sadullah Paşa oğlumuz ta'yîn ve irsal kılınmış olduğu ma'lûmunuz oldukta işbu redif-i mansure hakkında paşa-yı mûmâ-ileyh her ne söyler ve ne vechle re'y ve tedbireyler ise öylece harekete mübaderet ve hilafından hazer ve mücanebet eylemeniz bâbında divan-ı eyalet-i Sivas ve Rakka ve Diyarbekr ve elviye-i Muş ve Amasya ve Çorum ve Divriği ve emanet-i Maâdin-i Hümayûn ve arâm-gâh-ı Harput'tan işbu buyruldu ıstar ve tesyar olunmuşdur. Bi-mennihi te'âlâ vusulünde gerektir ki, ber-muceb-i buyuruldu amel ve hareket ve hilafından hazer ve mücanebet eyleyesiz deyu.

Fi 11 Receb Sene 251. [11 Receb 1251]

Kad vasale ileynâ. Fi selh-i B. Sene 251.

Belge [129-4] Mülk Satışı [Küpoğlu Karabet ve Karındaşı Ohan'ın Mülk Satışı]

Küpoğlu Karabet ve karındaşı Ohan'ın işтира eyledikleri menzil hücceti kaydıdır.

Medine-i Sivas'ta Örtülü Pınar Mahallesi mütemekkinelerinden Birayûm binti Agop nâm Nasrâniyye bi'l-asale ve kızı Milak binti Mesebe nâm Nasrâniyye tarafından dahi atiyüz-zikr bey'i takrir ve i'tâ'-ı hüccete vekil olub vekaleti Dellâl Hasan bin Abdullah ve Karabet veled-i Agob nâm zimmîler şehâdetleri ile sabitü'l-ve kale mersume Milak'ın zevci Bezzaz Manas veled-i Karabet nâm zimmî dahi bi'l-

vekale meclis-i şer'î şerif-i enver ve mahfel-i din-i münif-i ezherde işbu bâisü's-sifir Agop oğlu Karabet ve karındaşı Ohan veledan-ı Avanis muvâcehelerinde her birleri bi'l-asale ve bi'l-vekale ikrar-ı tam ve takrîr-i kelâm idüb akd-i âtiü'z-zikrin suduruna deĝin benim ve müvekkile-i mesfurenin yedlerimizde mülk mevruslarımız olub mahalle-i merkumede kain etraf-ı erba'ası bir haddi Memicik oğlu Artin ve bir haddi Karagöz oğlu Agop ve bir haddi İstefan mülkleri ve tarîk-i âmm ile mahdud ve bir bâb kış evi ve bir bâb fırın damı ve bir bâb yaz evi ve bir miktar avluyu müştemil mülk menzilimizi evvelen etrâf-ı erba'asından birer zirainı mersumân Karabet ve karındaşı Ohan zimmîlere hibe-i sahiha-i şer'îye ile hibe ve teslim ve temlik eyleyüb anlar dahi intihab ve kabul eylediklerinden sonra baki kalan mülk menzilimizi bi-cemiüt-tevabi vel-levahik tarafeynden icab ve kabulü havi şurut-ı müfsideden ârif bey-i bât-ı sahih-i şeri' ile mesfurân Karabet ve karındaşı Ohan zimmîlere ale'l-iştirak bin yüz kuruşa bey' ve teslim ve temlik eylediğimizde anlar dahi ale'l-iştirak işтира ve tesellüm ve temellük ve kabz-ı kabullerinden sonra semeni olan meblağ-ı mezbur bin yüz kuruşu müşteri-i mesfuran Karabet ve karındaşı Ohan yedlerinden tamamen ve kamilen ahz ü kabz eyleyüb fimâ-ba'd sâlifü'z-zikr menzil-i mahdud-ı mezkurde benim ve müvekkile-i mesfurenin asla ve kata' alâka ve medhallerimiz kalmayub müştemilatı ile müşteri-i mesfuranların ale'l-iştirak mülk mevhubları ve mülk müşteraları olmuştur. Keyfe-ma-yeşâ' ve haysümâ-yühtâr mutasarrıf olsunlar dedi dediklerinde ĝibbe't-tasdikü'ş-şeri' ma-hüve'l-vaki bit-taleb ketb olundu. Hurre fi'l-yevmi't-tasi' min-şehr-i Şa'banü'l-muazzam sene ihda ve hamsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi. 9 Şa'bân Sene 1251 [9 Şa'bân 1251]

İmam-ı mahalle-i merkum Kadı-zâde Ömer Efendi

Mahalle muhtarı Mıcık Ağaoğlu Ali Rıza

Ve Boyacı Agop ve Kalaycı Zarman

Ve Kürkçü Balî ve Bıçakçı Bogos

Ve gayrihüm mine'l-huzzâr

Belge [130-1] Sivas'a Kadı Ta'yîni

Yâ Fettâh Yâ Rezzâk Yâ Halim

İzzet-i me'âb şerîa't-nisâb mevlânâ eşrâf-ı kuzâtdan es-Seyyid Mehmed Atâullâh Efendi kâm-yâb ba'de't-tahiyyetü'l-vâfiye inhâ olunur ki ber-vech-i mansab mutasarrıf olduğum Sivas kazasının umur-ı ahkâm-ı şer'iyesini işbu sene ihdâ ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf Şabân-ı Şerîf guresinden tarafımızdan cenâb-ı şerîflerine kemâ-kân ibkâ olunmuştur. Gerekdir ki, kaza-i mezburu gurre-i merkumeden zabt idüb beyne'l-ahâlî icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyede sa'y ve vâkıa' olan muhalledat-ı mevta-yı askeriye'nin mucib-i tahrir olanlarını tahrir ve terkim beyne'l-verese bi'l-ferâ'izeti'ş-şeriye tevzi' ve taksim eyleyüb cadde-i şer'-i şerifden ser-i mû inhirafa cevaz göstermeyesiz.

El-fakîr es-Seyyid Halil el-kadı-i be-kazâ-i Sivas

Belge [130-2] Buyruldu [Asâkir-i Mansure Kaçakları]

İftihârü'l-emâcid-i ve'l-ekârim Sivas kâim-makamı ve Çorum ve Amasya ve Divriği sancakları mütesellimleri izzetlü efendi ve beğler dâme-mecduhüm ve Sivas eyaleti ile zikrolunan sancakların hâvi olduğu kazaların nâibleri efendiler zide-fâzluhüm ve mefâhirü'l-emâsil-i ve'l-akrân ayân ve voyvodagan ve sair işerleri zîde-kadruhüm inhâ' olunur ki beyandan izale olduğu üzere men'-i mürûr maddesi Devlet-i Aliyye-i ebedü't-devamın umur-ı müftehâsından olduğu der-kâr binâ'en-beriyeye bu maddeye kemal derece nasib-i nefis ihtimâm ve dikkat olunmak üzere şimdiye kadar canib-i saltanat-ı seniyyeden bi'd-defa'at evamir-i aliyye tenbih ve te'kîd buyrulmuş ve tarafımızdan dahi ba-buyuruldu tehdit kılınmışken asla mukayyed olmayub Asakir-i Mânsure-i Muhammediyeden firâr eden neferât vesâir bir tâkım kesân bila-tezkere kazalarınızdan mürûr ve ubur itmekte ve doğrusu bu keyfiyet mücerred sizin azm-i takayyüd ve ihtimâmınızdan neşet eylemekde olduğu gün gibi aşikâr olub işte bu gün tahkik ve tebeyyün etmekte olan ağmâz ve rehavetiniz hüdâ bilir ki pek çoğunuzun canını yakmağa han-manınızı hârab itmeğe sebep-i müstakil olduğu zâhirliği eğer ki bu def'a müstahakk-ı te'dib olduğunuz bahir isede halinize terehhuman ve bu def'alık terbiyenizden sarf-ı nazar olunub ancak bundan sonra bir ferdin tezkeresiz bir mahalden bir mahale gittiği ihsâs olunur ve bu keyfiyet kangı kaza ve nahiyede vuku' bulur ise bi-hakk-ı hüdâ ol kazanın hükkâm ve zabitanının icra-yı te'dibâtında dakika fevt olmayacağı ma'lûmunuz oldukda selamet-i can ve hân-mânınız elzem ise bu babda gözünüzü açub fimâ-ba'd

tezkeresiz gelip giden herkim olur ise olsun tutub kayd-ı bend ile irsale dikkat ve ol-
vechle canınızı ilka-yı mühlükeden hazer ve mücanebet eylemeniz bâbında tenbihen
ve tekiden divan-ı eyalet-i Sivas ve Rakka ve Diyarbekir ve elviye-yi Muş ve Çorum
ve Amasya ve Divriği ve emanet-i ma'âdin-i hümâyûndan ve arâmğâh-ı Harput'dan
işbu buyuruldu ısdar ve tesyar olunmuşdur. Bi-mennihi teâla vusûlünde gerektir ki,
ber-muceb-i buyuruldu amel ve hareket ve hilafından be-gayet hazer ve mücanebet
eyleyesiz deyü.

Fi 13 B. Sene 251 [Fi 13 Receb 1251]

Kad vasale ileynâ. Fi selh-i B. Sene 251.

Belge [130-3] Fermân [Altın Maddesine Yapılan Hile ile İlgili]

Düsturun-ı mükerremun müşirun-ı müfehhamûn nizâmü'l-alem müdebbir-i
ümûri'l-cumhur bi'l-fikri's-sâkıb mütemmim-i mehâmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sa'ib
mümehhid-i bünyani'd-devlet-i vel-ikbâl müşeyyed-i erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclal ve
el-mahfufun bi-sünûfi avâtıfı'l-melikü'l-a'lâ Anadolu'nun orta kolu yeminü yesâri
ile nihayetine varınca vaki vüzerâ-i izam edâmallahü te'âlâ iclâlehüm ve eâzımü'l-
ümerai'l-kiram efâhimü'l-küberâi'l-fihâm ulü'l-kadri ve'l-ihtirâm ashâbü'l-izzı ve'l-
ihtişam el-muhtassûn bi-mezid-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ mîr-i miran-ı kiram dame-
ikbâlehüm ve akâza kuzâtü'l-müslimin evâli-i vülâtü'l-muvahhidîn ma'âdinü'l-
fezâil-i ve'l-yakîn rafi'u ilamü'ş-şeriat-i ve'd-din varisü ulûmi'l-enbiyâ-i vel-
mürselin el-muhtassun bi-mezidi inâyetü'l-melikü'l-muin mevâlî-fihâm zâdet-
fazailuhüm mefahirü'l-kuzât vel-hükkam ma'âdinü'l-fazâil-i vel-keâm kuzât ve
nüvvâb zâde-fazluhüm ve mefahirü'l-emasil-i ve'l-akrân mütesellimin ve voyvodagan
ve ayân ve vücuh-ı memleket ve bi'l-cümle işerleri zide-kadruhum tevkî'-i refi'
hümâyûn vasıl olıcak malum ola ki Darp-hane-i Amiremde kat' ve darb olunmakta
olan meskûkât-ı hasene-i şahanemden memdûhiyye altununun tamı ve nısfı ve
rub'iyesine şebih olarak bazı hile-kârlar tenekeden kalb şeyler imaliyle ahz ü i'tâda
halis altın arasına sokuşdırarak ibadullahı ızrâr cüretleri bundan akdem bi't-tahkik
Darp-hâne-i Amirem canibinden hafice me'murlar ta'yîniyle işbu kerih gürûhün Der-
sa'âdetimde külliyyen meni esbabı istihsal ve o makule habaş-karların işbu mekruhları
bu tarafta ibtâl kılınmış olduğundan şimdi yaptıkları kalp şeyleri burada süremeyüb
birer takrîb Anadolu ve Rumili caniblerine neşr itmekte ve tüccar ve ahaliden bazıları

bilemeyerek halis altun zanniyle alıp ve virüb bu cihetle muâmelât-ı nası ifsat itmekte oldukları bu defâ' istihbar olunmuş olduğundan bahisle ol-babta tenbihat-ı mukteziyeyi havi Anadolu ve Rumili'nin üçer kollarına evamir-i aliyyem ısdarı hususını ricâl-i Devlet-i Aliyemden hâlâ Darp-hâne-i 'Amirem nazırı iftihârü'l-ekâbir-i ve'l-ekarim es-Seyyid Ali Rıza zide-ulüvvuhu tarafından ba-takrîr ifade olunub ma'-hazâ o makule tenekeden masnu kalb şeyleri ednâ dikkatle fark itmek ve bi'l-farz anlamayanlar dahi memâlik-i mahrûse-i padişahanemin mevk-i ticaret olan her bir mahalde Darphane-i 'Amirem canibinden memur mübayacılar olarak anlara temyiz itdirmek mümkün iken züyuf-ı mezkurenin ol-vechle alınub verilmesine dikkat olunmaması bir nevi irtikâb dimek olacağından bu suret rızâ-yı hazret-i barînin hilâfî min-küllî'l-vücuha iradei seniyyeme mugayir ve münafî bir keyfiyet olmaktan naşi siz ki vüzerâ-yı ve mîr-i mîran ve mevâlî ve kuzât ve nüvvâb vesair-i mûmâ-ileyhimsiz vusul-i fermân-ı celilü'l-unvân-i tâc-dârânemde keyfiyeti zîr-i hükümet ve idarenizde kain mahallerde lazım gelenlere ifade ve tefhim birle bad-ezîn herkes ahz ü itâlarında yedlerine geçen salifü'l-beyan memdûhiye altununun tam ve nısfî ve rubiyesine güzelce dikkat iderek ve fark idemeyenler mahallerinde bulunan mübâyaa me'mûrlarına göstererek sahihu'l-ayâr ise ahz idüb kalb olduğu halde her kimin yedinde ise ol kimesne bulunduğu mahallin zabitanı ma'rifeti ile celb olunarak ve gerek kendisinin ve gerek ana itâ iden kimesnenin hâl ü keyfiyetini gereği gibi bi't-taharri kalpazan gürûhundan oldukları lede't-tahkik her kim olur ise olsun derhal habs ve tevkif-i birle te'diyât-ı lâyıkaları icrâsı için ism ve şöretleri Der-saâdetime ilam olunması esbabını istihsale bi'l-ittifak mezid inâyet ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın tenbihen ve ihtimâmen Divan-ı Hümayunumdan mahsus işbu emr-i celil-i kadrim ısdâr ve sadr-ı a'zam tatarlarından Osman Tatar ile irsal olunmuşdur. İmdi suret-i fermân-ı âlî-şânım sicillât-ı mehâkime kaydü sebt olunarak ale'd-devâm tenfiz-i icrası vesailinin istikmalî irâde-i aliyyem muktezâsından idüğü ve bu babda ağmâz ve gaflet ve tesâmuh ve rehâvetle bundan böyle dahi bir mahalde o makule kalp şeylerin ahz ü i'tâ olunduğu haber alınur ise mütecâsir olan ve ruhsat verenlerin te'dibât-ı layıkaları icra olunacağı ve vesayâ-yı meşruhâyı şamil Anadolu'nun diğer kolları ile Rumilin'in üç koluna başka başka evâmir-i aliyyem tasdir ve tesyir kılındığı ma'lûmunuz oldukta ana göre amel ve hareketle eckâr-ı levâzım-ı kâr-şinâsi ve sadakatu bi'l-işhad ziyade ihtimâm ve gayret ve mugayiri

vazı tecvizden gayetü'l-gaye tahâşi ve mücanebet ve bu mâtde için beher kazadan yigirmi beşer kuruş hizmet verilip bir akçe ziyade i'tasından mübâadât eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki, vusûl buldukta bu babda vech-i meşruh üzere şeref-yafte-i sudur olan fermân-ı vacibü'l-ittibâ ve lazımu'l-imtisalimin mazmun-ı itaat-makrunıyla hareket ve hilafından be-gayet hazer ve mücanebet eyleyesiz. Şöyle bilesiz. Alamet-i şerife itimat kılasız. Tahriren fi evahir-i şehri Re'biü'l-ahir sene ihda ve hamsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi. evahir-i Re'biü'l-ahir Sene 1251 [evahir-i Re'biü'l-ahir 1251]

Kostantınıye el-mahrûse.

Kad vasale ileynâ Fi 3 Ş. Sene 251.

Belge [131-1] Asakir Defteri [Halit Paşa Livasına Asker Te'mini ile İlgili]

Bâdî-i defter oldur ki;

Medine-i Sivas'a kışla-nişin olan devletlü Halid Paşa Hazratleri livâsının noksanları istikmâl kılınması irâde-i seniyyeye taalluk etmekten naşi paşa-yı müşârün-ileyh livâsı için mukaddemce tertib kılınmış olan beş yüz neferden iki yüz elli neferi nefsi-i Sivas ve havi olduğu kaza ve nevahisinden marifet-i şer' ve cümle ittifâk ve ma'rifetile güzide ve tamü'l-a'zâ askerliğe yarar olmak üzere tertib ve tedarik birle paşa-yı müşârün-ileyhin mir-alâyı atufetlü Bekir Beğ tarafına tesbil ve tavsîl olunması bâbında valî-valâ-şan-ı eyalet-i Sivas sadr-ı sabık vezir-i adimü'n-nazir devletlü, merhametlü veliyyün-niam efendimiz hazretlerinin canib-i bahir-i eşreflerinden eyalet-i merkum kaim-makamı atufetlü Şakir Beğ Efendi hazretlerine ve cümleye hitaben şeref-vürûd iden buyruldu-i samileri mucibince neferât-ı merkum cümle ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer' ile liva-i merkum kazalarından gayri ez-Kara Hisar-ı Behramşah ve Çepni ve İnallu Ballu ve sair kazalarına nüfus-i mevcudeleri üzerlerine tevzî ve taksim olunan iki yüz elli nefer asâkirin defteridir ki, ber-vech-i âtî zikrolunur.

Fi gurre-i Ş. Sene 251. [gurre-i Şa'bân 251]

Nefer: 250

Kaza-i Nefs-i Sivas nefer 15

Kaza-i Hafik nefer 12

Kaza-i Yıldızili nefer 16
Kaza-i Tokat maâ'n-nevahi nefer 41
Kaza-i Şarki-pare nefer 3
Kaza-i Niksar nefer 15
Kaza-i Erba' nefer 23
Kaza-i Karakuş nefer 8
Kaza-i Zile maâ'n-nevahi nefer 49
Kaza-i Kazâbâd nefer 10
Kaza-i Turhal nefer 6
Kaza-i Hüseyinâbâd nefer 9
Kaza-i Artukâbâd nefer 11
Kaza-i Sivas İli nefer 9
Kaza-i Mecitözü nefer 10
Kaza-i Gelmufat maâ' Yakacık nefer 6
Kaza-i İlbeğlü nefer 7
Cem'an neferât 250 yalnız iki yüz elli neferât.

Belge [131-2] Tevzî' ve Taksim Defteri [Sivas Kazaları ile İlgili]

Bâdî-i defter oldur ki men-i mürûr maddesine kemaliyle ihtimâm ve dikkat olunması bâbında vâli-i valâ-şan-ı eyalet-i Sivas sadr-ı sabık vezir-i adimü'n-nazir devletlü, inâyetlü merhametlü Reşid Mehmed Paşa Efendimiz hazretlerinin canib-i bahir-i eşreflerinden Sivas eyaleti kaim-makamı devletlü Şakir Bey Efendimiz hazretlerine ve cümleye hitaben şeref-efzâ-yı sudûr iden buyruld-i nâfizül-ahkâmları mübaşiri ağa yediyle vürûd ve mübâşir-i merkurum emri hazreti [...] ⁷¹ buyrulan bin kuruş hidemat-ı mübâşiriyyesi cümle ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le livâ-ı merkurum kazalarından gayr-i ez-Karahisar-ı Behramşâh ve Çepni ve livâ-ı merkurumun sair kazalarına ber-vech-i ta'dil ü tesviye tevzî' ve taksim defteridir ki, ber-vech-i âtî zikrolunur.

Fi 27 B. Sene 251. [27 Receb 1251]

Kaza-i Nefs-i Sivas kuruş 65

⁷¹ Silik olduğu için okunamadı

Kaza-i Hafik kuruş 35,5
Kaza-i Yıldızili kuruş 35,5
Kaza-i Tokat maa'n-nevahi kuruş 185
Kaza-i Şark-pare kuruş 11
Kaza-i Niksar kuruş 70
Kaza-i Karayaka kuruş 22,5
Kaza-i İprak kuruş 22,5
Kaza-i Sonisa kuruş 15
Kaza-i Taşâbâd kuruş 40
Kaza-i Karakuş kuruş 44
Kaza-i Zile maa'n-nevahi kuruş 155
Kaza-i Hüseyinâbâd kuruş 31,5
Kaza-i İnallû kuruş 5 para 10
Kaza-i Ballu kuruş 5 para 10
Kaza-i Kazâbâd kuruş 60
Kaza-i Turhal kuruş 25
Kaza-i Sivas İli kuruş 33
Kaza-i Artukâbâd kuruş 42
Kaza-i İlbeğlü kuruş 31,5
Kaza-i Gelmufat kuruş 18
Kaza-i Mecitözü kuruş 52,5
Cem'an kurûş 1000
(Yalnız bin kurûşdur Sahh)

Belge[132-1] Tereke Defteri [Yezidoğlu Mehmet'in Tereke Defteri]

Yezidoğlu Mehmet Bayrâkdârın kassâm defteri sureti kayıdır.

Medine-i Sivas mahallâtından Küçükminare Mahallesi sakinlerinden bundan akdem fevt olan Yezidoğlu Mehmed Bayrâkdâr bin Alî nâm müteveffânın veraseti zevcesi Fâtîma Hâtûn binti Mehmet ve sülbiye-i kebîre kızı Emine ve sülb-i sagîr oğulları Alî ve Hayrullah nâm kimesnelere inhisarı inde's-şeri'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra müteveffâ-yı merkûmun terekesi marifet-i şer'le tahrir ve

beyne'l-vereseti bi'l-farîzetiş-şer'iyye tevzî' ve taksim defteridir ki ber-vech-i âtî zikrolunur.

Fî 3 Ş. Sene 251. [3 Şa'ban 251]

Çit yorgan 2 kıymeti 65 kuruş

Kutnî yorgan 1 kıymeti 20 kuruş

Çit minder 1 kıymeti 18 kuruş

Şilte yasdık 2 kıymeti 18 kuruş

Köhne çit yorgan 1 kıymeti 15 kuruş

Dimi döşek 1 kıymeti 50 kuruş

Çit döşek 1 kıymeti 40 kuruş

Dimi yüzlü yasdık 8 kıymeti 90 kuruş

Çit minder 2 kıymeti 15 kuruş

Sagîr çit döşek 1 kıymeti 15 kuruş

Halı müsta'mel 2 kıymeti 100 kuruş

Köhne alaca kilim 1 cecim 1 kıymeti 50 kuruş

Def'a alaca kilim 2 kıymeti 50 kuruş

Şamdan 1 kıymeti 35 kuruş

Fincan 4 tombak zarfı 1 kıymeti 15 kuruş

Köhne ibrik 1 kıymeti 12 kuruş

Kahve ibriği 1 kıymeti 5 kuruş

Evân-ı nuhâs 57 kıymeti 754 kuruş

Doru tay ma' eyer 1 kıymeti 151 kuruş

Üzerinden çıkan kutnî köhne astarlı kuşak 1 fes 1 köhne tire entârî 1 kıymeti

30 kuruş

Hurde-vât-ı hâne kıymeti 20 kuruş

Cem'an yekûn 1572 kuruş

Ve minhâ el-ihrâcât:

Techîz-i tekfîn masârîfatı 170 kuruş

Resm-i kısmet-i âdi 32

Kâtibiyye-çukadariyye-ihzârîyye 8 kuruş

Sahha'l-bâki 1352 kuruş

Hissetü'l-zevceti'l-mezbûre Fatma 162 kuruş 30 para

Hisseti'l-binti'l-mezbûre Emine 237 kuruş 24 para

Hisseti'l-binti'l-merkûm Alî 475 kuruş 28 para

Hisseti'l-ebevyni'l-merkûm Hayrullah 475 kuruş 28 para

**Belge [132-2] Kassam Defteri [Gökçuhadârın Oğlu Mehmet Çavuşun
Kassam Defteri]**

Gök Çuhadâr'ın oğlu Mehmed Çavuş'un defter-i kassâmıdır.

Medine-i Sivas'da vak'i Küçükminare Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem fevt olan Mehmed Çavuş bin Mehmed nâm müteveffânın verâseti zevcesi Zeyneb binti Ömer ve hamli'l-mevkufe inhisarı inde'ş-şeri'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra müteveffâ-yı merkûmun terekesi marifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-vereseti bi'l-farîzeti'ş-şer'iyye tevzî' ve taksim defteridir ki, ber-vech-i âti zikrolunur.

Fî 3 Ş. Sene 251. [3 Şa'bân 1251]

Çit yorgan 1 çit döşek 1 sagîr yüz yasdığı 1 kıymeti 100 kuruş

Def'a dimi döşek 1 çit yorgan 1 sagîr yüz yasdığı 1 kıymeti 100 kuruş

Kûtnî entârî 1 kıymeti 65 kuruş

Çit döşek 1 dimi döşek 1 çit yorgan 1 kıymeti 120 kuruş

Müsta'mel alaca kilim 2 kıymeti 60 kuruş

Hâlı seccade 1 kilim 1 kıymeti 40 kuruş

Mahat saçagı çift 1 kıymeti 15 kuruş

Alaca şalvar entârî 1 def'a kısa entârî 1 çuha köhne entârî 1 kıymeti 45 kuruş

Gögez çuha potur 1 kıymeti 100 kuruş

Siyah çuha yüzlü köhne cepken 1 küçük kürek 1 kıymeti 45 kuruş

[...] ⁷² renk çuha cebe kürk 1 kıymeti 100 kuruş

Hâma-kârî müsta'mel kuşak 1 kıymeti 80 kuruş

Üzerinden çıkan sarı köhne şal entârî 1 kıymeti 40 kuruş

Mor kâdife cepken 1 kıymeti 80 kuruş

Şal şalvar 1 kıymeti 20 kuruş

Müsta'mel abani 1 sarık 1 fes 1 kıymeti 30 kuruş

⁷² Okunamadı

Müsta'mel beyaz bez don 1 gömlek 1 kıymeti 15 kuruş
Köhne çuha kemer 1 kıymeti 5 kuruş
Def'a müsta'mel abani 1 müsta'mel gömlek1 kıymeti 15 kuruş
Köhne mahat saçağı 1 kıymeti 10 kuruş
Nuhâs leğen 1 ibrik 1 kıymeti 40 kuruş
Şamdan 1 ma' üstü 1 kıymeti 30 kuruş
Cezve 5 sagîr ve kebîr ibrik 4 kıymeti 20 kuruş
Duhân tablası 5 kıymeti 10 kuruş
Sim zarf 9 dirhem 80 kıymeti 160 kuruş
Fincan 11 tombak zarfi 1 cüz zarfi 2 kıymeti 30 kuruş
Fincan tabağı 1 kahve kaşığı 1 kahve kutusu 1 kıymeti 20 kuruş
Esb başlığı 2 maa sim 2 kıymeti 20 kuruş
Kase 2 enâm 2 kahve kasesi 2 kıymeti 9 kuruş
Silahlık ma' palaska harbi 1 yağdan 1 kantar kile 1 kıymeti 15 kuruş
Esb torbası 3 yularlı cenber kolanı 2 beyvand? maa' kösdek 3 kıymeti 40
kuruş
Nuhâs fenar 1 kıymeti 5 kuruş
Sineklik 2 kıymeti 5 kuruş
Köhne heybe 1 kıymeti 10 kuruş
Kolan 1 dizgin 1 kıymeti 5 kuruş
Çekmece 1 sanduka 1 kıymeti 35 kuruş
Müsta'mel alaca kilim 2 kıymeti 50 kuruş
Derunu ot çit minder 2 kıymeti 10 kuruş
Dağarcık derûnunda bir miktar hurda kıymeti 5 kuruş
Müsta'mel alaca kilim 1 kıymeti 30 kuruş
Köhne dakik çuvalı 1 kıymeti 7 kuruş
Mısır-kârî kebîr üzengi 1 kıymeti 20 kuruş
Mum 6 kıymeti 24 kuruş
Hasır 4 kıymeti 8 kuruş
Kahve tavası 1 dibek 1 kıymeti 8 kuruş
Don yağı 3 kıymeti 12 kuruş
Taydur ? kolanı 1 kıymeti 5 kuruş

Al kısarak maa' kolan 1 kıymeti 250 kuruş
Dakik kile 3 kıymeti 240 kuruş
Fiğ kile 1 kıymeti 35 kuruş
Hatap araba tahminen 1 kıymeti 100 kuruş
Saman çeten 5 kıymeti 5 kuruş
Eyer maa' takım 1 kıymeti 50 kuruş
Evân-ı nuhâs 60 adet fiatı 15 kıymeti 900 kuruş
Hurda-vât-ı hâne kıymeti 100 kuruş
Mahalle-i merkûmede vak'î mülk menzil kıymeti 3000 kuruş
Cem'an yekûn 6443 kuruş
Ve minhâl-ihrâcât:
Techîz-i tekfîn masârîfatı 175 kuruş
Mihri liz-zevc-i mezbûre Emine 170 kuruş
Resm-i kısmet-i âdi 161 kuruş
Kâtibiyîye-çuhadârîyye-ihzârîyye 41 kuruş
Sahha'l-bâki et-taksim-i beyne'l-verese:
Cem'an yekûn 5946 kuruş
Hissetü'l-binti'l-mezbûre Zeyneb 843 kuruş 11 para
Hissetü'l-hamli'l-mevkuf 5202 kuruş 30 para

Belge [133-1]Tereke Defteri [Hasan Çavuş oğlu Mehmed Sâdık'ın Tereke Defteri]

An-asıl kazası kurâlârından Caşu nâm karye sükkânından olup Der-aliyyeye vürûdunda reh-i râstı olan medine-i Sivas'da vâki' Bekir Çavuşoğlu Hâmı kurbunda Kuşcu Hasan Kahvesi demekle ma'ruf iki kapılı kahveye alîlü'l-mizâc olarak vürûdundan yedi gün mürûrunda fevt olan Hasan Çavuş oğlu Mehmed Sâdık nâm müteveffânın yanında mevcut olan eşyâsı Sivas eyâleti kaim-makâmı devletlü Şakir Beğ Efendi hazretlerinin rey-i devletleri ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve sük-î sultânide bey'-i men-yezîd ile bey' olunan esmân-ı tereke nukud-ı mevcudının defteridir ki, ber-vech-i âti zikrolunur.

Fî 9 Ş. Sene 251. [9 Şa'bân 1251]

Köhne çuha miltan 1 kıymeti 15 kuruş 10 para

Köhne İngiliz-kârî şal 1 kıymeti 17 kuruş 17 para

Bez gömlek 2 don 2 kıymeti 36 kuruş
Piştöf 1 kıymeti 61 kuruş
Köhne yağmurluk 1 kıymeti 18 kuruş
Beyaz Tire libade 1 köhne bohca 1 kıymeti 8 kuruş
Köhne ayak yemenisi çift 1 kıymeti 1 kuruş
Köhne aba şalvar 1 kıymeti 18 kuruş
Su tası 1 fincan 1 kıymeti 4 kuruş 20 para
Köhne Tire şalvar entari 2 köhne çuha miltan 1 kıymeti 15 kuruş
Hurda-vât-ı kıymeti 3 kuruş 10 para
Hurç çift 1 kıymeti 25 kuruş 30 para
Köhne kese 1 seccade 1 kıymeti 9 kuruş 20 kuruş
Köhne çevre 1 maşat 1 kaşık 1 yağ 1 sagîr cezve 1 kahve kutusu 1 kıymeti 8
kuruş
Köhne gömlek 1 işlik 1 kıymeti 3 kuruş
Fransız-kârî saat 1 kıymeti 43 kuruş
Atik urub 14 kıymeti 14 kuruş
Atik altmışlık 1 kıymeti 1 kuruş
Atik zolata kıymeti 1 kuruş 20 para
Zer-i mâhbulub altını 1 kıymeti 24,5 kuruş
Mısır rub'iyesi 1 kıymeti 3 kuruş
Ufak para 5 kuruş
Cihadiye kıymeti 25 kuruş
Cem'an yekûn 354 kuruş
Ve minhâl-ihrâcât:
Techîz-i tekfîn 64 kuruş
Kahveci yediyle hastalığı hâlinde olan masârif 35 kuruş
Resm-i âdi 35 kuruş
Kâtibiyye-hüddâmiye 10 kuruş
Sûk-î sultânide bey'-i men-yezîd ile bey' olunan eşyâ dellaliyesi 7 kuruş
Sahha'l-bâki kurûş 210

İşbu mebâliğ-i mezbûr iki yüz on kuruş müteveffâ-yı merkumun vârisi zuhûruna kadâr kaim-makam-ı mûmâ-ileyh hazretlerinin hazine-i devletlerine bi'l-emâne teslim olunduğu kayd şud.

Belge [133-2] Vakfiyye [Hâce Mâhmud Mahallesin'den Medinetullah Hâtûn'un]

Medine-i Sivas mahallâtından Hâce Mâhmud Mahallesi sakinlerinden sahîbü'l-hayrât ve'l-hasenât olan Medinetullah binti nâm hâtûn tarafından vakf-ı âti'l-beyânı ikrâra ve ba'dehu da'vâ ve rucûa' vekil olub vekaleti Seyyid Hâfîz el-Hâc Ebubekir Efendi bin Mustafa ve Seyyid Hafîz Ahmet bin Mustafa nâm kimesneler şehadetleriyle sâbit ve sübut-ı vekâletine hükm-i şeri' lâhik olan Hüseyin Efendi bin Hattat Mustafa Efendi nâm kimesne meclis-i şer'-î enverde müvekkile-i mezbûrenin li-ebeveyn er-karındaşı oğlu olub vakf-ı âti'l-beyânı li-ecli't-tescîl ve'l-itmâmü'l-emrû'l-tesbil kendinden sonra mütevellî nasb olunan es-Seyyid el-Hâc Alî Efendi bin Mehmed nâm kimesne mâhzarında bi'l-vekâle ikrar-ı tam ve takrîr-i kelâm idüb müvekkile-i mezbure Medine Hâtûn vaktâ ki, bu dünya-yı deniyyenin fenasını ve dâr-ı uhranın bekasını fikr ve mûlahaza eyledi isede la-cerem tedârik-i mâ-fât ve zahire-i yevm-i mikât olmak niyet-i hâlisesiyle atyeb-i mâl ve ahsen-i mâ'aliden olub bundan akdem bey' eylediği mülk menzili kıymeti olan sekiz yüz kuruş ile iki yüz elli kuruş nukûd akçe ki, cem'an bin elli kuruşunu mülkünden ifrâz ve mümtâz kılub evvela şöyle vasiyet eyledib ki kendi hin-i vefâtında meblağ-i mezkûrun sülüsü olan üç yüz elli kuruşu teşhiz ü tekfin ve levâzım-ı sâiresi ile cuma' gecesini miktar-ı kifâye helva tabh olunub it'am-ı taâm olunması masârifina sarf oluna deyu bade'l-vasiyet bâkî kalan yedi yüz kuruşu hâl-i hayat ve kemâl-i sıhhatde olarak vakf-ı sahih-i mü'ebbed ve habs-i sarîh-i muhalled idüb şöyle şart ve kayd eylediki, madâm kendi hayatta oldukça vakf-ı mezkûresine bi'n-nefs kendi mütevellî olub bade-vefâtuhâ merkûm Seyyid el-Hâc Alî Efendi mütevellî olub senede bir hatm-i şerîfe tilavet idüb sevabını kendi ve ebeveyninin ervah-ı şeriflerine ihda olunub mukabelesinde ücret olarak meblağ-ı mezkuru beher sene ala-vechi'l-hilâl istirbah eylediğinde hasılı olan rubhu ahz eyleyüb ve merkûm el-Hâc Alî Efendi ba'de'l-vefât evlâdı ve evlâd-ı evlâd-ı evlâdı batnen ba'de-batnın mütevellî olub şurut-ı mezkureyi icra eyleye. El-ıyâzü billahi evlâd-ı evlâd-ı evlâdı münkariz olur ise Medine-i

münevvere şerefhullahi teâlâ fukarâsına sarf oluna deyu meblağ-i mezkûr bin elli kuruşdan üç yüz elli kuruşunu min-ciheti'l-vasiyet ve yedi yüz kuruşunu dahi vakfiyyet üzere müteveli-i merkûma teslim eyledikte ol-dahi vasiyet üzere tesellüm ve kabz eyledim didi didikte gıbbe't-tasdiki'ş-şer'i vekil-i vakıfe-i mumâ-ileyhâ kelamını semt-i vifaktan canib-i saâdete ârim olup vakfi mücerred ve ba'de kavli ademi luzûmuna teşbiş edip müteveli-i merkûm dahi sıhhat ve luzumuna zahib olan eimme-i din kavilleriyle mukabele birle hükm talep idicek fi zamanı nâsü'l-ülemâ cârî olan vech-i muhtar üzere hakim-i mevki-i' sadr-ı kitab tule-lehu ve hüsn-i meâ'b efendi hazretleri huzurunda mürafa'a olduklarında hakim-i mûmâ-ileyh dahi âlimen bi'l-hilaf beyne'l-eimmetü'l-eslâf vakf-ı mezburun sıhhat ve luzumuna ve vasiyet-i mezburun sadedinde hükm-i sahih-i şeri' ve kazâ-i sarih-i mer'î itmekle vakf-ı mezburun vakfiyeti sahih ve lazım olup min-ba'd nakz ve ibtâli mümteniü'l-ihimâl oldu. Hurre zalik. Hurre fi'l-yevmi't-tâsi' min-şehr-i Şa'bânü'l-muazzam sene ihdâ ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf.

Fi. 9 Şa'ban Sene 1251 [9 Şa'ban 1251]

Ataullah Efendi bin Abdullah Efendi

Celâlî Seyyid Mustafa Baba

Hafîz Yunus bin Mûsâ

Hafîz Mehmet bin Sarrac Ahmed

Hâce Ahmet bin Mehmed

Mecdi İbrahim Efendi ibni Süleyman

Muhzır Seyyid el-Hâc Bekir

Ve gayrihüm mine'l-huzzâr.

Belge[134-1] Tevzî' ve Taksim Defteri [Hâlit Paşa Livası ile İlgili]

Bâdî-i defteri oldurki, medine-i Sivas'da meştâ-nişin olan devletlü Hâlid Paşa Hazretleri livâsının idâre-i ta'yînatları için zahâirin luzûmuna mebnî bu def'a Sivas Sancağı kazalarından zâhire tertib olundukda Hafik nâhiyesine dört yüz kile hinta ve iki yüz kile şâir isabet itmiş olub iktizâ' iden râyic akçesi bu tarafda ashablarına virileceği beyanıyla zahâir-i mezkûreyi ba-ma'rîfet şer' nahiye-i mezbûr kurâlârına tevzî' ve taksim olunması bâbında hâlâ kaim-makâm-ı eyâlet-i Sivas devletlü Şakir Beğ Efendi Hazretleri'nden bu dâ'ilerine ve a'yan-ı nahiye-i mezbûr semâhetlü efendi hazretlerine ve sâire hitâben şeref-vurûd iden buyruhd-i âlileri mücebince

zahâir-i mezkûru cümle ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le nahiye-i mezkûr kurâlârının sicil-i mâhfûzda mukayyed hâneleri üzerine tevzî' ve taksim defteridir ki, ber-vech-i âti zikrolunur.

- Fi 11 Ş. Sene 251. [11 Şa'bân 1251]
- Karye-i İşhânı şaîr 51,5 rub' hinta 103 rub'
- Karye-i Kelhıdık şaîr 27 rub' hinta 54 rub'
- Karye-i İnceağa şaîr 27 rub' hinta 54 rub'
- Karye-i Beyinpınarı şaîr 71 rub' hinta 142 rub'
- Karye-i Başıbüyük şaîr 47 rub' hinta 94 rub'
- Karye-i Sofular şaîr 13 rub' hinta 27 rub'
- Karye-i Hanzar şaîr 37 rub' hinta 74 rub'
- Karye-i Vengisagîr şaîr 16,5 rub' hinta 33 rub'
- Karye-i Sarı şaîr 16,5 rub' hinta 33 rub'
- Karye-i Düğer şaîr 60,5 rub' hinta 121 rub'
- Karye-i Beğdili şaîr 6,5 rub' hinta 13 rub'
- Karye-i Karabalçık şaîr 101 rub' hinta 202 rub'
- Karye-i Kenîsa şaîr 20 rub' hinta 40 rub'
- Karye-i Üreğir şaîr 43,5 rub' hinta 87 rub'
- Karye-i Zona şaîr 20 rub' hinta 40 rub'
- Karye-i Horhun şaîr 81 rub' hinta 162 rub'
- Karye-i Üzeyir şaîr 30 rub' hinta 60 rub'
- Karye-i Eymir şaîr 13,5 rub' hinta 27 rub'
- Karye-i Emre şaîr 10 rub' hinta 20 rub'
- Karye-i Karlı şaîr 64 rub' hinta 128 rub'
- Karye-i Göğdin şaîr 203,5 rub' hinta 407 rub'
- Karye-i Küre şaîr 21 rub' hinta 42 rub'
- Karye-i Kemisi şaîr 118 rub' hinta 236 rub'
- Karye-i Koçhisar şaîr 206 rub' hinta 413 rub'
- Karye-i Yarhisar şaîr 155 rub' hinta 310 rub'
- Karye-i Çimenyenicesi şaîr 81 rub' hinta 162 rub'
- Karye-i Tödürge şaîr 104,5 rub' hinta 209 rub'
- Karye-i Tavşanlı şaîr 54 rub' hinta 108 rub'

Karye-i Tuzhisar şâir 219 rub' hınta 439 rub'
Karye-i Acıpınar kurb-i Agva şâir 20 rub' hınta 40 rub'
Karye-i Acıpınar şâir 60,5 rub' hınta 121 rub'
Karye-i Celallı şâir 71 rub' hınta 142 rub'
Karye-i Cirhin şâir 33,5 rub' hınta 67 rub'
Karye-i Torusı şâir 16,5 rub' hınta 33 rub'
Karye-i Horsana şâir 54 rub' hınta 108 rub'
Karye-i Emirhân şâir 16,5 rub' hınta 33 rub'
Karye-i Gavraz şâir 24,5 rub' hınta 47 rub'
Karye-i Moluç şâir 20 rub' hınta 40 rub'
Karye-i Hoşevenk şâir 6,5 rub' hınta 13 rub'
Karye-i Bingöl şâir 60 rub' hınta 121 rub'
Karye-i Farahşâdyenicesi şâir 16,5 rub' hınta 27 rub'
Karye-i Kızılcağışla kurb-i Fılındır şâir rub' 16,5 hınta 33 rub'
Karye-i Fılındır şâir 60 rub' hınta 40 rub'
Karye-i Gerne şâir 13,5 rub' hınta 27 rub'
Karye-i Karayün şâir 40,5 rub' hınta 81 rub'
Karye-i Bakarıç şâir 20 rub hınta 40 rub'
Karye-i Yavu şâir 16 rub' hınta 33 rub'a
Karye-i Taht-ı Kemend şâir 33,5 rub' hınta 6,7 rub'
Karye-i Mamuğa şâir 30 rub' hınta 60 rub'
Karye-i Kulyûsuf şâir 16,5 rub' hınta 33 rub'
Karye-i Gulâm şâir 16,5 rub' hınta 33 rub'
Karye-i Beştepe şâir 10 rub' hınta 2 rub'
Karye-i Tutmaç şâir 23,5 rub' hınta 47 rub'
Karye-i Hâce Miriza şâir 16,5 rub' hınta 33 rub'
Karye-i Karacaşar şâir 16,5 rub' hınta 33 rub'
Karye-i Seyfik şâir 50 rub' hınta 101 rub'
Karye-i Acıpınar kurb-ı Seyfik şâir 27 rub' hınta 54 rub'
Karye-i Boğazkesen şâir 50,5 rub' hınta 101 rub'
Karye-i Mehmedik şâir 6,5 rub' hınta 13 rub'
Karye-i Şahbeğ şâir 10 rub' hınta 20 rub'

Karye-i Yassıcabel şâîr 16,5 rub' hınta 33 rub'
Karye-i Ebüğen şâîr 6,5 rub' hınta 13 rub'
Karye-i Karagömlük şâîr 16,5 hınta 33 rub'
Karye-i Ada şâîr 30 rub' hınta 60 rub'
Karye-i Budaklı şâîr 3 rub' hınta 6 rub'
Karye-i Kızılcakışla kurb-ı Savcûn şâîr 16 rub' hınta 33 rub'
Karye-i Tatlıcak şâîr 33,5 rub' hınta 267 rub'
Karye-i Kürt şâîr 30 rub' hınta 60 rub'
Karye-i Apardı şâîr 54 rub' hınta 108 rub'
Karye-i Apa şâîr 27 rub' hınta 54 rub'
Karye-i Hayırbeğ şâîr 37 rub' hınta 74 rub'
Karye-i Damlacık şâîr 23,5 rub' hınta 47 rub'
Karye-i Akviran şâîr 6,5 rub' hınta 13 rub'
Karye-i Serpincik şâîr 13,5 rub' hınta 27 rub'
Karye-i Himmet Fakih şâîr 23,5 rub' hınta 47 rub'
Karye-i Hâce Beğler şâîr 33 rub' hınta 67 rub'
Karye-i Karapınar şâîr 13,5 rub' hınta 27 rub'
Karye-i Yenice kurb-i Güllüce şâîr 6 5 rub' hınta 13 rub'
Karye-i Güllüce şâîr 13,5 rub' hınta 27 rub'
Karye-i Kaldı şâîr 22 rub' hınta 44 rub'
Karye-i İmaret şâîr 10 rub' hınta 20 rub'
Karye-i Şimkürek şâîr 6,5 rub' hınta 13 rub'
Karye-i Mescitli şâîr 6,5 rub' hınta 13 rub'
Cem'an yekûn hınta kile 400 şâîr kile 200

Belge [134-2] Tevzî' ve Taksim Defteri [Sivas Mahalleleri ile İlgili]

Medine-i Sivas'ta meşta-nişin olan devletlü Hâlid Paşa hazretleri livâsının idare-i ta'yînatları için zahâirin luzûmuna mebni bu def'a Sivas Sancağı kazâlârından zâhire tertib olundukda taksimi Sivas'a yüz kile hınta ve elli kile şâîr isabet etmiş olup iktizâ' iden râyiç akçesi ashâblarına virileceği beyanıyle zahâir-i mezkûreyi bâ-ma'rifet-i şer' belde-i merkûm mâhâllatına tevzî' ve taksim olunması bâbında hâlâ kaim-makâm-ı eyâlet-i Sivas devletlü Şakir Beğ Efendi hazretlerinden

bu dâ'ilerine ve sâire hitaben şeref-vürûd iden buyruldu-i âlîleri mûcebince zahâir-i mezkûru cümle ma'rifetleri ve marifet-i şerle belde-i merkûme mâhâllatına sicill-i mâhfûzda mukayyed hâneleri üzerlerine tevzî' ve taksim defteridir ki, zikrolunur.

Fi 15 Ş. Sene 251. [15 Şa'ban 1251]

Mahalle-i Kösedere-i Müslim

	Şaîr rub'	mucur	hinta rub'
Müslim	10	3	21,5
Reâyâ	+00	2	0,1
	10	5	22,5

Mahalle-i Akdeğirmen

	Şaîr rub'	mucur	hinta rub'
	10	3	21,5
Reâyâ	+23	0	46
	43	3	67,5

Mahalle-i Osmanpaşa

	şâîr rub'	mucur	hinta rub'
	4	00	8
Reâyâ	+3	01	6,5
	7	1	14,5

Mahalle-i Kenisa

	şâîr rub'	mucur	hinta rub'
	1	2	3
Reâyâ	+31	1	62,2
	32	3	65,5

Mahalle-i Kurt Mescidi

	şâîr	mucur	hinta
--	------	-------	-------

	rub'		rub'
	0	2	1
Reâyâ	+0	2	1
	0	4	2

Mahalle-i Ağca Bölge

	şâîr	mucur	hınta
	rub'		rub'
	06	3	13,5
Reâyâ	+17	2	35
	23	5	48,5

Mahalle-i Çavuşbaşı şâîr 12 rub' 3 mucur hınta 25,5 rub'

Mahalle-i Ece	şâîr	mucur	hınta
	rub'		rub'
	23	2	47
Reâyâ	+28	1	56,5
	51	3	103,5

Mahalle-i Örtülü Pınar

	şâîr	mucur	hınta
	rub'		rub
	03	1	[...] ⁷³
Reâyâ	+19	0	[...] ⁷⁴
	22	1	44

Mahalle-i Üryân-i Müslim

	şâîr	hınta
	rub'	rub'
	7	14
Reâyâ	+14	28
	21	42

⁷³ Silik olduğu için okunamadı

⁷⁴ Silik olduğu için okunamadı

Mahalle-i Baldır Pazarı

	şâîr rub'	mucur	hinta rub'
	1	1	2,5
Reâyâ	+8	2	14
	9	3	16,5

Mahalle-i Üryân Zimmî

	Şâîr rub'	mucur	hinta rub'
	10	2	21
Reâyâ	+26	0	52
	36	2	73 //Sayfa [135]//

Mahalle-i Kösedere-i Zimmî

	Şâîr rub'	mucur	hinta rub'
	6	0	12
Reâyâ	+21	1	42,5
	27	1	54,5

Mahalle-i Küçük Bengiler

	Şâîr rub'	mucur	hinta rub'
	03	0	1,5
Reâyâ	+21	2	43
	24	2	44,5

Mâhâle-i Pazar

	Şâîr rub'	mucur	hinta rub'
	0	2	01
Reâyâ	+33	0	79
	33	2	79

Mahalle-i Kal'a-i Atik şâîr rub' 4 mucur 2 hinta rub' 9

Mahalle-i Kal'a-i Cedîd

	Şaîr rub'	mucur	hınta rub'
	1	3	3,5
Râya	+0	2	1
	1	5	4,5

Mahalle-i Abdu'l-vahab Gazi şaîr 1 mucur 3 hınta 3,5

Mahalle-i Kılavuz Müslim şaîr rub' 6 mucur 2 hınta

Mahalle-i Hâce Mehmed şaîr rub' 11 mucur 2 hınta rub' 23

Mahalle-i Hâce Mâhmud

	Şaîr rub'	mucur	hınta rub'
	5	1	10,5
Reâyâ	+2	1	4,5
	7	2	15

Mahalle-i Hâce Velî şaîr rub' 6 hınta rub' 12

Mahalle-i Hâce Zahid

	şaîr rub'	mucur	hınta rub'
	7	2	15
Reâyâ	+3	2	7
	10	4	22

Mahalle-i Sûfî Himmet şaîr rub' 6 mucur 2 hınta rub' 13

Zâviye-i Alîbâba şaîr rub' 6 mucur 2 hınta rub' 13

Mahalle-i Alîbâba

	şaîr rub'	mucur	hınta rub'
Müslim	9	2	19
Reâyâ	+0	2	01
	9	4	20

Mahalle-i Gökçebostan

	Şaîr rub'	mucur	hınta rub'
--	--------------	-------	---------------

Müslim	6	0	12
Reâyâ	<u>+0</u>	<u>2</u>	<u>01</u>
	6	2	13

Mahalle-i Bahtiyarbostan

	şâîr	hınta	
	rub'	rub'	
Müslim	9	18	
Reâyâ	<u>+1</u>	<u>02</u>	
	10	20	

Mahalle-i Oğlançavuş

	şâîr	mucur	hınta
	rub'		rub'
Müslim	5	2	11
Reâyâ	<u>+1</u>	<u>2</u>	<u>03</u>
	6	4	14

Mahalle-i Sarışeyh

	şâîr	mucur	hınta
	rub'		rub'
Müslim	11	2	23
Reâyâ	<u>+13</u>	<u>2</u>	<u>27</u>
	24	4	50

Mahalle-i Hammâmardı

	şâîr	mucur	hınta
	rub'		rub'
	5	1	10,5
Reâyâ	<u>+1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>
	6	3	13,5

Mahalle-i Küçük Minare

	şâîr	mucur	hınta
	rub'		rub'
Müslim	19	2	39
Reâyâ	<u>+05</u>	<u>0</u>	<u>10</u>

24 2 49

Mahalle-i Temürcülerardı

	şaîr rub'	mucur	hınta rub'
	05	3	11
Reâyâ	+36	2	73
	41	5	84

Mahalle-i Kırıcık

	şaîr rub'	mucur	hınta rub'
Müslim	2	0	4
Reâyâ	+4	2	9
	6	2	13

Mahalle-i Şah Hüseyin

	şaîr rub'	mucur	hınta rub'
	6	0	12
Reâyâ	+4	1	8,5
	10	1	20,5

Mahalle-i Hamurkesen şaîr rub' 7 hınta rub' 14

Mahalle-i Ferhadbostanı

	şaîr rub'	mucur	hınta rub'
Müslim	4	2	9
Reâyâ	+4	0	8
	8	2	17

Mahalle-i Keçibula

	şaîr rub'	mucur	hınta rub'
Müslim	5	2	11
Reâyâ	+2	2	5

	7	4	16
Mahalle-i Tokmakkapı			
	şâîr	mucur	hınta
	rub'		rub'
Müslim	6	0	12
Reâyâ	+4	2	09
	10	2	21

Mahalle-i Paşabeg			
	şâîr	mucur	hınta
	rub'		rub'
Müslim	6	3	13
Reâyâ	+0,2	2	0,1
	8	5	14

Mahalle-i Köhne Civan			
	şâîr	mucur	hınta
	rub'		rub'
Müslim	1	3	12,5
Reâyâ	+ 8	3	16,5
	9	6	29

Mahalle-i Ganem şâîr rub' 5 hınta rub' 10

Mahalle-i Billur şâîr rub' 12 mucur 3 hınta rub' 25,5

Mahalle-i Abdülkerim şâîr rub' 6 mucur 2 hınta rub' 13

Mahalle-i Hâce İmâm			
	şâîr	mucur	hınta
	rub'		rub'
Müslim	02	2	5
Reâyâ	+12	2	25
	14	4	30

Mâhâle-i Câm-i Kebîr			
	şâîr	mucur	hınta
	rub'		rub'
Müslim	05	2	11

Reâyâ	+15	3	31
	20	5	42

Mahalle-i Veled Beğ şaîr rub' 6 mucur 2 hinta rub' 13

Mahalle-i Zil-kar şaîr rub' 4 hinta rub' 8

Mahalle-i Hâce Hüссâm şaîr rub' 2 mucur 2 hinta rub' 5

Mahalle-i Yahya Beğ

	şaîr rub'	mucur	hinta rub'
Müslim	7	0	14
Reâyâ	+0	2	01
	7	2	15

Mahalle-i Şems-î Ferrâş şaîr rub' 15 mucur 2 hinta rub' 31

Mahalle-i Kabalı şaîr rub' 7 hinta rub' 14

Mahalle-i Gök Hüссâm şaîr hinta şaîr rub' 2 hinta rub' 4

Mahalle-i İmaret şaîr rub' 8 mucur 3 hinta rub' 17,5

Mahalle-i Bâb-ı Kayseriye

	şaîr rub'	mucur	hinta rub'
Müslim	19	0	38
Reâyâ	+17	2	35
	36	2	73

Mahalle-i Kalâ Ardı şaîr rub' 12 mucur 2 hinta rub' 21

Mahalle-i Gök Medrese şaîr rub' 12 mucur 15 hinta rub' 25

Mahalle-i Hâce Ali Çavuş şaîr rub' 3 hinta rub' 6

Mahalle-i Şeyh Çoban şaîr rub' 6 mucur 2 hinta rub' 13

Cem'an yekûn:

Hinta 100 kile şaîr 50 kile

Belge [136-1] Tevzî' ve Taksim Defteri [Güherçile Nakli ile İlgili]

Sivas Sancağı'nda kâin İlbeğlü kazasından senevi müretteb olan iki bin beş yüz vâkıyye güherçilenin celb ve tahsîlinde usret ve suûbet olduğundan tertib-i mezkûrun beher kıyyesi dörder kuruş bedele kat' olunarak lazım gelen bahası iki yüz

elli senesine mâhsuben def'a mahallinde sancakça uyuşdurulub vakt ü zâmanıyla irsâline gayret olunması bâbında şeref-efzâ-yı sudûr ve vürud iden fermân-ı celflü'l-unvân mantûk-ı münifi üzere tertîb-i mezkûrun beher kıyyesi dörder kuruştan îcâb iden on bin kuruş bedeli livâ-i merkûm kazâlârından gayr-i ez-Karahisar-ı Behramşâh ve Çepni sâir kazalarına cümle ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le ber-vech-i ta'dil ü tesviye tevzi ve taksim defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur. Hurre fi'l-yevmi's-salıs min-şehr-i Şa'banü'l-mu'azzam sene ihdâ ve hâmsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi. 6 Şa'bân Sene 1250 [6 Şa'bân 1250]

Kaza-i Nefs-i Sivas 650 kuruş
Kaza-i Hafık 355 kuruş
Kaza-i Yıldızili 355 kuruş
Kaza-i Tokat maa'n-nevâhi 1700 kuruş
Kaza-i Şarkpâre 110 kuruş
Kaza-i Niksar 700 kuruş
Kaza-i Karayaka 225 kuruş
Kaza-i İprak 225 kuruş
Kaza-i Sonisa 150 kuruş
Kaza-i Taşâbâd 400 kuruş
Kaza-i Karaguş 440 kuruş
Kaza-i Zile maa'n-nevahi 1550 kuruş
Kaza-i Hüseyinâbâd 215 kuruş
Kaza-i İnallu 52,5 kuruş
Kaza-i Ballu 52,5 kuruş
Kaza-i Kazâbâd 600 kuruş
Kaza-i Turhâl 250 kuruş
Kaza-i Sivas ili 330 kuruş
Kaza-i Artukâbâd 420 kuruş
Kaza-i İlbeğlü 215 kuruş
Kaza-i Gelmufat maa' Yakacık 180 kuruş
Kaza-i Mecitözü 525 kuruş
Cem'an yekûn 10.000 kuruş

Belge[136-2] İzin Tezkeresi [Osman Çavuşun İzin Tezkeresi İzin Tezkeresi]

Ma'rûz-ı bendeleridir ki, Zara karyesinden.

Balâsı devletlü Reşit Mehmet Paşa Hazretleri'nin müddet-i mezkur üzere ruhsatı havi sahh-ı keşide olunmuştur.

Taht-ı livâ-i çakerîde olan asâkir-i hassa-i hazret-i şâhane ikinci âlâyı üçüncü taburu çavuşlarından uzun boylu kara bıyıklı Osman Çavuş bu def'a sıla-i rahim arzusıyla vilayeti olan Sivas canibine dört mâh müddet ile gidüb gelmesine taraf-ı senaveriden ruhsat talep etmiş olmakla eğer ruhsat-ı merahim-i âlileri buyurulur ise ol bâbda emr-i fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Fi. 5 Ş. Sene 51. [5 Şa'bân 1251]

Belge [136-3] İzin Tezkeresi [Celalli Karyesinden Hüseyin'in İzin Tezkeresi]

Ma'rûz-ı bendeleridir ki;

Celalli karyesinden

Liva paşası devletlü Mustafa Paşa hazretlerinin mührüyle memhûr.

Taht-ı livâ-i çakeride olan piyâde asâkir-i hassa-i hazret-i şâhane ikinci âlâyı üçüncü taburu hadislerinden bölük emini Hüseyin orta boylu kır bıyıklı nâm merkum bu def'a sıla-ı rahm arzusıyla vilayeti olan Sivas canibine dört mâh müddet ile gidüb gelmesine taraf-ı senaveriden ruhsat talep itmiş olmakla muvafık-ı merahim-i âlileri buyurılır ise ol-babda emr-i fermân men lehü'l-emrindir.

Fi. Ş. Sene 51. [5 Şa'bân 1251]

Belge [136-4] İzin Tezkeresi [Beğdili Köyünden Veli'nin İzin Tezkeresi]

Ma'rûz-ı bendeleridir ki Beğdili karyesinden.

Taht-ı livâ-i mâveride olan piyâde-gân-ı asâkir-i hassa-i şâhâne ikinci alâyı ikinci taburu neferatlarından orta boylu, az kara sakallı Veli çâkerleri bu defa sıla-ı rahim itmek üzere dört mâh müddet ile vilayeti olan Sivas canibine gidip gelmesine tarafımızdan ruhsat verilmiş olmakla eğer ki merkûma ruhsat-ı rahmaneleri buyurulur ise olunan emr-i fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Fi 5 Ş. Sene 51. [5 Şa'bân 1251]

Belge [136-5] İzin Tezkeresi [Tavşanlı Karyesinden İbrahim'in İzin Tezkeresi]

Marûz-ı bendeleridir ki Tavşanlı karyesinden

Taht-ı livâ-i çakerîde olan piyade-gan-ı asâkir-i hassa-i hazret-i şahane ikinci alâyı üçüncü taburu neferâtlarından kısa boylu, kır bıyıklı İbrâhim veled-i Ahmet nâm merkûm bu def'a sila-ı rahm arzusuyla dört mâh müddet ile vilayetleri olan Sivas cânibine gidip gelmesine taraf-ı senaveriden izin talep etmiş olmakla eğer ki merâhim-i âlîleri buyrulur ise olbâbda emr-i fermân hazret-i men-lehül emrindir.

Fi 5 Ş. Sene 51. [5 Şa'bân 1251]

Livâ-i mezbûr paşası devletlü Mustafa Sabri Paşa hazretlerinin mührüyle bâladâ muharrer olan dört adet tezkere memhûr ve ruhsatı hâvi devletlü es-Seyyid Mehmet Paşa Efendimiz hazretlerinin sahh-ı keşîdesi ile balayı tezkereler sahh kılınmıştır.

Belge [137-1] Tereke Defteri [Ahmet Bin İbrâhim Ağa'nın Tereke Defteri]

Bâdî-i defter oldur ki medine-i Sivas mahallâtından Hâce Mâhmud Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem vefât eden Eskici el-Hâc Ahmet bin İbrâhim nâm müteveffânın zâhirde vâris-i maruf ve marufesi olmadığından heman bir nefer zevcesi olup terekesinin rubu' zevcesi Fâtıma binti Ahmet nâm handandan ve üç rubu dahi canib-i beytü'l-mâla ait ve raci olduğundan tereke-i müteveffâ-yı merkûm emin-i beytü'l-mâl Sivas eyâleti kaim-makamı devletlü Şakir Beğ Efendi hazretlerinin inzimâm-ı rey-i devletleri ve ma'rifet-i şer'le takvîm-i baha olunarak tahrîr ve tereke-i müteveffâ-yı merkûmenin sülüs-i erbâna kâim-makam-ı mûmâ-ileyh hazretleri vazü'l-yed oldu isede medine-i mezbûrda vâki' Hâce Zâhid Mahallesi sakinlerinden Molla Mustafa bin Feyzullah nâm kimesne kaim-makam-ı mûmâ-ileyh hazretleri huzurunda akd olunan meclis-i şer'de hala mezun-ı bi'l-iftâ faziletlü es-Seyyid Abdulllah Hazretleri hazır olduğu hâlde şöyle dava eyledi ki müteveffâ-yı merkûm el-Hâc Ahmet bin İbrâhim benim babam merkûm Feyzullah'ın ammisi oğlu olup verâseti zevcesi mezbûre Fâtıma ile bana münhasıra iken emin-i beytü'l-mâl olan kaim-makam-ı mûmâ-ileyh hazretleri tereke-i müteveffâ-yı merkûmun sülüs-i erbâna vaz'ül-yed olmakla sual olunup kaffe-i yedine tenbih-i

şeri' olunması muradıdır deyu bade'd-dava kaim-makam-ı mûmâ-ileyh hazretleri dahi minval-i muharrer üzere olduğunu külliyyen inkar etmeğın müddei-i merkum Molla Mustafa'nın ber-minval-i muharrer müddeası beyana havâle olundukta udülden olub lede't-tezkiye şahadetleri ile makbul olan Hâce Zâhid Mahallesi sükkanından Eyüp bin Hasan ve Ece Mahallesin'den Mehmet bin Alî nâm kimesneler şahadetleri ile müteveffâ-yı merkûm el-Hâc Ahmed'in varisi olduğunu vech-i şeri' üzere isbat eyleyüb mucebiyle merkûm Molla Mustafa'nın verasetine hükm-i şeri' lahık olduktan sonra tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan beray-ı vasiyet sülüs ifrâz olunarak bâkî terekesinin beyne'l-verâseti bi'l-farizet'ş-şer'iyye tevzî' ve taksim defteridir ki ber-vechi âtî zikrolunur .

Fi 11 B. Sene 251. [11 Receb 1251]

Çit döşek aded 2 kıymeti 120 kuruş

Müsta'mel kilim aded 1 kıymeti 40 kuruş

Müsta'mel çit yüzlü yorgan aded 3 kıymeti 120 kuruş

Erzurum-kârî mangal aded 1 kıymeti 100 kuruş

Çuha yüzlü derunu çil kafa biniş kürk kıymeti 270 kuruş

Cecim aded 1 kıymeti 25 kuruş

Hükreki? entari 1 kutni 1 kıymeti 160 kuruş

Çuha beneş aded 1 kıymeti 200 kuruş

Çuha cebe aded 1 kıymeti 200 kuruş

Şâm alacası entari aded 1 kıymeti 80 kuruş

Topuz biçimi çuha şalvar aded 1 kıymeti 151 kuruş

Sabun aded 2 kıymeti 16 kuruş

Bal mumu fiatı 1,5 kıymeti 18 kuruş

Mum kıyye 6 kıymeti 24 kuruş

Tesbih 1 sim zincir 1 kıymeti 20 kuruş

Şâm-kârî kûtnî entârî 1 kıymeti 110 kuruş

Hâma-kârî kuşak aded 1 kıymeti 50 kuruş

Hümayun bezi çileli 20 kıymeti 100 kuruş

Beyaz bez top 6 kıymeti 150 kuruş

Beyaz asdâr halı aded 15 kıymeti 13 kuruş

Çit minder yüzü 1 yasdık yüzü 1 kıymeti 10 kuruş

Mirat aded 1 kıymeti 15 kuruş
Dakik 0,5 kile çuval aded 1 kıymeti 60 kuruş
Yarma bulgur 6 rub' kıymeti 40 kuruş
Milh rub' 8 kıymeti 10 kuruş
Müsta'mel dakik çuvalı aded 3 kıymeti 45 kuruş
Sac aded 1 kıymeti 15 kuruş
Evân-î nuhâs aded 44 kıymeti 704 kuruş
Pirinç 1 batman kıymeti 14 kuruş
Leğen 1 ibrik 1 kıymeti 40 kuruş
Çul 1keçe 1 sagîr çuval 1 tandır çulu 1minder 1 kıymeti 20 kuruş
Köhne çuval aded 1 kıymeti 6 kuruş
Havan aded 1 kıymeti 5 kuruş
Fârîsi-kârî saat aded 1 kıymeti 60 kuruş
Alaca yüzlü yorgan 1 döşek 1 kıymeti 100 kuruş
Hâlî seccade aded 1 kıymeti 50 kuruş
Kilim aded 1 kıymeti 60 kuruş
Cedit çuval aded 1 kıymeti 50 kuruş
Dakik çuvalı aded 2 kıymeti 40 kuruş
Şamdan 1 fiske 1 tas 1 kıymeti 25 kuruş
Sabun 1 batman kıymeti 48 kuruş
Üzüm 1 batman kıymeti 11 kuruş
Çit yüzlü minder aded 3 kıymeti 90 kuruş
Çit yüzlü yasdık 18 içinin derunu ot kıymeti 300 kuruş
Mahat şiltesi aded 4 kıymeti 180 kuruş
Müsta'mel çuha miltan 1 gömlek 1 kıymeti m 30 kuruş
Mahat üzerinde zili parça 2 kilim parça 2 keçe 2 kıymeti 100 kuruş
Köhne duhân çıkı aded 3 kıymeti 10 kuruş
Dolama peşkir 1 sofrâ bezi 1 ip kuşak 2 kıymeti 25 kuruş
Nukud-ı mevcudu kıymeti 387 kuruş
Sim zarf 5 dirhem 50 kıymeti 50 kuruş
Fağfûr fincan 14 tombak zarfi 4 kıymeti 30 kuruş
İnek 2 dana 2 kıymeti 200 kuruş

Koyun 1 kuzu 1 kıymeti 30 kuruş
Meşe hatap aded 15 kıymeti 150 kuruş
Filinta tüfeği kıymeti 25 kuruş
Zevcesi zimmetinde kıymeti 270 kuruş
Çul aded 2 kıymeti 40 kuruş
Hınta 6,5 kile kıymeti 520 kuruş
Saman çeten aded 10 kıymeti 100 kuruş
Hurde-vât-ı menzil kıymeti 100 kuruş
Mahalle-i merkûmede mülk menzil kıymeti 3000 kuruş
Der-zimmet-i odabaş esnâfindan 6000 kuruş
Der-zimmet-i Karaçayırlı Ahmet'de 51 kuruş
Der-zimmet-i Hıdırnallı Çoban'da 32 kuruş
Der-zimmet-i Ebubekir'de 215 kuruş
Der-zimmet-i Çeltekli Öksüz'de 7 kuruş
Ba-defter kendi alacağı 80 kuruş
Toklu 3 adet 60 kuruş
Karakoyun 1 adet 35 kuruş
Def'a koyun 2 adet 50 kuruş
Dana 1 yaşar 2 kıymeti 20 kuruş
Karaçayırlı Kara Ahmet ile müşterek kısırak 1 yaşar tay 1 iki yaşar tay kıymeti
nısf-ı 200 kuruş.

Müşterek merkep 2 nısf 50 kuruş

Koca kır esb 1 kıymeti 100 kuruş

Cem'an yekûn:

16091 tapu ve mâhkeme tarafından verilen resm-i minhâ' şed.

-01800

14291

-04763 -26

09527 13

Müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc Ahmed hâl-i hayatında ve kemâl-i akl ü sıhhatinde cemi mâlının sülüsünü vasiyet ve tenfizine zevcesi mezbure Fâtıma Hâtûn'u mütevellîye nasb ve ta'yîn etmiş olduğu huzur-ı şer'de şahidin-i adilin ile

isbât olunup ber-mûceb-i şahadetü hümâ sülüs-i mezkur ifraz ve mezbûre Fâtıma Hâtûn'a teslim olunduğu kaydı şud.

Sahha'l-bâki et-taksim-i beyne'l-verese:

Hissetü'z-zevceti'l-mezbûre Fâtıma Hâtûn 2381 kuruş 33 para 1 fulus

Hisse-i ammi-zâde Molla Mustafa 7145 kuruş 20 para

Belge[138-1] Tezkere [Köse Hasan'ın Tezkeresi]

An-asl Musûl ahâlîsinden olup derviş fukaralarından Köse Hasan ve bir nefer zevcesinin Erzurum'dan Erzurum vâlisi devletlü Mehmet Esat Paşa Hazretleri'nin emri ile Erzurum mahkemesinden Sivas cânibine izni muhtevi memhûr tezkere ile Sivas'a vürûd etmeleriyle Palu cânibine mürûrlarına Sivas mahkemesinden izni muhtevi iki yüz elli senesi Re'biü'l-evvelî'nin ondokuzuncu tarîhi ile müverrah memhûr yedine tezkere i'tâ' olunmuşdur. Ve's-selâm.

Fi.19 Rebi'ü'l-evvel Sene 1250 [19 Rebi'ü'l-evvel 1250]

Ahmet suvari [...] ⁷⁵

Belge [138-2] Tezkere [Billur Mahallesinden Alî Efendi'nin Tezkeresi]

Sivas'da Billur Mahallesinden Alî Efendi mahdumu.

Asâkir-i Mansûre-i şahâne livâsı birinci alâyı birinci taburu neferâtından Sivaslı Mehmet bin Alî merkûm bu def'a alîl olub ta'lîm ü ta'allüme adîmü'l-iktidâr oldığı ve bundan böyle hademe-i askeriyeye elvirmeyeceği tebeyyün itmiş olmağla merkûmu silk-i askeriyeden ihrâc ve usûl-i nizâm üzere işbu tezkere tahrîr ve yedine i'tâ' kılındı.

Fi 9 S. Sene 251. [9 Safer 1251]

Mir-livâ Ahmed Nurî

Belge[138-3] Tezkere [Sivaslı Alî veled-i Ahmed'in Tezkeresi]

İşbu merkum Tokmakkapı Mahallesinden.

⁷⁵ Okunamadı

Asâkir-i Mansûre alâylarından üçüncü alâyının dördüncü taburunun üçüncü bölüğünde ikinci onbaşı Sivas'lı Alî veled-i Ahmed'in illet-i kadimesi olub asker olmaklığa elvirmeyeceği bi'l-mu'ayene tebeyyün eylediğinden ol-vech ile ihrâc olunmuş ve memleket umûrına karışmamak ve kendükâr ü kisbiyle meşgul olmak üzere vilayet cânibine azîmet için izn ü ruhsat verilmiş olduğunu iş bu müş'ar tezkere tahrir ve yed-i merkûma i'tâ' olundu.

Fî 15 S. Sene 251. [15 Safer 1251]

Ser- 'asker-i Asâkir-i Mansûre Mehmed Hüsrev

Belge[138-4] Tezkere [Sivas'lı Alî Veledi Ömer'in Tezkeresi]

Hâce Zahid Mahallesi'nden

Dârende-i tezkere topçu birinci âlâyı asâkir-i muntazama-i şahânesinden üçüncü taburun birinci bölüğünün dördüncü taburunda Sivaslı Alî veled-i Ömer bu def'a bâ-izn ü ruhsat sıla-i râhim etmek ve bazı maslahatı rü'yet eylemek için otuz bir gün müddet ile vilayeti olan medine-i Sivas'a azim olmakla esnâ-yı râhda ve vilayetinde kimesne tarafından ser-i mû rencide olunmıyarak asâkir-i şahâne haklarında meri' olan hürmet ve riâ'yet işbu merkûme hakkında dahi ifa kılınarak müddet-i tamamında yine alâyı nezdine avdet eylemek üzere li-ecli's-sıla işbu tezkere tahrîr ve merkûma i'tâ olundu.

Fî 4 Ca. Sene 251. [4 Cemaziyel'-evvel 1251]

Mîr-alây devletlü Bekir Beğ Efendi'nin kendi mührüyle memhûrlu

Mâlâtıya mâhkemesinden merkûmun yedine i'tâ' olunan izin tezkeresinin tarihi

Fi. 5 Ca. Sene 251.

Belge[138-5] Tezkere [Hâlil Bin Mehmet Ağa'nın Tezkeresi]

Hazine-dâr Ağa-zâde Hâce Ali Çavuş Mahallesinden Hâlil bin Mehmet Ağa'nın izin tezkeresi.

Darende-i tezkere Asâkir-i Mansûre-i şahânedan mir-livâ devletlü Mehmet Paşa Hazretleri'nin livâsının birinci taburun üçüncü bölüğünün yedinci onbaşının dördüncü neferi Sivaslı Hâlil veled-i Mehmed'in bu def'a vilayeti cânibinde bazı

maslahatı zuhûr ve akraba-yı taâllukatını ziyaret ve zuhûra gelen maslahatı rü'yet edip ve yine taburuna gelmek üzere dört mâh müddet-i meşruhasıyla Sivas seyahâtına ruhsat virilmiş olmağla yollarda vâki' kazalarda kimesne mani olmayarak işbu tezkere tahrîr ve yed-i merkûm i'tâ' olundu.

Fi 14 B. Sene 251. [14 Receb 1251]

Belge [138-6] Tezkere [İbrâhim bin Hüseyi'nin Tezkeresi]

Bâb-ı Kayseriye Mahallesi'nden İbrâhim bin Hüseyin'in tezkeresidir.

Asakir-i Mansûre-i Muhâmmediye Mehmed Paşa livâsının birinci alâyının üçüncü taburunun üçüncü bölümünde ikinci onbaşının dördüncü neferi Sivasslı İbrâhim veled-i Hüseyin'in illet-i kâdimesi olup asker olmaklığa elvirmeyeceği bi'l-muâyene tebeyyün eylediginden ol-vechile ihrâc olunmuş ve merkûm memleket umûrına karışmamak ve kendü kâr ü kisbiyle meşgul olmak üzere vilayeti cânibine azîmet için izn ü ruhsat virilmiş olduğunu müş'ar işbu tezkere tahrîr ve yed-i merkûmâ i'tâ' olundu.

Fi 25 Z. Sene 251. [25 Zî'l-hicce 1251]

Ser-'asker-i asakir-i mansûre Mehmed Hüsrev

Belge [139-1] Tevzî' ve Taksim Defteri

Bi-tevfikullahi sübhanehu ve teâlâ tahrîr ve tanzîm kılınmakta olan redif Asakir-i Mansûre-i Muhâmmediye zâbitân ve neferâtının idâre-i maaş ve mâhiyeleri ile levâzımat-ı sâireler için daimi edâ olunmak üzere Sivas Sancağı kazâlârından müretteb ve matlûb-ı hazret-i cihân-dârî buyurılan dört yüz kese akçenin nısfı ruz-ı Kasım'da ve nısfı-ı âheri ruz-ı hazerde daimi edâ olunmak üzere ta'dil ü tesviye şurûtuna riâyet birle livâ-yı merkumun kazalarına tevzî' ve taksim ve yerlü yerinden cem' ve tahsîl ve hazine-i âmireye irsâl olunması bâbında sâdır olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı şahâne mücebince sudûr eden fermân-ı celîlü'l-şân mantûk-ı münîf üzere mebâliğ-i mezkûr dört yüz kise akçenin nısfı olan iki yüz kisesi Sivas kaim-makamı hâcegân-ı Dîvân-ı Hümâyûndan devletlü Şakir Bey Hazretleri'nin inzimâm-ı rey-i devletleri ve cümle ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le Sivas Sancağının hâvi

olduğu kazalarına tadil ü tesviye üzere tevzî ve taksim defteridir ki, ber-vech-i âti zikrolunur.

Fi 13 B. Sene 251. [13 Receb 1251]

Hisse-i nefis-i Sivas ve Hafik 9000-3000 (Hafik) = 6000 yalnız altı bin kuruşdur.

Hisse-i Yıldızili 3550 kuruş yalnız üç bin beş yüz elli kuruşdur.

Hisse-i Tokat maa'n-nevâhî 18000 kuruş yalnız on sekiz bin kuruşdur.

Hisse-i Niksar 7000 kuruş yalnız yedi bin kuruşdur.

Hisse-i Şark-ı pare 11000 kuruş yalnız on bir bin kuruşdur.

Hisse-i Karâyaka 2250 kuruş yalnız iki bin iki yüz elli kuruşdur.

Hisse-i İprak 2250 kuruş yalnız iki bin iki yüz elli kuruşdur.

Hisse-i Sonisa 1500 kuruş yalnız bin beş yüz kuruşdur.

Hisse-i Taşâbâd 4000 kuruş yalnız dört bin kuruşdur.

Hisse-i Karakuş 4100 kuruş yalnız dört bin yüz kuruşdur.

Hisse-i Zile maa'n-nevâhî kabile-i yörükân 15500 kuruş yalnız on beş bin beş yüz kuruşdur.

Hisse-i Karahisar-ı Behrâmşâh 1250 kuruş yalnız bin iki yüz elli kuruşdur.

Hisse-i Hüseyinâbâd 3000 kuruş yalnız üç bin kuruşdur.

Hisse-i Eynellû Ballû nısfıyyet üzeredir 1050 kuruş yalnız bin elli kuruşdur.

Hisse-i Kazâbâd 6000 kuruş yalnız altı bin kuruşdur.

Hisse-i Turhâl Madeni Hümayunuma merbut olduğundan 2500 kuruş yalnız iki bin beş yüz kuruş.

Hisse-i Sivas ili 3300 kuruş yalnız üç bin üç yüz kuruşdur.

Hisse-i Artukâbâd 3900 kuruş yalnız üç bin dokuz yüz.

Hisse-i İlbeğlü 3000 kuruş yalnız üç bin kuruşdur.

Hisse-i Gelmufat 1750 kuruş yalnız bin yedi yüz elli kuruşdur.

Hisse-i Çepni 1000 kuruş yalnız bin kuruş.

Hisse-i Mecitözü 5000 kuruş yalnız yalnız beş bin kuruş.

Kara Hisar-ı Behremşah kazası canibi Akdağmadeni'ne merbut olduğundan işbu tertip ibtâl ve müceddeden tarif-i muhtâc olduğundan 'avf olundu.

Cem'an yekûn 100000 kuruş yalnız yüzbin kuruş cümle ma'rifetleri ile ta'dil ve tesviye şurutu üzere taksim olduğu işbu mahalle şerh virildi.

Mehmed ser-asker-i mansûre

Belge[139-2] Tevzî' ve Taksim Defteri [Sivas Kazaları ile İlgili]

Bâdî-i defter oldur ki bi-tevfikillahi sübhânehu ve teâlâ ittifâk-erâ ile karar-gir olan usûl-ü mehasin-i şumule tevfikân bi't-tertip tahrîr ve tanzîm olunmakda olan redîf Asâkir-i Mansûrenin levâzım-ı mukteziyeleri masârifina iâne ve imdad olunmak ve nısfı işbu elli senesi içinde hulûl idecek rûz-i Kasımında ve nısf-ı aheri dahi gelecek rûz-i hazerde bu vechle senede iki taksit ile tahsîl ve teslim-i hazine-i amire kılınmak üzere bâ-emr-i âli Sivas Sancağı kazalarından matlûb-ı hazret-i cihan-dârî buyurulan dört yüz kise akçe eyâlet-i Sivas kaim-makamı devletlü Şakir Beğ hazretlerinin re'yi ve cümle ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer' ile ber-vech-i ta'dil tertib ve tanzîm ve taksim olunan mebâliğ-i mezkûr dört yüz kise akçenin defteridir ki ber-vech-i âti zikrolunur.

Fi 23 L. Sene 251. [23 Şevval 1251]

Hisse-i nefis-i Sivas

Taksit-i evvel	6500	kuruş
Taksit-i sâni	<u>+6500</u>	kuruş
	13000	

Hisse-i Hafik

Taksit-i evvel	3550	kuruş
Taksit-i sâni	<u>+3550</u>	kuruş
	7100	

Hisse-i Yıldızili

Taksit-i evvel	3550	kuruş
Taksit-i sâni	<u>+3550</u>	kuruş
	7100	

Hisse-i Tokat maa'n-nevâhî

Taksit-i evvel	18000	kuruş
Taksit-i sâni	<u>+18000</u>	kuruş
	36000	

Hisse-i Şark-ı Pâre

Taksit-i evvel	1100	kuruş
----------------	------	-------

Taksit-i sâñ	<u>+1100</u> kuruş
	2200
Hisse-i Niksar	
Taksit-i evvel	7000 kuruş
Taksit-i sâñ	<u>+7000</u> kuruş
	14000
Hisse-i Karâyaka	
Taksit-i evvel	2250 kuruş
Taksit-i sâñ	<u>+2250</u> kuruş
	4500
Hisse-i İprak	
Taksit-i evvel	2250 kuruş
Taksit-i sâñ	<u>+2250</u> kuruş
	4500
Hisse-i Sonisa	
Taksit-i evvel	1500 kuruş
Taksit-i sâñ	<u>+1500</u> kuruş
	3000
Hisse-i Taşâbâd	
Taksit-i evvel	4000 kuruş
Taksit-i sâñ	<u>+4000</u> kuruş
	8000
Hisse-i Karakuş	
Taksit-i evvel	4400 kuruş
Taksit-i sâñ	<u>+4400</u> kuruş
	88000
Hisse-i Zile maa'n-nevâhî	
Taksit-i evvel	15500 kuruş
Taksit-i sâñ	<u>+ 15500</u> kuruş
	31000
Hisse-i Hüseyinâbâd	
Taksit-i evvel	3150 kuruş

Taksit-i sâni	<u>+3150</u> kuruş
	6300
Hisse-i İnalû	
Taksit-i evvel	520 kuruş
Taksit-i sâni	<u>+520</u> kuruş
	1040
Hisse-i Ballu	
Taksit-i evvel	520 kuruş
Taksit-i sâni	<u>+520</u> kuruş
	1040
Hisse-i Kazâbâd	
Taksit-i evvel	16000 kuruş
Taksit-i sâni	<u>+6000</u> kuruş
	12000 kuruş
Hisse-i Turhâl	
Taksit-i evvel	2500 kuruş
Taksit-i sâni	<u>+ 2500</u> kuruş
	5000
Hisse-i Sivas ili	
Taksit-i evvel	3300 kuruş
Taksit-i sâni	<u>+3300</u> kuruş
	6600
Hisse-i Artukâbâd	
Taksit-i evvel	4200 kuruş
Taksit-i sâni	<u>+ 4200</u> kuruş
	8400
Hisse-i İlbeğlü	
Taksit-i evvel	3150 kuruş
Taksit-i sâni	<u>+3150</u> kuruş
	6300
Hisse-i Gelmufat maa' Yakacık	
Taksit-i evvel	1800 kuruş

Taksit-i sâni + 1800 kuruş
3600

Hisse-i Mecitözü

Taksit-i evvel 5250 kuruş

Taksit-i sâni +5250 kuruş
10500

Cem'an Yekûn 200.000 (Yalnız iki yüz bin kurûşdur sahh.)

Belge [140-1] Berât Sureti [İbrâhim Veledi İbiş'in Tekaüdlük Berâtı]

Hüseyinâbât kazasına tâbî' Büyük Söğütözü karyesinden ve Asâkir-i Mansûre-i Muhâmmediye piyâde onbaşılarından İbiş İbrâhim veledi İbiş yedine i'tâ' olunan berâtının sûretidir.

Kıdvetü'n-nüvvabi'l-müteşerri'in Sivas ili kazası nâibi mevlânâ zîde-ilmuhu ve mefâhirü'l-emâsil-i ve'l-akrân â'yân ve vucûh-ı memleket ve bi'l-cümle işerleri zîde- kadruhûm tevki-i ref-i hümâyûnum vasıl olıcak ma'lûm ola ki Asâkir-i Mansûre onbaşılarından Sivaslı İbrâhim veled-i İbiş bundan akdem vuku' bulan muharebelerde mecruh ve alil olmuş olduğundan bu def'a şeref-sünuh iden emr-i hümâyûn-ı merâhim-numûn-ı cihan-dâranem mukteza-yı münifi üzere kendisine tekâüd vazifesi ihsan-ı hümâyûnum olarak ihrâc ile memlekete azîmete ruhsat virilmiş isede merkûm din-i mübin yolunda ve umûr-ı meyâmin-mevfûr-ı padişâhanemde can siperane ibraz-ı gayret itmiş olduğuna ve bu misüllü din ve devletime emek vermiş olan sunûf-ı askeriyeden tekaüd olanların memleketlerinde bir vech ile zahmet ve sefalet çekmiyerek saye-i ihsan- vaye-i şehr-i yaranemde refâh-ı hal ve huzur-ı bâlleri vesailinin istikmalî makallerinde mebzul olan eltaf-ı aliyye-i şahâne ve itaf-ı seniyye-i cihan-dâranem muktezasından idüğüne binâen merkûm İbrâhim'in emsâli misillü memleket salyanesinden ve tekâlîf-i sâireden bi'l-vücut muâfiyeti bâbında emr-i şerîfim sudûru hâlâ bi'l-istiklal asâkir-i mansûre ser-askeri düstûr-ı mükerrerem müşîr-i müfahham nizâmü'l-âlem vezîrim Hüsrev Mehmed Paşa edâmallâhu teâla iclalehu tarafından bâ-takrir ifade ve inhâ' olunmakla merkûmun ber-minvâl-i muharrer memleketi salyânesinden ve tekâlîf-i sâirenin cümlesinden avfi fermânım olmağın mahsûsen işbu emr-i celilü'l-kadrim ısdar ve yedine i'tâ' olunmuşdur. İmdi tekalif ve salyânedan hisse tarhı ve nâm-ı aherile

merkûm İbrâhim'den bir akçe ve bir habbe alınmayub saye-i mülûkanemde ezher cihet himayet ü siyanet olunarak refâh ve rahatı esbâbının istihsali ve lede'l-iktizâ mahkemeye ve vucuh hanelerine vardıkta oturtulup hakkında her vech ile hürmet ve riâyet-i layıkanın icrâ ve ikmâli matlûb-ı pâdişahenem idüğü siz ki nâib ve âyân ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz, ma'lûmunuz oldukta ber-minvâl-i muharrer amel ve harekete dikkat ve hilafı vaz'ı tecvizden ittika ve mübâadat eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki, vusûl buldukta ber-vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ ve lazimü'l-imtisalimin mazmun-ı i'tâat-makrunuyla amel olasız. Şöyle bilesiz. A'lâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fî evâil-i şehri Rebi'ül-evvel sene tis'a ve erbain ve mi'teyn ve elf.

Fi. evâil-i Rebi'ül-evvel Sene 1249 [evâil-i Rebi'ül-evvel 1249]

Kad vasale ileynâ fi 27 Za. Sene 49.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahruse.

Belge[140-2] Berât-ı Hümâyûn [Savaşta Yaralanan Askere Aylık Bağlanması Hakkında]

Asâkir-i Mansûre alâylarından ondokuzuncu alâyının ikinci taburunun beşinci bölüğünde beşinci onbaşı Sivaslı işbu tevki-i refiûş-şan-ı hakanî İbrâhim veled-i İbiş Konya Muharebesinde sağ ayağının bir tarafına kurşun isabetiyle yaralanmış el-yevm cerhi dahi ebnâm bulmayarak sakat olmuş olduğuna binaen etibba-i hâssam alemü'l-ülamai'l-müteberrihîn Mustafa Behçet edâmallahu teâlâ fezailehu ma'rifeti ile bil-muayene huzur-ı lamiu'n-nur-ı cihan-darane rahsude olmuş ve mukteza-yı merâhim-i eşfak-ı seniyyem üzere mâhiyye otuz kuruş tekaüdlük vazifesi itâ'sına irâde-i seniyye-i mülûkânem merhamet-efza-yı sunuh buyrulmuş olduğundan iktizâ' iden berât-ı şerîfimin i'tâsını Asâkir-i Mansûre-i Muhâmmediye ser-askeri dustur-ı mükerrem müşîr-i müfahham nizâmü'l-âlem vezîrim Mehmed Hüsrev Paşâ edâmallâhu teâlâ iclalehu ba-takrir inhâ etmekle bu makule verilecek tekaüdlük vazifeleri havi ve başkaca takrirle mukataât hazinesinden alınub tekaüd olan kimesnelerden asitane-i sa'âdetimde bulunanların tekaüdlük vazifeleri kendilerine teslim ve taşrada bulunacak tekaüdlük vazifeleri ba-i'lâm-ı şer'-i veyahud vülat-ı izamım taraflarından inhâ' olunub sıhhati tebeyyün eyledikten sonra gönderilüb yine kezalik ma'rifetile yedlerine virdirilmesine ve sipariş ve havale ile meçhul

kimesneye tekaüdlük vazifesinin kaydı terkin kılınmak kanun-nâme-i hümâyûnum iktizâsından olmak mucébince tekaüdlüğü tavsiye ve berâtı i'tâ' olunmağla fermânım olmağın hakkında mezid inâyet-i pâdişahânem zuhûra getirilüb iki yüz kırk dokuz senesi Rebi'ül-evvelî'nin dördüncü günü tarîhiyle müverrah verilen ruus-ı hümâyunum mûcebince bu berât-ı hümâyûnu verdim ve buyurdum ki, mezbûr İbrâhim veled-i İbiş zide-kadruhu varub vech-i meşrûh üzere ta'yîn olunan otuz kuruluş mâhiyyesin alub mutasarrıf ola. Şöyle bileler. Alâmet-i şerîfe i'timat kılâlâr. Tahrîren fi'l- yevmi'l-hadi işrîn şehri Rebi'ül-evvel sene tis'a ve erba'în ve mi'eteyn ve elf.

Fi.11 Rebi'ül-evvel Sene 1249 [11 Rebi'ül-evvel 1249]

Be-makam-ı Kostantiniyye el-mâhrûse.

Kad vasale ileynâ. Fi 27 Za. Sene 49.

Mûcebince ihrâc olunmak deyu. Fi 7 M. Sene 250.

Belge[140-3] Ruhsat [Kulaklarından Rahatsız Olan Askerin Askerlikten İhracı]

Dokuzuncu piyade birinci alâyının altıncı taburunun üçüncü bölüğünün dördüncü taburunda yedinci Sivas'da vak'i Oğlançavuş Mahallesi'nden Murtaza oğlu Ömer veledi Mustafa nefer 1

Mezkur neferinin kulaklarının zârı patlayub aslâ işitmediğinden tabur-ı mezkûrede ve asâkirlikde elvirmeyeceğinden ilmü haberi takdîm kılındı.

Mührüyle memhûrlu bendei Mahmûd Hekimbaşı

Ber-vechi bala nefer-i merkûmun kulakları işitmeyüb ruzu şeb hizmete iktidarı olmadığı hal-i bi'l-muayene olub mezkûr kullarını taburdan ihrâc olunmak için ruhsat-ı seniyyelerinin i'tâ' buyrulması bâbında emr-i fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 7 M. Sene 1250. [7 Muharrem 1250]

Kendi mührüyle memhûrlu olduğu kayd şud.

Bende-i Hüseyin Binbaşı tabur-ı sâdis alây-ı evvel topu

Belge [140-4] İzin Tezkeresi [Talıcak Karyesin'den Ahmet Veledi Hasa'nın Tezkeresi]

Tatlıcak karyesinden Mısırlı'nın karındaşı Ahmet veled-i Hasan'ın izin tezkeresi kayıdır.

Asâkir-i Mansûre-i Muhâmmediye alâylarından altıncı âlâyının ikinci taburunun dördüncü bölüğünde beşinci onbaşısı Sivaslı Ahmed veled-i Hasan tarîh-i tezkereden i'tibaren beş mah müddet-i muayene ile sılasına gidüb gelmek ve tasrîh kılınan müddeti ol mahallin mâhkemesi siciline kayd birle hengam-ı ikametinde lazime-i hürmetin icrâsıyla müddet-i muayenesi tekmilinde iâdesi hususu cümle taraflarından iltizam kılınmak lazımedendir ki, a'zar-ı vahiye iradıyla bila-mûcib müddeti tecavüz ider ise ol-mahallin hükkâmı ve zâbitânı mesu'l ve muatteb olacağından kendüsü dahi mazhar-ı mücazat olacağı ceza kanunname-i hümâyûn iktizâsından olmakla müddeti hitamından evvelce avdet eylemek şartıyla li-ecli'l-sıla vilayeti tarafına azimetine izin ve ruhsat virilmiş olduğunu müş'ar işbu tezkere tahrîr ve i'tâ' olundu.

Fi Ş. Sene 245. [Şa'bân 1245]

Kendi mührüyle mühürlü.

Yine Der-saâdete gittiği.

Fi 27 Ş. Sene 250.

Mehmed Hüsrev ser-asker Asakir-i Mansure hala.

Belge [141-1] Tezkere [Şeyh Çoban Mahallesi'nden Molla Mehmed'in Oğlu Hâilil'in Tezkeresi]

Şeyh Çoban Mahallesinden Molla Mehmed'in oğlu Hâilil nâm kimesnenin tezkeresi kaydı iş bu merkûm Hâilil Der-saâdetinde gitmiştir.

Fi 11 M. Sene 251. [11 Muharrem 1251]

Asâkir-i mansûrede yigirminci alâyın birinci taburunun üçüncü bölüğünde birinci onbaşının ikinci neferi Sivaslı Hâilil veled-i Mehmed iş bu tezkeremiz tarihinden itibaren altı mah müddet tayînî ile li-ecli'l-sıla memleketi olan Sivas'a gidüb gelmek tasrîh kılınan müddeti ol-mahallin mahkemesi siciline kayd olunarak müddet-i muayenesini tekmilinde kendi iradatı ve yahut kaydı tarîhine nazaran iâdesi hususunu cümle taraflarından iltizam kılınmak eğer a'zâr-ı vâhiye iradî ile bila-mûcib müddeti tecavüz iderise ol mahallin hükkâm ve zâbitânı mesul ve muatteb olacağı ve kendüsü dahi mazhar-ı mücazat kılınacağından başka memleketinde olan

hânesi dahi ihrak ittireleceğinden ana göre hareketleizin müddetinden evvelce avdet eylemek şartıyla işbu tezkere tahrîr ve i'tâ' olundu.

Fi 14 M. Sene 50. [14 Muharrem 1250]

Tezkeresi tarîhi hak olduğundan fehmi olmayub işbu mahalle şerh verildi.

Mehmed Hüsrev ser-asker-i mansûre.

Belge [141-2] İzin Tezkeresi [Karacaşar Karyesinden Ömer Veled-i Yusuf'un Tezkeresi]

Sivas ili kazasına tâbî' Karacaşar karyesinden olup Şa'banü'l-muazzamı'nın beşinci gününden iti'baren üç mâh müddet tayiniyle sılasına izn şud.

Sefâ'in-i Donanma-yı Hümâyûn-ı mülûkaneden kanca nâm kalyonu hümâyûn mürettebatından humbaracı Alî Yüzbaşı bölüğü neferâtından Sivaslı Ömer veled-i Yusuf işbu elli senesi Şa'banü'l- muazzam'ın beşinci gününden itibaren üç mâh müddet ta'yîni ile sılasına gidüb gelmek ve tasrih kılınan müddeti ol-mahallin mahkeme siciline kayd birle hengâm-ı ikâmetinde lazime-i hürmetin icrâsıyla müddet-i mu'ayyenesi tekmilinde kendi iradesi veyahud me'mûrların kaydı tarîhine nazaran ifadesi ile muazzez avdeti hususu mahalle taraflarından iltizâm kılınmak ve eğer a'zar-ı vahiye iradiyle bilâ-mûcib müddeti tecavüz ider ise ol-mahallin hükkam ve zabitanı mes'ûl ve mu'atib olunacağından başka kendüsi dahi mazhar-ı mücazât olunacağı cezâen kanun-nâme-i hümâyun muktezasından olmağla müddet-i hitâmından evvelce 'avdet eylemek şartıyla li-ecli'l-sıla vilayeti canibine azimetine izn üruhsat virilmiş olduğunu müş'ar iş bu tezkere tahrîr ve yed-i merkûma i'tâ' olundu.

Fi 5 Ş. Sene 50. [5 Şa'bân 1250]

Müddeti hitamında der-'aliyyeye avdet itmiştir.

Mehmed Tahir kapûdân-ı derya hala.

Mührüyle memhûrlu.

Belge [141-3] İzin [Ağnevid Karyesinden Sivaslı Mehmed Bin Hasan'ın]

Yine Sivas ili kazasına tâbî' Ağnevid karyesinden olup bâladâ muharrer olduğu üzere müddet tayini ile sılasına izni kayd şud.

Fi 17 Ş. Sene 250 [17 Şa'bân 1250]

Sefâ'in-i Donanma-yı Hümâyûn Burc-i Zafer nâm kalyon-ı hümâyun-ı mülükanenin tertibatından Kısıklı Ahmet Yüzbaşı bölüğü onbaşlarından Sivaslı Mehmed bin Hasan işbu sene-i mübareke şehr-i Şa'bânü'l-muazzam'ının yiğirminci gününden itibaren dört mâh müddet ta'yînîyle sılasına gidüb gelmek ve tasrîh kılınan müddeti ol-mahallin mâhkemesi sicilline kayd birle hengâm-ı ikâmetinde lazime-i hürmetin icrâsiyle müddet-i muayyenesi tekmilinde kendi irâdesi veyahud me'mûrların kaydı tarîhine nazaran ifadesiyle neferinin avdeti hususu cümle tarafından iltizâm kılınmak ve eğer a'zar-ı vahiye iradı ile bilâ-mûcib müddeti tecâvüz ider ise ol-mahallin hükkâm ve zâbitânı mes'ul ve muâtteb olunacağından başka kendisi dahi mazhar-ı mücâzât olacağı cezaen kanun-nâme-i hümâyûn iktizâsından olmakla müddeti hitâmından önce avdet eylemek şartıyla li-ecli'l-sıla vilayeti cânibe azimeteizn ü ruhsat virilmiş olduğunu müş'ar işbu tezkere tahrîr ve yed-i merkuma i'tâ' olundu.

Fi 17 Ş. Sene 50.

Müddeti hitamında der-aliyyeye avdet eylemiştir. Mehmed Tahir kapudân-ı derya hala. Mührü ile memhûrlu.

Zâviye-i Abdu'l-vahab Gazi'den.

Belge [141-4] Tezkere [Ağca Bölge Mahallesinden Derviş Bey'in Oğlu İsmâil'in Mâhdumu Mehmet Beyle İlgili]

Ağca Bölge Mahallesinden Derviş Beğ oğlu İsmâil'in mâhdumu Mehmed Beğ illet-i kâdimesi sebebiyle silk-i askerîden ihrâc olduğu tezkerenin kaydır. Asâkir-i Mansûre alâylarından altıncı alâyın ikinci taburunun beşinci bölüğünün yedinci onbaşısının dördüncü neferi Sivaslı Mehmed veled-i İsmâil'in illet-i kâdimesi olub askeri olmaklığa elvirmeceği bi'l-muayene tebeyyün eylediğinden ol-vechle ihrâc olunmuş ve memleket umûruna karışmâmak ve kendü kâr ü kisbiyle meşgul olmak üzere vilayeti cânibine azimet için izn ve ruhsat virilmiş olduğunu müş'ar işbu tezkere tahrîr ve yed-i merkumâ i'tâ' olundu.

Fi 15 L. Sene 250. [15 Şevvâl 1250]

Kendi mühriyle memhûrlu olduğu kayd şud.

Mehmed Hüsrev ser-asker-i asâkir-i Mansûre hala.

Belge[141-5] Tezkere [Niksar'lı Süleyman Bin Süleyman'ın Tezkeresi]

Asâkir-i Mansûre-i Muhâmmedyede olup devletlü Hüsrev Paşa Efendimizin i'tâ' eylediği tezkeresini izin ve müddeti tekmili ile elli bir senesi Muharremü'l-haramının on birinci günü Der-sâadete azim olan Niksar'lı Süleyman bin Süleyman'nın Der-saâdete azîmet eylediği kayd şud.

15+15+15=45+15= 60 kuruş

Sene 1250

244

Belge [141-6] Sadakat Nişanı Verilmesi [Kuruözlü İbrâhim'in]

Hâce Alî Çavuş Mahallesi sakinlerinden Kuruözlüoğlu Mehmet Ağa'nın oğlu İbrâhim'in mezun-ı hidematı kayıdır.

Sefer-i Donanma-yı Hümâyûn-ı şahânemden Seyr-i Zafer nâm korvet-i hümâyûnum asakir-i bahriyesi onbaşılardan râfi-i tevki-i refü'ş-şân-ı hakânî Sivaslı İbrâhim veled-i Mehmet mukteza-yı emr ü fermân-ı pâdişahânem vechile Siyâm ceziresi me'mûriyetinde güzel hizmet ve izhâr-ı sadâkat itmiş olduğu ma'lûm-ı hümâyûnum olub merkûmun bu hizmet ve emeği nezd-i mülûkanemde ziyadesi ile makbule geçerek akran ve emsali beyninde kendüsüne müstelzim-i iftihar olmak üzere târaf-ı eşref-i pâdişahânemden bir kıt'a iftihar nişânı inâyet kılınmış ve mukteza-yı irâde-i seniyye-i mülûkânem üzere lazım gelen berât-ı müstelzim-i mübahatının dahi isdâr ve i'tâ'sı hususu bi'l-fi'l kapûdân-ı deryâ düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i müfahham nizâmü'l-âlem vezîrim Mehmed Tâhir Paşa edâmallahu teâlâ iclalehu tarafından ba-takrir ifade olunmuş olmağın merkûm bundan böyle dahi din ü devletim uğrunda hüsn-i hidmet ve sadakat ibrazına sa'y ve gayret eyliye. Şöyle bileler. Alâmet-i şerîfe itimâd kılâlâr. Tahriren fi evahir-i şehr-i Şa'banü'l-muazzam sene hamsin ve mi'eteyn ve elf.

evahir-i Şa'ban Sene 1250 **[evahir-i Şa'ban 1250]**

Kostantıniyye el-mâhrûse.

Belge[142-1]Tevzî' ve Taksim Defteri [Surre-i Hümâyûn Masrafları İçin]

Surre-i hümâyûn için bâ-mektub-ı sâmi matlûb buyurulan iki bin beş yüz kuruşun kaydı.

Surre-i hümâyûn-ı şahâne ümenâsına bazı eyâlât ve elviyeden müretteb olan hizmet-i mübâşiriyye beher sene tahsîl ve surre-i hümâyûn emini nasb olunan zâta i'tâ' olunmak üzere isede iş bu hizmet-i mübâşiriyyenin kâdim şeyi olarak şimdiye kadar zam olunmamış ve hâlbu ki tedâbir-i is'ardan nâşî emanet-i mumâ-îleyhin masârîfları ziyadeleşmiş olduğundan kadim hizmet-i mübâşiriyyesi mahallerde iktizâsına göre zam ve hizmet-i mübâşiriyye tertîbi olmayan elviyeye dahi bir miktar müceddeden mübâşiriye tanzîm olunması tensîb olunarak Sivas vâlîsi uhdelinde olan Sivas eyâletinden iki bin beş yüz kuruş emânet-i mûmâ-ileyhe mâhsus olmak üzere meblağ-ı mezbûrun beher sene i'tâ' olunması için irâde-i aliyye-i hazret-i şahâneme müte'allik ve mücebince eyâlet-i Sivas vâlîsi devletlü Mehmed Reşid Paşa Hazretleri'ne hitâben şeref-yâfte-i sudûr ve vürûd eden bir kıt'a mektub-ı sâmi-i hazret-i sadâret-penahime mucebiyle meblağ-ı mezbûr Sivas kaim-makamı Şakir Bey Efendi inzimâm-ı rey'i ve cümle ma'rifetleri ve marifet-i şer'le sicill-i mahfûzda mukayyed ber-taksim-i hazeriye Sivas ve Çorum ve Amasya ve Divriği sancağı kazâlârina lede't-tevzî' Sivas sancağına isabet eden meblağ-ı gayr-i ez Şark-ı pâre ve Karahisâr-ı Behremşah ve Çepnî ve sâir kazalarına ber-taksim-i hazeriyye tevzî' ve taksim olunan defteridir ki zikrolunur.

Fi 19 C Sene 50. [19 Cemaziye'l-ahir 1250]

2500 kuruş

Hisse-i Nefs-i Sivas ber-taksim-i hazerîyye 57 5 kuruş

Hisse-i Hafik ber-taksîmi hazerîyye 28 kuruş 17 para

Hisse-i Yıldızili ber-taksim-i hazerîyye 40 kuruş 5 para

Hisse-i Tokat maa'n-nevâhî-i ber-taksim-i hazerîyye 306 kuruş 10 para

Hisse-i Niksar ber-taksim-i hazerîyye 120 kuruş 12 para

Hisse-i Karâyaka ber-taksim-i hazerîyye 45 kuruş 27 para

Hisse-i İprak ber-taksim-i hazerîyye 28 kuruş 17 para

Hisse-i Taşâbâd ber-taksim-i hazerîyye 73 kuruş

Hisse-i Karakuş ber-taksim-i hazerîyye 28 kuruş 17 para

Hisse-i Zile maa'n-nevâhî ber-taksim-i hazerîyye 122 kuruş 22 para

Hisse-i Hüseyinâbâd ber-taksim-i hazerîyye 18 kuruş
Hisse-i İnallû Ballu ber-taksim-i hazerîyye 11,5 kuruş nisf-ı üzere
Hisse-i Kazâbâd ber-taksim-i hazerîyye 108 kuruş 3 para
Hisse-i Turhâl ber-taksim-i hazerîyye 34 kuruş 18 para
Hisse-i Sivas ili ber-taksim-i hazerîyye 36 kuruş 31 para
Hisse-i Artukâbâd ber-taksim-i hazerîyye 45 kuruş 5 para
Hisse-i İlbeğlu ber-taksim-i hazerîyye 67 kuruş 27 para
Hisse-i Gelmufat maa' Yakacık ber-taksim-i hazerîyye 20 kuruş 3 para
Livâ-i Çorum ber-taksim-i hazerîyye 501 kuruş
Livâ-i Amasya ber-taksîm-i hazerîyye 505 gurûş
Livâ-i Divriği ber-taksim-i hazerîyye 205 kuruş
Cem'an yekûn 2500 kuruş (Yalnız iki bin beş yüz kuruş.)

İkiyüz elli bir senesi Şevvâl-î Şerîf'in guresinden penbeci esnâfî Müslimlerin
ve reâyâlârının ispenç defterine geçen:

4282

+4657 reâyâlârın batmanı

8940

Bâladâ muharrer penbe batmanların beher batmanı Müslim yüz elli para
reâyâdan üçer kuruş hesabıyla îcâb eden tayyarât:

22679 kuruş

-15993,5 kuruş müteveffa Halil Efendi'nin matlûbatına havale-minhâ'

6675,5

Belge [143-1] Gayr-i Müslim'in Müslüman Olması ile İlgili

An-asl Rumili'de Yanya kazasından Mecbura karyesinde kâin Mihail veled-i
Nikola hidayet irişüb kendi hüsn-i rızası ile din-i batıladan teberri ve din-i İslâm'a
duhul ve ismi Mustafa tesmiye olunduğu iş bu mâhâlde kayd şud.

Fî'l-asl Rumili'nde Vidîn sâkinlerinden Bulgar milletinden Yevan veled-i
Pirule hidayet irişüb kendi hüsn-i rızasıyla din-i batıladan teberri ve din-i İslamı
kabul ve duhul ve ismi İbrâhim tesmiye ile olunduğu işbu mahalle kayd virildi.

Fî 7 Ra. Sene 49. [7 Rebi'ü'l-evvel 1249]

Belge [143-2] Gayr-i Müslimin Müslüman Olması ile İlgili

Fi'l-asl Rumili'de Filibe kazasında Rum milletinden Nikola veled-i İlyâ hidayet irişüb kendi hüsn-i rızasıyla din-i batıladan teberrî ve din-i İslâmı kabul ve ismini Mehmed tesmiye olmuştur.

Fi 25 Za. Sene 49. [25 Zi'lk'ade 1249]

Belge [143-3] Görevli Maaşları ile İlgili

İşbu mürâsele-i şer'îye mücebince amel olunmak Fi 23 Z. Sene 49.

Cihet-i imâmet mutasarrıf Abdulkerim-zâde Ahmed Efendi asl vazife 25+60 (zamm-ı cedîd) = 85

Diğer imâmet mutasarrıf Çakır-zâde Seyyid Mehmet Efendi asl vazife 25+60 (zamm-ı cedîd) = 85

Cihet-i hitâbet mutasarrıf Seyyid Ebubekir Efendi asl vazife 18+32 (zamm-ı cedîd) = 50 kuruş

Cihet-i va'az mutasarrıf Şeyh Hâil Efendi asl vazife 18+32 (zamm-ı cedîd) = 50 kuruş

Mü'ezzin Seyyid Hüseyin Efendi bin Mehmed Efendi asl vazife 06+94 = 100 kuruş

Diğer mü'ezzin Seyyid Hafız İbrâhim Efendi ibni El-Hac Alî Efendi asl vazife 06 +94 (zamm-ı cedîd) = 100 kuruş

Cihet-i murakkam mutasarrıf Seyyid Mehmed 6 kuruş

Cihet-i ferrâş mutasarrıf Seyyid Hafız İbrâhim Efendi bin Hâce Alî asl vazife 06+74 (zamm-ı cedîd) = 80 kuruş

Cihet-i cüz-hân mutasarrıf Şeyh Hüseyin Efendi bin Şeyh Mehmet Efendi asl vazife 06+14 (zamm-ı cedîd) = 20 kuruş

Cüz-hân Şeyh Halil Efendi asl vazife 06+14 (zamm-ı cedîd) = 20 kuruş

Cihet-i cüz-hân mutasarrıf-ı sabık fetva emini Ahmed Efendi asl vazife 06+14 (zamm-ı cedîd) = 20

Cihet-i cüz-hân mutasarrıf Coşkun-zâde Seyyid Hüseyin Efendi asl vazife 06+14 (zamm-ı cedîd) = 20

Cihet-i cüz-hân mutasarrıf Torun-zâde Seyyit Hüseyin Efendi asl vazife 06+14 (zamm-ı cedîd)= 20

Cüz-hân mutasarrıf Mustafa Efendi mahdumu Ali Efendi asl vazife 06+14
(zamm-ı cedîd) = 20

Cüz-hân Hâce İbrahim mahdumu Osman Efendi asl vazife 06+14 (zamm-ı
cedîd) = 20

Cihet-i cüz-hân mutasarrıf Tekye-nişin Hasan Efendi asl vazife 06+14
(zamm-ı cedîd)= 20

Cihet-i cüz-hân mutasarrıf Seyyid Ahmed Efendi bin Mehmed Efendi asl
vazife 06+14 (zamm-ı cedîd) = 20

Cihet-i cüz-hân mutasarrıf Hâfız İbrahim Efendi asl vazife 06+14 (zamm-ı
cedîd) = 20

Cihet-i cüz-hân mutasarrıf Ebubekir Efendi asl vazife 06+14 (zamm-ı cedîd)
= 20

Cihet-i cüz-hân mutasarrıf Makâbil-zâde Seyyid Hafız Mustafa Efendi asl
vazife 06+14 (zamm-ı cedîd) = 20

Cüz-hân mutasarrıf Coşkun-zâde Mehmet Said Efendi asl vazife 06+14
(zamm-ı cedîd) = 20

Cüz-hân Osman Ağa mahdumu asl vazife 06+14 (zamm-ı cedîd) = 20

Cihet-i tevliyet mutasarrıf Seyyid Abdurrahman asl vazife 015+480 (zamm-ı
cedîd) = 500

Cüz-hân mutasarrıf Sipahi-zâde Mehmed Emin Efendi asl vazifen 06+14
(zamm-ı cedîd) = 20

Cem'an yekûn: 1346 kuruş.

Vazaif-i ehl-i vazâif yalnız bin üç yüz elli altı kuruşdur.

Belge[143-4] Vakıfta Görevlilerin Vazifeleri [Hasan Paşa Vakfı ile İlgili]

Medine-i Sivas'da vâki' ashab-ı hayrâtdan merhum ve mağfûrû'n-leh Hasan Paşa nevvârallâhü kabrehû hazretlerinin câmi-i şerifi evkâfi mütevellisi es-Seyyid Abdurrahman ba'de's-selam inhâ olunur ki mütevellisi olduğun vakıf-ı müşârün-ileyh evkafından câmi-i şerif-i mezkurde imam ve hatip ve vâiz ve müezzin ve müremmim ve ferrâş ve on beş nefer cüz-hân hafız efendilere vakıf-ı müşârün-ileyhin vakfiye-i mamulün-bihasında şart ve ta'yîn eylediği vazifeler şey-i kalil olub mütevellilerine vefa itmediğinden her biri hizmet-i lazimelerinde mukim ve devam

ve sebatları olmayub şurut-ı vakıf-ı mûmâ-ileyh icra olunamadığı lede'ş-şeri'l-enver zahir ve şart-ı vakıfa riayet ve icra olunması cümleye ehem ve elzem ve vakf-ı mezkur galesinde dahi kemal-i müsaade olduğu bedidar olmağın galesi fazlasından hakim-i sulaha-i cemaatin rey-i ve istisvabları ile ehl-i vazaiif-i mezkurların vazifelerine miktar-ı muayyene zamm ve ta'yîn itmesi muvafık-ı şer'-i şerif olduğu kütüb-i mutaberandan bezaziye'den menkul nakl-i sarih ile musarrah yedine i'tâ' olunan fetvay-ı şerifeden mesteban olmağın fetva-yı şerife ve ulema' ve sulaha-i cemaatin rey'i ve istisvabları ile ve vakf-ı mezbûrun şart-ı vakıf üzere ber-vech-i hasbi nazırı olan Sivas valisi vezir-i hayr-semir devletlü, inâyetlü Reşid Mehmed Paşa yesserallahu bi'l-hayr ma-yüridü ve ma-yeşâü efendimiz hazretlerinin inzimâm-ı rey'-i âlileri ve marifet-i şerle câmi-i mezkur erbab-ı vezaiifinin meşruta asl vazifelerinin üzerine balada muharrer olduğu vechile her birine miktar-ı muayyen vazife zamm ve tayin olunduktan sonra her birine dahi hizmet-i lazimelerini kemaliyle hakka edaya tenbih-i şer'i oldukta ve anların her biri dahi ba'de'l-yevm bikusur ale'd-devâm hizmetlerini edaya müte'ahhid ve ilzam olduklarını muhtevi canib-i şer-i enverden sana hitaben işbu mürasele tahrir ve irsal olundu. Gerekdir ki, ber-mûceb-i mürasele-i şer' iye amel olasız. Ve's-selam.

Fi 21 Z. Sene 249. [21 Zi'lhicce 1249]

Belge [143-5] Mürûr Tezkeresi [Emek-dar-ı Kadimden Hüseyin Ağa'nın Tezkeresi]

Nefatlü, semahatlü, mürüvvetlü, efendi-i hamide-i hisâl hazretleri,

Emek-dar-ı kadimden Hüseyin Ağa bendeleri sipahi olub asitanede nezdimizde merkum bendelerini tekaüd ittirdiğimizde bu def'a ba-irâde-i hazret-i mülukane me'muriyetimizden yed-i acizanemle beraber gelmiş olduğundan vatan-ı asliyesi olan Millet karyesine gönderilmesi icab eylediğinden merkum bendelerine bir kıt'a mürûr tezkeresi i'tasına himmetleri ve karye-i mezkurde huzur-ı şeri'de kayd olunmasına me'mul-i mürüvvetleridir.

Fi 21 M. Sene 251. [21 Muharrem 1251]

Mîr-alây Raşid Beğ Hazretleri'nin imzasıyla vilayeti canibine mürûruna izni şud.

Belge [144-1] Rıdvân Kethüdayaverioğlu Vakfı

Rıdvân Kethüdayaverioğlu vakfı beyân olunur.

Börekçiler sükkûnda çeşme kurbunda kahve-hâne aded 2 icâresi 175 kuruş

Bir bâb temürçi dükkânı icâresi 40 kuruş

Kassab-hâne derununda kahve-hâne 1 icâr 200 kuruş

Kebâbcı dükkânı 1 icâre 200 kuruş

Kürkcüler Câmî-i Şerifi karşısında kahve-hane 1 icâre 100 kuruş

Börekçi dükkânı 1 icâre 80 kuruş

Debbağ-hane 1 icâre 90 kuruş

Derun-ı kasâb-hânedede dükkân aded 4 icâre 200 kuruş

Kılıççı dükkânı 1 icaresi 40 kuruş

Kazgancı dükkânı 1icâre 40 kuruş

İki zemin icâresi def'a 1 kıymeti icâresi 36 kuruş

Boya-hâne 1 icâre 2400 kuruş

Tuzhisar karyesi malikanesinde hınta kile 8 rub' 6 şâir kile 4 rublağı 6 fiğ rublağı 15 kıymeti üç yüz yetmiş kuruş

3871 yekûn

- 0462 ehl-i vezâif

3409

- 1149 mäsârîf

2260 fazla mütevelliler zimmetinde olduğu bu mahalle şerh virildi.

Belge[144-2] Hasan Paşa Vakfı

Sivas'da vâki' sahîbü'l-hayrâtın merhûm Hasan Paşa Vakfı'nın tevliyet ve cihat-ı sâiresi kesân üzerinde Anadolu Muhasebesinde mestûr ve mukayyed olub durun-ı arzda mezkûr yevmî dört akçe vazife ile müezzin ve yevmi iki akçe vazife ile ferrâşlık cihetleri bulunmamıştır. Lakin asitâne ve taşra evkâflarında nezaretsiz evkâfda el-hasıl nezaretli ve nezaretsiz asitâne ve taşrada kebir ve sagîr cemî' evkâf-ı şerifede hilâf-ı şart-ı vâkıf bilâ-hatt-ı hümâyûn müceddeden vazife ihdas olunmamak ve hasbe'l-iktiza vazife ihdası lazım geldikte dahi yalnız fermân-ı âli ve nazır arzı ve işâret-i aliyye ve müfettişler taraflarından ve sair mehâkimden virilen hüccet ve i'lâm ile tanzim olunmayub o misüllü vazife ihdasına dair beyaz üzerine fermân ve balasına musahhah fermân-ı âli cereyân itmiş arûz ve işâret ve ber-vech-i muharrer müstakillatı kura ve mezâri' olan evkâfdan cihet ihdası caizdir deyu şer'e tatbik ile virilen i'lâm ve hüccet ve sâir senedât aklama vardukta kâleminden kabul ve itibar olunmayub hatt-ı hümâyûn sudûrına muhtac idüğü ibraz olunan fermân ve bâlâsına fermân-ı âli cereyan etmiş arz ve yâhûd işâret-i 'aliyye ve yahud hüccet ve i'lâm der-kenar olunub sahîbi yedine red olmak ve bilâ-hatt-ı hümâyûn fermân ve bâlâsı musahhah fermân cereyân itmiş arz ve işâret ve hüccet ve i'lâm ile muhdes vazife için kâleminden tezkere virilmek lazım gelür ise kâlemin hacesi muahaze ve kîse-dâr ve hulefasının yedleri kat' ile te'dîb ve sâire ibret kılınmak ve imâreti olan vakıflarda dahi müceddeden müteveli tezkeresi ve fermân-ı âli ve nâzır arzı ve işâret ve sâir vechile müceddiden fudule tertîb ve ihdas olunmamak ve cemî' evkaf-ı şerifede muhdes vazife ve fudule tevcîhi istidasıyla Bâb-ı Ali'ye arz ve işâret ve yahud arz-ı hâl takdîm ve görüb i'lâm eylemesi sehven ve yahud umden ba-fermân-ı âli evkaf müfettişlerine havale olunmak lazım gelür ise müfettişler taraflarından vazife tevcîhi i'lâm olunmayub evkaf-ı şerifede muhdes vazife tevcîhi külliye memnuve hatt-ı hümâyûn sudûrına muhtac idüğü fermân-ı âli zirine tahrîr ve sahife red olunmak bâ-hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn nizâmından idüğü mufasssalen, mukayyeden emr ü fermân devletli, saâdetli sultanım hazretlerindir.

Fi 22 Sene 1250. [22 Sene 1250]

Belge [144-3] Vakıf Görevlilerinin Ücretleri ile İlgili

Der-devlet-i mekîne arz-ı da'î-i kemine budur ki;

Medine-i Sivas'da vâki' sâhîbül'-hayrât merhûm Hasan Paşa nevvarallahü kabrehu hazretlerinin belde-i merkumede vâki' câmi-i şerîfi evkafından câmi-i şerîf-i mezkûrde ba-şart-ı vakıf yevmi dört akçe vazife ile nısf müezzin ve yevmi iki akçe vazife ile ferrâş olan erbâb-ı istihkak ve sulehadan cümlelerin muhtar ve müntehibi işbu bais-i arz-ı ubudiyet es-Seyyid Hafız İbrâhim bin el-Hâc Alî kulları hizmetinde mecd ve sa'y ve şerait-i hidemat-ı müezzin ve ferrâşlığı kema-yen-bagi ra'y-i sezavar-ı inayet ve şayeste-i atıfet olub lakin vazife-i mezkûreleri ekall-i kalil hizmet-i lazime-i mezkûreleri kesr olub ahir maaşına vâfi ve kuvvet-i yevmiyesine kâfi olmayub ve vakf-ı mezkûrda dahi kemâl-i müsaade olduğu zâhir olmağın avatıf-ı aliyye-i hakaniye ve merahim-i aliyye-i şahaneden kalem-i vakf-ı mezkûrdan sâlifü'z-zikr dört akçe nısf müezzinlik vazifesine yevmi otuz akçe ve yevmi iki akçe ferrâşlık vazifesine yevmi yigirmi beşer akçe terakki inâyet buyurılıub merkûm Seyyid Hafız İbrâhim kullarının yedine yevmi otuz dört akçe vazife ile nısf müezzinlik ve yevmi yigirmi yedi akçe vazife ile ferrâşlığa müceddeden bir kıt'a berât-ı şerif-i alişan inâyet ve ihsan birle mazhar-ı davât-ı hayriye kılınmak recasına evvelki vâki'ü'l-hâl hasbeten lillahi'l-melikü'l-müte'âl bi'l-iltimas paye-i serir-i âlâya arz ü i'lam olundu. Bakiyü'l-emr hazret-i men-lehül-emr. Hurrîre fi'l-yevmi'l-hamis aşer min-şehr-i Saferü'l-hayr li-sene hamsin ve mi'eteyn ve elf.

Fi.15 Safer Sene 1250 [15 Safer 1250]

El-'abdü'd-dâ'î ü'l-devletü'l-'aliyyetü'l-'Osmâniye Mehmed el-mevlâ hilâfe bi-medîne-i Sivâs

Sivas eyâleti kaim-makamı atûfetlü Şakir Beğ Efendi tarafından kaydolanması için fermûdesi üzere kaydolundu.

Belge[144-4] Asâkir-i Mansûre Tekâüdleri [Sivaslı Said'in]

Atûfetlü, mürüvvetlü, râfetlü sultanım hazretleri,

Asâkir-i Mansûre tekaüdllerinden yigirmi kuruş mâhiyelü Sivaslı Said'in güzeşte mâhiyesinin irsâli hususuna dâ'ir vürûd iden bir kıt'a i'lâm-ı şer'i mücebince merkûmun kırk dokuz senesi şehr-i Zi'l-hiccesi guresinden işbu sene-i mübareke

Şevvâlî gayetine değin işlemiş olan on bir aylık iki yüz yigirmi kuruş tekaüdlük vazifesi kapu çukakadârlarından Hasan Ağa'ya teslimen savb-ı atufilerine irsâl kılınmış olmağla bi-mennih-i te'âla vusulünde zikrolunan meblağın tekaüd-i merkûme i'tâ'sı hususuna himem-i valâları der-kâr buyrulmak mütemennâ-yı hulûsirî'dir efendim.

Fi 12 Za. Sene 250. [12 Zi'la'ade 1250]

Es-Seyyid Mehmet Sa'di mühriyle memhûrdur.

Atûfetlü sultanım hazretleri,

Bi'l-cümle Asâkir-i Mansûre müteka'idlerinin sakin olduğu mahaller ile san'atlarının bilinmesi lazım gelmiş ve metn-i şikkada muhâherrer müteka'idin sakin olduğu kaza ve kasaba ve karye ve san'atı her ne ise malum olmak için bundan sonra gönderilecek i'lamâta derc kılınması hususu irâde-i hazret-i ser-askerî iktizasından olmağla keyfiyet ma'lum buyurulmak için tahşiyeye badî olmuştur.

17 NUMARALI SİVAS ŞER'İYYE SİCİLİ BELGELERİNİN KONULARINA GÖRE TASNİF TABLOSU

Atama ve Ta'yîn, Azl ve Sürgün	[2-2],[2-3],[3-1],[12-1],[32-3],[37-1],[42-2],[42-3],[44-1],[46-2],[68-1],[74-1],[76-1],[103-1],[130-1] (15 Adet)
Buyruldu:	[3-2],[3-3],[3-4],[13-1],[13-2],[15-2],[21-1],[21-4],[30-2],[32-1],[33-1],[42-4],[45-2],[48-2],[55-1],[56-1],[57-1],[60-1],[63-2],[71-1],[72-1],[72-2],[72-3],[78-2],[79-2],[84-2],[87-1],[87-2],[94-2],[104-1],[106-1],[106-][110-1],[110-2],[111-1],[115-3],[128-1],[129-1],[129-2],[129-3],[130-2] (41 adet)
Berât:	[24-1],[68-3],[96-1],[96-2],[140-1],[140-2] (6 Adet)
Kassam	[5-1],[17-1],[19-1],[21-2],[28-1],[29-1],[36-1],[74-2],[79-1],[79-3],[80-2],[88-2],[105-1],[118-1],[132-2] (15 Adet)

Fermân:	[7-1],[7-2],[11-1],[16-1],[18-1],[19-2] ,[20-3],[22-2] [25-2],[26-1],[35-3],[37-2] ,[38-1],[39-1],[43-2],[44-2],[44-3],[45-1] ,[47-2],[49-2][51-1],[52-1],[54-1],[59-2] [62-1],[66-1],[66-2],[67-1],[84-2],[91-2] ,[94-1],[98-1],[100-1],[100-2],[102-1], [103-2],[104-2],[112-1],[112-3],[113-1] ,[116-2],[117-2],[124-1],[125-1], [125-2],[126-1],[128-1],[128-2],[130-3] (49 Adet)
Hüccet:	[18-2], [23-2], [128-3] (3 Adet)
Mülk Satışı:	[10-2],[12-2],[34-3],[36-2],[43-1], [46-1], [59-1],[76-2],[98-2],[98-3],[101-1], [105-2],[114-2],[129-4] (14 Adet)
Tevzî' ve Taksim Defteri:	[5-2],[6-1],[9-1],[22-1],[23-1],[24-2],[25-1], [27-1],[41-1],[57-3],[64-3],[65-1],[77-1],[82-2], [83-1],[85-1],[86-1],[93-1],[95-1],[101-2], [108-1],[109-1],[109-2],[109-3],[109-4],[111-2], [114-1],[117-1],[120-1],[122-1],[122-2],[123-1], [131-2],[134-1],[134-2],[136-1],[139-1],[139-2] , [142-1] (39 Adet)
Tereke:	[4-1],[4-2], [10-1], [11-2],[12-3] [14-1],[15-1], [15-4] [20-1],[20-2],[29-2],[30-1] [32-4], [33-2], [34-1],[34-2],[35-1],[35-2],[47-1],[50-1], [50-2], [50-3] [58-2], [60-2], [60-3], [61-1], [62-2], [62-3],[62-4],[63-1],[64-1],[64-2],[68-2],[69-1], [70-1],[71-2],[71-3],[78-1],[79-4],[80-1],[80-3], [81-1],[81-2],[81-3],[82-1],[87-3],[87-4],[88-1], [89-1],[92-1],[92-2],[94-3],[96-3],[99-1],[101-2], [110-2],[116-1] [119-1], [132-1],[133-1], [137-1] (61 Adet)
	[21-3],[46-3],[136-2],[136-3],[136-4],[136-5]

Tezkere	[137-1],[138-1],[138-2],[138-3],[138-4], [138-5] [138-6],[140-4],[141-1],[141-2], [141-3],[141-4] [141-5],[143-5] (20 Adet)
Vergi	[40-1], [115-1] [115-2] (3 Adet)
Hizmeti Mübaşiriye Zamm	[57-2] (1 Adet)
Kaime Sureti	[57-2][78-3] [127-2] (3Adet)
Vakıflar:	[16-2],[42-1],[112-2], [133-2],[143-3],[143-4] [144-1],[144-2],[144-3] (9 Adet)
Ruhsat: Kulaklarından Rahatsız Olan Askerin Askerlikten İhracı	[140- 3] (1Adet)
Sadakat Nişanı verilmesi	[141-6] (1 Adet)
Gayr-i Müslim iken Müslüman olan kişi	[143-1], [143-2] (2 Adet)
Cami Görevlilerine Ödenecek Ücret	[30-3] (1Adet)
1249 Senesi Esnaf Sülüs Defteri	[10-3] (1Adet)
Zimmet Defteri	[45-3] (1Adet)
Zahâir Defteri:	[48-1] (1 Adet)
Mâhiyye Defteri	[53-1], [53-2] (2 Adet)
Görevli Maaşla	[143-3] (1 Adet)
At ve Silah Defteri :	[15-3] (1 Adet)
Tahrirat Defteri:	[80-4] (1 Adet)
Eşhaslar Defteri İzollu Aşireti :	[90-2] (1 Adet)
İrade-i Seniyye	[91-1] (1 Adet)
Sadareti Penahi Sureti Fahiş Fiatla Mal Satma	[104-3] (1 Adet)
İptal Edilmiş Belgeler	[49-2], [23-3],[106-3] (3 Adet)
Masarifat Defteri	[31-1],[38-2],[39-2],[107-1] (4 Adet)
Asker Defteri	[58-1],[61-2],[127-1],[131-1] [144-4] (5 Adet)

KAYNAKÇA

- AHMET Cevdet Paşa (2000) Yayına Hazırlayanlar, Turgut Karabey, Mehmet Atalay, Belâgat-ı Osmaniyye , Akçağ Yayınları, Ankara
- APAYDIN Mustafa (2010) (H. 1247-1249 /M. 1831-1834) tarihli 16 numaralı Sivas Şer'iyeye Sicili Gaziosmanpaşa Üniversitesi
- ARIKAN Şeyma (2009) (H.1202-1203 M. 1787-1788) tarihli 3 numaralı Sivas Şer'iyeye Sicili defteri Erciyes Üniversitesi
- AVCI Yaşar (2006) Arapça Kökenli Osmanlıca Sözcükler Yüzüncüyıl Yayınları, Van
- BALTACI Cahit (1988) İslam Paleografyası (Diplomatik-Arşivcilik), Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları , İstanbul
- BAŞOL Ömer (2010) (H.1255-1257 / M. 1839-1841) tarihli 20 numaralı Sivas Şer'iyeye Sicili Gaziosmanpaşa Üniversitesi
- BERKİ Ali Himmet (1954) İslâm Hukukunda Ferâiz ve İntikal, Güzel İstanbul Matbaası, İstanbul
- BERKİ Ali Himmet ,Vakfa Dair Yazılan Eserlerde Vakfiye ve Benzeri Vesikalarda İstilah ve Tabirler, Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları (ikinci baskı)
- BİNGÜL Nurettin Rüştü Eski Eserler Ansiklopedisi, Tercüman 1001 Temel Eser, (cilt 1-2)
- CUDİ İbrahim Efendi (2006) Lûgat-ı Cûdî ,Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara
- ÇAKIR Cemalettin (2003) (H.1231-1232 M. 1816-1817) tarihli 10 numaralı Sivas Şer'iyeye Sicili Marmara Üniversitesi
- ÇULCUOĞLU Saliha (2007) Divriği Kıyafetleri Takı ve Aksesuarları, 1000 Temel Eser Sivas
- DEMİREL Ömer (2000) Osmanlı Vakıf Şehir İlişkisine Bir Örnek Sivas Şehir Hayatında Vakıfların Rolü, TTK Basımevi, Ankara
- DENKTAŞ Mustafa (2010) Divriği'de Osmanlı Camii ve Çeşmeleri, Sivas 1000 Temel Eser, Sivas

- DEVELLİOĞLU Ferit (2012) Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat, Aydın Kitabevi, Ankara
- ELİAÇIK Muhittin Osmanlı Belgelerinde Kalıplaşmış Zarf, Sıfat, Edat ve Benzeri İfadeler (Makale). Ankara
- ERMİŞ Hamza (2008) Arapça'dan Türçeleşmiş Sözcükler, Ensar Neşriyat İstanbul
- ESER Mustafa (2009) 27 Numaralı (H 1267-1268/M1851-1852) Sivas Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyonlu Metni ve Değerlendirmesi, Konya
- GÜNDAY Dünder (1989) Arşiv Belgelerinde Siyakat Yazısı ve Özellikleri Divan Rakamları, Türk Tarih Kurumu Yayınları , Ankara
- HANİLÇE Murat (2013), 1812-1813 Tarihli Tokat Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyonlu Metni ve Değerlendirmesi, Atatürk Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yayınları, Ankara
- İPSİLELİ Mehmet (1980) Adım Adım Sivas, Emek Matbası, Sivas
- KARSLI İlyas (2009) Osmanlı Türkçesini Okuma ve Anlamada Arapça'nın Yeri, Ensar Neşriyat İstanbul
- KAYA Ülkü (2004) 60 Numaralı Sivas Şer'iyeye Sicili'nin Traskripsiyonlu Metni ve Değerlendirilmesi
- KOMİSYON (1991) Türk Hukuk Lûgatı, Ankara Başbakanlık Basımevi, Ankara (3.baskı)
- KURT Yılmaz Sivas Sancağında Kişi Adları , (makale) Ankara
- Küçük Çelebi-zade İsmail Asım Efendi (2013) Hazırlayan Fahri UNAN, Münşe'ât-ı Âsım, TTK Basımevi, Ankara
- KÜTÜKOĞLU M. S. (2013) Osmanlı Belgelerinin Dili, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara
- LECOMTE Pretextat Türkiye'de Sanatlar ve Zeneatlar ,Tercüman 1001 Temel Eser
- MERÇİL Erdoğan (2000) Türkiye Selçuklularında Meslekler,Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara
- MOĞOL Hasan (1997) Şer'iyeye Sicilleri Sözlüğü, Mehter Yayınları, Ankara

- NACİ Muallim, (2013) Yayına Hazırlayan Kartal Ahmet, Lûgat-ı Naci Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara
- ÖNDER Mehmet Efsane ve Hikayeleri ile Anadolu Şehir Adları, Defne Yayınları ,Ankara
- ÖZDEMİR Zafer (2010) H.1214-1215 /M. 1799-1800) tarihli 6 numaralı Sivas Şer'iyeye Sicili defteri Erciyes Üniversitesi
- ÖZEN Kutlu, (2008) Sivas Yöresi Geleneksel El Sanatları KİTABEVİ Yayınları, İstanbul
- ÖZTÜRK Sait (1996) Omanlı Arşiv Belgelerinde Siyakat Yazısı ve Gelişimi, OSAS, İstanbul
- PAKALIN Mehmet Zeki (1993) Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, (cilt 1,2,3) İstanbul, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları
- SAK İzzet (2010) 37 numaralı (H 1162-1103/M1691-1692) Konya Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyonlu Metni ve Değerlendirmesi, Konya
- SAVAŞ Zaim Bir Tekkenin Dini ve Sosyal Tarihi (Sivas Alibaba Zaviyesi), Dergah Yayınları, İstanbul
- SERTOĞLU Murat Osmanlı Tarih Lügatı, Kurtuba Kitap İstanbul 2015
- SEZEN Tahir Osmanlı Yer Adları, Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Yayınları ,Ankara
- ŞAHİNGÖZ Fatih(2010) (H.1224-1227 M. 1809-1812) tarihli 9 numaralı Sivas Şer'iyeye Sicili Gaziosmanpaşa Üniversitesi
- TEKİN Ümit (2010) Tokat'a Dair Bir Sakk Mecmuası, Bilge Kültür Sanat Yayınları,
- TOPARLI Recep-ÇÖĞENLİ M. Sadi (2014) Sözlük (Osmanlı Türkçesinde Kullanılan Arapça Farsça Edatlar ve Zarflar) Deyimler ve Terimler.
- UNAT Faik Reşit (1994) Hicrî Tarihleri Milâdî Tarihe Çevirme Kılavuzu Atatürk Kültür ,Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Tarih Kurumu Yayınları VII. Dizi. Sa. 37 f. 7, baskı

YALÇIN Tuğba (2002)(H.1237-1238 M. 1822-1823)tarihli 12 numaralı Sivas Şer'ie Sicili Sivas Cumhuriyet Üniversitesi.

YIDIRIM Gündoğın (1994) (H. 1309-M.1893) tarihli 58 numaralı Sivas Şer'ie Sicili Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi

YÜKSEL Hasan (1997) 1776-1794 Tarihli Ma'den Emni Defteri, SİVAS

ZABUN Sezgin (2013) Sivas (1844-1845) Temettuat Defterleri (Cilt 1,2,3,4,5)

ÖZGEÇMİŞ

Sivas merkez Kurtlapa köyünde 1965 yılında doğdu. İlkokul, ortaokul ve lise öğrenimini Sivas'ta tamamladı. Kazımkarabekir Eğitim fakültesi ve Anadolu Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih bölümünü bitirdi. Halen Sivas merkez Kız Anadolu İmam Hatip Lisesinde tarih öğretmeni olarak görev yapmaktadır.
